IN SACRA
BIBLIA GRÆCA
EX VERSIONE
LXX. INTERPRETUM
SCHOLIA;

SIMUL ET
INTERPRETUM CÆTERORUM
Lectiones Variantes.

LONDINI,
Excudebat *Rogerus Daniel*: Proſtat autem venale
apud *Joannem Martin* & *Jacobum Alleſtrye*, ſub ſigno
Campanæ in Cœmeterio D. PAULI,
M.DC.LIII.

Syllabus abbreviationum.

A. Aquila. *S.* Symmachus. *Th.* Theodotio. *Sch.* Scholion. *a.l.* alius liber. *aa.ll.* alii libri. *v.l.* vetus liber. *vv.ll.* veteres libri. *vv.codd.* veteres codices. *MS.* Manuſcriptus. *V.* & *VI.ed.* quinta & ſexta editio. *Lat.ed.* Latina editio. *edd.* editiones. *interpp.* interpretes. *v.edit.* vetus editio. *ſeq.* ſequitur. *ſeqq.* ſequuntur. *Aug.* Auguſtinus. *Hier.* Hieronymus. *Diod.* Diodorus. *Ambr.* Ambroſius. *Acac.* Acacius. *Theod.* Theodoretus. *Chryſ.* Chryſoſtomus. *Did.* Didymus. *Polych.* Polychronius. *Olymp.* Olympiodorus. *Cypr.* Cyprianus. *Hilar.* Hilarius. *Apoll.* Apollinarius. τὸ Σαμ. Σαμαρειτικόν. Ἀ. & Ἀκ. Ἀκύλας. Σ. Σύμμαχος. Θ. Θεοδοτίων. Ἑβρ. Ἑβραῖος. οἱ ο'. οἱ ἑβδομήκοντα, &c.

ΓΕ'ΝΕΣΙΣ.

Cap.1. v.2. Ἀόρατος, καὶ ἀκατασκεύαστος] *Aquila*, κένωμα καὶ οὐδέν. *Symmachus*, ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον. *Theodotio*, κενὸν καὶ οὐθέν. v.9. Συναχθήτω] *A.* & *S.* συστήτω. v.11. Σπεῖρον σπέρμα] *A.* σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν. v.14. φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς] *l.v.* φαῦσιν τῆς γῆς.

Cap.2. v.6. Πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς] *A.* ἐπιβλυσμὸς ἀνέβη ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός. v.7. Πρόσωπον αὐτοῦ] *A.* & *S.* μυκτῆρα. v.8. Κατὰ ἀνατολάς] *A.* ἀπὸ ἀρχῆς. *S.* ἐκ πρώτης. *Th.* ἐν πρώτοις. v.15. Ἐν τῷ παραδείσῳ] *S.* ἐν παραδείσῳ τῆς ἡδονῆς. v.17. Ἧ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε] *S.* ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔσῃ. v.21. Ἔκστασιν] *A.* καταφορὰν. *S.* κάρον. v.23. Τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου] *S.* & *Th.* τοῦτο ἅπαξ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν μου. ibid. Γυνή] *S.* ἀνδρίς.

Cap.3. v.1. Φρονιμώτατος] *A.* καὶ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησε κύριος ὁ θεός. *aa.ll.* φρονιμώτερος. utraque lectio reperitur apud *Latinos Doctores*. v.6. Καὶ ἔφαγον] ita *ll.vv.* & *Latini Doctores*. *a.l.* ἔφαγε. quæ lectio confirmatur *Latina veteri editione*. v.8. Ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινὸν] *A.* ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας. *S.* διὰ πνεύματος ἡμέρας. *Th.* ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας. v.15. Τηρήσει κεφαλήν, καὶ σὺ τηρήσεις] ita *ll.vv.* & *vulgatæ editiones*, τηρήσει & τηρήσεις, non τειρήσει & τειρήσεις. v.20. Ζωή] ita *ll.vv.* in commentario *S.J.Chrys.* est, τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εὔα, ὅπερ ἐστὶ ζωή. quam lectionem sequutus videtur *Orig*.

Cap.4. v.4. Καὶ ἐπεῖδεν] *Th.* ἐνεπύριζεν. *A.* ἀπεκηλήθη, vel ἀπεκλήθη. *S.* ἐτέρφθη. editio *Syra*, εὐδόκησεν. v.6. Ἵνα τί περίλυπος ἐγένου] *A.* εἰς τί ὀργίλον σοι; v.8. Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον] *Cyrillus*, παρ' οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κεῖται τὰ ῥήματα τοῦ Καΐν πρὸς Ἄβελ· ἀλλ' οὐδὲ παρ' Ἑβραίοις· παρὰ δὲ τοῖς ἑβδομήκοντα κεῖται· ἔχει δὲ αὐτὰ καὶ τὸ Σαμαρειτικόν. animadvertendum quoq; in *Thargum Hierosol.* qui Romæ est, hæc verba reperiri. v.10. Τί πεποίηκας] *ll.vv.* τί ἐποίησας τοῦτο; v.12. Στένων καὶ τρέμων] *Schol.* ὁ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος, σαλευόμενος καὶ ἀκαταστατῶν, τουτέστι, μὴ μένων ἐν ἑνὶ τόπῳ. *Theodoretus*, τὸ τρέμων, ἤ, κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, ἀκαταστατεῖν. v.18. Μαθουσάλα] *Schol.* Παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα Μαθουσάλα κεῖται· τοῦτο δὲ πλάνη γραφική ἐστιν· ὁ γὰρ Μαθουσάλα ἐκ τῆς συγγενείας ὢν ἐστὶ τοῦ Σήθ· ὁ ἀπὸ τοῦ Καΐν Μαθουσαὴλ καλεῖται, ὡς ἐξέδωκαν μετὰ τῶν λοιπῶν. in *Latina* quoque *editione* Mathusala dicitur qui ex Seth, Mathusael qui è Cain ortus est. v.26. Οὗτος ἤλπιζεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ] *Theodoretus*, ὁ δὲ Ἀκύλας οὕτως τοῦτο ἡρμήνευσε· τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖσθαι ἐν ὀνόματι κυρίου.

Cap.5. v.2. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀδάμ] *l.v.* αὐτῶν.

Cap 6. v.2.] Υἱοὶ θεοῦ] *A.* υἱοὶ τῶν θεῶν. *S.* οἱ υἱοὶ τῶν δυναστευόντων. v.3. Οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα] *l.v.* οὐ καταμενεῖ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. *S.* οὐ κρινεῖ τὸ πνεῦμά μου τοὺς ἀνθρώπους αἰωνίως. v.4. Γίγαντες] *A.* οἱ ἐπιπίπτοντες, οἱ βίαιοι. *S.* οἱ δυνάσται, βίαιοι. v.6. Ἐνεθυμήθη]

μήθη] *Procopius Gazæus*, τὸ δὲ ἐνεθυμήθη, ἀντὶ τοῦ κατενύγη, συνήνεγκε λογισμόν. *A.* μετεμελήθη. *S.* ἀπέστρεψεν. *idem Procop.* ἐνεθυμήθη, τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει διενοήθη ἢ προσέσχεν, ἐνταῦθα μόνον· ἀλλαχοῦ δὲ εἴπου ἔχει, μετεμελήθη δηλοῖ, παρεκλήθη. ver. 7. Ἐνεθυμήθην] *l.v.* μετεμελήθην. *a.l.* ἐθυμώθην. & ita *S. August. Origen.* & *Philo.* v. 9. Εὐηρέστησε τῷ θεῷ] *Sch.* σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει· τῷ θεῷ ἐπηκολούθησε. v. 13. Καιρὸς] *A.* τέλος. *S.* πέρας. v. 14. Τετραγώνων] *Sch.* ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἢ κεδρίνων. ὁ Ἑβραῖος, τὸ τετραγώνων φησὶν, ἐπὶ πλακῶν πυξίνων. ibid. Νοσσιὰς] *S.* καλιὰς ποιήσεις. *Sch.* τὰς εἰς νεοτροφίαν ἐπιτηδείως ἐχούσας καταλύσεις. *aa. ll.* νοσσιὰς ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτόν. ibid. Ἀσφαλτώσεις ἀσφάλτῳ] *A.* ἀλοιφήσεις ἀλοιφῇ. v. 16. Ἐπισυνάγων] *S.* διαφανὲς ποιήσεις. *A.* μεσημβρινόν. ibid. Κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα] *S.* κατὰ δίστεγα καὶ τρίστεγα. *a.l.* κατάγαια. v. 19. Τῶν θηρίων] *A.* & *S.* ζώων.

Cap. 7. v. 11. Καταῤῥάκται] *A.* & *S.* αἱ θυρίδες. v. 20. Ὑψώθη] *A.* ἐνεδυναμώθη. *S.* ἐπεκράτησε.

Cap. 8. v. 2. Ἐκόπασε] *A.* ἐσάλησαν. *S.* ἐλάφησαν. ibid. Ἐπεκαλύφθησαν] ita *ll. vv.* *A.* ἐπεφράγησαν. *S. Hieron.* videtur legisse, ἀπεκαλύφθησαν. ut *vulgatæ quædam edit.* v. 6. Θυρίδα] ita *ll. vv.* *S. J. Chrysost.* & *aa. ll.* τὴν θύραν. v. 13. Στέγην] *A.* τὸ κάλυμμα. v. 20. Ὁλοκάρπωσιν] *S.* ἀναφοράς. v. 21. Ὠσφράνθη] *Sch.* ὄσφρησιν καλεῖ τὸ τὸ εὐπρεπὲς ἀποδεξαμένην κρίσιν. ibid. Εἶπε κύριος ὁ θεὸς διανοηθεὶς] *S.* εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν. *Th.* εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

Cap. 9. v. 8. Κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς] *A.* ἐν ψυχῇ αὐτοῦ αἷμα αὐτοῦ. *S.* οὗ σὺν ψυχῇ αἷμα αὐτοῦ. v. 22. Γύμνωσιν] *A.* & *S.* τὴν ἀσχημοσύνην. v. 25. Παῖς οἰκέτης] *A.* δοῦλος δούλων. v. 27. Οἴκοις] *ll. vv.* ἐν τοῖς σκηνώμασι. *Theodoret.* in commentario utramque lectionem agnoscit.

Cap. 10. v. 9. Γίγας κυνηγὸς] *Sch.* βίαιος.

Cap. 11. v. 3. Ἄσφαλτος] *Sch.* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ἄσβεστον φασί. καὶ τὴν ἄσφαλτόν τινες τῶν διδασκάλων ἄσβεστον ἔφασαν εἶναι, ἀγνοοῦντες ὡς εἰκὸς τὰς ἐν τῇ Ἀσσυρίᾳ πηγάς. *Diodorus*, ἄσφαλτος εἰς οἰκοδομὴν ἀρχαῖος· ἄσβεστος γὰρ ἐπιτηδειοτάτη. v. 6. Ὅσα ἂν ἐπιθῶνται] *Sch.* ὅθεν ἐννοηθήσονται.

Cap. 12. v. 6. Δρῦν τὴν ὑψηλὴν] *Sch.* τῆς δρυὸς Μαμβρῆ. v. 8. Ἀπέστη] *A.* μετῆρεν. ibid. Κατὰ θάλασσαν] *Sch.* ἀπὸ δυσμῶν· ἀπὸ θαλάσσης. v. 9. Ἐν τῇ ἐρήμῳ] *A.* Νότον δέ. *S.* εἰς Νότον. v. 10. Ἐνίσχυσεν] *A.* ἐβάρυνεν.

Cap. 13. v. 5. Βόες, καὶ σκηναὶ] ita *ll. vv.* in *aliis* est, βόες καὶ κτήνη. prior lectio reperitur apud *S. Ambros.* posterior apud *Philon.* v. 17. Ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα] ita *ll. vv.* & ita legit *S. Ambr.* in *aa. ll.* desunt illa, καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. nec *S. Aug.* agnoscit.

Cap. 14. v. 1. Ἐλλάσαρ] *A.* Πόντου. *S.* Σκυθῶν. v. 3. Συνεφώνησαν] *A.* συνέβαλον. *S.* συνῆλθον. ibid. Ἁλυκὴν] *A.* τῶν περιπεδίνων. *Th.* τῶν ἀλσῶν. v. 5. Γίγαντας] *A.* ῥαφαείμ. v. 6. Τερεβίνθου] *Sch.* δρυός· ἡ πόλις αὕτη τοῦ Ἰώβ. v. 9. Ἐθνῶν] *A.* Σκυθῶν. *Sch.* Παμφυλίας. ibid. Σενναὰρ] *Sch.* Πόντου. v. 12. Κατοικῶν ἐν Σοδόμοις] *aa. ll.* ἦν γὰρ κατασκηνῶν ἐν τῇ γῇ τῶν Σοδόμων. v. 13. Ἀνασωθέντων] *S.* διαφυγόντων. ibid. Περάτῃ] *A.* περαΐτῃ. *S.* τῷ Ἑβραίῳ. *Acacius*, τὸ ἀπὸ τοῦ προπάτορος τοῦ Ἀβραὰμ, λέγω δὲ τοῦ Ἔβερ, ἐθνικὸν ὄνομα ἑρμηνευθὲν ἐτέθη· οὐ γὰρ ἀντὶ τοῦ Ἀβραὰμ τῷ Ἑβραίῳ,

βραίῳ, Ἄβραμ τῷ περάτῃ· Ἑβραῖος γὰρ, περάτης ἑρμηνεύεται. *Diodor.* περάτην καλεῖ τὸν Ἄβραμ, ὡσανεὶ πέραν οἰκοῦντα τοῦ Ἰορδάνου. *Orig.* περάτης ἑρμηνεύεται Ἄβραμ, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς Χαλδαίων χώρας διαπεράσας τὴν Μεσοποταμίαν, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Χαναάν. *Sch.* τοῦτο παρὰ τῷ Ἑβραίῳ κείμενον οὐδαμοῦ εὗρον· ὁ δὲ Ἄβραὰμ ἀπὸ τῆς Χαλδαίων χώρας εἰς τὴν Παλαιστίνην ἦλθε, τὸν Εὐφράτην ποταμὸν διαβάς. v.19 Εὐλόγησε τὸν Ἄβραμ] ita *vv. ll.* in *aliis* est, εὐλόγησεν αὐτὸν Μελχισεδέκ. v.21. Τοὺς ἄνδρας] *A.* τὴν ψυχήν. *S.* τὰς ψυχάς. v.23. Σπαρτίου] *A.* ῥάμματος. *S.* νήματος. *Sch.* σφυρωτῆρα δὲ, τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.

Cap.15.v.2. Ὁ δὲ υἱὸς Μασὲκ] *A.* ὁ υἱὸς τοῦ πολίζοντος οἰκίαν μου. *Th.* καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου. *Sch.* ὁ δὲ συγγενὴς τοῦ οἴκου μου. v.11. Σώματα, ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν] ita *ll.vv.* in *aa.* est, ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομηθέντα. ibid. Συνεκάθισεν] *A.* ἀπεσόβησεν. v.12. Ἔκστασις] *S.* κάρος. v.15. πατέρας σου ἐν εἰρήνῃ τραφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ] *aa.ll.* πατέρας σου μετ' εἰρήνης τραφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ. *aa.ll.* πατέρας σου τραφεὶς ἐν εἰρήνῃ, ἐν γήρᾳ καλῷ. *Sch.* ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. *omnes ll.vv.* τραφεὶς· *nusquam* ταφείς.

Cap.16.v.2. Τεκνοποιήσομαι] ita *ll.vv.* & *S.Hieron. aa.ll.* τεκνοποιήσῃς. quod secutus est *S.Ambros. S.Jo.Chrys.* & *Philo.* v.7. Σοὺρ] *Sch.* τοῖχος ἢ εὐθυσμός.

Cap.17.v.8. Δώσω σοι] *S.* καὶ δίδωμί σοι.

Cap.18.v.6. Μέτρα] *A.* & *S.* σάτα. v.12. Ἐγέλασε] *A.* ἐγέλασε κατ' αὐτῆς. ibid. Οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν] *A.* μετὰ τὸ κατατριβῆναί με, ἐγένετό μοι τρυφερία. *S.* μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με, ἐγένετό μοι ἀκμή. v.18. Μέγα καὶ πολὺ] *A.* ὀστέϊνον. *S.* ἰσχυρόν. v.20. Κραυγὴ] *Sch.* κραυγὴν τὴν τόλμαν λέγει, ἢ καὶ τὴν παρρησίαν. ibid. Μεγάλαι σφόδρα] *A.* & *S.* ἐβαρύνθησαν. v.21. Συντελοῦνται] *S.* ἐπετέλεσε τὸ ἔργον. v.25. Μηδαμῶς] *S.* οὐχὶ σόν. v.30. Μήτι κύριε] *Sch.* μὴ δὴ ὀργίλον τῷ κυρίῳ.

Cap.19. v.10. Εἰσεσπάσαντο] *Justin.* pro εἰσεσπάσαντο, legit ἐπίασαν. v.16. Ἐταράχθησαν] *A.* ἐμέλλησεν. *Sch.* ἐστραγγεύσατο. v.19. Τοῦ ζῆν] *Sch.* τὴν ζῶσαν. v.20. Οὐ μικρά ἐστι;] ita *Lat. vet. edit.* in *aa.ll.* οὐ μικρά ἐστι, sine nota interrogationis. *Philo,* μικράν τε καὶ οὐ μικρὰν τὴν πόλιν ταύτην οἱ χρησμοὶ διασυνιστᾶσι *Orig.* homil.5. in Gen. inde veniens Lot habitat in Segor, de qua dicit, civitas hæc pusilla, & salvabitur anima mea in ipsa, & non est pusilla. quæ est ergo, quantum ad legem pertinet, civitas pusilla, & non pusilla, videamus. v.21. Ἐθαύμασα] *S.* ὀζάσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου. *A.* ἦρα τὸ πρόσωπόν σου.

Cap.20.v.9. Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν] *A.* τί εἶδες, ὅτι ἐποίησας σὺ τὸ ῥῆμα τοῦτο; *S.* τί ἰδὼν, ἐποίησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο; *Th.* τί ἑώρακας, ὅτι ἐποίησας τὸν λόγον τοῦτον;

Cap.21.v.9. Παίζοντα] *Acac.* μήποτε τὸ παίζειν ἀντὶ τοῦ μάχης καὶ διάξεως εἴρηται; v.18. Κράτησον τῇ χειρί σου αὐτὸ] ita *ll.vv.* & ita legit *S.Aug. aa.ll.* κράτησον τῆς χειρὸς αὐτοῦ. quæ lectio exstat apud *S.Jo. Chrys.* & *S.Hieron.* v.33. Ἄρουραν] *A.*& *S.* δένδρων φυτείαν.

Cap.22.v.1. Ἐπείραζε] *S.* ἐδόξασε. v.2. Ἀγαπητὸν] *A.* τὸν μονογενῆ. *S.* τὸν μόνον σου. ibid. Ὑψηλὴν] *A.* τὴν καταφανῆ. *S.* τῆς ὀπτασίας. v.13. κατεχόμενος] *Melito,* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, κρεμάμενος φησιν· ὡς σαφέστερον

τύπον τοῦ σαυροῦ. ibid. Ἐν φυτῷ Σαβὲκ] *A.* συχνῷ. *Sch.* τὸ Σαβὲκ, ἄφεσίν τινες ἐκδεδώκασιν· οἱ δὲ, ὄρθιος, ὡς εἶναι αὐτὸ τὸ λεγόμενον, τράγος ὀρθὸς ἐπαναβεβηκὼς φυτῷ. ἐνταῦθα γὰρ ὀρθὸς τῶν κεράτων κατεχόμενος, ὡς εἶναι φανερὸν τύπον σαυροῦ. διὰ τοῦτο δὲ οὐχ ἑρμηνεύεται, ὅτι ἡ Ἑβραϊκὴ μία οὖσα λέξις πολλὰ σημαίνει ἑρμηνευομένη. πρὸς γὰρ τοὺς πυνθανομένους δεῖ ἀποκρίνεσθαι καὶ λέγειν, ὅτι τὸ σαβὲκ, ἐπηρμένος ἑρμηνεύει.

Cap. 24. v. 11. Ἐκόμισε] *Sch.* ἐγονάτισε. v. 14. Ἡτοίμασας] *Sch.* ἀπέδειξας. v. 22. Δραχμὴν] *l.v.* διδραχμήν. *S Hieron.* in quæst. Heb. vertit, didrachmum pondus ejus. v. 31. Εὐλογητὸς κυρίου] ita *ll.vv.* & *Lat. edit. aa.ll.* εὐλογητὸς κύριος. v. 50. Κακὸν ἢ καλὸν] *aa.ll.* κακὸν καλῷ. *Sch.* ὁ Σύρος, ἢ καλὸν ἢ κακόν. v. 59. Τὰ ὑπάρχοντα] *A.* καὶ τὴν τιθήνην αὐτῆς. *S.* καὶ τὴν τροφὸν αὐτῆς. v 61. Ἄβραι] *A.* παιδίσκαι. *S.* κοράσια. v. 63. Ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον] *S.* λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ. *A.* ὁμιλῆσαι ἐν χώρᾳ. *Sch.* Ἐξῆλθε κατὰ μόνας τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς ἐνομιλῆσαι. οὐ πρόσκειται δὲ τίνι· εἰκότως· ἐπεὶ μηδὲ ἀνθρώπων ἡ τοιαύτη ὁμιλία γίνεται, ἀλλ' ἤτοι πρὸς θεὸν, ἢ αὐτοῦ τινος πρὸς ἑαυτόν. v. 67. Οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ] *A.* εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν σκηνὴν Σάῤῥας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Cap. 25 v. 8. Γήρᾳ καλῷ] *A.* & *S.* ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. ibid. Λαὸν αὐτοῦ] *Sch.* πρὸς τοὺς πατέρας. v. 22. Ἐσκίρτων] *S.* διεπάλαιον. v. 27. Ἄπλαστος] *A.* ἁπλοῦς. *S.* ἄμωμος. v. 30. Πυῤῥοῦ τούτου] *S.* ἀδάμ.

Cap. 26. v. 8. Παίζοντος μετὰ Ῥεβέκκας] *Sch.* εὐσχημόνως εἴρηται. v. 10. Ἄγνοιαν] *A.* & *S.* πλημμέλημα. v. 12. Ἑκατοστεύουσαν κριθὴν] *A.* ἑκατὸν εἰκασμένον. v. 20. Ἐμαχέσαντο] *Sch.* ἐδικάσαντο. ibid. Ἀδικία· ἠδίκησαν γὰρ αὐτὸν] *Sch.* συκοφαντία· ἐσυκοφάντησαν γὰρ αὐτόν. v. 21. Ἐχθεία] *A.* & *S.* ἀντικειμένη, ἐναντίωσις. v. 24. Εὐλογήσω] *aa.ll.* εὐλόγηκά σε.

Cap. 27. v. 12. Καταφρονῶν] *A.* καταμωκώμενος. *S.* καταπαίζων. v. 27. Ἀγροῦ πλήρους] *Diodor.* ὁ Σύρος, ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει· τὸ δὲ πλήρους, πεπληρωμένου βλαστημάτων εὐωδεστάτων. v. 33. Εὐλογημένος ἔσται] ita *ll. vv.* & *S. Jo. Chryſ. aa.ll.* εὐλογημένος ἔσω. & ita *S. Aug.* v. 35. Μετὰ δόλου] *A.* ἐνέδρας. *S.* ἐν ἐπιθέσει. v. 36. Ἰακώβ· ἐπτέρνικε γάρ με] *Cyril.* πτερνιστὴς Ἰακὼβ, τουτέστι τεχνίτης, ἤτοι νικᾷν εἰδώς. v. 40. Ἔσται δὲ ἡνίκα ἂν καθέλης, καὶ ἐκλύσης τὸν ζυγὸν] *Sch.* ἔσται δὲ ἐὰν καμφθῇς, καὶ ἔσται καθὰ καταβιβάσης. v. 42. Ἀπειλεῖ σοι] *Sch.* διανοεῖται κατὰ σοῦ. v. 46. Προσώχθικα] *A.* ἐσίκχανα. *S.* ἐνεκάκησα.

Cap. 28. v. 19. Οἶκος θεοῦ] *A.* Βαιθήλ. ibid. Οὐλαμλοὺζ] *A.* πρότερον Λοὺζ ὄνομα τῇ πόλει. *ll.vv.* variant. in *aa.* est Οὐλαμμαούς· in *aa.* Λαμμαούς· in *aa.* Οὐλαμ.

Cap. 29. v. 22. Γάμον] *A.* & *S.* πότον. v. 25. Παρελογίσω με] *Sch.* ἐνήδρευσάς με.

Cap. 30. v. 8. Συναντελάβετό μου] ita *ll.vv.* & *S. Jo. Chryſ.* in *aa.* est, συνελάβετό μοι. *A.* συνανέστρεψέ με. v. 11. Ἐν τύχῃ] ita *ll.vv.* & *S. Hieron. aa. ll.* εὐτύχηκα. *Theodoret.* εὐτύχηκα, οὐ τοῦ Ἰακώβ ἐστι ῥῆμα, ἀλλὰ τῆς Λείας γυναικὸς ἐν δυσσεβείᾳ τραφείσης, καὶ κατὰ βραχὺ τὰ θεῖα παιδευομένης. οὕτω καὶ ὁ ταύτης πατὴρ ἔφη τὸ, οἰωνισάμην. v. 13. Μακαρίουσί με] ita *ll.vv. S. Jo. Chryſ. Cyril.* & *Philo.* in *aa.* est, μακαρίζουσί με. & ita *S. Hieron.* ibid. Ἀσήρ] *aa.ll.* addunt, ὅ ἐστι πλοῦτος· quod improbat *S. Hier.* v. 28. Διάστειλον] *A.* ἐπονόμασον.

ἐπονόμασεν. S.ὅρισον. v.32.Φαιὸν] Sch.ποικίλον,ψαρόν. v.35.Ῥαντοὺς καὶ διαλευκοὺς] S. λευκόποδας. v.37.Καρυΐνην] Sch.ἀμυγδαλίνην. ib.Χλωρὸν] ita *ll.vv.* & *S.Jo.Chryſ.*in *aa.* eſt, τὸ λευκόν. v.42.Ἄσημα] *A.*ὄψιμα. *S.* δευτερόγονα.

Cap.31.v.7. Παρεκρούσατό με] *A.* & *S.* παρελογίσατό με. ibid. Δέκα ἀμνῶν] *A.* δέκα ἀριθμοὺς. *S.* δεκάκις ἀριθμῷ. *Euſeb.* ὁ Σύρος, δεκάκις, ἀντὶ τοῦ πολλάκις. v.18. Ἀποσκευὴν] *Sch.* κτῆσιν. v.19. εἴδωλα] *A.* μορφώματα. *S.* θεραφείν.

Cap.32. v.10. Ἱκανούσθω μοι] ita *ll.vv. Cyril.* ἱκανοῦταί μοι. *aa.ll.* ἱκανός εἰμι. v.20. Ἴσως γὰρ προσδέξεται] *Sch.* ἐάν πως ἐντραπῇ. v.24. Ἐπάλαιε] *A.* & *S.* ἐκυλίετο ἀνὴρ μετ' αὐτοῦ. v.28. Ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ] *A.*ἦρξας μετὰ θεοῦ. *S.*ἦρξω ἰσχύϊ πρὸς θεόν. v.29. Ἱνατί τοῦτο ἐρωτᾷς;] *Sch.* τὸ, καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστὸν, παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ. v.30. Εἶδος θεοῦ] *A.* πρόσωπον ἰσχυροῦ. *S.* φανουήλ.

Cap.33.v.1. Ἀναβλέψας δὲ Ἰακὼβ] *A.*καὶ ἦρεν Ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. *S.* ἐπάρας δὲ Ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, εἶδε φανέντα Ἡσαῦ ἐρχόμενον. ibid. Διεῖλεν] *A.* ἡμίσευσεν. v.12. Πορευσώμεθα ἐπ' εὐθεῖαν] *S.* καὶ πορευθῶμεν, ἵνα συνοδεύσω σοι. *Sch.* πορεύσομεν εἰς κατεναντίον σου.

Cap.34 v.21. Εἰρηνικοί] *A.* ἀπηρτισμένοι.

Cap.35.v.12. Ἣν ἔδωκα] *Sch.* ὤμοσα. v.19. Ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου Ἐφραθὰ] ita *ll.vv.* & *S.Hier.* cap.4. Micheæ. Rachel in via erat, & in hippodromo, i.e. equorum curſu. & ipſe *Jacob*, Gen.48. ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον Χαβραθὰ τῆς γῆς, τοῦ ἐλθεῖν Ἐφραθὰ· καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου. *aa ll.* ἐν τῇ ὁδῷ Ἐφραθά· *A.*καθ' ὁδὸν τῆς γῆς.

Cap.36.v.19. Οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ] *aa.ll* οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ· οὗτός ἐστιν Ἐδώμ· καὶ οὗτοι υἱοὶ Σηείρ. v.24. Ἰαμεὶν] *Diod.* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, τὸ ἰαμείν, ὕδωρ βούλονται λέγειν· ἀντὶ τοῦ, εὗρε πηγὴν ἐν ἐρήμῳ. οἱ δὲ ἑρμηνεύσαντες αὐτήν πως τὴν λέξιν τὴν Ἑβραϊκὴν τεθείκασι. *A.* & *S.* τοὺς ἰαμείν.

Cap.37.v.1. Κατήνεγκαν δὲ Ἰωσὴφ ψόγον πονηρὸν] *S.* καὶ ἔφερεν Ἰωσὴφ διαβολὴν κατ' αὐτῶν πονηρὰν πρὸς πατέρα αὐτῶν. *A.* καὶ ἤνεγκεν Ἰωσὴφ τὸν ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. *Diod.* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, ἀντὶ τοῦ κατήνεγκαν, κατήνεγκεν ἔχουσι· τουτέστιν, ὁ Ἰωσὴφ διέβαλε τοὺς ἀδελφοὺς τῷ πατρὶ, ὡς οὐκ εὐτάκτους ὄντας· ὅθεν καὶ ἐμισήθη παρ' αὐτῶν. *Cyr.Alex.* οἱ ἀπὸ Ζέλφας τε καὶ Βάλλας ψόγον πονηρὸν κατήγαγον ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ. v.2. Ποικίλον] *A.* ἀστραγάλειον. v.14. Εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου] *Sch.* τὴν εἰρήνην τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τὴν εἰρήνην τῶν βοσκημάτων. v.18. Ἐπονηρεύοντο] *Sch.* ἐδολιεύσαντο. v.25. Θυμιαμάτων] *A.* στύρακος. v.26. Τί χρήσιμον] *A.* τί πλεονέκτημα; *aa.interpp.* τί κέρδος; v.28. Μαδιηναῖοι] *Sch.* Ἰσμαηλῖται.

Cap.38.v.14. Θέριστρον] *Sch.*σπαθαείσκον. v.18. Δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον] *A.* τὴν σφραγῖδα σου καὶ στρεπτόν σου. *Sch.* ἄλλως φησὶ τὸν ὁρμίσκον, ὡραῖον. ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος κοσμήματι τῷ περὶ τὴν δέρριν, ἔθει Χαλδαϊκῷ κοσμουμένῳ τῷ Ἰούδᾳ· χρυσῷ γὰρ οὗτοι καὶ χεῖρας καὶ δέρριν καταλαμπρύνουσι, καὶ αὐτὴν τὴν τρίχα στεφανοῦσιν ἔσθ' ὅτε. ibid. Ῥάβδον] *S.* ἐγχειρίδιον. v.21. Ἡ πόρνη] *A.* ἡ ἐνδιηλλαγμένη. v.22. Μὴ εἶναι ὧδε πόρνην] *A.* οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη. v.23. Καταγελασθῶμεν] *A.*& *S.* γενώμεθα εἰς ἐξουδένωσιν.

v.25. Πενθερόν] *Sch.* κύειον. v.29. Τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός;] *Sch.* ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή; *A.* τί διέκοψας ἐπὶ σὲ διακοπήν; *alind Sch.* ἄλλως· τί διήπλωσας καθ' ἡμῶν ἅπλωμα;

Cap.39.v.1. Εὐνοῦχος] *Sch.* ὁ μὲν Σύρος, μιᾷ προσηγορίᾳ τόν τε σπάδοντα καὶ τὸν πιστὸν ἄνδρα λέγει τοῖς δεσπόταις· ὁ δὲ Ἑβραῖος ἀληθῶς εὐνοῦχον, καὶ τοῦτον ἀπὸ τῆς πίστεως· ἐπειδὴ φιλεῖ τὸ τῶν εὐνούχων γένος μάλιστα πιστεύεσθαι τὰ τιμιώτερα τῶν κλημάτων, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλέων σωτηρίαν. v.2. Ἐπιτυγχάνων] *A.* καλὰ εὐθυνόμενος. *S.* εὐοδούμενος. v.22. Ἀπηγμένους] *S.* δεδεμένους.

Cap.40.v.1. Ἀρχιοινοχόος, καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς] *A.* ὁ ποτιστής, καὶ ὁ πέσσων. v.5. Ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου &c.] *aa.ll.* ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν· ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις. v.6. Τεταραγμένοι] *A.* ἐμβριμώμενοι. *S.* σκυθρωποί. v.10. Πυθμένες] *A.* & *S.* κληματίδες. ibid. Βλαστοὺς πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς] *aa.ll.* βλαστοὺς, πεπείρους βότρυας σταφυλῆς. v.16. Τρία κανᾶ χονδριτῶν] *A.* τρεῖς κόφινοι γύρεως. *S.* τρία κανᾶ βαϊνά.

Cap.41.v.2. Καλαὶ τῷ εἴδει] *Sch.* στερέμνιοι κρέει, καὶ παχεῖαι σαρξί. ibid. Ἐν τῷ Ἄχει] *aa.ll.* ἐν τῇ ὄχθῃ. & ita legit *Philo. Sch.* ἐν τῷ ἕλει. *aliud Sch.* ἄχος ἐστὶ τὸ λεπτὸν καὶ βοτανώδες φυτάριον. in Job cap.8. transfertur, βούτομον. ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ ποτοῦ; quod *Aq.* vertit, ἢ πληθυνθήσεται ἕλος. *Lat.edit.* carectum: & in Ecclesiast.cap.40. pro ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος, *Lat.edit.* habet, super omnem aquam viriditas. v.6. Ἀνεμόφθοροι] *Sch.* ἐφθαρμένοι καύσωνι, πεφρυγμένοι ἀνέμῳ. v.8. Ἐταράχθη] *Sch.* κατεπάρη. ibid. Ἐξηγητὰς] *A.* κρυφιαστάς. *S.* μάγους. v.12. Συνέκρινεν ἡμῖν] *aa.ll.* addunt, τὰ ἐνύπνια ἡμῶν· ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν. ver.14. Ἐξήγαγον] *Sch.* δρομαῖον ἤγαγον. v.24. Ἐξηγηταῖς] *A.* πρὸς τοὺς κρυφιαστάς. *S.* μάγους. v.32. Ἀληθὲς τὸ ῥῆμα] *Sch.* ἕτοιμον τὸ ῥῆμα· βέβαιος ὁ λόγος. v.34. Τοπάρχας] *Sch.* ἐπισκόπους. v.35. Βρώματα] *Sch.* γεννήματα. v.36. Πεφυλαγμένα] *A.* εἰς παραθήκην. *S.* εἰς ἐνθήκην. v.45. Ψονθομφανήχ] *Sch.* ὁ Σύρος ἔχει, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά. *Philo*, κρυπτῶν εὑρετής, ἢ ὀνειροκρίτης. v.54. Ἦσαν ἄρτοι] ita *ll.vv.* & *S.Jo.Chrys.* & *S.Aug. aa.ll.* οὐκ ἦσαν ἄρτοι.

Cap.42.v.4. Μαλακία] *A.* σύμπτωμα. *S.* κίνδυνος. v.9. Κατάσκοποι] *A.* ἐφοδευταί. v.11. Εἰρηνικοὶ] *A.* ὀρθοί. *S.* ἁπλοί. v.12. Τὰ ἴχνη] *A.*& *S.* τὰ κρυπτά. v.15. Φανεῖσθε] *A.* & *S.* δοκιμασθήσεσθε. ibid. Νὴ τὴν ὑγίειαν] *A.* ζῇ Φαραώ. v.16. Ἀπάχθητε] *A.*& *S.* δεθήσεσθε. v.27. Μάρσιππον] *A.* θύλακον. *S.* σάκκον.

Cap.43.v.11. Κάρυα] *A.* ἀμύγδαλα. v.30. Ἔγκατα] *aa.ll.* τὰ σπλάγχνα. in *aa.* est, τὰ ἔντερα. v.32. Βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς Αἰγυπτίοις] ita *ll.vv.* & *S.Jo.Chrys.* & *S.Aug.* v.34. Πρὸς ἑαυτοὺς] *aa.ll.* πρὸς αὐτούς.

Cap.44.v.2. Κόνδυ] *A.* σκύφος. *S.* φιάλην. v.15. Οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται] *aa.ll.* οἰωνισμῷ οἰωνίζεται. *Sch.* τὸ Σαμαρειτικόν· καὶ αὐτὸς πειρασμῷ πειράζει ἐν αὐτῷ. *al.Sch.* καὶ γὰρ ἔγνωτε ὅτι πειρασμῷ πειράζεται ὅμοιος ἐμοί. v.30. Ἐκκρέμαται] *A.* συνδεδεμένη. *S.* ἐνδέδεται.

Cap.45.v.5. Εἰς ζωὴν] *A.* ζώωσιν. *S.* σωτηρίαν. v.17. Φορεῖα] ita *ll.vv.* & ita *S.Hier.* in Quæst.Hebr. testatur vertisse 70, & interpretatur, vehicula,

cula. *aa.ll.* πορεῖα. in *aa.* est φορτία. *S.Ambr.* mandat impleri eorum sarcinas tritico. v.22. Ἐξήλλασσούσας στολάς] *Sch.* ὁ Σύρος, πέντε ζυγὰς στολῶν καὶ διακοσίους χρυσίνους. v.23. Κατὰ τὰ αὐτὰ] *aa.ll.* κατὰ ταῦτα.

Cap.46.29. Πίονι] ita *l.v.* in *aa.* πίονι mutatur in πλείονι, ut in Psal.77. ex, ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν, simili mutatione factum est, ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν. at in *ll.vv.* ibi est πίοσιν, pro quo *Lat.ed.* habet, occidit pingues eorum. v.30. Ἀποθανοῦμαι] *A.* ἀποθάνοιμι.

Cap.47.v.9. Ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου] *A.* ἡμέρας ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεώς μου. v.22. Ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα τοῖς ἱερεῦσι] *A.* ἀκριβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσι. *S.* σύνταξις γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσι. *Sch.* καὶ γὰρ μέρεις ἦν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκ συγχωρήσεως Φαραώ. v.27. Ἐκληρονόμησαν] *aa.ll.* ἐκληρονομήθησαν. *A.* κατεσχέθησαν καὶ ηὐξήθησαν. v.31. Ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ] *A.* προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ κεφαλὴν τῆς κλίνης. *S.* ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης. *S. Paulus* secutus 70, ad Heb.cap.11.scripsit, ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου.

Cap 48.v.16. Ὁ ῥυόμενος] *Sch.* ὁ ἀρχιστεύς. v.27. Βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη] *S.* ἀηδὲς αὐτῷ. *A.* ἐκακώθη.

Cap.49.v.3. Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, &c.] *Diodorus*, ὁ Σύρος ἔχει· Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, ἡ δύναμίς μου, καὶ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος· ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνῃς, ἀντὶ τοῦ, μὴ ζήσῃς. ὁ Ἀκύλας· σὺ ἰσχύς μου, καὶ κεφάλαιον λύπης μου· περισσὸς ἄρσει, καὶ περισσὸς κράτει· ἐθαμβώσας ὡς ὕδωρ, μὴ περισσεύσῃς. ὁ Σύμμαχος· Ῥουβὴν πρωτότοκός μου καὶ ἀρχὴ ὀδύνης, περισσὸν λαβεῖν· καὶ ἐκ περισσοῦ ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔσῃ περισσότερος. v.6. Μὴ ἐρείσαι τὰ ἥπατά μου] *S.Hier.* secutus 70, vertit, non æmuletur jecur meum. & *S. Ambr.* non contendant viscera mea. *aa.ll.* μὴ ἐρίσαι. quam scripturam expressit *Tertull.* adversus Judæos, non incubuerint viscera mea.& *Orig.interp.* non innitantur viscera mea. ibid. Ἐνευροκόπησαν ταῦρον] *Sch.* ἐξερρίζωσαν τεῖχος. v.10. Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων] *Sch.* Ἀκύλας· σκῆπτρον· σκῆπτρον δὲ ἡ φυλὴ ὀνομάζεται. ibid. Τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ] sic legit *S.Cypr.* & *Cyril.* in Glaph. *Clem.Alex.Euseb.Cæsar.*& *Orig.* *aa.ll.* ᾧ ἀπόκειται, ut legit *S.Ignat. S.Iren. Tertull.* de trinitate, *S.Leo Papa*, *S.Ambr.* & *Theodoret. Justin.* vero *Mart.* agnoscit utramque lectionem, & *S.*item *Aug.* v.12. Χαροποιοὶ] ita *ll.vv.* & ita legit *Cyril.* in Glaph. *Iren.* item cum vertit, lætificabuntur oculi ejus à vino. *S.Ambr.* habet, hilares; & *Origenis interpres*, gratifici. *Diodor.* quoque *Tarsens.* legit, χαροποιοί· & ita explicat, δείκνυσι τὴν ἀπὸ τοῦ πάθους γενομένην εὐθυμίαν· εὐφροσύνη γὰρ τῆς οἰκουμένης τὸ σωτήριον πάθος. *aa.ll.* χαροποί. *Sch.* θερμοί, διάπυροι, φοβεροί. in *S.Cypr.* *vv.MS.ll.* est, formidolosi. *S.Hier.* c.55.Esai.habet, gratiosi. *S.*vero *August.* modo, fulvi; modo, fulgentes. v.15. Ἀνὴρ γεωργὸς] *Sch.* ἄνθρωπος εἰς φόρον δουλεύων. *A.* & *S.* καὶ ἔσται γεωργὸς ὑπηρετεῖν. v.19. Πειρατήριον] *A.* εὔζωνος. *S.* λόχος. v.20. Τρυφὴν] sic est in *Lat.* quoque *ed.aa.ll.* τροφήν. v.23. Ἐλοιδόρουν, καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ] *Sch.* τὸ Σαμαρ. καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων· καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ. v.27. Εἰς τὸ ἑσπέρας δίδωσι τροφὴν] *A.* διαμεριεῖ λάφυρα. *S.* μεριεῖ σκῦλα. *al.Sch.* ὁ Σύρος· ἑσπέρας ἁρπάσεται, καὶ τὸ πρωϊνὸν μεριεῖ σκῦλα.

Cap.50.v.19. Τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ] *A.* ὅτι μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ; *S.* μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ εἰμι ἐγώ; *Sch.* τὸ Σαμαρ. μὴ φοβεῖσθε, καὶ γὰρ φοβούμενος

θεὸν

θεὸν εἰμι ἐγώ; al.Sch. Ἀκύλας· ὅτι μὴ θεὸς ἐγώ; Σύμμαχος· μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ;

ἜΞΟΔΟΣ.

Cap.1.v.7. Χυδαῖοι ἐγένοντο] A. ἐξήρποσαν. S. ἐξῆρψαν. Theodoret. οὕτως ηὐξήθησαν, ὥστε κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχυθῆναι γῆς. v.8. Ἕτερος] A. & Th. καινός. v.11. Ἐπιστάτας] Sch. ἐργοδιώκτας. v.12. Ἐβδελύσσοντο] A. ἐσικχαίνοντο. Sch. ὁ Σύρος, καὶ ὁ Ἑβραῖος· ἐθλίβοντο ὁρῶντες αὐτοὺς πληθυνομένους, καὶ ἐκάκουν αὐτούς. v.19. Τίκτουσι γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαίας] S. μαῖαι γάρ εἰσι, καὶ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς μαίας, τίκτουσι. Th. ὅτι ζωογονοῦσιν αὗται, διότι πρὶν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς, τίκτουσι. v.21. Ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας] Sch. ἀντὶ τοῦ, ἐξ αὐτῶν γένος ἐπλήθυνεν· ηὔξησεν ὁ θεὸς αὐταῖς τὸ γένος.

Cap.2.v.1. Θυγατέρων Λευὶ] aa.ll. addunt, καὶ ἔσχεν αὐτήν. & ita legit S. Aug. in Locution. v.2. Ἀστεῖον] A. ἀγαθόν. S. καλόν. v.3. Θίβιν] a.l. θίβην. quam lectionem agnoscit Cyril. in Glaph. in aa. est, θίβην. Sch. θίβη, κιβωτὸς παπύρου, ἢ ὑδρία, ἢ πλατυσμὸς ἣν τινες καλοῦσι σίτην. v.8. Ἡ δὲ εἶπεν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ] aa.ll. καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ θυγάτηρ Φαραώ. v.17. Ἐξέβαλον] aa.ll. ἐξέβαλλον. & ita S. Aug. v.18. Ῥαγουὴλ] Sch. Ἰοθόρ.

Cap.3.v.1. Γαμβροῦ] ita ll.vv. & ita Cyril. Alex. lib.2. περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως. in aa. est, πενθεροῦ. v.2. Ἐν πυρὶ φλογὸς] sic legit Just. Mart. in dial. adversus Tryph. & ita Cyril. lib. prædicto. Lat. ed. Act.7. habet, in igne flammæ rubi. ibid. Καίεται] A. ἀναπτόμενος. S. φλεγόμενος. v.5. Λῦσαι] A. ἔκσπασον. S. ἀπόλυσον. v.9. Κἀγὼ ἑώρακα τὸν θλιμμὸν] A. καί γε ἑώρακα σὺν τὸν ἀποθλιμμὸν, ὃν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. v.16. Τὴν γερουσίαν] A. τοὺς πρεσβύτας. v.22. Σκυλεύσατε] ita ll. vv. in aa. est, συσκευάσατε. Sch. ἄλλος φησί· καὶ συνεπάγετε αὐτοῖς τὴν ἐν τοῖς σκεύεσιν αὐτῶν δύναμιν.

Cap.4.v.8. Δευτέρου] A. τοῦ ἐσχάτου. S. τοῦ ἑπομένου. v.10. Ἱκανὸς] A. οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων. S. οὐκ εὔλαλος. ll.vv. εὔλογος. atque ita legit Philo in lib. ὅτι τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι ἐπιτίθεται. v.11. Δύσκωφον] A.S.& Th. μογιλάλον. v.12. Συμβιβάσω] A. φωτίσω. S. ἀποδείξω. v.14. Λαλῶν λαλήσει] Philo lib. prædicto, non habet λαλῶν. v.21. Σκληρυνῶ] A. ἐνισχύσω. S. θρασυνῶ. v.23. Μὴ βούλει] A. ἀνένευσας. S. ἠπείθησας. v.24. Ἄγγελος] A. θεός. S. & Th. κύριος. v.25. Ψῆφον] A. πέτραν. ibid. Προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ] Sch. ἄλλος· καὶ ἅψαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. ἀφῆκε δὲ αὐτὸν, ὅτι εἶπε, νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. ἄλλος· καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν, ὅτι εἶπε, νυμφίος αἱμάτων εἰς περιτομάς. ἄλλος· νυμφίον αἱματος ἔχω. al.Sch. ὁ Ἑβραῖος· ἐσφράγισε τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς. v.26. Ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ] aa.ll. ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἄγγελος. v.28. Ῥήματα] aa.ll. σημεῖα.

Cap.5.v.7. Καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν] A. καθὰ ἐχθὲς καὶ τρίτης αὐτοὶ πορευέσθωσαν. S. καθάπερ καὶ πρότερον αὐτοὶ ἀπερχόμενοι καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα. Th. καθάπερ ἐχθὲς καὶ τῆς τρίτης αὐτοὶ πορευθέντες, καὶ καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρον. v.16. Παῖδές σου μεμαστίγωνται] A. οἱ δοῦλοί

σου πεπληθυμένοι, καὶ ἁμαρτία λαῷ σου. S. οἱ δοῦλοί σου μεμαστιγωνται, καὶ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν λαόν σου. v.19. Ἀπολείψετε] A. οὐχ ὑφελεῖτε. v.21. Ἐβδελύξατε] A. & S. ἐσαπείσατε.

Cap.6.v.9. Ὀλιγοψυχίας] Sch. ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος. v.12. Ἄλογος] A. ἀκρόβυστος χείλεσι. S. οὐκ εἰμὶ καθαρὸς τῷ φθέγματι. Th. ἀπερίτμητος τοῖς χείλεσι. v.20. Τριακονταδύο] aa.ll. τριακονταεπτά. quo modo Philo legisse videtur lib.1. περὶ βίου Μωυσέως. v.30. Ἰσχνόφωνος] Sch. οὐκ εἰμὶ καθαρὸς φθέγματι.

Cap.7.v.1. Ἰδοὺ δέδωκά σε] A. ἰδε. S. ἴδε κατέστησά σε θεὸν Φαραώ. v.7. Ἐλάλησεν] ll.vv. ἐλάλησε. quam lect. secutus est Cyril. l.2. περὶ τῆς ἐν πνεύματι, &c. v.11. Σοφιστὰς] A. κρυφιαστάς. v.13. Ἐνετείλατο] aa.ll. ἐλάλησεν. v.22. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων] A. καί γε αὐτοὶ οἱ κρυφιασταὶ Αἰγύπτου καὶ ἐν ἠρεμαίοις αὐτῶν οὕτως. Sch. ἄλλος· καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων αὐτῶν ὡσαύτως. ἄλλος· καί γε αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. v.24. Ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι] A. καὶ ὤρυξε πᾶσα ἡ Αἴγυπτος κυκλόθεν τοῦ ῥεῖθρου ὕδωρ τὸ πιεῖν, ὅτι οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ.

Cap.8.v.8. Ἐξαποστελῶ αὐτοὺς] aa.ll. τὸν λαόν. v.16. Σκνίφες] ita vv.ll. & S.Aug. aa.ll. σκνῖπες. quæ scriptura reperitur apud Orig. & Philon. l.1. περὶ βίου Μωυσ. σκνιπῶν φορὰ ἐχύθη. Sch. ἄλλος· φθεῖρες. v.21. Κυνόμυιαν] Sch. τὸ Σαμαρ. κόρακα. κοινόμυιαν autem legendum non esse, sed κυνόμυιαν, intelligi potest vel ex etymologia, quam Philo explicat lib.1. περὶ β. Μωυσ. v.29. Ἐξαπατῆσαι] A. & S. παραλογίσασθαι.

Cap.9.v.9. Ἀναζέουσαι φλυκτίδες] A. πεταζόμεναι. S. ἐξανθοῦσαι. Philo l.1. περὶ β. Μω. appellat φλυκταίνας. v.23. Φωνὰς] Sch. ἄλλος· ἀνέμων ἤχους. ἄλλος· βροντάς. v.27. Τὸ νῦν] Sch. ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν

Cap.10.v.7. Σκῶλον] A. πρόσπταισμα. Sch. τὸ Σαμαρ. εἰς ἄτας. ibid. Ἢ εἰδέναι βούλει] A. ἄρα οὔπω οἶδας; Sch. τὸ Σαμαρ. πρὶν γνῷς ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος;

Cap.11.v.1. Πληγὴν] A. & S. ἁφήν. v.2. Παρὰ τοῦ πλησίον] aa.ll. addunt, καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον αὐτῆς. v.5. Θεραπαίνης] Sch. ἄλλος· αἰχμαλωτίδος.

Cap.12.v.5. Ἄρσεν] in aa.ll. additum est, ἄμωμον. v.10. Ἀπολείψετε. ita est in ll.vv. in aa. καταλείψετε. aa.ll. ὑπολείψετε. ibid. Συντρίψετε] Sch. habet, οὐ συντριβήσεται· οὐχ ὑπολείψεται. v.11. Μετὰ σπουδῆς] A. ἐν θάμβῳ. S. ἐν ἐπείξει. ibid. Πάσχα] Theodoret. τὸ πάσχα, ὁ μὲν Φίλων ἡρμήνευσε, διαβατήρια· ὁ δὲ Ἰώσηππος, ὑπέρβασια· ὁ δὲ Σύμμαχος, ὑπέρβασις· ὁ δὲ Θεοδοτίων, φασέκ, αὐτὴν τὴν Ἑβραίαν φωνὴν τεθεικώς. Philon. locus est l.3. περὶ βίου M. v.19 Γειώραις] Theodoret. γειώραν τὸν προσήλυτον προσηγόρευσε. v.30. Τεθνηκὼς] aa.ll. τεθνηκός. quam lect. confirmat S.Aug. v.37. Πλὴν τῆς ἀποσκευῆς] A. χωρὶς νηπίων. v.40. Κατῴκησε] aa.ll. addunt, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. v.42. Προφυλακὴ] A. παρατηρήσεως. S. παρατετηρημένη. Sch. τὸ Σαμαρ. φυλάξεως.

Cap.13.v.10. Νόμον] Sch. ἄλλος· ἀκριβασμόν. ἄλλος· πρόσταγμα. v.12. Ἀφελεῖς] aa.ll. ἀφορίεις. ver.13. Λυτρώσῃ] A. τενοντώσεις. S. ἀποκτενεῖς. Theodot. νωτοκοπήσεις αὐτό. v.16. Ἀσάλευτον] A. καὶ εἰς ὀνεκτά. v.18.

Πέμπτῃ

Πέμπτη δὲ γενεὰ] A. & S. καθωπλισμένοι. Theodot. πεμπταζοντες.

Cap.14.v.15. Ἀναζευξάτωσαν] Sch. τὸ Σαμαρ. ἵνα ἀπάρωσι. v.16. Κατὰ τὸ ξηρὸν] Sch. εἰς χέρσον· εἰς ξηρόν. v.20. Γνόφος καὶ σκότος] A. καὶ ἐγένετο ἡ νεφέλη σκότος, καὶ ἐφώτισε τὴν νύκτα, καὶ οὐκ ἤγγισεν οὗτος πρὸς τοῦτον. S. καὶ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκεῖθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν. Sch. τὸ Σαμαρ. καὶ ἦν τὸ νέφος καὶ τὸ σκότος, καὶ ἔφαινε τῇ νυκτί. v.25. Συνέδησε] S. μετέστησε. ibid. Καὶ εἶπαν] aa.ll. καὶ εἶπαν τοῦ λέγειν. quod est secutus S. Aug. v.27. Ἐπὶ χώρας] A. εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ. ibid. Ἐξετίναξε] A. ἀνέβρασε.

Cap.15.v.4. Τριστάτας· κατεπόθησαν] aa.ll. τριστάτας κατεπόντισεν. Orig. & Greg. Nyss. ὁ μὲν ἡνιόχει, ὁ δὲ ὑπερήσπιζεν, ὁ δὲ ἐμάχετο. ἢ τριστάτας λέγει, τοὺς ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπιβεβηκότας· οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν πολέμῳ ἐξιόντες ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐποχοῦντο. ἢ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ πρὸς τρεῖς δυνάμεις ἀντιστῆναι. ἢ τοὺς ἐν τῇ παρατάξει τρίτους ἱσταμένους ἐν τῇ φάλαγγι, τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς παρεμβολῆς ἱσταμένης φαλαγγοειδῶς· τοῦ γὰρ πρώτου πίπτοντος, ἢ ἀποκάμνοντος, ὁ τριστάτης ὑπεισήρχετο τὸν ἐκείνου τόπον. ἢ τὸν τρίτον, τοῦτ' ἔστι, τὸν ἐν τῷ καθέξεως τὸν βασιλέα τρίτον ἱστάμενον, ἢ τὸν τρίτην ἔχοντα καθέδραν· διὸ ἦν ὁ Δαβὶδ παρὰ τῷ Σαοὺλ. v.8. Διέστη] A.S.& Th. ἐσωρεύθη. v.11. Δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις] S. οὔτε ἐν δυναστείᾳ, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ ἐξισωθῆναι. v.13. Παρεκάλεσας] S. διεβάστασας. v.14. Ὠργίσθησαν] A. ἐκλονήθησαν. Sch. ἐταράχθησαν. v.15. Ἔσπευσαν] Sch. ἕτεροι· ἐθορυβήθησαν. v.17. Εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου] Sch. ἕδρασμα· εἰς καθέδραν. v.21. Ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν] Sch. καὶ κατέλεγεν αὐταῖς. v.23. Πιεῖν ἐκ Μερρᾶς] aa.ll. πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρᾶς.

Cap.16.v.14. Πάγος] Sch. πάχνη. v.20. Ἐξέζεσε] Sch. ἄλλος· ἀνέβρασε. v.21. Τὸ καθῆκον] Sch. ἄλλος· ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν. v.31. Κορίου] Sch. τὸ Σαμαρ. ὡς σπέρμα ὀρύζης. ibid. Ἐγκρὶς ἐν μέλιτι] A. ἄμυλος ἐξ ἐλαίου. S. apud Theodoret. ὡς ἄμυλος ἐν μέλιτι. incertus interp. μέλι κηρίου. v.36. Τριῶν μέτρων] Sch. τοῦ οἰφί.

Cap.17.v.6. Ἐγὼ ἕστηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σὲ] ita S. Ambr. lib.1. de Abel & Cain, c.8. ait enim, & sicut habes in aliis de deo lectum, ego steti hic, priusquam tu. & Philo, ἀλληγορία δευτέρα. aa.ll. addunt, ἐλθεῖν.

Cap.18.v.2. Μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς] Sch. ἐξ ἀποστολῆς. v.5. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰοθὸρ γαμβρὸς Μωυσῆ] A. καὶ ἦλθεν Ἰεθρὼ νυμφευτὴς Μωυσῆ. S. ἦλθεν οὖν Ἰοθὸρ ὁ πενθερὸς Μωυσῆ. v.11. Ἐπέθεντο] Sch. ἄλλος· ὑπερηφανεύσαντο. v.20. Διαμαρτύρῃ] A. διαστελῇ. v.21. Θεοσεβεῖς] Sch. οἱ λοιποὶ· φοβουμένους τὸν θεόν. ibid. Ὑπερηφανίαν] Sch. ἄλλος· πλεονεξίαν. ibid. Δεκαδάρχους] aa.ll. addunt, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς. quod abest ab Hebb. codd. v.22. Συναντιλήψονται] S.& Th. συμβαστάσουσι. v.26. Ὑπέρογκον] Sch. τὸ μέγα. A.& S. σκληρόν. Th. τὸ δυσχερές.

Cap.19.v.5. Περιούσιος] Th. ἐξαίρετος. v.7. Ἐκάλεσε τοὺς] aa.ll. ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους. v.10. Ἅγνισον] Sch. οἱ λοιποί· ἁγίασον. v.12. Ἀφοριεῖς] Sch. ὁροθετήσεις. v.13. Βολίσι] A. ῥοιζήσει. S. βέλεσι. Th. τοξευόμενος. v.22. Ἀπαλλάξῃ] A. διακόψῃ. S. διαφθείρῃ.

Cap.20.v.4. Εἴδωλον] Sch. οἱ λοιποί· γλυπτόν. v.7. Ἐπὶ ματαίῳ] A. εἰς εἰκῆ. v.13,14,15. Οὐ μοιχεύσεις. οὐ κλέψεις. οὐ φονεύσεις] ita ll. vv. in aa. est, οὐ φονεύσεις. οὐ μοιχεύσεις. οὐ κλέψεις. v.25. Ἐγχειρίδιον ἐπιβέ-

βληκας

ϐέϐληκας ἐπ᾽ αὐτὺς] *A.* ὅτι μάχαιράν σου ἐξῇρες ἐπ᾽ αὐτό. *S.* τὴν γὰρ μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ᾽ αὐτό. *Th.* ὅτι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιϐέϐληκας ἐπ᾽ αὐτό.

Cap.21.v.6.Τὸ κριτήριον] *A.*& *S.* πρὸς τοὺς θεούς. v.7.Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν] *Sch.* ἄλλος· καὶ ὅταν πωλήσει ἀνὴρ τὴν θυγατέρα εἰς οἰκέτιν, οὐκ ἐξελεύσεται. *S.* οὐ προσελεύσεται προσελάσειν δουλικήν, εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τῷ κυρίῳ αὐτῆς ἢ μὴ καθωμολογημένη. *Th.* οὐκ ἐξελεύσεται, ὥσπερ ἐκπορεύονται οἱ δοῦλοι· εἰ πονηρὰ ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. v.8. Ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο] *aa.ll.* ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. & *S.Aug.* in Quæst. quia non adnominavit eam. in *aa.* est, ἣν καθωμολογήσατο αὐτήν. eodem autem modo pleraque alia posita sunt, ut Num.9. τὴν δάμαλιν, ἣ οὐκ ἐπεϐλήθη ἐπ᾽ αὐτὴν ζυγός. & Deut.28. ἔθνος, ὃ οὐκ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν αὐτοῦ. *a.l.* ἣν αὐτῷ καθωμολογήσατο. v.13. Οὐχ ἑκὼν] *A.* καὶ ὃς οὐ μεθώδευσε. ibid. Παρέδωκεν] *S.* ἀφῆκεν. v.18. Λοιδορῶνται] *A.* διαμάχωνται. ibid. Πατάξωσι] *aa.ll.* καὶ πατάξῃ τις τὸν πλησίον.

Cap.22 v.20. Θανάτῳ ἐξολοθρευθήσεται] *Sch.* ἀναθεματισθήσεται αὐτός.

Cap.23.v.2. Ἐκκλῖναι] in *aa.ll.* ὥστε ἐκκλῖναι κρίσιν. quam lect. sequuntur Expositores. v.3. Οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει] *S.* οὐ τιμήσεις ἐν δίκῃ αὐτοῦ. v.5. Συναρεῖς] *aa.ll.* συνεγερεῖς. v.7. Ῥήματος] *a.l.* κρίματος. v.8. Βλεπόντων] *A.* σοφῶν. v.11. Ἄγρια θηρία] *A.* ζῶα τῆς χώρας. v.16. Συντελείας] *A.* συλλογῆς. *S.* συγκομιδῆς. *Sch.* τὸ Σαμ. συνεισφορᾶς. v.18. Θυμιάματος] ita *vv.ll.* eodemque exemplo 34. post capite, αἷμα θυμιαμάτων μου. in *aa. ll.* θυσιάσματος. in *aa.* ἁγιάσματος. in *aa.* θυμιάσματος. v.19. Οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ] *S.* οὐ σκευάσεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ. v.24. Καθελεῖς] *aa.ll.* καθελεῖς αὐτούς. v.27. Φόϐον] *Sch.* τὴν κατάπληξίν μου. v.28. Ἐκϐαλεῖ] *aa.ll.* ἐκϐαλῶ, utramq; lect. agnoscit *S.Aug.* in Quæst. ejiciam. in Locut. ejiciet. in *aa.* est ἐκϐαλεῖ.

Cap.24.v.6. Κρατῆρας] ita *vv.ll.* in *aa.* est, κρατῆρα. quod sequit. *S.Aug.* in Quæst. v.13. Παρεστηκὼς αὐτῷ] *A.*& *S.* ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ.

Cap.25.v.5. Ὑακίνθινα] *a.l.* ἰάνθινα. in *aa.* est, πεπυρωμένα. v.20. Ἐκτείνοντες] *Sch.* ἐκπετάζοντες. ibid. Συσκιάζοντες] *A.* σκεπάζοντες. v.22. Γνωσθήσομαι] *Sch.* οἱ λοιποί· συντάξομαι. v.23. Χρυσῆν χρυσίου καθαροῦ] *aa.ll.* τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων. in *aa.* est, τράπεζαν χρυσίου καθαροῦ. v.25 Στρεπτὸν κυμάτιον] *Sch.* στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ. v.30. Ἄρτους ἐνωπίους] *A.* ἄρτους προσώπου. *S.* προθέσεως. v.33. Ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους] *A.* ἐξημυγδαλωμένην, ἐκτετορευμένην ἀμύγδαλον. v.34. Κρίνα] *S.* Ἄνθη. v.35. Τέσσαρας] *aa.codd.* habent, ὑπὸ τοὺς δύο. in *aa.* hæc geminatio non est.

Cap.26.v.5. Ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην] *Sch.* τὸ Σαμ. διαδεχόμεναι συμϐολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως, κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις. v.7. Δέῤῥεις τριχίνας σκέπην] *Sch.* τρίχινοι καλυπτῆρες. v.17. Ἀγκωνίσκους] *S.* κατοχεῖς. v.24. Σύμϐλησιν] *aa.ll.* συμϐολήν. v.25. Δύο βάσεις τῷ ἑνὶ στύλῳ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ] hæc verba in *aa.ll.* geminantur. idque sequitur *S.Aug.* in Locut.

Cap.27.v.9. Λίϐα] in *aa.ll.* est, εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς Νότον. Propterea quod latus atrii è deserto ad mare spectans, non respiciebat Ζέφυρον & æquinoctialem

noctialem occidentem, sed ἀργέστην & occidentem æstivum; idcirco hic ponitur Λίψ, & Ἀπηλιώτης ei adversus, & θάλασσα, eique contrarius Νότος. *aa.ll.* Νότος, & Βορρᾶς, & θάλασσα, & ἀνατολαί. ibid. Κλίτει] *Sch.* ἄλλος· τῇ γωνίᾳ. v.20. Ἐξ ἐλαίων] *Sch.* ἐκ σπερμάτων.

Cap.28. v.3. Σοφίας] vox σοφίας abest à *nonnull.ll.* v.4. Κίδαριν] *Sch.* κατὰ τὸ Σαμαρ. πῆλιον· ἤτοι καθ' ἑτέραν γραφὴν, μίτραν. v.6. Ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης] *Sch.* ἄλλος· καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. v.11. Υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ θήσεις] *Sch.* ἄλλος· τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ περικεκυκλωμένους καὶ συνεσφραγισμένους ποιήσεις αὐτοὺς, καὶ θήσεις. v.22. Ἀλυσιδωτὸν] *S.* βροχωτόν. v.35. Ἔσται Ἀαρὼν] *Th.* ἐπὶ Ἀαρών. *A.* & *S.* ἐπὶ τοῦ Ἀαρών. v.37. Ἐπὶ τῆς μίτρας] *A.* & *Th.* ἐπὶ τῆς κιδάρεως. v.39. Κοσυμβωτοὶ] *Sch.* οἱ λοιποί· αἱ σφιγκτῆρες. *aa.ll.* οἱ κόσυμβοι.

Cap.29. v.2. Λάγανα ἄζυμα] *Sch.* κολλύρας ἀζύμους ἀναμεμιγμένας. v.5. Χιτῶνα καὶ τὸν ποδήρη] *Th.* τὸν χιτῶνα, καὶ τὸν ἐπενδύτην τῆς ἐπωμίδος. *S.* τὸν χιτῶνα, καὶ τὸ ἐπένδυμα τοῦ ἐπενδύματος. v.6. Πέταλον] *S.* ἀφόρισμα. *Sch.* ἄλλος· τὸ ἅγιον. v.9. Ζώναις] *Th.* ζώνῃ Ἀαρών. *A.* διὰ ζώνην Ἀαρών. ibid. Τελειώσεις Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ] *aa.ll.* καὶ τελειώσεις τὰς χεῖρας Ἀαρών. v.14. Ἁμαρτίας] *aa.ll.* ἁμαρτία. v.18. Εὐωδίας] *Sch.* οἱ ἄλλοι· εὐαρεστήσεως. v.20. Ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς] *Sch.* τὸν ἀντιδάκτυλον. v.21. Τοῦ ἀπὸ τοῦ] *aa. ll.* habent, τοῦ ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου. v.22. Στέαρ αὐτοῦ] *a.interp.* addit ex Hebr. καὶ τὴν κέρκον. ibid. Βραχίονα] *Sch.* οἱ λοιποί· τὴν κνήμην. v.24. Ἀφοριεῖς αὐτὰ] *aa.ll.* αὐτούς. v.36. Καθαρισμοῦ] *A.S.* & *Th.* ἐξιλασμοῦ. v.37. Καθαριεῖς] *Sch.* οἱ λοιποί· ἐξιλάσῃ. ib. Τοῦ ἁγίου] *Sch.* τῶν ἁγίων.

Cap.30. v.6. Μαρτυρίων] *aa.ll.* addunt, κατὰ πρόσωπον ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μαρτυρίων. v.8. Ὀψὲ] ὀψὲ abest ab *aliq.ll.* v.10. Ἐπ' αὐτοῦ Ἀαρὼν] *aa.ll.* καὶ ἐξιλάσεται Ἀαρὼν ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν. quam scripturam secutus est *S. Aug.* cum vertit; & depropitiabit Aaron super cornua ejus semel in anno de sanguine propitiationis delictorum, semel in anno purificabit illud. *aa.ll.* post verbum ἁμαρτιῶν, addunt, τοῦ ἐξιλασμοῦ. ibid. Καθαρισμοῦ] *A.* ἐξιλασμοῦ. v.12. Λύτρα] *Sch.* ἐξιλασμόν. *Sch.* ἄλλος· ἐξίλασμα. v.13. Ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν] *Sch.* ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. v.14. Εἰς τὴν ἐπίσκεψιν] *Sch.* ἄλλος· ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. v.21. Νίψονται ὕδατι, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι] hæc repetitio ab *aliqu.ll.* abest. v.23. Ἡδύσματα] *A.* ἀρώματα. v.37. Οὐ ποιήσετε] *Sch.* οἱ λοιποί· οὐ ποιηθήσεται.

Cap.31. v.4. Τὸ κόκκινον] *aa.ll.* addunt, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην. v.5. Καὶ τὰ λιθουργικὰ] *aa.ll.* καὶ εἰς τά.

Cap.32. v.1. Συνέστη] *Sch.* ἄλλος· συνηθροίσθη, ἢ ἐπανέστη. v.4. Γραφίδι] *Sch.* ἄλλος· ἐν τέχνῃ. ibid. Ἐποίησεν, & εἶπεν] *aa.ll.* ἐποίησαν, & εἶπαν. v.13. Δοῦναι αὐτοῖς] *aa.ll.* τῷ σπέρματι αὐτῶν. v.14. Περιποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ] *aa.ll.* περὶ τῆς κακίας, ἧς εἶπε ποιῆσαι. in *aa.* est, ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ᾗ εἶπε ποιῆσαι. *S. Aug.* in Quæst. & propitiatus est dominus de malitia, quam dixit facere populo suo. v.18. Φωνὴ ἐξαρχόντων] *Sch.* ἀντὶ τοῦ, οὔτε νικώντων, οὔτε φευγόντων. τὸ Σαμαρ. οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, καὶ οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἥττης, ἀλλὰ φωνὴν ἁμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω.

Cap.33.

Cap.33. v.3. Εἰσάξω] *aa.ll.* εἰσάξει. quod probavit *S.August.* in Quæst. v.13. Ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν] *aa.ll.* δεῖξόν μοι σεαυτοῦ δόξαν. ibid. Γνωστῶς ἵνα ἴδω] *aa.ll.* γνωστῶς ἴδω σε. ibid. Μέγα τοῦτο] in *aa.ll.* deest τὸ μέγα. nec legit *S.Aug.* in Quæst.

Cap.34. v.5. Ἐκάλεσε] *Euseb.Cæsar.* legit, ἐλάλησε. v.6. Κύριος ὁ θεὸς] *S.Hieron.* domine deus. *aa.ll.* geminant κύριος. *Euseb.Cæsar.* κύριε κύριε. v.7. Καὶ ἔλεος] *aa.ll.* καὶ ποιῶν ἔλεος. v.12. Μή ποτε θῇς] *aa.ll.* θῇ. quod *S.Aug.* interpretatur; ne forte ponat; & ex *Græcis*, inquit, *codd.* v.14. Ὄνομα] *l.v.* ζηλωτὸν ὄνομα αὐτοῦ. v.16. Οἱ υἱοί σου] *aa.ll.* τοὺς υἱούς σου. v.21. Καταπαύσεις, &, κατάπαυσις] *aa.ll.* utrobique habent καταπαύσεις. v.22. Ἀρχὴν θερισμοῦ πυροῦ] *aa.ll.* ἀρχὴ τῶν πρωτογεννημάτων. v.25. Αἷμα θυμιαμάτων μου] ita *supra* cap.23. αἷμα θυμιάματός μου; *aa.ll.* θυσιασμάτων. in *aa.* θυμάτων. v.29. Χρώματος] *aa.ll.* τοῦ χρωτός.

Cap.35. v.11. Κατακαλύμματα] *Sch.* οἱ λοιποί· τὴν σκέπην αὐτῆς. v.19. Λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς] in *aa.ll.* additum est, ἐν τῷ ἁγίῳ. v.21. Καὶ ὅσοις ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν] *Sch.* ἄλλος· ἑκούσιον καρδίαν.

Cap.36. v.1. Καθήκοντα] *l.v.* expressius, τὰ καθήκοντα. v.3. Τὸ πρωῒ] *aa.ll.* τὸ πρωῒ πρωΐ. v.5. Εἶπε] *aa.ll.* καὶ εἶπαν. ibid. Κατὰ τὰ ἔργα. *aa.ll.* παρὰ τὰ ἔργα. p.119. l.10. Ἐγγεγλυμμένα] *aa.ll.* ἐγγεχαραγμένα. ibid. l.20. Ἐπὶ τοὺς δακτυλίους] *aa.ll.* ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους. l.29. Ἐπ' ἄκρου] *aa.ll.* ἀπ' ἄκρου.

Cap.37. p.120. l.5. Στύλους αὐτῆς] *aa.ll.* τοὺς στύλους αὐτοῦ. l.15. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς Νότον, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατὸν] hæc desiderantur in *omnibus* fere *aa.ll.*

Cap.38. p.120. l.59. Ἐποίησε κιβωτὸν] *A.* γλωσσόκομον. p.121. l.1. Τὰ ἐνθέμια ἐξ αὐτῆς, & paulo post, τὸ ἐνθέμιον] ita *l.v.* in *aa.* est, ἀνθέμια, & ἀνθέμιον. hæc autem quæ ornamenti causa adjunguntur, quæque hic dicuntur ἐνθέμια, sive ἀνθέμια, alibi quoque σφαιρωτῆρες appellantur, & paulo ante, βλαστοὶ ἐξέχοντες.

Cap.39. p.121. l.79. Χιλιάδες ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ χίλιοι] *aa.ll.* τετρακόσια καὶ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι.

ΛΕΥΙΤΙΚΟ'Ν.

Cap.1. v.1. Ἀνεκάλεσε Μωυσῆν] ita *ll.vv.* cum in *aa.* sit, καὶ ἐκάλεσε κύριος Μωυσῆν. *Isych.Presbyter* l.1. juxta 70, non vocari, sed revocari Moysen scriptum est. v.3. Ὁλοκαύτωμα] ita *ll.vv.* & ita legit *Cyril.* ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν πνεύματι προσκυνήσεως. in *aa.* est, ὁλοκαυτώματα. v.8. Ἐπιστοιβάσουσιν] *aa.ll.* ἐπιθήσουσιν. v.9. Τὰ δὲ ἐγκοίλια] *Cyril.* legit, τὰς δὲ κοιλίας, καὶ τοὺς πόδας. *Isych.* l.1. quod 70. edunt; ea quæ sunt in ventre, & pedes aqua lavent. v.15. Ἀποκνίσει] *Sch.* τὸ Σαμαρ. καὶ ἀνακλάσει. v.16. Πρόλοβον] *Th.* τὴν φῦσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτίλοις. *A.* τὴν σιτίζουσαν, sive ut habet *Isych.* l.1. σιτίον. v.17. Διελεῖ] *Sch.* τὸ Σαμαρ. μαδήσει· λεπίσει.

Cap.2. v.2. Πλήρη] *aa.ll.* habent, πλήσει. v.4. Ἐκ κλιβάνου ἐκ σεμιδάλεως] *aa.ll.* ἐν κλιβάνῳ ἐκ σεμιδάλεως. v.14. Νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ] *A.* ἁπαλὰ λάχανα ὀσπειώδη. *Th.* πίονα ἄλφιτα. *Euseb.* χίδρα ἐστὶν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἀκμασάντων ἀσταχύων λαβὼν διαθρύψῃ τις χερσὶν, οἷον

οἷον

ονεὶ ἀλέσας· ἐρικτὰ, καὶ τὰ ἐν μύλῳ ἀλεσθέντα καὶ τὸν φλοιὸν ἀποβαλόντα ὃ απειάδη λάχανα.

Cap.3.v.1. Προσαγάγῃ] ita *ll.vv.* & ita *Cyril.* legit, pro eo quod in *aa.* est, προσάγῃ. v.2. Ἐναντίον κυρίου] *aa.ll.* non habent, ἐναντίον κυρίου. ibid. Τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ] ita *ll.vv.* & *Cyril. aa.ll.* non habent, τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ.

Cap.4.v.2.'Ακουσίως] *A.* ἐν ἀγνοίᾳ. v.13.'Αγνοήσῃ ἀκουσίως] vox ἀκουσίως in *aliqu.ll.* non est, neque eam agnoscit *Origen.* ibid. Λάθῃ ῥῆμα] *Sch.* παρερραθῇ λόγος. v.18. Τῶν θυμιαμάτων] *Sch.* ἄλλος· τῶν ἀρωμάτων. ibid. Βάσιν] *Sch.* ἄλλος· εἰς τὸ θεμέλιον.

Cap.5. v.1.'Αμαρτίαν] in *aa.ll.* sequitur αὐτοῦ. quam vocem nec *Cyril.* agnoscit, nec habet *l.v.* v.2. Κτηνῶν ἀκαθάρτων] *aa.ll.* addunt, καὶ μεμιαμμέναι. aliqui *aa.* καὶ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μεμίανται. v.4. Κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι] ita legit *Cyril.* & ita est in *ll.vv.* ibid. Πρὸ ὀφθαλμῶν] *aa.ll.* non habent, πρὸ ὀφθαλμῶν. nec *S.Aug.* nec *Orig.* nec *Cyril.* agnoscunt. *a.l.* habet ἀπ' ὀφθαλμῶν. v.15. Λάθῃ αὐτὸν λήθῃ] *Sch.* ἄλλος· ἀδικήσῃ ἀδικίαν· ἢ, ἐὰν παραβῇ παράβασιν. ibid. Σίκλων, τῷ σίκλῳ τῶν ἁγίων] *Sch.* σταθμὸν, ἐν σταθμῷ ἁγίων. v.18. Πλημμέλειαν] *Sch.* εἰς λύτρωσιν. v.19.'Επλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ] *aa.ll.* ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ πλημμέλησιν. quam lect. agnoscit *S.Aug.* in qu.7. deliquit enim delicto delictum ante dominum.

Cap.6.v.2. Κοινωνίας] *Sch.* ἐν θέσει χειρός. ibid. 'Αρπαγῆς] *Sch.* ἐν ἀναγκασμῷ. ib.'Ηδίκησε] *Sch.* ἐσυκοφάντησε. *Isych.* l.1. cæteri interpp. *A. Th.* & *S.* ubi dixerunt 70, si nocuit aliquid proximum suum; isti verterunt, si calumniatus est aliquid. v.3."Ωστε ἁμαρτεῖν ἐν τούτοις] ita *ll.vv.* & ita legit *Cyril.* v.4.'Αδίκημα] *Sch.* 'Ακύλας, καὶ οἱ λοιποὶ, τὴν συκοφαντίαν. v.21. 'Ελικτὰ] ita *ll.vv. Isych.* l.2. *quædam antigrapha* ἑλικτὰ habent, i.e. complexa, quia invicem sibi cohærent passiones domini. *aa.ll.* ἐρεικτὰ, quomodo & *interpres Origen.* legit. v.27."Ος ἐὰν ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτὸ] *aa.ll.* ὃ ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτό. in *aa.* est, ᾧ ἂν ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτῷ.

Cap.7.v.11. Θυσίας σωτηρίου] ita *ll.vv.* in *aliqu.aa.* est, τῆς θυσίας τῆς εἰρηνικῶν. v.12. Αἰνέσεως] *Sch.* περὶ εὐχαριστίας. ibid."Αρτους ἐκ σεμιδάλεως] *aa.ll.* habent, ἄρτους ἀζύμους ἐκ σεμιδάλεως. *Sch.* ἄλλος φησὶ, κολλυρίδας. ibid. Πεφυραμένην] *Sch.* ἄλλος φησὶ, ζεστήν. v.14.'Αφαίρεμα] *Sch.* τοῦτόν ἐστιν ἀφαίρεμα, καὶ ἀφόρισμα, καὶ ἐπίθεμα, καὶ καρπώματα, ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἃ ἀπὸ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως. v.18. Οὐ λογισθήσεται] *Th.* φέγγους δέξεται. v.25."Ων προσάξῃ] ita *ll.vv.* in *aa.* est, προσάξεις. quod sequit. *S.Aug.* & *Orig.* v.29. Προσφέρων θυσίαν] *aa.ll.* habent, ὁ προσφέρων αὐτοῦ θυσίαν. & ita legit *Orig.* v.31. Τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] *aa.ll.* habent, τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. v.32. Τοῦ σωτηρίου] ita *ll.vv.* sed ut est in *editt.vulgg.* τῶν σωτηρίων, ita legit *Orig.*

Cap.8.v.8. Δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν] *A.* & *Th.* τοὺς φωτισμοὺς καὶ τελειώσεις. v.13. Χιτῶνας] *A.* & *Th.* ἐνδύτας. v.15.'Εκαθάρισε] *Sch.* τὸ Σαμαρ ἔχει, καὶ ἱλάτευσεν. ἄλλη δὲ ἔκδοσις· περιεκαθάρισε. v.26."Αρτον ἐξ ἐλαίου] *Sch.* ἄλλος· κολλύραν. v.33."Εως ἡμέρα πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν] *aa.ll.* ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν.

Cap.9.

Cap.9.v.3. Ἁμαρτίας, καὶ μοσχάριον] *aa.ll.* habent, περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν, καὶ μοσχάριον. quam lect. secutus est *S.Aug.* qu.26. accipite hircum ex capris unum pro peccato, & arietem, &c.

Cap.10.v.11. Συμβιβάζειν] *Sch.* ἄλλος φησὶ, φωτίζειν. v.14. Τοῦ σωτηρίου] *aa.ll.* τῶν σωτηρίων. atque ita legit *S.Aug.* & *Orig.*

Cap.11.v.47. Τῶν καθαρῶν] in *aliqu.aa.ll.* hæc seq. καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. *S.Aug.* legit, instrue filios Israel, &c.

Cap.12.v.4. Ἀκαθάρτῳ] ita *ll.vv.* in *aa.* est, καθαρῷ. quam lect. agnoscit *S.Aug.* verum admonet legi in *aliqu.ll.* immundo.

Cap.13.v.2. Τηλαυγής] ita *ll.vv.* & *S.Aug.* & *Isych.* qui l.4. legit & interpretatur τηλαυγής. *aa.codd.* habent, ἢ τηλαυγής. quam lect. agnoscit *S.Gregor.Naz.* in Orat. περὶ φιλοπτωχίας. v.3. Ταπεινή] *Sch.* Ἀκύλας, καὶ Σύμμαχος, κοίλη, βαθυτέρα. v.6. Σημασία] *A.* ἐξανάδοσις. *Th.* ἔκβρασμα. v.7. Μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ] *A.* & *S.* ἀποδόσει ἐπιδῷ τὸ ἐμφύσημα. v.8. Μετέπεσεν] *A.* ἐπίδωκεν. *S.* παρέβη. *Th.* διακέχυται. *Sch.* τὸ Σαμαρ. ἐπλατύνθη. v.15. Χρῶτα τὸν ὑγιῆ] *Sch.* τὴν σάρκα τὴν ζῶσαν. v.32. Θραῦσμα] *Sch.* ἄλλος· ἀπόσπασμα. v.42. Λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι] *aa.ll.* habent, λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν ἐν τῷ φαλακρώματι. v.51. Ἔμμονος] *Sch.* τὸ Σαμ. φιλόνεικος. ὀπίσω δὲ πεπαλαιωμένην αὐτὴν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ συγγηρῶσαν τῷ σώματι, καὶ ἀνίατον. v.55. Ἐστήρικται] *Sch.* ἄλλος· ἀπανίζεται.

Cap.14.v.34. Ἐν κλήσει] *aa.ll.* habent, ἐν κλήρῳ.

Cap.15.v.9. Ὄνου] ita *ll.vv.* *aliqu aa.ll.* non habent vocem ὄνου. *Isych.* tamen agnoscit, & esse 70. interpp. testatur, l.5. v.13. Σῶμα ὕδατι] *aa.ll.* habent, τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι.

Cap.16.v.3. Κριὸν] *aa.ll.* habent, κριῷ. v.4. Λινοῦν & λινῆ] *Sch.* τὸ λινοῦν καὶ λινὴν ζώνην, ἄλλος φησὶ, διπλοῦν καὶ διπλῆν. v.8. Κλῆρον ἕνα τῷ κυρίῳ, καὶ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ] *Sch.* Σύμμαχος, τὸν ἀποπομπαῖον οὕτως ὀνόμασεν· ὁ δὲ Ἀκύλας, εἰς τράγον ἀπολελυμένον εἰς τὴν ἔρημον. *a.* *Sch.* Ἀκύλας, κλῆρος εἷς κεκρατημένος, καὶ εἷς ἀπερχόμενος. *a.* item *Apollinaris Sch.* ὁ Σύμμαχος, τράγον ἀπερχόμενον. *interp.Origenis* apopompæi vocabulum Latinè retinuit.

Cap.17.v.3. Ἢ τῶν προσηλύτων, &c.] *aa.ll.* non habent, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν.

Cap.18.v.13. Ἐν ᾗ κατῳκήσατε ἐν αὐτῇ] ita *ll.vv.* & ita legit *Clem.Alex.* l.2. στρωμ. v.5. Ἃ ποιήσας] *Clem.Alex.* legit, ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος. atque ita est in *aliqu.aa.ll.* v.21. Ἄρχοντι] *Sch.* τὸ Ἑβραϊκὸν, μολὸχ ἔχει, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ ἑρμηνευταὶ τοῦτο τεθείκασι. v.28. Προσώχθισε] *Th.* ἀπέβαλε. *A.* ἐξῆρε. *S.* ἐξήμησε.

Ca.19.v.7. Ἄθυτον] *A.* ἀπόβλητον. v.15. Θαυμάσῃς πρόσωπον δυνάστου] *Sch.* ἄλλος φησὶ, οὐ δοξάσεις πρόσωπον μεγάλου. v.16. Ἐπιστήσῃ] *aa.ll.* hab. ἐπισυστήσῃ. v.23. Βρώσιμον] *Philo Jud.* in l. περὶ φυτουργίας, habet, πᾶν ξύλον βρώσεως. ib. Περικαθαριεῖτε] *Sch.* οἱ λοιποί φασι, ἀκροβυστιεῖτε. v.26. Ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων] *Sch.* ἄλλος· οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ αἵματος. v.27. Ποιήσετε σισόην] *Th.* οὐ κυκλώσετε τὸ φαὰθ τῆς κεφαλῆς. *A.* οὐ περικυκλώσεις τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς σου. *al.interp.* οὐ περιξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. *Sch.* σισόη ἐστὶν ὁ κράβυλος· πλέγμα δέ ἐστι τοῦτο, ὅπερ Ἕλλη-

νὲς ἀπέκειρον ὡς Κερυικὸν ἀνάθεμα· καὶ μᾶλλον Σαρακηνοὶ μέχρι νῦν τοῦτο ποιοῦσι. *Isych.*l.6. insuper nec comam in rotundum tondere, i.e. non radere in rotundum adspectum capitis, sicut & *Symmach.*edidit; quemadmodum etiam hi facere consueverunt, qui Barbaricas student comas: propter quod hoc σισόην 70. forsitan propter magnitudinem concursorum capillorum appellaverunt. *S.Cyprian.*Martyr pro σισόης, habet cirrum, l.3. ad Quirin. non facietis, inquit, cirrum ex coma capitis vestri. convenit cum Cypr. *Theodoret.* τινὲς, inquit, τὸ σισόην, τὰς ἐξ ἐπιδέσεως ἕλικας γινομένας ἡρμήνευσε· ἐγὼ δὲ ἄλλο οἶμαι τὸν νόμον ἀπαγορεύειν. εἰώθασιν Ἕλληνες μὴ ἀποκείρειν τῶν παιδίων τὰς κορυφὰς, ἀλλὰ ἐᾶν τοὺς μαλλοὺς, καὶ τούτους μετὰ χρόνον ἀνατιθέναι τοῖς δαίμοσι. ibid. Οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν] *S.Cypr.*in l. de lapsis citat hunc locum his verbis; non corrumpetis effigiem barbæ vestræ. item in l.3. ad Quirin. probans barbam non vellendam, iisdem verbis adducit. eodem modo citat *Isych.* nisi quod pro effigie, legit faciem. non oportet, inquit, sicut prædiximus, barbam radere, vel (secundum 70) corrumpere faciem barbæ, quia perfectionis nostræ signum barba est. Græcam vocem, ὄψιν, *S.Cyprian.*effigiem, *Isych.*vero faciem vertit. v.28. Ἐντομίδας] *Theodoret.*legit, ἐκτομίδας. *Isych.*sic habet: nec incisuras in corpore sibi facere eos, qui flent supra mortuos; etiam hoc enim pagani consueverunt. & paulo post: nec incisiones facere super animam bonum est in corpore. ibid. Γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε] *Isych.* l.6. sic habet: prohibet etiam stigmata fieri in corpore, &c. paulo post: sed & stigmata, i.e. malæ doctrinæ dogmata, quia inhærent, & infiguntur animæ per quædam blandimenta vel syllogismos, vel per quemlibet alium modum docentium intelligamus. præcepit ergo nobis Lex & ab his abstinere, quia impressa, vel immersa, sicut solent stigmata, difficulter abolentur. v.31. Ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε] *Sch.* ἄλλος φησὶ, μὴ ἐκκλίνητε πρὸς τοὺς θύτας καὶ τοὺς γνώστας. *Theodoret.* τινὲς ὑπὸ δαιμόνων τινῶν ἐγγαστρούμενοι ἐξηπάτων πολλοὺς τῶν ἀνοήτων, ὡς ἔνδοθεν προαγορεύοντες, οὓς ἐγγαστριμάντεις οἱ Ἕλληνες προσαγορεύουσιν, ὡς ἔνδοθεν δοκοῦντος τοῦ δαίμονος φθέγγεσθαι. *Isych.* ita hunc loc. habet: non sequimini ventriloquos, & veneficis non adjungamini.

Cap.20. v.4. Ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες] *Sch.* ἄλλος· ἐὰν κρύψει κρύπτωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς. v.5. Ἐκπορνεύειν αὐτὸν] *aa.ll.* αὐτοὺς. v.9. Κακῶς εἴπῃ] *Sch.* ἄλλος φησὶ, καταράσηται. v.21. Ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται] *Sch.* ἀντὶ τοῦ, οὐ λογισθήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τέκνα.

Cap.21. v.10. Τετελειωμένου] *aa.ll.* habent, τετελειωμένου τὰς χεῖρας. ibid. Ἀποκιδαρώσει] *Sch.* ἄλλος φησὶ, οὐκ ἀπομιτρώσει. v.20. Ἢ ἔφηλος, ἢ πτίλλος] *Sch.* ἔφηλος, ἀῤῥώστημα καταμιαίνειν εἶδος τοῦ ἐπ' ἄκρου δέρματος ὄψιν, ἐπ' αὐτοῖς δεικνύμενον μελώποις· πτίλλος δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁ ἥκιστα μὲν τοῦ βλέπειν ἐστερημένος, ὑγιῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἔχων· ὁποῖοί τινές εἰσιν αἱ ῥευπικῶν υἱοί.

Cap.23. v.15. Δράγμα ἐπιθέματος] *Sch.* ἄλλος φησὶ, ἀφορίσματα. ib. Ὁλοκλήρους] *aa.ll.* habent, ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις. quod sequitur *S.August.* v.24. Σαλπίγγων] *Sch.* ἡ τῆς σκηνοπηγίας. v.25. Λατρευτὸν] *Sch.* ἄλλος φησὶ, δουλευτόν. v.40. Ὡραῖον] *Sch.* ἄλλοι, ἔνδοξον. ibid. Κάλλυνθρα] *Sch.* ἄλλος φησὶ, βάϊα. ibid. Ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ] *aa.ll.* habent, ἑπτὰ

πλὰ ἡμέρας· ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Cap.24.v.7. Εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα] aa.ll. habent, καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν προκείμενοι τῷ κυρίῳ. atque ita legit Cyril.l.9. v.8. Ἐνώπιον] in aa.ll. est, παρὰ τῶν υἱῶν. quo modo legit Cyril.l.9.& 10. περὶ τῆς ἐν πνεύματι προσκ. v.15. Ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται θεὸν] sic etiam Orig. & Philo περὶ βίου Μωυσ. λόγ. β'. & Theodoret. εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς. aa.ll. habent, ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ. S.Aug. in Locut. habet, homo homo si maledixerit deum. in Quæst. homo si maledixerit deum suum.

Cap.25.v.5. Αὐτόματα] Sch. ἄλλος φησί, τὰ ναζιραίας. τὸ Σαμ. τῶν χέρσων. v.10. Εἰς τὴν πατρίαν] ita ll.vv. & ita legit Cyril. aa.ll. habent, εἰς τὴν πατρίδα. v.25. Ἀγχιστεύων] Sch. τὸ Σαμ. λυτρωτής. v.46. Οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις] Sch. ἄλλος φησί, οὐ πιέσει ἐν αὐτῷ ἐμπαιγμῷ. v.50. Ὡς μισθίου ἔτος ἐξ ἔτους] Sch. ἄλλος φησί, καθάπερ ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ. verum in aa.ll. est, ὡς ἡμέρα μισθίου, seu ἡμέρα μισθωτοῦ.

Cap.26.v.16. Σφακελίζοντα] Sch. ἄλ. φησί, συντελοῦντα, ἐκτυφλοῦντα. v.24. Θυμῷ πλαγίῳ] Sch. ἄλλος φησί, ἐναντιώσει. τὸ Σαμ. ἐμφιλονείκως. v.36. Δουλείαν] aa.ll. habent, δειλίαν. quam lect. retinuit S.Aug. in quæst. & ed. vulg.Lat. v.41. Ἀπερίτμητος] Sch. τὸ Σαμ. ἡ ἀκρόβυστος. v.43. Προσδέξονται] Sch. τὸ Σαμ. ἱλάσονται.

Cap.27.v.14. Ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς] Sch. τὸ Σαμ. καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλή, εἴτε σαπρά.

ΑΡΙΘΜΟΙ.

Cap.1.v.18. Ἐπηξονοῦσαν] ἄξονες dicebantur olim tabulæ publicæ; atque inde ἐπαξονοῦν, quod videtur esse, in tabulas referre. ἐπηξονοῦσαν autem dictum est eodem modo quo Gen.6. ἐγγονοῦσαν. aa.ll. habent. ἐπεσκέπησαν.

Cap.4.v.4. Κατὰ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου] ita l.v. & Cyril. ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν πν. προσκυν. aa.ll. habent, καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. v.8. Διεμβαλοῦσι δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς] ita l.v. & ita Cyril. in l. περὶ τῆς ἐν πνεύματι, &c. in aa. est, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς. v.25. Κατακάλυμμα τὸ ὑακίνθινον] Sch. καὶ δέρματα ὑακίνθινα. ibid. Κάλυμμα] Sch. τὸ Σαμ. ἐπίσπαστρον. quæ vox in aliquot vulgat.edd. irrepsit.

Cap.5.v.18. Τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου] ita l.v. & ita legit Theodoret. εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς. aa.ll. habent, τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο. quam lect. secutus est S.Aug. in Locut. erit aqua argutionis, quæ maledicitur hæc.

Cap.6.v.19. Εὐχὴν αὐτοῦ] aa.ll. τὴν κεφαλήν.

Cap.7.v.2. Ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς] Sch. ἄλλ. ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ. v.3. Ἁμάξας λαμπηνικὰς] Sch. ἄλλ. κατασκευαστάς. Ἀκύλας σκεπαστὰς ἑρμηνεύει. τὸ δὲ Σαμ. δυνάμεως ἔχει. Euseb.Emiss. ἁμάξας λαμπηνικάς, τὰς διατερόχους λέγει, ἅς τινες ζηρόπα καλοῦσι.

Cap.8.v.19. Προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια] ita ll.vv. in aliqu. aa. est, προσεγγίζων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὰ ἅγια. quo modo videtur legisse S.Aug. in Locut. & non erit in filiis Israel, accedens filiorum Israel ad sancta, &c.

v.24.'Ενεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ] *aa.ll.*habent, εἰσελεύσονται λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις ἐν τῇ σκηνῇ. quo modo legit *Cyril.*l.5.περὶ τ ἐν πνεύματι,&c. & *S.Aug.*in quæst.introibunt ministrare in ministerio,&c.

Cap.9.v.15.Σκηνὴν, τὸν οἶκον] ita *l.v.* & *Cyril.*in l.5.περὶ τῆς,&c. *aliqui aa.ll.*habent,τὴν σκηνὴν καὶ τὸν οἶκον. v.21.'Ημέρας ἢ νυκτὸς] sic *plerique ll.* in *aliquibus aa.*& apud *Cyril.*in l.5. περὶ τῆς, &c. hæc sequuntur; καὶ ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη, ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ μηνός. & ita legitur apud *S.Aug.* in quæst. & cum sic ascenderit nubes, promovebunt die, vel mense diei,&c.

Cap.10.v.3. Σαλπιεῖς] ita *l.v.* & *Cyril.*in l. περὶ τῆς,&c. in *aa.*est,σαλπίσεις. ibid.Συναχθήσεται πᾶσα συναγωγὴ] ita *l.v.* & *Cyril.* in *aa.* additur, πρὸς σέ. v.4.'Εν μιᾷ σαλπίσωσι] ita *l.v.*& *Cyril.*in l.5. περὶ τῆς, &c. cum in *aa.*sit, μιᾷ σάλπιγγι σαλπίσωσι. ibid."Αρχοντες ἀρχηγοὶ] ita *l.v.*& *Cyr. aa.ll.*habent, οἱ ἄρχοντες καὶ χιλίαρχοι.

Cap.11.v.7.Κορίου] *Sch.*οἱ λοιποὶ· βδελλίου. v.8.'Εγκρὶς ἐξ ἐλαίου] *Sch.* ἄλλ. ἐκ μέλιτος· 'Ακύλ.καὶ Σύμμ.μαστοῦ ἔλαιον, μαστοῦ εἰς λίπος. v.20.Χολέραν] *Theodoret.*εἰς τὰ ἄπορα, &c. ἢ ὡς ὁ Σύμμ. εἰς ἀπεψίαν.quem locum ita explicat: ἡ γὰρ ἀδηφαγία τὴν νόσον ἐπήγαγε, καὶ πολλοῖς τὸν θάνατον ἡ θεήλατος πληγή. v.23.Εἰ ἐπικαταλήψεταί σοι] ita *l.v.*& ita leg.*Theodoret.* in *codd.emendatioribus*, εἰς τὰ ἄπορα, &c. in *aa.*est, ἤδη γνώσῃ ἐπεὶ καταλήψεταί σε ὁ λόγος μου. v.28. 'Ο ἐκλεκτὸς] *plerique ll.* hab.ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ. v.29. Ζηλοῖς σὺ ἐμέ;] ita *l.v.* in *aa.*est, μὴ ζηλοῖς σύ μοι. quo modo legit *Theodoret.* εἰς τὰ ἄπορα, &c. v.31.'Εξεπέρασεν] in *nonnull.ll.*est, ἐξεπέτασεν.

Cap.13.v.32."Εκστασιν τῆς γῆς] *Sch.* τὸ Σαμαρ.ὄνειδος κατὰ τ γῆς.

Cap.14.v.33.Καὶ ἀνοίσουσι] *Sch.*"ἄλλ.βαστάζοντες.

Cap.15.v.28.'Εξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ] *aa.ll.*addunt, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. quod sequitur *S.Aug.*in Locut.

Cap.16.v.3.'Εχέτω ὑμῖν] *A.* & *Th.* πολὺ ὑμῖν. v.5."Εγνω ὁ θεὸς] ita *l.v.* & ita legit *B.Paulus*, ep.2. ad Tim. c.2. in *aa.* est, ἐπέγνω. v.7.'Ικανούσθω] *Sch.*ἀρκείτω. v.30.'Εν φάσματι] χάσματι, quod est in *vulg.edd.* in *uno antiquo lib.*reperitur, & *S.Aug.*in quæst.refert quosdam esse interpretatos, in hiatu. v.34."Οτι λέγοντες] *aliqui ll.*habent, ὅτι εἶπαν, λέγοντες. *aliqui aa.*λέγοντες tantum.

Cap.17.v.5.'Απ' ἐμοῦ] in *aa.ll.* & apud *Orig.* est, ὑπὸ σοῦ. v.8. Κάρυα] *Sch.*οἱ λοιποὶ· ἀμύγδαλα.

Cap.18.v.7.Δόμα τ ἱερατείας ὑμῶν] *Sch.*τὸ Σαμ.οὕτως ἔχει· καὶ δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν.

Cap.21.v.5.Προσώχθισε] *A.*σικχαίνει.*S.*ἐνεκάκησε. v.18. Μανθαναεὶν] *aliquot codd.*& *Orig.*habent, Μαθθαναΐμ.

Cap.23.v.19.Διαρτηθῆναι] *Sch.*διαρτηθῆναι, τοῦτ' ἔστι, σαλευθῆναι· τὰ γὰρ κρεμάμενα σαλεύονται. *al.Sch.*τουτέστιν ὑπαρτηθῆναι, παροφθῆναι.*S.Cypr.* l.2. adv.Jud. hunc locum hoc modo citat: non sicut homo, deus suspenditur. *Orig. interp.* usus est frustrandi vocabulo. *Philo* περὶ βίου Μωυσ. λόγ.α'. οὐχ ὡς ἄνθρωπος διαψευσθῆναι δύναται, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου μετανοεῖ. *Judith* cap.8. hæc leguntur: οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαιτηθῆναι.

Cap.24.v.7.'Η Γὼγ βασιλεία] *Diod.*Σύμμαχος,καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γὼγ

βασιλεὺς

βασιλεὺς αὐτȣ̃. v.17. Ἄνθρωπος] *S*. ἀναςήσεται σκῆπτρον. ib. Θραύσει τοὺ ἀρχηγȣ̀ς] *S*. παίσει τὸ κλίμα Μωάβ. ibid. Προνομεύσει] *S*. ἐρδυνήσει.

Cap.25.v.4. Παραδειγματίσον] *A*. ἀνάπηξον. *S*. κρέμασον. v.7. Σπερμάςιν] *A*. κόντον. *S*. δόρυ. v.8. Κάμινον] *A*. τὸ τέγος. *S*. τὸ πυρίνιον.

Cap.26.v.35. Δῆμος ὁ Σȣταλαΐ] sequitur in *uno libro*, Βέχερ, δῆμος ὁ Βεχερί. in *a*. est, Βάχαρ, δῆμος ὁ Βαχαρί. v.58. Χεβρωνί] in *aa*. sequitur, καὶ δῆμος ὁ Μοολί.

Cap.27.v.18. Πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ] ita *ll.vv.* & *S.Aug*. qui habet spiritum in seipso. apud *Orig*. homil.27. est, πνεῦμα Θεȣ̃. v.20. Τῆς δόξης] ita *ll.vv.* & ita legit *Theodoret*. in exposit. hujus loci, & *Procop.Gaz*. in *vulgat. aliquibus edd*. τὴν δόξαν legitur, atque ita *nonnullos Latinos* interpretatos esse scribit *S.August*. in quæst. dabis gloriam tuam. v.21. Δήλων] *Sch*. τὸ τῶν δήλων, οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ φωτισμȣ̀ς ἐκδεδώκασι.

Cap.29.v.1. Ἡμέρα σημασίας] *Sch*. τὸ Σαμ. ἡμέραν ἀκȣςήν. v.35. Ἐξόδιον] *Cyril*. τὸ Σαμ. ἀντὶ τȣ̃ εἰπεῖν ἐξόδιον, φησὶ, τελείωσις ἐπιχέσεως.

Cap.31.v.16. Ἕνεκεν Φογὼρ] *Anesperus*. τὸ Σαμαρ. σαφέςερόν φησι, διὰ λόγȣ Φογώρ. v.23. Διελεύσεται ἐν πυρὶ] in *nonnull.codd*. sequitur, διάξετε ἐν πυρί. v.26. Κεφάλαιον] *Sch*. τὸ Σαμαρ. λάβε τὸ τέλος, ἔχει. v.53. Ἐπρονόμευσεν ἑαυτῷ] *Sch*. ἀντὶ τȣ̃, ἐκτήσατο, ȣ̓κ ἐκοινοποίησε.

Cap.32.v.12. Διακεχωρισμένος] *Sch*. τὸ Σαμ. ὁ Κενεζαῖος, ἤτοι ἀποχωρίσας ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς βȣλῆς τȣ̃ Ἰσραὴλ λέγοντος, ȣ̓ πορευσόμεθα εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. v.13. Κατερρέμβευσεν] *aa.ll*. habent, κατερρέμβευσεν. v.14. Σύςτεμμα] *aa.ll*. σύςρεμμα. v.17. Ἐνοπλισάμενοι προφυλακὴν] in *aa*. est, ἐνοπλισάμενοι παρελευσόμεθα προφυλακῇ. v.33. Ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ] *Sch*. νῦν ἐμνήσθη τȣ̃ ἡμίσεως τῆς φυλῆς Μανασσῆ, ἐν τοῖς προειρημένοις ȣ̓ μνημονεύσας· ἐν δὲ τῷ Σαμ. μνημονεύεται.

Cap.33.v.7. Παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλȣ] *Sch*. τινὰ τῶν ἀντιγράφων ȣ̔́τως ἔχει· καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ςόματος Εἰρὼθ, καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλȣ. καὶ ἀπῆραν ἐκ Μαγδώλȣ, καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης.

Cap.35.v.34. Καὶ ȣ̓ μιανεῖτε] *Severus*, τινὰ τῶν ἀντιγράφων ȣ̓κ ἔχει τὸ, μή.

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟ'ΜΙΟΝ.

Cap.1.v.1. Πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς] *Sch*. Ἀκύλ. καὶ Σύμμ. ἐν τῇ ὁμαλῇ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. ȣ̔́τως καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς Ἀραβίας καὶ Ἰȣδαίας ὀρέων. v.31. Ὡς εἴ τις τροφοφορήσει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτȣ̃] *A*. ὡσεὶ ἄραι τροφὸς τὸν υἱόν. *S*. βαςάσαι.

Cap.2.v.33. Πρὸ προσώπȣ ἡμῶν] *aa.ll*. addunt, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. à quibusdam absunt ista, & hæc, πρὸ προσώπȣ ἡμῶν.

Cap.3.v.3. Ἐπατάξαμεν] *A*. ἀνεθεματίσαμεν.

Cap.4.v.26. Ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε] *aa.ll*. habent, ἀπολεῖσθε ταχύ.

Cap.5.v.8. Εἴδωλον] in *aa.ll*. γλυπτόν.

Cap.6.v.8. Ἀσάλευτον] in *aa.ll*. est, ἀσάλευτα. v.12. Μὴ ἐπιλάθῃ] *aa.ll*. habent, πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σȣ, καὶ ἐπιλάθῃ. atque ita legit *S.Aug*. in Locut. v.17. Δικαιώματα] *A*. ἀκριβάσματα.

Cap.8.v.4. Ἱμάτιά σου ȣ̓κ ἐπαλαιώθη ἀπὸ σȣ̃, τὰ ὑποδήματά σου ȣ̓

 κατε-

κατετρίβη] aa.ll. habent tantum, τὰ ἱμάτιά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ.

Cap. 9. v. 15. Ἕως τοῦ οὐρανοῦ] ab aa.ll. abest, ἕως τοῦ οὐρανοῦ.

Cap. 10. v. 2. Γράψεις] aa.ll. habent, καὶ γράψω. & S. Aug. in quæst. ita refert: & scribam in tabulis. idem tamen notat, Exod. 34. utrumque dictum esse, & à Deo & à Moyse scriptas esse. v. 7. Γῆ χείμαρροι] aa.ll. habent, γῆν χειμάρρου. in aa. est γῆ χειμάρρου. v. 22. Ἑβδομήκοντα] Joseph. l. 2. Ant. Jud. eundem numerum expressit cum de Jacob scripsit, εἰς τὴν Αἴγυπτον σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ παισὶ τοῖς τούτων ἀπηλλάττετο· ἦσαν δὲ οἱ πάντες, ἑβδομήκοντα. & S. Hieron. in quæst. in Genes. 70. interpp. ita vertisse testatur. aa.ll. habent, ἐν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. qui numerus habetur Act. 7. ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακὼβ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε.

Cap. 11. v. 4. Καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν] aa.ll. non habent, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν. v. 7. Ἑώρακαν] aa.ll. ἑώρων. v. 31. Καὶ κατοικήσετε] aa.ll. habent, καὶ κληρονομήσετε αὐτὴν, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ.

Cap. 12. v. 5. Μιᾷ τῶν πόλεων] in aa.ll. est, ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν. v. 11. Χειρῶν ὑμῶν] in nonn.ll. sequitur, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν. Sch. οἱ λοιποὶ, τὰ ἑκούσια, ἠρμήνευσαν. v. 12. Πυλῶν ὑμῶν] aliqui aa.ll. habent, πόλεων. v. 14. Φυλῶν σου] aa.ll. ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου. v. 18. Καὶ ὁ προσήλυτος] aa.ll. habent, καὶ ὁ Λευίτης σου, καὶ ὁ προσήλυτος. v. 30. Προσώπου σου] in aa.ll. sequitur, οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν.

Cap. 13. v. 4. Φοβηθήσεσθε] in aa.ll. sequitur, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε. ibid. Αὐτῷ προστεθήσεσθε] in aa.ll. est, καὶ αὐτῷ δουλεύσετε, καὶ πρὸς αὐτὸν προστεθήσεσθε. v. 13. Τὴν γῆν] aa.ll. habent, κατοικοῦντας τὴν πόλιν. v. 14. Καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐρευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, γεγένηται τὸ βδέλυγμα] aliqui aa.ll. habent, καὶ ἐτάσεις, καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐξερευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος γέγονε, τὸ βδέλυγμα. v. 15. Γῇ ἐκείνῃ] aa.ll. ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Cap. 14. v. 1. Θεοῦ ὑμῶν] in aa.ll. sequitur, οὐ φοιβήσετε, quod est in margine l.v. & Cyril. sic explicat: τὸ φοιβᾶσθαι κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν Ἑλληνικὴν καθαίρειν ἐστὶ, καὶ καθαίρεσθαι ἐπὶ νεκρῷ· οὐ γὰρ προσήκει μολυσμὸν ἡγεῖσθαι ψυχῆς τὸν σωματικὸν θάνατον. Theodoret. in hunc locum, διὰ μὲν τοῦ οὐ φοιβήσετε, τὰς μαντείας ἐξέβαλε· Φοῖβον τὸν ψευδόμαντιν ἐκάλουν τὸν Πύθιον. v. 5. Δορκάδα] in aa.codd. sequitur, καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον.

Cap. 15. v. 2. Ἐπικέκληται γὰρ ἄφεσις] ita l.v. at Cyril. l. 7. περὶ τῆς ἐν πνεύματι, &c. legit, ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσις. & ita vertit Tertul. l. 4. contra Marcion. quoniam remissio domini dei tui invocata est. in aa.ll. est, ὅτι ἐπικέκληται κἄφεσιν. v. 4. Οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεὴς, ὅτι εὐλογῶν] ita l.v. & Cyril. l. 7. περὶ τῆς, &c. ita & Tertull. l. 4. contra Marc. non erit in te indigens, uti benedicens benedicat te dominus deus tuus. aa.ll. habent, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ ἐνδεὴς, διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, εὐλογῶν, &c. v. 7. Ἀποστέρξεις] aa.ll. habent, οὐκ ἀποστρέψεις. quod sequitur S. Aug. in Locut. v. 21. Μῶμον πονηρὸν] in aa.ll. est, ἢ πᾶς μῶμος πονηρός. S. Aug. in Locut. vel omne vitium malum.

Cap. 16. v. 10. Ὅσα ἂν δῷ κύριος ὁ θεός σου] in aa.ll. est, ὅσα ἂν δῷ σοι, καθότι εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου. S. Aug. in quæst. quæcunque dominus tibi dederit, secundum quod benedicet te dominus deus tuus.

Cap. 17.

Cap.17.v.5. Γυναῖκα ἐκείνην] in *aa.codd.* sequitur, οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐπὶ τὴν πύλην. sed hæc verba nec *Lucifer* agnoscit, nec sunt in *l.v.*

Cap.20.v.15. Οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων] *aa.ll.* habent, αἱ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων· ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων.

Cap.23.v.3. Οὐκ εἰσελεύσεται Ἀμμανίτης, &c.] *Theodoret.* in exposit. hujus loci hæc refert: ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ οὕτως εὗρον· οὐκ εἰσελεύσεται Μωαβίτης καὶ Ἀμμανίτης εἰς ἐκκλησίαν, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται. *S.Aug.* in quæst. non intrabit Ammanites & Moabites in ecclesiam Dei, & usque ad decimam generationem non intrabit in ecclesiam domini, & usque in æternum. v.17. Οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος, &c.] hæc absunt à *quibusd.edd.* nec referuntur à *S.Aug.* in quæst.38. sed sunt in *ll.vv.* exceptis illis, πρὸς πᾶσαν εὐχήν, quæ absunt à *l.v.* & à *Cyril.* in l.15. περὶ τῆς, &c. & à *Theodoret.* in hunc locum non agnoscuntur. *Cyril.* quidem sic explicat: τελεσφόροι γε μὲν εἶεν ἂν οἱ φόρους τελοῦντες ὡς ἐξ ἀνάγκης ἑτέροις, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀσελγείας μισθώματα τοῖς πειραμένοις συλλέγοντες. *Theodor.* vero sic: ὥσπερ ἡμεῖς πιστοὺς ὀνομάζομεν τοὺς τῶν θείων μυστηρίων μετέχοντας· οὕτω τετελεσμένους ἐκάλουν τὰ ἔθνη τοὺς δαιμόνων τινῶν διδασκομένους μυστήρια. τελεσφόρον τοίνυν ἐκάλει τὸν μυσταγωγοῦντα, τελισκόμενον δὲ τὸν μυσταγωγούμενον.

Cap.24.v.13. Ἐνέχυρον αὐτοῦ] ita *l.v.* & ita *S.Jo.Damasc.* in collectaneis loc.comm. & *S.Ambr.* qui vertit, pignus. in *aa.ll.* est, ἀποδόσει ἀποδώσεις αὐτῷ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. quod secuti sunt *S.Hier.* & *S.Aug.* in quæst. qui habent, vestimentum. v.14. Ἀπαδικήσεις] *aa.ll.* habent, οὐκ ἀποστερήσεις. v.21. Ἐπαναρυγήσεις] *A.* οὐκ ἐπιφυλλίσεις.

Cap.25.v.3. Τὰς πληγὰς πλείους] in *aa.ll.* est, ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγάς, πληγὰς πλείους. sed hæc geminatio nec in *Hebraico* est.

Cap.26.v.5. Ἀπέβαλεν] *aliqui aa.ll.* habent, ἀπέλιπεν.

Cap.27.v.23. Μετὰ νύμφης] *aa.ll.* habent, μετὰ πενθερᾶς.

Cap.28.v.20. Ἐκλιμίαν] *S.* ἀχορτασίαν. v.22. Ἐρεθισμῷ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ] *aa.ll.* interponunt, καὶ φόνῳ. v.26. Ἐκφοβῶν] in *aa.ll.* est, ἀποσοβῶν. v.65. Καρδίαν ἀπειθοῦσαν] *aa.ll.* καρδίαν ἀθυμοῦσαν.

Cap.29.v.3. Τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα] ita *ll.vv.* quod autem in *aa.ll.* sequit. τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν, adscriptum est in marg. *l.v.* *S.Aug.* in quæst. hæc habet: & prodigia illa magna, & manum validam: & non dedit dominus, &c. v.26. Θεοῖς ἑτέροις] in *aa.codd.* sequitur, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς. ibid. Διένειμεν] *S.* οὐδὲ προσῆκον αὐτοῖς.

Cap.30.v.9. Εὐλογήσει] *aa.ll.* habent, καὶ πολυωρήσει σε.

Cap.32.v.5. Ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά] *A.* διέφθειραν αὐτῷ οὐχ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. *S.* διέφθειραν πρὸς αὐτὸν οὐχ υἱοὶ τὸ σύνολον. v.7. Γενεῶν γενεαῖς] *aa.ll.* habent, σύνετε δὴ ἔτη γενεᾶς γενεῶν. v.8. Κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ] sic habet *Novatian.* in l. de Trinit. qui sub nomine Tertulliani falso circumferebatur: cum disseminaret filios Adam, statuit fines gentium juxta numerum angelorum dei. & *Rufin.Aquil.* in exposit. symboli: cum divideret excelsus gentes, statuit terminos gentium secundum numerum angelorum dei. iisdem

iisdem verbis citatur hic locus à *S.Greg.Papa* in hom.34. & *S.Hier.* l.2. in Mich. *S.* etiam *Jo.Chrys.* videtur huc spectasse, cum in Epist.ad Coloss.hom.3. sic scripsit: τὸ πρῶτον κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν ἦσαν οἱ ἄγγελοι, νῦν δὲ οὐ κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν, ἀλλὰ κατὰ ἀριθμὸν πιστῶν. *interp.Orig.* hom.28. in Num. hæc habet: quia sicut cum dispergeret deus filios Adam, statuit fines gentium secundum numerum angelorum ejus, vel, ut in *aa.exemplaribus* legimus, secundum numerum filiorum Israel, &c. *A.* & *S.* κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ. *Sch.* οὕτω οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασιν ἑρμηνευταὶ, κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ. v.10. Αὐτάρκησεν] *A.*& *Th.* εὗρεν αὐτόν. ibid. Ἐν δίψει καύματος] *A.* ἐν ἀτάκτῳ, ἀοικήτῳ, ἠφανισμένῃ. v.13. Ἰσχὺν τῆς γῆς] *A.* ἐπὶ τὸ ὕψωμα τῆς γῆς. v.23. Συμπολεμήσω] in *cat.ll.* est, καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς. v.28. Ἐπιστήμη, &c.] *A.* οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φρόνησις. ὄφελον ἐσοφίσθης ἐπίστασθαι αὐτὴν, συνετίσθης εἰς ἐσχάτην αὐτοῦ. *Sch.* εἰς ἐσχάτην, τουτ' ἔστιν, ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις αὐτοῦ. v.34. Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνῆκται παρ' ἐμοί;] *S.* μὴ οὐχὶ τοῦτο ἀπόκειται παρ' ἐμοί; v.43. Ἄγγελοι θεοῦ, &, υἱοὶ θεοῦ] *S.Paul.* c.1. ad Hebr. *Just.Mart.* in dial.adversus Tryphon. *S.Hilar.* in explanat. Ps.67. *S.Epiphan.* Archiep.Cypri in lib. κατὰ τῶν Ἀρειομανιτῶν, hanc lect. secuti sunt. quæ lectio *v.* etiam *l.* autoritate confirmatur. *aa.ll.* habent, υἱοὶ θεοῦ, &, ἄγγελοι θεοῦ. atque hanc varietatem indicat hoc quoque *Schol.* ἔστι δὲ ἄλλη γραφὴ, πάντες ἄγγελοι θεοῦ. & *aliud Schol.* ἔχει πάλιν ἑτέρα γραφὴ, πάντες υἱοὶ θεοῦ. *S.Aug.* in Locut. utramque lectionem agnoscit. ibid. Εὐφράνθητε] *A.* αἰνοποιήσατε.

Cap.33.v.2. Σὺν μυριάσι Κάδης, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ] *A.* ἀπὸ μυριάδων ἁγιασμοῦ, ἀπὸ δεξιᾶς αὐτοῦ. v.6. Πολὺς ἐν ἀριθμῷ] ita *ll.vv.* & ita *S.Ambr.* in benedictionibus Patriarcharum, & *Procop.Gaz.* in comment. in Deuter. *Apollinaris*: τὰ ἀκριβῆ ἀντίγραφα οὐκ ἔχει μνήμην τοῦ Συμεών. *S.Epiphan.* in lib. qui inscribitur Ancoratus, citans hunc locum, nullam facit mentionem Symeonis; neque *Theodoret.* qui in explicat. hujus loci sic habet: πρῶτον εὐλογεῖ τὸν Ῥουβὴν, καὶ λύει τὴν πατρῴαν ἀρὰν, ἀντιτάξας τὴν φιλαδελφίαν τῇ περὶ τὸν πατέρα παρανομίᾳ. ἐξῆν δὲ ὡς νομοθέτῃ τὴν ἀρὰν μεταθεῖναι, ζήτω Ῥουβὴν καὶ μὴ ἀποθανέτω, καὶ ἔσω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. εἶτα τὴν τάξιν ὑπερβὰς, τῷ Ἰούδα τὴν εὐλογίαν προσφέρει. *Diodor.* item *Tarsens.* in exposit. Deut. citat hunc locum, & nullam facit Symeonis ment. ζήτω Ῥουβὴν καὶ μὴ ἀποθανέτω. ἐπειδὴ Ἰακὼβ ἀποθνήσκων κατηράσατο τὸν Ῥουβὴν, λέγων, ὡς ὕδωρ μὴ ἐκζέσῃς ἢ ζήσῃς· ὁ Μωυσῆς εὐλογῶν φησι, ζήτω Ῥουβὴν καὶ μὴ ἀποθανέτω. est & *Theodori* quæstio his verbis τί δήποτε τὸν Συμεὼν οὐκ εὐλόγησε; cui ita respondetur: ὁ Ῥουβὴν ἔσχε τὴν φιλαδελφίαν ἀφορμὴν εὐλογίας· διὰ γὰρ ἐκείνης τῆς ἀρᾶς, πολλῷ μᾶλλον ἔλυσε τὴν οἰκίαν. ὁ δὲ Συμεὼν οὐδεμίαν ἔσχε πρόφασιν, ὥστε τῆς εὐλογίας τυχεῖν. μετέσχε δὲ ὅμως καὶ οὗτος τῆς εὐλογίας· οὐ γὰρ μόνον ἰδίαν ἑκάστῃ φυλῇ δέδωκεν εὐλογίαν, ἀλλὰ καὶ κοινὴν παντὶ τῷ λαῷ. aliqui vero *ll.* habent, καὶ Συμεὼν ἔσω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. v.7. Ἔλθοις ἂν] *a.l.* εἰσέλθοις ἂν. & *interp.Orig.* venias. ut mendi suspicio sit, ubi conjunctim legitur, ἔλθοις, sive, εἰσέλθοις. v.19. Ἐμπορεία] *aa.ll.* hab. ἐμπορία. v.23. Δεκτῶν] *S.* εὐδοκίας. v.27. Σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχή] *Sch.* ἄλλα ἀντίγραφα ἔχει, καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς. v.28. Πεποιθὼς μόνος ἐπὶ γῆς Ἰακὼβ] *aa.ll.* habent, πεποιθὼς πηγὴ Ἰακώβ.

Cap.1.v.1. Τελευτὴν Μωυσῆ] in *aa.codd.* & apud *Theodoret.* in quæst. sequitur, δούλου κυρίου. v.8. Ἵνα εἰδῇς ποιεῖν πάντα] *aa.ll.* hab. ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν ὅσ' ἐὰν πράσσῃς. in *aa.* est, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν ὅσ' ἐὰν ποιῇς, ὅπως φυλάσσῃς ποιεῖν πάντα. *S.Cypr.* epist.74. ut observes facere. *Lucifer Calarit.* l.1. pro S. Athan. ut custodias facere. ibid. Καὶ εὐοδώσεις] aliqui *ll.* pro εὐοδώσεις, habent εὐοδώσω. & *Lucifer* ibid. tum dirigam vias tuas.

Cap.2.v.21. Καὶ ἐπορεύθησαν] in *aa.* fere *omnib.ll.* hæc sequuntur; καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι· καὶ ἐπορεύθησαν.

Cap.3.v.16. Πῆγμα] *S.* edidit, ἄσκωμα. quod explicans *Theodoretus*, ἐπισχομένην, inquit, τῶν ὑδάτων ἡ ῥύμη, οὐκ ἠσκοῦτο, καὶ ἐκορυφοῦτο.

Cap.4.v.24. Ἐν παντὶ ἔργῳ] hæc lectio reperitur etiam in *a.quodam l.* in *aa.* est, ἐν παντὶ χρόνῳ.

Cap.5.v.4. Ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρε] *Theodoret.* ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει, ἕως τῶν τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη, οὐχ οὕτω περιέχει, ἀλλὰ μᾶλλον οὕτως τὸ κείμενον. καὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν περιέτεμεν Ἰησοῦς. πᾶς ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐξ Αἰγύπτου· τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐ περιετμήθησαν. εἶτα, τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ τὰ ἑξῆς. v.5. Μαχαιρίταις] *aa.ll.* habent, Μαδμαρείτιδι. v.14. Ἐπὶ τὴν γῆν] in *aa.ll.* hæc sequunt. καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. quæ nec *Just.Mart.* in dial. adversus Tryph. hunc locum citans, agnoscit, nec *Origen. interpres* hoc loco, nec *S.Cypr.* l.2. adversus Judæos. v.15. Ἅγιός ἐστι] ita etiam *Theodoret. Justin.* tamen legit, γῆ ἁγία ἐστί. & *S.Cypr.* ibid. locus, inquit, in quo stas, terra sancta est. itemque *interp. Origenis.*

Cap.6.v.19. Χαλκὸς ἢ σίδηρος] sic *Cyril.* qui etiam hæc scribit: ὑφεῖλε μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις λαφυραγωγίαις ἐπεντρυφᾶν τοὺς ἀνδριζομένους. *aa.ll.* habent, καὶ πᾶς χαλκός.

Cap.7.v.18. Προσήχθη κατ' ἄνδρα] ita *ll.vv.* in *aa.* est, καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαρὰι κατ' οἴκους· καὶ ἐνεδείχθη οἶκος ὁ Ζαμβεὶ. καὶ προσήχθη ὁ οἶκος κατ' ἄνδρα. atque ita *Lucif.* legit in l. de non parcendo in deum delinquentibus. v.21. Ψιλὴν ποικίλην] *Theodoret.* τὴν δὲ ψιλὴν ὁ Ἀκύλ. στολὴν ἑρμηνεύσεν· ὁ δὲ Ἰώσηπος, χλανίδα· τὴν δὲ γλῶσσαν, μάζαν χρυσῆν. *Cyril.* ψιλὴν ποικίλην οἴονται εἶναι στρατιωτικὴν στολήν, καὶ πλεονεξίας σύμβολον· παραπέφυκε γὰρ ἀεί πως τοῖς στρατευσίμοις ἀεὶ τὸ ὡς ἥδιστα πλεονεκτεῖν. quod autem in *nonnull.ll.* post ψιλὴν ποικίλην, sequitur, καλήν, id nec apud *Cyril.* est.

Cap.8.v.18. Γαισῷ] *Theodoret.* τὸν μὲν δὴ γαισὸν, ᾧ τοὺς λοχῶντας διήγειρεν Ἰησοῦς, ἀσπίδα ἡρμηνεύσεν Ἰώσηπος· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Σύμμ. *Euseb.Emiss.* δόρυ αὐτὸ λέγει ἐν ᾧ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου· ὁ δὲ λεξιγράφος Διογενιανὸς ἐμβόλιον εἶναι βλοσιδηρον· ἄλλοι δὲ κόντιον. eadem fere notantur à *Procop.Gaz.* de quibus etiam multa *S.Aug.* in quæst. v.25, Δώδεκα χιλιάδες] in *aa.* fere *omnib.ll.* sequit. πάντες οἱ κατοικοῦντες Γαί. καὶ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἂν ἀνεθεμάτισε. v.27. Πλὴν τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει] *aa.ll.*

habent,

habent, πλὴν τῆς κτήνων αὐτῆς· καὶ τῆς σκύλων τῆς ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. atque ita *S. Aug.* in Locut.

Cap. 9. v. 4. Σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν] ita *ll. vv.* & ita videtur legisse *S. Jo. Chrys.* in explanatione Psal. 4. sic enim scripsit, ἀσκοὺς σεσηπότας, καὶ παλαιοὺς ἀσκοὺς βαστάσαντες. itemque *Joseph.* in Jud. antiq. l. 5. *aa. ll.* habent, ἐπὶ τῶν ὄνων. *S. Aug.* in quæst. utramque lectionem agnoscit. v. 7. Κατοικεῖς] hæc lectio simplicitatem antiquam habere videtur. in *aa. ll.* est, κατοικῆς.

Cap. 10. v. 14. Τῷ Ἰσραὴλ] in *aa. ll.* sequitur, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. quæ verba etiam marg. *l. v.* adscripta sunt. v. 33. Γαζὲρ] *ll. vv.* partim habent, Γάζε, partim, Γάζης· aliqui *aa* Γαζὴρ. v. 41. Ἀπὸ Κάδης] in *omn.* fere *aa. ll.* hæc antecedunt, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς.

Cap. 11. v. 1. Συμοὼν] *Orig. interp.* legit, Symeon, atque nomen idem fuisse Patriarchæ. v. 6. Τετροπωμένους] ita *ll. vv.* in *vulgatis edd.* est, τετρωμένους. atque ita habet *interp. Orig.* sauciatos. v. 8. Μασερὼν] *interp. Orig.* Masephoth. *S. Hier.* in locis Hebr. Masrephoth. v. 21. Παντὸς γένους] *aa. ll.* habent, ὄρους, pro eo quod in *l. v.* est γένους.

Cap. 12. v. 2. Ἀρνῶν] *aa. ll.* habent, Ἀροὴρ.

Cap. 13. v. 21. Ἄρχοντα ἔναρα Σιὼν] pro unico vocabulo Hebraico, hæc duo, ἄρχοντα ἔναρα, posita sunt. ἔναρα autem dicuntur τὰ σκῦλα. *a. l.* habet, ῥοβὲ ἄρχοντας, τῷ Σιών. *a.* ῥοβὲ ἄρχοντα Σιών. v. 22. Ἐν τῇ ῥοπῇ] *aa. ll.* habent. ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ τροπῇ. in *aa.* est, ἐν τῇ προνομῇ. v. 28. Αὐχένα ἐπιστρέψουσιν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐξωλόθρευσαν κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν] ex *ll. vv.* alii hæc hab. *aa.* habent tantum hæc, καὶ κατὰ πόλεις αὐτῶν.

Cap. 14. v. 3. Ἡμίσει φυλῆς] in *aa. ll.* hæc sequunt. ἔδωκε γὰρ Μωυσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς.

Cap. 15. v. 17. Ἀδελφοῦ Χάλεβ] *aa. ll.* hab. υἱὸς Κενὲζ ὁ ἀδελφὸς Χάλεβ, ὁ νεώτερος. v. 19. Βοθανὶς] *aa. ll.* γωλαθμαὶμ.

Cap. 16. v. 6. Ἰκασμὼν] *ll. vv.* hab. partim, Ὀκλομὼν· partim, Μαχὼθ. in *aa.* est, Μαχθὼθ. v. 10. Ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἐνέπρησεν] *aa. ll.* ἔλαβε τὴν πόλιν καὶ ἐνέπρησεν. & *S. Aug.* in qu. & cepit civitatem, & incendit eam. sic etiam *interp. Orig.*

Cap. 17. v. 13. Ἐξολοθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλόθρευσαν] idiotismus, ut videtur, Hebraic. at in *aa. ll.* est, ἐξολοθρεύσει. & *interp. Orig.* exterminatione autem non exterminaverunt eos. v. 16. Οὐκ ἀρέσκει] ita *l. v.* cui lectioni adscriptum est, quasi emendandi causa, ἀρκέσει. & ita quoque est in *a. l.* in *nonnullis*, οὐκ ἀρκεῖ.

Cap. 20. v. 3. Συναγωγῆς εἰς κρίσιν] de iis quæ post hæc sequuntur in *aa. ll.* usque ad, καὶ διέστειλε τὴν Κάδης, in *comment. Græc.* ita notatum est; ταῦτα ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα ἀπόλυτα. v. 8. Ἔδωκε Βοσὸρ] *aa. ll.* hab. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου Ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν ἔδωκαν τὴν Βοσόρ.

Cap. 24. v. 1. Σηλὼ] *aa. ll.* habent, εἰς Συχὲμ. v. 12. Ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς] in *aliquibus aa. ll.* est, ἐξέβαλεν. *S. Aug.* in qu. & ejecit illos. v. 30. Ἐν Θαμνασαραχ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ ἀπὸ Βορρᾶ τοῦ ὄρους τοῦ Γαλαὰδ] in *aa. ll.* est,

est, ἐν Θαμνασαχὰρ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραῒμ ἀπὸ τοῦ Βορρᾶ τοῦ ὄρους Γαάς, sed cap. 2. *Judic.* legitur, Θαμναθαρὲς, &c. τοῦ ὄρους Γαάς.

ΚΡΙΤΑΙ.

Cap. 1. v. 1. Διὰ τοῦ κυρίου] *aa. ll.* habent, ἐν κυρίῳ. & ita *S. Aug.* in Locut. v. 3. Παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους] in *aa.* est, πολεμήσωμεν ἐν τῷ Χαναναίῳ. & ita *S. Aug.* in qu. & bellemus in Chananæo. v. 14. Ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς] *aa. ll.* hab. ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν. v. 15. Λύτρωσιν ὕδατος, λύτρωσιν ταπεινῶν] *Theodoret.* οἱ περὶ τὸν Σύμμαχ. ἀρδείαν ὕδατος, καὶ ἀντὶ τῶν ταπεινῶν, πεδινῶν ἡρμήνευσε. v. 16. Καὶ κατῴκησε] *aa. ll.* hab. καὶ ἐπορεύθησε, καὶ κατῴκησε. v. 17. Καὶ ἐξωλόθρευσε αὐτήν] in *aa.* est, καὶ ἀνεθεμάτισε καὶ ἐξωλόθρευσε αὐτήν. v. 19. Ἐξολοθρεῦσαι] in *aa.* est, κληρονομῆσαι. ib. Διεστείλατο αὐτοῖς] in *aa.* sequit. καὶ ἅρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς. atque ita *S. August.* in qu. v. 20. Υἱῶν Ἐνάκ] in *aa. ll.* seq. καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ. & *S. Aug.* ita legit in qu.

Cap. 2. v. 2. Ταῦτα ἐποιήσατε κἀγὼ εἶπον] in *aa.* seq. οὐ προσθήσω μετοικῆσαι τὸν λαὸν ὃν εἶπα τοῦ ἐξολοθρεῦσαι. quæ verba agnoscit *S. Aug.* in qu. itemque *Theodoret.* v. 18. Ὅτι ἤγειρε] ὅτε habent plerique *ll.* & *S. August.* in Locut. cum suscitavit.

Cap. 3. v. 1. Πειράσαι] *S.* ἀσκῆσαι. v. 30. Ἐνετράπη] in *aa.* est, ἐταπεινώθη. v. 31. Ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν] *aa. ll.* hab. ἐν τῷ ἀρότρῳ τῶν βοῶν ἐκτὸς μόσχων. *S. Aug.* in qu. sic refert hunc locum; & percussit alienigenas in sexcentos viros, præter vitulos boum, & salvavit Israel.

Cap. 4. v. 11. Πλεονεκτούντων] *aa. ll.* habent, ἀναπαυομένων. v. 17. Χαβὲρ ἑταίρου] in *aa. ll.* non est ἑταίρου, nec apud *Joan. Damasc.* in collectan. locor. commun. v. 18. Ἐπιβολαίῳ] in *aa.* est, ἐν τῇ δέῤῥει αὐτῆς. quam lectionem sequitur *S. Aug.* in Locut. v. 20. Ἐρεῖς, οὐκ ἔστι] in *aa. ll.* seq. καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ δέῤῥει αὐτῆς. quod non habet *Joan. Damasc.* in collectaneis hunc locum citans.

Cap. 5. v. 10. Μεσημβρίας, καθήμενοι] *aa. ll.* μεσημβρίας, καὶ λαμπηνῶν.

Cap. 6. v. 34. Πνεῦμα κυρίου ἐνέδυσε] in *aa. ll.* est, πνεῦμα θεοῦ ἐνεδυνάμωσε.

Cap. 7. v. 18. Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεὼν] *aa. ll.* hab. καὶ ἐρεῖτε, ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών.

Cap. 8. v. 27. Ἐφώδ] *aa. ll.* hab. ἐφούδ. & *S. Aug.* in qu. monet apud 70. esse ἐφούδ, quod in Hebr. dicitur ἐφώδ. itemque *Theodoret. Sch.* τὸ ἐφούδ, Ἀκύλ. ἐπένδυμα κέκληκε. v. 32. Ἐν πόλει αὐτοῦ] *aa. ll.* ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ.

Cap. 9. v. 6. Πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως] in *aa.* est, τῆς βαλάνου τῆς στάσεως. v. 7. Ἔκλαυσε] aliqui *aa. ll.* hab. καὶ ἐκάλεσε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς.

Cap. 10. v. 5. Ῥαμμὼν] in *aa. ll.* est, ἐν Καμών.

Cap. 11. v. 29. Σκοπιὰν Γαλαάδ εἰς τὸ πέραν] in *aa. ll.* est, Σκοπιὰν Γαλαάδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν. & ita *S. Aug.* in qu. v. 34. Μονογενής] *Sch.* ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει τὸ, ἀγαπητὴ ἀπὸ δέ τινος συνηθείας ἢ ἰδιώματος τὴν ποθεινὴν οὕτως ὀνομάζει. v. 35. Ταραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ

ἦς

ἧς ἐν τῇ ταραχῇ μου] aa.ll. hab. ἐμποδοστάτικάς με, εἰς σκῶλον ἔσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου· καὶ ταραχῇ ἐτάραξάς με· καὶ σὺ ἧς ἐν τῇ ταραχῇ μου. Sch. οὕτως κεῖται ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει· ἐμποδοστάτικάς με ἀντὶ τοῦ, ἐμπόδιον καὶ διακοπὴ τῆς πρὸς σὲ γινομένης μοι εὐφροσύνης γέγονας.

Cap.12.v.6. Εἶπον δὴ στάχυς] aa.ll. εἴπατε δὴ σύνθημα. Sch. ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει· μὴ ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ὑμεῖς; καὶ εἶπον, οὐκ ἐσμέν. καὶ εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ σύνθημα. καὶ εἶπαν στάχυς. καὶ οὐ κατεύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως. εἶτα καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν.

Cap.13.v.6. Οὐκ ἠρώτησα] aa.ll. hab. καὶ ἠρώτων. & ita S. Aug. in quæst. v.18. Αὐτό ἐστι θαυμαστόν] apud S. Dionys. in l. de divinis nomin. est, καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστόν. v.19. Διεχώρισε ποιῆσαι, καὶ Μανωὲ] in aa.ll. est, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι· καὶ Μανωέ. quod seq. S. Aug. in quæst.

Cap.14.v.1. Ἀλλοφύλων. καὶ ἀνέβη] aa.ll. hab. ἀλλοφύλων. καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἀνέβη. v.9. Ἀπὸ στόματος] in aa.ll. est, ἐκ τῆς ἕξεως τοῦ λέοντος. v.18. Πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι] in aa.ll. est, πρὶν ἢ δῦναι. & S. Ambr. epist.70. ante occasum solis. sic etiam Theodoret.

Cap.15.v.19. Ἔρρηξεν ὁ θεὸς τὸν λάκκον] aa.ll. τὸ τραῦμα. Sch. καὶ ἔρρηξεν· ἐν ἑτέρᾳ ἐκδόσει, καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τὸ ἐν σιαγόνι.

Cap.16.v.19. Τὸν ἄνδρα] aa.ll. καὶ ἐκάλεσε τὸν κουρέα.

Cap.18.v.28. Οἴκου Ῥαάβ] Sch. ἑβδομήκοντα, τοῦ οἴκου Ῥεώβ. v.29. Οὐλαμαῒς] aliqui aa.ll. hab. καὶ ἦν Λαὶς ὄνομα. v.30. Ἰωνάθαν υἱὸς Γηρσὼν, υἱὸς Μανασσῆ] Sch. Ἰωνάθαν φησὶ, υἱὸν Μανασσῆ, υἱὸν Ῥηχάβ, υἱοῦ Μωσῆ.

Cap.19.v.2. Ἐπορεύθη ἀπ' αὐτοῦ] in aliqu. aa.ll. est, καὶ ὠργίσθη αὐτῷ. & S. Hier. in Micheam, c.5. & irata est ei concubina sua. v.8. Στράτευσον] aa.ll. καὶ στρατεύθητι. in aa. est, καὶ διέπλανα αὐτόν. v.29. Εἰς δώδεκα μέλη] in aa.ll. est, καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα.

Cap.20.v.6. Ζέμα καὶ ἀπόπτωμα] aa.ll. ἐποίησαν ἀφροσύνην. v.15. Εἰκοσιτρεῖς] aa.ll. εἴκοσι καὶ πέντε.

Cap.21.v.22. Ὡς κλῆρος ἐπλημμελήσατε] aa.ll. hab. ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α.

Cap.1.v.4. Υἱοῖς αὐτῆς μερίδας] aa.ll. hab. τοῖς υἱοῖς καὶ ταῖς θυγατράσι. v.6. Ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος] S. Jo. Chrys. in hom. de fide Annæ, legit hoc modo: καὶ παρώργιζεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς παροργισμῷ ἐξουθενοῦσα αὐτήν. quæ verba nec in ll.vv. reperiuntur, nec referuntur ab Orig. in homil. v.14. Παιδάριον Ἠλὶ] ita ll.vv. & ita Philo περὶ μέθης, & Chrysost. in Act. Apost. hom.15. a.l. non habet, τὸ παιδάριον. v.15. Ἡ σκληρὰ ἡμέρα] ita l.v. & Philo, περὶ μέθης. in aa.ll. est, ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ. v.16. Εἰς θυγατέρα λοιμὴν] Th. ὡς μίαν τῶν ἀπαιδεύτων.

Cap.2.v.3. Μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ] ita l.v. & ita legit S. Cypr. adducto bis hoc ipso loco: item S. Aug. l.17. de civit. dei, cap.4. in aa.ll. μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχήν. quo modo legit & interpretatur Diod. Tarsens. item Theodoret. in hoc cantic. & Euseb. ad Marin. ib. Θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα] S. καὶ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτῷ προφάσεις. v.5. Πλήρεις] S. & Th. κεχορτασμένοι. ibid. Ἠλαττώθησαν] Sch. ἀντὶ τοῦ, ἐμισθαρνήσαν· Ἀκύλ. συνεσχέθησαν. ibid. Παρ-

ῆκεν

ἤκαν γῆν] S. ἀνενδεεῖς ἐγένοντο. v.10. Ἄκρα γῆς] sic Euseb. l.4. περὶ εὐαγγελικῆς ἀποδείξεως. in aa.ll. seq. δίκαιος ὤν. quod est apud Theodoret. & S. Aug. 17. de civit. dei, c.4. v.18. Ἐφοὺδ βάδ] A. ἐπένδυμα ἐξαίρετον. S. ἐφοὺδ λινοῦν, καὶ ἐφεστρίδα μικράν. v.22. Ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ] Sch. καὶ ὡς ἐκοιμῶντο μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. v.26. Ἐπορεύετο] aa.ll. hab. ἐπορεύετο, καὶ ἐμεγαλύνετο. v.29. Ἐνευλογεῖσθαι] Sch. τοῦ τιμελεῖσθαι ὑμᾶς. v.31. Παντὸς σου] Theodoret. addit, καὶ ἐπιβλέψεις τὸ κραταίωμα ὧν ἐν πᾶσιν δὶς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ. a. Sch. τὸ ῥητὸν ὑστερεῖται, ὅπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχ. καὶ ὄψει θλῖψιν κατοικήσεως ἐν παντὶ ᾧ εὐεργετηθήσεται Ἰσραήλ. τινὲς δὲ κραταίωμα ὧν ἐκθέμενοι, οὕτως ἡρμήνευσαν τοῦ ὄντος λέγειν θεοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι, φησίν, ὁ ὤν. v.33. Οὐκ ἐξολοθρεύσω] nonnulli ll. non habent illud, οὐκ, nec S. Aug. l.17. c.5. de civit. dei. v.35. Ἀναστήσω ἐμαυτῷ, &c.] Diod. Tars. ταῦτα δὲ ἁρμόττει ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ, μόνῳ δὲ τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃς ἀρχιερεὺς ἡμῶν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ὠνομάσθη· ἔχοντες γάρ, φησίν, Ἰησοῦν τὸν ἡμῶν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς· καὶ πάλιν· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν. ibid. Χριστοῦ μου] Sch. τῶν χριστῶν μου. χριστοὺς δὲ αὐτοὺς κέκληκε τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους, καὶ τοὺς τὴν ἐκείνων διαδεξαμένους διδασκαλίαν. οὐκοῦν ἡ πρόρρησις κυρίως μὲν ἁρμόττει τῷ σωτῆρι Χριστῷ, κατὰ δὲ τὴν ἱστορίαν τῷ Σαδώκ, ὃς ἐκ τοῦ Ἐλεαζάρου κατάγων τὸ γένος, τὴν ἀρχιερωσύνην διὰ τοῦ Σολομῶντος ἐδέξατο.

Cap.3. v.13. Ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ] in aa.ll. seq. αἷς ἔγνω.

Cap.4. v.18. Εἴκοσι ἔτη] ita est in ll.vv. & ita Euseb. in Chron. affirmat scripsisse 70. interpp. sed in vulgatis edd. itemque in Hebr. est, τεσσαράκοντα.

Cap.5. v.3. Ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας] S. καὶ ἔπληξεν αὐτοὺς κατὰ τῶν κρυπτῶν. A. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἕδραις. v.12. Ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας] Theodoret. εἰς τὰ ἄπορα τῆς γραφῆς, Ἀκύλ. τὸ τῆς φαγεδαίνης εἴρηκασιν ἕλκος· ὁ δέ γε Ἰώσηπος, τὸ τῆς δυσεντερίας αὐτοῖς ἐπιγενόμενον πάθος ἐδίδαξε. Σύμμ. περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι.

Cap.6. v.8. Θέματι βερσεχθὰν ἐκ μέρους αὐτῆς] Theodoret. ὁ Σύμμ. οὕτως· θέτε ἐν τῷ λαρνακίῳ ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἀκύλ. ἐν ὕφει κυρᾶς· ὁ δὲ Ἰώσηπος, ἀργοζὲκ φησὶ τὸ γλωσσόκομον. καὶ οἱ μὲν, πλεκτὸν ὡσανεὶ κόφινον· οἱ δὲ, ἐκ τειχῶν δία σακκία. idem in hunc loc. τὸ βοεργαζὰξ τινὲς μὲν ἔφασαν πλεκτὸν ὡσανεὶ κόφινον· τινὲς δὲ ἐκ τειχῶν κατασκευασμένον, διὰ τὰ λεγόμενα σακκία. ὅ, τι ποτὲ δ' ἂν ᾖ πρὸς τὸ πότ' οὕτω καλούμενον, δῆλόν ἐστιν ὅτι ἔν τινι ἐφάνησαν δεῖν αὐτὰ κομίζειν τοῦ πάντως καὶ ἁρμόζοντι φέρειν τὰ τοιαῦτα ἀναθήματα· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐν θέματι βοεργαζάξ. ibid. Ἀπελάσατε αὐτήν, καὶ ἀπελεύσεσθε] in aa.ll. non est, καὶ ἀπελάσατε αὐτήν, & pro, ἀπελεύσεσθε, legitur, ἀπελεύσεται. v.18. Ἐστερεωμένης] Sch. Ἀκύλ. ἰσχυρᾶς φησιν· ὁ δὲ Σύμμ. τετειχισμένης ἕως κώμης ἀτειχίστου, καὶ ἕως Ἀβελ τῆς μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κιβωτὸν κυρίου. v.21. Ἀπεστρόφασιν] aa.ll. ἀπεστράφησαν.

Cap.7. v.4. Ἄλση Ἀσταρὼθ] A. τὰ Ἀστάρτης ἀγάλματα. Sch. τὰ δὲ ἄλση Ἀσταρὼθ, ὁ Ἀκύλ. ἡρμήνευσε, τοῦτ' ἔστι τὰ τῆς Ἀστάρτης ἀγάλματα. Ἀστάρτην δὲ καλοῦσι τὴν Ἀφροδίτην, ἐκ τοῦ ἄστρου τὴν ἐπωνυμίαν πεποιηκότες· αὐτῆς γὰρ εἶναι τὸν ἑωσφόρον μυθολογοῦσι. v.8. Μὴ βοᾶν] in nonnull. ll. est, τοῦ μὴ βοᾶν Σαμουήλ.

Cap.8.

Cap.8.v.3. Καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας] *S.* ἀλλὰ μετέκλινον ἀκολουθοῦντες πλεονεξίᾳ. *A.* & *Th.* καὶ ἔκλιναν ὀπίσω τῆς πλεονεξίας.

Cap.9.v.2. Πᾶσαν τὴν γῆν] ita *l.v.* & ita *Theodoret.* legit. *aa.ll* hab. ὑπὲρ πάντα τὸν λαόν. v.9. Ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ Βλέπων] *S.* τὸν γὰρ προφήτην τότε ἐκάλουν κατὰ τὸ ἀρχαῖον, τὸν ὁρῶντα. *Diodor.* in hunc loc. ἐκ τούτων δείκνυται, ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν ἕκαστος τὰ ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν χρόνοις ἔγραψαν, ταῦτα οἱ μετὰ ταῦτα συναγαγόντες προσέθηκαν, τὸ ὅτι οἱ ἔμπροσθεν βλέποντα τὸν προφήτην ἐκάλουν. v.12. Κατὰ πρόσωπον ὑμῶν] in *nonnull.ll.* seq. ταχύνατε. v.13. Εἰς Βαμᾶ] *Sch.* τὸ μὲν βαμᾶ, ὑψηλὸν Ἀκύλ. ἡρμήνευσε· Γαβαὰ δὲ, τὸν βουνόν· ξένους, τοὺς κεκλημένους· τὴν δὲ κωλέαν, κνήμην. v.21. Μικροῦ σκήπτρου] in *commentarr. Græc.* ita legitur hic loc. τοῦ μικροτέρου σκήπτρου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ παρὰ πάσας τὰς πατριὰς τοῦ Βενιαμίν. *alius Sch.* ita legit: ἐκ τῆς ἐλαχίστης φυλῆς Ἰσραήλ, καὶ ἡ πατριά μου, &c. v.24. Ἥψησεν] ita *ll.2.vv. aa.ll.* hab. ἦρεν. ibid. Ὑπόλειμμα, παράθες αὐτὸ] *A.* ἰδοὺ τὸ ὑπολελειμμένον, θὲς ἐνώπιόν σου, φάγε· ὅτι εἰς καιρὸν πεφυλαγμένον σοι, λέγων, τὸν λαὸν κέκληκα. *aa.codd.* habent, ἰδοὺ τὸ καταλειφθέν. ibid. Παρὰ τοὺς ἄλλους] ita *ll.2.vv.* in *aa.* est, παρὰ τοῦ λαοῦ. v.27. Ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ] *aa.ll.* hab. ἄκουσόν σοι ῥῆμα κυρίου.

Cap.10.v.2. Βενιαμὶν ἁλλομένους μεγάλα] *aa.ll.* hab. Βενιαμὶν ἐν Σηλὼ ἐν Βακαλὰθ ἁλλομένους μεγάλα. ibid. Ἐδαψιλεύσατο] in *uno quodam l.* est, φροντίζει. v.11. Ἦ καὶ Σαοὺλ] *S.* μὴ ἔτι καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις; v.14. Ὁ οἰκεῖος] *A.* πατράδελφος.

Cap.11.v.15. Εὐφράνθη Σαμουὴλ] ita *ll.vv.* qui *collati* sunt. in *aliqua* tamen *edit.* & in *Latina*, non est Samuel, sed Saul ex Hebr.

Cap.12.v.7. Κατάστητε, καὶ δικάσω ὑμᾶς] *S.* καὶ νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν κυρίου περὶ πασῶν ἐλεημοσυνῶν κυρίου ὧν ἐποίησε.

Cap.13.v.1. Καὶ ἐκλέγεται] *Sch.* initio capitis hæc habet: υἱὸς ἐνιαυτοῦ ἦν Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. ὁ Σύμμαχος· υἱὸς ὢν ἐνιαυσιαῖος Σαούλ. *al.Sch.* υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ. v.3. Νασὶβ] *A.* τὸ ὑπόστημα. ibid. Ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι] *A.* ἀκουσάτωσαν οἱ Ἑβραῖοι. *S.* ἀκουσάτωσαν οἱ ἐν τῷ πέραν. v.4. Ἠσχύνθησαν] *aa.ll.* καὶ ἐξουδένωσαν. ibid. Ἀνέβησαν] in *aa.ll.* est, ἀνεβόησαν. v.8. Διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας] *A.* καὶ περιέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ Σαμουήλ. *S.* ἀνέμεινε δὲ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὴν συνταγὴν τοῦ Σαμουήλ. v.18. Ἀρχὴ μία ἐπιβλέπουσα τὴν ὁδὸν Γαβαὲ τὴν εἰσκύπτουσαν ἐπὶ Γαὶ τὴν Σαβίμ] *S.* κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ τὴν φάραγγα τὴν Σεβωὶμ εἰς τὴν ἔρημον. *Th.* ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ἐπιβλέποντος ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων. *al.interp.* καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ μία ἔνθεν ὁδὸν τοῦ ἐκκύπτοντος ἐπὶ φάραγγα τῶν Ὑαινῶν. v.21. Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς] *Sch.* καὶ ἐγενήθη ἡ προσβόλωσις στόματα τοῖς ἀρότροις, καὶ τοῖς ῥιξὶ, καὶ ταῖς τρισκελῆσι, καὶ ταῖς ἀξίναις, καὶ τοῦ στερεῶσαι τὸ βούκεντρον. ibid. Σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα] *S.* ὀδόντα, vertit, ἄροτρον, &, σίκλον, στατῆρα. *Theodoret.* in hunc loc. ὀδόντα, ὁ μὲν Σύμμαχος, τὴν ὕνιν· ὁ δὲ Ἀκύλ. τὸ ἄροτρον ἡρμήνευσε· τὸν δὲ σίκλον, στατῆρα ἐκάλεσαν. ἐπὶ δὲ σταθμοῦ ὁ σίκλος λαμβανόμενος ἡμιούγκιον εἷλκεν· ἐπὶ δὲ ἀργυρίου εἴκοσι ὀβολούς.

Ca.14.v.3. Ἰωχαβὴλ] hoc nomen varie ponitur supra c.4. v.4. Ἀκρωτήριον πέτρας] *Sch.* ἀκρωτήριον καὶ ἀκρωτήριον. μᾶλλον ταῦτα ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἠστερισμένα ὡς ἐκ Θεοδ. προστεθέντα. v.15. Ποιεῖν] *ll.vv.* partim hab. πονεῖν· partim, πολεμεῖν. v.31. Ἀλλοφύλων ἐν Μαχμὰς] *aa.ll.* hab. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων πλείους ἢ ἐν Μαχμάς. v.34. Ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ] in *aa.ll.* seq. τὴν νύκτα. v.42. Κατακληρώσηται κύριος] *Sch.* ταῦτα μέχρι τοῦ, καὶ κατακληροῦται, ἐν μόνῃ κεῖται τῇ ἐκδόσει Θεοδοτίωνος· διὸ ἠστέρισται αὐτὰ ὡς ἐν μιᾷ ἢ δευτέρᾳ ζυγῇ τῶν ἑβδομήκοντα κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. v.45. Λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησε τὴν ἡμέραν ταύτην] *aa.ll.* hab. ἔλεος τοῦ θεοῦ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

Cap.15.v.11. Παρακέκλημαι ὅτι ἐβασίλευσα] in *aa.ll.* est, μεταμέλομαι. in *aa.* μεταμεμέλημαι ὅτι ἔχρισα. *Theodoret.* legit & interpret. μεταμεμέλημαι. v.12. Σαοὺλ, λέγοντες, ἥκει Σαμουὴλ] plerique *ll.* hab. Σαμουὴλ, Σαούλ. ibid. Γάλγαλα πρὸς Σαοὺλ] *aa.ll.* καὶ κατέβη εἰς Γάλγαλα· καὶ ἦλθε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ. v.22. Ἀγαθὴν] *aa.ll.* hab. ἀγαθή. & *Theodoret.* ἰδοὺ ἀκοὴ ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν. v.23. Ἁμαρτία οἰώνισμά ἐστιν] *S.* ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν· ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν. *A.* ἁμαρτία μαντείας, παραπικρασμός. *Sch.* τὸ δὲ θεραφὶν Ἀκύλ. θεραπεία καὶ ἀνθυφαίρεσις ἡρμήνευσε· καὶ τὸ θεραφὶν δὲ ἀντὶ τῆς ἐπιστρέψεως τέθηκε· sive, ut est in *ll.emendatior.* ἐπιτηρήσεως. v.29. Οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι αὐτὸς] quæ in *aa.ll.* seqq. ἀπειλήσει καὶ οὐκ ἐμμενεῖ, agnoscit *S.Aug.* l.17. de civit. dei, c.7. *Sch.* διδάσκων δῆλον τοῦ θεοῦ τὴν ἀπόφασιν ὁ προφήτης ἐπήγαγεν, οὐκ ἀποδείξει οὐδὲ μετανοήσει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι. ἐντεῦθεν καὶ τὸ μεταμεμέλημαι νοητέον.

Cap.17.v.2. Τῇ κοιλάδι] *aa.ll.* hab. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς τερεβίνθου. v.4. Τεσσάρων πήχεων] *aa.ll.* ἓξ πήχεων. v.7. Μέσακκον] *aa.ll.* partim hab. μέσαυλον, partim, μέσακνον. v.11. Ἐφοβήθησαν σφόδρα] in *aa.ll.* sed non ita satis emendatt. hæc sequuntur: καὶ ἦν Δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου Ἐφραθαίου οὗτος ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί· καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις Σαοὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσι. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαὶ οἱ μείζονες ὀπίσω Σαοὺλ εἰς πόλεμον. καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον· Ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος Ἀμιναδὰβ, καὶ ὁ τρίτος Σαμά. Δαυὶδ δὲ ὁ μικρότερος· καὶ οἱ τρεῖς οἱ μείζονες ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαούλ. καὶ Δαυὶδ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Σαοὺλ, ποιμαίνειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. καὶ προσήει ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη ἐναντίον Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἡμέρας. καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ Δαυὶδ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, λάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου οἰφὶ τοῦ ἀλφίτου καὶ δέκα ἄρτους τούτους, καὶ διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου· καὶ τὰς δέκα τρυφαλίδας τοῦ γάλακτος τούτου εἰσοίσεις τῷ χιλιάρχῳ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἂν χρήζωσι, γνώσῃ, καὶ τὸ σύμβολον ποιήσεις μετ' ἐμοῦ. Σαοὺλ δὲ αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ τὸ πρωῒ, καὶ ἀφῆκε τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ ἔλαβε καὶ ἀπῆλθε καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν· καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ παρετάξαντο καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξεναντίας παρατάξεως.

Ἀπο-

Ἀποθέμενος δὲ Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα τοῦ φύλακος ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθε καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ᾽ αὐτῶν, ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἀμεσσαῖος ἀνέβαινε, Γολιὰθ ὁ Φυλισταῖος ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γὲθ, ἐκ τῶν παρατάξεων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἤκουσε Δαυίδ. καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, Εἰ ἑωράκατε τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τοῦτον, ὅτι ὀνειδίσαι τὸν Ἰσραὴλ ἀνέβη; καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ ὃς ἂν πατάξῃ αὐτὸν, πλουτίσει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλοῦτον μέγαν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει ἐλεύθερον ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς συνεστηκότας μετ᾽ αὐτοῦ, λέγων, Τί ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξῃ τὸν ἀλλόφυλον ἐκεῖνον, καὶ ἀφέλῃ ὀνειδισμὸν ἀπὸ Ἰσραήλ; ὅτι τίς ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος, ὅτι ὠνείδισε παράταξιν θεοῦ ζῶντος; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Οὕτως ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξῃ αὐτόν. καὶ ἤκουσεν Ἐλιὰβ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ μείζων ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ὠργίσθη θυμῷ Ἐλιὰβ ἐν τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν; Ἱνατί τοῦτο κατέβης; καὶ ἐπὶ τίνα ἀφῆκας τὰ μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ; ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφανίαν σου, καὶ τὴν κακίαν τῆς καρδίας σου, ὅτι ἕνεκεν τοῦ ἰδεῖν τὸν πόλεμον κατέβης. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Τί ἐποίησα νῦν; οὐχὶ ῥῆμά ἐστι; καὶ ἀπέστρεψε παρ᾽ αὐτοῦ εἰς ἐναντίον ἑτέρου, καὶ εἶπε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πρῶτον. καὶ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Δαυὶδ, καὶ ἀνηγγέλη ἐνώπιον Σαούλ. καὶ παρέλαβον αὐτὸν, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν πρὸς Σαούλ. v.40.
Ἀλλόφυλον] in nonnull. ll. hæc seqq. καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς Δαυὶδ, καὶ ὁ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβλεψε Γολιὰθ ὁ ἀλλόφυλος. sed *emendatiss. quique ll.* hæc non habent. v.48. Δαυίδ] in nonnull. ll. seq. καὶ ἐτάχυνε Δαυὶδ, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. v.54. Σκηνώματι αὐτοῦ] in *aliquot ll.* hæc seqq. καὶ ὡς εἶδε Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, εἶπε πρὸς Ἀβεννὴρ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως, Υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος, Ἀβεννήρ; καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ, Ζῇ ἡ ψυχή σου βασιλεῦ, εἰ οἶδα. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἐπερώτησον σὺ, υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος. καὶ ὡς ἐπέστρεψε Δαυὶδ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον, καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ἀβεννὴρ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον Σαούλ· καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαοὺλ, Υἱὸς τίνος εἶ παιδάριον; καὶ εἶπε Δαυὶδ, Υἱὸς τοῦ δούλου σου Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμίτου. καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν Ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέψαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ διέθετο Ἰωνάθαν καὶ Δαυὶδ διαθήκην ἐν τῷ ἀγαπᾷν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. καὶ ἐξεδύσατο Ἰωνάθαν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Δαυὶδ καὶ τὸν μανδύαν αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ τόξου αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ. καὶ ἐξεπορεύετο Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν Σαοὺλ συνιῶν. καὶ κατέστησεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου· καὶ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων Σαούλ. καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον.

Cap.18.v.8. Χιλιάδας] in *aa.ll.* hæc seqq. quæ tamen non sunt in *aa.emendatior.* ϗ τί αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; ϗ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ϗ ἐπέκεινα. ϗ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον, ϗ ἔπεσε πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαούλ, ϗ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ· καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ Σαούλ. ϗ ἦρε Σαοὺλ τὸ δόρυ, ϗ εἶπε, Πατάξω ἐν Δαυὶδ καὶ ἐν τῷ τοίχῳ. ϗ ἐξέκλινε Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς. v.16. Λαοῦ] in *aa.ll.* hæc seqq. quæ tamen *meliores ll.* non hab. ϗ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ, Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ μείζων Μερὸβ, αὐτήν σοι δώσω εἰς γυναῖκα· πλὴν γίνου μοι εἰς υἱὸν δυνάμεως, ϗ πολέμει τοὺς πολέμους κυρίου. ϗ Σαοὺλ εἶπε, Μὴ ἔστω ἡ χείρ μου ἐπ' αὐτῷ, ϗ ἔστω ἐπ' αὐτὸν χεὶρ ἀλλοφύλων. ϗ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαούλ, Τίς ἐγώ εἰμι, ϗ ἡ ζωὴ τῆς συγγενείας τοῦ πατρός μου ἐν Ἰσραήλ, ὅτι ἔσομαι γαμβρὸς τοῦ βασιλέως; ϗ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν Μερὸβ θυγατέρα Σαοὺλ τῷ Δαυίδ, ϗ αὐτὴ ἐδόθη τῷ Ἐδριὴλ τῷ Μολαθίτῃ εἰς γυναῖκα. v.21. Ἀλλοφύλων] in *aa.ll.* hæc seqq. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ, Ἐπὶ ταῖς δυσὶν ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. v.29. Ἔτι] in *aa. ll.* hæc seqq. ϗ ἐγένετο Σαοὺλ ἐχθραίνων τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. ϗ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων· ϗ ἐγένετο ἐφ' ἱκανοῦ ἐξοδίας αὐτῶν, καὶ συνετὸς ἦν Δαυὶδ παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαούλ, ϗ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα.

Cap.19.v.16. Ἧπαρ τῶν αἰγῶν] *A.* στρογγύλωμα τριχῶν.

Cap.20.v.2. Καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὠτίον μου] *S.* ἐὰν μὴ δηλώσῃ εἰς ἀκοήν μου. v.3. Ἐμπέπλησται ἀναμέσον ἐμοῦ] *A.& S.* ὅσον βῆμα ἀναμεταξὺ ἐμοῦ ϗ θανάτου. v.5. Καθήσομαι φαγεῖν] ita *ll.vv.* in *aa.* est, καθίσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν. v.15. Εὑρεθῆναι] *nonnulli ll.*hab. ἐξαρθῆναι. v.17. Ἠγάπησε ψυχὴν] *A.* κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. v.18. Ἐπισκεπήσεται] *S.* ζητηθήσεται. v.19. Ἐργὰβ] *Sch.* τὸ ἐργὰβ, ἐχόμενα τοῦ Νότου ὁ Ἀκύλ. ἡρμήνευσεν· οἱ δὲ λοιποὶ λίθον ἐξέδωκαν. v.20. Σχίζας] *A.* βέλη. ibid. Ἀματταρεὶ] *Sch.* τὸ καλούμενον παρ' Ἕλλησι τάφρος, ϗ παρὰ Ῥωμαίοις φοσσάτον, τοῦτο παρ' Ἑβραίοις ἀματταρί. *a.Sch.* Ἀκύλας, εἰς τὸν σκοπὸν ἢ φυλακήν· διπλῆ γὰρ γραφή· Σύμμ. εἰς τὸν τεταγμένον σκοπὸν, εἰς ὃν γυμναζόμενοι τὰ βέλη πέμπειν εἰώθεσαν· τινὲς δὲ κοινὸν τόπον, ὅθεν Δαυὶδ καθεζόμενος ἀνέσῃ. v.26. Σύμπτωμα] *Sch.* συνάντησις. Σύμμ. συγκύρημα. v.34. Ἐθραύσθη] *A.* ἐπονήθη. *S.* ὠδυνήθη. *Th.* ἐλυπήθη. v.36. Παρήγαγεν] *Th.* ὑπερέβη.

Cap.23.v.3. Σκῦλα] in *aa ll.* est, εἰς τὰς κοιλάδας. quod autem est in *vulgatis edd.* εἰς τὰς κοιλίας, confirmatur hoc *Scholio*: εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰ στρατόπεδα· Ἑβραῖοι, εἰς τὰ σκῦλα. v.19. Μεσσαρὰ ἐν τοῖς στενοῖς] *Sch.* οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὀχυροῖς ἐκδεδώκασι. ibi. Ἐν τῇ Καινῇ] *A.* δρυμόν· τοῦ Γαβαὰδ δὲ, βουνόν. v.24. Τῇ Μαὼν] *Sch.* ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπηκόῳ. ib. Καθ' ἑσπέραν] *A.* ἐν τοῖς ὁμαλέσι.

Cap.24.v.3. Παρασκευάσασθαι] *A.* ἀποκενῶσαι. v.7. Θῦσαι τὸν Σαούλ] ita *ll.vv.* in *aa.ll.* est, θανατῶσαι. v.11. Ἀφήρηκα τὸ πτερύγιον] in *aa.codd.* seq. τοῦ διπλοΐδος σου.

Cap.25.v.2. Ποίμνια τρισχίλια] *aa.ll.* hab. πρόβατα. v.3. Ἀγαθὴ τῷ εἴδει] in *aa.ll.* est, καλή. v.18. Οἰφὶ] *A.* σάτα. v.25. Ἀφροσύνη] *Sch.* Ἀκύλ.

ἡρμήνευσεν, ἀπόρρευσις μετ' αὐτοῦ· τοῦ γὰρ λογισμοῦ ὑπορρέοντός τε καὶ σβεννυμένου, τὸ τῆς ἀφροσύνης γίνεται πάθος. v.31. Τοῦτο βδελυγμὸς] Sch. Ἀκύλ. λυγμὸς ἐξέδωκεν· αἰνίττεται δὲ τὰς τοῦ συνειδότος ἀκίδας. ibid. Σκάνδαλον] ita ll. vv. in aa. ll. est, καὶ σκάνδαλον καρδίας. v.33. Σῶσαι χεῖρά με] Theodoret. in hunc loc. ἁμάρτημα γραφικὸν ὑπολαμβάνω· οἱ γὰρ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, μὴ μυσῶσαι εἰρήκασιν, ἀντὶ τοῦ, μὴ μύσους μεταλαχεῖν. v.35. Ἠρέτισα] S. ἐνετράπην.

Cap.26. v.5. Λαμπήνη] A. ἐν τῇ στρογγυλώσει. v.9. Ταπεινώσῃς] aa. ll. hab. μὴ διαφθείρῃς. v.12. Θάμβος] A. καταφορά. S. κάρος. Th. ἔκστασις.

Cap.27. v.1. Προστεθήσομαι] S. παραπτώσομαι ποτέ. ibid. Ἀνῇ ἀπ' ἐμοῦ] A. ἀπογνῶναι. S. ἀπόσχηται. v.8. Γεσιρὶ] in uno a. l. seq. τὸν Ζεγεί. ibid. Ἀπὸ Γελαμψοὺρ] ab eodem l. hæc absunt.

Cap.28. v.8. Συνεκαλύψατο] S. μετεσχημάτισεν ἑαυτόν.

Cap.29. v.3. Ἐνέπεσε πρός με] S. προσέφυγέ μοι. v.4. Ἐλυπήθησαν] A. παρωξύνθησαν. S. ὠργίσθησαν. Th. ἐθυμώθησαν.

Cap.30. v.13. Ἠνωχλήθην] A. ἠρρώστησα. v.15. Γεδδοὺρ] Sch. τὸ σύστρεμμα γεδδοὺρ ὁ Ἑβραῖος καλεῖ, ὅπερ ἄλλοθι ἑρμηνεύεται πειρατήριον. καλεῖται δὲ οὕτω τὸ λῃστρικὸν σύστημα. v.17. Ἀπὸ Ἑωσφόρου] A. σκοτομήνης. S. ἀφ' οὗ συνεσκότασε. v.26. Ἰδοὺ ἀπὸ τῶν σκύλων] ita ll. 2. vv. in aa. est, ἰδοὺ εὐλογία ὑμῖν ἀπὸ τῶν σκύλων.

Cap.31. v.3. Τὰ ὑποχόνδρια] Th. μέρος τὰ ἐγγὺς τοῦ ἥπατος. v.10. Ἀσταρτεῖον] Sch. εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀστάρτης. λέγουσι δὲ εἶναι ταύτην τὴν Ἀφροδίτην.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β.

Cap.1. v.6. Συνῆψαν αὐτῷ] A. κατέλαβον. v.10. Χλιδῶνα] A. βραχιάλιον. v.19. Στήλωσον] A. ἀκρίβασον. v.21. Ἀπαρχῶν] A. ἀφαιρεμάτων. ibid. Προσωχθίσθη] A. ἀπεβλήθη.

Cap.2. v.12. Μαναέμ] Th. παρεμβολῶν.

Cap.3. v.7. Ἰώλ] in aa. ll. seq. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἀβεννήρ. v.29. Σκυτάλης] Sch. σκυτάλῃ χρῶνται οἱ σῶμα πεπηρωμένοι, ὅθεν ὁ Ἀκύλας τυφλὸν τοιοῦτον ὠνόμασε.

Cap.5. v.8. Ἐν παραξιφίδι] Sch. Ἑβραῖός τις φησὶ τὸν Ἀκύλαν ἐκδεδωκέναι, ἐν κρουνῷ. v.14. Σαμμοὺς, καὶ Σωβὰβ, &c.] in aa. ll. est, Σαμμοὺς, καὶ Σωβὰβ, καὶ Νάθαν, καὶ Σαλωμὼν, καὶ Ἰεβαὰρ, καὶ Ἐλισοῦς, καὶ Ἐλφαλὰθ, Ναγὰβ, καὶ Ἰεφιὲ, καὶ Ἐλισαμὰς, καὶ Ἐλιδαὲ, καὶ Ἐλιφαλάθ.

Cap.6. v.7. Ὁ Θεὸς] in aliquot ll. seq. ἐπὶ τῇ προπετείᾳ. v.13. Καὶ ἄρνες] in aa. ll. est, μόσχου καὶ ἄρνος. v.22. Εἶπάς με μὴ] particula μὴ à nonnull. ll. abest.

Cap.7. v.11. Οἰκοδομήσεις αὐτῷ] in uno quodam l. est, οἶκον οἰκοδομήσεις ἑαυτῷ. v.19. Κατεσμικρύνθην μικρὸν] a. l. hab. κατεσμικρύνθη τὰ μικρὰ ταῦτα. v.21. Διὰ τὸν δοῦλόν σου] in eod. lib. est, κατὰ τὸν λόγον.

Cap.8. v.7. Χλιδῶνας] A. κλοιούς. v.17. Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ] Sch. ἐνταῦθα οἶμαι γραφικὸν εἶναι ἁμάρτημα· οὐ γὰρ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, ἀλλ' Ἀβιάθαρ υἱὸς Ἀχιμέλεχ.

Cap.10. v.3. Κατασκέψασθαι] in uno l. est, κατασκέψαι. v.6. Βασιλέα Ἀμαλὴκ] in aa. ll. seq. Μααχά.

Cap.11.

Cap.11.v.21. Υἱοῦ Νὴρ] *aa.ll.* non hab. υἱοῦ Νήρ. in *aa.* est, υἱοῦ Ἰωάς.

Cap.12.v.7. Ἐῤῥυσάμην σε] *aa.ll.* hab. ὁ ῥυσάμενός σε. v.14. Παροξύνων παρώργισας] *A.* παροξυνῶν παρώξυνας. v.16. Ηὐλίσθη ἐπὶ τῆς γῆς] in *aa.ll.* est, ηὐλίσθη καὶ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ ἐπὶ τῆς γῆς.

Cap.13.v.5. Βρῶμα] *aa.ll.* hab. δύο κολλυρίδας. v.15. Ὅτι μείζων ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη] in *aa.ll.* est, καὶ εἶπεν Ἀμνὼν, ἀνάστηθι, πορεύου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Θημὰρ, μὴ ἀδελφέ· ὅτι μεγάλη ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην ἣν πεποίηκας μετ' ἐμοῦ. v.19. Καρπωτὸν] ex *comment.Græcis* videtur conjici posse 70 interpp. ἀστραγαλωτὸν vertisse: καρπωτὸν esse version. *A. S.* vero, χειριδωτόν.

Cap.14.v.14. Λήψεται ὁ θεὸς ψυχὴν] in *comment.Græc.* est, καὶ οὐκ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτῷ ψυχή. v.20. Ἕνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου. *Sch.* ὅπως κυκλώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου.

Cap.15.v.12. Τῷ Ἀχιτόφελ τῷ Θεκωνὶ] *aa.ll.* hab. καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀχιτόφελ τὸν Γελαμωναῖον. v.31. Διασκέδασον] ex *comment Græc.* conjici posse videtur, ματαίωσον 70. esse, *A.* vero, ἀφρόνησον. v.32. Ῥὼς] *A.* τὴν ἄκραν vertit.

Cap.17.v.16. Καταποθῇ. *a.l.* habet, καταπίῃ. v.27. Μαναῒμ] *Th.* παρεμβολάς.

Cap.18.v.3. Δέκα χιλιάδες] *S.* δέκα χιλιάσι. v.12. Ἐὰν ἐγώ εἰμι ἵστημι] ita est in *uno a.l.* in *cæteris*, ἐὰν σὺ παρίστασαι. v.17. Ἔλαβε τὸν Ἀβεσσαλὼμ] *aa.ll.* hab. καὶ ἔλαβεν Ἰωὰβ τὸν Ἀβεσσαλώμ. ibid. Εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν] *nonnulli ll.* hæc non habent. v.18. Καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην τὴν] absunt hæc ab *aliquibus aa.ll.* ibid. Ἐκάλεσε τὴν στήλην] in *aa.ll.* hæc seqq. ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν. v.33. Προάγειν αὐτὸν] *aa.ll.* habent, ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν.

Cap.19.v.6. Οἱ ἄρχοντές σου] *aa.ll.* hab. εἰσὶν σου οἱ ἄρχοντες. in *aa.* est, σοι ἄρχοντες. ibid. Πάντες ἡμεῖς] *aa.ll.* hab. καὶ πάντες ἡμεῖς.

Cap.20.v.8. Καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε] hæc à *nonnull. ll.* absunt. v.18. Ἃ ἔθεντο] ex *comment.Græc.* conjicitur, ἃ διέθεντο, à 70. editum fuisse.

Cap.21.v.2. Ἐκλείμματος] in *aliquot ll.* est, αἵματος. ex *comment.* autem *Græc.* conjici potest, ἐκ τῶν καταλοίπων, 70. edidisse. v.9. Ἐξηλίασαν] *A.* ἀνέπηξαν.

Cap.22.v.44. Ἐκ μάχης λαῶν] *aa.ll.* hab. partim, ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ μου· partim, ἐξ ἀντιλογίας.

Cap.23.v.4. Οὐ παρῆλθεν ἐκ φέγγους] *aa.ll.* hab. οὐκ ἐσκότασεν ἐκ φέγγους. in *aa.* est, οὐ σκοτάσει ἐκ τοῦ φέγγους. v.9. Ἀνέβησαν] in *aliquot ll.* est, ἀνεβόησαν. v.10. Ἐκολλήθη] *aa.ll.* hab. ἐπέστρεψεν.

Cap.24.v.1. Ἐπισεῖσαι] in *comment.Græc.* legitur, θυμωθῆναι. v.10. Ὃ ἐποίησα] *aa.ll.* hab. ποιήσας τὸ ῥῆμα τοῦτο. & *S.Ambr.* peccavi, domine, quod fecerim verbum hoc. v.16. Παρεκλήθη] in *comment.Græc.* hæc ita explicantur, quasi μετεμελήθη sit verbum scripturæ. v.17. Ἠδίκησα] in *aa.ll.* seq. καί γε ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ.

Cap.1.v.4. Ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα] in *comment.Græc.* legitur, καὶ ἦν τῷ βασιλεῖ

βασιλεῦ σύσκοι]Θ. v.9. Μετὰ λίθου τοῦ Ζωελεθί] sic etiam habet a.l. cæteri, παρὰ τ λίθον τ Ζωχελεθί. ibid. Ἐχόμενα τ Ῥωγὴλ] in aa.codd. legitur, ἐχόμενΘ τ πηγῆς Ῥωγὴλ, & in comment. Græc. ἐχόμενα ναὶ Ῥωγὴλ. Sch. παρά τινα πηγὴν περὶ τ ἄξεως ἀναβλύζουσ, παρ' ἣν ὁ βασιλικὸς ἐπεδήλει παράδεισΘ· οὕτω γδ Ἰώσηπος ἔφη. κ ὁ Σύμμ. ἐκ τ ἄτιν πηγὴν ἡρμήνευσε. v.34. Βασιλεὺς Σαλωμὼν] sic hab. plerique ll. at in nonnull. seq. κ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, κ εἰσελεύσεται.

Cap.2. v.1. Ἀπεκρίνατο] aa.ll. hab. κ ἐνετείλατο. v.4. Καρδίᾳ αὐτῶν] in aa.ll. seq. κ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν. v.29. Βαναίᾳ] ita etiam in extremo fere capite, servata nempe in omnibus casibus terminatione Hebr. in aa.ll. est inflexum ad normam Græcæ linguæ, τ Βαναίαν.

Cap.3. pag.425. l.11. Ἄκρας ἔπαλξιν ἐπ' αὐτῆς, διέκοψε τ πόλιν] in aa.ll. est, ἄκραν, κ τὰς ἐπάλξεις αὐτῆς, κ διέκοψε τὴν πόλιν. p.426. l.13. Καὶ πίνοντες] in nonnull. ll. seq. κ ἑορτάζοντες. l.15. Βασιλείαις] sic quoque est in uno a.l. in aa. seq. ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς Φυλιστιαίων, κ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

Cap.4. v.8. Ἐφραΐμ εἷς] aa.ll. hab. Ἐφραΐμ εἷς. v.34. Καὶ παρὰ πάντων τῶν βασιλέων] in aa.ll. est, κ ἐλάμβανε δῶρα παρὰ πάντων τῶν βασιλέων. ibid. Ἔδωκεν αὐτὰς Φαραὼ ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ] Theodoret. ἃς εἷλε πόλεις, ταύτας αὐτῇ δέδωκε τῷ Σαλωμὼν κατεγγυήσας. Sch. τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ μετὰ πᾶσαν τ ναοῦ τ οἰκοδομὴν κεῖται, κ μετὰ τ προσευχὴν τ Σαλωμών, κ τ τ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιφάνειαν.

Cap.5. v.1. Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ] Sch. ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων κεῖται· κ ἀπέστειλε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σαλωμών, ἤκουσε γδ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τ πατρὸς αὐτοῦ· φίλΘ γὰρ ἦν Χιρὰμ τῷ Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. κ ἀπέστειλεν οὖν Σαλωμὼν πρὸς Χιράμ. κ τὰ ἑξῆς. v.4. Ἀμάρτημα] in aa.ll. est, ἀπάντημα πονηρόν. v.11. Καὶ μαχεὶρ] sic quoque in comment. Græc. aa.ll. hab. μαχείλ. Theodoret. legit, μαχλὲτ, sine copula καί. v.16. Ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες] ita ll. vv. qui collati sunt, ut verbum ποιεῖν videatur dictum de iis qui opus faciendum curant. quod autem est in aliqua edit. ἐπιστάται τ λαοῦ τῶν ποιούντων, respicit ad lectionem vulgat. Latin. & Hebr.

Cap.6. v.1. Ζιοὺ κ τῷ δευτέρῳ] v.ll. non habet illud, καί. v.2. Τεσσαράκοντα ἐν πήχει μῆκΘ] Sch. ἔν τισι μὲν τῶν ἀντιγράφων, τεσσαράκοντα κεῖται· ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ κ τοῖς ἀκριβεστέροις, ἑξήκοντα. τὸ δὲ ὕψος ἔνια μὲν εἰκοσιπέντε πήχεις ἔχει· τὸ δὲ ἑξαπλοῦν, τριάκοντα. v.10. Κεδρίνοις] in aa.ll. hæc seqq. κ ἐγένετο λόγΘ κυρίου πρὸς Σαλωμὼν, λέγων· Ὁ οἶκΘ οὗτΘ ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν πορεύῃ τοῖς προστάγμασί μου, κ τὰ κρίματά μου ποιῇς, κ φυλάσσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τ λόγον μου ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου, κ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ, κ οὐκ ἐγκαταλείψω τ λαόν μου Ἰσραήλ. κ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τ οἶκον κ συνετέλεσεν αὐτόν. Sch. ἔν τισι μὲν τοι τῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ κεῖται· κ ἐγένετο λόγΘ· κ τὰ ἑξῆς. οἷς οἶμαι κ Θεοδώρητον ἀκολουθοῦντα, ταῦτα μὴ τεθεικέναι. v.17. Τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ὁ ναὸς] Sch. οἱ ἑβδομήκοντα· κ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκΘ αὐτὸς ὁ ναὸς ὁ ἐσώτερΘ· κ διὰ κέδρου πρὸς τ οἶκον ἔσω πλοκῆς ἐπιστάσεως, καὶ πέτηλα,

καὶ ἀνάγλυφα, πάντα κέδρινα· οὐκ ἐφαίνετο λίθος κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ. ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασε δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ εἴκοσι πήχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. Ἀκύλ. καὶ Θεοδοτ. καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος· αὐτὸς ὁ ναὸς τῇ ἐνοχλίᾳ· καὶ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορευμένα ξυστωτὰ καὶ περίγλυφα ἐκπετάσματα, τὰ πάντα κέδρου· οὐκ ἦν λίθος βλεπόμενος. καὶ χρηματιστήριον ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν ἡτοίμασε, τοῦ δοθῆναι ἐκεῖ γλωσσόκομον συνθήκης κυρίου. καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ χρηματιστηρίου εἴκοσι πηχῶν μῆκος, καὶ εἴκοσι πηχῶν πλάτος, καὶ εἴκοσι πηχῶν ἀνάστημα αὐτοῦ· καὶ περιεπίλωσεν αὐτὸ χρυσίῳ ἀποκλεισμῷ. v.23. Δύο χερουβὶμ δέκα πήχεων] aa.ll. hab. δύο χερουβὶμ ξύλων κυπαρισσίνων δέκα πήχεων. v.31. Ἀρκευθίνων] in aa.ll. hæc seqq. καὶ φλιὰς πενταπλᾶς, καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων· καὶ ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβὶμ, καὶ φοίνικας, καὶ πέταλα διαπεπετασμένα. καὶ περιέσχε χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ χερουβὶμ καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ· φλιαὶ ξύλων ἀρκεύθου.

Cap.7.v.23. Τρεῖς καὶ τριάκοντα] aa.ll. habent tantum, τριάκοντα. v.38. Χυτροκαύλους] *aliqui ll.* hab. κυθρογαύλους. *Theodoret.* autem videtur legisse, χυτροκαύλους. v.48. Καὶ ἔλαβεν] in *aa.ll.* est, καὶ ἔδωκεν. sic, quod est in *Psalmis*, accepisti dona in hominibus, *B. Paulus* refert, dedit dona hominibus. v.49. Ἐπαρύστρεις] in *aa.ll.* est, ἐπαρυστρίδας. v.2. Δρυμῷ] in *aa.ll.* est, δρυμοῦ. quo modo legit *Theodoret.* ibid. Τριῶν στίχων στύλων κεδρίνων] *Sch.* ἐν τῷ ἑξαπλῷ τεσσαρακονταπέντε στύλους ἔχειν λέγει τὸν οἶκον· γέγραπται γὰρ οὕτως· καὶ τριῶν στίχων ξύλων κεδρίνων, καὶ ὦμιαι κέδριναι τοῖς στύλοις. καὶ ἐφάτνωσε τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων, πέντε καὶ τεσσαράκοντα ὁ στίχος ὁ εἷς.

Cap.8.v.22. Καὶ ἀνέστη] *aliquot ll.* hab. καὶ ἔστη. v.28. Ἀκούειν τῆς προσευχῆς] *aa.ll.* ἀκούειν τῆς τέρψεως καὶ τῆς προσευχῆς. v.37. Πᾶν πόνον] in *aa.ll.* est, πάντα. v.53. Τότε ἐλάλησε] *Sch.* τότε ἐλάλησε Σαλωμὼν ὑπὲρ τοῦ οἴκου, ὡς συνετέλεσε τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν, Ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ· κύριος εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ· οἰκοδόμησον οἶκόν μου, οἶκον εὐπρεπῆ σεαυτῷ, τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ τῆς ᾠδῆς; ταῦτα ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ μόνοις φέρεται τοῖς ἑβδομήκοντα. v.59. Ἐν ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ] *aa.ll.* hab. ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. v.64. Δυνατὸς τὴν ὁλοκαύτωσιν] in *aa.ll.* seq. καὶ τὸ δῶρον. v.65. Ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἐν] ita *plerique ll.* hab. at in *uno* legitur, ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἑπτὰ ἡμέρας· τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας. καὶ ἐν, &c.

Cap.9.v.26. Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν] *Sch.* οἱ ἑβδομήκοντα· καὶ ναῦν ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν Γασίων Γαβὲρ, τὴν οὖσαν ἐχομένην Αἰλὰθ, ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ Ἐδώμ· καὶ τὰ ἑξῆς. περὶ τούτων κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ σὺν ἄλλοις τισὶ, καὶ τὰ κατὰ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, ὅτι κατελάβετο τὴν Γαζὲρ, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν, καὶ τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινε, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών. ταῦτα δὲ παρὰ Θεοδωρήτῳ καί τισιν ἀντιγράφοις, περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ κεῖται, ὡς καὶ ἐκεῖ σεσημείωται. v.28. Ἑκατὸν καὶ εἴκοσι] *aliquot ll.* hab. τετρακόσια. in *aa.* est, ut in *edd. vulg.* τετρακόσια καὶ εἴκοσι.

Cap.10.v.11. Πελεκητά] ita quoque est in *uno a.l.* in *cæteris*, & apud *Theodoret.* ἀπελέκητα. v.15. Ἐμπόρων] in *uno l.* seq. τῶν ῥωποπωλῶν. v.22.l.5. Καὶ ἀργυρίου] in *vett.ll.* non legitur quod in *impressis* seq. καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων καὶ πιθήκων. v.25. Χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν] sic *plerique ll.* hab. *nonnulli*, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἱματισμόν. v.26. Τέσσαρες χιλιάδες] *aa.ll.* hab. τεσσαράκοντα.

Cap.11.v.14. Τὸν ἐν Ῥαεμμὰ] in *aa.ll.* est, τὸν βαραμὲθ, quod vocabulum videtur factum ex duabus vocibus Hebr. ejusque interpretatio est id, quod habetur in *aliqua edit.* ὃς ἔφυγεν ἀπὸ, &c. ibid. Ἦσαν σατὰν] in *aa.ll.* est, καὶ ἦν. v.22. Ἐβαρυθύμησεν Ἰσραὴλ] *aa.ll.* hab. καὶ ἐβαρυώθη ἐπὶ Ἰσραήλ.

Cap.12.v.10. Ἡ μικρότης μου παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου] *Sch.* τοῦτο ὁ Σύμμ. οὕτως ἡρμήνευσε· τὸ σμικρότατόν μου μέλος. τῆς δὲ παραλειπομένων ἡ βίβλος σαφέστερον τοῦτο δεδήλωκεν· ὁ βραχύτατός μου γάρ φησι δάκτυλος, παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου ἐστιν. οὕτω δὲ καὶ ὁ Σύρος ἡρμήνευσε, καὶ Ἰώσηπος ὡσαύτως. v.18. Ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανε] in *aa.ll.* est, ἐν λίθοις πᾶς Ἰσραήλ. v.22. Ἐγένετο λόγος] *Sch.* ἰστέον ὅτι τὰ περὶ Σαμαίου τοῦ Ἐλαμίτου ἔν τισι μὲν τῶν ἁπλῶν ἀντιγράφων κεῖται, ἐν τῷ ἑξαπλῷ δὲ οὐ φέρεται. v.24. Ῥῆμα κυρίου] quæ hic sequuntur usque ad, καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ, desiderantur in *aliquot ll.* *Lucifer* quidem *Calarit.* ea posuit in lib. de regibus apostaticis.

Cap.13.v.26. Ῥῆμα κυρίου] *aa.ll.* sic hab. at in *aa.* seqq. hæc, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. καὶ ἐλάλησε πρὸς υἱοὺς αὐτοῦ, ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον. καὶ ἐπέσαξαν. quæ verba nec à *Lucifero* referuntur, hunc loc. citante, in lib. de non conveniendo cum hæreticis.

Cap.14.v.21. Καὶ Ῥοβοὰμ] in *aliquibus ll.* antecedunt hæc verba: Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠρρώστησεν Ἀβιὰ υἱὸς Ἱεροβοάμ. καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ εἶπεν Ἱεροβοάμ, Ἀνάστηθι, καὶ ἀλλοιώθησῃ, καὶ οὐ γνώσονται ὅτι σὺ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ πορευθήσῃ εἰς Σηλώ· ἰδοὺ ἐκεῖ Ἀχιὰ ὁ προφήτης, αὐτὸς ἐλάλησεν ἐπ' ἐμὲ τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφίδας, καὶ στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς αὐτόν· αὐτὸς ἀναγγελεῖ σοι τί ἔσται τῷ παιδίῳ. καὶ ἐποίησεν οὕτω ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ· καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλώ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ἀχιά· καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἠμβλυώπουν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ γήρως αὐτοῦ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἀχιά, Ἰδοὺ ἡ γυνὴ Ἱεροβοὰμ εἰσέρχεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σοῦ ὑπὲρ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἄρρωστός ἐστι· κατὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι αὐτὴν, καὶ αὕτη ἀπεξενοῦτο. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχιὰ τὴν φωνὴν ποδῶν αὐτῆς εἰσερχομένης αὐτῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν, Εἴσελθε γυνὴ Ἱεροβοάμ, ἱνατί τοῦτο σὺ ἀποξενοῦσαι; καὶ ἐγώ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σὲ σκληρός. πορευθεῖσα εἰπὸν τῷ Ἱεροβοάμ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἀνθ' οὗ ὅσον ὕψωσά σε ἀπὸ μέσου τοῦ λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραήλ, καὶ ἔρρηξα τὸ βασίλειον ἀπὸ οἴκου Δαυίδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ σοί, καὶ οὐκ ἐγένου ὡς δοῦλός μου Δαυίδ ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἐπονηρεύσω τοῦ ποιῆσαι παρὰ πάντας ὅσοι

ἐγένοντο

ἐγένοντο εἰς πρόσωπόν σου, ϗ ἐπορεύθης ϗ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς ἑτέρους ϗ χωνευτὰ τοῦ παροργίσαι με, ϗ ἐμὲ ἔρριψας ὀπίσω σου· διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω κακίαν πρὸς οἶκον Ἱεροβοάμ, ϗ ἐξολοθρεύσω Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, ἐπεχόμενον ϗ καταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐπιλέξω ἐπὶ οἴκου Ἱεροβοὰμ καθὼς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος ἕως τελειωθῆναι αὐτόν. τὸν τεθνηκότα τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, ϗ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ϗ σὺ ἀναστᾶσα πορεύθητι εἰς οἶκόν σου. ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι πόδας σου τὴν πόλιν, ἀποθανεῖται τὸ παιδάριον· ϗ κόψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, ϗ θάψουσιν αὐτόν, ὅτι οὗτος μόνος εἰσελεύσεται τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τάφον, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἱεροβοάμ. καὶ ἀναστήσει κύριος ἑαυτῷ βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, ὃς πλήξει τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ϗ ἔτι καί γε νῦν. ϗ πλήξει κύριος τὸν Ἰσραὴλ καθὰ κινεῖται ὁ κάλαμος ἐν τῷ ὕδατι· ϗ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἄνω τῆς χθονὸς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν τὰ ἄλση αὐτῶν παροργίζοντες τὸν κύριον. ϗ δώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ χάριν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ, ὃς ἥμαρτε καὶ ὃς ἐξήμαρτεν Ἰσραήλ. ϗ ἀνέστη ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαριρά. ϗ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἐν τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. ϗ ἔθαψαν αὐτό, ϗ ἐκόψαντο αὐτὸ πᾶς Ἰσραήλ, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ προφήτου. ϗ περισσὸν ῥημάτων Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε ϗ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. ϗ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοάμ, εἴκοσι ϗ δύο ἔτη· ϗ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. ϗ ἐβασίλευσεν Ἀδὰβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. *Schol.* ad illa in fine praecedentis cap. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, haec affert: *μετὰ τοῦτο ἐν τῷ ἐξαπλῷ κεῖται τὰ κατὰ τὴν νόσον ϗ τὴν τελευτὴν Ἀβιὰ τοῦ υἱοῦ Ἱεροβοάμ· μετὰ ἀστερίσκων.*

Cap.15.v.5. Ζωῆς αὐτοῦ] in *aa.ll.* & apud *Theodoret.* haec seqq. ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. ϗ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ῥοβοὰμ, ϗ μεταξὺ Ἱεροβοάμ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. v.9. Τετάρτῳ ϗ εἰκοστῷ] in *aa.ll.* est, ἐν ἔτει εἰκοστῷ. v.18. Υἱὸν Ταβερεμὰ υἱοῦ Ἀζίν] in *aa.ll.* est, υἱὸν Ταβ ἐν Ῥαμὰν υἱοῦ Ἀζαήλ. v.27. Ἐχάραξεν αὐτὸν] ita quoque est in *uno a.l.* in *aa.* est, ϗ ἐπεχαράκωσεν. in *caeteris*, ἐπάταξεν.

Cap.16.v.9. Συνέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν Ζαμβρὶ] in *aa.ll.* est, ϗ συνέστρεψεν ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ· καὶ Ζαμβρί. v.28. Καὶ βασιλεύει Ἀχαάβ] *Sch.* ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Ἀμβρὶ τὰ περὶ Ἰωσαφὰτ οὐ κεῖται ἐν τῷ ἐξαπλῷ, ἀλλ' εὐθὺς τὰ περὶ Ἀχαάβ.

Cap.18.v.5. Ἀπὸ τῶν σκηνῶν] *aa.ll.* hab. κτηνῶν, & σκηναί, pro eo quod est in *aa.ll.* κτηνῶν, habetur, Gen.c.13. v.21. Ἰγνύαις] *Lucif.* usquequo claudicatis sensu vestro? ex quo conjectura est, eum non, *ἰγνύαις*, sed *ἐννοίαις*, per errorem legisse. v.27. Θεός ἐστιν, ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστι] in *aa.ll.* est tantum, ὅτι ἐστὶν ἀδολεσχία αὐτῷ. v.29. Ἀναβῆναι τὴν θυσίαν] ita etiam *unus a. l.* hab. at in *aa.* haec seqq. ϗ οὐκ ἦν φωνή, ϗ οὐκ ἦν ἀκρόασις. quae *Lucif.* non habet, citans hunc loc. l.1. pro S. Athanasio.

Cap.21.v.1. Καὶ ἀμπελὼν] *caeteri* fere *ll.* initio cap. habent, ϗ ἐγένετο μετὰ

τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀμπηχών. *Sch.* ἰστέον ὅτι ἐν τῷ ἐξαπλῷ ἐμπαλιν κεῖται, πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν υἱὸν Ἄδερ βασιλέα Συρίας, ἔπειτα δὲ, τὰ κατὰ τὸν Ναβουθαί. v.4. Καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα] sic & *unus a.l.* sic etiam *S.Ambr.* at in *aa.ll.* hæc antecedunt: καὶ ἦλθεν Ἀχαὰβ εἰς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος, καὶ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ᾧ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Ναβουθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης, καὶ εἶπεν, Οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μου. v.7. Ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ;] sic quoque est in *uno a.l.* in *aa.* vero, ποιεῖς βασιλεὺς Ἰσραήλ; v.19. Ἐν παντὶ τόπῳ] ab *aa.* pene *omnib.ll.* abest, παντί. v.21. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω] in *aliquot ll.* hæc antecedunt: τάδε λέγει κύριος. v.27. Καὶ ἐπορεύθη] *nonnulli codd.* hab. καὶ ἐπορεύθη κεκλιμένος.

Cap.20.v.10. Ἀλώπεξι] *aa.ll.* ταῖς δραξί. v.13. Ἑώρακας τὸν ὄχλον] *aa.ll.* partim sic habent, partim, πάντα τὸν ἦχον. *Lucif.* in lib. de regibus apost. si audisti sonum magnum istum. v.15. Διακόσιοι τριάκοντα] in *aa.ll.* est, τριακόσιοι τριάκοντα. v.31. Εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, οἶδα] ita est & in *uno a.l.* in *aa.* est, εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ, ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν ὅτι. *alibi* vero legitur, εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν. v.33. Ἐσπείσαντο] *nonnulli ll.* hab. ἐπείσαντο. vox quidem Hebr. videtur significare, ἔσπευσε. v.40. Ἰδοὺ καὶ τὰ ἔνεδρα[in *uno l.* est, ἰδοὺ σὺ δικαστής. quæ lectio reperitur etiam in *comment. Græcis*.

Cap.22.v.35. Τὸ αἷμα τῆς τροπῆς] ita *ll.vv.* in *uno* tamen legitur, ἐκ τῆς πληγῆς.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ.

Cap.1.v.17. Ἠλιοῦ] in *aa.ll.* seq. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ἀδελφὸς Ὀχοζίου ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός. *Theodoret.* νόμου ὄντος τῶν βασιλέων τοὺς παῖδας τὴν βασιλείαν κληρονομεῖν, παίδων δὲ οὐκ ὄντων, τὸν πρεσβύτατον ἀδελφὸν ἢ τὸν ἐπιτηδειότατον· αὐτίκα γοῦν τὴν Δαυιδικὴν βασιλείαν μέχρι τῆς αἰχμαλωσίας παῖς παρὰ πατρὸς παραλαμβάνοντες ᾠκονόμησαν. τοῦ δὲ Ἰεχονίου πρὸ τῆς παιδοποιΐας δορυαλώτου ληφθέντος, Ματθανίας, ὁ καὶ Σεδεκίας, κατέσχε τὴν βασιλείαν, θεῖος ὢν αὐτοῦ πρὸς πατρός. v.18. Ὀκτωκαιδεκάτῳ] ita *ll.2.vv.* qui *collati* sunt, & ita etiam *capite post tertio. aa.ll.* hab. εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ.

Cap.2.v.12. Ἅρμα Ἰσραήλ, καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ] *S.Ambr.* in l. de Nabuthæ, c.15. sic recitat hunc loc. pater, pater, agitator Israel, & eques ejus. v.14. Ἐπάταξε τὸ ὕδωρ] in *aa.ll.* seq. καὶ οὐ διέστη. ibid. Ἀφφὼ] *Theodoret.* ἀπφὼ, ὁ κρύφιος ἑρμηνεύεται, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν.

Cap.3.v.4. Ἦν νωκήδ] *Theodoret.* οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ τὸ νωκὴδ ἀρχιποιμένα ἡρμήνευσε. v.21. Καὶ εἶπον, ὦ] ita *ll.2.vv.* qui *collati* sunt. in *aa.* autem *ll.* est, καὶ ἐπάνω.

Cap.4.v.34. Ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ] in *aliquibus aa.ll.* seq. καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτόν. verbum autem, ἐνεφύσησεν, *Theodoret.* inquit ex alia esse interpretatione; & *S.Aug.* l.3. de an. & ejus orig. c.5. de hac ipsa insufflandi voce, tanquam hoc loco posita, accurate disputat. sed *Theodoret.* pro eo quod ab aliis, ἐνεφύσησεν, editum dicit, aliam quandam videtur lectionem habuisse; sic enim scribit: τί δηλοῖ τὸ ἔγλασε (in *aa.* ejusd. lib. *exemplarib.* partim est, ἔγλασε, partim ἐλάασε, partim ἔλασε) ἐπ' αὐτόν;

αὐλὸν, καὶ τοῦτο οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, ἀνεφύσησεν εἰρήκασι. v.35. Συνέκαμψεν] Theodoret. hoc loco videtur habuisse, ἀνέπνευσεν· hæc enim affert, τὸ δὲ, ἀνέπνευσεν ἐπ' αὐλὸν, συνεκάλυψεν οἱ ἄλλοι εἰρήκασι. & verbum quidem συνεκάλυψεν, reperitur in aliquot ll. in Schol. tamen, quod ex Theodoreto videtur derivatum, legitur, τὸ δὲ, ἀνεφύσησεν ἐπ' αὐλὸν, συνέκαμψεν οἱ ἄλλοι εἰρήκασι. v.39. Ἀριὼθ] Theodoret. οἱ ἄλλοι ἀγριολάχανα ταῦτα ἡρμήνευσαν. v.42. Εἴκοσι ἄρτους] S. Ambr. l.6. Hexaem. c.2. habet, decem panes.

Cap.5.v.2. Συρία ἐξῆλθον μονόζωνοι] sic hab. unus etiam a.l. in aa. est, καὶ ἐκ Συρίας ἐξῆλθον μονόζωνοι, πειρατήριον. in aliquibus aa. est, καὶ Συρία ἐξῆλθε μονόζωνοι, πειρατήριον. v.7. Ὁ θεὸς] sic est in uno a.l. in aa. μὴ θεός. v.12. Ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα] aa.ll. partim sic hab. partim hab. ὑπὲρ Ἰορδάνην καὶ πάντα τὰ ὕδατα. v.17. Γόμος, ζεῦγος ἡμιόνων] in aliqu. ll. est, γόμος. in aa. γόμορ ζεύγους. Theodoret. in hunc loc. ὁ δὲ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ αὐτὴν τοῦ Ἰσραὴλ τὴν γῆν ἡγιάσθαι πιστεύων, ἠξίωσε δύο γόμους ἡμιονικοὺς ἐκ ταύτης λαβεῖν, ὥστε ἐπὶ ταύτης μόνον προσφέρειν τῷ δεσπότῃ θεῷ τὰς θυσίας. in nonnull. ll. seq. καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυῤῥᾶς. v.19. Δεβραθὰ] aliquot ll. hab. χαβραθά. v.26. Τὰ ἱμάτια, καὶ ἐλαιῶνας] ita quoque est in uno a.l. a.l. τὰ ἱμάτια, ἵνα κτήσῃ ἐλαιῶνας. cæteri, τὰ ἱμάτια, καὶ λήψῃ ἐν αὐτοῖς κήπους καὶ ἐλαιῶνας. atque ita fere habet S. Ambr. in 4. cap. Luc. itemque Theodoretus.

Cap.6.v.3. Εἶπεν ὁ εἷς ἐπιεικῶς, δεῦρο μετά] aliqui ll. hab. εἶπεν ὁ εἷς, δεῦρο ἐπιεικῶς, δεῦρο μετά. v.5. Κεκρυμμένον] ita ll. vv. 2. & aliquot ex impressis. in uno a.l. legitur, κεχρημένον. atque ita in commentar. Græcis. in a. est, κεχρησμένον. v.8. Τόπον τόνδε τινὰ ἐλμωνὶ] ita ll. vv. qui collati sunt. sed in commentar. Theodoreti, si modo exemplaria integra sunt, legitur sine verbis illis, τόνδε τινὰ, hoc modo: τί ἐστιν εἰς τὸν τόπον τὸν ἐλμωνί; ὡς ἄν τις εἴποι, εἰς τόνδε τὸν τόπον· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐλμωνί. in uno Theodoreti l. est, φελμωνὶ, & in aliqua edit. φελμωνὶ ἀλμωνί. v.32. Εἰ εἴδετε ὅτι] ita quoque est in uno a.l. & ita Lucif. legit in lib. de non parcendo in deum delinquentibus. in aa.ll. est, μὴ οἴδατε.

Cap.8.v.15. Μαχβὰρ] in uno l. pro μαχβὰρ, legitur, στρῶμα. & ita legit Theodoretus.

Cap.9.v.18. Λέγει ὁ βασιλεὺς, ἡ εἰρήνη] sic est in uno a.l. aa.ll. habent, εἰ εἰρήνη. v.20. Καὶ ὁ ἄγων ἦγε τὸν Ἰοῦ] in uno l. est, καὶ ἀγωγὴ Ἰηοῦ. Theodoret. in comment. καὶ ἡ ἀγωγὴ Ἰηοῦ· ἔνια μέν τοι τῶν ἀντιγράφων εἶχε, καὶ ὁ ἄγων ἦγε τὸν Ἰηοῦ, τοῦτ' ἔστιν ὁ θεός.

Cap.10.v.11. Γνωστοὺς αὐτοῦ] in uno l. est, τοὺς γνώστας. quod verbum agnoscit & explicat Theodoret. γνώστας, inquit, τίνας καλεῖ; τοὺς μάντεις τοὺς οἰομένους τὰ μέλλοντα εἰδέναι. ὥσπερ γὰρ ὁρῶντας καὶ βλέποντας τοὺς προφήτας ἐκάλουν, ὡς τὰ μέλλοντα προορῶντας· οὕτω καὶ τοὺς μάντεις γνώστας ἐκάλουν, ὡς καὶ γινώσκειν τὰ κεκρυμμένα οἰομένους, καὶ προγινώσκειν τὰ μηδέπω γεγενημένα. v.23. Δούλων κυρίου] in aliquibus aa.ll. seq. καὶ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς δούλους κυρίου τοὺς συνεισκομένους ἐκεῖ. καὶ ἐγένετο καὶ ὡς ἐλάλησεν Ἰοῦ, ὅτι οὐκ ἦν τῶν δούλων κυρίου. v.27. Λυτρῶνα] aliqui ll. hab. εἰς λυτρῶνα.

Cap.11.v.4. Τῶν Χοῤῥὶ καὶ τῶν Ῥασὶμ] Theodoret. Χοῤῥὶ καὶ Ῥασὶμ ἀσπιδηφόρους. v.6. Φυλακὴν τοῦ οἴκου] Theodoret. in comment. legit, τοῦ οἴκου μεσσαὲ, & sic

& sic explicat: τὸ μεσαὲ οἱ λοιποὶ ἑρμηνεύουσι, ἀπὸ διαφθορᾶς, εἰρήκασι, τοῦτ' ἔστι, μετὰ πάσης φυλακῆς, ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι βλάβην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ θείῳ. v.11. Νεζὲρ] τὸ ἁγίασμα, legitur in comment. Græcis.

Cap.12.v.4. Ἀργύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ] in uno a.l. non sunt quæ seq. ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως. Theodoret. in comment. hab. ἀργύριον συντιμήσεως ἀνδρὸς, ἀργύριον συντιμήσεως ψυχῶν. v.5. Βεδὲκ τοῦ οἴκου] Theodoret. βεδὲκ καλεῖται, τῶν ἐφθαρμένων ξύλων ἢ λίθων ἡ θεραπεία. ἡ δὲ παραλειπομένων βίβλος ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ βεδὲκ, ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου λέγει.

Cap.14.v.10. Ἐπῆρέ σε ἡ καρδία σου] in comment. Græc. legitur, ἡ καρδία σου ἡ βαρεῖα.

Cap.15.v.5. Ἐν οἴκῳ ἀφφουσὼθ] Theodoret. κρυφαῖος οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασι, τοῦτ' ἔστιν, ἔνδον ἐν θαλάμῳ ὑπὸ μηδενὸς ὁρώμενος. v.25. Ἀπὸ τῶν τετρακοσίων] ita ll.vv. fere omnes. in aliquibus aa. legitur, Γαλααδιτῶν.

Cap.17.v.3. Μαναὰ] Theodoret. μαναὰ, δῶρα ἑρμήνευσαν οἱ λοιποί.

Cap.19.v.23. Εἰς μέσον δρυμοῦ] sic quoque est in uno a.l. a.l. hab. εἰς μέλον. idque propius est Heb. vocabulo, quod diversorium significat. nonnulli ll. εἰς μέρος. unus, εἰς τέλος δρυμοῦ. v.24. Περιοχῆς] ita ll.vv. in aliquibus aa. seq. μὴ οὐκ ἤκουσας, εἰς ἀπομακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα; v.25. Συνήγαγον] in nonnull. ll. est, καὶ ἤγαγον.

Cap.20.v.2. Ἐζεκίας πρὸς τὸν τοῖχον] aa.ll. hab. Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον. v.18. Λήψεται] ita hab. nonnulli aa.ll. cæteri, ληφθήσονται. in uno est, λήψονται.

Cap.21.v.6. Ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο] Theodoret. κληδὼν, ἡ διὰ λόγων παρατήρησις· οἰωνισμὸς δὲ, ἡ διὰ πτηνῶν· γνώσας δὲ οἶμαι τοὺς δι' ἣν παῖδος μαντευομένους κληδόνας. ibid. Τεμένη] aa.ll. hab. partim, θελητὴν, partim, σήλην. Theodoret. in comment. legit, ἐγγαστριμύθους.

Cap.22.v.14. Μητέρα Σελλὴμ] aliqui aa.ll. hab. γυναῖκα Σελλήμ.

Cap.23.v.5. Τοῖς Μαζουρὼθ] Theodoret. τὸ μαζουρὼθ ἀστέρος οἶμαι ὄνομα εἶναι, καὶ τοπάζω τὸν Ἑωσφόρον οὕτως ὠνομάσθαι. v.7. Καδησὶμ] Theod. ὁμωνύμως ἐκάλεσαν ἁγίους τοὺς δαίμονας· τὸ γὰρ κάδης ἅγιον ἑρμηνεύεται. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀκύλ. οὕτως ἡρμήνευσαν· οὗ ἐποίουν ἐνδύματα τοῖς ἐκπορνεύουσιν ἀπὸ κυρίου. v.8. Ἄρχοντος τῆς πόλεως] in aa.ll. τῆς πύλης. v.9. Εἰ μὴ ἔφαγον] in aa.ll. est, φαγεῖν. quomodo videtur legisse Theodor. v.10. Ταφὲθ] Theod. τόπος ἦν οὗτος, ἐν ᾧ διῆγον ἐν πυρὶ τὰ παιδία τῷ Μολόχ· Ἀμμανιτῶν δὲ ἦν τοῦτο εἴδωλον. Schol. οἱ ἑβδομ. καὶ ἐμίανε τὸν θοφθὲ, τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ διὰ πυρὸς τῷ Μολόχ. Σύμμ. καὶ ἐμόλυναν τὸν ταφὲθ τὸν ἐν τῇ φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, ὥστε μὴ παραφέρειν· καὶ τὰ ἑξῆς ὁμοίως. καὶ εἶπε, Τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὁρῶ; καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, Ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ ἐξεληλυθὼς ἐκ τοῦ Ἰούδα, καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθήλ. καὶ εἶπεν, Ἄφες αὐτῷ· ἀνὴρ μὴ κινησάτω τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ. καὶ εὑρέθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ Σαμαρείας. τὸ δὲ φαρουρὶμ, τὸ φρουροῦ οἱ περὶ τὸν Σύμμ. ἡρμήνευσαν. v.33. Ἑκατὸν τάλαντα χρυσίου] in uno a.l. est, δέκα.

Cap 25.v.6. Εἰς Ῥεβλαθὰ] aliqui ll. hab. εἰς Δεβλαθά.

ΠΑΡΑΛΕΙ-

Cap.1.v.5.'Ελισά] *ll.vv.* tum hic, tum aliquanto post, habent, 'Ελισά. in *impressis*, priore loco est, 'Ελισὰ, posteriore, 'Ελισά. v.10.Κυνηγὸς ἐπὶ τῆς γῆς] in *aa.ll.* hæc seqq. καὶ Μεσραὶμ ἐγέννησε τοὺς Λυδιεὶμ, καὶ τοὺς Αἰνομιεὶμ, καὶ τοὺς Λαβιεὶμ, καὶ τοὺς Νεφθωσιεὶμ, καὶ τοὺς Φαθρωσιεὶμ, καὶ τοὺς Πετρωσωνιεὶμ, καὶ τοὺς Χασλωεὶμ, ὅθεν ἐξῆλθον ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς Καφθοριεὶμ. καὶ Χαναὰν ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον, καὶ τὸν Ἀμαθί. καὶ υἱοὶ Σὴμ, Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λοὺδ, καὶ Ἀρὰμ. καὶ υἱοὶ Ἀρὰμ, Οὒζ, καὶ Οὒλ, καὶ Γεθὲρ, καὶ Μοσὸχ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λοὺδ, καὶ Ἀρὰμ. Καϊνὰ ἐγέννησε τὸν Καϊνάν. καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά. καὶ Σαλὰ ἐγέννησε τὸν Ἔβερ. καὶ τῷ Ἔβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἑνὶ Φαλὲγ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ· καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτὰν, ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδὰδ, καὶ τὸν Σαλὲφ, καὶ τὸν Ἀσερμὼθ, καὶ τὸν Ἰαρὲδ, καὶ τὸν Ἰδωρὰμ, καὶ τὸν Οὐζὰλ, καὶ τὸν Δεκλὰ, καὶ τὸν Γαμαὴλ, καὶ τὸν Ἀβιμαὴλ, καὶ τὸν Σαβὰ, καὶ τὸν Οὐφὶρ, καὶ τὸν Εὐιλὰτ, καὶ τὸν Ἰωβάβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. quod autem in his repetita sunt, καὶ Λοὺδ, καὶ Ἀρὰμ, in *uno cod. antiquo* non repetuntur, sed est, καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καϊνὰν, καὶ Καϊνὰν ἐγέννησε τὸν Σαλά. v.26,27. Θάῤῥα, Ἀβραὰμ] *aa.ll.* hab. Ἀβρὰμ αὐτὸς Ἀβραάμ. v.32. Δαιδὰν, καὶ Σαβαί] in *aa.ll.* hæc seqq. καὶ υἱοὶ Δαιδὰν, Ῥαγουὴλ, καὶ Ναβδεὴλ, καὶ Ἀσσουριεὶμ, καὶ Λατουσιεὶμ, καὶ Λοωμιεὶμ, πάντες. v.43. Βασιλεῖς αὐτῶν] in *aa.ll.* hæc seqq. οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. v.50. Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ] *aa.ll.* hab. Ἀδὰδ Βαράδ. in *aa.* est tantum Ἀδάδ. ib. Φογὼρ] in *aa.ll.* hæc seqq. καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ, θυγάτηρ Μεζαάβ. καὶ ἀπέθανεν Ἀδάδ. καὶ ἐγένοντο. v.54. Ζαφωὶν] in *nonnull.ll.* Ἠρὰμ, non Ζαφωίν.

Cap.2.v.9. Ἰεραμεὴλ. &c.] in *aa.ll.* est, Ἰεραμεὴλ, καὶ Ῥὰμ, καὶ Χαλὲβ, καὶ Ἀράν. καὶ Ἀρὰν ἐγέννησε τόν. v.14. Ζαβδαὶ] in *aa.ll.* est, Ῥηδαί. v.25. Καὶ Ἀσὰν] *aa.ll.* hab. Ἀχιὰν, καὶ Ἀσόμ. Ἀχιὰν autem id significare videtur quod sequitur, ἀδελφὸς αὐτοῦ. v.31. Ἰσμιὴλ] *aa.ll.* hab. Ἰσεί. v.34. Ἰωχὴλ] *aa.ll.* hab. Ἰεραά. v.37. Ἀφαμὴλ] *aa.ll.* hab. Ἰηοῦ. v.47. Σαγαὲ] *aa.ll.* hab. Σέφ. v.53. Υἱοὶ Ἐθαὰμ] *aa.ll.* hab. οἱ Ἐθαωλαῖοι.

Cap.3.v.23. Ἐλιθενὰν] *aa.ll.* Ἐλιωναί.

Cap.4.v.3. Ἐσηλεββὼν] *nonnulli ll.* hab. Ἐσηλελφών. v.5. Ἀωδὰ, καὶ Θοαδὰ] *aa.ll.* habent, Χαλαὰ, καὶ Μααρά. v.9. Ἰγαβὴς] *aa.ll.* Ἰαβής. ibid. Ὡς γαβής· καὶ ἐπεκαλέσατο Ἰγαβὴς] *aa.ll.* ἐν διαπτώσει καὶ ἐπεκαλέσατο Ἰαβής. v.11. Ἀσσαθὼν] in *aa.ll.* est, Ἀσσαθὼρ ἐγέννησε τὸν Σαθρεφὰ, καὶ τὸν Φεσσῆ, καὶ τὸν Θαρά. v.14. Ἰωβὰβ, &c.] *aa.ll.* hab. τὸν Ἰωρὰμ πατέρα γησαρσαείμ. v.18. Χετιὴλ] *aa.ll.* Ἰεχθιὴλ πατέρα Ζανωί. v.21. Ἐφραθαβὰκ] *nonnulli ll.* hab. ἐβδαμαθαρβέε.

Cap.5.v.1. Υἱῷ αὐτοῦ Ἰωσὴφ υἱῷ Ἰσραὴλ] in *nonnull.ll.* est, τῷ υἱῷ Ἰωσήφ. *Theodoret.* in hunc locum, ὅτι αὐτὸς πρωτότοκος, ἐν δὲ τῷ βεβηλῶσαι τὴν στρωμνὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ἰωσήφ· καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια Ῥουβὴν, ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὰ πρωτοτόκια τῷ Ἰωσήφ. v.4. Υἱοὶ Γοὺγ, &c.] *aa.ll.* habent, καὶ υἱοὶ Γὼν υἱοῦ Σεμεΐ

μοὶ υἱὸς αὐτοῦ, Μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ῥησὶν υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Βενρὰ υἱὸς αὐτοῦ, ὃν, &c.

Cap.6.v.6.Μαειὴλ] in *aliquibus ll.* est, Μαειώθ. v.15. Ἐν τῇ μετοικίᾳ] *aa.ll.* ἐν τῇ μετοικίᾳ κυρίου. v.19. Αἱ πατριαὶ] in *aa.ll.* est, αἱ συγγένειαι. v.49. Ἅγια] *aa.ll.* ἁγίαν. v.52.Μαειὴλ] *aa.ll.* Μεραϊώθ. v.58. Ἰεθὰρ] in *aa.ll.* est, Ἠλών. v.78.Καὶ ὰ δυσμὰς] *plerique ll.* hab. κατὰ ἀνατολάς.

Cap.7.v.26. Τῷ Λααδὰν, &c.] *aliqui ll.* hab. τοῦ Λαδὰν υἱὸς Ἀμιοὺδ, υἱὸς Ἐλισαμὶ, υἱὸς αὐτοῦ Νοὺν, υἱὸς αὐτοῦ Ἰησοῦς.

Cap.9.v.19.Φυλακὰς τῆς σκηνῆς] in *aliquibus ll.* est, τὰς πύλας. v.33. Διατεταγμέναι ἐφημερίαι] *aa.ll.* hab. ἐν τοῖς παστοφορίοις διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας.

Cap.11.v.4. Κατοικοῦντες τὴν γῆν εἶπον τῷ Δαυὶδ] in *plerisque ll.* est, κατοικοῦντες τὴν γῆν· εἶπον δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἰεβοὺς τῷ Δαυίδ. v.8. Πόλιν κύκλῳ] in *cæteris ll.* hæc seqq. ἀπὸ τῆς Μαλλὼ, καὶ ἕως τῆς κύκλου. καὶ Ἰωὰβ περιεποιήσατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε, καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν. atque in *aliquibus ll.* pro, ἀπὸ τῆς Μαλλὼ, est, ἀπὸ τῆς ἄκρας. v.11. Ἰεσεβαδὰ] *aa.ll.* hab. Ἰεσσεβαάλ. v.39.Σκεύη υἱῷ Σαρυία] *aa.ll.* hab. σκεύη Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρυία.

Cap.12.v.32. Ποιῆσαι Ἰσραὴλ διακόσιοι] in *nonnull.ll.* est, ποιῆσαι Ἰσραὴλ εἰς ἀρχὰς διακόσιοι. in *nonnull.* εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι. v.33. Οὐ χροκένως] in *aliquot ll.* seq. οὔτε μετὰ καρδίας καὶ καρδίας.

Cap.13.v.13. Ἀβεδδαρὰ] is *cap.*15. appellatur, Ἀβδεδόμ.

Cap.15.v.6.Διακόσιοι εἴκοσι] *aa.ll.*hab. διακόσιοι πεντήκοντα.

Cap.17.v.5. Ἐν σκηνῇ καὶ ἐν καλύμματι] *plerique ll.* habent, ἐν σκηνῇ εἰς σκέπην, καὶ ἐν καλύμματι. v.19.Μεγαλωσύνην] in *aa.ll.* hæc seqq. ταύτην κατὰ τὴν καρδίαν σου, τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μεγαλεῖα σου κύριε.

Cap.21.v.6. Κατίσχυσε λόγος] *plerique ll.* habent, προσώχθισεν ὁ λόγος. v.30.Οὐ κατέπαυσεν] varius hoc loco videtur fuisse *Theodoret.* nam in recitatione verborum, videtur negationem οὐ posuisse; non posuisse in explicatione sententiæ. *aa.ll.* hab. οὐ κατέπαυσεν.

Cap.22.v.15.Καὶ μετὰ σοῦ ποιοῦντες εἰς] *aa.ll.* hab. καὶ μετὰ σοῦ κύριος· ποιοῦντες εἰς πλῆθος.

Cap.24.v.1. Τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν διαιρέσει] *aliqui ll.* hab. Ἀαρών· καὶ αἱ διαιρέσεις υἱῶν Ἀαρών. *nonnulli* vero τοῖς υἱοῖς Ἀαρών. v.26. Υἱοὶ Ὀζία τοῦ Μεραρὶ] *aa.ll.* υἱοὶ Ὀζία, υἱοὶ Βουνὶ, υἱοὶ Μεραρί. v.31. Πατριάρχαι Ἀραάβ] in *plerisque ll.* legitur, Ἀαρών.

Cap.26.v.27. Ἐκ πόλεων] *nonnulli ll.* habent, ἐκ πολέμων, atque ita legit *Theodoret.*

Cap.27.v.27. Ἐπὶ τῶν χωρίων] in *uno l.* est, ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων.

Cap.28.v.17.Κεφυρὲ] *Theodoret.* in lib. εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς, hæc scribit: κεφυρὲ καλεῖ σκεύη τινὰ χρυσᾶ ἐν οἷς ἔφυρον τὴν σεμίδαλιν τῷ ἐλαίῳ.

Cap.29.v.1. Ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ἀλλ' ἢ κυρίῳ θεῷ. κατὰ πᾶσαν] *nonnulli ll.* hab. ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ἀλλ' ἢ κυρίῳ τῷ θεῷ οἰκοδομεῖς. καὶ ἐγὼ κατὰ πᾶσαν. in *aa.* est, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ἡ οἴκησις, ἀλλ' ἤ. v.6.Οἰκοδόμοι τοῦ βασιλέως] *plerique ll.* hab. οἰκονόμοι. v.11. Ἡ νίκη] in *nonnull. ll.* seq. καὶ ἡ ἐξομολόγησις. ib. Καὶ ἔθνος] in *nonnull. l.* seq. σοὶ κύριε ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχήν.

Cap.2.v.13. Χιρὰμ τὸ πατέρα μου] in cæteris ll. est, τὸ παῖδά μου. atque ita scriptum est in margine l.v. itidem in uno a.l.

Cap.4.v.2. Τριάκοντα πήχεων] in aa.ll. seq. ἐκύκλου αὐτὴν κύκλῳ.

Cap.6.v.41. Υἱοί σου εὐφρανθήτωσαν] plerique ll. bab. οἱ ὅσιοί σου.

Cap.8.v.3. Εἰς Βαισωβὰ] in aliquibus ll. est, εἰς Αἰμὰθ Σωβά.

Cap.10.v.17. Ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοὰμ] aa.ll. bab. ἐφ' ἑαυτῶν τὸ Ἱεροβοάμ.

Cap.11.v.17. Τὸν τοῦ Σαλωμὼν] in aa.ll. est, ὁ τοῦ Σαλωμών.

Cap.12.v.3. Τριακόσιοι] in plerisque ll. est, Τριακόσιοι. v.6. Οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ] in nonnull.ll. est, οἱ ἄρχοντες Ἰούδα.

Cap.13.v.7. Ἀντέστη πρὸς Ῥοβοὰμ] aa.ll. habent, ἀντέστη. in aa. est, ἐνίσχυσεν ἐπὶ Ῥοβοάμ.

Cap.14.v.5. Εἰρηνεῦσαι] locus mancus in omn.ll. qui collati sunt. v.7. Ἐνώπιον τῆς γῆς] aa.ll. habent, ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύσομεν. quæ varietas videtur è diversis edd. nata esse: nam in Hebr. est, ἐν ᾧ ἡ γῆ ἐνώπιον ἡμῶν. v.15. Κτήνεσιν] aliqui ll. habent, κτηνῶν. ibid. Ἀλιμαζονεῖς] in aliquibus ll. est, Ἀμαζονεῖς.

Cap.15.v.1. Ὠδήδ] sic quoque legit Theodoret. aa.ll. hab. Ἀδάδ. v.8. Ἀδάδ] in uno l. est, Ἀδδώ. in plerisque, Ἀζαρίου. initio hujus cap. est, Ὠδήδ.

Cap.17.v.3. Ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] sic quoque legit Lucifer. in plerisque vero ll. est, ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. v.11. Ἑπτακοσίους] in cæteris ll. seq. τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. aa.ll. hab. ἑπτακισχιλίους πεντακοσίους. quæ Lucif. non habet.

Cap.19.v.10. Ἀναμέσον αἵμα αἵματος] nonnulli ll. habent, αἵματος αἵμα.

Cap.21.v.17. Ὀχοζίας] sic quoque legit Theodoret. quæ lectio ex iis quæ sequuntur confirmatur. at plerique ll. hab. Ἰωάχαζ.

Cap.22.v.1. Ἀλιμαζονεῖς] nonnull. ll. hab. Ἀμαζονεῖς. atque ita legit Theodoret. Ἀλιμαζονεῖς quidem propius accedit ad vocabulum Hebr. quod significat, εἰς τὴν παρεμβολήν. v.2. Ἐτῶν εἴκοσι] aa.ll. hab. εἴκοσι καὶ δύο. in aa. est, τεσσαράκοντα καὶ δύο. v.12. Μετ' αὐτοῦ] aliqui ll. habent, μετ' αὐτῆς.

Cap.23.v.1. Ἔτει τῷ ὀγδόῳ] plerique ll. hab. ἑβδόμῳ. v.9. Ἔδωκεν Ἰωδαὲ τὰς μαχαίρας] in aliquibus aa.ll. est, ἔδωκεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις τὰ πάντα καὶ τὰς μαχαίρας. v.18. Καὶ ἀνήνεγκαν] in aa.ll. est, καὶ ὡδὸς ἀνήνεγκαν.

Cap.24.v.20. Ἐνέδυσε τὸν Ἀζαρίαν] nonnulli ll. hab. Ζαχαρίαν. atque ita Hebr. codd. hab. & B. Matthæus. solent autem hæc 2. nomina inter se vicissim commutari, ut apparet etiam, cap.26.

Cap.26.v.5. Συνιόντος] nonnulli ll. hab. συνιέντος. v.10. Γεωργὸς ἦν] sic est in nonnull. ll. in aa. est, φιλογεωργός. in aa. [illegible] v.22. Ἠσαΐου τοῦ προφήτου] sic est in uno a.l. S. etiam Hilar. cum citat Esaiam, non aliter nominat, quam Isaiam. at in aa.ll. est, [illegible]

Cap.27.v.3. Ἐν τείχει Ὀπὲλ ᾠκοδόμησε πολλὰ] plerique ll. habent, [illegible]

τὰ τείχη αὐτῆς ἀπέθετο ὅπλα καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις.

Cap.28.v.3.Γὲ Βενεννὸμ] in aa.ll. est, γῆ Ἐννόμ. v.8.Τεσσαρακοσίας χιλιάδας] ita est in aliquibus ll. aliqui aa. hab. ὀκτακοσίας. in aa. est, διακοσίας. v.10.Οὐκ ἰδοὺ] ita legitur hic locus in ll.vv. qui collati sunt. v.12. Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωανοῦ] aa.ll. hab. Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν. v.18. Καὶ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου,&c.] hæc usque ad τοῦ Αἰλών, habentur in ll.vv. qui collati sunt, cum tamen paulo inferius repetantur. ibid.Γαδηρὼ] aa.ll. hab. Γαδηρών.

Cap.29.v.9. Ὁ καὶ νῦν ἰδεῖν,&c.] in aliquibus aa.ll. est, καὶ νῦν εἰσιν ἐπὶ τούτοις. νῦν οὖν θέσθε ἐπὶ καρδίας ὑμῶν, τοῦ διαθέσθαι διαθήκην μετὰ κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. v.17.Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ] in nonnull. ll. legitur, ἑκκαιδεκάτῃ. v.31. Θυσίας αἰνέσεως] in marg.l.v. scriptum est, καὶ αἰνέσεις. atque ita paulo post, quo in loco edd.vulg. hab. καὶ αἰνέσεως. quod videtur significare, περὶ αἰνέσεως. ita Psal.55. ἃς ἀποδώσω αἰνέσεως. & ita in aliquibus Latinæ edit. ll. quæ reddam laudationis tibi.

Cap.30.v.6.Καὶ ἐπιστρέψατε] plerique ll. hab. καὶ ἐπιστρέψει. v.8.Καρδίας ὑμῶν] in plerisque ll. est, τοὺς τραχήλους ὑμῶν. v.15. Ἡγιάσθησαν] aa.ll. partim hab. ἡγνίσθησαν, partim, ἡγιάσθησαν. v.18.Τοῦτο καὶ προσηύξατο] in nonnull. ll. est, ὃ καὶ προσηύξατο. v.25. Ἐξ Ἱερουσαλὴμ] aa.ll. ἐξ Ἰσραήλ.

Cap.31.v.6.Ἐπιδέκατα αἰγῶν] ita est in ll.vv. qui collati sunt. v.18. Ἐν καταλοχίσαι] in aa.ll. est, ἐν καταλοχίαις.

Cap.32.v.18. Βοηθῆσαι αὐτοῖς] ita hic locus legitur in ll.vv. qui collati sunt.

Cap.34.v.22.Φυλάσσουσαν τὰς ἐντολὰς] in nonnull. codd. antecedit verbum, ἱματιοφύλακος.

Cap.35.v.3. Ἁγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ κυρίῳ] in aliquot ll. hæc seqq. καὶ δοῦναι τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. v.21. Πόλεμον πολεμῆσαι] in aliquibus ll. est, πόλεμον ποιῆσαι, ἀλλ' ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ πολέμου.

ΕΣΔΡΑΣ.

Cap.1.v.10.Κεφουρῆς] hoc verbum varie scribitur in ll.vv. qui partim hab. χαφουρῆ, partim, χαφουρῆ, partim, κεφουρὶ. est enim Hebr. vox. κεφουρῆς autem fortasse positum, pro, κεφουρῆες.

Cap.2.v,51. Βακβοὺκ] in nonnullis ll. est, Βακβούχ. v.61.Λαβεὶμ] aa.ll. hab. Ὀβδία. v.63. Ἀθασθὰ] aliquot ll.hab. ἀθερσά. v.69. Χρυσίου καθαροῦ μνᾶς] a.l. χρυσοῦ δραχμῶν. atque in nonnull. pro, δραχμῶν, legitur, δραχμάς. ibid.Κοθωνοὶ] Hebr. hæc vox alibi expressius ponitur,& propius Hebr. sermoni, ut Neem.7. Χοθωνὼθ τῶν ἱερέων. at hic aa.ll. hab. χιτῶνας.

Cap.3.v.8.Ἐπάνω ἐπὶ] plerique ll. hab. ἐπάνω τῶν νικοποιούντων ἐπὶ. in nonnull. est, ἐπάνω τοῦ ἐπινικᾶν ἐπὶ.

Cap.4.v.7. Ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ,&c.] a.l. hab. ἔγραψαν ἐν εἰρήνῃ Μιθραδάτης ὁ Ταβεὴλ, σὺν τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα Περσῶν. ἔγραψεν,&c.

Cap.6.v.2. Εὑρέθη ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει κεφαλὶς] in aliquibus ll. est, ἐν τῇ βάρει τῶν Μήδων πόλεως κεφαλίς. in uno, ἐν Ἐκβατάνοις τῇ πόλει ἐν τῇ βάρει τῶν Μήδων χώρας κεφαλίς. v.11.Παγήσεται] aa.ll. παγήσεται.

Cap.7.v.12. Τελειέσθω] *aa.ll.* hab. τετέλεσται. v.15. Εἰς οἶκον κυρίου] *nonnulli ll.* hab. ἀπενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου.

Cap.10.v.3.Γενόμενα] *aa.ll.* habent, γινόμενα. v.14.Ὅς ἐκάθισε] *nonnulli ll.* hab. οἳ ἐκάθισε. v.16.Τῷ οἴκῳ] *aa.ll.* τοῦ οἴκου. v.19.Καὶ πλημμελείας κριὸν] *a.l.* καὶ ἐξήνεγκαν κριὸν.

ΝΕΕΜΙ'ΑΣ.

Cap.2.v.18.Πρὸς τοὺς λόγους] *cæteri ll.* hab. καὶ τοὺς λόγους. illud vero, πρὸς, ex *Hebr.* versum est, & significat insuper.

Cap.4.v.21.Ἡμεῖς ποιοῦντες] *a.l.* ἥμισυ αὐτῶν ποιοῦντες.

Cap.6.v.4.Ῥῆμα τοῦτο] in *aliquot ll.* seq. τέταρτον καθόδους. in *nonnull.* τέσσαρσι καθόδοις.

Cap.7.v.48.Ἀγαβὰ] in *a.l.* seq. υἱοὶ Ἀκκοὺβ, υἱοὶ Οὐτὰ, υἱοὶ Κιτὰρ, υἱοὶ Ἀγὰβ, υἱοὶ Σελμεὶ, &c. v.70.Ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον τῷ Νεεμίᾳ] *aa.ll.* hab. ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον ἀρτασασθὰ ἔδωκαν. quæ idem videntur significare, quod Neemias & ἀρτασασθὰ synonyma sint: ut sequenti cap.8. est in *edit. Latina*; dixit autem Neemias, ipse est Athersatha.

Cap.8.v.7.Συνετίζοντες] in *aa.ll.* hæc seqq. Ἀνὰν, Σαβαθαῖος, Κάμπτας, Ἀζαρίας, Ἰωζαβαδὰν, Ἀνεφανὲς, καὶ οἱ Λευῖται ἐπεδίδασκον.

Cap.9 v.15.Σιτοδοσίαν] *nonnulli ll.* hab. σιτοδείαν. v.21.Ὑστέρησας] sic Psal.83.οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθά. *aa.* vero *ll.* hab. ὑστέρησεν. v.34.Τῶν ἐντολῶν] sic quoque est in *nonnull. aa.ll.* in *plerisque*, τὰς ἐντολάς.

Cap.11.v.14.Βαδιὴλ] *nonnulli ll.* hab. Ζεχειήλ.

Cap.13.v.15. Πράσεως αὐτῶν] in *aliquot ll.* seq. ὅτι ἐπώλουν ἐπισιτισμὸν καὶ οἱ Τύριοι.

'ΕΣΘΗ'Ρ.

Cap.2.v.13.Εἰσπορεύεται, &, παραδώσει] *plerique ll.* hab. εἰσπορεύονται, &, παραδιδόναι.

Cap.3.v.10.Κατὰ τὸ γεγραμμένον] *aliquot ll.* hab. πάντα τὰ γεγραμμένα. *nonnulli*, κατὰ τὸ γεγραμμένον.

Cap.9.v.19.Πλησίον] in *plerisque ll.* hæc seqq. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσι, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν τοῦ Ἀδὰρ εὐφροσύνην ἀγαθὴν ἄγουσιν, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον.

'ΙΩ'Β.

Cap.1.v.1. Χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι] *Aquila*, ἐν γῇ Οὔς. ibid. Ἄμεμπτος] *Sym.* ἄμωμος. *A.* & *Th.* ἁπλοῦς. v.3.Ὑπηρεσία] *A.* δουλεία. *S.* οἰκετία. ibid.Εὐγενὴς] *Sch.* μέγας. v.4.Καθ' ἑκάστην ἡμέραν] *Sch.* ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἡμέρᾳ. v.5.Συνετελέσθησαν] *Sch.* περιέλθοι. ib.Μή ποτε οἱ υἱοί μου, &c.] *A.* μή πως ἥμαρτον οἱ υἱοί μου, καὶ ηὐλόγησαν τὸν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν. v.6 Ἄγγελοι] *Sch.* οἱ υἱοὶ θεοῦ. ibid. Ὁ διάβολος ἦλθε μετ' αὐτῶν] *Sch.* ἐν μέσῳ αὐτῶν. *A.* καί γε σατὰν ἐν μέσῳ αὐτῶν. *Th.* ἀντικείμενος. v.8.Ἄνθρωπος ἄμεμπτος] *Sch.* ἀνὴρ ἁπλοῦς καὶ εὐθὺς καὶ φοβούμενος τὸν θεόν. v.9.Σέβεται.

βεται τὸν κύριον] *Sch.* φοβεῖται τὸν θεόν. v.11. Ἦ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει] *A.* οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐλογήσει σε· ἢ φανερῶς, ἀναισχύντως. v.15. Ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες] *Sch.* ἐπέπεσον Σαβά. v.16. Ἔτι τούτου λαλοῦντος] *Sch.* ἔτι οὗτος ἐλάλει, ϗ οὗτος ἦλθε. ibid. Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ] *Sch.* πῦρ παρὰ τοῦ θεοῦ κατηνέχθη. v.17. Ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς] *Sch.* Χαλδαῖοι ἐπέθηκαν τρεῖς ἀρχάς. *A.* τάγματα τρία. v.19. Πνεῦμα μέγα] *A.* ἄνεμος μέγας. v.20. Ἱμάτια] *Sch.* ἔνδυμα. *Th.* τὸν ἐπενδύτην. *A.* ἐφεστρίδα. ibid. Τῆς κεφαλῆς] in aa. ll. hæc seqq. αὐτοῦ, ϗ κατεπάσατο γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. v.22. Οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ] *Olympiodor.* σαφέστερον ὁ Ἑβραῖος, οὐκ ἐμέμψατο, φησί, τῷ θεῷ. *S.* οὐδὲ ἠφρόνευσατο πρὸς τὸν θεόν.

Cap.2 v.1. Ἄγγελοι] *Sch.* υἱοί. v.3. Ἔχεται ἀκακίας] *Polychron.* ὁ Ἑβραῖος· ἔχεται τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος. ibid. Σὺ δὲ εἶπας τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ διακενῆς ἀπολέσαι] *Didym.* τοῦτο Ἀκύλ: σαφέστερον ἐκδέδωκεν· ἀνέσεισάς με ἐπ' αὐτῷ τοῦ καταποντίσαι αὐτὸν δωρεάν. v.4. Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, &c.] *Symm.* χρῶτα ὑπὲρ χρωτός, ϗ πάντα ὅσα ἔχει προήσεται ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. v.6. Τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον] *Theodoret.* τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐχ ἅψῃ. v.8. Ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ. *Apollinar.* ὁ Ἑβραῖος, τῷ κνᾶσθαι ἐν αὐτῷ, ἔχει. ibid. Ἐπὶ τῆς κοπρίας] *A.* ἐντὸς τῆς σποδοῦ. *S.* ἐπὶ τῆς σποδοῦ. v.9. Τόπον ἐκ τόπου] in plerisque ll. seq. περιερχομένη. ibid. Εἰπόν τι ῥῆμα] *Sch.* κατάρασον τὸν θεόν. v.10. Ἀφρόνων] *A.* ἀπορρευσῶν. v.11. Καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, &c.] *S.* συνετάξαντο γὰρ ὁμοῦ ἐλθόντες συμπαθῆσαι αὐτῷ ϗ παραμυθήσασθαι αὐτόν. v.12. Βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ] *Polych.* τινὰ τῶν βιβλία ἔχουσι, ϗ ἀναβλέψαντες εἰς τὸν οὐρανόν. v.13. Παρεκάθισαν αὐτῷ] *Polychr.* τοῦτο ἐμφατικώτερον ἔχει ὁ Ἑβραῖος· φησὶ γάρ· ϗ ἐκάθισαν παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς.

Cap.3. v.3. Ἡ εἶπαν, Ἰδοὺ ἄρσεν] *S.* ἐν ᾗ ἐκυήθη ἄνθρωπος. v.5. Ἐκλάβοι δὲ αὐτήν] *S.* ἀντιποιήσαιτο αὐτῆς. *Th.* ἀγχιστευσάτω αὐτήν. *A.* μολύναι. ibid. Γνόφος] *A.* νέφωσις. *S.* ἀχλύς. *Th.* συννεφία. ibid. Καταραθείη] *A.* ϗ ἐκθαμβήσαισαν αὐτὴν ὡς πικραμμοί. v.6. Σκότος] *A.* σκοτομήνια. ibid. Μὴ εἴη] *S.* μηδὲ συναφθείη. v.7. Ὀδύνη] *Severianus,* ὁ Σύμμ. ἔκβλητος, εἶπεν· ὁ δὲ Ἑβραῖος, μεμονωμένη. ibid. Χαρμονή] *Sch.* ἀγαλλίαμα. v.8. Ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι] *A.* οἱ παρεσκευασμένοι ἐξεγεῖραι λευιαθάν. *S.* οἱ μέλλοντες διεγείρειν τὸν λευιαθάν. *Th.* οἱ ἕτοιμοι ἐξυπνίσαι δράκοντα. v.9. Ὑπομείναι, ϗ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι] *S.* προσδοκηθείη φῶς, ϗ μὴ εἴη. v.17. Ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς] nonnulli ll. hab. ἐξέπαυσαν. *Olympiod.* legit ἔπαυσαν, & notat: ἕτερα βιβλία ἔχει, ἐξέκαυσαν. a. *Sch.* ἔπαυσαν. *Th.* ἐκόπασαν. *A.* ἐπαύσαντο κλονῆσαι. *S.* ἐκόπασαν ὀργῆς θυμόν. v.18. Ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι] *A.* ἅμα δέσμιοι εὐθηνήσαν. *S.* ὁμοῦ δεσμῶται ἀόχλητοι. ibid. Φορολόγου] *A.* εἰσπράσσοντος. *S.* ἐπαναγκαστοῦ. v.19. Δεδοικώς] plerique ll. hab. οὐ δεδοικώς. sic etiam *S. Aug.* & *Orig.* & *S. Hier.* in Esai. c.24. v.23. Ἀνάπαυμα] in plerisq. ll. seq. οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη. ibid. Συνέκλεισε γὰρ ὁ θεός] *Olymp.* ὁ δὲ Σύμμ. ἐξέδωκεν· ἀπέφραξεν ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ. τινὰ δὲ τῶν βιβλίων ἐν τῷ μεταξὺ τοῦτο, θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυσις, ϗ τοῦ, συνέκλεισε γάρ, ἔχουσι ϗ τοῦτον τὸν στίχον, οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη ἀπ' αὐτοῦ. v.24 Πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμὸς ἥκει] *A.* ὅτι εἰς

πρόσωπον

πρόσωπον ἄρτι μου στεναγμὸς ἐλεύσεται. ibid. Δακρύω δ' ἐγὼ] *Sch.* καὶ χυθήσεται ὡς ὕδατα βρυχήματά μου. v.26. Οὔτε εἰρήνευσα] *A.* οὐκ εὐπάθησα. ibid. Ὀργὴ] *Sch.* κλονός.

Cap.4.v.2. Μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ;] *Olymp.* ὁ Θεοδοτ. καὶ ὁ Σύμμ. ἐξέδωκαν, ὁ μὲν, εἰ ληψόμεθα λαλῆσαι πρὸς σὲ, κοπιάσεις· ὁ δὲ, ἐὰν ἀναλάβωμεν λόγον, μοχθήσεις· Ἀκύλ. μή τι ἐπαίρωμεν λαλῆσαι πρὸς σέ. v.5. Ἐσπούδασας] *Sch.* ἐθορυβήθης. v.6. Ἐλπίς σου καὶ ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου] in *uno l.* est, ἀκακία. atque ita legit *S. Aug.* *Aq.* ἡ ὑπομονή σου, καὶ ἡ ἁπλότης τῶν ὁδῶν σου. v.11. Μυρμηκολέων, &, βορρᾶν] *A.* λῖς, &, θήραν. v.12. Εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν] *S.* πρὸς ἐμὲ δὲ ἐλαλήθη λαθραίως, ἐν κλοπῇ. ibid. Πότερον οὐ δέξεταί μου τὸ οὖς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ] *S.* καὶ ἐδέξατο τὸ οὖς μου ψιθυρισμόν. v.13. Φόβῳ δὲ] *Polychr.* legit, φόβος δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή. *A.* ἐν διαλλαγαῖς ἀπὸ ὁραματισμῶν νυκτός. *S.* ἐν ἐκπλήξει ἀπὸ ὁράματός μου νυκτερινοῦ. v.15. Ἐπὶ πρόσωπόν μου] *Sch.* διὰ τοῦ προσώπου μου. v.16. Ἀνέστην] *S.* ἔστην καὶ οὐκ ἐπιγνώσομαι. ibid. Ἀλλ' ἢ αὔραν καὶ φωνὴν] *S.* ἠρεμίας φωνῆς ἤκουον. v.18. Εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει] *S.* ἐν δούλοις αὐτοῦ ἀβεβαιότης, καὶ ἐν ἀγγέλοις αὐτοῦ εὑρήσει ματαιότητα. v.19. Τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας] *S.* πόσῳ μᾶλλον τοῖς κατασκηνοῦσιν οἰκίας πηλίνας, ὧν γήϊνος ὁ θεμέλιος. v.21. Ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς] *Sch.* συνεξῆρε τὸ ὑπόλειμμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ἐξέλιπον.

Cap.5.v.2. Πεπλανημένον] *A.* θηγόμενον. *S.* νήπιον. v.3. Ἀλλ' εὐθέως ἐβρώθη] *A.* καὶ κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτῶν παραχρῆμα. v.4. Κολαβρισθείησαν] *Olympiod.* τουτέστιν, ἐμπαιχθείησαν, ἐξουτενισθείησαν· κολαβρὸς γὰρ ὁ μικρὸς χοῖρος. ἀνθ' οὗ ὁ μὲν Ἀκύλ. ἐμπαιχθήσονται· ὁ δὲ Θεοδοτ. κατεκλάσθησαν· ὁ δὲ Σύμμ. ταπεινωθήτωσαν, ἐξέδωκε. a. *Sch.* Ἀκ. καὶ ἐμπαιχθήσονται· Θ. καὶ ταπεινωθήσονται· Σ. καὶ κατεκλάσθησαν. v.5. Συνήγαγον] *Sch.* ἐθέρισαν. ibid. Δίκαιοι ἔδονται] *S.* πεινῶντες φάγονται. a. *Sch.* πεινῶν φάγεται. ibid. Αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν] *S.* αὐτοὶ δὲ πρὸς ἐνόπλων ἀρθήσονται. ibid. Ἐκσιφωνισθείη αὐτῶν ἡ ἰσχὺς] *Polych.* τουτέστιν, ἐκροφηθήσεται, δαπανηθήσεται, παντελῶς κενωθήσεται· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σιφωνιζομένων πρὸς τὸ μηδὲν ἔτι ὑγρὸν ὑπολείπεσθαι. οὕτω γὰρ καὶ ὁ Σύμμ. ἀναρροφήσαι διψῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν· Ἀκύλ. ἀφειλκύσαντο διψῶντες εὐπορίαν αὐτῶν. v.6. Οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ γῆς κόπος] *S.* οὐ γὰρ ἐξελεύσονται ἀπὸ κόνεως ὀδύνη. v.7. Νεοσσοὶ δὲ] *S.* τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν ὑψοῦσι πτερά. *A.* καὶ υἱοὶ πτηνοῖς. v.10. Ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανὸν] *Sch.* ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτάτων. v.12. Διαλλάσσοντα] *A.* ἀκυροῦντα. *S.* διαλύοντα. *Th.* διασκεδάζοντα. v.13. Πολυπλόκων ἐξέστησεν] *Olymp.* πολυπλόκους καλεῖ τοὺς ἄγαν σοφιστὰς, οὓς ἀγκυλογνώμονας, διὰ τὸ σκολιὸν τῆς γνώμης, εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰς κυρίας τῶν λέξεων ἐκλέγοντες. τὸ δὲ ἐξέστησεν, ἀντὶ τοῦ ἀχρήστους πεποίηκεν, ἠκύρωκεν, ἔξω τοῦ σκοποῦ στῆναι παρεσκεύασεν· ὅθεν ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσε· βουλὴ δὲ σκολιὰ ταραχθήσεται. v.16. Ἀδυνάτῳ] *A.* ἀτόνῳ. *S.* πτωχῷ. v.18. Πάλιν ἀποκαθίστησιν] *A.* καὶ μοτώσει. *S.* ἐπιδήσει. v.19. Ἑξάκις ἐξ ἀναγκῶν] *A.* ἐν ἓξ θλίψεσι ῥύσεταί σε. ibid. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ] *A.* & *Th.* καὶ ἐν ἑπτά. v.21. Ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων] *A.* ἀπὸ προνομῆς ἐπερχομένων. v.22. Φοβηθῇς] hæc quæ seqq. in *aliquibus edd.* non reperiuntur in *ll. vv.* qui collati sunt: ὅτι μετὰ τῶν λίθων τοῦ ἀγροῦ ἡ διαθήκη σου, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ εἰρηνεύσουσί

σοι. S.Aug.hab. *quia cum lapidibus agri habebis fœdus.* v.24. Ἡ γὰρ δίαιτα τῆς σκηνῆς σου] A. καὶ ἐπισκέψῃ ὡραιότητά σου, καὶ οὐ μὴ ἁμαρτήσεις. ibid. Οὐ μὴ ἁμάρτῃ] Sch. οὐ διαπεραγήσῃ.

Cap.6.v.2. Στήσαι μου τὴν ὀργήν] S. ὡς εἴθε ἐσταθμίζετό μου ἡ ὀργή. v.3. Ὡς ἔοικε τὰ ῥήματά μου ἐστὶ φαῦλα] A. ἐπὶ τοῦτο ῥήματά μου κατεπατήθησαν. S. οἱ λόγοι μου κατάπικροι. Th. ἄσκοποι. v.4. Κυρίου] S. Σαδδαΐ. Sch. ἀντὶ τοῦ ἱκανοῦ. v.5. Μὴ διακενῆς κεκράξεται] S. μὴ στένει λιμῷ ὄναγρος παρούσης χλόης; v.6. Εἰ βρωθήσεται ἄρτος] S. μή τι βρωθήσεται ἄναρτυτον τῷ μὴ ἔχειν ἅλα; v.7. Ὀργή] *plerique ll.* hab. ψυχή. v.9. Εἰς τέλος δέ] A.& S. ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα. v.10. Εἴη δέ μου πόλις τάφος] A.& Th. καὶ ἔσται ἔτι παράκλησίς μου. v.11. Τίς μου ὁ χρόνος] A. τί τὸ τέλος μου, ὅτι μακροθυμήσω; v.19. Ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν] Olymp. ἕτερος τῶν ἑρμηνευτῶν οὕτως ἐξέδωκεν· ἀποβλέπουσιν εἰς ὁδοὺς Θαιμάν, ὁδοιπορείας Σαβὰ προσδοκῶσιν ἑαυτοῖς. v.25. Φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα] A. τί ἐμοχθηρώθησαν λόγοι εὐθεῖς; v.29. Καθίσατε γὰρ καὶ μὴ εἴη ἄδικον] A. μὴ γίνηται παρανομία.

Cap.7.v.4. Πότε ἡμέρα;] A.& Th. πότε ἀναστήσομαι; v.6. Λαλιᾶς] Olympiod. οἱ λοιποί, δρομέως, ἐξέδωκαν. ibid. Ἀπόλωλε γὰρ ἐν κενῇ ἐλπίδι] S. αἱ ἡμέραι μου ἀνηλώθησαν, μὴ οὔσης ἐλπίδος. v.9. Ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ' οὐρανοῦ] Sch. καθάπερ ἀναλωθεῖσα νεφέλη ἀπεμαραγήσεται. v.11. Ἐν ἀνάγκῃ ὤν] in pler.ll.seq. πνεύματός μου. ibid. Ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος] S. διαλεχθήσομαι τῷ παραπικρασμῷ τῆς ψυχῆς μου. v.12. Φυλακήν] Olympiod. ὁ Ἑβρ. πόνους λέγει. v.13. Παρακαλέσει] S. κατηγορήσει. ibid. Ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου] Th. συμβαστάσει με ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου ἡ κοίτη μου. Sch. ἐπ' ἐμαυτὸν εἰς διαλογισμόν. v.15. Ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου] A. καὶ αἱρεῖται ἀγχόνην ἡ ψυχή μου. ibid. Ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστᾶ μου] S. καὶ θάνατον διὰ τῶν ὀστέων μου. v.16. Κενὸς γάρ μου ὁ βίος] S. ὅτι ματαιότης αἱ ἡμέραι μου. a.interp. ἀτμὸς γὰρ αἱ ἡμέραι μου. v.18. Ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ] Sch. καὶ ἐπισκέπτῃ αὐτὸν πρωΐας. ibid. Εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς;] S. αἰφνιδίως ἐνδοκιμάσεις αὐτόν. v.19. Πτύελόν μου] aa.ll. hab. πτύελόν μου ἐν ὀδύνῃ. v.20. Τί δυνήσομαι πρᾶξαι] Olymp. ὁ Ἑβρ. τί σε ἔβλαψα; ibid. Κατεντευκτήν σου] Sch. ἐναντιοῦσθαι. ibid. Φορτίον] Sch. φορτικός.

Cap.8.v.2. Πολυρρῆμον] Th. βαρύτατον. v.3. Ταράξει τὸ δίκαιον;] S. εἰς ἄδικον μεταστρέψεται τὸ δίκαιον; v.11. Ὑψωθήσεται βούτομον] S. πληθυνθήσεται ἕλος. v.14. Ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται] Sch. ἡ γὰρ πεποίθησις αὐτοῦ ἀράχνη ἀποβήσεται. v.15. Ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στῇ] S. ἐρεισθήσεται ἐπ' οἶκον, καὶ οὐ στήσεται. v.16. Ὑγρὸς γάρ ἐστιν ὑπὸ ἡλίου] A. ἔνικμος ἐστιν εἰς πρόσωπον ἡλίου. ibid. Ῥάδαμνος] S. ὁ κλάδος. Th. παραφυάς. v.17. Ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται] Sch. ἐπὶ βουνὸν ῥίζαι αὐτοῦ. v.21. Ἐξομολογήσεως] Olymp. ἀλαλαγμοῦ, εἶπον οἱ ἄλλοι.

Cap.9.v.4. Ὑπέμεινεν] A. εἰρήνευσεν. S. διετέλεσεν. v.5. Ὁ παλαιῶν ὄρη] S. ἐξαίρων ὄρη καὶ ἀδηλοποιῶν αὐτά. v.6. Σαλεύονται] Sch. οἱ λοιποί, περιτραπήσονται. v.9. Ἀρκτοῦρον καὶ ταμεῖα Νότου] Olymp. ὁ Ἑβρ. καὶ πάντα τὰ ἄστρα τὰ κυκλοῦντα Νότον. v.13. Αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν] S. ὁ θεὸς οὗ ἀναπόστρεπτος ἡ ὀργή. ib. Ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτη] S. ὑπο-

κάτω

κάτω δὲ αὐτοῦ καμφθήσονται οἱ ἐπερειδόμενοι ἀλαζονείᾳ. v.16. Καὶ μὴ ὑπακούσῃ] in nonnull. ll. est, καὶ ὑπακούσῃ. atque ita aliquot Interpp. Græci legunt. probabile autem est, illud, μὴ, fuisse, μοι. v.17. Διακενῆς] Olympiod. οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ διακενῆς, ἀναιτίως ἐξέδωκαν καὶ δωρεάν. v.19. Ἰσχύει κράτει] S. ἐν τῇ ἰσχύϊ κραταιός ἐστι. v.20. Ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσει] S. ἐὰν δικαιότερος ἀναφανῶ, στόμα μου καταδικάσει με. ibid. Ἐάν τε ὦ ἄμεμπτος] Sch. ἁπλοῦς ἐγὼ, καὶ ἐστρέβλωσέν με. v.24. Τίς ἐστιν;] S. καὶ νῦν, τίς ἐστιν; v.25. Βίος μου] S. αἱ ἡμέραι μου. v.26. Ἢ καὶ ἔστι ναυσὶν, &c.] S. ἀπῆλθον ὁμοίως ναυσὶ σπευδούσαις· ὡς ἀετὸς ἱπτάμενος ἐπὶ βορράν. v.29. Διατί οὐκ ἀπέθανον] A. εἰς τί τοῦτο μάτην κοπιῶ;

Cap.10. v.2. Μή με ἀσεβεῖν δίδασκε] A. μὴ καταδικάσεις με. v.3. Ἢ καλόν σοι ἐὰν ἀδικήσω;] Sch. μή τι ἀγαθόν σοι, ὅταν συκοφαντήσῃς; v.8. Ἔπλασάν με] Sch. ἡτοίμασαν. ibid. Μετὰ ταῦτα μεταβαλών με ἔπαισας] A. & Th. ἅμα κύκλῳ κατεπόντισάς με. v.11. Ἐνεῖρας] Sch. ἤτοι συνέρραψας. v.14. Οὐκ ἀθῶόν με πεποίηκας] Didym. οἱ ἄλλοι, οὐκ ἀθωώσεις με, οὐ καθαρίσεις με, εἶπον. v.15. Ἐὰν δὲ ὦ δίκαιος, οὐ δύναμαι ἀνακύψαι] A. καὶ δικαιωθεὶς οὐκ ἀρῶ κεφαλήν. v.16. Ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων εἰς σφαγήν] Polychr. Σαφέστερον δὲ ἔχει τὸ Ἑβραϊκ. ἐάν τε γάρ φησιν εὐθενήσω, ὡς λέων, πιάσεις με. ibid. Πάλιν δὲ μεταβαλὼν, δεινῶς με ὀλέκεις] A. & Th. καὶ ἐπιστρέψας ἐθαυμάστωσας ἐν ἐμοί. v.17. Ἐπανακαινίζων ἐπ' ἐμὲ τὴν ἔτασίν μου] S. μαρτυρίας σου κατέναντί μου αὐξάνων. v.20. Ὁ βίος τοῦ χρόνου μου] plerique ll. hab. ὁ χρόνος τοῦ βίου μου. sic etiam legit S. August. v.21. Γνοφεράν] S. σκεπομένην θανάτῳ. v.22. Σκότος αἰώνιον] Polychr. ὁ Ἑβρ. εἰς γῆν σκοτεινὴν ὑπὲρ τὸ σκότος.

Cap.11. v.2. Ὁ τὰ πολλὰ λέγων, καὶ ἀντακούσεται] S. μὴ ὁ πολυλάλος ἀναπόρρητος ἔσται; v.5. Ἀλλὰ πῶς ἄν] Sch. ἀλλ' εἴθε ἦν ὅπως ἄν. v.6. Δύναμιν σοφίας] A. ἀπορρήτους σοφίας. si modo verba integra sunt. ibid. Ὧν ἡμάρτηκας] Sch. παρεωραμένα. v.8. Ὑψηλὸς ὁ οὐρανὸς] Sch. μετεωρότητας οὐρανῶν τίς κατεργάσῃ; S. ἀπορήσεις πῶς ἂν ἀφίκοιο; v.12. Νήχεται] Sch. θρασύνεται. v.13. Ὑπτιάζεις χεῖρας πρὸς αὐτὸν] S. ἁπλώσεις πρὸς αὐτὸν τὰς παλάμας σου. Th. ἐπέτασας. v.14. Ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω] Sch. μὴ σκηνωσάτω ἐν σκηνῇ σου παρανομία. v.18. Ἀναφανεῖταί σοι εἰρήνη] A. ἐν ἐλπίδι κοιμηθήσῃ. v.20. Ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται] Th. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκλείψουσι.

Cap.12. v.2. Τελευτήσει σοφία] A. τελειώματα σοφίας. v.5. Ὑπὸ ἄλλων] in aa. ll. est, ὑπὸ ἄλλους. v.11. Οὖς μὲν γὰρ] Chrysost. τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ οὖς, νοῦς ἔχουσι. v.12. Ἐν πολλῷ χρόνῳ] A. ἐν παλαιοῖς. S. ἐν μακροχρονήσασι. v.17. Διάγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους] A. ἀπάγων συμβούλους λάφυρα. S. διάγων βουλευτὰς εἰς ἀβουλίαν. v.18. Περιέδησε ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν] S. καὶ περιζωννύων αὐτοὺς σχοινίῳ κατὰ λαγόνων. v.20. Διαλλάσσων χείλη πιστῶν] S. περιτρέπων χείλη ἀπλανήτων. ibid. Σύνεσιν δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω] S. καὶ ἐπιστήμην γερόντων ἀφαιρῶν. v.24. Διαλλάσσων] A. & Th. μεθιστῶν. S. παρατρέπων. v.25. Ψηλαφήσαισαν] Sch. ψηλαφῶντας. ib. Πλανηθείησαν] Sch. πλανωμένους.

Cap.13. v.4 Ὑμεῖς δέ ἐστε ἰατροὶ] S. προσάπτοντες ψεύσματα, καὶ ἰατροὶ ἐπίπλαστοι μου κατασκευάζοντες ἄλογα. v.8. Ἢ ὑποστελεῖσθε] Olymp. ὁ Θεοδ.

δοῖ. ἢ πρόσωπον αὐτοῦ λαμβάνετε, ἐξέδωκεν· ὁ δὲ Ἑβραῖος, δυσωπεῖσθε. v.10. Εἰ δὲ καὶ κρυφῇ] *S.* μὴ κρύφα πρόσωπον αὐτοῦ δυσωπηθήσεσθε; μὴ οὐχὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ποιήσει ὑμᾶς; *Polychr.* ὁ δὲ Ἑβρ. ἐὰν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ταραχθήσεσθε. v.19. Ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω] *Olymp.* ὁ Ἑβρ. ἵνα μὴ λαλήσω, ἔχει. v.20. Δυεῖν δέ μοι χρήσῃ] *Olymp.* ὁ Ἀκύλ. καὶ Θεοδ. ἀντὶ τοῦ, δυεῖν δέ μοι χρήσῃ, πλὴν δύο μὴ ποιήσῃς μετ' ἐμοῦ, ἐξέδωκαν· ὁ δὲ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ, οὐ κρυβήσομαι ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, οὐκ ἐκκλινῶ, ἔχει. v.22. Ἢ λαλήσεις] *Olymp.* οἱ λοιποὶ σαφέστερον ἐξέδωκαν, λαλήσω, καὶ ἀποκρινῇ μοι. v.27. Ἔθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι] *S.* ἐν ταλαιπωρίᾳ. *A.* ὡς ἀπὸ ξύλου εἱρκτῆς. *Sch.* ὁ Ἀκ. οὕτω ἐξέδωκε, καὶ ἔθηκας ἐν ξυλοπέδῃ τὸν πόδα μου. & *a. Sch.* ἐν ποδοκάκῃ. ibid. Εἰς δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου] *Did.* ὁ δὲ Ἑβρ. τὰ δὲ ἴχνη τῶν ποδῶν μου περιχαράττεις. v.28. Ἴσα ἀσκῷ] *S.* ὁμοίως σηπεδόνι.

Cap.14. v.1. Πλήρης ὀργῆς] *A.* πλήρης κλονήσεως. v.6. Ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ] *Chrys.* τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν, ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα ἡσυχάσω, καὶ εὐδοκήσω τὸν βίον μου, ὥσπερ μισθωτός. v.7. Ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ] *Olymp.* ῥάδαμνον τὸν κλάδον λέγει, τὸν μετὰ τὴν ἐκτομὴν φυόμενόν τε καὶ αὐξανόμενον. v.8. Ἐν δὲ πέτρᾳ] *Polychr.* ὁ Ἑβρ. ἐν σποδῷ, ἔχει· Ἀκύλ. δὲ καὶ Θεοδοτ. ὁ μὲν, ἐν χοΐ, ὁ δὲ, ἐν τῷ χώματι, εἴρηκε, συνᾴδοντες τῷ Ἑβραϊκῷ. οἱ καὶ ἀντὶ τοῦ, ὁ ῥάδαμνος, ὁ κορμὸς, ἐξέδωκαν. πάλιν δὲ ὁ μὲν Ἑλληνικὸς ποιήσει θερισμὸν, ἀπὸ τοῦ τέλους, εἴρηκεν· ὁ δὲ Ἑβρ. ἀπὸ τοῦ ὀσφρήματος, ποιήσει καρπόν. v.11. Χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα] *S.* ὡς ἐκρεῖ ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης. ibid. Ποταμὸς δὲ ἐρημωθεὶς] *Sch.* χειμάρρους. v.14. Ὑπομενῶ ἕως πάλιν γένωμαι] *Chrys.* Ἀκύλ. δὲ καὶ Θεοδ. καὶ Σύμμ. οἱ μὲν, ἐλπιῶ ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ ἀντάλλαγμά μου· ὁ δὲ, ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ ἀγία φύσις μου. v.19. Ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας] *S.* προσδοκίαν ἑκάστου ἀνδρὸς ἀπολέσῃς. v.22. Ἐπένθησεν] in *aliquot ll.* est, ἐπ' αὐτῷ ἐπένθησεν.

Cap.15. v.4. Οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον] *Th.* οὐ γὰρ σὺ παρῃτήσω φόβον. ibid. Συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα] *S.* καὶ ἀνέδην ὡμίλησας ἐναντία τῷ θεῷ. v.7. Ἐπάγης] *Polych.* ὁ Ἑβρ. συνελήφθης. v.8. Σύνταγμα] *A.* ἀπόρρητα. *Th.* μυστήριον. *S.* ὁμιλίαν. v.10. Βαρύτερος] *S.* πολυχρονιώτερος. v.12. Τί ἐτόλμησεν ἡ] *S.* τί ὅτι ἐπῆρέ σε ἡ. v.14. Τίς γὰρ ὢν βροτὸς] *Th.* τί ἐστιν ἄνθρωπος. v.15. Εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει] *S.* ἰδοὺ ἐν ἁγίοις αὐτοῦ οὐδεὶς ἄτρεπτος, οὐδὲ οὐρανὸς ἄσπιλος, πόσῳ μᾶλλον ἄνθρωπος; v.16. Ἔα δὲ] *Polychr.* τὸ μέντοι ἔα, ἡ μὲν χρῆσις τοῦ λόγου καὶ ἡ ἀκολουθία πόσῳ μᾶλλον νοεῖ, καὶ μήτιγε· ἡ δὲ κοινὴ συνήθεια, ἄφες. v.20. Ἐν φροντίδι] *A.* ἐν ὀδύνῃ. *Th.* ματαιοῦται. *S.* ἀλαζονεύεται. ibid. Ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυνάστῃ] *S.* καὶ ἀριθμὸς ἐτῶν κεκρυμμένος ἰσχυρῷ. v.21. Ἡ καταστροφὴ] *Did.* ὁ Ἑβρ. ἡ σκύλευσις. v.22. Ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας σιδήρου] *S.* προεσκοπεύθη γὰρ εἰς μάχαιραν. v.27. Ὅτι ἐκάλυψε] *S.* ἐπεκαλύφθη γάρ. ibid. Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ] *Olymp.* ὁ Ἑβρ. τὴν καρδίαν. ἀντὶ δὲ τοῦ, περιστόμιον, πιμελὴν καὶ διπλοΐδα. ibid. Καὶ ἐποίησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων] *S.* καὶ ἐπάχυνε πιμελὴν κατὰ τὰς ψόας. in *aliquibus ll.* seq. αἶνος δὲ αὐτοῦ ὕβρεις. v.32. Οὐ μὴ πυκάσῃ] *S.* οὐκ εὐθηλήσει. v.35. Ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται] *A.* συνέλαβε καὶ ἔτεκεν ἀνωφελές.

Cap.16. v.2. Παρακλήτορες κακῶν] *A.* παράκλητοι πόνων. *Th.* κόπων. *S.* παρηγοροῦντες πάντες ἐπαχθεῖς ἐστε. v.4. Εἰ ὑπέκειτο, &c.] *Olymp.* τὸ εἰ

αὐτοῦ

ἀντὶ τοῦ εἶδε, κεῖται. οὕτω γὰρ ἐξέδωκε Σύμμ. ὁ δὲ Ἀκ. ὄφθαλον. Chrys. ἕτε-
ρος τὴν ἑρμηνείαν οὕτως ἐκδέδωκεν· εἰ ὑμεῖς τοὺς ἐμοὺς ὑπέκεισθε πέδαρ
σιν, ἑτέροις προσεχόμενον ἂν ὑμῖν λόγοις, καὶ ἐκίνησα ἂν ἐφ' ὑμῖν τὴν κεφα-
λήν· συμπαθῶς δηλονότι· καὶ ἐπέῤῥωσα ἂν ὑμᾶς ἐν τῷ στόματί μου. ἀνθ' ὧν
αἱ ἑβδομ. οὐκ ἦν δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου. v.6. Οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα] S.
δυκ ἐνδώσει ὁ πόνος μου. v.7. Καὶ ἐπηλάβου μου] Chrys. ἕτερα ἀντίγραφα,
ἐπηλάβετό μου, ἔχει· ὅπερ ὁ Σύμμ. κατέδησάς με ἀδιαλείπτως ἐν ζυγῷ, ἐξ-
έδωκεν. ἀληθεστέρα δὲ ἡ προτέρα ἐκδοχή. v.8. Ἐλημώθη] nonnulli codd. ἐ-
γενήθη. quos secutus est S. Aug. ibid. Καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοί] S. καὶ ἀνέστη μοι
καταψευδόμενος, κατὰ πρόσωπόν μου ἀντιλέγων μοι. v.9. Βέλη πειρατῶν
αὐτοῦ] S. οἱ ἐναντίον μου ἔξυσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐχθρὸς εἰς ἐμέ. v.11.
Ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν] S. εἰς χεῖρας ἀσεβῶν ἔβαλέ με. v.12. Λαβών με τῆς κόμης
διέτιλε] Olymp. ὁ Ἑβρ. λαβών με τοῦ τένοντος διέτριψε. v.16. Σκιά] O-
lymp. ἄλλα ἀντίγραφα, σκιὰ θανάτου, ἔχουσι.
Cap.17.v.2. Καὶ τί ποιήσας;] in pler. ll. olt, καὶ τί ποιήσω; S. autem Aug.
& quid feci? v.6. Θρύλλημα] Polychr. οἱ λοιποί, παραβολήν. v.9. Σχοίη
δὲ πιστὸς] Th. καὶ ἀνθέξεται δίκαιος τῆς ἑαυτοῦ ὁδοῦ.
Cap.18.v.4. Κέχρηταί σοι ὀργή] Th. διαρπάζων ψυχὴν αὐτοῦ ἐν θυμῷ
αὐτοῦ. v.5. Οὐκ ἀποβήσεται] Th. οὐ λάμψει. v.7. Σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή]
Th. καταῤῥάξει αὐτὸν ἡ βουλὴ αὐτοῦ. v.11. Πολλοὶ δὲ περὶ πόδας] Chrys. ἕτε-
ρα δὲ ἀντίγραφα οὕτως ἔχουσι· πολλῶν δὲ περὶ πόδας ἔλθοι ἐν λιμῷ στενῷ.
v.14. Σχοίη δὲ αὐτὸν] A. καὶ ἐπιβήσεται αὐτῷ τοῦ βασιλέως ἀνυπαρξία.
v.15. Ἐν νυκτὶ αὐτοῦ] Chrys. ἕτερα δὲ ἀντίγραφα, ἐν σώματι αὐτοῦ ἔχουσι.
Θεοδ. κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἀνυπαρξία. ὁ δὲ Ἑβρ. κατασκη-
νώσει ἐν σκηναῖς οὐκ αὐτοῦ. ibid. Κατασπαρήσονται] Th. κοιμηθήσεται ἐπὶ
προσώπου. v.17. Καὶ ὑπάρξει ὄνομα] S. καὶ οὐκ ἔσται ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ
προσώπου ἀγρῶν. v.19. Οὐκ ἔσται ἐπίγνωστος] A. οὐ γονεὺς αὐτῷ, καὶ οὐκ ἐγ-
γονον ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. v.20. Ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι] A. ἐν τῇ ἡμέρᾳ
αὐτοῦ ἀδημονήσουσιν ὕστεροι.
Cap.19.v.3. Καταλαλεῖτέ μου] Th. & S. τοῦτο δέκατον καταισχύνετέ με.
v.4. Αὐλίζεται πλάνος] Sch. ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ἀγνόημα. v.5. Ἐνάλλεσθε
ἐπ' ἐμοὶ] A. & Th. ἐλέγχετε ἐπ' ἐμὲ ὀνειδισμόν μου. v.6. Κύριος ὁ
ταράξας] Orig. ὁ Ἑβρ. ἔπληξεν, ἔχει. v.7. Κεκράξομαι] S. ἐὰν κραυγάσω
ἀδικούμενος, οὐκ εἰσακουσθήσομαι. v.8. Ἐπὶ πρόσωπόν μου] Orig. οἱ ἄλλοι,
ἐπὶ ἀτραποὺς, ἐξέδωκαν. v.12. Πειρατήρια] Th. μονόζωνοι. S. λόχοι.
v.17. Παρεκαλούμην] S. παῖδας μου. v.18. Εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο]
Th. καί γε ἄφρονες ἀπώσαντό με. v.20. Ἐν δέρματί μου] A. ἐν δέρματί μου.
καὶ ἐν κρέασί μου ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου. ibid. Τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦσιν] S. καὶ
ἐξέτιλλον τὸ δέρμα μου ὀδοῦσιν ἐμοῖς. v.26. Ἀναστήσαι τὸ δέρμα μου]
Chrys. ὁ μέν τοι Θεοδ. ἐκδέδωκε, ὁ ἀγχιστεύς μου ζῇ, καὶ ἔσχατον ἐπὶ χώματος
ἀναστήσει, πέπεισμαι ἐκεῖνον τοὺς δύο στίχους, καὶ οὕτως ἀναγινώσκειν· οἶδα γὰρ
ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς, ἀναστήσαι τὸ δέρμα μου τὸ
ἀνατλοῦν ταῦτα. videmus autem non eandem in Hebr. distinctionem esse, &
in ed. Lat. v.27. Πάντα δέ μοι] Th. ἐξέλιπον οἱ νεφροί μου ἐν τῷ κόλπῳ
μου. v.28. Εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε] S. λέγετε δὲ, τί ἐστιν ὃ διώξομεν αὐτόν. ibid.
Ῥίζαν λόγου] Chrysost. ὁ δὲ Ἑβρ. καὶ ἁμάρτημα λόγου, ἔχει. v.29. Εὐλαβή-
θητε

θητε δή] S. εὐλαβεῖσθε ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν μάχαιραν. ibid. Καὶ τότε γνώσονται] Chrys. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ὅπως γνῶτε, ὅτι ἐστὶ κρίσις.

Cap. 20. v. 4. Ἀπὸ τοῦ ἔτι] S. ἀπ' αἰῶνος. v. 5. Εὐφροσύνη δὲ ἀσεβῶν] Chrys. Σαφέστερον ὁ Ἑβρ. λέγει· ἡ γὰρ ἀγαλλίασις, φησὶ, τῶν ἀσεβῶν, πρὸς βραχὺ, καὶ ἡ χαρμονὴ αὐτῶν πρὸς ῥοπήν. Συνᾴδει δὲ τούτῳ καὶ ὁ Σύμμ. καὶ Ἀκύλ. ὁ μὲν λέγων, ὅτι εὐθηνία ἀσεβῶν ἐπ' ὀλίγον· ὁ δὲ, καὶ εὐφροσύνη ὑποκειτοῦ ἕως ἀθρόου. v. 10. Πυρσεύσειαν] A. ἐπιστρέψουσιν. S. ἐποίσουσιν. v. 13. Συνάξει] Polychr. legit, συνέξει, & S. Aug. v. 14. Χολὴ ἀσπίδος] Chrys. ὁ Ἑβρ. οὕτως ἔχει· καὶ ἐγένετο ἰὸς ἀσπίδων ἐν ἐγκάτοις αὐτοῦ. v. 15. Ἐξ οἰκίας] Olymp. οἱ λοιποὶ, ἐκ γαστρὸς, ἐξέδωκαν. v. 16. Θυμὸν δὲ δρακόντων] Olymp. οἱ λοιποὶ, χολὴν ἀσπίδων μυζήσει. v. 17. Νομὰς μέλιτος] S. ῥεῖθρα. v. 18. Στρίφνος] Orig. στρίφνος λέγεται τὸ νευρῶδες κρέας τῶν βοῶν· ἔτι δὲ καὶ βοτάνη τις οὕτω καλουμένη, ἐκτραχύναι δυναμένη τὴν γλῶσσαν τοῦ διαμασσωμένου, ἄβρωτος, ἀκατάποτος διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἀμάσητος. v. 19. Δυνατῶν] aliqui ll. hab. ἀδυνάτων. ibid. Δίαιταν δὲ ἥρπασε] S. οἰκίαν ἥρπασε, καὶ οὐκ ἀνοικοδομήσει αὐτήν. v. 20. Ἐν ἐπιθυμίᾳ] S. ὧν ἂν ἐπεθύμει, οὐ διασώσει· οὐκ ἀπολείψει ἀπὸ τῆς τροφῆς αὐτοῦ. v. 23. Εἴ πως ἂν πληρώσαι] aliquot ll. hab. εἴπως πληρώσαι. & S. Aug. si quo modo impleat ventrem suum. ibid. Νίψαι] S. βρέξει. v. 25. Ἄστρα δὲ ἐν διαίταις] A. καὶ ἀστραπὴ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται ἐπ' αὐτόν. S. Aug. habet, fulgura. ibid. Περιπατήσαισαν] Orig. ἕτερα ἀντίγραφα, μὴ περιπατήσαισαν, ἔχουσιν. v. 26. Αὐτῷ ὑπομεῖναι] A. ἐγκέκρυπται τοῖς ἐγκειμένοις αὐτῷ. ibid. Πῦρ ἄκαυστον] A. & Th. μὴ φυσηθέν· ἄνευ φυσήματος.

Cap. 21. v. 2. Ἵνα μὴ ᾖ μοι παρ' ὑμῶν] S. καὶ γενέσθω τοῦτο μεταβούλευμα ὑμῶν. v. 3. Καταγελάσετέ μου] S. καὶ μετὰ τοὺς λόγους μου στήσετε. Sch. στήσετε, τουτέστιν ἀπὸ τῆς προτέρας με καταστήσετε κατακλίσεως. γράφεται καὶ, στήσεσθε, τουτέστι παυθήσεσθε. v. 5. Θαυμάσετε] A. ἐξαπορήθητε. S. ἄφθογγοι γίνεσθε. ibid. Ἐπὶ σιαγόνι] Olymp. οἱ λοιποὶ, ἐπὶ στόματι. v. 6. Ἐσπούδακα] A. θορυβοῦμαι. v. 8. Ἐν ὀφθαλμοῖς] S. διαμένει ἔμπροσθεν αὐτῶν. v. 10. Ὠμοτόκησε] S. ἐξέτρωσε. ibid. Ἐν γαστρὶ ἔχουσα] A. δάμαλις αὐτῶν. v. 19. Ἐκλίποι υἱοὺς] Th. ὁ θεὸς κατακρύψει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἀδικίας αὐτοῦ. v. 20. Σφαγήν] S. πτῶσιν. v. 21. Ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ] S. Aug. videtur legisse, μετ' αὐτόν. ibid. Διῃρέθησαν] Th. & A. ἡμισευθήσεται. v. 22. Πότερον οὐχὶ ὁ κύριος] S. μὴ τὸν θεὸν διδάξει τις ἐπιστήμην; ibid. Αὐτὸς δὲ φόνους διακρινεῖ] al. ll. hab. σοφούς. S. vero Aug. homicidia. v. 23. Ἁπλοσύνης.] aliquot ll. ita hab. atque ita legit S. Aug. cæteri ἀφροσύνης. v. 27. Οἶδα ὑμᾶς] S. οἶδα τὰς ἐνθυμήσεις ὑμῶν καὶ τὰς ἐννοίας ὑμῶν τὰς ἀδίκους κατ' ἐμοῦ. v. 30. Κουφίζεται] S. συντηρεῖται. A. ὑπεξαιρεθήσεται. ibid. Ἀπαχθήσονται] Polychr. legit, ἀπαχθήσεται, item Anastas.

Cap. 22. v. 3. Τί γὰρ μέλει, &c.] S. μὴ χρήζει ἱκανὸς ἵνα δικαιωθῇς; ἢ κερδαίνει ἐὰν ἄμωμος ἡ ὁδός σου; v. 6. Διὰ κενῆς] S. ἀναιτίους. v. 8. Τοὺς ἐπὶ] plerique ll. pro τοὺς, habent πτωχούς. v. 10. Ἐσπούδασέ σε] S. καὶ ταράσσει σε φόβος ἐξαίσιος. v. 11. Κοιμηθέντα δὲ] Orig. οἱ ἄλλοι· καὶ πλῆθος ὑδάτων καλύψαι σε. v. 16. Συνελήφθησαν ἄωροι] S. ἁλώσονται πρὸ καιροῦ. v. 17. Ἐπάξεται] Th. τί ἐργάσεται; v. 18. Ὃς δὲ] Th. αὐτὸς δέ. v. 22. Ἐξηγορίαν] S. ἐξομολόγησιν. A. νόμον. v. 24. Καὶ ὡς πέτρα χειμάῤῥου]

μάῤῥυ] S. ἐν τῷ ἀκροτόμῳ ὡς ὀχετὺς χειμάῤῥυ φορτίῳ. ibid. Σωφὶρ] Orig. φασὶ δέ τινες τῶν ἑρμηνευτῶν, τὸ Σωφὶρ ἑρμηνευόμενον κάλλιςον, τὸ Ἀφειλὼ εἶναι. κέχρηται δὲ ἡ γραφὴ τῇ λέξει ταύτῃ, ὅταν περὶ πλύτυ διαλέγηται. v.28. Ἀποκαταςήσει δέ σοι] Th. καὶ ὁρίσεις ῥῆμα, καὶ ςαθήσεταί σοι. v.29. Ἐταπείνωσας σεαυτὸν, καὶ ἐρεῖς] plerique ll. hab. ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, καὶ ἐρεῖ. v.30. Καὶ διασώθητι] S. καὶ διαφεύξεται καθαρότητι χειρῶν ἕκας⊙.

Cap.23.v.3. Ἔλθοιμι εἰς τέλ⊙] S. ἕως τῆς ἕδρας αὐτῦ. v.4. Εἴποιμι δὲ] S. προθήσω ἔμπροσθεν αὐτῦ κρίσιν. ibid. Ἐμπλήσω] plerique ll. hab. ἐμπλήσει. v.5. Ἰάματα] S. ῥήματα. atque ita legunt Polych. & S. August. v.6. Ἐπελεύσεταί μοι] S. διαδικάζεταί μοι. ibid. Εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι ὐ χρήσεται] S. μόνον αὐτὸς μὴ ἐπιτιθέσθω μοι. v.8. Εἰ γὰρ πρῶτ⊙] S. ἰδὺ ἐὰν προέρχομαι, ἀφανής ἐςι· κἂν ἀκολυθῶ, ὐκ αἰσθήσομαι. v.11. Ἐντάλμασιν αὐτῦ] Polychr. legit præterea, ἐκράτησεν ὁ πύς μυ. v.14. Ἐπ' αὐτῷ ἐσπύδακα] Sch. ἐθροήθην καὶ ἐταράχθην. v.15. Καὶ ἐσπύδασθῶ· κατανοήσω] Sch. ἀμηχανῶ, καὶ κατανοῶν πτοῦμαι.

Cap.24.v.1. Ἔλαθον] nonnulli codd. bab. ὐκ ἔλαθον· & S. Aug. v.2. Ἀσεβεῖς δὲ] apud Polychr. seq. ὐκ εἶδον ἡμέρας αὐτῦ. ibid. Ὑφελόμενοι] A. προσλαμβάνυσι. v.4. Ἐξέκλιναν ἀδυνάτυς] S. παρέβησαν γὰρ πενήτων ὁδόν. ibid. Ὁμοθυμαδὸν] S. ὁμῦ ἀφανεῖς ἐποίησαν πραεῖς γῆς. v.5. Ὑπὲρ ἐμῦ] Sch. ὁ Ἑβρ. ἐπ' ἐρήμυ. ibid. Ἐξελθόντες] A. ἐξῆρχον δὲ ἐν κατέργῳ αὐτῶν ὀρθρίζοντες εἰς ἅλωσιν. ib. Τάξιν] in plerisque ll. est πρᾶξιν. ibid. Ἡδύνθη αὐτῷ ἄρτ⊙] S. ἡδὺς ἑκάςῳ αὐτῶν ἄρτ⊙ εἰς νεανίσκυς. v.9. Ἐκπεπτωκότα δὲ] S. καὶ πτωχὸν ἠνεχύραζον. v.13. Ἀτραπὺς αὐτῶν] plerique ll. hab. αὐτῆς. v.15. Ἀποκρυβὴν] S. σκέπασμα. v.16. Ἐσφράγισαν] S. ὡς ἐν σφραγῖδι κρύψυσιν ἑαυτύς. v.18. Ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος] S. ἐπιπλέων ὕδατι. v.24. Ὥσπερ μολόχη] Olymp. ἕτερα τῶν ἀντιγράφων, ὥσπερ χλόη, ἔχυσι.

Cap.25.v.3. Παρέλκυσις πειραταῖς] S. μὴ ἔςιν ἀριθμὸς τῶν ςρατιῶν αὐτῦ; ibid. Ἔνεδρα] S. ἐπιτάγματα. v.4. Ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι] S. διὰ τίν⊙ ἄῤῥυπ⊙ ἔςαι τεχθεὶς ὑπὸ γυναικὸς;

Cap.26.v.5. Μὴ γίγαντες] S. θεομάχοι καὶ οἱ γείτονες αὐτοῖς. v.7. Ἐπ' ὐδὲν] A. ἐπὶ κενώματι. v.10. Πρόςαγμα ἐγύρωσεν] S. ὅρον περιέγραψεν. v.11. Ἐπετάθησαν] A. διεκινήθησαν. ibid. Ἐξέςησαν] S. θαμβῦνται. v.12. Ἔςρωται τὸ κῆτ⊙] S. συγκλᾷ ἀλαζονείαν. v.13. Δράκοντα ἀποςάτην] S. τὸν ὄφιν τὸν συγκλείοντα. v.14. Καὶ ἐπὶ ἰκμάδα] in aa. ll. legitur, καὶ ἔτι. S. τί δὲ ψιθύρισμα τῶν λόγων αὐτῦ ἀκύσομεν;

Cap.27.v.1. Ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ] A. καὶ προσέθηκεν Ἰὼβ ἆραι τὴν παραβολὴν αὐτῦ. v.2. Οὕτω με κέκρικε] S. παρεῖλε τὴν κρίσιν μυ. v.5. Οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μυ] S. ὐκ ὀκνήσομαι τῆς ἀπλότητός μυ. v.8. Ὅτι ἐπέχει] Olymp. οἱ λοιποὶ, ὅτι πλεονεκτεῖ. v.13. Κτῆμα δὲ δυναςῶν] Th. & S. ἡ κληρονομία ἣν οἱ ἀναιδεῖς παρὰ τῦ ἱκανῦ κομίσονται. v.14. Υἱοὶ δὲ αὐτῶν] aa.ll. hab. αὐτῦ. v.18. Ἀράχνη] in aa.ll. seq. ἃ συνετήρησε. v.20. Αἱ ὀδύναι] S. ἀνυπαρξία.

Cap.28.v.1. Ὅθεν διηθεῖται] Olymp. οἱ δὲ λοιποὶ, ὅθεν χωνεύεται. v.2. Ἴσα λίθῳ λατομεῖται] Olymp. ὁ δὲ Ἑβρ. ἀπὸ λίθων χωνεύεται. v.3. Τάξιν]

 Olymp.

Olymp. ἀνθ' ἐ Ἀκύλ. Θεοδ. καὶ Σύμ. ὁ μὲν, τέλος· ὁ δὲ, πέρας· ὁ δὲ, προθεσμίαν, ὑπέδωκεν. v.8. Ἐπάτησαν αὐτὸν] in aa. ll. est, αὐτήν. v.10. Δίνας] in plur. ll. est, δῖνας. Th. ὀχυρώματα. S. ῥεῖθρα. v.11. Ἀνεκάλυψεν] Th. ἐξηραύνησεν. v.12. Εὑρέθη] Olymp. οἱ δὲ λοιποὶ, εὑρεθήσεται. v.13. Ὁδὸν αὐτῆς] A. τάξιν. Th. ζωώσεων. S. τίμημα. v.15. Συγκλεισμὸν] Gregor. Theol. συγκλεισμὸν ὀνομάζει τὰ χρήματα, διὰ τὸ ταῦτα ἀσφαλῶς ἡμᾶς συγκλείειν. v.16. Οὐ συμβασταχθήσεται] A. οὐκ ἀναβληθήσεται. ibid. Σωφὶρ] S. πρωτείῳ. ibid. Ὄνυχι τιμίῳ] Sch. σαρδωνυχίῳ. v.17. Ὕαλος] Sch. κρύσταλλος. ibid. Καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς] S. οὐδὲ ἀντικαταλλαγήσεται σκεύεσι χρυσοῖς. v.18. Μετέωρα καὶ γαβεὶς] S ὑψηλὰ καὶ ὑπερημμένα. ib. Καὶ ἕλκυσον σοφίαν] A. γλυκὺ δὲ σοφία ὑπὲρ τὰ περίβλεπτα. v.23. Εὖ συνέστησεν] S. συνῆκεν. v.25. Ὕδατος μέτρα] S. ὕδωρ δὲ ἐξίσωσε μέτρῳ. A. καὶ ὕδωρ ἐσταθμήσατο ἐν καταμετρήσει. v.26. Ἐν τινάγματι φωνὰς] S. εἰς κτύπον φωνῶν. v.28. Ἑτοιμάσας ἐξιχνίασεν] Th. διέταξεν αὐτήν, καὶ ἐξηρεύνησεν αὐτήν.

Cap. 29. v.2. Τίς ἄν με θείη, &c.] S. & A. τίς δῴη με κατὰ τοὺς μῆνας τοὺς πρώτους, κατὰ τὰς ἡμέρας ἃς ὁ θεὸς ἐφύλασσέ με; v.4. Ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων] S. ὥσπερ ἤμην ἐν ἡμέραις νεότητός μου. ibid. Ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπὴν] S. ὁπότε περιέφρασσεν ὁ κύριος τὴν σκηνήν μου. v.9. Ἁδροὶ] Orig. ἡ κατὰ τὴν τῶν λοιπῶν ἔκδοσιν, οἱ ἄρχοντες. v.11. Ἐξέκλινε] A. & S. ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ. v.13. Ἐπ' ἐμὲ ἔλθοι] S. καλήνυτα. ibid. Στόμα δὲ χήρας] Th. καὶ καρδίαν χήρας εὔφρανα. v.18. Εἶπα δὲ, ἡ ἡλικία μου] S. ἔλεγον δὲ μετὰ τῆς νοσσιᾶς μου γηράσειν. v.20. Ἡ δόξα μου καινὴ μετ' ἐμοῦ] nonnulli ll. hab. κοινή. S. ἡ δόξα μου ἀνανεώσει παροῦσά μοι. v.24. Ἐὰν γελάσω] S. προσγελῶν αὐτοῖς, οἱ δὲ οὐκ ἐπίστευον. v.25. Ἐξελεξάμην] S. οἱ προειλόμην ὁδεῦσαι πρὸς αὐτούς. ibid. Ἐν μονοζώνοις] S. ἐν στρατοπέδῳ. Olymp. μονόζωνοι δέ εἰσιν οἱ τίμιοι τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὴ τὸν αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ζωστῆρα φοροῦντες· ἢ οἱ ἀσωύτακτοι, καὶ ὡσανεὶ λησταί. Isidor. οἱ μονόζωνοι στρατιωτικὰ τάγματα μηνύουσιν· ἢ βαρβαρικὰ ξίφη· ἢ λῃστρικὰ συγκροτήματα. ibid. Ὃν τρόπον] S. καθὼς ἀπάγει αὐτοὺς ὁδηγῶν.

Cap. 30. v.1. Ἐλάχιστοι] Th. νεώτεροί μου ἡμέραις. A. βραχεῖς παρ' ἐμὲ ταῖς ἡμέραις. ib. Κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων] Olym. οἱ δὲ λοιποὶ, μετὰ τῶν κυνῶν τῶν προβάτων μου. v.2. Ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συντέλεια] S. ἀπώλετο αὐτοῖς πᾶν τὸ πρὸς ζωήν. v.4. Περικυκλοῦντες] nonnull. ll. hab. περικλῶντες. Chrys. ὁ δὲ Σύμ. ἀποκνίζοντες φλοιοὺς φυτῶν. ἅλιμα δὲ βοτάνη τίς ἐστιν, ὥς φασι, ταχὺ πληροῦσα τὸν ἐσθίοντα, καὶ κόρον ἐμποιοῦσα. ἐπὶ ἠχοῦντι δὲ, τουτέστιν ἐπὶ φάραγξι καὶ πετρώδεσιν· εὔηχοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι τόποι, καὶ ἀντηχοῦσι τοῖς φθεγγομένοις. ἢ καὶ ἠχοῦντα λέγει τὸν ἀλσώδη τόπον, ἐν ᾧπερ ἡ πνοὴ τῶν ἀνέμων κινοῦσα τὴν ὕλην, ἦχον ἀποτελεῖ. ibid. Καὶ ῥίζας ξύλων] S. καὶ ῥίζα σίτων ἀγρείων ἡ σίτησις αὐτῶν. v.7. Ἀναμέσον εὐήχων] S. μεταξὺ φυτῶν ἀγρείων ἠχοῦντες λιμώδεις. v.11. Ἐξαπέστειλαν] sic etiam legit S. Aug. in aliquib. autem codd. est, ἐξαπέστειλεν. v.12. Ἀπωλείας] S. ἐπικλυσμοῦ. v.15. Ἡ ἐλπὶς] S. τὰ καταθύμιά μου. v.17. Συγκέχυται] pler. ll. hab. συγκέκαυται. v.21. Ἐπέβησαν] in plerisque ll. est, ἐπέβης. v.26. Ἐπέχων ἀγαθοῖς] S. ἀγαθὰ προσεδεχόμην, ἦλθε δὲ κακά. v.27. Οὐ σιωπήσεται] S. οὐκ ἐπαύσαντο. v.29. Σειρήνων καὶ στρουθῶν] Chrys. Σειρῆνας λέγει ᾠδικούς τινας ὄρνιθας, ἀλκυόνας, ἢ

γλαῦκας,

γλαῦκας, ἄμφω γὰρ ἐρημικά. στρυθὸς δὲ καὶ στρυθοκάμηλος, ὡς καὶ Σύμμαχος ἐξέδωκε· φιλέρημα δὲ τὰ ζῶα. v. 30. Ἐσκότωται δὲ μεγάλως] Chryſ. οἱ λοιποὶ, ἐμελάνθη εἰς βάθος. ibid. Τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἀπὸ καύματος] cæteri ll. hab. τὰ δὲ ὀστᾶ συνεφρύγη ἀπὸ καύματος.

Cap. 31. v. 1. Καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον] S. καὶ οὐδὲν ἐνόησα περὶ παρθένου. v. 5. Μετὰ γελοιαστῶν] S. μετὰ ματαιότητος. v. 6. Ἔσταμαι γὰρ] A. σταθμοῦ [illegible] v. 8. Ἀρρίζωτος δὲ] S. καὶ τὰ ἔγγονά μου ῥιζωθείη. [illegible] μου ἐν ζυγῷ δικαίῳ. v. 9. Ἐξηκολούθησεν] A. & S. ἀνθρώποις. v. 10. Ἀρέσαι] Sch. ὁ Ἑβρ. ἀλέσαι. v. 12. Μερῶν] Polych. legit, μελῶν. v. 13. Ἐφαύλισα] S. ἀπέρριψα. v. 14. Ἐὰν ἔτασιν] S. ἐὰν ἐπιζητῇ. v. 15. Ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ] S. ἐν ὁμοίᾳ [illegible] v. 21. Ἐπῆρα ὀρφανῷ] S. κατὰ ὀρφανῶν. v. 22. Ἀποσταίη] A. [illegible] ibid. Κλειδὸς] Olymp. Θεοδ. δὲ καὶ Σύμ. ἀντὶ τοῦ κλειδὸς, ὁ μὲν, τοῦ αὐχένος· ὁ δὲ, τοῦ ἀκρωμίου, ἐξέδωκε. v. 23. Λήμματος] S. βάρος. v. 24. Εἰς χοῦν μου] [illegible] ll. εἰ ἔταξα χρυσίον ἰσχύν. S. Aug. posui aurum robur meum. S. [illegible] ibid. Εἰ δὲ χεῖρα μου] S. καὶ προσεκύνησεν. v. 27. Ἠπατήθη] S. ἐπλατύνθη. v. 29. Καὶ εἶπεν ἡ καρδία] S. καὶ [illegible] ἡ χείρ μου ἐπὶ τὸ στόμα μου. v. 31. Εἰ δὲ καὶ πολλάκις] Olymp. οἱ δὲ [illegible] ὅτε κατέλαβεν αὐτὸν κάκωσις. [illegible] οἱ μὴ πολλάκις εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς σκηνῆς μου, τίς [illegible] ἐξέδωκαν· εἰ μὴ πολλάκις εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς σκηνῆς μου, τίς [illegible] σαρκῶν αὐτοῦ; καὶ ἐμπλησθησόμεθα. v. 39. Ἐλύπησα] S. ἐλπίδος [illegible] ibid. [illegible] Olymp. Θεοδ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν, ἀντὶ τοῦ [illegible] ἄκανθα ἐξέδωκεν· ὁ δὲ, ἀντὶ τοῦ βάτου, [illegible]. Sch. ὁ μέντοι Σύμμ. [illegible] ἐκδέδωκεν· ἀντὶ σίτου βλαστησάτω ἄκανθα. ἀνέγνων δὲ ἐν ταῖς Βασιλείαις φυτὸν, ἄκανον οὕτω λεγόμενον.

Cap. 32. v. 1. Ἦν γὰρ Ἰὼβ δίκαιος] S. διὰ τὸ αὐτὸν δίκαιον φαίνεσθαι ἐν [illegible] ibid. [illegible] αὐτοῦ] sic hab. pler. ll. S. vero Aug. legit, αὐτοῦ. v. 8. Ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν] S. ὄντως δὲ πνεῦμα Θεοῦ ἐστιν ἐν ἀνθρώποις. v. 11. Ἐνωτίσασθε γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων] Orig. ἕτερα ἀντίγραφα [illegible] [illegible] ἔχει καὶ τέτε [illegible] Ἰδοὺ ἤκουσα τοὺς λόγους ὑμῶν· [illegible] ἕτερα ἑρμηνεύεται οὕτως [illegible] ἄχει συνέσεως ὑμῶν. οἱ δὲ ἕτερα ἑρμηνεύεται οὕτως [illegible] ἐξετάζετε λόγους [illegible] [illegible] λόγους ὑμῶν· [illegible] ἐφ' ὅσον ἐξετάζετε λόγους [illegible] v. 18. Πλήρης] S. συνέχει. v. 19. [illegible] χει τῷ [illegible] ὑμῶν, [illegible] [illegible]] S. ὡς οἶνος νέος [illegible]

Cap. 33. v. 7. Στεναχθήσει] A. [illegible] v. 13. Διεὰ τὶς [illegible] Chryſ. ἀνθ' ὧν Ἀκύλ. καὶ Σύμ. ὁ μὲν, τί οὖν πρὸς αὐτὸν [illegible] ὅτι πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἀποκρινεῖται; ὁ δὲ, τί ἐν αὐτῷ διαδικάζῃ; [illegible] [illegible] τες γὰρ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀνανταπόρρητοι. v. 26. Εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον] Th. [illegible] ibid. Ἱλαρῷ] aliqui ll. hab. καθαρῷ [illegible] τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐλογήσει αὐτόν. [illegible] qui affert hæc, οἱ δὲ λοιποὶ, ἱλαρῷ· ἀντὶ δὲ τοῦ, καθαρῷ· & ita legit Olymp. qui affert hæc, [illegible] ἐξηγορίᾳ. Ἀκύλ. καὶ Θεοδ. ἐν ἀλαλαγμῷ· Σύμ. δὲ, ἐν ὑμνολογίᾳ, [illegible] v. 29. Οὐδὲ τρεῖς μετὰ ἀνδρὸς] S. δὶς τρὶς πρὸς ἕκαστον.

Cap. 34. v. 5. Ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα] Sch. ἀφεῖλεν, παρήλλαξε. Olymp. [illegible] κατὰ Σύμ. καὶ Ἀκύλ. [illegible] ὁ δὲ Θεός μου τὸ κεντρὸν [illegible] [illegible] καὶ [illegible] ἐμοῦ τὸ κρίμα, καὶ [illegible] ψεύσομαι. v. 9. [illegible] Μὴ γὰρ εἴπῃς &c.] Olymp. Θεοδ. καὶ Σύμμ. ὁ μὲν ἐξέδωκεν, ὅτι [illegible] [illegible] ἀνὴρ ἐν τῷ [illegible] αὐτὸν μετὰ Θεοῦ. ὁ δὲ, [illegible] γὴρ; ἀναγνωστέον δὲ τὸ μὲν τοῦ Θεοδ. κατ' ἀπόφασιν· τὸ δὲ [illegible] Σύμμ. [illegible] καὶ

κατὰ ἐρώτησιν. v.10. Μή μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι] S. ἄπειη τοῦ θεοῦ ἀνομία, καὶ τοῦ ἱκανοῦ ἀδικία. v.16. Ἴδε μὴ νουθέτει] Olymp. οἱ δὲ λοιποί, εἰ μὴ συνιεῖς, ἄκουε. ἆρα ὁ μισῶν κρίσιν ἐπιδήσει; Sch. ἐπιδήσει εἰς ἴασιν. v.18. Ἀσεβέστατε] ita etiam legit S. Aug. & Polychr. in cæteris vero ll. est, ἀσεβέστατος. v.19. Ἐντίμου] Olymp. οἱ λοιποί, ἀρχόντων. v.20. ἐκκλινομένων] in aa. ll. partim est, ἐκκλειομένων, partim ἐξκλειομένων. v.23. Ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι] S. οὐ γὰρ ἐπ' ἀνθρώπῳ κεῖται ἔτι. v.29. Καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν] S. αὐτοῦ δὲ ἠρεμίαν διδόντος, τίς καταπείνει; v.31. Ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν] S. ὅτι πρὸς θεὸν ῥῆσιν ἀνέλαβον, οὐχ ἔξω ἀκωλύτως. σὺ διασάφησόν μοι. ibid. Εἴληφα] sic pler. ll. in aliquibus aa. est, εἴληφας· & ita legitur in quibusdam comment. Græcis. v.33. Σὺ ἀπώσῃ] nonnulli ll. hab. ἀπώσαι. idque Polychr. seq. & S. Aug.

Cap.35. v.2. Δίκαιός εἰμι ἔναντι κυρίου] in pler. codd. hæc seqq. ἢ ἐρεῖς, τί ποιήσω ἁμαρτών; quod seq. S. Aug. S. vertit, εἶπας γὰρ ὅτι οὐδὲν συμβαλεῖταί σοι. v.11. Ὁ διορίζων με, &c.] Orig. κατὰ δὲ τοὺς λοιπούς, διδάσκων ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ κτήνη τῆς γῆς, καὶ σοφίζων ὑπὲρ τὰ κατὰ τὸν ἀέρα διιπτάμενα πετεινά. v.16. Ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει] S. ὡς ἀνόητος λόγους βαρεῖς ἐποιήσατο.

Cap.36. v.9. Ἰσχύσουσιν] S. κατεδυνάστευον. v.16. Ὅτι προσεπιηπάτησέν σε] Polych. legit, καὶ πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησέν σε. item S. Aug. Sch. ὁ Ἑβρ. ἔχει, καὶ προσέτι ἠπάτησέν σε. v.20. Μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα, &c.] S. μὴ προθυμηθῇς νύκτας ἐπαναβῆναι λαοὺς ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν. v.25. Ὅσοι τιτρωσκόμενοι] S. ἕκαστος ἀποβλέπων μακρόθεν. v.26. Ἀριθμὸς ἐτῶν] Olymp. τινὰ τῶν ἀντιγράφων, ἀριθμὸς ὁδῶν, ἔχει. v.28. Ῥυήσονται παλαιώματα] S. ἅτινα ῥυήσονται ἐκ τοῦ αἰθέρος. ibid. Ἐπὶ ἀμυθήτῳ βροτῷ] nonnulli codd. hab. ἀμυθήτων βροτῶν. nonnulli etiam, βροτῶν. ibid. Ὥραν ἔθετο] hæc & quæ seqq. in versu, absunt à nonnull. codd. v.29. Ἀπέκτασις] nonnulli ll. hab. ἐπεκτάσεις. v.30. Ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὴν ἠδὼ] Chrys. ὁ δὲ Σύμ. ἐκπετάζει ἐπ' αὐτὴν φῶς αὐτοῦ. ἕτερα δὲ ἀντίγραφα, ἀντὶ τοῦ ἠδώ, τόξον, ἔχουσι. Sch. ὁ Ἑβρ. ἔχει, ὡρώ. v.31. Ἐν γὰρ αὐτοῖς] S. διὰ γὰρ αὐτῶν. ibid. Δώσει τροφὴν] S. παρέξει τροφὴν παμπόλλην. ib. Τῷ ἰσχύοντι] aa. ll. hab. ἀκούοντι. v.32. Καὶ ἐνετείλατο, &c.] S. καὶ ἐπιτάξει αὐτῷ ὥστε ἀπαντῆσαι. v.33. Ἀναγγελεῖ, &c.] S. ἀπαγγελεῖ περὶ αὐτοῦ ἑταίρῳ αὐτοῦ. ibid. Κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας] Chrys. ἕτερα ἀντίγραφα, κυρίου κλῆσις, ἔχουσι· Σύμ. δὲ ζῆλον περὶ ἀδικίας, ἐκδέδωκε.

Cap.37. v.1. Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη] S. καὶ περὶ τούτων πλήσσει ἡ καρδία μου. v.2. Μελέτη] A. φθογγή. v.4. Ὕβρεως] A. ὑπερφερείας. ibid. Καὶ οὐκ ἀνταλλάξει] S. καὶ οὐκ ἐξιχνιασθήσεται ἀκουσθέντος τοῦ ψόφου αὐτοῦ. v.6. Καὶ χειμὼν, &c.] S. καὶ χειμὼν ὑετοῖς χειμάσει ὄμβρους ἰσχύος αὐτοῦ. v.9. Ὀδύναι] A. συστρεσμοί. ib. Ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων] A. καὶ ἀπὸ μαζούρ. v.10. Καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος] S. ἀπὸ ἐμφυσήματος θεοῦ δοθήσεται πάγος. v.11. Καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλη] Olymp. ἕτερα δὲ ἀντίγραφα, ἀντὶ τοῦ καταπλήσσει, καταπλάσσει ἔχουσιν· ὁ δὲ Σύμ. οὕτως ἐκδέδωκεν· ἀλλὰ καὶ καρπῷ ἐπιβρίσει νεφέλη. ὥστε τὸ καταπλάσσει, ἀντὶ τοῦ ἐπισκιάζει, εἴρηται· τῷ δὲ ὀνόματι τοῦ ἐκλεκτοῦ, ὁ καρπὸς δηλοῦται. ἐπιβρίσει οὖν ἡ νεφέλη τῷ καρπῷ· τουτέστιν, ἐπελεύσεται, ἐπιχυθήσεται. v.12. Κυκλώματα διαστρέψει] S. κυκληδὸν ἀναστρέφεται. ibid. Ἐν θεεβουλαθὼθ] S. ἐν

τῇ

τῇ κυβερνήσει αὐτοῦ εἰς τὸ ἐργάζεσθαι αὐτά. v.14. Νουθετοῦμαι δύναμιν κυρίου] Olymp. Ἀκ. Θεοδ. Σύμ. κατανόησον, σιωπήσας, ἐνθυμήθητι. v.15. Οἴδαμεν ὅτι, &c.] S. ἆρα γνώσῃ πότε ἔταξεν ὁ Θεὸς περὶ αὐτῶν; v.17. Σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμή] A. οὐχ ἱμάτιά σου θερμά; S. ὁπότε ἱμάτιά σου θερμά. v.18. Στερεώσεις μετ᾽ αὐτοῦ] A. αὐτὸς ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν εἰς τροπὰς, ἐνισχυσαι ὡς ὅρασις συγχύσεως. v.21. Τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν] S. συννεφήσει τὸν ἀέρα. v.22. Ἐπὶ τούτοις] Th. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ μεγάλη ἡ δόξα. S. περὶ δὲ Θεοῦ φοβερὸς αἶνος. v.23. Καὶ οὐχ εὑρίσκομεν ἄλλον] S. τὸν ἱκανὸν οὐκ ἐξευρίσκομεν. ib. Ὁ τὰ δίκαια κρίνων] A. καὶ κρίσιν καὶ πλῆθος δικαιοσύνης οὐ κακώσει.

Cap.38.v.2. Ὁ κρύπτων με βουλήν] S. σκοτεινὸς γνώμη. v.5. Σπαρτίον] Olymp. Ἀκύλ. καὶ Σύμ. ὁ μὲν, κανόνα· ὁ δὲ, σχοινίον μέτρου, ἐξέδωκεν. v.6. Οἱ κρίκοι] Olymp. οἱ δὲ ἄλλοι, αἱ βάσεις, οἱ καταπήγες. v.7. Πάντες ἄγγελοί μου] Chryſ. οἱ δὲ ἄλλοι, ἅμα υἱοὶ Θεοῦ. v.8. Ὅτε ἐμαίμασσεν] Chryſ. ἀντὶ τοῦ οἶστρα, ὁρμητικῶς εἶχε. τινὰ μέντοι τῶν ἀντιγράφων, ἀντὶ τοῦ, ὅτε ἐμαίμασσεν, ὅτε ἐμαιοῦτο, ἔχει. A. ἐν τῷ παλαίειν. v.9. Ἐθέμην] A. περιείλησα. ibid. Ὁμίχλῃ δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα] S. ὡς νεφέλῃ περιείλησα αὐτήν. v.11. Ἀλλ᾽ ἐν σεαυτῷ συντριβήσεται] S. ἕως ὧδε τετάχθω τὸ ὕπερμα τῶν κυμάτων σου. v.12. Ἑωσφόρος δὲ εἶδε] Chryſ. οἱ δὲ λοιποὶ, ἐγνώρισας τῷ ὄρθρῳ τόπον αὐτοῦ. v.18. Νενουθέτησαι] A. μὴ συνῆκας. v.19. Αὐλίζεται] Chryſ. οἱ ἄλλοι, σκηνοῖ, ἠρεμεῖ. v.20. Τρίβους αὐτῶν] S. ἀτραποὺς οἰκήσεως. v.21. Οἶδα ἄρα] ſic etiam S. Aug. at in aliquot ll. legitur, εἶδας. v.22. Χαλάζης] S. κρυστάλλου. v.24. Πάχνη] A. φῶς. v.25. Ἑτοίμασεν ὑετῷ λάβρῳ] A. διεῖλεν. Chryſ. οἱ ἄλλοι, τίς δὲ ἔσχισε τῷ κατακλυσμῷ ὑδραγωγόν; ibid. Ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν] Chryſ. Ἀκύλ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν, εἰς κτύπον φωνῶν· ὁ δὲ, ψόφον βροντῆς. v.28. Τίς ἐστιν ὑετοῦ πατήρ;] A. μή τις ἔνεστι τῷ ὑετῷ πατήρ; v.30. Πρόσωπον δὲ ἀσεβοῦς τίς ἔπηξε;] nonnulli ll. hab. τίς ἔπηξε; Sch. ὁ Ἑβρ. πρόσωπον δὲ ἀβύσσου πήγνυται. unde aliqua ed. hab. πρόσωπον δὲ ἀβύσσου τίς ἔπηξε; ſed magis Hebr. reſponderet, ſi τίς ἔπηξε, legeretur. v.31. Συνῆκας δὲ δεσμὸν] A. ἡ συνάψεις μόρια Πλειάδος; v.32. Ἢ διανοίξεις μαζουρὼθ] S. ἢ ἀναφύσεις τὰ σκορπισθέντα κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἕκαστον; Chryſ. μαζουρὼθ, τὰ συστήματα τῶν ἀστέρων, ἃ ἐν τῇ συνηθείᾳ ζῴδια καλοῦνται. ἄλλοι δέ φασι, μαζουρὼθ, Ἑβραϊκὴ μὲν εἶναι τὴν λέξιν, σημαίνειν δὲ τὸν ἀστέρων κύνα. v.33. Τροπὰς] A. ἀκριβείας. v.35. Τί ἐστι;] A. ἰδοὺ ἐσμεν. v.37. Τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν] S. τίς ἔδωκε μεμετρημένην ἔννοιαν; ibid. Οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἔκλινε] S. καὶ ὄργανα οὐρανοῦ τίς κοιμήσει; v.40. Ἐν ὕλαις] Sch. κοίταις.

Cap.39.v.2. Ἠρίθμησας δὲ μῆνας] S. ἠρίθμησας δὲ σελήνας πληρῶσαι αὐτάς. v.3. Ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία] Th. ἐὰν λύσωσι τὰ παιδία αὐτῶν, διασώσεις αὐτά; v.6. Ἔρημον] A. ὁμαλήν. S. ἀοίκητον. Th. ἄραβα. v.7. Φορολόγου] A. ἐκπράκτου. v.9. Μονόκερως] A. ῥινόκερως. v.10. Ἐν πεδίῳ] aliqui ll. hab. ἐν ποσί. v.13. Πτέρυξ τερπομένων] S. πτερὸν ἀγλαΐσματος περιφύεται. A. πτερύγιον αἰνούντων συναναπλέκει. ibid. Ἐὰν συλλάβῃ ἀσίδα] Olymp. ἀσίδα ὁ ἐρωδιός ἐστι κατὰ Ἀκύλ. ἢ πελαργὸς, ὥς τινες ἔφασαν, οὐ καλῶς νοήσαντες. S. εἰ ἐνασμενίζεται ὁ κύκνος πτίλοις αὐτοῦ. Sch. νεέλασσα πτερὸν ποικίλην καὶ ὡραίαν ἔχον τὴν πτέρωσιν, καὶ πλέον τοῦ ταῶνος. ἡ δὲ ἀσίδα καὶ ἡ νέασσα πτερωτὰ καὶ αὐτὰ, πλὴν ἀνόητα, καὶ ἐγκατα- εἰς κα-

γὸν ἐκοπίασε, μὴ συναζομένων τῶν γεννημάτων αὐτῆς, ἀφεῖλε γὰρ ὁ θεὸς (τοῦτο γὰρ κατεσιώπησεν) αὐτῆς τὸ σοφόν. v.16. Ἀπεσκλήρυνε τὰ τέκνα αὐτῆς] S. καταπονήσει τῇ νεοττοτροφίᾳ. v.17. Καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν] S. καὶ οὐκ ἔνειμεν αὐτῇ σύνεσιν. v.19. Φόβον] Olymp. Θεοδ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν, χρεμετισμόν· ὁ δὲ, κραυγὴν, ἐξέδωκε. v.20. Δόξαν δὲ] in pler. ll. est, δόξα δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμη. v.22. Συναντῶν βασιλεῖ καταγελᾷ] plerique ll. partim hab. βέλη, partim, βέλει. quomodo legit & S. Jo. Chrys. & notat, ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, εἰς ἀπάντησιν ὅπλου, καὶ εἰς ἀπάντησιν καταφρονῶν· καθ' ἕτερα δὲ τῶν ἀντιγράφων, συναντῶν βασιλεῖ καταγελᾷ. S. Ambr. l.5.c.9. Hexaemeron: si ipse, inquit, virtutem equo dedit, & solvit de cervice ejus formidinem, ut exsultet in campo, & occurrens regibus irrideat, odoretur bellum eminus, excitetur sono tubæ, &c. in Comment. vero in Job communem edit. Græc. seq. & alteram lectionem ponit. v.24. Καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ] S. ἐν σάλῳ καὶ ὀργῇ ὡς καταπίνων. v.28. Καὶ ἀποκρύφῳ] A. ὀχυρώματος. v.30. Φύρονται] A. ἐσομισμένοι.

Cap.40. v.2. Μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ] S. ἆρα ὁ δικαζόμενος πρὸς τὸν ἱκανὸν παιδευθήσεται; διελεγχόμενος θεῷ ἀντιφθέγξεταί τι; v.4. Τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι;] A. ἰδοὺ ἐλαφρύνθην. S. ἰδοὺ κούφως ἐποίησα. v.8. Μὴ ἀποποιοῦ μου τὸ κρίμα] S. μήτι παρακυρώσῃς κρίσιν μου. ibid. Ἢ ἵνα ἀναφανῇς δίκαιος] S. ἄδικον ποιήσεις με ἵνα δικαιωθῇς. v.9. Κατ' αὐτοῦ] pler. ll. hab. κατ' αὐτόν. v.12. Σβέσον] A. ἐπίστρεψον. v.13. Κρύψον δὲ εἰς γῆν] S. καταχώνευσον αὐτοὺς εἰς κενόν. v.16. Ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὀσφύϊ] Olymp. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἡ ὀσφὺς, ἢ κατὰ τὸν Ἀκύλ. ὁ νῶτος, ἢ ὡς ὁ Σύμμ. ἐκδέδωκεν, ἡ λαγών. v.17. Ὡς κυπάρισσον] Sch. οἱ λοιποὶ, ὡς κέδρος. v.18. Σίδηρος χυτός] S. ὡς συμβλήματα σιδήρου. v.19. Ἀρχὴ πλάσματος κυρίου] Olymp. οἱ δὲ ἄλλοι, κεφάλαιον ὁδῶν ἰσχυροῦ. ibid. Πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι] S. ποιηθὲν προσαχθῆναι τῇ μαχαίρᾳ αὐτοῦ. v.22. Σὺν ῥαδάμνοις] S. σὺν ταῖς παραφυάσι. ibid. Κλῶνες ἄγνου] in aa. ll. est, κλῶνες ἄγνου. A. ἰτέαι χειμάρρου. v.23. Οὐ μὴ αἰσθηθῇ] S. οὐ καταπληγήσεται. v.24. Ἐνσκολιευόμενος] S. ἐν περόνῃ τρυπηθήσεται ἡ ῥίς.

Cap.41. v.1. Ἄξεις δὲ δράκοντα] S. ἀνελκύσεις δὲ λευιαθάν. v.2. Ψελλίῳ δὲ τρυπήσεις] Th. καὶ χαλινῷ τρήσεις σιαγόνα αὐτοῦ. v.3. Δεήσει, ἱκετηρίᾳ] duæ videntur interpretationes. Polychr. legit, δεήσει ἱκετηρίας. Sch. ὁ δὲ Ἑβρ. ἔχει, ἆρα πληθυνεῖ πρὸς σὲ δεήσεις, (sive ἱκετηρίας;) ἆρα λαλήσει πρὸς σὲ μαλακά; v.6. Μερίζονται δὲ αὐτὸν] A. ἡμισεύσουσιν αὐτὸν μεταξὺ Χαναναίων. a. Sch. Ἀκύλ. διαμερισθήσονται μεταξὺ μεταβόλων· Θεοδ. ἀγοράσουσιν αὐτόν. v.7. Πᾶν δὲ πλωτὸν, &c.] S. μὴ πληρώσεις σκηναῖς τὸ δέρμα αὐτοῦ. ib. Καὶ ἐν πλοίοις] S. καὶ ἐν ἰχθυοφόροις. v.8. Μνησθεὶς πόλεμον] A. μνήσθητι πολέμου, μὴ προσθῇς. ibid. Καὶ μηκέτι γινέσθω] Th. ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ διεψεύσατο. v.9. Οὐχ ἑώρακας αὐτὸν] S. ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καταβαλεῖ. v.11. Ἀντιστήσεταί μοι] Sch. τίς ἀντέστη μοι; v.13. Εἰς δὲ πτύξιν] S. εἰς ἀποδίπλωσιν φολίδος αὐτοῦ τίς ὑποδύσει; v.14. Κύκλῳ ὀδόντων] Th. περὶ τοὺς ὀδόντας. v.15. Τὰ ἔγκατα αὐτοῦ] Olymp. Ἀκύλ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν, σῶμα αὐτοῦ ὑπερεκχύσεις θυρεῶν· ὁ δὲ, ὑπερφρονεῖ περιερχόμενος ἐν θυρεοῖς. ibid. Συνδεσμὸς] Sch. ἀποκλείσου σφραγὶς στενή. v.17. Ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ] A. ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ. v.18. Ἐν πταρμῷ] A. πταρμὸς αὐτοῦ φέγγος πυρός. v.19. Ἐσχάραι πυρὸς]

πυρὸς] A. λοιποί. v.22. Ἀπώλεια] A. ἐνδεία. v.23. Καταχέει ἐπ' αὐτόν] S. σάρκες αὐτοῦ περικεχυμέναι αὐτῷ ἀκλινεῖς. v.25. Στραφέντος δὲ αὐτοῦ] S. ὑπὸ τῆς κινήσεως αὐτοῦ εὐλαβηθήσονται ἰσχυροί. A. ὑποσαλεύσονται ἰσχυροί. v.26. Ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ] S. καταλαβοῦσα αὐτὸν μάχαιρα οὐκ ὑποστήσεται, οὐδὲ λόγχης ἄρσις καὶ θώραξ. v.28. Πετροβόλον] Olymp. οἱ λοιποί, πέτρους σφενδόνης, ἐξέδωκαν. v.29. Σεισμοῦ πυρφόρου] S. σεισμοῦ. A. λόγχης. v.30. Ὀβελίσκοι ὀξεῖς] Th. σιδήρεια τέκτονος. A. ὡς θυρεὸς. A. ἀσπίδος. v.31. Ἀναζεῖ] A. καχλάσει. ibid. Ὥσπερ ἐξάλειπτρον] Olymp. Ἀκύλ. δὲ καὶ Σύμ. ὁ μὲν, μυρεψητήριον· ὁ δὲ, ὡς ἀναβράζοντα ὀξυπτῆρες ὀστράκων. τὸ μέντοι ἐξάλειπτρον, σκευάριον μύρου δηλοῖ. μάλιστα ἀρτύουσιν, ἐξέδωκε. v.33. Ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ] S. ἐπὶ χοὸς ἐξουσία αὐτοῦ. v.34. Πᾶν ὑψηλὸν ὁρᾷ] Th. πάντα ὑπερήφανον ἐμβλέψει. ibid. Πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν] S. παίδων βρωμάτων. Th. υἱῶν βαναυσίας.

Cap. 42. v.2. Ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν] Olymp. οἱ δὲ λοιποί, καὶ οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπὸ σοῦ ἐνθύμημα. v.3. Φειδόμενος δὲ ῥημάτων] S. ἔγνων, διὰ τοῦτο ἐλάλησα ἀνοήτως. v.5. Ἀκοὴν μὲν] Olymp. οἱ δὲ λοιποί, ἤκουόν σου, νῦν δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε. quæ lect. reperitur in edd. vulg. v.6. Ἥγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδὸν] A. καὶ παρεκλήθην ἐπὶ χοῒ καὶ σποδῷ. v.7. Ἥμαρτες σὺ] S. ὠργίσθη ὁ θυμός μου σοὶ καὶ τοῖς δυσὶν ἑταίροις σου. Th. ἐθυμώθη ἡ ὀργή μου ἐν σοὶ καὶ ἐν τοῖς δυσὶ φίλοις σου, οὐ γὰρ ἐλαλήσατε εὐθύτητα. S. ὀρθῶς. v.8. Ποιήσει κάρπωσιν] A. ἀναβιβάσετε ὁλοκαυτώματα. Th. ὁλοκαυτώσιν. S. ἀναφοράν. ibid. Λήψομαι] Chrys. οἱ δὲ λοιποί, προσδέξομαι. ib. Κατὰ τοῦ θεράποντός μου] Sch. ὡς ὁ δοῦλός μου. v.9. Ἔλυσε τὴν ἁμαρτίαν] S. καὶ προσεδέξατο ὁ θεὸς τὸ πρόσωπον Ἰώβ. v.10. Διπλᾶ] Sch. προσθήκην. v.11. Ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπήγαγεν] S. περὶ πάσης τῆς κακίας. ibid. Τετράδραχμον χρυσοῦ καὶ ἀσήμου] Polych. bib. τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον ἕν. Olymp. τὸ τετράδραχμον νόμισμα ἕν ἐστιν, οὕτω γὰρ καὶ ἕτερος τῶν ἑρμηνευτῶν ἐξέδωκεν· Ἀκ. δὲ καὶ Θεοδ. ἐνώτιον χρυσοῦν ἕν· ἐπίρρινον δὲ, Σύμ. ἄσημον δὲ, ἀντὶ τοῦ, ἀτύπωτον σταθμὸν καὶ ἀχαρακτήριστον. v.14. Ἡμέραν] A. & S. ἰσμιμα. ib. Κασίαν] Sch. κεσίαν. ibid. Ἀμαλθαίας] Sch. καρναφοὺκ. v.16. Διακόσια τεσσαράκοντα] in plerisque ll. est, διακόσια τεσσαράκοντα ὀκτώ. v.17. Πλήρης ἡμερῶν] Sch. ἐμπεπλησμένος. ἐντεῦθεν οὐ κεῖται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, ὡς Ἀκ. καὶ Σύμ. παρὰ δὲ Θεοδ. κεῖται. Olymp. ἰστέον ὅτι μέχρι τοῦ, πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, Ἀκ. καὶ Σύμ. ἐλθόντες, συνεπήρεαν τὸ βιβλίον, ὡς δὴ τῷ Ἑβρ. ἀκολουθοῦντες· ὁ δὲ Θεοδ. συμφραίνει τοῖς ἑβδομήκοντα. ibid. Ἐλιφὰζ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν] Chrys. ὁ δὲ Θεοδ. υἱὸς ἐξέδωκεν Ἰωσαφάς. ibid. Βαλδὰδ ὁ Σαυχαίων] Chrys. πάλιν Θεοδ. υἱὸς Ἀμμὼν τῶν Χαβὼρ.

ΨΑΛΜΟΙ.

Psal. 1. v.1. Μακάριος ἀνὴρ] Sch. ἀμώμητος ὁ ἀνὴρ ὃς οὐ περιεπάτησεν ἐν συνεδρείῳ παρανόμων. Th. V. & VI. ed. τέλειος ὁ νεώτερος ὃς οὐκ ἀπῆλθεν ἐν βουλῇ ἀσεβῶν. ibid. Καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν] A. καὶ ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν. S. καὶ ἐν καθέδρᾳ ἐπιθετῶν οὐ κεκοινώνηκεν. V. & VI. ed. καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ παρανόμων οὐκ ἐκάθισε. v.4. Οὐχ οὕτως] Sch. τὸ δεύτερον οὐκ ἔτως, παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ. v.5. Ἐν βουλῇ] A. ἐν συναγωγῇ. Th. ἐν συλλόγῳ. S. ἐν συνεδρίῳ.

Psal.2.Β'.] Sch.ἀνεπίγραφ☉ παρ' Ἑβραίοις. hic psalmus in *l.v.*ut in *cæteris* numeratur secundus, & ita citatur in *ed.Lat.* Act.13. quo tamen loco in exemplaribus *Græc.*nuncupatur primus; itidem ab *Justino Mart.*& à *Tertull.*contra Marcion.unde in *a.Sch.*est, ἐν τῷ Ἑβρ.συνημμένοι. v.1. Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη] *A.*ἱνατί ἐθορυβήθησαν ἔθνη, καὶ φῦλα φθέγξεται κενῶς; *S.*εἰς τί ἔθνη κυκᾶ; *Sch.*ὑπερηφανεύσαντο. v.2.Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς] *S.*συνίστανται βασιλεῖς τῆς γῆς,καὶ ὕπαρχοι συσκέπτονται ὁμοθυμαδόν. v.5.Ταράξει] *A.* καταστεύσει. v.6.Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς] *A.* & *V.ed.*καὶ ἐγὼ ἐδιαπάσμην βασιλέα μου. *S.*κἀγὼ ἔχρισα τὸν βασιλέα μου. *VI.ed.*κἀγὼ διέσωσα τὸν βασιλέα μου. *Theodoret.* προσήκει ἐνταῦθα στίξαι ἐν τῷ, βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ, εἶτα ἐπαγαγεῖν, ἐπὶ Σιὼν ὄρος· οὐ γὰρ τῆς Σιὼν ὄρους βασιλεύει μόνον, ἀλλ' ὁρατῶν καὶ ἀοράτων. ἐπὶ δὲ Σιὼν ὄρους καὶ τῆς Ἰουδαίας τὴν θείαν αὐτοῦ διδασκαλίαν τοῖς προσιοῦσι προσῴκεν· οἱ δὲ γε ταύτην δεξάμενοι,μετοχέτευσαν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὰ νάματα. hujusmodi tamen interpunctio neque in *Græc.exemplarr.* est, neque in *ed.Lat.* v.7. Διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου] *Sch.*ἀναγγέλλων ἰσχυροῦ ἀκριβασμόν. ita *Cypr.*& *Hilar.*sed *VI.ed.* καταγγέλλων εἰς θεὸν διαθήκην. *Th.*ἰσχυροῦ πρόσταγμα. v.9. Σκεῦος] in *aliquot codd.*est, σκεύη, quod *Theodor.*& *plerique aa.*hab. ib.Συντρίψεις] *A.*προσρήξεις. v.10.Σύνετε] *A.*ἐπιστημώθητε. v.12.Δράξασθε παιδείας] *A.*καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς. *S.*προσκυνήσατε καθαρῶς.

Psal.3.tit.Ψαλμὸς] *Sch.*ᾠδή, καὶ δι' ὅλης τῆς βίβλου ὁμοίως. v.2. Διάψαλμα] *Sch.*Θεοδ.καὶ Σύμμ.διάψαλμα· ἡ δὲ πέμπτη ἔκδοσις, διαπαντός. καὶ δι' ὅλης δὲ τῆς βίβλου ἐπὶ τοῦ διαψάλματ☉ ὁμοίως ἐκδεδώκασι. de hoc autem disputatum est à *S.Hieron.* in epist. ad Marcellam. v.4. Ἅγιον αὐτοῦ] *A.*ἡγιασμένου. *S.*ἁγίου ἑαυτοῦ. v.5. Ἀντιλήψεταί μου] *Justin.*legit, ἀντελάβετό μου. & ita est in *Paraph.Chald. Psalter.Æthiop.* & *Arab.*item in *translationibus Lat.*suscepit me.

Psal.4.tit. Εἰς τὸ τέλ☉] Sch.πῶς λαμβάνουσι καὶ ἐκλέγονται,εἰς τὸ τέλος, οἱ παλαιοί; Ἀ.τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς μελῴδημα τοῦ Δαυίδ· Σ.ἐπινίκιος διὰ ψαλτηρίων ᾠδὴ τοῦ Δαυίδ· Θ.εἰς τὸ νῖκος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. v.1. Εἰσήκουσέ μου] *Sch.*οἱ πάντες, ἐπάκουσον. v.2. Βαρυκάρδιοι] *Sch.* ἔνδοξοί μου, οἱ πάντες. v.4. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ] *A.* κλονεῖσθε. *S.* ὀργίζεσθε, ἀλλὰ μή. ibid.Κατανύγητε] *A.*ἡσυχάσατε. v.5. Ἐλπίσατε] *Chrys.* ἕτερος φησι, πεποίθατε. v.6. Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς] *A.* ἔπαρον. *S.*ἐπίσημον ποίησον. v.8 Κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με] *A.*καθ' ἰδίαν εἰς πεποίθησιν καθίσεις με.

Psal.5.v.2.Προσεύξομαι] *Sch.* οἱ λοιποί, εὔχομαι. v.3. Ἐπόψομαι] aliqui *ll.* hab. ἐπόψει με. & ita est in *Psalt.Arab.* in *Æthiop.*autem, ὄψομαί σε. *Sch.*ἀποσκοπεύσω. *Chrys.*ἕτερος φησι, σκοπήσω. *Athanas.*μέγα ἀγωνίας καύχημα, τὸ ἐκ τῆς κοίτης αὐτῆς παρίστασθαι τῷ θεῷ, καὶ φθάνειν ἐν εὐχαριστίᾳ τὸν ἥλιον. οὕτω γὰρ φησιν· ἐπόψομαι τὰ θεῖα καὶ ἅγια σου μυστήρια ἃ ἡτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε. *Theodor.*legit, ἐπόψει με, & hæc notat, ἔν τισι δὲ γέγραπται, καὶ ἐπόψομαι, ὅπερ οὐ παντὸς λέγειν, ἀλλὰ τῶν κατὰ τὸν μέγαν Ἠλίαν θαρρούντων ἐκ πολιτείας, ζῇ κύρι☉ ᾧ παρέστημι ἐνώπιον αὐτοῦ σήμερον. *Chrys.*τὰ γὰρ δύο κεῖται. ἐὰν μὲν, ἐπόψει με· εἶδες ποιμαίνοντα, ἐπόψει βασιλεύοντα· εἶδες ψάλλοντα, ἐπόψει προφητεύοντα. ἐὰν δὲ, ἐπόψομαι· εἶδον,

εἶδον, φησὶ, τὰ πρόσκαιρα, καὶ θλιβερὰ, ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς
καὶ κακάς· ἀντὶ δὲ τῶν τοιούτων θλιβερῶν καὶ λυπηρῶν, ἐπόψομαι τὰ αἰώ-
νια ἀγαθά· εἶδον προφήτας, ἐπόψομαι εὐαγγελιστάς· εἶδον ἀγίους, ἐπόψο-
μαι μάρτυρας. ταῦτα γὰρ πάντα τὰ δύο ἁρμόζει λέγεσθαι. καὶ ἐπόψει με· ὅ-
ταν πᾶσαν σκοπιὰν ἀπελάσω ἀπ' ἐμοῦ, παραστήσομαί σοι, καὶ τότε ἐπόψει
με. atque hæc quidem verba etiam apud *Theodor.* leguntur. v.4. Οὐδὲ παρ-
οικήσει] *A.* οὐ προσηλυτεύσει. v.5. Ἐμίσησας κύριε] ita etiam Latine est in
vet. Psalter. quo Ecclesia Rom. perquam diu usa est, ac nunc etiam Basilica
S. Petri Romæ utitur, quod *Romanum* à nobis appellabitur; atque ita in *Psalt.*
Æthiop. plerique tamen *ll.* non hab. κύριε. v.8. Ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, &c.]
A. διὰ τοὺς ἐφοδεύοντας κατεύθυνον εἰς πρόσωπόν μου ὁδόν σου. *S.* διὰ τοὺς
ἀποθλίβοντάς με ὁμάλισον ἔμπροσθέν μου τὴν ὁδόν σου. *Theodor.* ἐνώπιόν μου
τὴν ὁδόν σου. ἐν ἑκατέρᾳ γραφῇ τῆς εὐσεβοῦς ἔχεται διανοίας· εἴτε γὰρ ἡμετέρα
ὁδὸς κατευθυνθείη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πάντως οὐ ληψόμεθα πεῖραν· εἴτε ἡ τοῦ θεοῦ
ὁδὸς κατευθυνθῇ ἐνώπιον ἡμῶν, αὐτὴν ὁδεύσομεν, καὶ πρὸς αὐτὴν προθύμως
δραμούμεθα. videndus *Hier.* in epist. ad Suniam. v.11. Εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοί]
sic quoque est in *Psalt. Arab.* atque in *Æthiop.* sed *aa. ll.* non hab. ἐπὶ σοί. ibid.
Καυχήσονται] *A.* γαυριάσουσιν. ib. Ἐστεφάνωσας ἡμᾶς] *A.* στεφανώσεις αὐτόν.

Psal.6. v.5. Ὁ μνημονεύων σου] *A.* μνήμη σου. *S.* ἀνάμνησίς σου. v.7. Ἐ-
ταράχθη ἀπὸ θυμοῦ] *A.* ἠυχμώθη. *S.* ἐφλέγμαινεν ἀπὸ πικρασμοῦ. ibid.
Ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου] *A.* μετήρθην ἐν πᾶσιν ἐνδεσμοῦσίν
με. *S.* ἐπειβανώθην διὰ τοὺς θλίβοντάς με. v.8. Τὴν ἀνομίαν] *A.* ἀνωφε-
λές. v.10. Καὶ ταραχθείησαν] *A.* καὶ κατασπουδασθείησαν. ibid. Διὰ τάχους]
A. ἐξαίφνης. *Sch.* ἀθρόως.

Psal.7. tit. Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ] *Chrys.* ἄλλος, ψαλμὸς ὑπὲρ ἀγνοίας τῷ
Δαυὶδ· ἄλλος, ἀγνόημα τῷ Δαυίδ. ibid. Χουσὶ] *Sch.* Αἰθίοπος. v.4. Ἀ-
ποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενὸς] *A.* εἰ ἀνήρπασα τοὺς θλίβοντάς με
ματαίως. v.5. Διάψαλμα] *Sch.* Ἑβραῖος, σέλ· Ἀκύλ. ἀεί. v.6. Ὑψώ-
θητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου] *Chrys.* ἄλλος φησὶ, ἐν θυμῷ ἐπὶ τοὺς
ἐχθρούς σου· ἕτερος, ἐν χόλῳ τῶν θλιβόντων με· ἕτερος, ἐν ἀνυπερθεσίαις
ἐνδεσμεύντων· ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ ἐν τοῖς πέρασι, βεεβαρώθ, φησί. τὸ δὲ ἐν τοῖς πέ-
ρασιν, οἱ μέν φασιν, ἐν ταῖς κεφαλαῖς· οἱ δὲ, μηδεὶς διαφύγοι τῶν ἐχθρῶν.
ibid. Ἐχθρῶν μου] ita hab. *Psalt. Arab.* atque ita etiam *Æthiop. aa. ll.* hab. ἐ-
χθρῶν σου. ibid. Ἐν προστάγματι] *Chrys.* ἄλλος φησὶ, ἐν κελεύσματι. v.7. Κυ-
κλώσει σε] *Chrys.* ἄλλος φησὶ, κυκλωσάτω σε. ibid. Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς
ὕψος ἐπίστρεψον] *Chrys.* ἄλλος φησὶ, καὶ ἐπάνω αὐτῆς εἰς τὸ ὕψος ὑπό-
στρεψον· ἄλλ. καὶ ἐπὶ ταύτῃ εἰς ὕψος ἐπίστρεψον· ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ ὑπὲρ ταύτης,
φησὶν, οὐαλέα. v.8. Κρινεῖ λαοὺς] *Chrys.* ἄλλ. φησὶ, δικάσει. ibid. Ἀκακίαν
μου ἐπ' ἐμοὶ] *S.* ἁπλότητά μου τὴν ἐπ' ἐμοί. v.9. Συντελεσθήτω] *S.* ἀπαρτισθή-
τω κάκωσις τῶν ἀσεβῶν. ibid. Κατευθυνεῖς δίκαιον] *Chrys.* ἄλλ. καὶ ἑδράσεις
δίκαιον. *A. S. & Th.* καὶ κατευθυνεῖς δίκαιος. ὡσαύτως δὲ καὶ Ὠριγέν. ἐν τῇ ἐξ-
ηγήσει. ibid. Ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεὸς] *Chrys.* ἄλλος, ὁ ἐτασμὸς
καρδιῶν καὶ νεφρῶν ὁ θεὸς δίκαιος ὁ ὑπερασπιστής μου· καὶ ἕτερος, ὁ θεὸς δί-
καιος· οἱ ἑβδομήκ. δὲ οὕτως εἶπον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεὸς, δικαία
ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ. v.11. Μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἑκάστην ἡμέραν]
Chrys. ἄλλος φησὶ, ἐμβριμώμενος κατὰ πᾶσαν ἡμέραν· καὶ ἄλλος, ἀπειλούμε-
νος.

νος· ὁ δὲ Ἑβρ. ζωὴμ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. ἐμβριμώμενος· οὐ κολάζων. v.12. Τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει] Chrys. ἄλλ. φησὶ, τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἀκονήσει. al. Sch. S. ἀκονήσει. ibid. Ἐνέτεινε] Chrys. ἄλλ. φησὶ, ἐντενεῖ. v.13. Τοῖς καιομένοις] S. εἰς τὸ καίειν. v.14. Ὠδίνησεν] Chrys. ὁ δὲ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ ὠδίνησεν, ἰέβελ. ib. Συνέλαβε] Chrys. ἄλλος, καὶ κυήσας. ib. Ἀνομίαν] A. ψεῦδος. v.15. Εἰς βόθρον] A. ἐν διαφθορᾷ.

Psal. 8. v.1. Ὡς θαυμαστὸν] Chrys. ἄλλος, τί μέγα τὸ ὄνομά σου; ibid. Ὅτι ἐπήρθη] Sch. ἄλλος, ὃς ἔταξας τὸν ἔπαινόν σου. v.2. Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον] A. ἐκ στόματος βρεφῶν ἐθεμελίωσας κράτος. VI. ed. συνεστήσω ἰσχύν. ibid. Ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου] Chrys. ἕτερος ἀκριβέστερον, διὰ ἐνδεσμοῦντάς σε. est autem Aquilæ. ibid. Τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητὴν] VI. ed. ὥστε παῦσαι ἐχθρὸν καὶ τιμωροῦντα ἑαυτόν. v.3. Ὅτι ὄψομαι] VI. ed. ὁρῶ γάρ. ibid. Ἐθεμελίωσας] A. ἡτοίμασας. VI. ed. ἥδρασας. v.4. Τί ἐστιν ἄνθρωπος] Chrys. ἄλλος, τί κατ' ἄνδρα, ὅτι μνημονεύεις αὐτοῦ; v.5. Βραχύ τι παρ' ἀγγέλους] Th. & V. ed. βραχύ τι παρὰ θεόν. Chrys. ἄλλος, ὀλίγον παρὰ θεόν· ὁ δὲ Ἑβρ. οὐθαρσηνουματ μηελωὴμ. v.6. Καὶ κατέστησας αὐτὸν] Chrys. ἄλλος, ἐξουσιάζειν ἐποίησας αὐτὸν τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου. v.7. Κτήνη τοῦ πεδίου] Chrys. ἄλλος, τὰ ἄγρια.

Psal. 9. tit. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων] A. τῷ νικοποιῷ νεανιότητος τοῦ υἱοῦ μελῴδημα τοῦ Δαυίδ. S. ἐπινίκιος περὶ θανάτου τοῦ υἱοῦ ᾆσμα τοῦ Δαυίδ. Th. & V. ed. τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ ἀκμῆς. VI. ed. εἰς τὸ τέλος νεανιότης. v.2. Ἀγαλλιάσομαι] A. & S. καὶ γαυριάσω. ibid. Ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, &c.] S. ᾄσω τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε, ἀναστραφέντων τῶν ἐχθρῶν μου εἰς τὰ ὀπίσω, προσκοψάντων καὶ ἀπολομένων ἐκ προσώπου σου. v.4. Ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου] Chrys. ἄλλος, ὑπερεδίκασάς μου. v.5. Ἀπώλετο] Chrys. ἄλλος, ἀπώλεσας. v.6. Αἱ ῥομφαῖαι] A. ἔρημα. S. ἐρείπια. ibid. Μετ' ἤχου] Chrys. ἄλλος, σὺν αὐτοῖς· ὁ δὲ Ἑβρ. ἐμ. v.7. Εἰς τὸν αἰῶνα μένει] Chrys. ἄλλος, καθεδεῖται· Ἑβρ. ιησήβ. v.8. Ἡτοίμασεν] A. & S. ἥδρασεν. v.9. Τῷ πένητι] Chrys. ἄλλος, τῷ ἐπιτρίπτῳ· ἄλλος, τῷ τεθλασμένῳ. ib. Ἐν θλίψει] sic legit Clem. Alex. Strom. 6. habet enim, ἐν εὐκαιρίᾳ καὶ θλίψει. v.10. Ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ] Chrys. ἄλλος, πεποιθήσουσιν, ἀντὶ τοῦ θαῤῥήσουσι. v.11. Κατοικοῦντι] Chrys. ἄλλος, τῷ καθημένῳ. ibid. Ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ] S. μηχανάς. A. ἐνδιαγωγάς. Chrys. ἄλλος, ἐν τοῖς λαοῖς τὰ μηχανήματα αὐτοῦ. v.12. Δεήσεως] ita est in Psalt. Rom. aa. ll. hab. κραυγῆς. v.14. Ἀγαλλιάσομαι] ita est in Psalt. vet. & in Rom. sed aa. ll. hab. ἀγαλλιασόμεθα. v.15. Ἐνεπάγησαν] Chrys. ἄλλος, ἐβαπτίσθησαν. v.16. Γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν] Chrys. ἄλλος, ἐγνώσθη κρίμα ποιήσας. ibid. Χειρῶν αὐτοῦ] Chrys. ἄλλος, ταρσῶν αὐτοῦ. ibid. Ὠδὴ διαψάλματος] A. ᾠδὴ ἀεί. S. μέλος διαψάλματος. v.18. Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχὸς] Chrys. ἄλλος, οὐ γὰρ εἰς τέλος ἡ προσδοκία πραέων ἐπιλησθήσεται. v.19. Κραταιούσθω] Chrys. ἄλλος, θρασυνέσθω. v.20. Κατάστησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς] A. θὲς κύριε φόβημα αὐτοῖς. Th. κατάστησον κύριε φόβον αὐτοῖς. S. τάξον κύριε νόμον αὐτοῖς. a. Sch. ἄλλος, ἐπίλαμψαι.

Psal. 10. v.1. Ἐν εὐκαιρίαις] A. εἰς καιρόν. S. ἐν καιροῖς θλίψεως. v.2. Ἐμπυρίζεται] A. ἐκκαίεται. S. φλέγεται. v.3. Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς] Chrys. ἄλλος, ὅτι αἰνέσας παράνομος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας,

εὐλογήσεις, παρώξυνε τὸν κύριον· ὅταν ὑψωθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐκζητεῖ. ἄλλος, ὅτι ὕμνησεν ἐπὶ πόθῳ ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας διέσυρε τὸν κύριον. ἀσεβὴς κατὰ μετεωρισμὸν θυμοῦ αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκζητήσῃ· οὐκ ἔστι θεὸς πάσαις ἐννοίαις αὐτοῦ. ἄλλος, δι' ὅλων τῶν ἐνθυμημάτων αὐτοῦ. v. 4. Κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ] Theodoret. ἐνταῦθα εἰς τὸ, αὐτοῦ, ὑποστικτέον· οὐκ ἐκζητήσει, ἀντὶ τοῦ, παρώξυνε τὸν κύριον, λέγων οὐκ ἐκζητήσει. quæ distinctio in ll. Græc. non exstat. v. 5. Ἀντανακρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ] Chrys. ἄλλος, ἦρται ἡ κρίσις σου ἀπέναντι, &c. v. 6. Οὐ μὴ σαλευθῶ] S. οὐ περιβαπτίσομαι εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. v. 7. Πόνος] Chrys. ἄλλος, ἀναφθές. v. 8. Ἐγκάθηται ἐνέδρᾳ] S. ἐγκάθηται ἐνεδρεύων περὶ τὰς αὐλὰς ἐν ἀποκρύφοις ἀποκτεῖναι ἀναίτιον. v. 9. Τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ] Chrysost. ἄλλος, ἐν τῷ περιφράγματι αὐτοῦ. ibid. Ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτὸν] Chrys. ἐν ἑλκυσμῷ αὐτοῦ. ibid. Ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ] Chrys. ἄλλος, ἐν τῇ σαγήνῃ. v. 10. Κύψει καὶ πεσεῖται, &c.] Chrys. ἄλλος, ὁ δὲ θλασθεὶς καμφθήσεται, ἐπιπεσόντος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ τοῖς ἀσθενέσιν. v. 12. Ὑψωθήτω ἡ χείρ σου] Chrys. ἄλλ. ἔπαρον τὴν χεῖρά σου. v. 14. Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς] S. ὁρᾷς ὅτι σὺ μόχθον καὶ παροργισμὸν ἐπιβλέπεις, ἵνα δοθῶσιν εἰς χεῖράς σου. A. εἶδες ὅτι σὺ πόνον καὶ παροργισμὸν ἐπιβλέψεις. ibid. Σὺ ἦσθα] Chrys. ἄλλος, σὺ ἐγένου. ἄλλος, σὺ ἔσῃ. v. 15. Ζητηθήσεται, &c.] S. ἐκζητηθήσεται ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ ἵνα μὴ εὑρεθῇ αὐτός. v. 17. Τὴν ἑτοιμασίαν, &c.] Chrys. ἄλλος, τὴν πρόθεσιν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέχει τὸ οὖς σου. v. 18. Ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ] Chrys. ἄλλος, ὀρφανῷ καὶ τεθλασμένῳ.

Psal. 11. v. 1. Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη] Chrys. ἄλλος, ἀνάστηθι εἰς ὄρη. ἄλλος, μετακινοῦ. v. 2. Ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν] A. & S. ἡτοίμασαν βέλος αὐτῶν ἐπὶ τὴν νευράν. ibid. Τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ] VI. ed. εἰς τὸ ἐπιδεῖξαι τὸ σκότος εἰς φῶς. S. ὡς ἐν ζόφῳ. v. 3. Ὅτι ἃ κατηρτίσω, καθεῖλον] VI. ed. ὅτι αἱ διαδοχαί. Chrys. ἄλλος, ὅτι αἱ διδασκαλίαι συντετρίβησαν. A. ὅτι οἱ θεμέλιοι καθαιρεθήσονται. S. ὅτι οἱ θεσμοὶ κατελύθησαν. ibid. Ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε;] A. δίκαιος τί κατηργάσατο; S. δίκαιος τί ἔδρασε; v. 4. Εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσι] Sch. τὸ εἰς τὸν πένητα, ἐν τῇ σελίδι τῶν ό. ἔκειτο μόνον ἀμφιβόλως. hoc quidem in Hebr. non est. Th. ἐπιβλέπουσι. A. ὁραματίζονται. v. 5. Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ] Chrys. ἄλλος, κύριος δίκαιος ἐξεταστής· ἄλλος, δίκαιον δοκιμάζει, καὶ ἀσεβῆ· καὶ ἀγαπῶντα ἀδικίαν ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ἄλλος, ὁ ἀγαπῶν ἀδικίαν, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. v. 6. Ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας] Chrys. ἄλλος, ὕσει ἐπὶ παρανόμους ἄνθρακας. v. 7. Εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ] Chrys. ἄλλος, εὐθύτητας ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν· τῶν δικαίων, ἢ, αὐτοῦ τοῦ θεοῦ.

Psal. 12. v. 1. Ὅσιος] A. ἁγνός. ibid. Ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι] S. αἱ πίστεις. Chrys. ἄλλος, ἐσπανίσθησαν πιστοί. v. 2. Ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν] aa. ll. ἐλάλησαν κακά. S. χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ λαλοῦσι. v. 4. Μεγαλυνοῦμεν] Chrys. ἄλλος, δυναστεύσομεν. ibid. Παρ' ἡμῶν] in aa. ll. est, παρ' ἡμῖν. vulg. Lat. ed. & Psalt. Rom. hab. à nobis. S. Aug. apud nos. A. χείλη πάρεστιν ἡμῖν· τίς δεσπότης ἡμῶν; Chrys. ἄλλος, σὺν ἡμῖν πάρεστι· τίς κυριεύσει ἡμῶν; v. 5. Ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας, &c.] A. ἀπὸ προνομῆς πενήτων, ἀπὸ οἰμωγῆς πτωχῶν. S. διὰ κακοπάθειαν πτωχῶν, διὰ οἰμωγὴν πενήτων.

νήτων. ibid. Θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ] S. τάξω σωτήριον ἐμφανές. Chryſ. τουτέστι, φανερῶς σώσω. ἄλλος, ἐν σωτηρίᾳ σου. v.6. Πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῇ] A. χωροῦν, τῇ γῇ διϋλισμένον. Chryſ. ὁ δὲ Ἑβρ. τὸ χωνευόμενον, τὸ ῥέον ἐν τῇ γῇ. v.7. Φυλάξεις ἡμᾶς] Chryſ. ἄλλος, φυλάξεις αὐτούς· ἄλλος, αὐτά. ibid. Ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα] Chryſ. ἄλλος, ἅμα τῇ γενεᾷ τῇ εἰς τὸν αἰῶνα. v.8. Περιπατοῦσι] Chryſ. ἄλλος, περιπατήσουσι. ibid. Κατὰ τὸ ὕψος σου, &c.] Chryſ. ἕτερος, κατὰ τὸ ὕψος εὐωνισμένοι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων· ἄλλος, ὅταν ὑψωθῶσιν οἱ εὐτελεῖς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Ἑβρ. χάρμ ζολλὼθ λεβνὴ ἀδάμ. Vl. ed. ἐξουθένησας. Theodor. ὕψος μὲν τὴν δύναμιν λέγει, πολυωρίαν δὲ τὴν πολυχρονιότητα· ἵνα ᾖ τὸ λεγόμενον τοιοῦτο· διὰ τῆς σῆς ἰσχύος πολυχρονιότητα καὶ αἰώνιον ζωὴν ἡμῖν δέδωκας. μετὰ γὰρ τὴν σωτήριον ἀνάστασιν, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τὰ τῆς ζωῆς ἡμῖν ἐκτενεῖται. ἄλλος, ἐπολυώρησας, πολλῆς φροντίδος ἠξίωσας.

Pſal. 13. tit. Τῷ Δαυὶδ] Sch. Δαυὶδ ἐρμηνεύεται ἱκανὸς χειρὶ, καὶ μόνος, καὶ πεποθημένος, καὶ οὗτος ἀγαπητός. v.1. Ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος] Chryſ. ἄλλος, ἐπιλανθάνῃ μου τέλεον· ἄλλος, εἰς νῖκος. ibid. Ἀποστρέψεις] A.S.& Th. κρύψεις. v.2. Θήσομαι βουλὰς] Chryſ. ἄλλος, τάξω γνώμας. ibid. Ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας] S. μερίμνας ἐν τῇ διανοίᾳ μου καθημέραν. A.& Th. ut 70. v.6. Ἄσω τῷ κυρίῳ, καὶ &c.] Heſych. τοῦτον τὸν στίχον δύο ζυγαὶ τῶν οβ΄. ἐρμηνευτῶν εἶπον· διότι παράκειται τὸ σημεῖον τὸ διὰ τοῦ μέλανος, ὃ λέγεται λημνίσκος. διὰ μὲν τῆς κεραίας τῆς μέσης σημαίνει τὸν στίχον· διὰ δὲ τῶν δύο στιγμῶν, τῆς ἐπάνωθεν καὶ τῆς ὑποκάτω, τὰς δύο ζυγὰς τῶν ἐρμηνευτῶν ἠνίξατο. apparet, ᾄσω τῷ κυρίῳ, &, ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου, geminam eſſe interpretationem, quæ adjacente lemniſco, punctiſque hinc inde adjunctis, olim indicabatur. quare de hoc eodem verſiculo, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου, ita legitur in Sch. οὐκ ἔκειτο παρ' οὐδενὶ ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε ἐν τῷ Εὐσεβ. τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. ita in quibuſdam exemplar. hoc fuit, defuit in aa.

Pſal. 14. v. 1. Διέφθειραν] ſic in Hebr. aa. ll. hab. διεφθάρησαν. v.3. Τάφος ἀνεῳγμένος] hæc & quæ ſeqq. uſque ad, οὐχὶ γνώσονται, abſunt à pler. ll. habet tamen Juſtin. & ſunt in Pſalt. Rom. & Arab. item in Æthiop. at in commentar. Græc. addita ſunt margini cum hoc Scholio, οὐδαμοῦ κεῖνται τῶν ψαλμῶν· πόθεν δὲ ὁ ἀπόστολος εἴληφεν αὐτοὺς, ζητητέον. al. Sch. Διόδωρος, καὶ Θεόδωρος, καὶ Κύριλ. καὶ Δίδυμ. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν· ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ ταῦτα οὐχ εὕρηται. v.4. Οὐχὶ γνώσονται] A. μὴ οὐκ ἐπέγνωσαν; S. μὴ γνώσονται; ibid. Βρώσει ἄρτου] S. ὡσεὶ ἄρτον. v.5. Οὗ οὐκ ἦν φόβος] Sch. τὸ, οὐκ ἦν φόβος, οὐκ εἴρηται τοῖς ἄλλοις τρισί. v.7. Ἀγαλλιάσθω Ἰακὼβ, καὶ εὐφρανθήτω] ſic & in Pſalt. Rom. in cæt. vero ll. eſt, ἀγαλλιάσεται καὶ εὐφρανθήσεται.

Pſal. 15. v. 4. Ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀθετῶν] S. ὀμόσας ἑταῖρος εἶναι, καὶ μὴ ἀλλαγείς. A.& Th. τοῦ κακῶσαι. v.5. Ἐπ' ἀθώοις] A. ταπεινόφρονος καὶ ἁπλοῦ. S. καὶ ἀμώμου.

Pſal. 16. v. 1. Κύριε] A.& Th. ἰσχυρέ. v.2. Ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου] A. ἀγαθωσύνη μου οὐ μὴ ἐπὶ σέ. S. ἀγαθόν μοι οὐκ ἔστιν ἄνευ σοῦ. v.3. Ἐθαυμάστωσε

πάντα

πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς] A. ὑπερμεγέθεσί μου πᾶν θέλημα ἐν αὐτοῖς. S. εἰς τοὺς μεγάλους πᾶν τὸ θέλημά μου ἐν αὐτοῖς. Th. θαυμαστόν μοι πάντα τὰ θελήματά μου ἐν αὐτοῖς. v.4. Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν] A. πληθυνθήσονται διαπονήματα αὐτῶν. S. πολλαὶ αἱ κακοπάθειαι αὐτῶν ἀκολουθοῦσι ταχέως. Th. ἐπληθύνθησαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν, εἰς τὰ ὀπίσω ἐτάχυναν. ibid. Οὐ μὴ συναγάγω] A. οὐ μὴ σπείσω σπονδὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων. v.11. Πληρώσεις με εὐφροσύνης] A. & Th. πλησμονὴν εὐφροσυνῶν. S. ἑπτὰ εὐφροσύνας. ibid. Μετὰ τοῦ προσώπου σου] S. παρὰ τῷ προσώπῳ σου.

Psal. 17. v. 1. Δικαιοσύνης μου] Sch. οἱ δ' ἄλλοι τὸ, μου, οὐ προσέθηκαν· ἀλλ' ὁ μὲν Σύμμ. καὶ Θεοδ. κύριον δικαιοσύνης τὸν Θεὸν ὠνομάκασιν· ὁ δὲ Ἀκύλ. εἰσάκουσον δίκαιον, ἀντὶ τοῦ, δικαίως. ibid. Δεήσεώς μου] A. αἰνέσεώς μου. v.2. Ἐξέλθοι] S. ἐξελεύσεται. ibid. Ὀφθαλμοί μου] aliquot ll. hab. ὀφθαλμοί σου. & ita quoque est in *vulg. Lat. ed.* & in *Psalt. Rom.* v.4. Ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληρὰς] S. ὁδοὺς ἐφυλαξάμην παραβάτου. v.5. Κατάρτισαι] S. συγκράτησον. Th. τελείωσον. v.10. Τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν] S. τῷ στέατι αὐτῶν ἀπεφράγησαν. v.11. Ἐκβαλόντες με] S. μακαρίζοντές με παραχρῆμα περιεκύκλουν. ibid. Ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ] S. ἑτεροκλινεῖν ἐν τῇ γῇ. A. τοῦ ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. v.12. Ὑπέλαβόν με] Theodor. ἀντὶ τοῦ, ἐπιμένουσιν, εἶπε τὸ, ὑπέλαβον. v.13. Πρόφθασον αὐτοὺς, καὶ ὑποσκέλισον αὐτοὺς] A. πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, κάμψον αὐτόν. S. πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὄκλασον αὐτόν. v.14. Ἀπολύων ἀπὸ γῆς] Theodor. ad hunc loc. ita scribit: τῷ ὄρῳ σου γάρ φησι τοὺς ἀνθρώπους παραπέμπεις εἰς θάνατον· σὺ γὰρ εἶπας, γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. ad verba autem seqq. διαμέρισον αὐτοὺς, affert hæc: ἐγὼ δὲ, εἰ καὶ σοὶ θανάτῳ παραπέμψαι ῥᾴδιον, ἀλλ' οὖν ἱκετεύω ζῶντας αὐτοὺς σκεδασθῆναι, καὶ τὴν κακὴν αὐτῶν συμφωνίαν διαλυθῆναι. Suidas, ἀπολύων, τῷ θανάτῳ παραπέμπων· Δαυΐδ· κύριε ἀπολύων ἀπὸ γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. ἄλλος δὲ ἑρμηνευτὴς, ἀπὸ ὀλίγων, φησί. *Psalt. vet.* hab. perdens de terra. & *S. Aug.* in epist. 59. ad Paulin. testatur in *uno Græc. cod.* se reperisse quod *Latini sui* haberent, Domine perdens de terra. *cæteri* vero *ll. Cyril.* & *Didym.* habent, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς. & *S. Aug.* in eadem epist. fatetur ita se in *a. cod. Græco* reperisse, quemadmodum ipse *Paulinus* posuerat, à paucis de terra. *A.* κύριε ἀπὸ τεθνηκότων ἐκ καταδύσεως, μέρος αὐτῶν ἐν ζωῇ. *S.* κύριε ἀπὸ τῶν νεκρῶν, ἀπὸ ἐκλελυκότων, ὧν ἡ μερὶς ἐν ζωῇ. ibid. Κεκρυμμένων] *S.* ἀποθέτων. ibid. Ἐχορτάσθησαν ὑείων] ita *l.v.* quod autem in *antiquior. ll.* scriptum esset sine accentu, & librariis usitatum foret ad ι literam adjungere ε, vicissimque ad ε adjungere ι, inde videtur duplex scriptura fluxisse, (quod etiam innuit *S. Aug.*) ut in *Græc. codd.* partim sit υἱῶν, partim ὑείων, sive ὑῶν. in *Sch.* quidem ad marginem apposito ad verbum ὑῶν, hæc leguntur: ἀντὶ τῆς ἀκαθαρσίας, οὐ μόνον δὲ αὐτοὶ ἀκάθαρτοι γεγόνασιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν τῆς ἀκαθαρσίας μεταδεδώκασι. in *aa.* etiam *comment.* est, ὑῶν· atque ad eum locum sic legitur: ἐχορτάσθησαν τῶν παρανομούντων. καὶ ἄλλως· πάσης, φησὶ, παρανομίας ἐνεπλήσθησαν, καὶ εἰς παῖδας δὲ αὐτῶν παρέπεμψαν. *Apollinarius* in metaphrasi habet,

Πλησθέντες σιάλων, λίπον υἱάσι λείψανα δαιτός.

in *Psalt. Rom.* item *Arab.* & apud *Arnob.* est, porcina. *Paulin.* in epist. ultima ad *S. Aug.* utramque lectionem agnoscit, cum scribit; saturati sunt porcina, vel, sicut

ficut in quibuſdam pſalteriis ſcriptum audio, ſaturati ſunt filiis. eandem varietatem notat S. *Aug*. in epiſt. qua reſpondet Paulino, & in hunc pſalmum affert hæc: ſane illo verſu, ubi dictum eſt, ſaturati ſunt porcina, nonnulla exemplaria, ſaturati ſunt filiis, habent: ex ambiguo enim Græco interpretatio duplex venit. *Theodoret*. ad eundem verſiculum, qui in variis ipſius codicibus varie legitur, ſtatim ſubjungit interpretationem *Symm*. χορτασθήσονται υἱοὶ, καὶ ἀφήσουσι τὰ λείψανα αὐτῶν τοῖς νηπίοις αὐτῶν. lectio υἱῶν, in *Græc. codd.* frequentior eſt. v.15. Ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου] *A*. ἐν τῷ ἐξυπνισθῆναι ὁμοιώσεως σου. *Th*. ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δεξιάν σου. *S*. ἐξυπνισθεὶς τῆς ὁμοιώσεώς σου.

Pſal.18.v.8. Ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν] *A*. ἀπὸ στόματος αὐτοῦ φάγεται. *S*. ἐκ στόματος αὐτοῦ ἀνήλισκον. v.18. Κακώσεώς μου] *S*. ταλαιπωρείας. v.25. Ὁσιωθήσῃ] ſic *Tertull*. ſanctificaberis. at *S.Cypr*. cum juſto juſtificaberis. *aa*. vero *ll*. hab. ὅσιος ἔσῃ. *S*. πρὸς ὅσιον ὁσίως πράξεις. al. *Sch*. μετὰ κεχαριτωμένου χαριτωθήσῃ. v.27. Ταπεινὸν] *S*. πρᾶον. v.30. Τὰ λόγια κυρίου πεπυρωμένα] *S*. ῥῆσις τοῦ κυρίου δόκιμος. v.33. Ἐλάφου] ſic *Græci ll*. hab. *S*. tamen *Hieron*. aſſeverat, omnes interpp. tranſtuliſſe, ἐλάφων. ib. Καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ] *A*. καὶ ἐπὶ τὰ ὑψώματά μου στήσεις με. v.35. Ὑπερασπισμὸν] *VI.ed*. ὑπερασπιστήν σε τὸν σωτῆρά μου. ibid. Σωτηρίας μου] *aa. ll*. non hab. μου, quod tamen ab *omnibus interpp*. poſitum eſſe ſcribit *S. Hieron*. ib. Καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει] *Sch*. τὸ, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει, Θεοδοτίωνός ἐστιν, ἀντὶ τοῦ, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος, εἰρημένου τοῖς ό. v.39. Συνεπόδισας πάντας] affirmat *S. Hier*. 70. interpp. non adſcripſiſſe, πάντας. *A*. κάμψεις ἐπανεστηκότα μοι. v.43. Ῥύσαι με] *A*. διασώσεις με ἀπὸ δικασιῶν. *S*. ῥύσῃ με ἀπὸ ἀντιλογιῶν. v.45. Ἐπελαθόμην ...] *S*. ἠτιμάσθησαν. a. *Sch*. Σύμμ. ἀτιμωθήσονται, καὶ ἐντραπήσονται.

Pſal.19.v.3. Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ] *S*. οὐ ῥήσεσιν, οὐ λόγοις ὧν οὐκ ἀκούονται φωναί· ἀλλ' εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ ἦχος. *A*. ὁ κανών. v.4. Ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ] *A*. τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκήνωμα ἐν αὐτοῖς. v.5. Δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ] ſcribit *S. Hieron*. obeliſco notatum eſſe illud, αὐτοῦ. eſt quidem in *Pſalt. Arab*. & in *Æth*. at abeſt ab *aa. ll. Græc*. v.12. Παραπτώματα] *A*. ἀγνοίας. v.13. Ἀπὸ ἀλλοτρίων] *S*. καί γε ἀπὸ ὑπερηφάνων συντήρησον τὸν δοῦλόν σου.

Pſal.20.v.3. Πιανάτω] *Sch*. φαιδρυνάτω, στεασάτω. v.4. Δώη σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου] κύριος, quod eſt in *aa. ll*. *S. Hieron*. monet ex ſuperioribus ἀπὸ κοινοῦ ſubaudiri. v.7. Μεγαλυνθησόμεθα] ſic eſt in *Rom. Pſalt*. ſic legit *S. Cypr*. item *S. Ambr*. & *S. Hieron*. in vita Hilarionis, & in Oſeæ c.10. ſic quoque eſt in *Pſalt. Arab*. & in *Æthiop*. atque in ea metaphraſi quam *Apollinar*. verſibus Græc. edidit. at in *cæter. ll. Græc*. eſt, ἐπικληθησόμεθα.

Pſal.21.v.3. Δέησιν] in *aa. ll*. eſt, θέλησιν. v.4. Εἰς αἰῶνα αἰῶνος] *A*. *Th*. & *V. ed*. καὶ ἔτι. *S*. καὶ εἰς ἀπέραντον. v.6. Εὐφρανεῖς αὐτὸν] *S*. χαροποιήσεις αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ παρὰ τὸ πρόσωπόν σου. v.8. Εὑρεθείη ἡ χείρ σου] *S*. καταλήψεται ἡ χείρ σου πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, ἡ δεξιά σου εὑρήσει τοὺς μισοῦντάς σε. v.11. Ὅτι ἔκλιναν] *Sch*. ὅτι συνέφραξαν κατὰ σοῦ εἰς κακόν. v.12. Θήσεις αὐτοὺς νῶτον] *S*. τάξεις αὐτοὺς ἀποστρόφους. ibid. Ἐν τοῖς περιλοίποις σου] *A*. ἐν τοῖς κάλοις σου ἑδράσεις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. *S*. τοῖς περιλειπομένοις σου ἑδράσεις κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. *Sch*. ἔδει, ἀντὶ μὲν τοῦ, σου, κεῖσθαι τὸ, αὐτῶν, ἀντὶ δὲ τοῦ, αὐτῶν, κεῖσθαι τὸ, σου· ἵνα ᾖ, ἐν τοῖς περι-

λοίποις

λοίποις αὐτῶν ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου. τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἐμμέτρου συνθέτως πεπονθέναι δοκεῖ· καθὸ καὶ παρὰ τοῖς ἔξω ποιηταῖς συνεχέστερόν ἐστι τὰ τοιαῦτα εὑρεῖν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς λυρικοῖς.

Psal.22.v.1. Πρόσχες μοι] *Euseb.* τὸ πρόσχες μοι, ὡς μὴ κείμενον ἐν τῷ Ἑβρ. καὶ ὁ Σωτὴρ παραλέλοιπε. ibid. Τῶν παραπτωμάτων μου] *S.* τῶν ὀδυρμῶν μου. *V.ed.* τῆς βοηθείας μου. *VI.ed.* τῆς δεήσεώς μου. *A.* τοῦ βρυχήματός μου. v.2. Οὐκ εἰς ἄνοιαν] *V.ed.* σιωπή. *VI.ed.* σιγή μοι. v.3. Ἐν ἁγίῳ] *S.* ἐν ἁγίοις. v.12. Ταῦροι πίονες] *A.* λιπαροὶ. *S.* σιτιστοί. ἄλλος, δυνάσται Βασὰν διεδειγματίσαντό με. v.14. Ἐξεχύθην] sic est in *Lat.vulg.ed.* & in *Psalt.Arab.* *cæteri ll.Græc.* hab. ἐξεχύθη, atque ita *Psalt.Rom.* *Sch.* τὸ δὲ ἐξεχύθην μετὰ τοῦ, ν, κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ πᾶσιν· οὕτω δὲ καὶ Ἀπολλινάριος, καὶ Εὐσέβ. γράφει. v.16. Ὤρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας] sic *Justin.* ὤρυξάν μου πόδας καὶ χεῖρας. & *Tertull.* foderunt manus meas & pedes. & rursus; exterminaverunt manus meas & pedes. *A.* ᾔσχυναν. v.20. Τὴν μονογενῆ] *A.* μοναχήν. *S.* μονότητα. v.25. Ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ] in *cæteris ll.* seq. ἐξομολογήσομαί σοι. quod non est apud *Tertull.* qui citat hunc locum, nec in metaphr. *Apollin.* v.27. Πατριαὶ] *A.* & *S.* συγγένειαι. v.29. Οἱ πίονες] *A.S.* οἱ λιπαροί. ibid. Προπεσοῦνται] *Th.* κάμψουσι. *S.* ὀκλάσουσι. ibid. Εἰς τὴν γῆν] *Th.* χοῦν. *S.* κόνιν. ibid. Ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ] *Th.* καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ζῇ. *S.* οὗ ἡ ψυχὴ ζήσει, σπέρμα δὲ λατρεύσει αὐτῷ. *A.* αὐτῷ ζῇ. *V.ed.* & *VI.* ut 70. ἡ ψυχή μου. v.30. Ἀναγγελήσεται] *S.* ἀναγραφήσεται ἐν βιβλίῳ τῷ κυρίῳ. v.31. Ὃν] *A.* & *Th.* ὅτι ἐποίησεν.

Psal.23.v.2. Εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν] *A.* & *S.* ἐν ὡραιότητι πόας κατεσκήνωσέν με. v.3. Τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν] *S.* ἀνεκτήσατό με. ibid. Ἐπὶ τρίβους] *S.* δι' ἀτραπῶν. v.5. Τὸ ποτήριόν σου] ita hab. *Cypr.* & *August.* atque ita est in *Psalt.Rom.* & *Arab.* at in *ed.vulg.Lat.* est, calix meus: cum qua facit *Psalt.Æthiop.* ac *S.Hier.* asseverat 70. & *aa.interpp.* transtulisse, μου. *Th.* ποτήριόν μου. *S.* ποτήριον μεθύσκον πλὴν ἀγαθόν. *V.ed.* καὶ ποτήριόν μου μεθύσκον πλὴν ἀγαθόν. *VI ed.* τὸ ποτήριόν μου μεθύσκον ὡς κράτιστον. v.6. Καὶ τὸ κατοικεῖν με] *S.* ἡ κατοίκησίς μου.

Psal.24.tit. Τῆς μιᾶς σαββάτου] *Sch.* ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὗρον, τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων. ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ τοῦτο οὐ πρόσκειται. v.2. Αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν] *S.* οὗτος ἐπὶ θαλάσσας ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ σὺν ποταμοῖς ἥδρασεν αὐτήν. *Th.* ut 70. v.3. Τόπῳ ἁγίῳ] *A.Th.* ἁγιάσματος. v.6. Ζητούντων αὐτὸν] sic est in *Lat.ed.* & ita *S.Cypr.* legit. in *aa.* vero *ll.* est, ζητούντων τὸν κύριον. ib. Πρόσωπον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ] *Sch.* Ἀκ. Σύμ. οἱ ό. ἡ έ. ἡ ς'. πρόσωπόν σου Ἰακώβ. hoc tamen nusquam in *collatis codd.* & *edd.* repertum est. v.7. Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν] *A.* ἄρατε πύλαι κεφαλὰς ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε ἀνοίγματα αἰώνια. sic quoque *A.* vertisse S.Hier. scribit ad Damas. *Th.* & *V.ed.* ut 70. *S.* μετάρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, ὑψώθητωσαν δὲ αἱ πύλαι αἰώνιοι. v.20. Αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης] sic quoque *Justin.* κύριος τῶν δυνάμεων αὐτὸς οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. in *aa.* vero *ll.* est, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεύς.

Psal.25.v.3. Οἱ ἀνομοῦντες] *Sch.* οἱ λοιποί, καὶ ἡ έ. οἱ ἀποστατοῦντες. v.7. Ἀγνοίας μου] *A.* ἀθεσιῶν μου. *S.* παραπτωμάτων μου. v.9. Νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας] *A.* φωτίσει ἁμαρτωλούς. *S.* ὑποδείξει ἁμαρτάνουσιν ὁδόν. v.12.

Νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ ᾗ ἡρετίζετο] S. ὡς ὑποδείξει ὁδὸν ἣν ἐπιλέγεται. A. φωτίσει αὐτὸν ἐν ὁδῷ ᾗ ἐκλέξεται. v.14. Κραταίωμα κύριος] A. ἀπόρρητον κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. S. ὁμιλία κυρίου τοῖς φοβ. αὐτόν. VI. ed. κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν. Th. μυστήριον κυρίου. ibid. Καὶ ἡ διαθήκη] in aa. ll. est, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει. A. καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ γνωρίσει αὐτοῖς. v.16. Μονογενής] A. μοναχός. S. μόνος. ibid. Εἰμὶ ἐγώ] Sch. Ἀ. Θ. ἐγώ, λέγουσιν, ἀντὶ τοῦ, εἰμί· Σ. ὁμοίως τοῖς ο'. v.17. Ἐπληθύνθησαν] A. & V. ut 70. VI. & Th. ἐπληθύνθησαν. S. πλατεῖαι. cum autem ἐπληθύνθησαν Theod. interpretatio sit, dubium esse potest, idne à 70. sit editum, an aliquid aliud, ut ἐπλατύνθησαν. nam Dominica secunda Quadrages. est in Graduali Missæ, tribulationes cordis mei dilatatæ sunt. ibid. Ἀναγκῶν μου] A. Συνοχῶν μου.

Psal. 26. v.1. Κρῖνόν με] in aa. ll. est, μοι. Sch. ἐν τῷ ἑξαπλῷ παρὰ τοῖς ο'. καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ἑρμηνευταῖς, κρῖνόν με κεῖται. ἐνταῦθα οὖν, κρῖνόν μοι κύριε, ἀντὶ τοῦ, δίκασον ἐμοὶ καὶ τοῖς Βαβυλωνίοις· ὅτι ἐγὼ μὲν πάσῃ ἀκακίᾳ κέχρημαι εἰς αὐτούς, αὐτοὶ δὲ εἰς ἐμὲ πάσῃ πονηρίᾳ. ibid. Ἐν ἀκακίᾳ] A. ἐν ἁπλότητι. S. ἐν ἀμωμότητι. ibid. Οὐ μὴ σαλευθῶ] in aa. ll. οὐ μὴ ἀσθενήσω. S. August. non movebor. Sch. οὐκ ἀσθενήσω· Ἀ. οὐκ ἀτονήσω· Σ. οὐ περιτραπήσομαι· ἡ ε'. οὐ μὴ σαλευθῶ. v.6. Ἐν ἀθώοις] A. ἐν ἀθωότητι. v.8. Εὐπρέπειαν] S. τὸ ἀνάκτορον. v.9. Ἀνδρῶν αἱμάτων] S. μιαιφόνων. v.12. Ἐν εὐθύτητι] S. ἐν ὁμαλῷ.

Psal. 27. tit. Τῷ Δαυὶδ] Sch. τὸ τοῦ Δαυὶδ ὄνομα ἑρμηνεύεται, ἐξουθένημα. v.4. Τὴν πονηρότητα] S. τὸ κακὸν. v.6. Ὕψωσε κεφαλήν μου] A. ὑψωθήσεται ἡ κεφαλή μου. ibid. Ἐκύκλωσα] Sch. οἱ λοιποὶ, τοὺς κύκλῳ μου. ibid. Θυσίαν ἀλαλαγμοῦ] ita quoque legit S. Aug. convenit Psalt. Arab. & Æthiop. in cæter. vero ll. Græc. est, θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀλαλαγμοῦ. at Hesych. ἔνια τῶν ἀντιγράφων, θυσίαν αἰνέσεως ἔχει μόνον, ἀλαλαγμοῦ δὲ, οὔ. sic quædam exemplar. alterutrum tantum habuerunt, quædam utrumque conjunxerunt. v.8. Σοὶ εἶπεν] S. σοὶ προσλαλεῖ. ibid. Ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου] sic est in Psalt. Rom. & apud S. Aug. itidem in metaphr. Apollin. & in Psalt. tum Æthiop. tum Arab. A. ἐζήτησε πρόσωπά μου. S. σὲ ἐζήτει τὸ πρόσωπόν μου. V. & VI. ed. Th. ut 70. aa. ll. hab. κύριον ζητήσω, ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου. v.9. Μὴ ἐγκαταλίπῃς με] sic est in edd. Lat. & apud S. Aug. in cæter. ll. est, μὴ ἀποσκορακίσῃς με, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με. quomodo legit Theodoret. & notat, μὴ ἀπορρίψῃς με, εἶπον οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί. ἀπὸ τῶν ἔξωθεν δὲ παιδείας οἱ ο'. τοῦτο τὸ ὄνομα πεποιήκασι· τὸ γὰρ, ἐς κόρακας, ὕβρεις τις ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀπό τινος μύθου γεγενημένη. a. Sch. ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς σκορείας, ἥτις ὡς περίπλωμα σιδήρου ἄχρηστον ἀποπέμπεται, μὴ ἀπορρίψῃς με, εἶπον οἱ ἑρμηνευταί. a. Sch. Σ. μὴ ἀπορρίψῃς με. v.11. Νομοθέτησόν με] A. & Th. φώτισόν με. S. ὑπόδειξόν μοι. v.12. Μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ] S. μάρτυρες ψευδεῖς, καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία.

Psal. 28. v.1. Ἐκέκραξα] sic est in vet. Psalt. & apud S. Aug. in Psalt. præterea Æthiop. & Arab. aa. ll. hab. κεκράξομαι. ibid. Μήποτε παρασιωπήσῃς] repetitio hæc in aa. ll. non est. est quidem in ed. vulg. Lat. & in vet. Psalt. item in Æthiop. atque Arab. A. μὴ κωφεύσῃς. S. μὴ σιγήσῃς ἀπ' ἐμοῦ· μήποτε ἡσυχάσαντός σου ἀπ' ἐμοῦ, ὁμοιωθῶ τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. ibid.

Ἐπ'

Ἐπ' ἐμοὶ] ἀπ' ἐμοῦ, est in *cæter.ll.* v.2. Εἰς ναὸν ἅγιόν σου] *A.S.* χρηματιστήριον. *Th.* δαβείρ. v.3. Μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν μου] sic quoque legit *S.Aug.* & ita est in *vet.Psalt.*& in *Æthiop.* at in *cæter.ll.* est, μὴ συναπολέσῃς με μετὰ ἁμαρτωλῶν. v.7. Καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου] *A.* καὶ ἐγαυριάσατο ἡ καρδία μου. *S.* καὶ ἱλαρώθη ἡ καρδία μου. ibid. Καὶ ἐκ θελήματός μου] *A.* καὶ ἀπὸ ᾄσματός μου. *S.* καὶ ἐν ᾠδαῖς μου.

Psal.29.tit. Ἐξοδίου σκηνῆς] *Sch.* ἐν τῷ ἑξαπλῷ οὐχ εὕρηται, ἐξοδίου σκηνῆς, ἡ ἐπιγραφή. v.1. Υἱοὶ θεοῦ] *Euseb.* κατὰ τὴν Ἑβραίων ἀνάμνησιν οὐκ ἐμφέρεται τὸ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ· διὸ καὶ ὠβέλισται παρὰ τοῖς ό. ὡς μὴ κείμενον μήτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, μήτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς. ibid. Δόξαν] *A.* κράτος. *S.* δύναμιν. v.2. Δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ] *Sch.* οἱ λοιποὶ, εὐπρέπειαν ὀνόματος. v.6. Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς] *A.* καὶ σκιρτώσει. *S.* καὶ ὀρχεῖσθαι ἐποίησεν αὐτάς. *V.ed.* καὶ σκιρτοποιήσει αὐτὰς ὡσεὶ μόσχον. ib. Ὡς τὸν μόσχον τὸν Λίβανον] sic etiam *S.Basil.* legit. τοῦ Λιβάνου est in *edd. Lat.* & ita legunt *Theodoret.* & *Apollin.* v.7. Διακόπτοντος] *S.* καταδιαιροῦντος. v.8. Συσσείοντος ἔρημον] *S.* ἐκτοκίζοντος. *A.* ὠδίνοντος. ibid. Συσσείσει] *A.* ὠδινήσει. *S.* ἐκτοκίσει. v.9. Καταρτιζομένου ἐλάφους.] *A.* ὠδίνοντος ἐλάφους. *S.* πληθυνοντος πεδία. *V.ed.* μαιουμένου ἐλάφους. *Th.* ut 70. v.10. Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ] *A.* κύριος εἰς κατακλυσμὸν ἐκάθισε. *S.* κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐκάθισε. in *aa. ll.* est, κατοικεῖ.

Psal.30.v.1. Ὑπέλαβές με] *A.* ἀνεβίβασας. v.3. Ἔσωσάς με] *S.* ἀνεζώωσάς με. *Th.* ut 70. v.4. Ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ] *A.* τῷ μνημοσύνῳ. *S.* ἀναμιμνήσκοντες τὸν ἁγιασμόν. v.5. Ὀργὴ] *V.ed.* συντέλεια. *A.* ὁ ἀθερισμός. v.6. Ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου] *S.* ἐν τῇ ἠρεμίᾳ. v.7. Ἐν τῷ θελήματι] *S.* ἐν τῇ διαλλαγῇ. ibid. Παρέσχου τῷ κάλλει μου] *A.* & *V.ed.* τῷ ὄρει. *S.* ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ἔστησας τῷ πρεπόντι μου κράτος. παρέσχου in *Lat.* quoque *edd.* est. παράσχου autem legit *Apollin.* & ita est in *Psalt. Æthiop.* atque in *nonnull.ll.Græc.* ibid. Ἀπέστρεψας δὲ τὸ] *A.* ἀπέκρυψας τό. v.12. Ὅπως ἂν ψάλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ] *S.* ἵνα ᾄδῃ σε δόξα, καὶ μὴ παρασιωπήσῃ.

Psal.31.tit. Ἐκστάσεως] *Sch.* τὸ, ἐκστάσεως, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, προσέθηκέ τις, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ λέγεσθαι, ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου. v.3. Κραταίωμά μου] *A.* & *S.* πέτρα μου. ibid. Διαθρέψεις με] *S.* τημελήσεις· τουτέστι, παντοδαπῆς με προνοίας ἀξιώσεις, διὰ τὸ ὄνομά σου ἐν ᾧ πέποιθα. v.4. Ὑπερασπιστής μου κύριε] *Sch.* τὸ, κύριος, οὔτε παρὰ τοῖς ό. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔκειτο. in *aa.ll.* seq. κύριε. v.9. Ὅτι θλίβομαι] *A.* ὅτι στενόν μοι. ibid. Ἐταράχθη ἐν θυμῷ] *A.* ηὐχμώθη ἐν παροργισμῷ. *S.* ἐθολώθη διὰ παροργισμόν. v.10. Ἐξέλιπεν] *S.* ἀνηλώθη. ibid. Ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου] *S.* διὰ τὴν κάκωσίν μου ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου εὐρωτίασαν. *A.* καὶ τὰ ὀστᾶ μου ηὐχμώθη. v.11. Παρὰ πάντας] *A.* παρὰ πάντων. v.13. Παροικούντων] *A.* συστροφῆς. v.15. Οἱ κλῆροί μου] ita hab. *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* & *Apollinarii.* ut autem hoc loco οἱ κλῆροί μου, sic Judic.21. in *l.v.* est, ὡς κλῆρος πλημμελήσατε. pro quo in *ed. communi* est, ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε. atque ibidem, quod hoc loco, Hebr. vocabulum est. *cæteri* vero *interpp.* verterunt, οἱ καιροί μου. & in *Psal.Rom.* est, tempora mea. *Sch.* οἱ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ καιροί μου. *Theodor.* καιροὺς ἢ κλήρους καλεῖ τὰς τῶν πραγμάτων

τον μεταβολὰς, πλοῦτον καὶ πενίαν· ἀπωλείαν καὶ δουλείαν· εἰρήνην καὶ πόλεμον. v.17. Καταχθείησαν εἰς ᾅδου] A.S. σιωπησάτωσαν εἰς ᾅδου. v.19. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος] S. τί πολὺ τὸ ἀγαθόν σου ὃ ἔκρυψας ἀπόθετον τοῖς φοβουμένοις σε; Th. & VI.ed. ut 70. v.20. Ἐν σκηνῇ] S. ἐν σκέπῃ. v.21. Ὅτι ἐθαυμάστωσε] S. ὁ παραδοξάσας. ib. Ἐν πόλει περιοχῆς] S. ὡς ἐν πόλει περιπεφραγμένῃ. v.22. Εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου] A. εἶπον ἐν θαμβήσει μου. S. εἶπον ἐν τῇ ἐκπλήξει μου.

Psal.32.v.2. Ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ] ita etiam S. Aug. cum quo convenit Psalt. vet. Rom. & Arab. nam in Æthiop. est, ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. at S. Hier. affirmat ita solum Symm. vertisse, cæteros, ἐν πνεύματι. Sch. ἄλλως, ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ. v.3. Ὅτι ἐσίγησα] A. ὅτι ἐκώφευσα, κατετρίβη τὰ ὀστᾶ μου ἐν βρυχήματί μου. S. ὅτι ἀπεσιώπησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι πᾶσαν ἡμέραν. v.4. Ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν, ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν] S. μετεστράφη μοι εἰς διαφθορὰν ὡς καῦσος θερινόν. A. ἐστράφην εἰς προνομήν μου ἐν ἐρημώσει θερείᾳ. V.ed. ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐρημωθῆναι ὀπώραν. v.5. Καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου] A. καὶ σὺ ἦρας ἀνομίαν ἁμαρτίας μου ἀεί. Th. καὶ σὺ ἀφῆκας ἁμαρτίαν τῆς ἀσεβείας μου. S. ἵνα σὺ ἀφέλῃς τὴν ἄνομον ἁμαρτίαν. v.6. Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται, &c.] S. ὑπὲρ τούτου προσεύξεται πᾶς ὅσιος καιρὸν εὑρὼν, ὥστε ἐπικλύζοντα ὕδατα πολλὰ πρὸς αὐτὸν μὴ ἐγγίσαι. v.8. Συνετιῶ σε, &c.] A. ἐπιστημώσω σε, καὶ φωτίσω σε ἐν ὁδῷ ᾗ πορεύσῃ. S. συνετιῶ σε, καὶ ὑποδείξω σοι ὁδὸν ἣν ὁδεύσεις· βουλεύσομαι περὶ σοῦ τῷ ὀφθαλμῷ μου. v.11. Καὶ καυχᾶσθε] A. καὶ αἰνοποιήσατε. S. καὶ εὐφημεῖτε.

Psal.33.tit. Τῷ Δαυίδ] Sch. ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβρ. καὶ παρὰ τοῖς τρισί, V. & VI.ed. τῷ Δαυίδ. v.1. Ἀγαλλιᾶσθε] A. αἰνεῖτε. S. εὐφημεῖτε. ibid. Τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις] A. τοῖς εὐθέσιν ὡραιοῦται ἡ ὕμνησις. v.3. Ἐν ἀλαλαγμῷ] S. μετὰ σημασίας. v.6. Ἐστερεώθησαν] A. ἐποιήθησαν. S. ἐγένοντο. ibid. Πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν] A. πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν. S. ἡ διακόσμησις αὐτῶν. Th. ut 70. v.7. Συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν] S. συνήγαγεν ὡς ἐν ἀσκῷ ὕδατα. Theodor. εὕρομεν ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα. cum autem vet. Psalt. Lat. habeat, sicut in utrem; Rom. Psalt. & vulg. ed. in utre; verisimile est, ex hoc Theodor. loco, quædam exemplar. habuisse, ὡς εἰς ἀσκόν. v.8. Σαλευθήτωσαν] S. εὐλαβείσθωσαν. v.11. Ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεὰς] aa.ll. habent, εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. v.14. Ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ] A. ἀπὸ ἑδράσματος καθέδρας αὐτοῦ. S. ἀπὸ ἕδρας κατοικίας αὐτοῦ. v.15. Κατὰ μόνας] A. & V.ed. ἅμα. S. ὁμοῦ. v.16. Ἐν πλήθει] S. διὰ γὰρ πλῆθος.

Psal.34.tit. Τῷ Δαυίδ, &c.] A. & V.ed. τοῦ Δαυίδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ γεῦμα αὐτοῦ εἰς πρόσωπον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθε. S. μεμόρφωκε τὸν τρόπον αὐτοῦ. v.3. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ] A. ὁμοθυμαδόν. v.4. Ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐρρύσατό με] in aa.ll. est, θλίψεων. S. καὶ ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεών μου ἐξείλετό με. v.5. Προσέλθατε πρὸς αὐτὸν] A. ἀποβλέψατε. v.22. Ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτὸν] A. ἐν αὐτῷ. Th. S. ἐπ' αὐτῷ.

Psal.35.tit. Τῷ Δαυίδ] A. τοῦ Δαυίδ. v.3. Ἔκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλεισον] A.S.Th.V.ed. καὶ γύμνωσον λόγχην καὶ περίφραξον. v.7. Δωρεὰν ἔκρυψαν] S. ἀναιτίως ὤρυξάν μοι διαφθορὰν δικτύων αὐτῶν. ibid. Μάτην ὠνείδισαν] S. ἀναιτίως ὑπώρυξαν τὴν ψυχήν μου. a. Sch. ὁ Σύμ. ἀναιτίως διέρρηξαν τὴν ψυχήν μου. v.8. Ἣν οὐ γινώσκουσι] A. οὐ γινώσκοντι. S. ὃ μὴ οἶδε.

quod

quod autem hic est, ἐλθέτω αὐτοῖς, & paulo post, αὐτοὺς, sic legit *S.Aug.* sic quoque est in *vet.Psalt.* & in *Rom. cæt.*vero *ll.*hab. ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς ἣν οὐ γινώσκει· καὶ ἡ θήρα ἣν ἔκρυψε συλλαβέτω αὐτόν. quemadmodum est in *vulg.ed.Lat.* v.12.Ἀντὶ καλῶν] *A.*ἀγαθωσύνης. *S.*ἀγαθοῦ. *Th.* ἀγαθῶν. ibid.Ἀτεκνίαν] *A.*ἀτέκνωσιν. *S.* συνεσπαρμένα. & in *a.cod.* ἀντεσπαρμένα κατὰ τῆς ψυχῆς μου. *Euseb.*autem, ἀνεσπαρμένα. v.13.Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι] *A.*καὶ ἐγὼ ἐν ἀρρωστίᾳ αὐτῶν, ἔνδυσίς μου σάκκος. *Th.* & *V.ed.*ἐγὼ δὲ ἐν τῷ παρενοχλεῖσθαι αὐτοὺς. ibid.Ἀποστραφήσεται] *S.*ὑπέστρεψεν. v.14.Ὡς πλησίον, ὡς ἀδελφὸν] *S.*ὡς πρὸς ἑταῖρον, ὡς πρὸς ἀδελφὸν ἀνεστράφην. ibid.Ὡς πενθῶν] *Sch.*ὡς πενθῶν ὁμομήτριον σκυθρωπῶς ἐκύφην. v.15.Καὶ ἐπ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν] *A.* ἐν σκασμῷ μου ηὐφράνθησαν καὶ συνελέγησαν. *S.*σκάζοντός μου ηὐφραίνοντο καὶ ἠθροίζοντο. *V.ed.* καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου ηὐφράνθησαν. ibid.Μάστιγες] *S.*πλῆκται. ib. Διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν] *S.*ἀπορρήξαντες οὐκ ἠρέμουν. *A.*ἔρρηξαν καὶ οὐκ ἐσιώπησαν. v.16.Ἐπείρασάν με, &c.] *S.* ἐν ὑποκρίσει ῥήμασι πεπλασμένοις ἔπρειον κατ' ἐμοῦ ὀδόντας αὐτῶν. *alibi,* ἐπηχοῖεν κατ' ἐμοῦ. v.17.Τὴν μονογενῆ μου] *A.*μοναχήν μου. *S.*μονότητά μου. v.18.Ἐν λαῷ βαρεῖ] *A.*ὀστεΐνῳ. *Sch.*τουτέστιν ἰσχυρῷ. *S.*παμπληθεῖ. v.19.Ματαίως] *cæt.ll.*hab. ἀδίκως. v.20. Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ, &c.] *S.*οὐ γὰρ εἰς εἰρήνην λαλοῦσιν, ἀλλὰ περὶ συναρπαγῆς ἐν τῇ γῇ λόγους δολίους λογίζονται. *V.ed.*ὅτι οὐκ εἰρήνην λαλοῦσι, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ γῆς ῥήματα δόλια λογίζονται. ibid. Καὶ ἐπ' ὀργῇ δόλους] *Theodor.*φιλικοῖς χρώμενοι λόγοις ὡς ἐν γῇ τινι κατακρύπτειν τὴν ὀργὴν ἐπειρῶντο, δόλου πλήρη τὴν διάνοιαν ἔχοντες. sic videtur legisse, ἐπ' ὀργῇ γῆς. *Sch.*τὸ, γῆς ἐλάλουν, ἰσόρηται παρὰ τοῖς ο'. ἐν δὲ τοῖς ἁπλοῖς ἀντιγράφοις οὐ κεῖται. γῆς, quidem est in *vulg.ed.Lat.*& in *Psalt.Arab.*in *cæt.edd.* non est. *A.*καὶ ἐπὶ ἀθρόα γῆς ῥήματα ἐπιθέσεων λογίζονται. v.22. Μὴ παρασιωπήσῃς] *S.*μὴ ἡσυχάσῃς. v.23.Τὴν δίκην μου] *S.*τὴν δικαίωσίν μου. v.28.Τὸν ἔπαινόν σου] *A.*ὑμνήσει σε.

Psal.36.v.1.Φησὶν ὁ παράνομος, &c.] *S.*φησὶ περὶ ἀσυνθεσίας τοῦ ἀσεβοῦς ἔνδοθεν ἡ καρδία μου, οὐ πρόσκειται φόβος θεοῦ ἀντικρὺς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ὅτι ἐξολισθαίνειν τὰ περὶ αὐτοῦ δοκεῖ, τοῦ εὑρεθῆναι τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ, τοῦ μισηθῆναι αὐτήν. v.4. Τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισε] *S.*κακὸν οὐκ ἀποδοκιμάσει. *A.*οὐκ ἀπέρριψε. *Th.*οὐκ ἀπώσατο. v.5.Ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν] *S.*ἡ βεβαιότης σου ἕως αἰθερίων. v 6.Ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ.] *A.*δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη, ἰσχυρέ. legitur etiam ἰσχυροῦ. v.7.Ὡς ἐπλήθυνας] *S.* τί τίμιον. ibid.Ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου] *S.*ὑπὸ σκιὰν τῶν πτερύγων σου ἀμεριμνοῦσι. v.8.Πότιεῖς αὐτοὺς] *Sch.*Ἀ.Σ.Θ.ἡ ε'.καὶ ἡ ς'.αὐτοὺς,ὁμοίως. v.10. Καὶ τὴν δικαιοσύνην σου] *S.*καὶ τὴν ἐλεημοσύνην σου τοῖς ἁπλοῖς τὴν καρδίαν.

Psal.37.v.1.Μὴ παραζήλου] *Sch.*ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. Σ.μὴ φιλονείκει κακούργοις· Θ. μὴ παρεριθίζου· Ἀ.μὴ διαμάχου. v.2. Λάχανα χλόης] *S.*χλωρά. v.3.Καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ] *S.*ποιμαίνου διηνεκῶς. *A.* νέμου πίστιν. v.5.Ἀποκάλυψον] *A.*κύλιε. *S.*ἐπικύλισον. v.7.Ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ] *A.* σίγησον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀποκαραδόκει αὐτόν. *S.* ἡσύχαζε τῷ κυρίῳ, καὶ ἱκέτευε αὐτόν. v.17.Ὑποστηρίζει] *S.*ἀντιλαμβάνεται αὐτῶν. v.18.Γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς] *S.*προεῖδε κύριος τὰς ἡμέρας τῶν. v.20.Οἱ δὲ ἐχθροὶ] *A.* & *S.*καὶ οἱ ἐχθροί. *Sch.*Ἀ.καὶ ὁ Σ. ἀντὶ τοῦ, δὲ, τὸν καὶ, σύνδεσμον τεθεικότες.

τες

τες, τοὺς αὐτοὺς ἔδειξαν ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοῦ κυρίου ἐχθρούς. v.22. Οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν] S. οἱ εὐλογημένοι ὑπ' αὐτοῦ. ibid. Καταρώμενοι αὐτὸν] S. ὑπ' αὐτοῦ. v.23. Καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει] S. καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ εὐδοκεῖται. v.25. Καὶ γὰρ ἐγήρασα] S. ἀλλὰ καί. v.26. Ἐλεεῖ καὶ δανείζει] A. δωρεῖται καὶ δανείζει. v.27. Καὶ κατασκήνου] S. καὶ ἠρέμησεις. v.28. Ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται] sic quoque est in *Æthiop. Psalt.* in *cæt. ll.* οἱ δὲ ἄνομοι ἐκδιωχθήσονται. S. ἐξαρθήσονται. in Hebr. autem ea verba non sunt, nec *S. Aug.* nec *Orig.* legisse videntur. v.32. Κατανοεῖ] *Sch.* περισκοπεῖ. v.33. Ὅταν κρίνηται αὐτῷ] A. ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν. v.35. Εἶδον τὸν ἀσεβῆ] *Sch.* ἡ ϛ'. ἔκδοσις οὕτως εἶχεν· εἶδον ἀσεβῆ καὶ ἀναιδῆ ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα, εἰμὶ ὡς αὐτόχθων περιπατῶν ἐν δικαιοσύνῃ. v.37. Φύλασσε ἀκακίαν] S. φύλασσε ἁπλότητα, καὶ ὅρα εὐθύ, ὅτι ἔστι μέλλοντα. A. ἔσχατον. v.38. Οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ] S. οἱ δὲ ἀθετοῦντες ἐξαναλωθήσονται ὁμοῦ. ibid. Τὰ ἐγκαταλείμματα] S. τὰ ἔσχατα. A. καὶ ἔσχατον.

Psal. 38. v.3. Τῆς ὀργῆς σου] A. & S. τῆς ἐμβριμήσεώς σου. v.7. Ὅτι ἡ ψυχή μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν] ita hab. *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* & interpretatio *Apollin.* sic præterea est in *Psalt. Ambros.* Ecclesiæ Mediolan. & in Responsorio lectionis septimæ in Dominica de Passione. item in *vet. Psalt.* & in *Rom. S. Ambr.* bene 70. viri, animæ illusiones, dixerunt. *S.* autem ait lumbos, & *S. Aug.* sic legit. in *aa.* vero *ll.* est, ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν. *Sch.* ὁ μὲν Ἀ. ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ λαγόνες μου ἀτιμίας· ὁ δὲ Σ. ὅτι αἱ ψύαι μου ἐμπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, ἤτοι ἀτιμίας, ἐκδεδώκασι. v.8. Ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ] *Sch.* ἢ κατὰ τὸν Ἀ. ἐβρυχώμην ἀπὸ βρυγμοῦ. v.11. Οἱ φίλοι μου] S. οἱ φίλοι καὶ ἑταῖροί μου ἐξ ἐναντίας τῇ πληγῇ μου ἔστησαν. v.12. Τὰ κακά μοι] A. κακίαν μου· κακόν μου. v.16. Ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν] S. καταμεγαλύνονταί μου. v.17. Εἰς μάστιγας ἕτοιμος] S. εἰς τὸ σκάζειν παρεσκεύασμαι. v.19. Ζῶσι, καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμὲ] S. ζῶντες ὑπερισχύουσιν. v.20. Ἐνδιέβαλλόν με] S. ἀντέκειντό μοι. ibid. Δικαιοσύνην] convenit *Psalt. Arab.* item *Æthiop.* & *Rom.* & *Apollin.* & *S. Ambr.* quoniam subsecutus sum justitiam. at in *aa. ll.* est, ἀγαθωσύνην. v.22. Πρόσχες] *Sch.* οἱ λοιποὶ, σπεῦσον.

Psal. 39. tit. Τῷ Ἰδιθοὺν] *Sch.* τῷ ἑνὶ κειμένῳ τῷ ἐρχομένῳ ὀνόματι, Ἰδιθοὺν, ὅ πάτη ἑρμηνεύεται. *a. Sch.* οἱ λοιποὶ, ὑπὲρ Ἰδιθούν. v.1. Ἔθέμην] S. φυλάξω τὸ στόμα μου φιμῷ. v.2. Ἐξ ἀγαθῶν] S. μὴ ὢν ἐν ἀγαθῷ. ibid. Ἀνεκαινίσθη] S. ἀνεταράχθη. v.3. Καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ] *Chrys.* τοῦτο ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν, ἐν τῷ ἀναπολεῖν με ἐνεκαιόμην πυρί. v.5. Ἰδοὺ παλαιὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου] huic lectioni suffragantur *Psalt. Rom. Arab. Æthiop.* & *Apollin.* & *S. Ambr.* ecce veteres posuisti dies meos. *a.* habet, palæstas posuisti dies meos. si secundum 70. viros, veteres accipimus dies, &c. sic etiam legit *S. Aug.* παλαιστὰς vero hab. *cat. ll. S. Jo. Chrys.* ἄλλος δ' ἂν εἴποι παλαιστὰς εἰρῆσθαι τὰς τῶν ἀνθρώπων ἡμέρας, διὰ τὸ πεπληρῶσθαι ἀγῶνος καὶ πάλης. *S. Greg. Naz.* in orat. in Cæsar. fratrem legit, παλαιστάς. *Chrys.* τοῦτο ὁ Σύμ. οὕτως ἡρμήνευσεν· ἰδοὺ ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἡ βίωσίς μου ὡς οὐδὲν ἄντικρύς σου. Ἀκύλ. τὴν ὑπόστασιν καραδοκίαν εἴρηκε· παλαιστὴν δὲ λέγει τὴν τῆς παλάμης ἔκτασιν. in *l. Vatic.* utrumque est, sed prior scriptura est παλαιάς· postea additum fuit, ϛ. ibid. Καὶ ἡ ὑπόστασίς μου] A. καὶ κατάδυσίς μου ὡς οὐκ ἔστι ἐναντίον σου. ibid. Ματαιότης]

ταιότης] S. ἀτμίς. ibid. Πᾶς ἄνθρωπος ζῶν] A. πᾶς ἄνθρωπος ἐστηλωμένος. S. ἑστώς. ibid. Διάψαλμα] Chrysost. διάψαλμα ὁ προφήτης ἐπήγαγεν ἴσως ἐπειδὴ τὸν λόγον μετεώρισε· τοῦ γὰρ εὐτελίζειν τὴν φύσιν τὴν ἡμετέραν παυσάμενος, τὴν αἰτίαν δείκνυσιν ἧς χάριν αὐτὴν ὁ θεὸς κατέστησεν ἔντιμον· ἡμᾶς δὲ κακίζει ὅτι τῇ τιμῇ παρὰ τὸ δέον κεχρήμεθα· φησὶ γὰρ οὕτως, μέντοιγε ἐν εἰκόνι, &c. v.6. Τίνι συνάξει αὐτά] A. & Th. τίς συλλέξει αὐτά; v.7. Καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου] S. καὶ νῦν τί προσδοκῶ δέσποτα; ἡ ἀναμονή μου εἰς σέ ἐστιν. ἀπὸ πασῶν τῶν ἀθεσιῶν μου ἐξελοῦ με. ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τάξῃς με. ἄλαλος ἐγενόμην, οὐκ ἀνοίξω στόμα μου· σὺ γὰρ ἐποίησας. A. ὄνειδος ἀπορρέοντι μὴ θῇς με. v.9. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με] Rom. Psalt. sic hab. & Arab. & Æthiop. & Apollin. metaphr. & S. Jo. Chrys. ita explicat; αὐτὸς οὖν, φησὶν, με ἐποίησας, καὶ ἔπλασας, καὶ ὡς δημιουργὸς τὴν οὖσαν ἀσθένειαν τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ἐπίστασαι. S. Ambr. quoniam tu fecisti me. cæt. ll. hab. ὅτι σὺ ἐποίησας. quod seq. S. Aug. v.11. Ὑπὲρ ἀνομίας] S. δι' ἀδικίαν. ibid. Καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ] S. καὶ διαλύεις ὡς εὐρῶτα τὸ ἐπιθυμητὸν αὐτοῦ. ibid. Πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος.] sic hab. edd. Lat. excepto Rom. Psalt. in aa. vero ll. Gr. est, πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος. v.12. Μὴ παρασιωπήσῃς] S. μὴ παρακούσῃς. ib. Ἐν τῇ γῇ] sic est in Psalt. Arab. & Æthiop. & metaphr. Apollin. in cæt. vero ll est, παρὰ σοί. utrumque vero in Psalt. Rom. est, & apud S. Ambr. & Aug. v.13. Ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω] S. ἀπόσχου μου ἵνα μειδιάσω, πρὶν ἀπελθεῖν με, καὶ μὴ ὑπάρχειν. Sch. ἄφες, συγχώρησον, ἀνάπαυσον.

Psal.40.v.5. Καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθήσεταί σοι] S. τοὺς διαλογισμούς σου τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι σοι. ib. Ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα] S. ἐὰν ἀπαγγείλω, καὶ ἐὰν λέγω, πλείω ἐστὶ τοῦ διηγηθῆναι. v.6. σῶμα δὲ] in commentarr. Gr. legitur ὠτία δέ μοι κατηρτίσω. Sch. ὠτία δὲ ἔσκαψάς μοι, ὠτία δὲ κατεσκεύασάς μοι. & a. Sch. τὸ, ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι, ὁ μακάριος Παῦλος εἰς τὸ σῶμα μεταβαλὼν εἴρηκεν, οὐκ ἀγνοῶν τὸ Ἑβραϊκὸν, ἀλλὰ πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν τούτῳ χρησάμενος. v.7. Τότε εἶπον] S. ὅτε εἶπον. ibid. Ἐν κεφαλίδι βιβλίου] Chrys. τὴν κεφαλίδα εἴλημα εἰρήκασιν Ἀ. καὶ ὁ Σ. in margine scriptum est, εἰλητά. οὕτω δὲ τὰς θείας γραφὰς μέχρι καὶ τήμερον Ἰουδαῖοι κατασκευάζειν εἰώθασι. Sch. Ἀ. ἐν εἰλήματι· Σ. ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὁρισμοῦ σου· ἄλλος, ἐν τόμῳ. v.8. Ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου] sic est in ed. Lat. & S. Ambr. in medio cordis mei. aa. hab. in medio ventris mei. S. quoque Aug. legit, cordis. & ita est apud Apollin. & Psalt. Arab. cæt. autem ll. hab. κοιλίας μου. quibuscum facit Psalt. Rom. & Æthiop. & S. Hier. in comment. vero Græc. utrumque ita explicatur: καὶ ὥσπερ τινὰ νόμον ἔχω κεκρυμμένον ἐν ἐμαυτῷ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. & aliquanto post; τὸ δὲ, ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου, ἐκ μεταφορᾶς εἴρηκε τῶν εὖ περί τινα διακειμένων καὶ ἔνδον ἐφιεμένων ἐμβαλεῖν τὸ ποθούμενον. S. τῶν ἐγκάτων μου. v.9. & 10. Κύριε σὺ ἔγνως, &c.] hanc lectionem Apollin. expressit his vers.

Αὐτὸς ἐμὴν πραπίδεσσι δικαιοσύνην δεδάηκας.
Οὐ σεῦ ἀληθείην σκοτίῃ φρενὶ θῆκα καλύψας.
Ἀμφαδίην δ' ἀγόρευσα ἀλεξίκακον σέο φέγγος.

eadem sententia est in Psalt. Æth. S. Ambr. justitiam meam non abscondi in corde meo. at in cæt. ll. est, κύριε σὺ ἔγνως· τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυ-

ψα

ψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου· τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα. & ita est in edd. Lat. & apud S. Aug. in Arab. vero ita utrumque legitur, κύριε σὺ ἔγνως τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα τὴν δικαιοσύνην σου ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ibid. Τὸ ἔλεός σου] S. τὴν χάριν σου. ib. Ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς] S. ἐν πλήθει. A. & Th. ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ. v.11. Ἀντελάβοντό μου] S. περιεφράσσετό με. v.14. Μοὶ κακὰ] A. κακίαν μου. S. κάκωσίν μου. v.15. Εὖγε εὖγε] S. ἆ ἆ.

Psal.41.v.1. Καὶ πένητα] Chrys. τὸν πένητα ἐν ἑτέροις εὕρον ἀντιγράφοις· οὐ τὸ δὲ παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τῷ Σύρῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. ibid. Ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ] Chrys. κακώσεως ἡμέραις, Σύμ. εἴρηκε. significat autem ἐν κακώσεως ἡμέραις. v.2. Ζήσαι αὐτὸν] A. ζωώσαι. S. περιποιήσει αὐτόν. nusquam autem invenimus in ll. Græc. hæc, quæ protinus seqq. apud S. Ambr. & emundet in terra vitam ejus. sunt autem in Psalt. Rom. ubi tamen est, animam ejus. quo modo S. Aug. legit. ibid. Μακαρίσαι αὐτὸν] S. μακαριστὸς ἔσται. ibid. Εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ] S. Aug. & non tradat eum in manus inimici ejus. ita etiam S. Ambr. qui ait; sed aa. hab. & non tradat eum in animas inimicorum ejus, animas pro manibus posuit. aa. ll. hab. εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ. A. ἐν ψυχῇ ἐχθροῦ. Th. εἰς ψυχήν. S. ψυχαῖς. v.4. Ἐγὼ εἶπα] S. ἐμοῦ λέγοντος. ibid. Ὅτι ἥμαρτόν σοι] Chrys. ἐπισημήνασθαι προσήκει ὡς ὁ Σύμ. οὐκ εἶπεν, ὅτι ἥμαρτόν σοι, ἀλλὰ, καὶ εἰ ἥμαρτόν σοι. v.5. Εἶπαν κακά μοι] S. ἔλεγον κακὰ περὶ ἐμοῦ. v.6 Καὶ εἰ εἰσεπορεύετο] A. ἐὰν ἔλθῃ τοῦ ἰδεῖν, εἰκῆ λαλήσει. S. καὶ εἰσερχόμενος ἐπισκοπῆσαι, μάταια λαλεῖ. v.8. Μὴ ὁ κοιμώμενος] A. ὃς κοιμηθῇ, οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι. S. καὶ πεσὼν, οὐκ ἐπαναστήσεται. v.9. Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος] Chrys. τοῦτο Ἀκ. καὶ Θεοδ. σαφέστερον εἰρήκασι· καί γε ἀνὴρ εἰρήνης μου ᾧ ἐπεποίθησα· ὁ δὲ Σύμμ. οὕτως, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος ὃς εἰρήνευέ μοι, ᾧ ἐπεποίθειν. ibid. Ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ] S. κατεμεγαλύνθη μου ἀκολουθῶν. Sch. πτερνισμὸς, ἐκ μεταφορᾶς τῶν περὶ τάχους ἀγωνιζομένων, καὶ τῇ πτέρνῃ τοὺς συνθέοντας πρὸς παίειν καὶ πίπτειν μηχανωμένων. v.11. Ἔγνων] S. γνώσομαι. ibid. Ὅτι οὐ μὴ] S. ἐὰν μή. v.12. Ἐβεβαίωσάς με] S. παραστήσεις με. v.13. Γένοιτο, γένοιτο] S. ἀμήν, ἀμήν. A. πεπιστωμένως, πεπιστωμένως. Chr. εἰδέναι δεῖ ὅτι τὴν ψαλμικὴν ταύτην προφήτειαν εἰς πέντε τινὲς διελόντες βίβλους, μέχρι τοῦ ψαλμοῦ τούτου τὴν πρώτην νομίζουσιν, ἐπειδὴ πρὸς τῷ τέλει στέφανον ὥσπερ τὴν εὐλογίαν τὴν εἰς θεὸν κέκληνται· ὅθεν οὕτω διαιροῦσι καὶ τὰς ἑξῆς τέσσαρας.

Psal.42.v.1. Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ] S. ὡς σπεύδει ἔλαφος. VI. ed. ὃν τρόπον πεδίον περασιασθῇ. A. ὡς αὐλῶν πεπερασίασται. v.2. Τὸν θεὸν τὸν ζῶντα] ita legunt Ambr. Hier. & Aug. ita quoque est in Psalt. Rom. Æthiop. Arab. & Apollin. metaphr. in nonnull. vero ll. est, τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα. v.3. Ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς] S. ὡς ἄρτος συντάξεώς μου. v.4. Ταῦτα ἐμνήσθην] S. ἀναπολῶν. ibid. Ἐν τόπῳ σκηνῆς] A. ἐν συσκίῳ παραβιβάζων αὐτοὺς ἕως οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ αἰνέσεως καὶ εὐχαριστίας ὄχλου ἑορτάζοντος. S. διαβάς ἀχθήσομαι ἕως τοῦ οἴκου μετὰ φωνῆς εὐφημίας καὶ ἐξομολογήσεως. ibid. Ἑορταζόντων] S. Hier. epist. 140. festa celebrantium. sic quoque est in Psalt. Æthiop. & Arab. aa ll. hab. ἑορτάζοντος, quod est in edd. Lat. & apud S. Aug. S. πλῆθος πανηγυριζόντων. v.5. Ἵνα τί περίλυπος εἶ] A. τί κατακύπτεις. S. τί κατατήκῃ. ibid. Ἔλπισον] A. ἀνάμεινον τὸν θεὸν,

ὅτι

ὅτι διηνεκῶς ὁμολογήσομαι αὐτῷ. ibid. Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ Θεός μου] sic *vet. Psalt.* hab. iisdem metaphr. *Apoll.* & *Psalt. Æthiop.* atque *Arab.* sic quoque legit *S. Aug.* videndus etiam super hoc loco *S. Hier.* in ep. ad Sun. *aa. ll.* tum hic, tum in fine Psalmi hab. καὶ ὁ θεός μου. *A.* προσώπου αὐτοῦ θεός μου. v.7. Ἄβυσσος ἄβυσσον] *S.* ἄβυσσος ἀβύσσῳ ἀπήντα ἀπὸ ἤχου τῶν κρουνῶν σου. ibid. Οἱ μετεωρισμοί σου] *A.* οἱ συντριμμοί σου. *S.* αἱ καταιγίδες σου. v.8. Καὶ νυκτὸς δηλώσει] sic quoque legitur in *nonnull. comment. Gr.* pro quo, declaravit, est in *Psalt. vet.* & in *Rom.* & apud *S. Aug.* convenit *Apoll.* metaphr. & *Psalt. Æth. cæt. ll.* hab. νυκτὸς ᾠδὴ αὐτῷ. *S.* καὶ κατὰ νύκτα ᾠδὴ παρ' αὐτῷ. v.9. Ἀντιλήπτωρ μου] *A. S.* πέτρα μου. v.10. Ἐν τῷ καταθλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου] *A.* ἐν τῷ φονεῦσαί με ἐν ὀστέοις μου. *S.* ὡς σφαγὴν διὰ τῶν ὀστέων μου. ibid. Οἱ θλίβοντές με] sic est in *Rom. Psalt.* & apud *S. Aug.* sic quoque legit *S. Hier.* in ep. ad Sun. in *cæt.* vero *ll. Gr.* est οἱ ἐχθροί μου. *Lat.* quidem *ed.* conjunxit utrumque. v.11. Ἵνα τί περίλυπος εἶ] *A.* τί κατακύπτεις. *S.* τί κατατήκῃ. ibid. Ἡ σωτηρία] ita *S. Aug.* legit. *cæt. ll.* Gr. hab. σωτήριον.

Psal.43. tit. Δαυὶδ] *Sch.* Δαυὶδ ἑρμηνεύεται ἐξουθενημένος καὶ ἠλεημένος. v.1. Δίκασον] *S.* ὑπερδίκησον. ibid. Ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου] *A.* ἀπὸ ἀνδρὸς ἐπιθέσεως καὶ παρανομίας. v.3. Αὐτά με ὡδήγησαν] *Sch.* οἱ ἄλλοι, ἅτινα ὁδηγήσει με καὶ ἄξει με. *Chr.* ἐνταῦθα τὸν χρόνον ἤλλαξαν οἱ ο'. καὶ ὡς γεγενημένα εἰρήκασι τὰ ἐσόμενα. v.4. Καὶ εἰσελεύσομαι, &c.] *Chrys.* ὁ Σύμ. ἵνα τί ἐλθὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὴν εὐφροσύνην τῆς εὐθυμίας μου, καὶ ἐξομολογήσομαι ἐν ψαλτηρίῳ ὁ θεὸς ὁ θεός μου. v.5. Ἵνα τί περίλυπος εἶ] *S.* καταῤῥεῖς. *V. ed.* ταπεινοῦσαι. ibid. Ὅτι ἐξομολογήσομαι] *S.* εἰς ἀεὶ γὰρ ἐξομολογήσομαι.

Psal.44. v.1. Ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις] *Chrys.* ἄλλος, ἐν ἡμέραις ταῖς πρίν. ἄλλος, ταῖς ἀρχῆθεν. v.2. Ἐξέβαλες αὐτούς] *A.* ἐξαπέστειλας αὐτούς. *S.* ἐξήλασας αὐτούς. v.3. Ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου] *Chrys.* ἄλλος, τὸ φῶς, ὅτι ηὐδόκησας. v.4. Ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ] *S.* ἔντειλαι περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰακώβ. v.5. Τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν] *Chr.* ἄλλ. τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς. ib. Ἐξουδενώσομεν] *A. S.* συμπατήσομεν. v.8. Ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν] *Chrys.* ἄλλ. τὸν θεὸν ὑμνοῦμεν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. *A.* καυχησόμεθα. v.9. Νυνὶ δὲ ἀπώσω] *Chrys.* ἄλλ. καίπερ ἀπώσω. ἄλλος, καί γε ἀπώσω. ἄλλος, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἀπέβαλες. ibid. Καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ] *S.* καὶ οὐ προσέρχῃ ἐν τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν. v.10. Ἀπέστρεψας ἡμᾶς] *S.* ἔταξας ἡμᾶς ἐσχάτους παντὸς ἐναντίου, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διαρπάζουσιν ἑαυτοῖς. ἔδωκας ἡμᾶς ὡς βοσκήματα βρώσεως, καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἐλίκμησας ἡμᾶς. ἀπέδου τὸν λαόν σου οὐχ ὑπάρξεως, καὶ οὐ πολλὴν ἐποίησας τὴν τιμὴν αὐτῶν. v.12. Καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν] *pler. ll.* sic hab. ita quoque est in *Psalt. vet.* & in *Æthiop. S. Aug.* jubilationibus. *aliquot* vero *ll.* hab. ἀλλάγμασι. sic *Apollin.* legit, & *S. Ambr.* cui *Arab. Psalt.* consentit. in *comment.* vero *Græc.* leguntur hæc: Ἡσύχιος· ἀλαλαγμὸς ἐπινίκιος ᾠδή· τὸ αὐτὸ καὶ ἀλάλαγμα. Κύριλλος· τινὲς γράφουσιν, οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν ἡμῶν· ὁ μὲν οὖν ἀλαλαγμὸς ἐπινίκιός ἐστι φωνὴ τῶν νενικηκότων. Διόδωρος· πέπρακας ἡμᾶς φησι τοῖς ἔθνεσι τοῦ μηδενός· τοῦτο γὰρ λέγει ἄνευ τιμῆς· ὡς ἀχρήστους δούλους, καὶ οὐδενὸς ἀξίους. καὶ τὸ αὐτὸ ἑρμηνεύων, ἐπάγει, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασι, τουτέστι ταῖς πράσεσιν· ἄλλαγμα γὰρ τὴν πρᾶσιν καλεῖ,

ἀντὶ

ἀντὶ τοῦ, οὐδαμινῆς τιμῆς τὸ καθ' ἡμᾶς ἐποίησας ἀλλάγμα. & paulo post, τουτέστιν, ἐν τῇ ὠνῇ ἡμῶν· ἡ γὰρ τιμὴ ἀλλαγμά ἐστι. aliquanto post, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ βοῶν πρὸς σὲ ἐκ τῆς ὑπερώου γῆς ἰσχυρᾶς καὶ δεήσεως καὶ δακρύων σφοδρῶν. & in alio commentariorum libro hæc ejusdem *Diod.* esse videntur: εἰ δὲ γράφεται, ἐν τοῖς ἀλλάγμασι, σημαίνει, ὅτι εἰς τοῦτο κακοῦ ἥκομεν, ὡς ἁλῶναι κατὰ κράτος, καὶ ὑπὸ ὀλίγων ἐχθρῶν κατακυριευθῆναι· ὀλίγοι γὰρ ἡμῖν ἐπηλάλαζον· ἔστι γὰρ ὁ ἀλλαγμὸς φωνὴ ἐπινίκιος. *Th.* καὶ οὐκ ἦν πλεόνασμα ἐν τῷ ἀλλάγματι ἡμῶν. v.13. Μυκτηρισμὸν] *S.* περιπλανισμὸν μετὰ χλευασμοῦ τοῖς κύκλῳ ἡμῶν, ἐποίησας ἡμᾶς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν ταῖς φυλαῖς. δι' ὅλης ἡμέρας ἡ ἀσχημόνησίς μου ἄντικρύς μου, καὶ ὁ καταισχυμμὸς τοῦ προσώπου μου καλύπτει με· ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ βλασφημοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ τιμωροῦντος ἑαυτῷ. ibid. Καταγέλωτα] *V.ed.Th.* χλευασμόν. *VI.ed.* ut 70. καταγέλωτα. *Chrys.* ἄλλος, πομπὴν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. v.14. Κίνησιν κεφαλῆς] *Chrys.* ἄλλος, μετακίνημα· ὁ δὲ Ἑβρ. μαννοὺδ. *Sch.* διὰ τοῦ σχήματος τῆς κινήσεως τῆς κεφαλῆς, τὴν σφόδρα ἐφηδομένην τὴν παροινίαν ἐνδείκνυται. v.15. Ἡ ἐντροπή μου] *Chrys.* ἄλλος, ἀσχημοσύνη μου. v.16. Παραλαλοῦντος] in *pler.ll.* est, καταλαλοῦντος. v.17. Οὐκ ἠδικήσαμεν] *S.* οὐδὲ παρελογισάμεθα τὴν συνθήκην σου. v.18. Οὐκ ἀπέστη] *Chrys.* ἄλλος, οὐκ ἀπεχώρησεν· ἄλλος, οὐκ ἀπεστράφη. ibid. Καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου] *Chrys.* ἄλλος, οὐδὲ μετεκλίθη τὰ ὑπορθοῦντα ἡμᾶς· ἄλλος, καὶ ἔκλινε βήματα ἡμῶν· ὁ δὲ Ἑβρ. ουαθὲτ ἀσουρανοῦ μονιοράχ. v.19. Ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς] *A.* συνέθλασας ἡμᾶς ἐν τόπῳ ἀοικήτῳ. *Chrys.* ἄλλ. ἐν τόπῳ σειρήνων. ibid. Ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου] *A.* καὶ ἐπεκάλυψας ἡμᾶς ἐν σκιᾷ θανάτου. *V.ed.* καὶ ἐπεπώμασας ἡμῖν. v.21. Ἐκζητήσει] *A.* ἐξιχνιάσει. *S.* ἐξερευνήσει. v.23. Ἐξεγέρθητι] *Chrys.* ἄλλος, ἐξυπνίσθητι· ἄλλ. ἐξύπνισον. ibid. Ἵνα τί ὑπνοῖς] *Chrys.* ἄλλ. ἵνα τί ὡς ὑπνῶν εἶ; v.24. Ἀποστρέφεις] *Chrys.* ἕτερος, κρύπτεις. ibid. Πτωχείας] *S.* κακουχίας. ibid. Θλίψεως] *Chrys.* ἄλλ. τῆς κακίας ἡμῶν. v.25. Ἐταπεινώθη] *A.* κατέκυψεν. *S.* κατεκάμφθη. v.26. Ἀνάστα κύριε, &c.] *Chrys.* ἄλλος, στῆθι ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς διὰ τὸ ἔλεός σου. *a.Sch.* Ακ. καὶ Σύμ. διὰ τὸ ἔλεός σου.

Psal.45.tit. Εἰς τὸ τέλος, &c.] *A.* τῷ νικοποιῷ ἐπὶ τοῖς κρίνοις τῶν υἱῶν Κορὲ ἐπιστήμονος ᾆσμα προσφιλίας. *S.* ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τῶν υἱῶν Κορὲ συνέσεως ᾆσμα εἰς τὸν ἀγαπητόν. *Chrys.* ὁ δὲ Ἑβρ. ἀντὶ τοῦ, κρίνοις, ἀλσωσαννὶ, λέγει· ἄλλος, ᾆσμα προσφιλίας· ἄλλος, τοῖς ἠγαπημένοις· ὁ δὲ Ἑβρ. ἰδιδιὼθ φησί. v.1. Ἐξηρεύξατο] *S.* ἐκινήθη ἡ καρδία μου λόγῳ ἀγαθῷ. *Chrys.* ἄλλος, ἐξείρπυσεν. ibid. Τὰ ἔργα μου] *Chrys.* ἄλλος, τὰ ποιήματά μου. ibid. Ἡ γλῶσσά μου κάλαμος] *S.* ἡ γλῶσσά μου ὡς γραφεῖον γραφέως ταχινοῦ. *A.* γραμματέως. v.2. Ὡραῖος κάλλει] *A.* κάλλει ἐκαλλωπίσθης ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. *S.* κάλλει καλὸς εἶ. ibid. Ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσί σου] *Chrys.* ἄλλ. ἀνεχύθη χάρις τοῖς χείλεσί σου. ibid. Διὰ τοῦτο] *Chrys.* ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ. v.3. Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου] *Chr.* ἄλλ. ζῶσαι μάχαιράν σου ἐπὶ μηρόν· ἄλλ. περίθου ὡς μάχαιράν σου ἐπὶ μηροῦ. ibid. Τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου] *Chr.* ἄλλ. τὸν ἔπαινόν σου καὶ τὸ ἀξίωμά σου· ἄλλ. ἐπὶ δοξότητί σου καὶ διαπρεπείᾳ σου. v.4. Καὶ ἔντεινον] *Chrys.* διὰ τούτου τὸ τόξον ἐδήλωσε καὶ τὸ βέλος. ibid. Κατευόδου] *Chrys.* ἄλλος, πρόκοπτε. ib.

Καὶ

Καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς] Chryſ. ἄλλος, καὶ φωτίσει σε ἐπὶ φοβερὰ ἡ δεξιά σου· ἄλλ. ὑποδείξει σοι. v.5. Ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως] Chryſ. A. & S. κατὰ καρδίας οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως. v.6. Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς] Chryſ. Σ. ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς αἰώνιος, καὶ ἔτι. A. θεέ. v.7. Διὰ τοῦτο] Chryſ. ἄλλ. ἐπὶ τούτῳ. ibid. Ἔλαιον ἀγαλλιάσεως] Chryſ. ἄλλ. ἐλαίῳ ἀγλαϊσμοῦ· ὁ δὲ Ἑβρ. σασών, τουτέστι καλλωπισμοῦ, δόξης, κόσμου. ibid. Μετόχους] S. ἑταίρους. v.8. Ἀπὸ τῶν ἱματίων σου] Chryſ. ἄλλ. εἰς τὸν ἱματισμόν σου· ἄλλ. πάντα τὰ ἱμάτιά σου. ibid. Ἀπὸ βαρέων ἐλεφαντίνων] Chryſ. ἄλλος, ἀπὸ ναῶν ἐλεφαντίνων, ὅθεν εὔφρανάν σε ἐν τῷ τιμᾶν σε· ἄλλ. ἐν τοῖς ἐνδόξοις σου. domorum eburnearum mentionem habes etiam in lib. Reg. de Achab. a. Sch. A. καὶ Σ. ναῶν ὀδόντος. v.9. Παρέστη] Chryſ. ἄλλ. ἐστηλώθη. ib. Ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ] A. ἐν βάμματι Ὠφείρ. Th. ἐν διαδήματι χρυσῷ ἐκ Σουφείρ. S. ἐν χρυσῷ πρώτῳ. v.11. Ὅτι ἐπεθύμησεν] ſic hab. Pſalt. Rom. Æthiop. & Arab. metaphr. Apoll. & S. Cypr. quoniam deſideravit. S. Aug. quoniam concupivit. in cat. vero ll. Gr. eſt, καὶ ἐπιθυμήσει. Chryſ. ἄλλ. ἵνα ἐπιθυμήσῃ. ibid. Ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριός σου] Chryſ. ἄλλ. αὐτὸς γὰρ κύριός σου. v.12. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρου] ſic Pſalt. Rom. & adorabunt eum filiæ Tyri; & S. Aug. & Apollin.

Καί μιν γουνάσονται Τύρου μειλίγμασι κοῦραι.

Æthiop. Pſalt. adorabit eum filia Tyri. cæt. vero ll. hab. καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ καὶ θυγάτηρ Τύρου ἐν δώροις. Juſtin. autem Mart. in dial. cum Tryph. utroque modo legit. S. καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ. ibid. Θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις] S. ἡ θυγάτηρ κραταιὰ δῶρα οἴσει. A. Th. & VI. ed. θυγάτηρ Σόρ. ib. Οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς] ita quoque eſt in Pſalt. Arab. & Æth. Apollin. οἱ πλούσιοι τῆς γῆς. in cæt. vero ll. Gr. eſt, πλούσιοι τοῦ λαοῦ. v.13. Πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἐσεβών] ſic hoc loco Didym. legit, & ita explicat: Ἐσεβὼν ἑρμηνεύεται λογισμός· ὁ βασιλεὺς δὲ τῶν λογισμῶν τῶν δικαίων ἐστὶν ὁ κύριος. ſic quoq; Cyril. legit, hunc locum citans, l. 2. περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως. Æth. Pſalt. hab. hesbon. ac S. Hier. ep. 140. ait, in quibuſd. exempl. inveniri, ἐξ ἐννοιῶν, quæ interpretatio eſt vocis Hebr. hesbon. ea autem vox tum λογισμὸν ſignificat, tum, quod huic loco optime quadrat, ἔργον ὑφαντὸν καὶ ποικιλτόν. in aa. vero ll. eſt, ἔσωθεν, ex emendatione itidem in l. v. adſcriptum. ib. Ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη, πεποικιλμένη] Chryſ. ἄλλος, διὰ συσφιγκτήρων χρυσῶν ἠμφιεσμένη ποικίλα. v.14. Περιβεβλημένη] Sch. ἔνδυσις αὐτῆς εἰς ποικιλτά. Euſeb. οὔτε ἐν Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς, διὸ ὠβέλισται. ibid. Ἀπενεχθήσονται] Chryſ. ἄλλος, ἀκολουθήσουσιν· ἄλλος, ἀνενεχθήσονται. ib. Αἱ πλησίον αὐτῆς] V. ed. αἱ φίλαι. v.16. Ἐγεννήθησάν σοι υἱοί] Chryſ. ἄλλ. ἔσονταί σοι υἱοί σου. v.17. Μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου] ita hab. vulg. Lat. ed. Rom. Pſalt. Æth. & Arab. in aa. autem ll. Gr. eſt, μνησθήσομαι. Sch. οὕτω καὶ οἱ γ'. ἐξέδωκαν· ἀνυμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ' ἑκάστην γενεάν· διὰ τοῦτο λαοὶ ὑμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διηνεκῶς. ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι.

Pſal. 46. tit. Ὑπὲρ τῶν κρυφίων] A. νεανιοτήτων. S. τῶν αἰωνίων. v.1. Ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς] Sch. οἱ λοιποί, εὑρέθη ἐνισχυόμενος. v.2. Μετατίθεσθαι] A. σφάλλεσθαι V. ed. σαλεύεσθαι. v.3. Ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν, &c.] S. ἠχούντων καὶ θολουμένων τῶν ὑδάτων, καὶ σειομένων ὀρέων ἐν τῷ ἐνδοξασμῷ αὐτοῦ.

αὐτῷ. *A. V.* & *VI ed.* ὑπερηφανίᾳ. ib. Διάψαλμα] *Chryſ.* ἄλλ☉, ἀεί. v.4. Τὰ ὁρμήματα] *V.ed.* διαιρέσεις. *Chryſ.* ὁ δὲ Ἑβρ. φελαγαδ. ibid. Ἡγίασε τὸ σκήνωμα αὐτῷ ὁ ὕψιςΘ] *S.* τὸ ἅγιον τῆς κατασκηνώσεως τῷ ὑψίσου. v.5. Βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τῷ προσώπῳ] ita eſt apud *S. Aug.* & *Pſalt. Rom.* in *aa ll. Gr.* τὸ πρὸς πρωῒ πρωΐ. quo modo legit *S. Ambr.* & ait in *aa. codd.* inveniri, vultu. *Apoll.* videtur utrumque conjunxiſſe hoc verſu,

Ἐξ ἠοῦς ὄπικυρον ἔχει πανεπίσκοπον ὄμμα.

Sch. πρόσωπον τῆς ἐκκλησίας νοηθείη ἂν οἱ ἡγέμενοι αὐτῆς· ὡς καὶ εὐεργεῖ πρὸς τὸ δυώαδς ζωτόνως ἀντιλαμβάνεθς τῆς κηρύγματΘ. *Chryſ.* ἄλλ☉, περὶ τὸν ὄρθρον. *A.* τῷ νεῦσαι πρωΐαν. v.6. Ἐταράχθησαν] *Sch.* ἄλλ☉, συνήχθησαν. & in *a.l.* ἄλλ☉, συνήχθη ἔθνη. ibid. Ἔκλιναν] *A.* ἐσφάλησαν. *S.* περιετράπησαν. ib. Ἔδωκε φωνὴν αὐτῷ] ita quoque eſt in *ed. Lat.* & apud *Apollin.* & in *Pſalt. Arab.* in *cat.* vero *ll. Gr.* eſt, ἔδωκε φωνὴν αὐτῷ ὁ ὕψιςΘ. quod eſt in *Pſalt. Rom.* & in *Æth.* ac ſic legunt *SS. Ambr.* & *Aug.* v.7. Ἰακώβ] *Sch.* Ἰακὼβ ἑρμηνεύεται πτερνιςής. v.9. Συγκλάσει] *Chryſ.* ἄλλ. συνέκλασε. ibid. Θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί] *Chryſ.* ἄλλ. ἁμάξας ἐμπρήσει ἐν πυρί. v.10. Σχολάσατε καὶ γνῶτε] *Sch.* ἄλλ☉, ἱλάσθητε· ἄλλ. ἐάσατε ἵνα γνῶτε. *Chryſ.* ἄλλ. ἰάθητε.

Pſal.47.v.1. Χεῖρας] *Sch.* ἄλλ☉, χειρί. ibid. Ἀλαλάξατε] *Sch.* ἕτερΘ, σημάνατε· ἄλλ. εὐφημήσατε. v.4. Κληρονομίαν αὐτῷ] ita hab. *ed. Lat.* & *S. Aug.* in *pler.* vero *ll.* eſt, ἑαυτῷ. itidem apud *Theodor.* ibid. Τὴν καλλονὴν] *A.* τὸ ὑπερφερές. *S.* τὸν ἐνδοξασμόν. *V.ed.* τὸ καύχημα. v.8. Ἐπὶ τὰ ἔθνη] *Chryſ.* ἄλλος, ἐπάνω τῶν ἐθνῶν. v.9. Οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς] *Sch.* οὗτοι δ' ἂν εἶεν οἱ ἀπόςολοι, οἱ πάντων ἐκράτησαν. διπλῆ γάρ ἐςιν ἡ γραφή· ἢ γὰρ οἱ τοῦ θεοῦ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν· ἢ κραταιοὶ οἱ τῆς γῆς τῷ θεοῦ Ἀβραὰμ σφόδρα ἐπήρθησαν. *A.* θυρεοί. *V.ed.* ὑπερασπισμοί.

Pſal.48.v.2. Εὐρίζων] ita *l.v.* hoc autem ſic explicat *S. Jo. Chryſ.* εὐρίζων, τουτέςι καλῶς ῥιζῶν, καλῶς πηγνύς, καλῶς βεβαιῶν αὐτὴν ἐν χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς οἰκουμένης. & paulo poſt, τοιαύτην τοίνυν αὐτὴν οὖσαν ἐρρίζωσε, καὶ καλῶς ἔπηξεν ἐπὶ κόσμῳ τῆς οἰκουμένης. & paulo poſt, διὸ καὶ τοῦτο δηλῶν, οὐ ῥιζῶν εἶπεν, ἀλλ' εὖ ῥιζῶν. in *Pſalt. Rom.* eſt, dilatans exſultationes univerſæ terræ. ita legunt *Ambr.* & *Aug.* & *Apoll.*

Πάντοθεν εὐρώων χάρμ' ἐν χθονὶ πολυβότειρῃ.

Sch. ὁ Ἑβρ. ἔχει, εὔριζον ἀγαλλίαμα. unde aliquot *edd.* hab. ἀγαλλίαμα. in *aa. ll.* eſt, εὐρίζῳ ἀγαλλιάματι. quod *S. Ambr.* in *aliquib. exempl.* reperiri dicit, & interpretatur, bene radicata exſultatione. in *comment.* autem *Græc.* hæc ſunt: εὐρίζῳ ἤγουν ἀντὶ τῷ βεβαίῳ, ἑδραίῳ, ἀμετακινήτῳ· τοιοῦτο γὰρ τὸ, εὔριζον, τὸ καλὰς ἔχον ῥίζας. εἰ δὲ γράφεται εὐριζῶν, καλῶς ῥιζῶν, καὶ πηγνὺς καὶ βεβαιῶν αὐτήν, ἢ εὐρίζων, ἀντὶ τῷ πλατύνων τὸ ἀγαλλίαμα καὶ εὐφροσύνην αὐτῆς. in hoc autem *Vatic. l.* itemque in *a.* verbi εὐρίζων poſtrema litera expuncta ita eſt, ut tamen antiquæ lectionis veſtigium remanſerit. in *aa. comment. Gr.* legitur partim, εὐριζῶν, ἀντὶ τῷ παγίως θεμελιῶν· partim, εὔριζον ἀγαλλίαμα. *V.ed.* εὐκλάδῳ. *Th.* εὐρίζῳ. item *Chr.* Ἀ. καλῷ βλαςήματι, χάρματι πάσης τῆς γῆς. Σ. ἀπ' ἀρχῆς ἀφωρισμένῳ ἀγλαΐσματι πάσης τῆς γῆς. ib. Ὄρη Σιών] *Sch.* ἑρμηνεύεται σκοπευτήρια. ib. Τὰ πλευρὰ] *V.ed.* οἱ μηροί. v.3. Ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται] *Chryſ.* ἡ α'. ὁ θεὸς ἐν ταῖς βασιλείοις

λεσιοις αὐτῆς γνωσθήσεται εἰς ὀχύρωμα· ἄλλος, ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς ἐγνώσθη εἰς τὸ ἐξηγεῖσθαι αὐτήν. A. εἰς ὑπερέπαρσιν. v.4. Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν, ἦλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ] sic S.Hier. in ep.ad Sun. legendum ostendit. in Arab.est, οἱ βασιλεῖς αὐτῆς. in aa.ll. οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν, διῆλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό. quod est in Lat.ed. atque apud Ambr.& Aug.& Psalt.Æthiop. aa.denique ll. οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. Chrys. ἄλλος, συνετάξαντο. v.5. Ἐθαύμασαν] A. ἐθαμβήθησαν. S. ἐξεπλάγησαν. v.7. Ἐν πνεύματι βιαίῳ] A. πνεύματι καύσωνος. Chrys. ἄλλος, δι' ἀνέμου βιαίου. ibid. Θαρσὶς] Sch. ἑρμηνεύεται κατασκοπὴ χαρᾶς· κατασκοπὴ εὐφροσύνης. v.9. Ὑπελάβομεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεός σου] Chrys. ἕτερος, εἰκάσαμεν ὁ θεός· ὁ Ἑβρ. διμμήνου, τουτέστιν, ἠλπίσαμεν, προσεδοκήσαμεν, ἔγνωμεν τὴν φιλανθρωπίαν τὴν σήν. ib. Ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου] ita legit S.Aug.& Theodor. & Apollin. sic est in Arab.Psalt. & in Æth. at ναοῦ σου, legunt Ambr.Hier. Didym. Sch.Σ. Ἀ.Θ. ἡ ε'. ἡ ς'. ναοῦ σου. v.10. Δικαιοσύνης] Chr. τουτέστι, φιλανθρωπίας, εὐεργεσίας. v.11. Εὐφρανθήτω ὄρος Σιὼν] Sch. οἱ ο'. Σ.Θ. εὐφραίνεται τὸ ὄρος Σιὼν, καὶ ἀγαλλιῶσιν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας. ibid. Ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου] Chrys. ἄλλος, διὰ κρίσεις σου. v.12. Περιλάβετε] Chrys. ἄλλος, περιέλθετε. ibid. Διηγήσασθε] A. ψηφίσατε. Chrys. ἄλλος, ἐπαινέσατε. v.13. Εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς] Chrys. Σ. εἰς τὴν περίβολον· Ἀ. εἰς εὐπορίαν. ibid. Καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς] S. διαμετρήσατε τὰ βασίλεια αὐτῆς. ibid. Εἰς γενεὰν ἑτέραν] S. γενεᾷ μεταγενεστέρᾳ. v.14. Εἰς τοὺς αἰῶνας] S. τὸ διηνεκές.

Psal.49.v.1. Ταῦτα] Chrys. ἄλλος, τοῦτο. ibid. Τὴν οἰκουμένην] Chrysost. ἄλλος, τὴν ἐγκατάδυσιν· ἄλλ. τὴν κατάδυτον· ὁ δὲ Ἑβρ. ἀλδ. v.2. Οἵτε γηγενεῖς, καὶ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων] S. ἥτε ἀνθρωπότης, πρόσετι δὲ καὶ οἱ υἱοὶ ἑκάστου ἀνδρός. ibid. Ἐπιτοαυτὸ] Chrys. ἄλλος, ὁμοῦ. v.3. Ἡ μελέτη] Sch. ἄλλος, καὶ μινυρείσει ἡ καρδία μου σύνεσιν. v.4. Κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου] Chrys. ἄλλος, κλινῶ παραβολῇ τὸ οὖς μου· ὁ δὲ Ἑβρ. λαμασὰλ, φησί. ibid. Τὸ πρόβλημά μου] Chrys. ἄλλ. αἴνιγμά μου· ὁ δὲ Ἑβρ. ἰδαθεί. v.5. Ἱνατί φοβοῦμαι] Athanas. μέχρι τοῦ φοβοῦμαι δεῖ στίξαι. ibid. Ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ] Chrys. ἄλλ. ἐν ἡμέρᾳ πονηροῦ· ἄλλ. κακοῦ· ὁ δὲ Σύρος, ῥᾶ. ibid. Τῆς πτέρνης] S. τῶν ἰχνέων. v.6. Καυχώμενοι] Chrys. ἄλλος, ἀλαζονευόμενοι. v.9. Καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα] A. καὶ ἐπαύσατο εἰς αἰῶνα, καὶ ζήσεται εἰς νῖκος. S. ἀλλὰ παυσάμενος τῷ αἰῶνι τούτῳ ζῶν ἀεὶ διατελέσει. v.11. Σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν] Chrys. ἄλλ. τὰ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν εἰς αἰῶνα· ἄλλος, κατασκηνώσεις αὐτῶν εἰς γενεὰν, ὀνομάσαντες ἐπ' ὀνόμασιν αὐτῶν τὰς γαίας. A. ἐκάλεσαν ἐν ὀνόματι αὐτῶν ἐπὶ χθόνας. Th. ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ γαιῶν αὐτῶν. v.13. Σκάνδαλον] S. ἄγνοια. ib. Εὐλογήσουσι] S.Aug. ita legit, & Apollin. ita est in Rom.Psalt. & in Arab. S. vero Ambr.& Euseb.& Theodor. εὐδοκήσουσι. quod est in aa.ll.Gr. & in Æth.Psalt. v.14. Ὡς πρόβατα] S. βοσκήματα ᾅδου ἔταξεν αὐτούς. ib. Κατακυριεύσουσιν] Th. κατεχθήσονται. ib. Τὸ πρωῒ] Chr. τουτέστι, ταχέως, διηνεκῶς. ib. Καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν] A. χαρακτὴρ αὐτῶν κατατρῖψαι ᾅδην ἐκ κατοικητηρίου αὐτῶν. S. τὸ κραταιὸν αὐτῶν παλαιώσει ᾅδης. ibid. Ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν] sic legunt SS.Ambr.& Aug. & Theodoret. sic quoque Apollin. atque ita est in Lat.vulg.ed. & in Psalt.Æth. at in aa.ll. ἐκ τῆς δόξης

αὐτῆς ἐξώσθης. quod est in Rom. & *Arab. Psalt.* v. 16. Καὶ ὅταν] ita est in *ed. vulg. Lat.* & in *Rom. Psalt.* ita quoque legit *S. Aug.* in *aa.* vero *ll.* ἢ ὅταν. v. 18. Ἐξομολογήσεταί σοι] *S.* ἐπαινέσουσί σε ἐὰν καλῶς αὐτῷ ποιῇς. v. 19. Οὐκ ὄψεται] *Sch.* ἡ ε'. οὐκ ὄψεται. Α. Θ. ἡ ϛ'. οἱ ο'. οὐκ ὄψονται. Σ. οὐ βλέποντες.

Psal. 50. v. 1. Θεὸς θεῶν] *Sch.* οἱ γ'. ἰσχυρὸς θεὸς λαλήσας ἐκάλεσε τὴν γῆν. v. 3. Καταιγὶς σφόδρα] *A.* ἐλαιλαπίσθη. *Th* ut 70. καταιγίσθη. v. 5. Συναγάγετε αὐτῷ] *Sch.* τὸ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποὶ, συναγάγετέ μοι τοὺς ὁσίους μου. v. 9. Χιμάρους] *Sch.* οἱ ο'. τράγους. *A. S.* & *V. ed.* κερατινούς. v. 10. Τοῦ δρυμοῦ] ita quoque legit *S. Aug.* & *Apoll.* in *aa. ll.* est, τοῦ ἀγροῦ. v. 15. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως] sic legit *S. Cypr.* & *Justin.* at in *aa. ll.* est, τῆς θλίψεώς σου. quod habet *S. Aug.* & *Theodor.* & *Psalt. Rom.* ibid. Διάψαλμα] διάψαλμα, quod hoc loco in *Vatic. l.* est, non est vero in *cæt. ll.* nec in *Hebr.* rationem eandem habet, quam alia loca, ubi passim invenitur. mutat enim Propheta sententiam, adjungens, τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ. v. 18. Μετὰ μοιχῶν] sic est in *edd. Lat.* sic quoque legunt *Cyprian.* & *Ambr.* & *Aug.* sic *Apollin.* & ita est in *Psalt. Arab.* & *Æthiop.* at in *aa. ll. Gr.* est, μοιχοῦ. v. 21. Ὑπέλαβες ἀνομίαν] *Th.* ut 70. *A.* ὑπέλαβες, ἐσόμενος ἔσομαι ὅμοιός σοι. *S.* ἐνόμισας ἔσεσθαί με ὡς σέ. ibid. Παραστήσω] *Th.* στοιβάσω. v. 23. Σωτήριον θεοῦ] ita est apud *S. Cyprian.* & *S. Aug.* & in *Psalt. Rom.* atque *Æth.* at in *aa. ll. Græc.* est, σωτήριόν μου. quod hab. *Psalt. Arab.*

Psal. 51. tit. Βηρσαβεὲ] *S.* ut 70. *A. Th.* Βεθσαβεέθ. v. 1. Ἐλέησόν με] *A.* δώρησαί μοι θεὲ κατὰ ἔλεόν σου. *S.* οἰκτείρησόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ ἔλεός σου. *Th.* ut 70. v. 4. Καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε] *Th.* νικήσῃς. *A.* ὑπερνικήσῃς. *S.* νικᾷν κρίνοντα. v. 6. Ἠγάπησας] *A.* ἐβουλήθης. *S.* θέλεις. v. 14. Ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου] *S.* διαλαλήσει ἡ γλῶσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου. v. 17. Συντετριμμένην] *S.* κατεαγυῖαν. v. 18. Ἀγάθυνον κύριε] *A.* ἀγάθυνον εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών. *S.* εὐεργέτησον.

Psal. 52. tit. Ἀβιμέλεχ] *Th.* & *S.* Ἀχιμέλεχ. *A.* Ἀειμέλεχ. v. 1. Ὅλην τὴν ἡμέραν] *S.* καθ' ἑκάστην ἡμέραν. v. 5. Ἀπὸ σκηνώματος] σου, neque *Hieron.* agnoscit, neque *Hilar.* in *aa.* autem *ll.* est, ἀπὸ σκηνώματός σου. v. 7. Ἐνεδυναμώθη] *A.* ἐκραταιώθη. *S.* ἐνισχύσατο.

Psal. 53. tit. Ὑπὲρ μαελὲθ] *Th.* ὑπὲρ τῆς χορείας. *S.* διὰ χοροῦ. *A.* ἐπὶ χορείᾳ. *Sch.* μαελὲθ ἑρμηνεύεται ἀπαρχή. v. 1. Διέφθειραν] *V.* & *VI. ed.* ut 70. *S.* διεφθάρησαν. v. 5. Ἐφοβήθησαν] *A.* ἐπτοήθησαν. *S.* φοβηθήσονται. *Th.* ἐθαμβήθησαν θάμβῳ οὗ οὐκ ἦν θάμβος. ibid. Ἀνθρωπαρέσκων] *A.* παρεμβαλόντων περὶ σέ.

Psal. 54. v. 1. Κρῖνόν με] *Th.* ut 70. *S.* δικάσεις. *A.* & *V. ed.* κρινεῖς με. *Sch.* τινὲς, κρινεῖς με, διὰ τοῦ μ. καὶ ε. ἀναγνωστέον δὲ, κρινεῖς μοι, διὰ τοῦ μ. καὶ ο. καὶ ι.

Psal. 55. v. 2. Ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου] *Sch.* μετεωρισμὸς, μέριμνα, φλυαρία. *A.* ὁμιλίᾳ μου. *S.* καθηνέχθην προσλαλῶν ἐμαυτῷ, καὶ συνεχύθην ὑπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, ὑπὸ ἐνοχλήσεως ἀσεβοῦς. v. 3. Ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ] *S.* ὅτι ἐπέρριψαν κατ' ἐμοῦ εἰς ἀσέβειαν, καὶ μετ' ὀργῆς ἠναντιώθησάν μοι. ibid. Ἀνομίαν] *Th.* ut 70. *A.* ἀνωφελές. ibid. Ἐνεκότουν μοι] *Sch.* ἐμνησικάκουν, ἐμήνιαζον. v. 10. Ἀνομία] *S.* ὀδύνη καὶ ταλαιπωρία. v. 13. Σὺ δὲ ἄνθρωπε]

ἄνθρωπε] S. ἀλλὰ σὺ ἄνθρωπος ὁμότροπος καὶ συνήθης μου καὶ γνώριμος. v.14. Ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανας] A. οἱ ὁμοῦ ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον. S. οἵτινες ἐκοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν. v.18. Ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί] S. πολλοστοὶ γὰρ ἐγένοντο πρὸς με. v.19. Οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα] A. οἷς οὐκ εἰσὶν ἀλλαγαὶ αὐτοῖς. S. οὐ γὰρ ἀλλάσσονται. v.20. Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι] A. ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἐν εἰρηνικοῖς αὐτοῦ. Theodor. τοῦτο οἱ τρεῖς οὕτως ἡρμήνευσαν· ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας πρὸς αὐτόν. ibid. Ἐβεβήλωσαν] S. παρέβησαν συνθήκην. v.21. Διεμερίσθησαν] S. λειότερα βουτύρου τὰ στόματα αὐτῶν, καὶ ἡ καρδία αὐτῶν πολεμεῖ. ibid. Καὶ ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ] Sch. καὶ συνεκλείσθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. ib. Βολίδες] Sch. ἀκόντια, λογχάρια.

Psal. 56. tit. Εἰς τὸ τέλος, &c.] Sch. Ἀκ. τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ περιστερᾶς ἀλάλου μακρυσμῶν τοῦ Δαυὶδ, ταπεινοῦ, τελείου, ἐν τῷ κρατῆσαι αὐτὸν Φυλισαίοις ἐν Γέθ· ὁ δὲ Σύμ. ἐπινίκιος ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς, ὑπὲρ τοῦ ἀλλοφύλου ἀπωσαμένου τὸν Δαυὶδ, τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου, ὅτε κατέσχον αὐτὸν οἱ Φυλισαῖοι ἐν Γέθ· ἡ δὲ ε΄. ἔκδοσις, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς τῆς μογιλάλου κεκρυμμένῳ τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν. v.1. Ὅλην τὴν ἡμέραν] S. πᾶσαν ἡμέραν. v.2. Ἀπὸ ὕψους ἡμέρας, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με] sic legit S. Aug. atque ita est tum in vet. Psalt. tum in Rom. at cat. ll. hab. ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι. quod secutus est Apoll. sed aliter distinxit:

Ὑψόθεν ἐξ ἠοῦς πολέες τεύχουσι κυδοιμούς.
Οὔτιν' ὑποδδείσαιμι, ἐπεὶ σύ μου ἐλπὶς ἐτύχθης.

in Æthiop. vero est, ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους ἡμέρας, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με, καὶ ἐφοβήθην. A. ὅτι πολλοὶ πολεμοῦσί με, ὕψιστε, ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ, πρὸς σὲ πεποιθήσω. S. ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ὑψηλότεροι, ἣ ἂν ἡμέρα φοβηθῶ, σοὶ πέποιθα. Th. ἡμέρας φοβηθήσομαι· ἐγὼ δὲ ἐπὶ σὲ ἐλπιῶ. a. Sch. τινὲς τῷ, ἀπὸ ὕψους, τὸ, ἡμέρας, συνάπτουσι. v.5. Ὅλην τὴν ἡμέραν] S. διὰ πάσης ἡμέρας λόγους περὶ ἐμοῦ ἐφρόντιζον. v.6. Παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν, αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσι] S. συνήγοντο λάθρα, καὶ τὰ ἴχνη μου παρετήρουν, προσδοκῶντες τὴν ψυχήν μου. a. Sch. τὸ παροικήσουσιν, ἀντὶ τοῦ συναχθήσονται, τέθειται. ibid. Ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ μου] S. Aug. sicut sustinuit anima mea. Psalt. vero Rom. exspectavit. in aa. est, ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου. quod etiam habet Psalt. Æthiop. & Arab. atque Apollin.

Ὡς δ' αὐτοὶ λοχόωντες ἐμὸν μένον ἦτορ ὀλέσσαι.

v.7. Ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις αὐτούς] sic etiam Lat. edd. hab. in aa. vero ll. est, ὤσεις. & apud Apollin.

Ὦσε κότῳ καθέλοις κρυερῷ κακοεργέα φῦλα.

Sch. ἐπὶ ἀνωφελὲς δίωσον αὐτούς· Σ. διὰ τὴν ἀδικίαν ῥῦσαι ἀπ' αὐτῶν ἡ ε΄. ὑπὲρ τοῦ μὴ εἶναι διασεσωσμένον αὐτοῖς. v.8. Τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλα] S. τὰ ἔνδον μου ἐξηρίθμηταί σοι. ibid. Ἔθου τὰ δάκρυά μου] S. ἔθου τὰ δάκρυά μου ἔνδον σου, μὴ οὐχὶ ὅταν ἐξαριθμῇς; v.9. Ἐπιστρέψουσιν] A. S. Th. & V. ed. τότε ἐπιστρέψουσιν.

Psal. 57. v.1. Ἡ ἀνομία] A. ἡ ἐπιβουλή. S. ὁ ἐπηρεασμός. v.4. Ἐκοιμήθην τεταραγμένος] Th. ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων. A. μετὰ λαύρων. in a. cod.

μετὰ λάβρων. S.εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην μεταξὺ φλεγόντων. ib. Ὅπλον] aa.ll. hab. ὅπλα. Sch.Θ. τόξον· Σ. δόρατα· Α. δόρυ· ἡ ε΄. καὶ ἡ ς΄. ὁμοίως τοῖς ο΄. ὅπλον. v.7. Ἑτοίμη] S.ἑδραία. ibid. Ἄσομαι καὶ ψαλῶ] sic quoque est in edd.Lat. & apud S.Aug. & in Psalt.Æth. in cat. autem ll.Græc. ᾄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. quod etiam habet Psalt.Arab.& metaphr.Apoll.

Κύδος ἐμὸν μέλψει σε καὶ ἐν ψαλμοῖσιν ἀείσει.

Psal.58.v.3. Ἐλάλησαν ψευδῆ] S.οἱ λαλοῦντες ψευδῆ. v.5. Ἐπαδόντων] Sch. Α.Θ.ὁμοίως τοῖς ο΄. Σ.ψιθυριζόντων. ibid. Φαρμακοῦ τε φαρμακευομένου] in cod.Vat. φαρμακου, sine accentu positum est. Psalt.vet. & S.Aug. medicamenti medicati. quod convenit cum φαρμάκου τε φαρμακευομένου. si vero legatur, φαρμακοῦ τε φαρμακευομένου, respondebit Lat.ed.vulg. in aa.ll. est, φαρμακοῦ τε φαρμακευομένη. sic in Psalt.Rom. & venefici, quæ incantatur à sapiente. quam lectionem Lucif. secutus est. sed lectio l.v. mutata postea fuit in φαρμακοῦται. Sch. φαρμακοῦτε ἀναγνωστέον, ἐν παραθέσει ὄντος τοῦ, τε, συνδέσμου, καὶ οὐ ῥηματικῶς φαρμακοῦται. hæc vero margini libri adscripta, γράφεται ἐν τῷ ψαλμῷ, φαρμακοῦται τε. a.Sch. ἀναγνωστέον, φαρμακου τε, γενικὸν ἀπὸ εὐθείας τῆς τὸ φάρμακον, καὶ ὁ φαρμακὸς, μετὰ τοῦ, τε συνδέσμου, καὶ οὐ φαρμακοῦται παθητικὸν ῥῆμα. A. ἐπαείδειν ἐπαοιδὴν σεσοφισμένου. S.ἐπαστοῦ ἐπῳδὰς σεσοφισμένου. Th.φαρμάκου φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. V.ed. φαρμακεύουσι φαρμακοῦς. v.8. Ὡσεὶ κηρὸς ὁ τακεὶς] A.ὁμοίως γῆς ἐντέρῳ, τακὲν πορεύεται ἔκτρωμα γυναικὸς, οὐ μὴ θεωρήσωσιν ἥλιον. Th.ὡσεὶ κηρὸς τακεὶς ἀνταναιρεθήσεται, ὡς ἔκτρωμα γυναικὸς οὐκ εἶδεν ἥλιον. S.ὥσπερεὶ χόριον διαλυθὲν διαφωνεῖ, ἢ ἔκτρωμα γυναικὸς, ἵνα μὴ ἴδωσιν ἥλιον. v.9. Πρὸ τοῦ συνιέναι] S. πρὶν ἢ αὐξηθῶσιν αἱ ἄκανθαι ὑμῶν, ὥστε γενέσθαι ῥάμνον, ἔτι ζῶντα ὡς ὁλόξηρος λαίλαψ ἀρεῖ. A. λαιλαπίσει. Th.καταπίεται. ibid. Καταπίεται ὑμᾶς] ita Hilar.& Aug. quod etiam habet Psalt.Æth. at in cat.ll. & in Arab.Psalt. est, καταπίεται αὐτούς. v.10. Ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν] S.Ambr. ita legit, serm.7. in Psal.118. & S. Hier. in extrema apologia contra Rufin. sic quoque est in Rom.Psalt. in cat. vero ll. non est ἀσεβῶν, nec in Psalt.Arab. & Æth.

Psal.59.v.4. Ἄνευ ἀνομίας] S.μὴ οὔσης ἀνομίας ἐπιτρέχουσιν ἵνα παλαίξωσί με. Sch. ἀναιτίως καὶ ἀναμφιλήπτως. ibid. Εἰς συνάντησίν μου] S.ἐξ ἐναντίας ὑπὲρ ἐμοῦ. v.6. Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν] S. ἀνακάμψουσιν ἑσπέρας, καὶ συνηχήσουσιν ὡς κύνες κυκλοῦντες πόλιν. αὐτοὶ μὲν ἀποβλύζουσι τοῖς στόμασιν αὐτῶν, ὡς μαχαίρας τοῖς χείλεσιν αὐτῶν, ὡς οὐδενὸς ἀκούοντος. v.11. Μή ποτε ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου] sic quoque est in cat.ll. & apud Interpp. atque ita legunt Hilar. & Aug. & ita est in Rom.Psalt. & in vet. S.vero Hier. asseverat, τοῦ λαοῦ scripsisse 70. A.Th.λαοῦ μου. S.ἐπιλάθωνται ὁ λαὸς σου τοῦ νόμου σου. ibid. Διασκόρπισον αὐτοὺς] S.ἀνάστατον αὐτοὺς τῇ δυνάμει σου, καὶ κάθελε αὐτοὺς, ὑπερασπιστὰ ἡμῶν κύριε. v.12. Καὶ συλληφθήτωσαν] S.συλληφθήτωσαν μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν, ἀρὰν καὶ ψεῦδος λαλοῦντες· συντέλεσον ἐν θυμῷ, ἀνάλωσον ἵνα μὴ ὦσι. ibid. Διαγγελήσονται συντέλειαι] sic vet.Psalt. & S.Aug. annunciabuntur consummationes. & Apollin.

Ὧν τέλος ἐξ ἀρῆς καὶ ψεύδεος ἀγγέλλοιτο.

sic quoque Psalt.Æth. in aa. vero ll. est, ἐν συντελείᾳ. v.13. Ὁ θεὸς τοῦ

Ἰακὼβ

Ἰακὼβ διασώζει τῶν περάτων τῆς γῆς] ita etiam hab. *Psalt. Æth.* at in *cat. ll.* est, ὁ θεὸς διασώζει τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῶν περάτων τῆς γῆς. quod hab. *Lat. edd.* & *Psalt. Arab.* quam lectionem *S. Hier.* in epist. ad Sun. explicans, accommodat ad superiorem. ibid. Τῶν περάτων τῆς γῆς] *A.* εἰς πέρατα τῆς γῆς ἀεί. *Th.* τῶν περάτων τῆς γῆς. *S.* εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. v.14. Ἐπιστρέψουσιν] *S.* ἀνακαμπτέτωσαν ἑσπέρας, θορυβείτωσαν ὡς κύνες περιερχόμενοι πόλιν, ῥεμβόμενοι, ἵνα μὴ ἀχόρταστοι αὐλισθῶσι. *Th.* ut 70. *A.* ἐὰν μὴ ἐμπλησθῶσι.

Psal. 60. tit. Εἰς τὸ τέλος] *Euseb.* Σ. ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου Δαυὶδ εἰς διδαχήν. ibid. Τοῖς ἀλλοιωθησομένοις] *A.* ἐπὶ κρίνων. v.1. Ὠργίσθης καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς] *A.* θυμωθεὶς μετέστρεψας ἡμᾶς. *S.* ὠργίσθης καὶ περιήγαγες ἡμᾶς. v.3. Οἶνον κατανύξεως] *A.* καρώσεως. *S.* σάλου. v.7. Τῆς κεφαλῆς μου] *S.* τῆς ἀρχῆς μου. ibid. Ἰούδας βασιλεύς μου] *A.* Ἰούδας ἀκριβαστής μου, Μωὰβ λέβης λουτροῦ μου. ὁ Σύρος, κάδος πλύσεώς μου. *a. Sch.* ὁ Σύρος, λεκάνη. *Th.* Ἰούδας ἀκριβαζόμενός μου. *cat.* ut 70. *S.* Ἰούδας προστάσσων ὁ ἐμός, Μωὰβ λέβης ἀμεριμνίας μου. v.9. Πόλιν περιοχῆς] *S.* πόλιν περιπεφραγμένην. v.11. Καὶ ματαία] *S.* ματαία γάρ

Psal. 62. tit. Εἰς τὸ τέλος] *S.* ἐπινίκιος διὰ Ἰδιθὺν ᾠδὴ εἰς Δαυίδ. v.8. Συναγωγὴ λαοῦ] sic est in *edd. Lat. S. Hilar.* omnis cœtus plebis. *S. Amb.* omnis conventus plebis. *S. Aug.* omne concilium plebis. in *pler.* vero *ll.* est, λαῶν. v.9. Πλὴν μάταιοι] *Th.* πλὴν ἀτμίς. ib. Ἐν ζυγοῖς] *Th.* ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ. ib. Αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό] *S.* αὐτοὶ ματαίου ὁμοῦ. v.10. Καὶ ἐπὶ ἁρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε] *A.* καὶ ἐν βίᾳ μὴ ματαιοῦσθε. *Th.* καὶ ἐπὶ ἁρπάγματι μὴ ματαιοῦσθε. *S.* καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ γίνεσθε ἀτμίς.

Psal. 63. v.1. Ἐδίψησέ σοι] ita *omnes interpp.* vertisse affirmat *S. Hier.* & sic legunt *Hilar.* & *Aug.* sic etiam *vet. Psalt.* hab. *aa. edd. Lat.* in te. *cat.* vero *ll.* hab. σε. ibid. Ποσαπλῶς] *Th.* ποσαχῶς. *A.* ἐπετάθη. *S.* ἱμείρεται. v.5. Τὸ ὄνομά σου] *SS. Hilar.* & *Aug.* ita legunt; ita quoque est in *vet. Psalt.* & in *Rom.* & *Æth. aa. ll.* hab. τὸ στόμα μου. quod hab. *Lat. ed. vulg.* & *Psalt. Arab.* v.6. Εἰ ἐμνημόνευόν σου, &c.] *S.* ἀναμιμνήσκομαί σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, καθ' ἑκάστην φυλακὴν ἐμελέτων σε· καὶ σκεπόμενος ἐν τῇ πτέρυξίν σου εὐφήμουν.

Psal. 64. v.1. Προσευχῆς μου] sic *cat.* quoque *edd.* hab. & *Sch.* οἱ ο'. προσευχῆς μου. *aa.* vero *ll.* hab. φωνῆς. v.2. Ἐσκέπασάς με] sic hab. *edd. Lat.* sic quoque legunt *SS. Hilar.* & *Aug.* in *cat.* vero *ll.* est, σκέπασόν με. itidem in *Psalt. Arab.* & in *Æth.* v.3. Πρᾶγμα πικρόν] *A.* ῥῆμα πικρόν. *Th.* λόγον πικρόν. *S.* ἐπλήρωσε τόξον αὐτῶν λόγῳ πικρῷ. v.4. Ἐν ἀποκρύφοις] *S.* κρυφῇ. v.5. Διηγήσαντο] *S.* εἰσηγήσαντο. v.6. Ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει] sic est in *Lat. vulg. ed.* sic etiam *S. Hilar.* legit, & *Theodoret.* at in *aa. ll.* est, ἐξερευνήσεις. quod est in *vet. Psalt.* & apud *S. Aug. Sch.* Ἀκ. σκαλίσει σκαλευόμενοι. Θ. ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει. ibid. Προσελεύσεται ἄνθρωπος, &c.] *A.* ἔγκατον ἀνδρὸς καὶ καρδία βαθεῖα· καὶ ῥοιζήσει αὐτοὺς ὁ θεός. βέλη παραχρῆμα ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, καὶ ἐσκανδάλισαν αὐτὸν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. *S.* ἐξ ἐγκάτων ἕκαστος καρδίας βαθείας· ἀκοντίσει οὖν αὐτοὺς ὁ θεός. βέλος αἰφνίδιον ἔσονται αἱ πληγαὶ αὐτῶν· καὶ σφαλοῦσι καθ' ἑαυτῶν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. *Th.* διάνοια ἀνδρός, καὶ καρδία βαθεῖα· καταλοχεύσουσι

σει αὐτοῦ ὁ θεός. v.8.'Εξουθένησαν αὐτὸν] *Rom.Psalt.* pro nihilo habuerunt. *S.Hilar.* & nihil habuerunt. in *aa.ll.* est, ἐξηθένησαν ἐπ' αὐτούς. quod hab. *vulg.Lat.ed.* & *Psalt.vet. Apollin.*

'Ηπεδανοῖς γλώσσῃσιν ὑπέρβια μυθίζοντες.

atque ita est in *Psalt.Æth.* & in *Arab.*

Psal.65. tit.'Ωδὴ] in *quibusd.ll.* hæc seqq. ᾠδὴ 'Ιερεμίου, 'Ιεζεκιὴλ, τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. *Sch.* τοῦτο οὔτε τὸ 'Εβρ. ἔχει, οὔτε οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί· ἀλλά τις ὡς ἔοικε ταῦτα προσέθηκε. v.1.Σιὼν] *Sch.*Σιὼν ἑρμηνεύεται δίψωσα. v.3.'Υπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς] *A.*ἐδυναμώθησαν παρ' ἐμέ. *S.* κατεδυνάστευσάν μου. *V.ed.* ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. v.6.'Ετοιμάζων ὄρη] *S.*ὃς ἥδρασας ὄρη τῇ δυνάμει ἑαυτοῦ. v.7.Συνταράσσων] *Th.*καταπραΰνων. ibid. Τὸ κύτος] *Sch.*κοίλωμα, πλάτος, ἢ βάθος. *a.Sch.*ἀπὸ ἀμάχου ὑπερβόλαιον εἶπε. ibid.'Ηχους κυμάτων αὐτῆς] *SS.Hil.* & *Hier.* ita legunt, & ita est in *Arab.Psalt.* in *cæt.* vero *ll.* seq. τίς ὑποστήσεται; quod hab. *Rom.Psalt.* & *Æth.* sic quoque legit *S.Aug.* v.9.'Επλήθυνας] *S.*πολυκαρπία πλουτίσεις αὐτήν. ibid.'Ητοίμασας, &c.] *S.* τελεσφορήσεις πανσπερμίαν αὐτῆς, ὅτι οὕτως ἥδρασας αὐτήν. ib.Οὕτως ἡ ἑτοιμασία] in *Æthiop.Psalt.* & in *Arab.* est, præparatio ejus. quam lectionem *S.Hier.* asserit. at in *vet.Psalt.* item in *Rom.* præparatio tua. idque seqq. *SS.Hilar.* & *Aug. Apollin.*

Καί σφισιν ὥστε θεὸς βρῶσιν προέηκας ἑτοίμην.

in *l.v.* Cου additum est minoribus lit. quod etiam *aliquot codd.* hab. v.12. Πιανθήσεται] *S.* γεωργηθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου. *a.Sch.* ὁμιχλωθήσονται αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου. ibid.'Ορη τῆς ἐρήμου] ita quoque est apud *Apoll.* & in *Æth.Psalt.* in *Rom.*vero *Psalt.* & apud *Hil. Ambr. Aug.* fines. in *cæt.ll.* est, ὡραῖα. v.13.Πληθυνοῦσι σῖτον] *A.*ἐκλεκτόν. *Th.*σῖτον. *S.*τροφήν.

Psal.66.tit.'Αναστάσεως] *Sch.*οὐδὲ ταύτην τὴν προσθήκην τὸ 'Εβρ. ἔχει, οὐδὲ οἱ ο'. ἐν τῷ ἑξαπλῷ, ἀλλὰ καὶ ταύτην τινὲς, ὡς ἔοικε, προστεθείκασι. v.4. Πᾶσα ἡ γῆ] *S.*πάντες οἱ ἐν τῇ γῇ προσκυνήσουσί σοι μελῳδοῦντές σοι ᾄσεσι τὸ ὄνομά σου. ibid. Τῷ ὀνόματί σου] sic est in *ed.Lat.vulg.* & in *Psalt,Æth.* atque *Arab.* in *aa.ll.* est, τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. atque ita est tum in *vet.* tum in *Rom.Psalt.* sic etiam legunt *SS.Hil.* & *Aug.* v.5. Φοβερὸς ἐν βουλαῖς] *S.*φοβερὰ μηχανήματα ὑπὲρ υἱῶν ἀνθρώπων. v.7. Οἱ παραπικραίνοντες] *Th.* ἐκκλίνοντες. *A.*ἀφιστάμενοι. *S.* οἱ ἀπειθεῖς. v.8.'Ακουτίσατε] *S.*ἀκουστὴν ποιεῖτε. v.17.Πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου] *S.*αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐπεκαλεσάμην, καὶ ὑψώθη ὑπὸ γλῶσσάν μου.

Psa 67.v.1.Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς] in *cæt.ll.*seq. καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς. quod non est apud *S. Aug.* nec in metaphr. *Apoll.* nec in *vetust.Psalt. Lat.* ejus autem loco, in *Psalt.Æth.*est, & vivemus. *Sch.*τὸ, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, οὐ γράφεται.

Psal.68.v.1.'Αναστήτω ὁ θεὸς] *Sch.*'Ακυλ. ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου. v.2. Οἱ ἁμαρτωλοὶ] *Sch.* ἄλλοι ἑρμηνευταί, ἀσεβεῖς. v.4.'Οδοποιήσατε] *A.* ἀποσκολοπίσατε. *S.* κατασκευάσατε τῷ ἐποχουμένῳ ἐν τῇ ἀοικήτῳ. ibid.Κύριος ὄνομα αὐτῷ] *S.*διὰ τοῦ 'Ια ὀνομασία αὐτοῦ. *V.ed.* ἐν τῷ 'Ια. *Sch.*τὸ μὲν, κύριος, συνήθες παρ' 'Εβραίοις ἀδωναΐ· ἐνταῦθα δὲ λέγεται παρ' 'Εβραίοις 'Ια σεμώ. v.5.'Εν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ] *S.*ἐν ἡγιασμένῳ κατοικητηρίῳ αὐτοῦ. *A.*ἐν βασιλείοις ἁγίοις αὐτοῦ. v.6.

Κατοικίζει,&c.]

Κατοικίζει, &c.] *S.* δίδωσι μοναχοῖς οἰκεῖν οἰκίαν. *A.* καθίζει μονογενεῖς ἐν οἴκῳ. *V.ed.* κατοικίζει μονοζώνους ἐν οἴκῳ. legitur etiam, μονοζώνους. ibid. Ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας] *S.* οἱ δὲ ἀπειθεῖς κατοικήσουσι χαύσων ξηρότητα. *A.* οἱ ἀφιστάμενοι ἐσκήνωσαν λεωπετρίαν. *Th.* ἐκκλίνοντες. v.7. Ὁ θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε] *S.* ὁ θεὸς προερχομένου σου πρὸ τοῦ λαοῦ σου. v.11. Κύριος δώσει, &c.] *S.* κύριος ἔδωκε ῥήσεις τοῖς εὐαγγελιζομένοις στρατιᾷ πολλῇ· βασιλεῖς τῶν στρατιῶν ἠγαπήθησαν, ἀγαπητοὶ ἐγένοντο, καὶ ἡ δίαιτα τοῦ οἴκου διανεμεῖ λάφυρα. v.14. Ἐν Σελμὼν] *Th.* ἐν σκιᾷ. v.16. Ἵνα τί ὑπολαμβάνετε] *A.* εἰς τί ἐρίζετε ὄρη ὠφρυωμένα. *S.* ἵνα τί περισπουδάζετε. v.18. Ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ] *aa.ll.* ἐν ἀνθρώποις, & supra ἀνέβης, pro ἀναβάς· quæ in *l.v.* ex emendatione addita sunt. *Justin.* in dial. cum Tryph. ita citat hunc locum, ἀνέβη εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, ἔδωκε δόματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. & ita est in *Psalt. Arab.* at in *Æth.* ᾐχμαλώτευσας, &, ἔδωκας. *Psalt. Rom.* hab. dedit dona hominibus. & ita est apud *S. Hil.* in textu, in explicatione vero, accepit. & apud *Apoll.*

Ὑψόθ᾽ ἀειράμενος ληΐσσατο ληΐδα πολλήν.
Αὐτὰρ ὁ δωτίνας μερόπεσσιν ἔλε γενέθλης.

Sch. ὁ ἀπόστολος ἔδωκεν, εἴρηκεν. ἀμφότερα δὲ γίνονται· λαβὼν γὰρ παρὰ τῶν προσιόντων τὴν πίστιν, δωρεῖται τὴν χάριν. Prov. c.7. ubi idem, quod hic, verbum Hebr. est, quodque 70. transtulerunt, πολλῇ ὁμιλίᾳ, *Th.* vertit, ἐν πλήθει δομάτων. ibid. Καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες] *A.* καὶ περ ἀπειθεῖς τοῦ κατασκηνῶσαι. v.21. Κορυφὴν τριχὸς] *S.* κορυφὴν ἔντριχον ἀναστρεφομένην ἐν ταῖς πλημμελείαις αὐτῆς. v.23. Ὅπως ἂν βαφῇ] *S.* ὅπως ἂν συγκαταλάξῃ ὁ πούς σου μετ᾽ αἵματος, καὶ λάψῃ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἀπὸ ἑκάστου τῶν ἐχθρῶν σου. v.24. Ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου] sic est in *exemplarr. Gr.* item in *Psalt. vet.* & in *Rom.* sicque legunt *SS. Hil.* & *Aug.* monet *S. Hier.* 70. vertisse, ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου. quod est in *Lat. vulg. ed.* & apud *Apoll.*

Ἀμφαδίην ἄχραντε τεὰς βροτοὶ εἶδον ἀταρπούς.

v.25. Ἐχόμενοι ψαλλόντων] *S.* ἀκόλουθα ταῖς μελῳδοῖς. v.27. Νεώτερος ἐν ἐκστάσει] *A.* νεώτερος κρατῶν αὐτῶν. *Th.* παιδεύων αὐτῶν. v.28. Ἔντειλαι ὁ θεὸς] *S.* πρόσταξον ὁ θεὸς περὶ ἰσχύος σου· ἐνίσχυσον ὁ θεὸς τοῦτο ὃ ἐποίησας ἡμῖν, διὰ τὸν ναόν σου τὸν ἐπάνω τῆς Ἱερουσαλήμ. ibid. Κατήρτισω ἐν ἡμῖν] sic est in *Psalt. Æth.* in *aa.ll.* est, κατειργάσω, τέτληνας est apud *Apoll.* v.30. Τοῦ καλάμου] *Sch.* ἔνια τῶν ἀντιγράφων, δρυμοῦ, ἔχει. ib. Ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων] *S.* σύνοδος παμμεγεθῶν, μετὰ συστροφῶν λαῶν, τοῖς διαγανακτίζουσι τοὺς εὐδοκίμους ὡς ἀδόκιμον ἀργύριον. in *a. cod.* pro εὐδοκίμους, est, εὐδοκητούς. ibid. Τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι] sic etiam legit *S. Hilar.* & ita est in *Psalt. Æth.* at *cæt. ll.* hab. τοῦ ἐκκλεισθῆναι. atque ita legit *S. August.* v.32. Ψάλατε τῷ κυρίῳ. διάψαλμα. ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ ἐπιβεβηκότι] *SS. Hil.* & *Aug.* hanc repetitionem probant, quam etiam hab. *Rom. Psalt.* non est autem in *aa.ll.* nec eam probat *S. Hier.*

Psal.69. v.4. Ἃ οὐχ ἥρπασα, τότε ἀπετίννυον] *A.* ὅσα οὐκ ἐβιασάμην, τότε ἐπέστρεφον. v.5. Ἀφροσύνην] *S.* ἀπειρίαν. v.26. Κύριε τῶν δυνάμεων] ita etiam *S. Hilar.* in *al.* vero *codd.* κύριε κύριε geminatum est. *A.* κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν. *Th.* κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. *S.* κύριε θεὲ τῶν δυνάμεων. v.7. Ἐντροπὴ] *S.* ἀσχημοσύνη. v.10. Συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου]

ita quoque est in *Psalt. Æth.* at in *Arab.* ἐταπείνωσα. & apud *Apollin.* in metaphr. κατέκλασα. hic autem locus in *comment. Græc.* sic explicatur, κατατήκων τῇ νηστείᾳ καὶ τρύχων. v.13. Ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου] *A.* καὶ ἐγὼ προσευχῇ μου σοὶ κύριε. *S.* ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ σοὶ κύριε. *Th.* ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ πρὸς σὲ κύριε. ibid. Εὐδοκίας] *S.* διαλλαγῆς. v.22. Εἰς παγίδα] *S.* εἰς παγίδα καὶ εἰς τιμωρίαν, ὥστε συλληφθῆναι. ib. Εἰς σκάνδαλον] *A.* εἰς σκῶλον. v.29. Ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου ἀντελάβετό μου] sic est in *vet. Psalt.* & in *Rom.* sic *Hilar.* atque *Aug.* legunt, & *Apollin.*

Ἀλλ' ἴχω βασιλῆος ὑπέρμαχον ἄλκαρ ὀπωπῆς.

aa. vero *ll.* hab. ἡ σωτηρία σου ὁ θεὸς ἀντιλάβοιτό μου. in *vulg. ed. Lat.* salus tua, deus. itidem in *Psalt. Arab.* v.32. Καὶ ζήσεσθε] in *cæt. ll.* est, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν. quod *aa.* quoque *edd.* hab.

Psal.70. tit. Εἰς τὸ σῶσαι] *Sch.* τοῦτο ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὗρον· ἐν ἐνίοις δὲ οὐ. πλὴν οὔτε παρὰ τοῖς Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις εὑρίσκεται. v.1. Ὁ θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες] *S. Aug.* & *S. Hilar.* ita legunt. item *Apoll.* at in *cæt. ll.* seq. κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον. quæ etiam in *l. Vatic.* postmodum addita sunt, eaque *aa. edd.* habent.

Psal.71. tit. Αἰχμαλωτισθέντων] in *aa. ll.* seq. ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. *Sch.* ὡμολόγησε καὶ αὐτὸς ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος, μὴ εὑρηκέναι παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, ἀλλ' αὐτὸν ταύτην τεθεικέναι. *al. Sch.* οὐχ εὕρηται παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἡ προσθήκη. v.12. Ὁ θεὸς μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἐμοῦ] ita est apud *S. August.* in *cæt. ll. Gr.* seq. ὁ θεὸς μου εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες, quod *cæt.* quoque *edd.* habent. v.13. Αἰσχυνθήτωσαν] *S.* καταισχυνθήτωσαν καὶ ἀναλωθήτωσαν οἱ ἀντικείμενοι τῇ ψυχῇ μου. v.15. Οὐκ ἔγνων πραγματείας] ita etiam *Apollin.* ἐμπορίης ἀδαὴς ἐών ——— atque in *Rom. Psalt.* negotiationes. in *aa. ll.* est, γραμματείας. utramque vero lectionem *S. Aug.* agnoscit. *S.* οὐ γὰρ οἶδα ἐξαριθμήσασθαι. v.17. Ἐδίδαξάς με ὁ θεός] *SS. Hieron.* & *Aug.* hanc lectionem probant, quæ etiam est in *Rom. Psalt.* in *aa.* vero *ll. Gr.* ὁ θεὸς μου ἃ ἐδίδαξάς με. *A.* θεὲ ἐδίδαξάς με. *Th.* & *S.* ut 70. v.20. Κακάς] *S.* κακώσεις. v.21. Ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην σου] sic in *vet. Psalt.* & in *Rom.* multiplicasti justitiam tuam. ita quoque *S. Aug.* & *Æth. Psalt.* in *Arab.* est, ἐπ' ἐμὲ τὴν δικαιοσύνην σου. & *Apollin.*

Σὺ δὲ μοι εὐδικίης πλειόσιον ἔβλυσας ἀλκήν.

at *cæt. ll.* hab. ἐπλεόνασας ἐπ' ἐμὲ μεγαλωσύνην σου. *S.* αὐξήσεις τὴν μεγαλειότητά μου, καὶ περικυκλώσεις με παραμυθίᾳ. *A.* & *Th.* πληθυνεῖς.

Psal.72. v.3. Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη, &c.] sic etiam hab. *Psalt. Æth.* ita videlicet, ἀναλαβέτω τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ εἰρήνην τῷ λαῷ σου. κρινεῖ ἐν δικαιοσύνῃ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ σου. & *Apollin.*

Οὔρεσιν εἰρήνην ἀεναρὴ βουνοῖς τε μελέσθω,
Πτωχῶν δημοτέροισιν ὑπ' εὐδικίῃσι δικάζειν.

atque in *Psalt. Rom.* est, in sua justitia judicabit. & *Tertull.* l.4. adv. Marc. in justitia judicabit mendicos. hanc præterea lectionem *S. Aug.* agnoscit, sed aliam magis probat. at in *aa. ll. Gr.* legitur, ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην. κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ. v.4. Καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ] *S.* φοβηθήσονταί σε ἔμφοβον ὁ ἥλιος, καὶ ἔμπροσθεν τῆς σελήνης. v.8. Ἀπὸ ποταμοῦ] in *aa. ll.* ἀπὸ ποταμῶν. *Sch.* Ἀκ. οἱ ο'. ἀπὸ ποταμοῦ.

v.11.

v.11. Πάντες οἱ βασιλεῖς] ita quoque legit S.Hier. & S.Hil. in psal. 144. & Tert. l.5. in Marc. at in cat. ll. est, πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς. v.14. Καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν] A. καὶ τιμιωθήσεται τὸ αἷμα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. v.17. Εὐλογημένον] Sch. τὸ εὐλογημένον, παρ' οὐδενὶ κεῖται, οὔτε ἐν τῷ ἑξαπλῷ, οὔτε παρ' Ἑβραίοις. v.18. Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ] S.Hier. in ep. ad Sun. legit, κύριος ὁ θεὸς, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. v.19. Γένοιτο] Sch. τῆς μὲν προτέρας τῶν ψαλμῶν βίβλου πέρας ἦν ὁ μα'. εἰς Χριστὸν εἰρημένος· τῆς δὲ β'. ὁ οβ'. τῆς δὲ γ'. ὁ πθ'. ἑκάστη δὲ ἐπιλέγεται τὸ ἀμήν. A. πεπιστευμένως πεπιστευμένως.

Psal. 73. v.20. prioris, Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι] Sch. ἰστέον ὅτι οἱ ἄπειροι τῆς ἀκριβείας τοῦ ἀναγνώσματος, οὐχ ὡς μέρος τοῦ ὅλου ψαλμοῦ ἐξειλήφασι τὸ, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυίδ. σαφῶς δὲ παρίστησι καὶ ἡ Ἑβραϊκὴ φωνὴ, ὅτι καὶ αὐτὰ μέρος τυγχάνει τοῦ ὅλου ψαλμοῦ. v.1. Ὡς ἀγαθὸς] Sch. τρίτης βίβλου καθ' Ἑβραίους ἡ ἀρχή. v.2. Παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη] S. παρ' οὐδὲν ἐλύθη τὰ ὑπορθοῦντά με. v.4. Οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις] A. οὐκ εἰσὶ δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν. S. οὐκ ἐνεθυμοῦντο περὶ θανάτου αὐτῶν, στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν al. Sch. ἀνάνευσις λέγει τὴν μνήμην τοῦ θανάτου. καὶ ἄλλως· ἀνάνευσις δὲ τὴν ἀπαγόρευσιν δηλοῖ. v.5. Ἐν κόποις] Th. ἐν μέσῳ ἀνθρώπων. v.7. Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος] S. προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ibid. Διῆλθον εἰς διάθεσιν] S. παρέβαινον τὰ φαινόμενα τῇ καρδίᾳ. v.13. Ἄρα] S. ἴσως οὖν. Th. πλήν. ibid. Ἐδικαίωσα] A. ἐκαθάρισα. v.15. Τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα] ab hac lectione alia nata est, quæ est in nonnull. ll. ἣ συντέθεικα. quidam præterea ll. hab. ἠσυνθέτηκας. Theod. παρέβης τὰς συγκειμένας συνθήκας. v.16. Καὶ ὑπέλαβον] S. εἰ ἐλογιζόμην ἐπιγνῶναι τοῦτο, μόχθος ἐφαίνετο ἐμοί. v.18. Κατέβαλες] Sch. ἐν τῷ τετρασελίδῳ, κατέλαβες, εἶχεν, ἀντὶ τοῦ, κατέβαλες. ἀλλὰ μήποτε σφάλμα ἐστίν; οἱ γὰρ λοιποὶ, κατέβαλες, λέγουσι. v.21. Ηὐφράνθη] ita quoque est in vet. & in Rom. Psalt. & apud S.Aug. at in cat. ll. Gr. est, ἐξεκαύθη. v.22. Κἀγὼ ἐξουδενωμένος] S. ἤμην δὲ ἀνεπιστήμων, καὶ μὴ εἰδώς. v.25. Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ;] A. τίς μοι ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἐβουλήθην ἐν τῇ γῇ.

Psal. 74. v.1. Ἵνα τί] A. τί θεὲ ἀπώσω εἰς νῖκος; v.2. Ῥάβδον κληρονομίας σου] A. ῥάβδον κληρονομίας σου. S. σκῆπτρον κληρουχίας σου. V.ed. σκῆπτρον φυλῆν. ibid. Ὄρος Σιὼν τοῦτο ὃ] S. καὶ ἤγαγες εἰς τὸ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιόν σου τοῦτο. v.3. Ἐν τοῖς ἁγίοις σου] ita quoque est in a. quodam l. item in Rom. Psalt. & apud S.Aug. in aa. ἐν τῷ ἁγίῳ σου. quam lectionem probat S.Hier. A. ἐν ἡγιασμένῳ. v.5. Ὡς εἰς τὴν εἴσοδον] sic etiam legit Apollin. sic est in Rom. Psalt. cat. vero ll. hab. ἔξοδον. Lat. ed. exitu. S. August. egressu. A. ἐγνώσθη ὡς εἴσοδος εἰς ἄνω. Th. καὶ γνωσθήτω ὡς εἴσοδος ὑπεράνω. S. ἔθηκαν τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως γνώρισμα κατὰ τὴν εἴσοδον ἐπάνω ἐν ἀρμοδίοις ξυλίνοις. v.8. Καταπαύσωμεν τὰς ἑορτὰς] S.Hier scribit, 70. vertisse, κατακαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτάς. A. ἐνεπύρησαν πάσας συναγωγὰς ἰσχυροῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Th. ἐνεπύρισαν πάντας καιροὺς ἰσχυροῦ ἐν τῇ γῇ. V.ed. κατέκαυσαν. VI.ed. κατακαύσωμεν. v.9. Τὰ σημεῖα ἡμῶν] ita est in ed. Lat. vulg. quod etiam secutus est S. Aug. in aa. vero ll. est, τὰ σημεῖα αὐτῶν. Sch. οἱ ο'. Α.Θ.Σ. τὰ σημεῖα ἡμῶν. v.10. Παροξυνεῖ] S. προπηλακίσει. v.13. Δρακόντων] S. κητῶν. v.14. Συνέτριψας τὰς κεφαλὰς] in cat. ll. est, συνέθλασας.

ἔθλασας τὴν κεφαλήν. & in Rom.Psalt. ibid. Δράκοντος] Sch. λευϊαθάν. v.15.Πηγὰς] Sch. οἱ ο'. ἡ ε'. πηγήν. ibid.'Ηθάμ] A. στερρούς. S. ἀρχαίοις. v.16.''Ηλιον καὶ σελήνην] sic hab. Apoll. & Psalt.Arab. atque Æthiop. sic etiam S.Aug.legit. at in cat.ll. est, φαῦσιν καὶ ἥλιον. Sch.ἡ ς'. σελήνην καὶ ἥλιον· 'A.φωστῆρα καὶ ἥλιον· Θ.φῶς καὶ ἥλιον. v.17.'Εποίησας πάντα] A.Th. ἐστήλωσας. S.ἔστησας. ib.Πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς] sic legit S.Aug.& Apoll.

Γαίης πείρατα πάντα τεὴ κάμεν ἀκάματος χείρ.

plerique vero ll.hab. ὡραῖα. v.18. Μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεώς σου] ita etiam est in Rom.Psalt. & apud Apoll. itidem in Psalt.Arab. & in Æthiop. sic etiam legit S.Aug. at in cat.ll. non est, τῆς κτίσεώς σου. Sch. διὸ καί φησι, μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεως. v.20.'Επληρώθησαν] S. ὅτι ἐπλήσθησαν ἐσκοτισμένα γῆς ὡραιοτήτων ἀδικίας. v.23. Τῶν ἱκετῶν] S.Hier. ita legit, & S. Aug. sic quoque repertum est in a.quodam l. & Psalt.vet. ita hab. & Rom.& Apoll. & Arab. in cat. autem ll. est, οἰκετῶν. sicque est in Æthiop. Psalt. ibid.'Αναβαίη] ita est in Psalt.Rom. in Apoll. in Arab. atque Æth.in cat.ll. est, ἀνέβη.

Psal.75.tit.Εἰς τὸ τέλος] S.ἐπινίκιος περὶ ἀφθαρσίας. v.2. Καιρὸν] A.συνταγάς. S.συνταγήν. v.8.Καὶ ἔκλινεν] S.ὥστε ἕλκειν ἀπ' αὐτοῦ. ibid. 'Ο τρυγίας αὐτοῦ] S.πλὴν τὰς τρυγίας αὐτοῦ ἐκστραγγιοῦσι πίνοντες οἱ φαῦλοι τῆς γῆς. v.9.'Αγαλλιάσομαι] V.ed. ἀπαγγελῶ. v.10. Συγκλάσω] cat.ll. habent, συνθλάσω. Sch.οἱ ο'. Θ.συγκλάσω· 'A. περικόψω· Σ.μετακλάσω. ibid. Τὰ κέρατα τοῦ δικαίου] Sch. οἱ ο'. τὰ κέρατα τῶν δικαίων· 'A. Σ.κέρατα δικαίου· Θ.κέρας δικαίων.

Psal.76.tit. Πρὸς τὸν 'Ασσύριον] Sch. τὸ, πρὸς τὸν 'Ασσύριον, οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς, οὔτε ἐν τῷ βιβλίῳ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ. v.4.Φωτίζεις σὺ] A.φωτισμὸς σὺ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων ἁλώσεως. S.φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων θήρας. Th.φοβερὸς εἶ θαυμαστὸς ἀπὸ ὀρέων καρπίμων, v.5. Οἱ ἄνδρες πλούτου] S.πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν. v.6. 'Απὸ ἐπιτιμήσεως] S. ἀπὸ ἐμβριμήσεώς σου θεὲ 'Ιακώβ, ἐναρκώθη καὶ ἅρμα καὶ ἵππος. v.7.'Απὸ τῆς ὀργῆς σου] sic quoque est in Psalt.Æth.at in aa.ll. ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου. & Apoll.

'Εκ προμάχοις σέο μῆνις ἔχει περιώσιον ἀρχήν.

S.vero Aug.tunc ab ira tua. v.8. 'Ηκούτισας] nonnulli ll.hab. ἠκόντισας. S.ἀκουστὴν ποιήσεις. v.9.Πραεῖς τῇ καρδίᾳ] S.Aug.ita legit. ita quoque est in Æth.Psalt. vetus hæc lectio fuit in l.Vatic. cui postmodum alia adscripta est, πραεῖς τῆς γῆς. quam cat.ll. hab. v.10.''Οτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου] S. θυμὸς ἀνθρώπου ἐξομολογήσει· λείψανον θυμοῦ περιζώσει.

Psal.77.tit.'Ιδιθοὺν] Sch.'Ιδιθοὺν ἀπάτη ἑρμηνεύεται. v.1. Πρὸς κύριον] Sch.'A.Θ.πρὸς κύριον. Σ.ἡ ε'.ἡ ς'.οἱ ο'.πρὸς τὸν θεόν. v.2.Ταῖς χερσί μου] S.ἡ χείρ μου νυκτὸς ἐκτεταμένη διηνεκῶς. ib.'Απηνήνατο] S. Aug. haber, negavi. item Psalt.Rom. & Apoll. v.3.'Ηδολέσχησα] S.διελάλουν ἐμαυτῷ καὶ ἐλειποθύμουν. v.4. Προκατελάβοντο φυλακὰς πάντες οἱ ἐχθροί μου] sic est apud S.Aug.& in Psalt.Rom.Arab.& Æth. in cat.ll. φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου. A.κατέχες φυλακὰς ὀφθαλμῶν. S.ἐκώλυον τὰς ἀναβλέψεις τῶν ὀφθαλμῶν μου. Th.ἐκράτησας φυλακὰς ὀφθαλμῶν μου. v.6.''Εσκαλλον τὸ πνεῦμα

μά μου] in *Lat.edd.* ita est, & apud *S.August.* *aa.*vero *ll.* hab. ἐσκόλιε. *A.*καὶ σκολιάσει τὸ πνεῦμά μου. *Th.*ἐσκόλιον τὸ πνεῦμά μου. *S.*καὶ ἀνηρεύνων τὸ πνεῦμά μου. *al.Sch.*τὸ δὲ, ἔσκολιον, ὁ μὲν Θ. ἐξηρεύνησεν· ὁ δὲ Α. ἐσκόλιασεν, εἴρηκε. v.8.᾽Αποκόψει τὸ ἔλεος] *aliquot ll.* hab. τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει; συντετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν; μὴ ἐπιλήσεται. illud, συντετέλεσε ῥῆμα *edd.Lat.* non hab. nec metaphr. *Apollin.* nec *Psalt.Æth.* at est in *translat.Arab.* *Sch.* Σ.συνετέλεσε ῥῆσιν περὶ γενεᾶς ἑκάστης. v.10. Νῦν ἠρξάμην] *A.*ἀῤῥωστία μοι αὕτη. *Th.*ὠδῖνές εἰσι. ibid.᾽Αλλοίωσις] *S.*ἐπιδευτερώσεις. v.11.᾽Εμνήσθην τῶν ἔργων] *S.*ἀνεμιμνησκόμην τὰς προνοίας κυρίου, ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστιά σου· καὶ διεμελέτων πάσας τὰς πράξεις σου, καὶ τὰ μηχανήματά σου διηγούμην. v.13.᾽Εν τῷ ἁγίῳ] *S.* ἐν ἁγιασμῷ. v.15.᾽Ιωσὴφ] *Sch.*᾽Ιωσὴφ ἑρμηνεύεται, ὀνείδους ἀφαίρεσις. v.17. Φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι] *S.*ἦχον ἔδωκεν αἰθήρ. v.18.᾽Εν τῷ τροχῷ] *S.*ἐν τοῖς τροχοῖς. v.20 Μωσῆς] *Sch.*Μωσῆς ἑρμηνεύεται, ἀναίρεσις ὕδατος· ᾽Ααρὼν δὲ, ὄρος δυνάμεως. *al.Sch.* Μωϋσῆς ἑρμηνεύεται, ψηλάφημα· ᾽Ααρὼν, πνεῦμα.

Psal.78.v.5.᾽Ανέστησε μαρτύριον] *S.* ἀνέστησε διαμαρτυρίαν τῷ ᾽Ιακώβ. v.9.Βάλλοντες τόξον] ita quoque est in *vulg.ed.Lat.* & in *Rom.Psalt.* in *vet.* autem, & apud *S.Aug.* arcus. in *aa.ll.* βάλλοντες τόξοις. vide hoc loco *S.Aug.* v.17.Παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ] *S.*φιλονεικεῖν τῷ ὑψίστῳ ἐν δίψει. v.21.᾽Ανεβάλετο] *S.*ἐχολώθη. v.26.᾽Απῆρε Νότον] *Sch.*θερμινὸν χειμῶνα. v.31.᾽Εν τοῖς πίοσιν αὐτῶν] de hoc vide *S.Hier.* in ep. ad Sun. & *S.Aug.* hoc loco. in *aa.ll.* est, πλείοσιν. *vet.*autem *Psalt.* conjunxit utrumque. *Sch.* οἱ ο΄. ὁ Θ. ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν· ᾽Α. ἐν λιπαροῖς αὐτῶν· Σ. τοὺς λιπαρωτέρους αὐτῶν. v.35.῾Ο ὕψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστι] *S.*ὕψιστος ὑπερεμάχησεν αὐτῶν. v.38.Καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέψαι] *S.* καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπέστρεψε τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐ διέγειρεν ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ. v.45. Κυνόμυιαν] *S.Hier.*κοινόμυιαν, scribendum esse affirmat in fine ep. ad Sun. v.46.᾽Ερυσίβῃ] *Sch.* ὡς κονιορτώδης φθορὰ τοῦ σίτου. *al.Sch.* ἐρυσίβη ἐστὶ κατὰ τὸν ῾Ηρωδιανὸν, τὸ ἐπικαθίζον τοῖς καρποῖς παχνῶδες, καὶ διαφθεῖρον αὐτούς. ibid.᾽Ακρίδι] *S.* τῷ σκώληκι. v 47.Συκαμίνους] *Sch.*οἱ ἄλλοι ἑρμηνεύουσι, συκομόρους. ib. ᾽Εν τῇ πάχνῃ] *A.*ἐν κρύει. *Sch* ὁ παρὼν λόγος συνιπῶν οὐκ ἐμνήσθη οὐδὲ σκότους· ἀντὶ δὲ τούτων, ἐρυσίβην τέθεικε καὶ πάχνην. v.48.Καὶ παρέδωκεν ἐν χαλάζῃ] *S.*τοῦ ἐκδόντος λοιμῷ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν οἰωνοῖς. v.49.Δι᾽ ἀγγέλων πονηρῶν] *S.* ἀγγέλων κακούντων. v.57.᾽Ησυνθέτησαν] in *aa.ll.* ἠθέτησαν. quod *S.Hier.* probat. v.63.᾽Επένθησαν] sic quoque *Apoll.* & *S.Hier.* in expositione sensus moralis hoc loco; hanc lectionem videtur sequi. *aa.*vero *ll.* hab. ἐπενθήθησαν. *Sch.*ἡ ς΄. ὁμοίως τοῖς ο΄. ᾽Α.οὐχ ὑμνήθησαν· Σ.Θ. ἡ ε΄. οὐκ ἐπῃνέθησαν. v.69.῾Ως μονοκερώτων] *Th.*ut 70. *A.*ὑψηλῶς. *S.*ὡς τὰ ὑψηλά. ibid.᾽Εν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν] *S.*ὡς τὴν γῆν ἣν ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν αἰῶνα. v.71.᾽Εξόπισθεν τῶν λοχευομένων] *S.* ἀκολουθοῦντα ἐγκύμοσιν ἤγαγεν αὐτόν. *A.*τῶν ἐν γαστρὶ ἐχόντων. v.72.᾽Εν τῇ συνέσει] in *aa.*est, ἐν ταῖς συνέσεσι. quam lectionem probat *S.Hier.* priorem seq. *S.Aug.* & hanc agnoscit. *Sch.*᾽Α.καὶ ἐν φρονήσει· Θ.καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν ὡδήγησεν αὐτούς.

Psal.79.v.7.Τὸν τόπον αὐτοῦ] *A.* ὡραῖον αὐτοῦ. *S.*καλλονὴν αὐτοῦ. *Th.* εὐ-

πρέπειαν

περιέπειχν αὐτ͂ȣ. v.10. Μή ποτε εἴπωσιν] Sch. οἱ ἄλλοι· εἰς τί λέγει τὰ ἔθνη;

Psal.80.v.1.Πρόβατα] sic Psalt.vet. & S.Aug. in aa.ll. est, πρόβατον. A. ὡς ποίμνιον Ἰωσήφ. S.ὡς ποίμνια τὸν Ἰωσήφ. Th.ὡσεὶ πρόβατον Ἰωσήφ. ibid. Ἰωσήφ] Sch. Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται ὀνείδους ἄφεσις. al.Sch. Ἰωσὴφ ἑρμηνεύεται κυρίου πρόσθεσις. v.2. Ἐφραΐμ] Sch. Ἐφραῒμ ἑρμηνεύεται καρποφορῶν· Μανασσῆς δὲ, ἐπιλησμονή. v.5. Ἐν μέτρῳ] Sch. τουτέστι πλήρεις. v.6.Εἰς ἀντιλογίαν] S.διὰ μάχης. v.8.Αἴγυπτον] Sch. Αἴγυπτος ἐκθλίβουσα ἑρμηνεύεται. v.9. Ἐπλήσθη ἡ γῆ] sic quoque est in Rom. Psalt.cat.vero ll.hab.ἐπλήρωσε τὴν γῆν. v.11. Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς] A.ἀποστελεῖ θερισμὸν αὐτῆς. Th.& V.ed. ἐξαπέστειλε τὰ κλήματα αὐτῆς. S.& VI. ed. ἐξέτεινε τὰς χαίτας αὐτῆς. v.13.Σῦς ἐκ δρυμοῦ] S.ζῶα ἐρημίας.

Psal.81.v.1. Ἀγαλλιᾶσθε] S.εὐφημεῖτε. A. αἰνοποιεῖτε. v.12.Καὶ ἐξαπέστειλα, &c.] S.ἀφῆκα οὖν αὐτοὺς τῇ ἀρεσκείᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὁδεύειν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν. A.καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὸν ἐν σκολιότητι καρδίας αὐτοῦ· πορεύσονται ἐν βουλεύμασιν αὐτῶν. v.15.Οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ] S.μισοποιοὶ κυρίου οἱ ψευσάμενοι αὐτῷ. A.μισοποιοῦντες κύριον ἀρνήσονται αὐτόν. ib.Καιρὸς αὐτῶν] Sch. καιρὸν τὰς συμφορὰς καλεῖ· οὕτω γὰρ καὶ Σύροι καὶ Ἑβραῖοι ταύτας εἰώθασιν ὀνομάζειν.

Psal.82.v.1. Ἐν μέσῳ] A.ἐν ἐγκάτῳ. v.3. Ὀρφανὸν καὶ πτωχὸν] A.ἀραιῷ καὶ ὀρφανῷ. Th.πτωχὸν καὶ ὀρφανόν. S.ἀγόνῳ καὶ ὀρφανῷ. v.7. Ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε] S.ὡς ἄνθρωποι ἀποθανεῖσθε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πεσεῖσθε. v.8. Ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις] sic Gr.ll.hab. sic quoque edd. Lat. excepto vet. Psalt. ubi est, disperdes in omnibus gentibus. ac S.Cypr. exterminabis.

Psal.83.v.1.Μηδὲ καταπραΰνῃς] S.μὴ ἠρεμήσῃς. v.2. Ἤχησαν] S. συνηχοῦσι. Sch.ἀντὶ τοῦ, συμφωνοῦσι. v.3. Ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργεύσαντο γνώμην] S.κατὰ τοῦ λαοῦ σου πανούργως ὁμιλοῦσι, καὶ συμβουλεύονται κατὰ τῶν ἀποκρύφων σου. A.κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σοι. v.8.Καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ] A.& Th. καί γε Ἀσσούρ. S.ἔτι καὶ Ἀσσούρ. ibid. Λὼτ] Sch. Λὼτ παρακεκλημένος ἑρμηνεύεται. a.Sch.Λὼτ ἑρμηνεύεται ἐγκεκλεισμένος. v.10. Ἐξωλοθρεύθησαν] A.ἐξετρίβησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν κόπριον τῆς χθονός. v.12. Θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ] sic quoque hab. Æth.Psalt. & Apollin.——θεοῦ περικαλλέα βωμόν. in cat.autem ll.est, τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ. S.δίαιταν. v.16. Τὰ πρόσωπα] Sch. Α.Σ. ὁμοίως τοῖς ό. Θ.πρόσωπα. v.18. Ὄνομά σοι κύριος] Sch.οἱ ό. οἱ γ'. σοὶ ὄνομα κύριε.

Psal.84.v.3.Καὶ γὰρ στρουθίον] A.καί γε ὄρνεον εὗρε καὶ στρουθὸς νοσσιὰν αὐτῷ, οὗ ἔθετο νεοσσοὺς αὐτῆς. v.5.Μακάριος ἀνὴρ, &c.] Sch. ἄλλος δὲ οὕτω φησὶν ἀναγνωστέον· μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστιν ἀντίληψις αὐτῷ παρὰ σοῦ, ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. μέχρι τούτου. εἶτα ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὸ, διέθετο εἰς τὴν κοιλάδα. v.10. Ὑπὲρ χιλιάδας] Sch. ἤτοι χιλιάδα, οὕτω γὰρ εὕρηται ἐν τῇ Ἑβρ. γραφῇ. v.11. Ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος] A.ἥλιος καὶ θυρεὸς κύριος ὁ θεός. Th.ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός. S.ἥλιον γὰρ καὶ ὑπερασπισμὸν κύριος ὁ θεός. ibid.Οὐχ ὑστερήσει] in vet.ll. est, οὐ στερήσει.

Psal.85.v.8. Ἀκούσομαι τί λαλήσει] A.τί λαλήσει ὁ ἰσχυρὸς κύριος. Th.

τί

τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος. S. ἀκούσω τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος. ibid. Καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας] sic *vet. Psalt.* hab. & *S. Aug.* & *S. Ambr.* in Psal. 118. serm. 55. & in eos qui convertunt ad ipsum cor suum. at in *Lat. vulg. ed.* & in eos qui convertuntur ad cor.

Psal. 86. v. 3. Ὅλην τὴν ἡμέραν] S. καθ' ἑκάστην ἡμέραν. v. 5. Ἐπιεικὴς] *A.* & *Th.* ἱλαστής. *S.* ἀφιείς. v. 7. Ἐκέκραξα πρὸς σὲ] *S.* ἐπικαλέσομαί σε, ὅτι εἰσακούσῃ μου. v. 10. Μόνος ὁ μέγας] ita etiam legit *S. Aug.* & ita hab. *Psalt. vet.* & *Arab.* & *Æthiop.* à cæt. vero *ll.* abest, μέγας. v. 11. Εὐφρανθήτω] *A.* μοναχῶς. *S.* ἕνωσον. v. 16. Δὸς τὸ κράτος] *S.* δὸς ἰσχὺν τῷ δούλῳ σου.

Psal. 87. tit. Τοῖς υἱοῖς Κορὲ] *A.* & *S.* τῶν υἱῶν Κορέ. v. 1. Οἱ θεμέλιοι] *A.* θεμελίωσις αὐτοῦ ἐν ὄρεσιν ἡγιασμένοις. v. 5. Μήτηρ Σιὼν] ita hab. *Gr. ll.* sic quoque legunt *Tertull. Ambr. Aug.* ita præterea est in *Psalt. Rom.* & *Æth.* & *Arab.* atque in metaphr. *Apollin.*

Μητέρα τιμήεσσαν ἀνὴρ Σιῶνα καλέσσει.

S. Hieron. affirmat, μήτι Σιὼν, 70. transtulisse. *A.* καὶ τῇ Σιὼν. *S.* περὶ δὲ Σιὼν λεχθήσεται, ἀνὴρ καὶ ἀνὴρ ἐτέχθη ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ ἥδρασεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. κύριος ἀριθμήσει γράφων λαοὺς, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ. *A.* οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ ἀεί. *a. Sch.* περὶ δὲ Σιὼν φὼς λεχθήσεται; οὕτω γὰρ ὁ Σύμμ. ἀνὴρ καθ' ἕκαστον, ἄνθρωπος ἐτέχθη ἐκεῖ, *a. Sch.* τὸ ρῶ, κατὰ προσθήκην ἔκειτο εἰς τὴν τῶν ο'. ἐν τῷ τετρασελίδῳ, ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, μήτηρ Σιών. ibid. Ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ] sic est in *Rom. Psalt.* & ita legit *S. Ambr.* plerique vero *ll.* hab. ἐγεννήθη. quibuscum facit *Psalt. Arab.* & *Æth.* sic quoque *Tertull.* legit. *Sch.* Θ. ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. ἐγεννήθη.

Psal. 88. tit. Ὠδὴ ψαλμοῦ] *Sch.* ὁ μὲν περὶ τούτου ψαλμὸς τὴν φύσιν αἰνίττεται τοῦ Χριστοῦ, ἧς τὸν καιρὸν ἡ ε'. δεδήλωκεν ἔκδοσις, ἐν ἐπιγραφῇ τεχθήσεσθαι, λέγουσα· ὁ δὲ μετὰ χεῖρας, τὸν θάνατον. *a. Sch.* ἡ φύσις τοῦ Σωτῆρος διὰ τοῦ προλαβόντος ἐδηλοῦτο ψαλμοῦ, ἐν τῷ, καὶ ἄδοντες χοροὶ, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί. ibid. Ὑπὲρ μαελὲθ] *Theodor.* ὑπὲρ μαλεὲθ διὰ χοροῦ ἡρμήνευσεν ὁ Σύμ. ὁ δὲ Ἀκ. ἐπὶ χορείας. v. 5. Ἐῤῥιμμένοι καθεύδοντες] sic *Apoll.*

Οἷά περ οὐτηθέντες ἀκηδέσοι περὶ τύμβους
Εὕδουσι.

Psalt. Rom. & *S. Ambr.* dormientes projecti. plerique vero *ll.* hab. tantummodo, καθεύδοντες. ut & *Lat. vulg. ed.* *S.* ὡς οἱ τετρωμένοι οἱ κοιμώμενοι ἐν τάφῳ, ὧν οὐ μνημονεύεις οὐκέτι, οἵτινες ὑπὸ τῆς χειρός σου ἐξεκόπησαν. *A.* ὁμοίως ἀνηρημένοις. v. 7. Ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου] *S.* ἐμοὶ ἐπέβρισεν ὁ θυμός σου, καὶ ταῖς καταιγίσι σου ἐκάκωσάς με. v. 8. Ἀπ' ἐμοῦ] *Sch.* ἀπ' ἐμοῦ, ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρὰ τοῖς ο'. μὴ πολὺ σφάλμα ἦν ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ, ἀπ' ἐμοῦ. v. 9. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν] *S.* ὁ ὀφθαλμός μου ἐξεῤῥύη ἀπὸ τῆς κακώσεως. in *a. cod.* οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξεῤῥύησαν. v. 13. Κἀγὼ πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα] *S.* ἐμοῦ δὲ πρὸς σὲ κύριε ἡ οἰμωγή. v. 14. Τὴν προσευχήν μου] sic est in *edd. Lat.* & in *Æth. Psalt.* atque in *Arab.* plerique vero *ll.* hab. ψυχήν μου. *A.* εἰς τί κύριε ἀπώσῃ ψυχήν μου; *Th.* ut 70. *S.* ἵνα τί κύριε ἀποβάλλῃ τὴν ψυχήν μου; v. 18. Φίλον] *aa. ll.* hab. φίλον καὶ πλησίον. *Sch.* τὸ, πλησίον, οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρὰ τοῖς ο'. οὔτε παρὰ Θ.

Psal. 89. tit. Αἰθὰμ] *Sch.* Αἰθὰμ τῷ Ζαραΐτῃ. v. 1. Τὰ ἐλέη σου] *A.* ἐλέος

λεΘ κυρίε αἰῶνα ᾄσομαι. S. τὰ ἐλέη κυρίε εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσω. Th. ut 70. v. 6. Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις] S. τίς γὰρ ἐν αἰθέρι ἀντιπαρεξισώσει τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεῶν; v. 12. Βορρᾶν καὶ θάλασσαν] A. Βορρᾶν καὶ δεξιάν. Th. τὸν Βορρᾶν καὶ Νότον. S. εἰς Βορρᾶν καὶ εἰς δεξιάν. v. 13. Κραταιωθήτω ἡ χείρ σου] S. ἀήττητΘ ἡ χείρ σε, ὑψηλὴ ἡ δεξιά σου. v. 19. Ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου] sic Gr. codd. hab. verior tamen lectio, ἐν ἁγίοις σε, S. Hier. visa est: ut in epist. ad Sun. v. 20. Ἐν ἐλέει ἁγίῳ] ita legit S. Hieron. in explicat. Isaiæ c. 55. in cat. vero ll. est, ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ με. item in cat. edd. v. 22. Οὐ προσθήσει τὰ κακῶσαι] Sch. οἱ ό. Σ. ου κακώσει αὐτόν Θ. ου κακεχίσει. v. 27. Ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι] A. ὕψιστον τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς. S. ἀνώτατον τῶν βασιλέων τῆς γῆς. v. 33. Οὐδὲ μὴ ἀδικήσω] S. ου παραβήσομαι. A. ἐ ψεύσομαι. v. 37. Ὁ μάρτυς] S. διαμαρτυρόμενΘ. v. 38. Σὺ δὲ ἀπώσω] S. σὺ δὲ αὐτὸς ἀπέβαλλε καὶ ἀπεδοκίμασας· ἐχολώθης πρὸς τὸν χρισόν σε· εἰς καταίραν ἔδωκας τὴν συνθήκην τὰ δέλε σου. v. 44. Κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμȣ] S. ἀπέπαυσας τὴν καθαρότητα αὐτȣ. v. 45. Θρόνου αὐτȣ] sic legit S. Aug. & ita est in vet. Psalt. & in Æth. in aa. vero ll. est, χρόνȣ. A. νεοτήτων αὐτȣ. S. νεότητΘ αὐτȣ. v. 46. Ἕως πότε κύριε ἀποστρέφῃ εἰς τέλΘ;] S. ἕως τίνΘ κύριε ἀποκρυβήσῃ εἰς τέλΘ, φλεγήσεται ὡς πῦρ ὁ θυμός σου; v. 50. Οὗ ὑπέσχον] S. ἐβάςασα ἐν τῷ κόλπῳ μου παμπόλλων ἐθνῶν. v. 51. Τὸ ἀντάλλαγμα] S. τὰ ἴχνη. v. 52. Γένοιτο] Sch. πεπλήρωται καθ' Ἑβραίες καὶ ἡ τρίτη βίβλΘ τῶν ψαλμῶν, ἀρξαμένη ἀπὸ τȣ ογ'. ψαλμȣ.

Psal. 90. tit. Τȣ Μωυσῆ] Sch. Μωυσῆς ἀνάληψις ἑρμηνεύεται. v. 1. Ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ] S. ἐν ἑκάστῃ γενεᾷ. v. 2. Πρὸ τȣ ὄρη γεννηθῆναι] sic Gr. ll. hab. S. tamen Hieron. scribit, epist. 139. 70. vertisse, firmarentur. ibid. Ἕως τȣ αἰῶνΘ σὺ εἶ] S. Hier. in epist. ad Sun. veram lectionem esse ait, tu es deus. cum Gr. autem ll. convenit vet. Psalt. & Rom. v. 8. Ἔθȣ τὰς ἀνομίας ἡμῶν] S. προέθηκας τὰς ἀδικίας ἡμῶν ἀντικρύς σε, τὰς ἀμελείας ἡμῶν φαίνεσθαι τῷ προσώπῳ σε. v. 9. Τὰ ἔτη ἡμῶν] Sch. ὅτω, φησίν, ἡ ζωὴ ἡμῶν πᾶσα ἀσθενής, ὡς τὰ ὑφάσματα τῶν ἀράχνια. μελέτην ἢ καμεῖ, τὴν συνεχῆ ταλαιπωρίαν. v. 10. Ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης] A. ὅτι διεπέλασεν ἀνὴρ, καὶ ἐπετάσθη. S. τμηθέντες γὰρ ἄφνω ἐκπεταννύμεθα. Th. ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης καὶ παιδευθησόμεθα. v. 11. Τίς γινώσκει τὸ κράτΘ] S. τίς οἶδε τὴν ἰσχὺν τȣ θυμȣ σε, καὶ κατὰ τὸν φόβον σε τὴν ὀργήν σε; ibid. Καὶ ἀπὸ τȣ φόβε τοῦ θυμȣ σε ἐξαριθμήσασθαι] sic quoque Apoll.

Τίς σεῦ ἀριθμήσειεν ἀμείλιχα δείματα θυμȣ;

sic est in Æth. Psalt. & in Arab. cat. vero ll. hab. ἀπὸ τȣ φόβε σου τὸν θυμόν σε ἐξαριθμήσασθαι. quod seqq. edd. Lat. videndus S. Hieron. in epist. ad Cypr. & Theodor. in hunc locum. v. 12. Πεπαιδευμένες] in nonnull. ll. est πεπεδημένες. de quo S. Hier. in ep. 139. & S. Aug. in hunc locum. v. 14. Ἐνεπλήσθημεν] Sch. ὁ χρόνΘ ἐνήλλακται παρὰ τοῖς ό. οἱ γὰρ λοιποὶ εἰρήκασιν, ἔμπλησον ἡμᾶς ἐν τῇ πρωΐᾳ ἐλέες σου, καὶ αἰνέσομεν, καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. ibid. Ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν] in cat. ll. seq. εὐφρανθείημεν. quod abest etiam à metaphr. Apollin. v. 17. Κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς] sic est in Rom. Psalt. atque in Æthiop. in aa. vero ll. seq. καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον. de quo S. Hier. in ep. 139. & S. Aug. in hunc locum.

Psal.

Psal.91.v.3. Ῥύσεταί σε] in *aliquib.ll.* ita est, & sic hab. *S.Hier.* in Esai. c.23. in *aliquot*, ῥύσεταί με. quod hab. *Psalt.Arab.* atque *Æth.* ibid. Λόγου ταραχώδους] S. ἐπηρείας. v.6. Ἀπὸ συμπτώματος] A. ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας. S. συγκύρημα δαιμονιῶδες μεσημβρίας. v.7. Τοῦ κλίτους] S.& A. ἐκ πλαγίου.

Psal.92.tit. Ψαλμὸς ᾠδῆς] Sch. ἐν ἄλλῳ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. v.5. Σφόδρα ἐβαθύνθησαν] Sch. Σ. σφόδρα βαθεῖς· Α. καὶ Θ. ἐβαθύνθησαν. v.7. Διέκυψαν] A. ἤνθησαν. v.9. Οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται] ita legit *S.Aug.* quæ lectio est etiam in *Rom.Psalt.* & in *Æth.* in *aa.*vero *ll.* proxime antecedit, ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε. v.10. Ἐν ἐλαίῳ πίονι] sic etiam hab. *edd.Lat.* & *S.Aug.* in *aa.ll.* est, ἐν ἐλαίῳ. Sch.Σ. ἡ παλαίωσίς μου, ὡς ἐλαία εὐθαλής. a.Sch. καὶ κατὰ τοὺς ο'. οἷόν τινι ἐλαίῳ πιανθήσομαι τῇ θυμηδίᾳ. v.11. Καὶ ἐπεῖδεν] Sch.Σ.Θ. αὐτὸς ὁ Ἑβρ. ἐπόψεται. v.13. Πεφυτευμένοι] Sch. οἱ ἕτεροι, μεταφυτευθέντες. v.14. Τότε πληθυνθήσονται] A. ἔτι γεννηματίζοντες ἐν πολιᾷ πίονες. S. ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονες. Th. ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες. V.ed. ἔτι γεννηματίσουσι. VI.ed. ἔτι πληθυνθήσονται. Theod.Σ. ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες, καὶ εὐθαλεῖς ἔσονται, ἀπαγγέλλοντες ὅτι ὀρθὸς κύριος ὁ στερεώσας με, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ. ibid. Εὐπαθοῦντες] Sch. εὐπαθεῖν, τουτέστι σφριγᾶν καὶ ἀκμάζειν.

Psal.93.v.3. Ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν] ita hab. *Rom.Psalt.* & *Æthiop.* sic etiam legit *S.Aug.* in *aa.*vero *ll.*seq. ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν. Sch. Ἀκ. ἐπήρθη ποταμῶν βάθη αὐτῶν· οἱ ο'. Α. φωνήν· Θ. οἱ λοιποί, φωνάς.

Psal.94.tit. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ] Sch. ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ'. καὶ ε'. καὶ ς'. v.1. Ἐπαρρησιάσατο] A. ἐπιφάνηθι. v.6. Χήραν καὶ ὀρφανὸν] Th. χήραν καὶ ὀρφανοὺς ἐφόνευσαν, καὶ προσήλυτον ἐκάκωσαν. v.15. Καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς] A.Th. καὶ ὀπίσω μου. v.16. Τίς ἀναστήσεταί μοι] A.& Th.ut 70. S. τίς ἀναστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς κακούργους; ibid. Τίς συμπαραστήσεταί μοι] S. τίς ἐνστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐργάτας ἀδικίας; v.19. Ἠγάπησαν] in *aa.ll.* est εὔφραναν. *Didym.* in l.de spiritu sancto, interprete S.Hieron. utramque lectionem agnoscit. v.20. Μὴ συμπροσέσται σοι] A. μὴ μεθέξει σου θρόνος ἐπιβουλῆς, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ ἀκριβασμόν; S. μὴ συναφθήσεταί σοι θρόνος ἐπηρείας, ὁ πλάσσων ταλαιπωρίαν κατὰ προστάγματος; Th. ut 70.

Psal.95.v.3. Ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ] in *aa.ll* est tantum, ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Sch. καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς, οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐξιχνιασμοὶ γῆς· Σ. καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπάνω πάντων τῶν θεῶν, οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κατώτατα γῆς· Θ. καὶ οἱ ο'. καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. v.10. Τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα] A.& S. δυσηρεστήθην. Sch. δεῖ ἀναγινώσκειν, ἐδοκίμασάν με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη· εἶτα ἐπιφέρειν ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς, διὸ προσώχθισα. v.11. Κατάπαυσιν] Sch. οἱ ἄλλοι, ἀνάπαυσιν.

Psal.96.tit. Τῷ Δαυίδ] Sch. ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ'. καὶ ε'. καὶ ς'. v.5. Δαιμόνια] S. ἀνύπαρκτοι. A. ἐπίπλαστοι. v.9. Σαλευθήτω] A. ὠδινήσατε. v.10. Κύριος ἐβασίλευσε] quod est in *hymno ecclesiastico*, regnavit à ligno deus, est itidem in *Psalt.Rom.* & in *vet.* & legitur à *Cypr. Jus.Mart. Tertull.* & *Leone papa.* S. κύριος ἐβασίλευσε, καὶ ἥδρασε τὴν οἰκουμένην ἀπερίτρεπτον.

πον. v.11. Σαλευθήτω ἡ θάλασσα] Th.& S.ἠχήσει ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς. v.12.Χαρήσεται] S.γαυριάσει ἀγρός. ib.Ἀγαλλιάσονται] A.αἰνέσουσι.

Psal.97.v.10.Μισεῖτε πονηρόν] Sch.ἡ ε'. ἡ ς'. Α.Θ.ὁμοίως τοῖς ο'. Σ.κακόν. ibid.Ἁμαρτωλῶν] A.ἀσεβῶν. S.παρανόμων. Th.ἁμαρτωλοῦ.

Psal.98.v.1.Ἔσωσεν αὐτῷ] sic quoque est in commentt.Gr.in aa.ll.ἔσωσεν αὐτόν. v.6.Βασιλέως κυρίῳ] sic etiam est in Rom.Psalt.cat.vero ll. hab.κυρίου. v.17.Σαλευθήτω ἡ θάλασσα] S.ἠχείτω ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς. v.8.Ὄρη ἀγαλλιάσονται] in cat.ll.seq.ἀπὸ προσώπου κυρίου,ὅτι ἔρχεται. quod nec est in Æth.Psalt. in fine autem Psal.95. id habent omnia exemplar.Gr.& cat.edd. hoc vero loco, nec vet.Psalt.nec Gallicanum, nec Lat. vulg.ed.geminant, quoniam venit.

Psal.99.v.4.Καὶ τιμὴ βασιλέως] S.ἰσχὺν βασιλεὺς τοῦ κρίματος ἀγαπᾷ. A.καὶ κράτος βασιλέως κρίσιν ἠγάπησε. v.6. Ἀαρὼν] Sch.Ἀαρὼν ἑρμηνεύεται ὄρος δυνάμεως. ibid.Εἰσήκουεν] Sch.ἡ ε'. Σ.Θ. ὁμοίως τοῖς ο'.Α. ἐπακούσεται αὐτοῦ · ἡ ς'.ἐπήκουσεν. v.8.Καὶ ἐκδικῶν] Sch.καὶ ἔκδικος ἐπὶ τοῖς ἐπηρείαις αὐτοῦ.

Psal.100.Ἐν ἀγαλλιάσει] S. μετ' εὐφημίας. A.ἐν αἰνέσει. v.3.Ἐποίησεν ἡμᾶς, καὶ οὐχ ἡμεῖς] S.ἐποίησεν ἡμᾶς, οὐκ ὄντας.

Psal.101.tit.Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ] Sch.ἔνια τῶν ἀντιγράφων ἔχει, τετράδι σαββάτου. πλὴν οὔτε παρὰ τοῦ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. εὕρηται. v.1.Ψαλῶ, καὶ συνήσω] S.μελῳδήσω · ἐννοήσω ὁδὸν ἄμωμον.

Psal.102.v.1.Ἡ κραυγή] S.οἰμωγή. v.3.Ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν] A.ὡς καῦσις ἐψαφυρώθη. S.ὡς ἀπόκαυμα, αὖα γέγονεν. Sch.Θ.καὶ οἱ ο'. ὡς φρύγιον. v.6.Ἐν οἰκοπέδῳ] Sch.τὰ οἰκόπεδα, ἐρείπια ὁ Σύμ. εἴρηκε. v.8.Καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με] Sch.καὶ οἱ καταστασιάζοντές μου, ἐμὲ ὅρκον ἐποίουν. v.16.Σιὼν] Sch. ἀμφότερα ἑρμηνεύεται Σιών, καὶ ἄβατος,καὶ δίψωσα. v.23.Ἀπεκρίθη] S. ἐκάκωσεν ἐν ὁδῷ τὴν ἰσχύν μου. v.28.Καὶ διευθυνθήσεται] S.διαμενεῖ.

Psal.103.v.2.Αἰνέσεις] αἰνέσεις itidem est in Æth.Psalt. in cat.vero ll. ἀνταποδόσεις. S. εὐεργεσίας. v.4. Οἰκτιρμοῖς] Sch.Α.Σ. οἰκτιρμοῖς · οἱ ο'. Θ.οἰκτιρμῷ. v.14. Μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμεν] sic quoque est in Rom. Psalt.& in vet.& in Æth.item in Arab. sic præterea legit S.Aug.& Apoll.

Μνῆσαι παμβασιλεῦ ὅτι τοὶ κόνις εἰμὲν ἀφαυρή.

at in cat.ll.est, ἐμνήσθη. Sch.οἱ ο'. Θ.μνήσθητι · Σ.μνημονεύων.

Psal.104.v.1.Ἐμεγαλύνθης] S.μέγας εἶ. ibid.Ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν] aa.ll.μεγαλοπρέπειαν. Sch.Α. ἐπιδοξότητα καὶ διαπρέπειαν · Σ. ὕμνον καὶ εὐδοξίαν ἠμφιάσω · Θ.μεγαλοπρέπειαν. v.4. Πῦρ φλέγον] A. πῦρ λάβρον. S.πυρίνην φλόγα. v.11. Προσδέξονται ὄναγροι] S. ἀνακλήσεται ὄναγρος δίψαν ἑαυτοῦ. v.16. Ξύλα τοῦ πεδίου] V.& VI.ed. & S. τοῦ κυρίου. Th.& A.τοῦ πεδίου κυρίου. & Sch.ὁ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποί, τοῦ κυρίου,τεθείκασι. v.17.Ἐκεῖ στρουθία, &c.] A.ὄρνεα νοσσεύσουσιν, ἐρωδιοῦ ἐλάται οἶκος αὐτοῦ. S.ὅπου στρουθία ἐννοσσεύσει, τοῦ ἴκτινι βορέατ οἴκησις. v.18. Χοιρογρυλλίοις] aa.ll.hab.λαγωοῖς, quo modo 70.interpretatos esse, affirmat S.Hieron. in ep.ad Suniam. v.22. Συναχθήσονται] S.ὑποχωρήσουσι. v.24.

Τῆς

Τῆς κλίσεώς σου] apud *Theod.* in textu legitur, κλίσεως. in explanatione autem, κλίσεως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. & videtur altero loco legendum κλίσεως, altero κλήσεως. v.16. Διαπορθίον] A. περιπατεῖ. ib. Ἐμπαίζειν αὐτῷ] *Sch.* ἀντὶ τοῦ, αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ· ἀρρενικῶς γὰρ αὐτὴν ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος καλεῖ. v.28. Ἀνοίξαντός δέ σου τὴν χεῖρα] A. ἀνοίξεις χεῖρά σου, ἐμπλησθήσονται ἀγαθοῦ. *Th.* ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, πλησθήσονται ἀγαθωσύνης. *S.* ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρά σου, χορτασθήσονται ἀγαθῶν. *Sch.* ἡ ς'. μόνη καὶ οἱ ο'. τὰ σύμπαντα. v.34. Διαλογή] *S.* διάλεξις. A. ὁμιλία.

Psal.105. v.1. Ἐπικαλεῖσθε] *S.* κηρύσσετε. v.3. Ἐπαινεῖσθε] A. καυχᾶσθε. v.18. Σίδηρον διῆλθεν] *S.* εἰς σίδηρον ἦλθεν. v.20. Ἄρχων λαῶν] in *aa. ll.* est, λαοῦ. *Sch.* Ἀ.Σ. ὁμοίως τοῖς ο'. Θ. λαοῦ. v.28. Παρεπίκραναν] A. καὶ οὐ προσήρισαν. *S.* καὶ οὐκ ἠπείθησε. *Th.* & *V.ed.* καὶ οὐ παρεπίκραναν. *VI.ed.* ut 70. v.35. Καὶ κατέφαγε τὸν καρπὸν] A. καὶ ἔφαγον καρποὺς χθονὸς αὐτῶν. *S.* καὶ ἐξέφαγον πᾶν γέννημα τῆς χώρας αὐτῶν. *Th.* καὶ κατέφαγον τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.

Psal.106. v.4. Μνήσθητι ἡμῶν] *Sch.* Ἀ.Σ.Θ. ἡ ε'. ἡ ς'. ὁμοίως τοῖς ο'. v.30. Θραῦσις] *S.* πληγή. v.33. Διέστειλεν] A. διέκρινεν. v.38. Ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ] sic in *vet.Psalt.* interfecta est terra: de quo S. Aug.

Psal.107. v.8. Θαυμάσια] *S.* τεράστια. v.22. Αἰνέσεως] A. εὐχαριστίας. v.29. Ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν] A. ἀναστήσει λαίλαπα εἰς αὔραν. *S.* ἔστησαν ὁ αὐτοῦ τὴν καταιγίδα εἰς γαλήνην. *Th.* καὶ ἔστησε τὴν καταιγίδα αὐτῶν εἰς αὔραν. *Sch.* καὶ παραχρῆμα ἡ καταιγὶς τῇ αὔρᾳ ὑποχωρεῖ. v.36. Πόλεις] A. *S.* & 70. πόλιν. v.38. Ἐσμίκρυνε] A. οὐκ ὀλιγώσει. *S.* οὐκ ὀλίγα ἐποίησε. *Th.* ut 70. v.39. Ὠλιγώθησαν] *S.* ὠλιγώθησαν καὶ κατεφθάρησαν ἀπὸ συνοχῆς κακῆς καὶ ταλαιπωρίας. v.40. Ἐπλάνησεν αὐτοὺς] A. & *S.* καὶ πλανήσει αὐτούς. v.41. Καὶ ἐβοήθησε πένητι] *S.* καὶ ὀχυρώσει πένητα ἀπὸ κακώσεως. A. καὶ ὑπερεπαρεῖ πτωχὸν ἐκ πενίας. ib. Καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα] *S.* καὶ τάξει ὡς ποίμνια τὰς συγγενείας.

Psal.108. v.2. Ἐξεγέρθητι ψαλτήριον] in *aa.ll.* hæc antecedunt, ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου. quæ nec *Psal.Gallican.* habet, nec *Rom.* nec *S.Aug.* nec sunt in *Hbr.* videndus *S.Hier.* in ep. ad Sun. v.9. Τῆς ἐλπίδος μου] A. λουτροῦ μου. *S.* ἀμεριμνησίας μου. *Th.* ut 70. ibid. Ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν] sic habent *ll. Gr.* & ita *Apoll.*

Πᾶσιν ὑφ' ἡμετέροις ὑπόδρησε φῦλα λαμῶν ἦν.

S. vero *Hier.* in ep. ad Sun. legit, ἐφιλιώθησαν. atque in *l. quodam manuscr.* ad ὑπετάγησαν, adjunctum est, ἐφιλίασαν. v.10. Πόλιν περιοχῆς] *S.* περιπεφραγμένην. v.11. Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς] *S.* εἰ μὴ σὺ ὁ θεός. ib. Καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς] *S.* καὶ οὐ προελθὼν θεὲ ἐν ταῖς στρατείαις ἡμῶν.

Psal.109. v.1. Ὁ θεὸς τὴν αἴνεσίν μου] A. θεὲ ὑμνήσεώς μου. *S.* ὁ θεὸς ὑμνήσεώς μου. *Th.* ut 70. v.10. Τῶν οἰκοπέδων] *Sch.* οἱ λοιποί, ἐκ τῶν ἐρήμων. v.11. Ἐξερευνησάτω δανειστὴς] *S.* συγκρουσάτω περίκλως. v.20. Τῶν ἐνδιαβαλλόντων με] *Sch.* οἱ λοιποί, τῶν ἀντικειμένων. v.24. Δι' ἔλαιον] *S.* ὑπὸ ἀνηλειψίας. v.31. Ἐκ τῶν καταδιωκόντων] A. ἀπὸ κρινόντων. *S.* ἀπὸ τῶν κρινόντων. *Th.* ἐκ διωκόντων. *V.ed.* ἐκ τῶν δικαζομένων. *VI.ed.* ἐκ τῶν διωκόντων.

Psal.110. v.2. Κατακυρίευε] *aa.ll.* hab. καὶ κατακυριεύσεις. *Tertull.* & dominabitur.

bitur. *S.Cypr.* & dominaberis. *S.Hier.* in ep.ad Sun.illud, καὶ, superfluum esse dicit. *A.* ἐπικράτει ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου. *S.* σὺ δὲ παίδευε ἔνδον τῶν ἐχθρῶν σου. *V.ed.* κατακυρίευσον. *VI.ed.* κατακυριεύσεις. v.3. Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων] *Chrys.* ἄλλ. ἐν δόξῃ ἁγίων. ibid. Ἐκ γαστρὸς] *A.* ἀπὸ μήτρας ἐξ ὀρθριζομένης σοι δρόσος παιδιότητός σου. *S.* ὡς κατ' ὄρθρον σοι δρόσος ἡ νεότης σου. *V.ed.* ἐκ μήτρας ἐπὶ ὄρθρου σοι δρόσος ἡ νεότης σου.

Psal.111.v.1. Ὅλῃ καρδίᾳ μου] μου, superfluum esse dicit *S.Hieron.* nec id *Apoll.* hab. v.2. Ἐξεζητημένα] *Chrys.* ἄλλ. ἠκριβωμένα· ἄλλ. παρεσκευασμένα. v.3. Ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ] *Chrys.* ἕτερος, ἔπαινος καὶ ἀξίωμα ἡ ἐργασία αὐτοῦ. v.5. Τροφὴν] *S.* θήραν. ib. Μνησθήσεται] *S.* μνημονεύων αἰώνιον συνθήκης αὐτοῦ. v.7. Ἀλήθεια καὶ κρίσις] *Sch.* ἔθος πολλάκις τῇ γραφῇ ἀλήθειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν λέγειν. εἰ γὰρ δὴ μόνῳ τῷ τῆς δικαιοσύνης ἐκέχρητο λόγῳ, πάντα ἂν ἀπολώλει.

Psal.112.v.3. Δικαιοσύνη] *Chrys.* ἄλλ. ἡ ἐλεημοσύνη· ἄλλ. ἡ φιλανθρωπία. v.5 Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτείρων] *S.* ἀγαθὸς ἀνὴρ χαριστικὸς καὶ κιχρῶν, οἰκονομῶν τὰ πράγματα αὐτοῦ μετὰ κρίσεως. v.7. Ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ] *Chrys.* ἄλλ. ἀγγελίαν κακὴν οὐ. ibid. Ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ] *S.* ἑδραία ἡ καρδία αὐτοῦ, ἀμέριμνος ἐν κυρίῳ.

Psal.113.v.1. Αἰνεῖτε παῖδες] *A.* & *S.* δοῦλοι.

Psal.114.v.1. Ἐξ Αἰγύπτου] *Sch.* Αἴγυπτος ἑρμηνεύεται σκότος. v.7. Ἐσαλεύθη] *A.* ὠδινήσατο. v.8. Τοῦ στρέψαντος] *S.* τοῦ μεταβάλλοντος. ib. Ἀκρότομον] *Chrys.* ἀκρότομον λέγει τὸν σιδήρῳ οὐ ῥαδίως εἴκοντα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄκρων μόλις ἀποθραυομένην.

Psal.115.v.1. Ἐπὶ τῷ ἐλέει σου] *Chrys.* ἕτερος, διὰ τὸ ἔλεός σου. v.3. Καὶ ἐν τῇ γῇ] ita hab. *pler.ll.* & *Apollin.* *Psalt.* vero *Rom.* & *Æth.* hab. deus autem noster in cœlo sursum, in cœlo & in terra. *S.Hieron.* καὶ ἐν τῇ γῇ, superfluum esse dicit. ideoque nec *Lat.vulg.ed.* nec *Gallic.* nec *vet.* nec *S.August.* hab.

Psal.116.v.4. Ὦ κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου] *Chrys.* ἕτερος, ἀξιῶ κύριε ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου· ἄλλ. ὦ δὴ κύριε διάσωσον τὴν ψυχήν μου. v.9. Εὐαρεστήσω ἐνώπιον κυρίου] *Chrys.* ἕτερος, ἔμπροσθεν κυρίου· ἀλλ. ἐμπεριπατήσω. v.10. Ἐταπεινώθην] *S.* ἐκακώθην. a. *Sch.* Σ. ἠτόνησα. v.11. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου] *A.* ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαι, πᾶς ἄνθρωπος διάψευσμα. *Th.* πᾶς ἄνθρωπος ἐκλείπει. *S.* καὶ εἶπον ἀδημονῶν, πᾶς ἄνθρωπος διαψεύδεται.

Psal.118.v.1. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ] *Chrys.* τουτέστι διηνεκές, οὐ διακοπτόμενον. v.1. Ἠμυνάμην αὐτοὺς] *S.* διέθρυψα. v.11. Κυκλώσαντες] *S.* ἐκύκλωσάν με, καὶ πάλιν περιεκύκλωσάν με. *Sch.* ἀντὶ τοῦ, ἐπαλλήλοις ἐχρήσαντο προσβολαῖς, καὶ πολιορκίαις παντοδαπαῖς. v.12. Ἐξεκαύθησαν ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις] *A.* & *S.* καὶ ἀπεσβέσθησαν ὡς πῦρ ἀκανθῶν. v.22. Εἰς κεφαλὴν γωνίας] *S.* ἀκρογωνιαῖος. v.23. Ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι] *A.* ἐγένετο τοῦτο αὐτὸ παράδοξον ἐφάνη ἡμῖν. *S.* αὕτη ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. v.27. Συστήσασθε ἑορτὴν] *A.* δήσατε ἑορτὴν ἐν πυκάσμασι. *Chrys.* Σ. συνδήσατε ἐν πανηγύρει πυκάσματα. τί δέ ἐστι, συστήσατε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν; κατὰ μὲν τὸν ἕνα ἑρμηνευτὴν, θύσατε θυσίας λιπαρὰς·

κατὰ

κατὰ δὲ τὸ ἕτερον, στεφανώματα καὶ κλάδους ἀνάψατε τοῦ ναῷ. ibid. Ἐν τοῖς πυκάζουσιν] Sch. σκιάζουσιν, καλύπτουσιν, κοσμοῦσιν. v.28. Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι ἐπήκουσας] Sch. οὗτοι οἱ β΄. στίχοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρ᾽ οὐδενὶ, οὔτε παρὰ τοῖς ό. οὔτε εἰς τὸ Εὐσεβίου. a. Sch. ὅλος ὁ στίχος παρ᾽ οὐδενὶ εὕρηται. v.29. Ἐξομολογεῖσθε] Sch. οὐ μάτην δὴ δευτέρου κατὰ τὸ παρόντα ψαλμὸν τὸν στίχον ὁ ψαλμῳδὸς ἐνέταξε.

Psal. 119. v.1. Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ] Sch. οὔπω στίχος ἐστίν· ἔλεγε γάρ τις τοὺς στίχους ἐμμέτρους εἶναι τοὺς παρ᾽ Ἑβραίοις, ἑξαμέτρους μὲν τοὺς ἐν τῇ τοῦ δευτερονομίου ᾠδῇ, τοὺς δὲ ψαλμοὺς τριμέτρους εἶναι καὶ τετραμέτρους. ἔστιν οὖν ὁ πρῶτος στίχος μέχρι τοῦ, ἐν νόμῳ κυρίου. v.9. Κατορθώσει] S. λαμπρυνεῖ. v.17. Ζήσομαι] sic est in vet. Psalt. & in Rom. & apud Apoll. sicque legunt Hilar. Ambr. & Aug. aa.ll. hab. ζῆσόν με. v.18. Θαυμάσια] S. τεράστια. v.20. Ἐπεπόθησεν] Th. V. & VI. ed. ἐπεποίθησεν. S. τελεία ἦν. A. ut 70. v.28. Ἐνύσταξεν] sic Gr. ll. S. vero Ambr. hoc loco legit, stillavit anima mea præ tædio. & adjungit aliquos codd. habere, dormitavit; Orig. vero legisse, ἔσταξεν. de quo etiam hic S. Hilar. Apoll. θυμὸς ἐμὸς ἤμυσε. ut videatur legisse, ἐνύσταξεν. quod Lat. quoque edd. hab. item Æthiop. v.33. Νομοθέτησόν με] S. ὑπόδειξον. A. & Th. φώτισον. v.35. Ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα] A. ὅτι ἐν αὐτῇ ἐβουλήθην. Th. & VI. ed. ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. V. ed. ὅτι ἐν αὐτῇ. S. ut 70. v.39. Ὃν ὑπώπτευσα] A. ὑπεστάλην. Th. & S. εὐλαβοῦμαι. a. Sch. τὸ δὲ ὑπώπτευσα, ἀντὶ τοῦ ὑπεστάλην, ὁ Ἀκύλας εἴρηκεν· οὕτω δὲ καὶ ὁ Θεοδ. ὁ δὲ Σύμ. ὃν εὐλαβοῦμαι. v.41. Κατὰ τὸν λόγον σου] S. ut 70. A. & Th. κατὰ τὸ λόγιόν σου. v.59. Διελογισάμην τὰς ὁδούς σου] sic hab. Ambrosiana ed. Mediolan. ecclesiæ, sic Æth. & Arab. sic quoque Apoll. cæt. vero edd. Lat. vias meas. idque seqq. Hilar. Ambr. Hier. & Aug. Sch. ὁ Ἑβρ. τὰς ὁδούς μου, ἔχει· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἡρμήνευσαν ἑρμηνευταὶ, καὶ οἱ ό. ἐν τῷ ἑξαπλῷ. ibid. Ἐπέστρεψα] S. ἐπέστρεφον. v.63. Μέτοχος ἐγώ] Sch. Ἀ. Θ. ὁμοίως τοῖς ό. Σ. συνημμένος· ὁ Σύρος, φίλος. v.65. Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου] S. εὐηργέτησας τὸν δοῦλόν σου. v.70. Ἐτυρώθη ὡς γάλα] Sch. ἐσκληρύνθη, ἀπελιθώθη. v.71. Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με] Th. ut 70. S. συνήνεγκέ μοι ὅτι ἐκακώθην ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν τὰ προστάγματά σου. v.73. Ἔπλασάν με] S. ἀπήρτισάν με. v.85. Διηγήσαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας] A. ἔσκαψάν μοι ὑπερήφανοι βόθρους. S. κατώρυξάν μοι ὑπερήφανοι ὑπόγεια. V. ed. ὤρυξάν μοι ὑπερήφανοι βοθύνους. v.86. Ἀδίκως κατεδίωξάν με] sic SS. Ambr. & Aug. injuste. S. Hilar. inique. atque ita est in Æth. Psalt. editt. vero Lat. hab. iniqui. vet. quidem Psalt. injusti. utrumque sane est in Psalt. Arab. tum inique, tum iniqui. & apud Apoll. οἱ δ᾽ ἀδίκως μ᾽ ἐδίωκον. — v.91. Σύμπαντα δοῦλα σά] Sch. Θ. Σ. ὁμοίως τοῖς ό. A. δοῦλα σά. v.95. Ἐμὲ ὑπέμειναν] S. & Th. προσεδόκησαν. v.96. Πάσης συντελείας] A. τῇ πάσῃ τελέσει. S. πάσης κατασκευῆς. v.98. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμή ἐστιν] A. ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα αὕτη μοι. Th. ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοι. S. διὸ εἰς αἰῶνα αὕτη μοι. v.101. Ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου] A. εἶρξα πόδας μου. Th. V. & VI. ed. ἐκώλυσα. S. ut 70. v.105. Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου] sic quoque hab. Psalt. Æth. Apoll. metaphr. ac S. Hier. in c. 1. Aggæi, lex tua. edd. vero Lat. hab. verbum tuum atque ita legunt Hilar. Ambr. & Aug. v.109. Ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσί μου] sic in Rom. Psalt. est, in Æth. & Arab. tum Apoll.

Ἦτορ ἐμὸν παλάμῃσι διηνεκέως σέθεν ἴσχω.

sic quoque legunt *SS.Hilar.* & *Ambr. cæt.*vero *edd.Lat.*hab. in manibus meis. quam lectionem tum asserit *S.Hier.* in ep.ad Sun. tum *S.Ambr.*fatetur *aliquot codd.* habere, sed *plerosque* priorem. *A.* ἡ ψυχή μου ἐν ταρσῷ μου. *S.* ἡ ψυχή μου μετὰ χειρός μου. *Th.*ut 70. *V.ed.*ἐν χειρί μου. v.116. Κατὰ τὸ λόγιόν σου] *Sch.* 70.*Th.*& *S.* τὸν λόγον σου. Ἀ.τῷ ῥήματί σου. ib.Ζῆσόν με] *Lat.edd. Æthiop.* item & *Arab.* hab. & vivam, utrumque vero abest ab hac metaphr. *Apoll.*

Ἀμφὶ τεοῖς ἐπέεσσιν ἀρηγόνα χεῖρα πιταίνοις,

Μηδέ με καταισχύνῃς με τεὴν δεδοκημένον ἀλκήν.

v.118.Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας] *A.* ἀπεσκολόπισας πάντας τοὺς ἀποστρεφομένους ἀπὸ ἀκριβασμῶν, ὅτι ψευδὴς συνεπιθέσεις αὐτῶν. *S.*ἀπήλεγξας πάντας τοὺς ῥεμβομένους ἀπὸ τῶν προσταγμάτων σου,ματαία γὰρ πᾶσα ἡ δολιότης αὐτῶν. *Th.*& *V.ed.* ἐξουδένωσας πάντας τοὺς πλανωμένους ἀπὸ τῶν ἀκριβασμάτων σου,ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. v.119.Παραβαίνοντας ἐλογισάμην] *A.*σέμφυλα διελογίσω πάντας ἀσεβεῖς τῆς γῆς.*S.*σκωρίαν ἐλογίσω πάντας παρανόμους. in *a.cod.* σκαιωρίαν. *Th.* & *V.ed.* εἰς οὐδὲν διέκοψας τοὺς ἀσεβεῖς τῆς γῆς. v.120. Καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου] *Th.*ut 70. *S.*ὀρθοτριχεῖ ὑπὸ φόβου σου ἡ σάρξ μου. *A.*ἡλώθη ἀπὸ ποιήσεώς σου ἡ σάρξ μου. v.121. Ἐποίησα κρίμα] *A. V.*& *VI.ed.* ἐποίησα κρίσιν. *S.* ἐποίησα τὰ κρίματά σου. v.122.Ἔκδεξαι] *S.* ἀνάδεξαι. *A.*& *Th.* ἐγγύησαι. v.126.Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ κυρίῳ] *S.*καιρὸς πρᾶξαι τῷ κυρίῳ, ὅταν διασκεδαννύουσι τὸν νόμον σου. ibid. Διεσκέδασαν] *Sch.*Ἀ. ἠκύρωσε· τὰ δὲ ἄλλα, ὁμοίως τοῖς ο'. ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. διεσκέδασε. v.136. Διεξόδους ὑδάτων κατέβησε οἱ ὀφθαλμοί μου] *nonnulli ll.* hab. κατέδυσαν. *Rom.Psalt.* & *S.Hil.* hab.transierunt. *Psalt.vet.* descenderunt. quod sequitur *S.Aug.* at *S.Ambr.* legit, κατέβησαν, descenderunt: monetque esse *aliquos codd.* qui hab.κατεβίβασαν. ex quo *Lat.vulg.ed.* hab.deduxerunt. idem *S.Ambr.*l.11.de pœnit. c.10. & nonnull.aliis locis disjungit διεξόδους. nam habet, per exitus aquarum descenderunt oculi mei. ibid.Ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα] ita legit *S.Ambr.* custodivi. & sic hab.*ed.Æth.* & *Arab. Apoll.*

Δακρυόεντα κέλευθα φίλης προχέεσκον ὀπωπῆς,

Οὕνεκα θεσπεσίων ὑπέρδραμον ἤθεα θεσμῶν.

ita quid legerit certum non est. *edd.Lat.* hab.custodierunt. quod legit *S.Aug.* & adjungit, *quosdam codd.* custodivi, habere. de quo S.Hieron.in ep.ad Sun. v.139.Ἐξέτηξέ με ὁ ζῆλός σου] *A.*ἐξώλεσέ με ὁ ζῆλός σου. *S.*ἀπεσιώπησέ με ἡ ζήλωσίς μου. v.149.Ζῆσόν με] *Th.* ζῆσόν με. *A.*ζώωσόν με. *S.*ἀναζώωσόν με. v.150.Προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με] *S.*ἔσπευσαν οἱ διώκοντές με. v.156 Κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με] *A.* κατὰ κρίσεις σου ζώωσόν με. v.158. Εἶδον ἀσυνετοῦντας] *vet.Psalt.*& *Aug.* insensatos. *Psalt. Rom.Hil.*& *Ambr.*non servantes pactum. *Lat.ed.vulg.* prævaricantes. *Sch.*Ἀ. Θ. ἡ ς'. ἀσυνθετοῦντας· Σ. καὶ ἡ ε'. ἀθετοῦντας. v.164.Ἤνεσά σε] *A.*& *S.* ὕμνησά σε. v.173.Ἡρετισάμην] *S.*εἱλόμην. *A.*& *Th.*ἐξελεξάμην. v.174. Ἐπεπόθησα] *Th. V.*& *VI.ed.* ἐπεποίθησα. *A.* ἐξηχόμην. *S.* ὑπερεπεθύμησα.

Psal.120.tit.Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν] *Th.* ᾆσμα τῶν ἀναβάσεων. *S.*& *A.* εἰς τὰς ἀναβάσεις. v.2.Ἀπὸ χειλέων ἀδίκων] *Chrys.*ἄλλος, ἀπὸ χείλους ψευδοῦς.

ψαλδοῦς. v.3. Τί δοθείη σοι, καὶ τί προστεθείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν;] Chryſ.ἕτερ☉, τί παρέξει σοι, ἢ τί προσθήσει σοι γλῶσσα δολία; ὁ δὲ ἕτερ☉, τί δῴη σοι, καὶ τί προσθείη σοι γλῶσσα κατεπιθέσεως; Sch.ποία εὑρεθῇ, φησὶ, τῆς κακίας ταύτης ἀξία τιμωρία; v.4.Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ,&c. Chryſ.ἕτερ☉, βέλη τοῦ δυνάστου ἠκονημένα μετὰ ἀνθράκων ἐστοιβασμένων· Α. σὺν ἀνθρακιαῖς ἀρκευθίναις. v.5.Οἴμοι ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη] Chryſ.ἕτερ☉, ὤμοι ὅτι παροικῶν παρείλκυσα· ἄλλος, ὅτι προσηλύτευσα ἐν μακρυσμῷ. v.7.Ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με] Α. ὅταν ἐλάλουν, αὐτοὶ εἰς πόλεμον. Th. ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολεμοῦσάν με. S.ἐλάλουν αὐτοῖς πολεμικῶς.

Pſal.121.v.3. Μὴ δῴης εἰς σάλον τὸν πόδα σου] S.Jo.Chryſ. ita legit. & Apoll.

Ἀλλὰ φίλ☉ μὴ σεῖο πόδα κλονέεσθαι ἐάσῃς.

at Pſalt.vet. ne des ad movendum pedem meum. quod ſeq.S.Aug.cæteræ edd. Lat. non det in commotionem pedem tuum. idque S.Hilar.habet. Pſalt.Æth. non det pedem meum. Α.μὴ δῴῃς εἰς σφαλμὸν πόδας σου. Th.μὴ δῴης εἰς σάλον. S.μὴ δῴης περιτραπῆναι. v.4.Ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου] Chryſ.ἕτερος, παρὰ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν σου. v.8.Τὴν εἴσοδόν σου] Chryſ.ἕτερος, τὴν προσέλευσίν σου.

Pſal.122.v.1.Ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι] Chryſ.ἄλλ☉, εἰπόντων μοι, εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἤλθομεν. v.3.Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομουμένη] S.Ἱερουσαλὴμ τὴν ᾠκοδομημένην ὡς πόλιν, συνάφειαν ἔχουσαν ὁμοῦ. v.4.Αἱ φυλαὶ] Chryſ.ἕτερ☉, σκῆπτρα. v.6.Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην] Chryſ. ἄλλ☉, ἀσπάσασθε. ibid.Εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί σε] Chryſ. ἕτερ☉, ἠρεμήσουσιν· ἄλλ☉, εὐπαθήσουσιν οἱ ἀγαπῶντές σε. v.7.Ἐν τῇ δυνάμει σου] Chryſ.ἄλλ☉, ἐν τῷ περιτειχίσματί σου· ἄλλ☉, ἐν τῷ περιβόλῳ σου. ibid.Καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου] Chryſ. ἄλλ☉, εὐπάθεια· ἄλλ.ἠρεμία· ἄλλ.ἡσυχία ἐν τοῖς βασιλείοις σου. Sch.βάρεις, ἐπιχωρείως λέγονται παρὰ Σύροις αἱ μεγάλαι οἰκίαι. v.8.Ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σου] Chryſ.ἄλλ☉, λαλήσω εἰρήνην ἐν σοί.

Pſal.123.v.4.Ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν] S.πολλῶν ἐχορτάσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐπιλεγομένων τῶν εὐθηνούντων, καὶ ἐξευτελιζόντων τῶν ὑπερηφάνων. Α.πολλὰ ἐνεπλήσθη. Chryſ.ἄλλ☉, τοῦ μυχθισμοῦ τῶν ὑπερφερῶν.

Pſal.124.v.1. Εἰ μὴ ὅτι κύρι☉] S. εἰ μὴ κύρι☉ ὃς ἐγένετο ἡμῖν. v.4. Ἄρα τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν] Chryſ.ἄλλ.τότε ἂν τὰ ὕδατα παρέκλυσεν ἡμᾶς ὡς φάραγξ, παρελθόντα κατὰ τῆς ψυχῆς ἡμῶν. v.5.Ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον] Chr.ἕτερ☉, τότε παρῆλθον ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ὡς τὰ ὕδατα, οἱ ὑπερήφανοι.

Pſal.125.v.1. Οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλὴμ] Chryſ.ἕτερ☉, ἀπερίτρεπτον εἰς τὸν αἰῶνα οἰκούμενον περὶ Ἱερουσαλήμ. v.3. Ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν] Chryſ.ἄλλ☉, διὰ τοῦτο οὐκ ἐκτείνουσιν οἱ δίκαιοι εἰς ἀνομίαν. v.5. Τὰς στραγγαλιὰς] Α. διαπλοκάς. S. σκολιότητας. Th. διεστραμμένα.

Pſal.126.v.1.Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιὼν ἐγενήθημεν ὡσεὶ παρακεκλημένοι] Chryſ.ἕτερ☉, ὅταν ἐπιστρέψῃ κύριος τὴν αἰχμαλωσίαν Σιὼν, ἐσόμεθα παρακεκλημένοι· ἄλλ☉ ἑρμηνευτής, ὡσεὶ ἐνυπνιαζόμενοι.

ζόμϐροι. v.2. Ἀγαλλιάσεως] A. αἰνέσεως. S. εὐφημίας. v.4. Ὡς χειμάῤῥους] A. καταῤῥοίας. S. ὀχέτους. V. ed. ἀφέσεις.

Psal. 127. v.2. Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστι] A. εἰκῆ ὑμῖν ὀρθρίζουσιν ἀνίστασθαι, βραδύνουσι καθῆσθαι. S. μάταιον ὑμῖν ἐξ ὄρθρου ἀνίστασθαι εἰς τὸ οἰκῆσαι. Chrys. ἄλλος, χρονίζουσι τοῦ καθῆσθαι. ibid. Ἄρτον ὀδύνης] Th. S. εἰδώλων. VI. ed. πλάνης. v.3. Ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρὸς] Chrys. ἕτερος, μισθὸς ὁ καρπὸς τῆς γαστρός. v.4. Υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων] S. τῆς νεότητος. Sch. ἄλλος, τῶν παίδων. v.5. Μακάριος ὃς] A. & S. ἀνήρ. ibid. Τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ] Chr. ἕτερος, τὴν φαρέτραν αὐτοῦ.

Psal. 128. v.2. Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου] Sch. οἱ ο'. καρπὸν καὶ τὴν ἐπικαρπίαν ἐκάλεσαν, ἀλλὰ τὸ μόριον τῶν χειρῶν. sic quoque Βασιλ. α'. κεφ. ε'. ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπλωκότες ἐπὶ τὸ πρόσθιον. A. κόπον ταρσῶν σου. S. κόπον χειρῶν σου. v.3. Ἐν τοῖς κλίτεσι] Chrys. ἄλλος, ἐν τοῖς ἐσωτάτοις. ἄλλ. ἐν τοῖς μηροῖς. v.5. Καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ] Chrys. ἕτερος, καὶ ὅρα ἐν ἀγαθοῖς Ἱερουσαλήμ. v.6. Εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ] sic quoque *Psalt. vet.* & *Rom.* atque *Apoll.*

Εἰρήνη χαίρουσα κατὰ κλυτὸν Ἰσραήλου.

sic etiam *S. Aug.* at *S. Hilarius*, & *ed. Lat. vulg.* pacem.

Psal. 129. v.2. Καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησαν] Chrys. ἕτερος, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησάν μοι· ἄλλος, ἀλλ' οὐχ ὑπερίσχυσάν μου. v.3. Ἐτέκταινον] A. & Th. ἠροτρίασαν. v.4. Αὐχένας] A. & S. βρόχους. V. ed. κλοιούς. in a. cod. ὁ δὲ Θεοδ. κλοιούς. v.5. Ἀποστραφήτωσαν] Chrys. ἄλλος, ἀναστραπήτωσαν. v.6. Ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι] Sch. ἔνια τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἐξανθῆσαι ἔχει, ἀλλὰ ἐκσπασθῆναι. A. ὃ ἀρχῆθεν ἀνέθαλεν, ἐξηράνθη. Th. & V. ed. ἐκσπασθῆναι. S. ἐκκαυλῆσαι. VI. ed. ἐκστρεφῶσαι. v.7. Τὴν χεῖρα] Chr. ἕτερος, δράκα. v.8. Εὐλογήκαμεν] Sch. οἱ ο'. εὐλογήκαμεν. S. εὐλογοῦμεν.

Psal. 130. v.1. Ἐκ βαθέων ἐκέκραξα] Th. ut 70. ἐκέκραξά σε κύριε. A. ἐκ βαθέων ἐπεκαλεσάμην σε κύριε. S. ἐκ βαθυτάτων ἐκάλεσά σε κύριε. V. & VI. ed. ἐκέκραξά σε κύριε. v.4. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου] sic est in *ed. Ambros.* Eccles. Mediolanens. atque ita in *Psalt.* tum *Æth.* tum *Arab.* cæt. *edd. Lat.* hab. propter legem tuam. idque seqq. *SS. Hil.* & *Aug. Apollin.*

Εἵνεκα σῆς σοφίης ἀρετὴν βασιλήϊον ἔτλην.

Chrys. ἄλλος, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου· ἄλλ. ἕνεκεν τοῦ γνωσθῆναι τὸν λόγον σου· ἄλλ. ἕνεκεν φόβου ὑπέμεινα κύριον· ἄλλ. ἕνεκεν νόμου ὑπέμεινα κύριον. a. Sch. ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, Α. καὶ Θ. φόβον ἡρμήνευσαν· Σ. νόμον· ἡ ε'. ὅπως ἐπίφοβος ἔσῃ. videndus *S. Hier.* in ep. ad Sun. v.5. Ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου τὸν λόγον σου] A. ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ἐκαραδόκησα. ψυχή μου εἰς κύριον, ἀπὸ φυλασσόντων τὴν πρωΐαν. Chrys. ἄλλος, προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου τῷ ῥήματι αὐτοῦ.

Psal. 131. v.1. Ἐμετεωρίσθησαν] Chrys. ἄλλος, ὑψώθησαν. ibid. Ἐν μεγάλοις] S. ἐν μεγαλειότησιν. Th. ἐν μεγαλωσύναις, οὐδὲ ὑπερβάλλουσιν ὑπὲρ ἐμέ. v.2. Εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν] S. εἰ μὴ ἠξίωσα, καὶ ἁρμόσασα τὴν ψυχήν μου ἀπογαλακτισθέντι πρὸς μητέρα αὐτοῦ, οὕτως ἀνταποδοθείη τῇ ψυχῇ μου. ibid. Ὡς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου] sic hab. *Psalt. Rom.* at *S. Hil.* sicut ablactato super matre sua, sic retribues in animam meam. *Ambros. Psalt.* retribues in anima mea. in *comment. Græc.* legitur etiam, ἀνταπέδωκας.

vet.

vet. Psalt. & *S. Aug.* retributio in animam meam. *Gallican.* sicut ablactatum super matre sua, ita retributio in anima mea.

Psal. 132. v. 1. Πρᾳότητος] *A.* κακουχίας. *S.* κακώσεως. *V. ed.* ταπεινώσεως. v. 4. Τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν] *Sch.* οὗτος ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο ἐν τῇ τετρασελίδῳ· παρὰ τῷ Θεοδοτ. μόνῳ ἀντὶ τοῦ, τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν· ἐν δὲ τῇ ὀκτασελίδῳ, παρὰ μόνοις τοῖς ο'. ἔκειτο ὠβελισμένον. v. 6. Ἐν τοῖς πεδίοις] *A.* & *S.* ἐν χώρᾳ. *V. ed.* ἐν ἀγρῷ. v. 8. Ἁγιάσματός σου] *Chrys.* ἕτερος, τῆς ἰσχύος σου· ἄλλος, τοῦ κράτους σου. v. 9. Ἐνδύσονται δικαιοσύνην] *Chr.* ἕτερος ἀμφιεσθήσονται· ἄλλος, ἐνδύσασθωσαν δικαιοσύνην· τουτέστι, τὴν ἁγιστείαν, τὴν ἱερωσύνην, τὴν λατρείαν. v. 10. Μὴ ἀποστρέψῃς] *A.* μὴ ἐπιστρέψῃς. *Th.* μὴ ἀποστρέψῃς. *S.* μὴ ἀποστραφῇς. v. 11. Τοῦ θρόνου σου] *S. Cypr.* legit, super thronum meum. *SS. Ambr.* & *Hilar.* super sedem meam. v. 15. Τὴν θήραν αὐτῆς] *S. Hier.* affirmat ita vertisse 70. quos transtulisse χήραν, scripsit *S. Hilar.* idque est in *aliqu. ll. Gr.* viduam est in *Lat. edd.* in *Arab. Psalt.* in *Æthiop.* atque in *metaphr. Apoll.* vide præterea *S. Hier.* in qu. in Gen. c. 45. *A.* ἐπισιτισμὸν αὐτῆς. *S.* τὴν σίτησιν αὐτῆς. *Th.* & *V. ed.* ut 70. *a. Sch.* γράφεται δὲ, καὶ τὴν χήραν αὐτῆς, δηλονότι τὴν ἀπεριστάτευτον. in *a. cod. Sch.* τὴν εὐσέβειαν· ὥστε πάντα αὐτοῖς ὡς ἀπὸ πηγῶν ἀπορρεῖν. ὑπέχου τὴν τῶν ἀναγκαίων ἀφθονίαν παρέξειν. *a. Sch.* τὰς ἐν ἁγνείᾳ χηρευούσας, καὶ σεμνότητι. v. 16. Ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται] *A.* αἰνέσει αἰνέσουσιν. *S.* εὐφημοῦντες εὐφημήσουσιν. v. 18. Τὸ ἁγίασμά μου] *S.* ὁ ἁγιασμὸς αὐτοῦ. *Chrys.* ἕτερος, τὸ κέρας· ἄλλος, ἀφόρισμα αὐτοῦ· ἄλλος, τὸ ἀφωρισμένον αὐτοῦ.

Psal. 133. v. 1. Τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν] *Chr.* ἄλλος, ἰδοὺ δὴ τί ἀγαθὸν καὶ τί καλόν. v. 2. Ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς, &c.] *A.* ὡς ἔλαιον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καταβαῖνον ἐπὶ τὸν πώγωνα, τὸν πώγωνα Ἀαρών, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ στόμα ἐνδυμάτων αὐτοῦ. *S.* ὡς τὸ μύρον τὸ κάλλιστον ἐπὶ κεφαλήν, καταρρέον ἐπὶ πώγωνα τοῦ Ἀαρὼν, τὸ καταρρέον ἐπὶ τὴν ᾤαν τῶν ἀμφιμέτρων αὐτοῦ. *aliter*, ἐνδυμάτων αὐτοῦ. *Th.* ut 70.

Psal. 134. v. 1. Ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν] *S. Hilar.* scripsit, existimare nonnullos, hæc in hunc locum venisse ex psalmo proxime insequenti. sunt quidem in *ll. Gr.* & in *cet. edd.* v. 2. Εἰς τὰ ἅγια] *Chrys.* ἕτερος, ἁγίως· ἄλλος, ἡγιασμένως.

Psal. 135. v. 3. Ὅτι ἀγαθὸς] *Chr.* ἄλλος, ὅτι χρηστός. ibid. Ὅτι καλὸν] *A.* ὅτι εὐπρεπές. *Th.* ὅτι ἡδύ. *S.* ut 70. v. 7. Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς] *Chrys.* ἄλλος, ἀναβιβάζων· ἕτερος, ἀναπαύων ἀπ' ἄκρων· ἄλλος, ἀποτελέσματος. ibid. Ἐξάγων] *A. V.* & *VI. ed.* ἐξάγων. *S.* προφέρων. *Th.* ut 70. ibid. Θησαυρῶν αὐτοῦ] *Sch.* οἱ γ'. ἡ ε'. ἡ ς'. αὐτῶν. v. 12. Ἰσραὴλ] *Sch.* οἱ ο'. οἱ γ'. τῷ Ἰσραήλ. v. 13. Μνημόσυνόν σου] *Chr.* ἄλλ. ἡ ἀνάμνησίς σου. v. 18. Πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς] *A.* πᾶς ὃς πέποιθεν ἐπ' αὐτοῖς. *Th.* καὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτά. *S.* πᾶς ὁ πεποιθὼς αὐτοῖς. *V. ed.* πᾶς ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτοῖς. *VI. ed.* πᾶς ὁ ἐλπίζων ἐπ' αὐτά.

Psal. 136. tit. Ἀλληλούϊα] *Sch.* ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ περιέχει ἀλληλούϊα· ἐν τισι δὲ τοῖς ἀντιγράφοις εὕρομεν μετὰ τὸ ἀλληλούϊα καὶ τῆς διπλῆς, ἐπιγεγραμμένον. v. 6. Τῷ στερεώσαντι] *Chrys.* ἕτερος, τῷ πλήσαντι. v. 7. Φῶτα μεγάλα] *Th.* τὰ ἄστρα. *A.* & *S.* ut 70. v. 8. Εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας] *Chrys.*

 ἄλλος,

ἄλλος, ἐπικρατεῖν τῆς ἡμέρας. v.13. Εἰς διαιρέσεις] *A.* εἰς ἀποτμήματα. *S.* εἰς τομάς. v.25. Ὁ διδοὺς τροφὴν] *Chryſ.* ἄλλος, ὃς δίδωσιν· ἄλλος, διδοὺς ἄρτον.

Pſal.137.tit. Τῷ Δαυὶδ Ἱερεμίου] *Sch.* ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβρ. εἰς τὸ Εὐσεβίου, τοῦ Δαυὶδ, μόνον ἐπιγέγραπται· καὶ ἔξω, ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ΄. ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ ὁμοίως, τοῦ Δαυὶδ, ἐπιγέγραπται παρὰ μόνοις τοῖς ο΄. item *a.Sch.* οὗτος ψαλμὸς ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις· θρασὺ δέ τινες πρᾶγμα τετολμήκασιν, ἐπιγράψαντες, τοῦ Δαυὶδ διὰ Ἱερεμίου. v.2. Τὰ ὄργανα] *Chryſ.* ἄλλος, κιθάρας· ἄλλος, λύρας. v.3. Οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς] *Chr.* ἄλλος, οἱ καταλαζονευόμενοι ἡμῶν. v.6. Ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου] *A.* ἐπὶ κεφαλὴν εὐφροσύνης μου. *S.* ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης. *Th.V.* & *VI.ed.* ut 70. v.7. Τῶν υἱῶν Ἐδὼμ] *Chr.* ἄλλ. τοῖς υἱοῖς Ἐδώμ. v.8. Ἡ ταλαίπωρος] *S.* ἡ λῃστείς. *A.* ἡ προνενομευμένη. *Th.* ἡ διαρπασθησομένη. ibid. Ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν] *Chr.* ἄλλος, ὃ περιεποίησας ἡμῖν.

Pſal.138.tit. Τῷ Δαυὶδ] *Sch.* Θ. τοῦ Δαυὶδ· παρὰ Ἀ. καὶ ς΄. ἀνεπίγραφος. v.1. Ἐναντι ἀγγέλων ψαλῶ σοι] *Chr.* ἕτερος, παρρησιάσω σε· ἄλλος, ἔναντι θεῶν μελῳδήσω σοι. *a.Sch.* ἕτερος, ἐναντίον θεῶν ᾄσω σοι. *a.*item *Sch.* κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν ἔκδοσιν, θεοὺς, τοὺς ἱερέας καλεῖ. v.2. Ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου] *Chryſ.* ἕτερος, ἐμεγάλυνας γὰρ ὑπὲρ πάντα τὰ ὀνόματα σου τὴν ῥῆσίν σου· ἄλλος, τὸ λόγιόν σου. v.3. Ἐπικαλέσωμαί σε] *Chryſ.* ἄλλος, ἐπεκαλεσάμην σε, ἐπήκουσάς μου. ibid. Πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει σου] *Chr.* ἄλλος, συνέσησας τῇ ψυχῇ μου δυνάμεις. πολυωρήσεις, τουτέστιν, ἐπαρεῖς με, ὑψώσεις με. τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ τέθεικε, λέγων, κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· τουτέστιν, ἐπῆρας, ὕψωσας. *a.Sch.* αὐξήσεις με, πλουτεύσεις, φροντίσεις, πολὺ φυλάξεις. & *a.Sch.* πολυωρήσεις, τουτέστιν, ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν ψυχήν μου ψυχαγωγίας καὶ θάρσους ἐμπλήσεις· ὁ δὲ Σ. οὕτως, συνέσεις τῆς ψυχῆς μου δυνάμει. v.5. Καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς] *Sch.* ὁδοὶ κυρίου εἰσὶν αἱ ἀρεταὶ αἱ φέρουσαι ἐπὶ τὴν γνῶσιν τὴν τοῦ θεοῦ. *Chryſ.* ἕτερος, καὶ ᾀδέτωσαν τὰς ὁδοὺς κυρίου. *Theod.* ὅτι τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν οἰκονομίαν θαυμάσουσιν ἅπαντες. ὁδοὺς γὰρ τὰς οἰκονομίας καλεῖ. hinc *pleræque edd.Lat.* hab. viis. *quidam* vero *ll.* ταῖς ᾠδαῖς. *Pſalt.Rom.* canticis. *Sch.* ᾠδὰς τοῦ θεοῦ ἀναγέγραφεν, ἃς ᾄδειν τοὺς ἐξ ἐθνῶν πάντας ἐπαγγέλλεται. v.6. Τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει] *Chr.* ἄλλος, ἐπηρμένον μακρόθεν γινώσκει. v.7. Ἐὰν πορευθῶ, &c.] *S.* ἐὰν πορευθῶ διὰ μέσου θλίψεως, περισώσεις με. κατὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐχθρῶν μου ἐκτενεῖς χεῖρά σου, καὶ σώσει με ἡ δεξιά σου. κύριος ἐπιτελέσει ὑπὲρ ἐμοῦ. *Chryſ.* ἕτερος, κύριος συντελέσῃ. ibid. Καὶ ἔσωσέ με] *Chryſ.* ἄλλος, καὶ σώσει με. v.8. Κύριε ἀνταποδώσεις] ita quoque eſt in *vet. Pſalt.* & ita legerunt *SS.Ambr.* & *Aug.* in *cat.* vero *ll.* eſt, κύριος ἀνταποδώσει.

Pſal.139.v.3. Τὴν τρίβον μου] *S.* τὴν ὁδόν μου. ibid. Τὰς ὁδοὺς] *Sch.* οἱ ο΄. Ἀ.Σ. οἱ ε΄. καὶ ἡ ς΄. ὁδούς· Θ. τρίβους. v.4. Οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος] ſic quoque eſt in *Pſalt. Æth.* & apud *Apollin.*

Οὐδέ πω ἐν γλώσσῃς προχέειν ἀθέμιστον ἔγνων.

in *cæt.ll.* eſt, οὐκ ἔστι δόλος. quod eſt in *vet.Pſalt.* & apud *SS.Hil.* & *Aug.Lat. vulg.ed.* hab. non eſt ſermo in lingua mea. quam lectionem probat *S.Hier.* vide

in ep.ad Sun. *A.*λαλιά. *Th.*δόλος. *S.* ἑτερολογία. *V.ed.*ut 70. v.6.᾿Εθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ] *S.*ὑπερβάλλει με ἡ γνῶσίς σου. ibid.᾿Εκραταιώθη] *Chryſ.*ἕτερος, ὑπερεπήρθη. ibid.Οὐ μὴ δυνώμαι πρὸς αὐτήν] *A.*οὐ δυνήσομαι αὐτήν. *Th.V.*& *VI.ed.* πρὸς αὐτήν. *S.*πρὸς ἣν οὐ δυνώμαι. v.9. Κατ' ὄρθον] ſic *vet.Pſalt.*in directum. ſic quoque *S.Aug.*& *Apoll.*

Ἦν ᾗ καὶ ἰθυπόρεις πτέρυγας ἀνέμοισι πετάσω.

*aa.*vero *ll.*hab. κατ' ὄρθρον. ibid.Καταſκηνώσω] *A.*σκηνώσω. *S.*καταμενῶ. *Th.* ut 70. v.11.Καὶ εἶπα, &c.] *S.*ἐὰν εἴπω, ἴσως σκότος ἐπισκεπάσει με· ἀλλὰ καὶ νὺξ φωτεινὴ περὶ ἐμέ. *A.* καὶ νὺξ φῶς περὶ ἐμέ. ibid. Καταπατήσει] *Chryſ.*ἄλλος, καλύψει με. v.12. Σκότος οὐ σκοτισθήσεται] *S.* οὔτε σκοτεινὸν ἔσται ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φανεῖ. ibid.Ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς] *Chryſ.* ἕτερος, ὅμοιον τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς αὐτῆς. v.14.Θαυμαστὰ] *S.*παράδοξα. *A.*& *Th.*ut 70. v.15. Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου] *A.*οὐκ ἐπικαλύφθη ὀστᾶ μου ἀπὸ σοῦ ὅτε ἐποιήθην ἐν ἀποκρύφῳ. *Th.* ut 70. *S.* οὐκ ἔλαθέ σε ἡ κραταίωσίς μου ἣν ἐποιήθην ἐν τῷ κρυπτῷ· ἐποικίλθην ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς. v.16.Τὸ ἀκατέργαστόν σου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου] ſic quoque eſt apud *S.Hil.* in *cat.* vero *ll.* τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. & item in *cæt.edd.* quod autem in *pler.tranſlationibus Lat.*eſt, imperfectum; in *ed.Ambroſ.* eſt, inoperatum. quod ex ſententia *S.Hil.* Græcæ voci plane reſpondet. *A.*ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. *S.*ἀμόρφωτόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, σὺν τοῖς ἐν τῷ βίβλῳ σου πᾶσι γεγραμμένοις. ibid.Ἡμέρας πλασθήσονται] *S.*ἡμέρας πλασθησομένοις οὐκ ἐνδεέσης οὐδεμιᾶς. *A.* καὶ οὐ μία ἐν αὐταῖς. *Th.*ἡμέραις πλασθήσονται καὶ οὐδεὶς ἐν αὐτοῖς. v.17.᾿Εμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου] *Chryſ.*ἄλλος, τίμιοι ἐγένοντο οἱ ἑταῖροί σου· ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ τί ἐτιμήθησαν; ibid. Λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν] *Th.*οἱ πένητες αὐτῶν. *Chr.*ἀλλὰ τί ἐπληθύνθησαν αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν; v.18.᾿Εξηγέρθην] *S.*ἐξυπνίσω, καὶ εἰς ἀεὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. *Chr.*ἄλλ.ἐξυπνίσω, καὶ εἰς ἀεὶ ἔσομαι παρὰ σοί. v.19.᾿Αμαρτωλοὺς] *Chryſ.* ἕτερος, παραβάτην. ibid.Ἄνδρες αἱμάτων] *S.*ἄνδρες μιαιφόνοι ἀποστῆναι ἀπ' ἐμοῦ. v.20.Ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμοὺς] vox ἐρεις in *cod.Vat.* ſine accentu ſcripta eſt, & poſtea mutata in ἔρεις· quod reperitur etiam in *comment.Gr.* in quibus eſt, γέγραπται, ὅτι ἔρεις εἰς διαλογισμοὺς. id autem confirmat explicationem *S.Hil.* in qua oſtendit Hebr.ſermonis peritos, illud ἐρεις, tranſtuliſſe, contentiones. at in *vet.Pſalt.*eſt, dices; & apud *S.Aug.* item *Apollin.* hab. ἐρεῖς. in *aa.ll.* eſt, ὅτι ἐρισαί σε. *A.*ὅτι ἀντιλέξουσί σοι εἰς ἐπίνοιαν· ἦραν εἰς εἰκῇ ἀντίζηλοί σου. *Th.*ὅτι ἐρίσουσί σοι εἰς διαλογισμόν. *S.* οἵτινες ἀντελάλησάν σοι διαλογισμῷ· ἐπήρθησαν ματαίως οἱ ἐναντίοι σου. *V.ed.*ὅτι παρεπίκρανάν σε ἐν κακοβουλίᾳ.

Pſal.140.v.7.Δύναμις] *Chr.*ἄλλος, κράτος. v.8. Μὴ παραδῷς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ] *Chryſ.*ἄλλος, μὴ δῷς κύριε τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου· τουτέστιν, ἃ ἐπιθυμεῖ κατ' ἐμοῦ. *A.* ἐπιποθήματα ἀσεβοῦς. ibid.Μὴ ἐγκαταλίπῃς με] *Chr.*ἄλλος, μὴ ὑποβάλῃς. v.9.Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν] *A.*κεφαλὴν καταστρεφόντων με. *S.*ὁ πειρασμὸς τῶν κυκλούντων με· ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν ἀλωσάτωσαν αὐτούς. *Th.*ut 70. *Chryſ.*ἄλλος, ὁ πειρασμὸς τῶν κυκλούντων με· ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν πωμασάτω αὐτούς. v.10.Πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες πυρὸς ἐπὶ τῆς

γῆς.

γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς] in aa.ll. est, πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες, ὃν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς. quod hab. Lat. vulg. ed. Apoll.

Ἄνθρακες ἀκαμάτοιο πυρὸς μετὰ τοῖσι πέσοιεν.

Τοὺς δ' ἐνὶ ἐσσυμένῳ καθέλοις σφέας εἰς χθόνα πυρσῷ.

Psalt. Æth. hab. πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες πυρὸς, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς. quomodo etiam legit Hil. ed. Ambrosiana, cadent super eos carbones ignis, in ignem dejicies eos. ac sic fere Rom. Psalt. Lat. vulg. ed. cadent super eos carbones; in ignem dejicies eos. vet. autem Psalt. decident super eos carbones ignis, & dejicies eos. ib. Καταβαλεῖς αὐτοὺς] A. πλημμελίσῃς αὐτούς. Th. V. & VI. ed. καταβαλεῖς αὐτούς. S. καταβαλήσεις. ibid. Ἐν ταλαιπωρίαις, οὐ μὴ ὑποστῶσιν] Chrys. ἄλλος, πεσεῖται εἰς βοθύνους, μή ποτε ἀναστῶσιν· δηλ. ἐπαναμένως, καὶ οὐ μὴ ἀναστῆναι. Sch. ὁ μὲν εἰς ἑρμηνευτὴς, ὅτι οὕτως αὐτοὺς ἀπώλεσαν, ὥστε μηκέτι ἀναστῆναι· ὁ δὲ ἕτερος, μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους. Σ. εἰς βοθύνους, ὅπως μὴ πάλιν ἀναστῶσιν. v. 11. Οὐ κατευθυνθήσεται]. Chrys. ἕτερος, οὐχ ἑδρασθήσεται. ibid. Ἄνδρα ἄδικον] S. παρανομίαι ἄνδρα μάχιμον ἐκδιώξουσιν. v. 13. Κατοικήσουσιν] A. καθεδοῦνται. S. διαμενοῦσιν. Th. ut 70. ibid. Σὺν τῷ] S. παρὰ τῷ.

Psal. 141. v. 2. Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα] Chrys. ἕτερος, ταχθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἔμπροσθέν σου. ἄλλος, ἑτοιμασθήτω. ibid. Θυσία ἑσπερινή] Chr. ἄλλ. δῶρον ἑσπέρας. ἕτερος, προσφορὰ ἑσπερινή. v. 3. Περὶ τὰ χείλη μου] Sch. οἱ ο'. Α. Θ. ἐπὶ τὰ χείλη μου. S. ἐπὶ τοῖς χείλεσί μου. v. 4. Μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας] Chrys. ἄλλος, μὴ παρατρέψῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρούς, ἐννοεῖν ἀσεβείας πονηρευόμενος. ibid. Οὐ μὴ συνδυάσω] in pler. ll. est, συνδυάσω. atque optimum exemplar Psalt. Rom. hab. combinabor. quomodo etiam legit S. Hil. in uno ms. est, communicabor, in plerisque, comminabor. apud S. Aug. combinabo. S. μὴ συμφαγοίμι τὰ ἡδέα αὐτῶν. Chrys. ἄλλος, μὴ συναλισθῶ ἐν ταῖς τερπνότησιν αὐτῶν. v. 5. Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει] Chr. ἄλλος, καὶ ἐλεήσει με δίκαιος ἐλέγχων, καὶ ἐλέγξει ἄρα. ibid. Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν] A. ὅτι ἔτι καὶ προσευχή μου ἐν κακίαις αὐτῶν. Th. ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. S. ἔτι γὰρ καὶ ἡ προσευχή μου ἐντὸς τῆς κακιῶν αὐτῶν. Chr. εὐδοκίας, exponit, ἐπιθυμίας. v. 6. Κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας] S. ἐπιλήσονται ἐν χειρὶ πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν. Sch. ἄλλος δέ φησιν, κατεπόθησαν. ibid. Οἱ κραταιοὶ αὐτῶν] κραταιοὶ etiam est in Psalt. Æth. quæ lectio commen. Gr. confirmare videtur, in quibus est, τὸ ἰσχυρὸν καὶ δυνατὸν τὸ ἐν χειρὶ πέτρας. & in a. cod. αὐτός φησι, οἱ πάντα ἄγοντες καὶ φέροντες. in cat. vero ll. est, οἱ κριταὶ αὐτῶν. ibid. Ὅτι ἡδύνθησαν] Sch. τῇ πείρᾳ γὰρ μαθόντες τῶν ἐμῶν ῥημάτων τὸ ἀληθὲς, καὶ τῆς τούτων ἡδονῆς καὶ ἀληθείας καὶ ὠφελείας αἰσθήσονται. nonnulli ll. hab. ἠδυνήθησαν. & edd. Lat. potuerunt; vet. quidem Psalt. & S. Aug. prævaluerunt. S. vero Hier. quia ad me venerunt, victi sunt, & delectati sunt meis verbis. Sch. οἱ ο'. Θ. ἡδυνάσθησαν. Ἀ. ὅτι εὐπρεπίσθησαν. Σ. ἀκούσονται ῥήσεις μου ἥδιστας. in a. l. S. ὅτι εὐπροσδέκτησαν. & Sch. ὅτι ἐδορυφορήθησαν. Chr. ἕτερος, ὅτι ἐδορυφορήθησαν. ἄλλ. ὅτι εὐπροσωπίσθησαν. v. 7. Ὡσεὶ πάχος γῆς] S. ὥσπερ γεωργὸς ὅταν ῥήσσῃ τὴν γῆν· οὕτως ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς στόμα ᾅδου. A. ὁμοίως ἀποκλῶντες καὶ διασχίζοντες ἐν τῇ γῇ, ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς τὸν ᾅδην. apud Chrys.

Chrys. διαφέζοντι τὴν γλῶ. V. ed. ὡς κυνηγετῶν καὶ σκορπίων ἐν τῷ τρυγῷ, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην. ib. Ὀστᾶ ἡμῶν] sic quoque Lat. edd. hab. in aa. ll. ὀστᾶ αὐτῶν. quod est in Æth. Psalt. & in Arab. itque in o εταοhn. Apoll. v. 8. Μὴ ἀντανέλῃς] A. μὴ ἐκκενώσῃς. Th. μὴ ἀποκενώσῃς. v. 10 Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ] S. ἐμπέσοιεν εἰς τὰ δίκτυα ἑαυτῶν οἱ παράνομοι.

Psal. 142. v. 1. Καὶ σὺ ἔγνως] Chr. ἕτερος, σὺ γὰρ οἶδας. v. 6. Πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου] S. ἀκρόασαι τῆς λαλιᾶς μου, ὅτι ἠτόνησα σφόδρα. v. 7. Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς] S. ἔξω ποίησον ἀπὸ συγκλεισμοῦ. A. ἐξ ἀποκλεισμοῦ. ib. Ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι] S. τὸ ὄνομά σου στεφανώσονται δίκαιοι ὅταν εὐεργετήσῃς με. Sch. ἄλλ. ὅτι εὐεργέτησας με.

Psal. 143. tit. Τῷ Δαυίδ] Sch. ἐν ὀλίγοις ἀντιγράφοις εὗρον, ὅτε αὐτὸν ἐδίωκεν Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς ταύτην εὕρηκα τὴν προσθήκην· ἔχεται δὲ ὅμως τῆς ἀληθείας· αὐτὴν γὰρ ἔχει τὴν ὑπόθεσιν ὁ ψαλμός. A. Sch. ἄλλος φησὶ ἐπιγεγράφθαι, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκεν. οὐ διὰ παρὰ μέντοι τῶν ἑρμηνευτῶν πρόσκειται τοῦτο. v. 1. Ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου] Chrys. ἕτερος, ἐν τῇ πίστει σου· ἄλλος, ἐν τῇ βεβαιότητί σου. ibid. Δικαιοσύνῃ σου] Chr. δικαιοσύνην ἐνταῦθα τὴν φιλανθρωπίαν λέγει, καὶ πολλαχοῦ τῆς γραφῆς. v. 4. Ἠκηδίασεν ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου] Chr. ἕτερος, ἐξελείπετο ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ ψυχή μου. v. 5. Ἐν ποιήμασι] Chr. ἄλλος, τὰ ἔργα. v. 7. Μὴ ἀποστρέψῃς] Chr. ἕτερος, μὴ κρύψῃς. v. 8. Τὸ πρωΐ] Chr. ἕτερος ἐξ ὄρθρου· τουτέστι ταχέως. ibid. Πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου] Chr. τουτέστι, πρὸς σὲ κέχηνα πρὸς σὲ βλέπω. v. 10. Ἐν τῇ εὐθείᾳ] ita legit S. Ambr. l. 3. de Spiritu sancto, c. 16. spiritus tuus bonus deducet me in viam rectam. ita quoque est in Rom. Psalt. & in Arab. in cæt. ll. est, ἐν γῇ εὐθείᾳ. Chr. ἄλλος, διὰ γῆς ὁμαλῆς. v. 11. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου] Chr. ἄλλ. ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου.

Psal. 144. tit. Τῷ Δαυὶδ πρὸς τὸν Γολιάδ] Sch. ἐν ὀλίγοις τῶν ἀντιγράφων, τῇ ἐπιγραφῇ προσκείμενον εὗρον, πρὸς τὸν Γολιάθ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε μὴν παρὰ τοῖς ό. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. v. 3. Ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ] S. γνωρίζεις αὐτόν. Chrys. ἕτερος, τί ἄνθρωπος, καὶ γνώσῃ αὐτόν; v. 4. Ματαιότητι] Th. ἀτμίδι. S. ἀτμῷ. v. 5. Κύριε κλῖνον οὐρανούς, &c.] Chr. ἕτερος, κλίναντός σου οὐρανοὺς καὶ καταβάντος, καὶ ἁψαμένου τῶν ὀρέων, ἐκαπνίσθησαν. v. 12. Νεόφυτα ἡδρυμμένα] in nonnull. ll. est, ἡδρυμμένα. voci quidem Hebr. convenit, ἡδρυμμένα, ut etiam Βασιλ. β΄. κεφ. ιβ΄. sub principium, καὶ ἡδρυώθη μετ᾽ αὐτοῦ. A. μεμεγαλυμμένα. S. ηὐξημένα. Sch. τὸ παῖδας ἔχειν σφριγῶντας καὶ ἀκμάζοντας, ὡς νεόφυτα ἰσχυρὰ καὶ εὐθαλῆ. ibid. Κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμημέναι] A. ὡς ἐπιγώνια διεσκευασμένα. S. κεκοσμημένα. v. 14. Ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν] sic quoque est in Psalt. Æth. in aa. ll. ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν. S. οὐκ ἔστι διακοπή, οὔτε ἐκφορά, οὔτε κωκυτὸς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν. Chr. tamen, ἄλλ. ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.

Psal. 145. tit. Αἴνεσις] in aa. ll. est, αἰνέσεως. Sch. Ἀκ. ὕμνησις. v. 1. Ὑψώσω] τῷ διὰ τοῦ μέλανος παρακειμένῳ τῷ στίχῳ, ὄνομα τὸ ἄλεφ ἑρμηνεύεται διδασκαλία. in hoc autem psalmo singulæ alphabeti Hebr. literæ singulorum versuum initia sunt. quæ ratio est etiam psalmo 112. μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. & psal. 119. μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. verum

in unoquoque psalmo disparibus modis. ibid. Εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος] Chrys. ἕτερος, εἰς τὸν αἰῶνα διηνεκῶς. v.3. Πέρας] Chr. ἄλλος, ἐξεύρεσις. v.5. Τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσι] Chr. ἕτερος, ὡραιότητα τοῦ ἐπαίνου σου, καὶ τοὺς λόγους τῶν παραδόξων σου διηγήσονται. & in a.l. Sch. ἕτερός φησι τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τοῦ ἐπαίνου σου. v.6. Τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσονται] A. μεγαλωσύνας σου διηγήσομαι αὐτάς. Th. τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσομαι αὐτήν. S. καταλέξω αὐτήν. V.ed. διηγησόμεθα. VI.ed. ἀριθμήσομεν. v.7. Χρηστότητός σου] Chr. ἄλλος, τῆς ἀγαθωσύνης σου. ibid. Καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται] Chr. ἕτερος, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας σου εὐφημήσουσιν. v.9. Τοῖς ὑπομένουσι] sic quoque est in Psalt. Æth. cæt. vero ll. hab. τοῖς σύμπασι. cat. item translationes. v.13. Πιστὸς κύριος, &c.] Sch. ὠβέλισται δὲ τὸ, πιστὸς κύριος, δι' ὅλου τοῦ στίχου, μήτε παρ' Ἑβραίοις φερομένου, μήτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. hic quidem versus est etiam in cat. edd. non est in exemplarr. Hebr. in quibus ordo acrostichus versum נ literæ desiderat, quæ in Hebr. prima est vocis, πιστὸς. ut psal. 111. πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ.

Psal. 146. tit. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου] Sch. ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις πρόσκειται, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου· τοῦτο δὲ οὔτε παρὰ τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. v.3. Ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία] Chr. ἕτερος, τῷ οὐκ ἔχοντι σῶσαι. v.4. Ἐπιστρέψει] A.& Th. ἀποστρέψει. ibid. Ἀπολοῦνται] Sch. Α.Σ. ἡ ε'. καὶ ἡ ς'. οἱ ο'. ἀπώλοντο. ibid. Οἱ διαλογισμοὶ] Chrys. ἕτερος, αἱ προθέσεις αὐτοῦ. v.8. Σοφοῖ] Chr. ἄλλος, φωτίζει.

Psal. 147. v.2. Οἰκοδομῶν] S. οἰκοδομήσει. ibid. Τὰς διασποράς] S. τοὺς ἐξωσμένους. v.3. Συντετριμμένους] S. τοὺς κεκλασμένους. ibid. Τὰ συντρίμματα] Chr. ἕτερος, τὰ κατεαγμένα. v.4. Καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν] Chr. ἄλλος, τοῖς πᾶσιν ὀνόματα καλῶν· ἕτερος, πάντας αὐτοὺς ὀνόμασι καλέσει. v.6. Ἀναλαμβάνων] S. ἀνακτώμενος. v.7. Ἐξάρξατε] Chr. ἄλλος, καταλέξατε. ibid. Ἐν κιθάρᾳ] Chr. διὰ λύρας. v.8. Καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων] hunc versum non legit S. Hilar. & in plur. codd. insertum esse scribit. at in cat. etiam edd. reperitur, quamvis non sit in Hebr. v.10. Θελήσει] A. βούλεται. Th. V.& VI. ed. θελήσει. S. εὐδοκεῖ δὲ. v.11. Ἐν τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ] Chr. ἕτερος, τοῖς ἀναμένουσι τὸ ἔλεος αὐτοῦ. v.12. Αἴνει τὸν θεόν σου] A. ὕμνει θεόν σου. S. αἴνει τὸν θεόν σου. Th. ὕμνει τὸν θεόν σου. v.16. Ὁμίχλην] Chr. ἕτερος, δρόσον πεπηγμένην· ὁ δὲ Ἑβρ. χαφφίρ. v.17. Κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;] Chr. ἕτερος, εἰς πρόσωπον ψύχους τίς στήσεται; v.18. Τὸν λόγον αὐτοῦ] in aliquibus ll. est, τὸ λόγιον αὐτοῦ. Sch. Α. ῥῆμα· Θ. ἡ ς'. τὸν λόγον· ἡ ε'. λόγον. v.19. Δικαιώματα] Chr. ἕτερος, ἀκριβασμούς· ἄλλος, προστάγματα. v.20. Οὕτως] Chr. ἄλλ. ὅμοια.

Psal. 148. v.2. Δυνάμεις αὐτοῦ] S. στρατιαὶ αὐτοῦ. v.3. Πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς] Chr. ἕτερος, ἀστέρες φωτός. v.6. Εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος] Chr. ἄλλος, διαμένειν αἰωνίως. v.8. Πνεῦμα καταιγίδος] Chr. ἕτερος, ἄνεμος· ἄλλος, τυφῶνες. v.11. Πάντες λαοὶ] Chr. ἄλλ. πάντα φῦλα. v.12. Νεανίσκοι] Chr. ἄλλ. ἐκλεκτοί. v.13. Ὑψώθη] Chr. ἄλλ. ὑπερέχον. ib. Ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ] Chr. ἄλλ. καὶ ὁ ὕμνος αὐτοῦ. v.14. Ὕμνος] Chr. ἕτερος, ἔπαινος.

Psal.

Psal.149.v.6. Αἱ ὑψώσεις] Chr. ἕτεραι, ὑμνολογίαι. v.9. Κρίμα ἔγγραπτον] A. κρίμα γεγραμμένον. S. κρίσιν γεγραμμένην.

Psal.150.v.1. Ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ] A. ἐν ἡγιασμένῳ αὐτοῦ. S. ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. ib. Δυνάμεως αὐτοῦ] A. κράτους αὐτοῦ. S. τῷ ἀκαθαιρέτῳ αὐτοῦ. v.2. Ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ] Chr. ἄλλ. διὰ τῶν δυναστειῶν αὐτοῦ. v.3. Ἐν ἤχῳ σάλπιγγος] S. δι' ἤχου κερατίνης. ibid. Ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ] Chr. ἄλλ. διὰ ναύλας καὶ λύρας. & in a cod. A. ἐν ναύλῳ καὶ λύρᾳ. v.4. Ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ] Chrys. ἄλλ. διὰ χορδῶν καὶ κιθάρας. v.5. Ἀλαλαγμοῦ] S. σημασίας. v.6. Πᾶσα πνοὴ] Chr. ἄλλ. πᾶσα ἀναπνοή.

ΠΑΡΟΙΜΙ'ΑΙ ΣΑΛΩΜΩ͂ΝΤΟΣ.

Cap.1.v.1. Παροιμίαι] A. παραβολαί. v.2. Νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως] S. ἐννοεῖν ῥήσεις συνέσεως. v.3. Δέξασθαί τε στροφὰς λόγων] A. τοῦ λαβεῖν παιδείαν ἐπιστήμης. S. παιδείαν φρονήσεως. v.4. Ἀκάκοις] A. θελγομένοις. S. νηπίοις. Th. ἠπατημένοις. ibid. Ἔννοιαν] Th. συλλογισμόν. S. αἴσθησιν. v.6. Παραβολὴν] A. ἑρμηνείαν. S. πρόβλημα. v.7. Φόβος κυρίου] Sch. θεοῦ. ibid. Ἀσεβεῖς] A.S.& Th. ἄφρονες. v.9. Στέφανον γὰρ χαρίτων] A. ὅτι προσθήκη χάριτός εἰσι τῇ κεφαλῇ σου. ibid. Κλοιὸν] A. περιτραχήλια. Sch. περίθεμα. v.11. Κοινώνησον αἵματος] A.S.& Th. ἐνεδρεύσωμεν εἰς αἷμα. ib. Δίκαιον] A. ἀθῷον. v.13. Κτῆσιν] A.& Th. ὕπαρξιν. S. πλοῦτον. ibid. Πολυτελῆ] A.S.& Th. τιμίαν. ib. Σκύλων] A. λαφύρων. v.14. Τὸν δὲ σὸν κλῆρον] Sch. κλῆρός σου πεσέτω. ibid. Γενηθήτω ἡμῖν] Sch. μέσῳ ἡμῶν. v.15. Μὴ πορευθῇς ὁδοὺς] Sch. υἱέ, μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ. ibid. Ἔκκλινον τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν] sic quoque est in uno a. l. in cæt. vero hæc seq. οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι, ταχινοὶ τοῦ ἐκχέαι αἷμα. atque *Origen.* in ep. ad Roman. c.3. veloces, inquit, pedes eorum ad effundendum sanguinem; vel in Esaia invenies, vel in Proverb. A.& Th. κώλυσον. S. ἀπόστρεψον. v.19. Πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα] A.S.& Th. παντὸς πλεονεκτοῦντος πλεονεξίαν. ibid. Τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται] S. τὴν ψυχὴν αὐτῶν παρ' αὐτῶν λήψεται. v.21. Κηρύσσεται] A.S.& Th. δώσει φωνὴν αὐτῆς. v.22. Ὅσον ἂν χρόνον] A. ἕως πότε νήπιοι ἀγαπᾶτε νηπιότητα; ibid. Ἀσεβεῖς γενόμενοι] S. καὶ ἀνόητοι μισήσουσι γνῶσιν. v.23. Καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις] S. ἐπιστράφητε ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου. ibid. Προήσομαι ὑμῖν] A.& Th. ἀναβλύσω ὑμῖν πνεῦμά μου. v.24. Ἐξέτεινον λόγους] A.S. & Th. χεῖρά μου. v.25. Ἀκύρους ἐποιεῖτε] Sch. ἐποιήσατε. S.& Th. καὶ διεσκεδάσατε. ibid. Ἠπειθήσατε] in *aa. ll.* est, οὐ προσείχετε. v.26. Ἀπωλείᾳ] A. ἐπικλυσμῷ. S. συνταγῇ. ib. Καταχαροῦμαι] A.S.& Th. μυκτηριῶ. v.27. Καταιγὶς] A. συσσεισμῷ. ib. Πολιορκία] A. ἐπίχυσις. Th. κατάσπευσις. v.28. Ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με] Sch. τότε ἐπικαλέσονταί με. v.29. Ἐμίσησαν γὰρ] S.& Th. ἀνθ' ὧν ἐμίσησαν. ib. Τὸν δὲ λόγον κυρίου οὐ προείλοντο] sic S. *Cypr.* legit, verbum domini. item *Lucif. Calar.* in cæt. vero *ll.* est, τὸν δὲ φόβον κυρίου. atque in *uno l.* margini adscriptum est, λόγον. & Sch. τὸν δὲ θεοσέβειαν. v.30. Οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς] A.S.& Th. οὐκ ἐξεδέξαντο. ibid. Ἐμυκτήριζον] A. διέσυρον. S.& Th. παρώξυναν. v.31. Ἀσεβείας] S.& Th. διαβουλιῶν. A. βουλευμάτων. v.32. Ἀνθ' ὧν γὰρ

ἠδίκουν

ἠδίκουν νηπίους] S. ὅτι ἀποστροφὴ νηπίων ἀνελεῖ αὐτούς. ibid. Καὶ ἐξετασμὸς] A. & S. καὶ εὐθηνία ἀφρόνων ἀνελεῖ αὐτούς. v. 33. Κατασκηνώσει] Sch. ἀναπαύσεται ἐν εἰρήνῃ πεποιθώς.

Cap. 2. v. 2. Ὑπακούσεται σοφίας] A. S. & Th. τοῦ προσέχειν τῇ σοφίᾳ. ib. Παραβαλεῖς] A. ἀνακλινεῖς. v. 3. Τὴν σοφίαν] Sch. σύνεσιν, φρόνησιν. ibid. Δῷς τὴν φωνήν σου] sic quoque est in uno a.l. at in cæt. hæc seqq. τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, quæ in hoc l. Vatic. margini adscripta sunt. at in uno a.l. notata sunt asterisco: nec ea refert S. Hil. qui in psal. 127. sic citat hunc locum: in Proverb. dictum est, si enim sapientiam invoces, & intellectui des vocem tuam, & exquiras eam tanquam argentum, & tanquam thesaurum investiges eam; tunc intelliges timorem domini. itidem S. Ambr. hæc non hab. locum hunc citans, serm. 5. in psal. 118. nec S. Hier. in c. 50. Esaiæ. v. 4. Ὡς θησαυροὺς] S. & Th. τὰ ἀποκρυφα. v. 6. Ἀπὸ προσώπου] A. S. & Th. στόματος. v. 8. Ὁδοὺς] in aa.ll. est, ὁδὸν. & Sch. ὁδούς. v. 9. Ἄξονας] A. καμπτούς. S. ἐπικυλισμούς. v. 10. Διάνοιαν] A. S. & Th. καρδίαν. ibid. Καλὴ εἶναι δόξῃ] A. εὐπρεπώσει. v. 11. Ἔννοια] A. S. & Th. φρόνησις. v. 15. Σκολιαὶ] S. σκαμβαί. Th. στρεβλαί. ibid. Καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν] A. καὶ σκολιοῦσιν ἐν καμπαῖς αὐτῶν. Th. καὶ μυκτηρίζουσιν ἐν τοῖς ἐπικυλισμοῖς αὐτῶν. v. 16. Ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας] S. ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας, ἀπὸ ξένης, ἧς οἱ λόγοι ὀλισθηροί. v. 17. Διδασκαλίαν] S. μάθησιν. A. ἡγεμόνα. Th. ἡγούμενον. ibid. Διαθήκην θείαν] A. S. & Th. θεοῦ. 18. Ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ] S. ῥέπει. Sch. ἄλλος, ἔκυψε γὰρ εἰς θάνατον οἶκος αὐτῆς. ibid. Ἄξονας] A. καμπάς. S. ὁδούς. Th. κυλισμούς. Sch. αἱ τροχιαὶ αὐτῆς. v. 19. Ἀναστρέψουσιν] A. S. & Th. ἐπιστρέψουσιν. v. 20. Τρίβους δικαιοσύνης] Sch. ὁδοὺς δικαίων. v. 21. Ὅτι εὐθεῖς] in quibusd. ll. hæc antecedunt; χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. post quæ, in uno l. seq. ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν. Sch. οὗτοι οἱ δύο στίχοι οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς κεῖνται, οὔτε ἐν πᾶσι τοῖς τῆς κοινῆς ἀντιγράφοις. ib. Κατασκηνώσουσι] S. κατακληρονομήσουσι. v. 22. Οἱ δὲ παράνομοι] A. S. & Th. ἀσεβεῖς.

Cap. 3. v. 3. Ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις] A. ἔλεος καὶ ἀλήθεια. ibid. Ἀφαψαι] A. σύνδησον. ibid. Σῷ τραχήλῳ] in cæt. ll. hæc seqq. γράψον αὐτὰς ἐπὶ πλακὸς καρδίας σου. in uno vero l. pro πλακὸς, scriptum est, πλάτος. itidem cap. post 7. sub principium, ubi hæc posita sunt, est, ἐπὶ τὸ πλάτος. S. Hier. in Abac. c. 1. Salomon in Proverb. describe eam super latitudinem cordis tui. S. ἐπὶ τοῦ στήθους. v. 4 Προνοοῦ] A. S. & Th. πορεύθησαι. ibid. Ἐνώπιον κυρίου] A. S. & Th. ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. v. 5 Ἴσθι πεποιθὼς] S. ἔλπισον κυρίῳ. ibid. Μὴ ἐπαίρου] Th. μὴ ἐπερείδου. S. μὴ ἴσθι πεποιθώς. v. 6. Ἵνα ὀρθοτομῇ] S. εὐθεῖς ποιήσῃ. v. 7. Φρόνιμος] A. S. & Th. σοφός. v. 8. Ἐπιμέλεια] A. ποτισμός. S. πιότης. Th. καταβροχή. v. 9. Ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης] A. S. & Th. παντὸς γεννήματός σου. v. 10. Τὰ ταμιεῖα] A. αἱ ἀποθῆκαι. S. θησαυροί. ibid. Ἐκβλύζωσιν] Sch. ὑπερεκβλύζωσιν. v. 11. Μὴ ὀλιγώρει] A. μὴ ἀποδοκίμασον. S. μὴ ἀπωθῇς. ibid. Μηδὲ ἐκλύου] Th. μηδὲ ἐκκακήσῃς. v. 12. Ἐλέγχει] aliqui ll. hab. παιδεύει. v. 13. Ὃς οἶδε] Sch. εὗρε. v. 17. Αἱ τρίβοι] Sch. οἱ ἄξονες. v. 20. Ἐν αἰσθήσει] Sch. ἐν γνώσει. ibid. Δρόσους] Sch. δρόσῳ. v. 25. Οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν] Sch. οἱ λοιποὶ, ἐὰν πτοηθῇς οὐ φοβηθήσῃ. v. 26. Ἐρείσει] Sch. τηρήσει. ibid. Σαλευθῇς]

λασθῇς] Sch. ὀργευθῇς. v. 30. Μὴ φιλεχθρεύσῃς] A. μὴ δικάζου. v. 31. Μηδὲ ζηλώσῃς] Sch. μηδὲ ζήλου.

Cap. 4. v. 1. Ἔννοιαν] A. σύνεσιν. S. φρόνησιν. v. 3. Ἀγαπώμενος] A. S. & Th. μονογενής. v. 4. Ἐδίδασκόν με] A. ἐφώτιζόν με. ibid. Ἐρειδέτω] S. κατεχέτω λόγους μου. ibid. Ἐντολὰς] A. S. & Th. addunt, καὶ ζῆθι. v. 5. Παρίδῃς] A. S. & Th. ἐκκλίνῃς. ibid. Στόματος] in aa. ll. seq. μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. v. 6. Ἀνθέξεταί σου] A. S. & Th. φυλάξει σε. ibid. Τηρήσει σε] in aa. ll. hæc seqq. ἀρχὴ σοφίας· κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν. quæ hab. S. Hier. hunc locum citans, ep. 2. v. 8. Περιχαράκωσον] A. ἀνάλαβε. S. βάσταζε. v. 9. Τρυφῆς] A. αὐχήσεως. S. δόξης. Th. ὡραιότητος. v. 11. Διδάσκω σε] A. ὡδήγησά σε. ibid. Τροχιαῖς ὀρθαῖς] A. ἐν καμπαῖς εὐθύτητος. S. ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ. v. 12. Οὐ συγκλεισθήσεται] Sch. στενωθήσεται. S. μὴ θλιβήσεται. ibid. Κοπιάσεις] A. σκανδαλισθήσῃ. v. 14. Ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων] A. & Th. μακαρίσῃς ὁδοὺς πονηρῶν. v. 15. Παράλλαξον] A. S. & Th. πάρελθε. v. 17. Σῖτα] A. ἄρτον. ibid. Οἴνῳ δὲ παρανόμῳ] A. & S. καὶ οἶνον ἀδικιῶν πίονται. v. 18. Ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι] Th. ὡς φῶς φέγγους πορευόμενον, καὶ φωτίζον ἕως ἑτοιμασίας ἡμέρας. A. ἑτοίμης ἡμέρας. S. ἑδραίας ἡμέρας. ibid. Προπορεύονται] aa. ll. hab. πορεύονται. v. 19. Πῶς προσκόπτουσιν] S. ἐν τίνι ἀσθενήσουσιν. v. 20. Παράβαλε] A. S. & Th. κλῖνον. v. 21. Μὴ ἐκλίπωσί σε] S. μὴ παραρρυησάτωσαν ἐξ ὀφθαλμῶν σου. Th. μὴ χλευασθήτωσαν ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. v. 23. Πάσῃ φυλακῇ] Th. & A. ἀπὸ παντὸς φυλάγματος. ibid. Ἔξοδοι ζωῆς] S. περιστέλλουσαι. v. 24. Περίελε] A. ἀπόστησον. ibid. Σκολιὸν στόμα] A. & Th. στρεβλότητα στόματος. ibid. Ἄπωσαι] A. S. & Th. μάκρυνον. v. 25. Ὀρθὰ βλεπέτωσαν] S. εἰς τὸ εὐθύ. A. & Th. εὐθυνέτωσαν κατέναντίον. v. 26. Ὀρθὰς τροχιὰς ποίει] A. ὁδοποίει καμπὴν ποδῶν σου. S. διατήρησον τοῖς ποσί σου. ibid. Κατεύθυνε] A. Th. & S. ἑτοίμαζε.

Cap. 5. v. 1. Ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς] Th. τῇ φρονήσει μου κλῖνον τὸ οὖς σου. v. 2. Ἔννοιαν] A. S. & Th. γνῶσιν. v. 3. Γυναικὸς πόρνης] A. S. & Th. ἀλλοτρίας. ibid. Ἡ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα] S. & Th. καὶ λεῖος ὑπὲρ ἔλαιον φάρυγξ αὐτῆς. v. 4. Πικρότερον χολῆς] A. ὡς ἀψίνθιον. v. 5. Μετὰ θανάτου] Sch. μετ᾽ ὀδύνης. v. 6. Τροχιαὶ] A. καμπαί. S. ἐπικυλισμοί. v. 7. Ἀκύρους ποιήσῃς] A. μὴ ἀπόστητε. v. 9. Ἵνα μὴ προῇς ἄλλοις] S. μή ποτε δῷς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου. ibid. Καὶ σὸν βίον] A. S. & Th. τὰ ἔτη σου. v. 10. Οἴκους ἀλλοτρίους] Sch. ἀλλοτρίαν. v. 11. Μεταμεληθήσῃ] A. S. & Th. στενάξεις. ibid. Ἐπ᾽ ἐσχάτων] S. ἐν τῷ ἐκλείπειν. v. 12. Ἐξέκλινεν] Th. παρώξυνεν. v. 13. Παιδεύοντός με] A. S. & Th. φωτιζόντων. ibid. Παρέβαλλον] A. S. & Th. ἔκλινα. v. 14. Παρ᾽ ὀλίγον ἐγενόμην] A. ὡς ὀλίγον ἐγενόμην. Sch. ἐν βραχυτάτῳ. v. 15. Ἀπὸ σῶν ἀγγείων] A. S. & Th. ἐκ λάκκου σου. ibid. Φρεάτων] Sch. ὑδάτων. v. 16. Μὴ ὑπερεκχείσθω σοι ὕδατα] A. μὴ διασκορπιζέσθωσαν αἱ πηγαί σου ἔξω. v. 18. Σοὶ ἰδία] A. S. & Th. εὐλογημένη. v. 19. Πῶλος σῶν χαρίτων] S. & Th. ἔλαφος χάριτος. ibid. Ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου] Sch. φιλία. A. τίτθοι αὐτῆς μεθυσκέτωσαν. v. 21. Ἐνώπιον] S. & Th. κατέναντι. ibid. Τροχιὰς] A. καμπάς. S. ἐπικυλισμούς. v. 22. Παρανομίαι] A. S. & Th. ἀνομίαι. ibid. Σειραῖς δὲ] A. καὶ ἐν σχοινίοις ἁμαρτίας αὐτοῦ. ibid. Σφίγγεται] S. συλληφθήσεται.

ται. v.23. Μετὰ ἀπαιδεύτων] S. διὰ ἀπαιδευσίαν. ibid. Τῆς ἑαυτοῦ βιότητος] S. ἀφροσύνης αὐτοῦ πλανηθήσεται. ibid. Δι᾽ ἀφροσύνην] S. & Th. ἐν τῷ μὴ εἰδέναι παιδείαν.

Cap.6. v.1. Φίλον] A. ἑταῖρον. S. & Th. πλησίον. ibid. Παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ.] Sch. ἐνέπηξας εἰς ἅλυσιν χεῖρά σου. v.2. Παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ] S. ἐπαγιδεύθης ἐν ῥήμασι στόματός σου. ib. Καὶ ἁλίσκεται] S. καὶ ἑάλως ἐν ῥήμασι. v.3. Ἴθι μὴ ἐκλυόμενος] A.S. & Th. πορεύου. ibid. Παρόξυνε] S. & Th. παρόρμησον. ibid. Φίλον σου] Sch. πολίτην. v.4. Ὕπνον] A.S. & Th. νυσταγμόν. ibid. Μηδὲ ἐπινυστάξῃς] Sch. καὶ ἐξεγέρθητι. v.5. Ἐκ παγίδος] S. ἐκ χειρὸς ἰξευτοῦ. v.6. Ἴθι] A. & Th. πορεύου. v.7. Ἀναγκάζοντα] A. & Th. ἐκβιαστήν. S. γραμματέα. v.8. Πολλήν τε ἐν τῷ ἀμητῷ] Sch. συστρέφει ἐν θερισμῷ βρώματα αὐτοῦ. S. συνάγει ἐν ἀμητῷ τὰ δέοντα αὐτοῦ. ibid. Σεμνὴν ποιεῖται] Sch. ἐμπορεύεται. v.9. Ἕως τίνος] Sch. πότε. ibid. Κατάκεισαι] A.S. & Th. κοιμηθήσῃ. ibid. Ἐγερθήσῃ] A.S. & Th. ἀναστήσῃ. v.10. Ἐναγκαλίζῃ] A. περιλαμβάνεις. v.11. Εἶτ᾽ ἐμπαραγίνεταί σοι] A. καὶ ἐλεύσεται. S. & Th. καὶ ἥξει. ibid. Ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεὺς] S. ὡς ἀνὴρ ἀσπίδος. Th. ὡς ἀνὴρ δορυφόρος. v.12. Ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς] S. στρεβλεύμασι στόματος. v.13. Ἐννεύει] A. & Th. κνίζει. ibid. Σημαίνει ποδὶ] A. τρίβων. S. προστρίβων. ibid. Διδάσκει δὲ νεύμασι δακτύλων] S. δακτυλοδεικτῶν. Sch. συμβιβάζει δὲ τοῖς δακτύλοις αὐτοῦ. v.14. Διεστραμμένη] Sch. στρεβλότητος. ibid. Ταραχὰς] Sch. ἀντιδικίας. v.15. Ἐξαπίνης] A. παραχρῆμα. S. ἄφνω. v.16. Ὁ θεὸς] in aa.ll. est, ὁ κύριος. & Sch. ὁ θεός. ibid. Συντριβήσεται δὲ δι᾽ ἀκαθαρσίαν] A.S. & Th. καὶ ἑπτὰ βδελύγματα ψυχῆς αὐτοῦ. v.17. Ὑβριστοῦ] A. & S. ὑψηλός. v.18. Δίκαιον] A. ἀθῷον. S. ἀναίτιον. ibid. Ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν] A.S. & Th. ταχύνοντες δραμεῖν εἰς κακίαν. v.19. Ἐκκαίει] S. & Th. ἐκφαίνει. ibid. Κρίσεις] Sch. ἀντιδικίας. v.21. Ἄφαψαι] A. & Th. σύνδησον. ibid. Ψυχῇ] Sch. καρδίᾳ. ibid. Ἐγκλοίωσαι] S. σφίγξον. v.22. Ἐπάγου αὐτὴν] A.S. & Th. ὁδηγείτω σε. ibid. Ἵνα ἐγειρομένῳ] Sch. ὡς δ᾽ ἂν διεγερθῇς. v.23. Νόμου καὶ φῶς] A.S. & Th. καὶ νόμος φῶς. ibid. Καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία] A.S. & Th. ἔλεγχοι παιδείας. v.24. Γυναικὸς ὑπάνδρου] Sch. τοῦ φίλου σου. A. ἑταίρου σου. Th. πόρνης. ibid. Ἀπὸ διαβολῆς γλώττης ἀλλοτρίας] S. & Th. ἀπὸ λειογλώσσου ξένης. v.25. Μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία] A.S. & Th. μὴ ἐπιθυμήσῃς κάλλους αὐτῆς ἐν καρδίᾳ σου. ibid. Μηδὲ ἀγρευθῇς] Sch. μηδὲ ἕλῃ σε. v.27. Ἀποδήσει τις] A.S. & Th. μὴ ἀποτύψει. v.29. Γυναῖκα ὕπανδρον] A. & Th. ἑταίρου αὐτοῦ. S. τοῦ πλησίον. v.30. Οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἁλῷ τις] S. οὐκ ἐξευτελίσουσι. A. οὐκ ἐξουδενώσουσι τὸν κλέπτην. ib. Πεινῶν ψυχὴν] in aa.ll. est, ψυχὴν πεινῶσαν. & Sch. ψυχὴν αὐτοῦ, ὅταν πεινάσῃ. v.32. Ὁ δὲ μοιχὸς δι᾽ ἔνδειαν] A. γυναῖκα, στερεῖται καρδίας. v.33. Ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας] S. μάστιγα καὶ ὕβριν εὑρήσει. v.34. Κρίσεως] A. & Th. ἐκδικήσεως. v.35. Οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου] Th. οὐ λήψεται πρόσωπον πάσης λυτρώσεως. ib. Πολλῶν δώρων] A. δωροκοπίᾳ.

Cap.7. v.2. Καὶ βιώσεις] A.S. & Th. καὶ ζῆθι. v.3. Περίθου] A. σύνδησον. S. & Th ἄφαψαι. ibid. Ἐπίγραψον] Sch. ἀπόγραψαι. ibid. Τῆς καρδίας] S. τοῦ στήθους. v.4. Σὴν ἀδελφὴν] A.S. & Th. ἀδελφή μου εἶ σύ. ibid. Τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον] A. & Th. καὶ γνωστὴν τὴν σύνεσιν καλέσεις. v.5. Ἐάν σε

λόγοις

λόγοις τοῖς πρὸς χάριν] *Th.* ἧς ῥήματα αὐτῆς ὀλισθηρά. v.8. Παρὰ γωνίαν] in *aa. ll.* ἐν γωνίᾳ. & *Sch.* παρὰ γωνίαν. v. 10. Εἶδος ἔχουσα πορνικὸν] *A.* θέσιν πόρνης. *S.* τάξιν πόρνης. v. 11. Ἀνεπτερωμένη] *A.* σχολάζουσα. ibid. Ἄσωτος] *A.* ἀφισταμένη. *S.* ἀφεστηκυῖα. v. 13. Ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ] *S.* ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἶπε. *Th.* ἠναιδεύσατο ἐν προσώπῳ αὐτῆς. v. 16. Κειρίαις τέτακα] *A.* & *Th.* περιστρώμασι περιέστρωσα. ibid. Ἀμφιτάποις] *Th.* διαγγέγραμμαι ζωγραφίαν Αἰγύπτου. v.17. Διέρραγκα] *Th.* ἐκαλλώπισα. v.18. Ἀπολαύσωμεν φιλίας] *A. S.* & *Th.* μεθυσθῶμεν τίτθων. ibid. Ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι] *A.* & *Th.* συμπεριπλακῶμεν ἐν ἀγάπαις. v. 20. Ἔνδεσμον] *Sch.* βαλάντιον. ibid. Δι' ἡμερῶν πολλῶν] *A.* εἰς ἡμέραν πανσελήνου. ἄλλος, ἐν ἡμέρᾳ εὐσήμου. v. 21. Ἀπεπλάνησε] *S.* ἐξέκλινε. *A.* ἦγξε. ibid. Πολλῇ ὁμιλίᾳ] *Th.* ἐν πλήθει δομάτων. ibid. Ἐξώκειλεν] *A. S.* & *Th.* ἔξωσεν. v.22. Κεπφωθεὶς] *A.* παραχρῆμα. *S.* ἐξαίφνης. ibid. Ἐπὶ δεσμοὺς] *S.* σκιρτῶν ἐπὶ δεσμῶν ἄφρων. v. 23. Πεπληγὼς] *Th.* ἕως διασπαρῇ βέλος ἧπαρ αὐτοῦ. v.25. Καρδία σου] in *cæt. ll.* seq. καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς. quæ neque *S. Ambr.* hab. hunc locum citans. v. 26. Ἀναρίθμητοί εἰσιν] *S.* & *Th.* ἰσχυροὶ πάντες.

Cap. 8. v. 1. Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις] *Th.* ἰδοὺ ἡ σοφία κεκράξεται, καὶ ἡ σύνεσις δώσει φωνὴν αὐτῆς. v. 3. Ἐν δὲ εἰσόδοις] *Th.* εἰσόδων θυρῶν. v. 5. Ἔνθεσθε καρδίαν] *S.* νοήσατε τῇ καρδίᾳ. v.6. Σεμνὰ] *S.* & *Th.* ἡγεμονικά. v.8. Στραγγαλιῶδες] *A.* διεστραμμένον. *Th.* περιπεπλεγμένον καὶ διεστραμμένον. v.9. Ἐνώπια] *Th.* εὐθεῖα. *Sch.* εὔκοπα, sive, εὔσκοπα. *S.* ἐκλεξώμεθα, sive, ἐλεγξώμεθα. v.11. Πολυτελῶν] *S.* τῶν ἐσωτάτων. v. 12. Βουλὴν] *S.* πανουργίαν. ib. Καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην] *Th.* διαβουλιῶν εὑρήσω. v. 13. Ἀδικίαν] *Sch.* κακίαν. ibid. Διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν] *S.* & *Th.* καὶ στόμα στρεβλὸν ἐμίσησα. v.14. Ἀσφάλεια] *A.* εὐνομία. ibid. Ἰσχὺς] *S.* κράτος. v.15. Γράφουσι δικαιοσύνην] *A. S.* & *Th.* ἀκριβάσονται δίκαιον. v.16. Μεγιστᾶνες] *A.* & *S.* ἄρχοντες ἄρξουσι. ibid. Τύραννοι] *A.* & *Th.* ἐκουσιαζόμενοι. v.17. Ζητοῦντες εὑρήσουσι] sic quoque est in *uno a. l.* in *cæt.* εὑρήσουσι χάριν. v.18. Ἐμοὶ ὑπάρχει] *A.* σὺν ἐμοί. *S.* παρ' ἐμοῦ. *Th.* μετ' ἐμοῦ. ibid. Κτῆσις πολλῶν] *S.* βίος παλαιός. *Th.* ὕπαρξις παλαιά. *A.* ὕπαρξις μετ' εἰρήνης. v.19. Βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι] *S.* κρείσσων καρπός μου χρυσίου Ὠφάζ. *A.* ἀγαθὸς καρπός μου παρὰ χρυσίον καὶ παρὰ κιῤῥόν. v.20. Δικαιοσύνης] *Sch.* δικαιώματος. v.21. Ἵνα μερίσω] *A. S.* & *Th.* τοῦ κληροδοτῆσαι. v.22. Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ] de hoc vide *S. Hier.* in hunc locum. & c. 26. Esai. in Mich. c. 4. in ep. ad Ephes. c. 11. & in epist. 139. *A.* κύριος ἐκτήσατό με ἀρχῆθεν κατεργασμάτων αὐτοῦ. *S.* ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. *Th.* πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἀπὸ τότε, καὶ ἐκ τότε πρὸ αἰῶνος προκεχείρισμαι. v.25. Γεννᾷ με] *A.* & *Th.* ὠδινήθην. *S.* ἐμαιώθην. v.26. Κύριος ἐποίησε χώρας] *A* & *S.* πρὶν ἢ ἐποίησε γῆν καὶ ἐξόδους. v.27. Θρόνον] *A.* & *S.* πύργον. v. 28. Ἄνω νέφη] *A.* ῥοπάς. *S.* αἰθέρα. ibid. Ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανὸν] in *aa. ll.* hæc seqq. quæ tamen nec *Tertull.* hab. hunc locum citans, ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, καὶ ὕδατα οὐ παρελεύσεται στόματος αὐτοῦ. *Sch.* Ἀ. καὶ Θ. ἐν τῷ ἀκριβάζειν γῦρον ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου.

in *uno l.* est, παρελάσεται στόματος αὐτοῦ. & margini adscriptum, στόμα illud, ἐν τῷ τεθεῖναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, habet *Procop.* qui tamen non hab. καὶ ὕδατα, &c. v.30. Ἁρμόζουσα] *A.* τεθωκωμένη. *S.* & *Th.* ἐστηριγμένη. ibid. Εὐφραινόμην] *A.S.*& *Th.* παίζουσα. v.32. Ἄκουέ μου] in *aa. ll.* hæc seqq. καὶ μακάριοι οἳ ὁδούς μου φυλάξουσιν. ἀκούσατε σοφίαν καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποφραγῆτε. quæ in *a. l.* habentur sub asterisco. v.34. Σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων] *Th.* φλιὰς θυρῶν μου. v.35. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς] *A. S.* & *Th.* ὁ γὰρ εὑρών με, εὑρήσει ζωήν. ibid. Καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις] *S.* καὶ ἀρύεται εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. v.36. Ἀγαπῶσι θάνατον] *A.* & *S.* ἀδικεῖ ψυχὴν αὐτοῦ.

Cap.9.v.1. Ὑπήρεισε] *A.* & *S.* ἐλατόμησε. v.2. Ἡτοιμάσατο] *A.* παρέταξε. *S.* προσέθηκε. *Th.* ἐστοίβασε. v.3. Δούλους] *A.* παιδίσκας. *S.* κοράσια. *Th.* νεάνιδας. ibid. Μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος] *A.* ἐπὶ ὑψέων. *S.*& *Th.* πόλεως. v.4. Ἄφρων] *S.* νήπιος. v.6. Ἀπολείπετε ἀφροσύνην] in *plerisque ll.* seq. καὶ ζήσεσθε. *Cypr.* derelinquite stultitiam, & quærite prudentiam, & corrigite scientiam in intellectu. *A.S.* & *Th.* καταλίπετε. ibid. Καὶ κατορθώσατε] *A.* & *S.* καὶ κατευθύνθητε ἐν ὁδῷ συνέσεως. v.7. Μωμήσεται ἑαυτὸν] in *pler. ll.* hæc seqq. οἱ γὰρ ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεῖ, μώλωπες αὐτῷ. *Sch.* οὗτος ὁ στίχος οὐ κεῖται οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ο'. v.12. Ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς] *S.* κἂν λοιμὸς γένῃ. ibid. Μόνος ἀντλήσεις κακά] in *quibusd. ll.* hæc seqq. υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. *Sch.* Σ. καὶ Θ. μόνος βαστάξεις. v.18. Γηγενεῖς] *A.*& *S.* ῥαφαείν. θεομάχοι. *Th.* γίγαντες. ibid. Ἐπὶ πέταυρον ᾅδου] *A.S.*& *Th.* καὶ ἐπὶ τοῖς βάθεσι τοῦ ᾅδου οἱ κλητοὶ αὐτῆς. ibid. Ὕδωρ ἀλλότριον] in *nonnull. ll.* hæc seqq. καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον. quæ in *uno l.* sunt sub asterisco.

Cap. 10. v.3. Λιμοκτονήσει] *S.* & *Th.* λιμαγχονήσει. v.5 Διεσώθη ἀπὸ καύματος] *S.* συνάξας ἐν ἀμητῷ υἱὸς φρόνιμος. ibid. Υἱὸς παράνομος] *A.* αἰσχύνης. v.6. Πένθος ἄωρον] *A.* & *S.* ἀδικίαν. *Th.* ἁρπαγήν. v.7. Μετ' ἐγκωμίων] *A.* εἰς εὐλογίαν. ibid. Σβέννυται] *A.* & *S.* σαπήσεται. v.8. Ὑποσκελισθήσεται] *A.* δαρήσεται. *S.* βασανισθήσεται. *Th.* φυρήσεται. v.9. Ἁπλῶς] *A.* & *S.* ἁπλότητι. ibid. Διαστρέφων] *S.* στρεβλῶν. v.11. Ἐν χειρὶ] *A.* & *S.* στόμα. v.12. Νεῖκος] *S.* & *Th.* μάχας. ibid. Μὴ φιλονεικοῦντας] *Sch.* ἀδικοῦντας. ibid. Φιλία] *A.*& *S.* ἀγάπη. v.13. Ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν] *A. S.* & *Th.* ἐν χείλεσι σοφοῦ εὑρεθήσεται σοφία. *Th.* καὶ ῥάβδος ἐν νώτῳ ὑστερουμένῳ καρδίας. v.14. Κρύψουσιν αἴσθησιν] *A.* συγκρύψουσι γνῶσιν. v.15. Πόλις ὀχυρὰ] *Th.* κράτους αὐτοῦ. ibid. Συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν] *Sch.* δειλία ἀσεβῶν. v. 16. Καρποὶ] *A.S.*& *Th.* γεννήματα. v.17. Ὁδοὺς ζωῆς φυλάσσει παιδεία] *Sch.* ὁδὸς ζωῆς φυλάσσει ἀκάκους. *S.* τρίβος εἰς ζωὴν φυλασσόντων παιδείαν. ibid. Παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος] *A. S.*& *Th.* ὁ δὲ ἐγκαταλιμπάνων ἐλέγχους. v.18. Χείλη δίκαια] *A.*& *Th.* ψεύδους. *S.* ἄδικα. ibid. Λοιδορίας] *A.*& *Th.* ψόγον. v. 19. Ἁμαρτίας] *S.* παράπτωμα. v.20. Πεπυρωμένος] *A.* & *S.* ἐκλεκτός. ibid. Ἐκλείψει] *A.* ὡς ὀλίγον. *S.* εὐτελής. *Th.* ὡς μικρόν. v. 21. Ἐπίσταται ὑψηλὰ] *A.* ποιμαίνουσι πολλούς. ibid. Ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν] *A.* ἐν ἐνδείᾳ καρδίας ἀποθανοῦνται. v.23. Ἐν γέλωτι ἄφρων] *A.* ὡς

γέλως τῷ ἀνοήτῳ ποιῆσαι ἀνομίαν. v.25. Δίκαιος δὲ ἐκκλίνας] *A. S.* & *Th.* ὁ δὲ δίκαιος θεμέλιος αἰώνιος. v.28. Ἐγχρονίζει δικαίοις εὐφροσύνη] *A.* καραδοκία. *S.* ὑπομονή. *Th.* προσδοκία δικαίων. v. 29. Ὀχύρωμα ὁσίου] *S.* & *Th.* κραταίωμα τοῦ τελείου. *A.* τοῦ ἁπλοῦ. *a. interp.* τοῦ ἀκάκου. ibid. Συντριβὴ] *S.* δειλία. v.30. Οὐκ ἐνδώσει] *A.* οὐ μὴ σφαλῇ. *S.* & *Th.* οὐ σαλευθήσεται. v. 32. Ἀποστάζει χάριτας] *Sch.* ἐπίσταται. *A.* & *Th.* γνώσονται. ibid. Ἀποστρέφεται] *Sch.* καταστρέφεται.

Cap. 11. v. 1. Ζυγοὶ δόλιοι] *A.* & *S.* ζύγια ἐπιθέσεως. ibid. Δίκαιον] *S.* πλῆρες. *A.* τέλειον. v. 2. Στόμα δὲ ταπεινῶν] *S.* παρὰ δὲ τοῖς ἐπιμελέσι σοφία. *Th.* καὶ μετὰ ἐπιεικῶν σοφία. v.3. Ἀπώλεια] in *plur. ll.* hæc seqq. τελειότης εὐθείων ὁδηγήσει αὐτούς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. quæ in *a. l.* sub asterisco habentur. v.5. Ἀμώμους] in *aa. ll.* est, ἀμώμου. ibid. Ἀσέβεια περιπίπτει ἀδικίᾳ] *A. S.* & *Th.* καὶ ἐν ἀσεβείᾳ αὐτοῦ πεσεῖται ὁ ἀσεβής. v.6. Ὀρθῶν] *A. S.* & *Th.* εὐθείων. ibid. Τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται] in *aa. ll.* est, ἀβουλίᾳ. *Procop.* legit, ἀσεβείᾳ. & *Sch.* ἀσεβείᾳ αὐτῶν. *A. S.* & *Th.* ἐν δὲ τῇ ἀδικίᾳ οἱ ἀδικοῦντες συλληφθήσονται. v.7. Τὸ δὲ καύχημα] *Th.* προσδοκία. v.8. Ἐκ θήρας ἐκδύνει] *S.* & *Th.* ἐκ θλίψεως ἐρρύσθη. v.9. Ἐν στόματι ἀσεβῶν] *A. S.* & *Th.* ἐν στόματι ὑποκριτῶν διαφθείρει τὸν πλησίον αὐτοῦ. ibid. Αἴσθησις δὲ δικαίων εὔοδος] *A.* καὶ ἐν γνώσει δίκαιοι ῥυσθήσονται. v.11. Κατόρθωσε πόλις] in *plur. ll.* hæc seqq. καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὑψωθήσεται πόλις. quæ in *a. l.* asterisco notata sunt. *S.* ἀγαλλιάσονται πόλεις. *Th.* εὐφρανθήσονται. ibid. Κατεσκάφη] *A. S.* & *Th.* καθαιρεθήσεται. v.12. Μυκτηρίζει] *A. S.* & *Th.* ἐξουδενοῖ. v.13. Δίγλωσσος] *A.* διάβολος. *S.* δόλιος. ibid. Βουλὰς] *A.* ἀπόρρητον. *S.* μυστήριον. ib. Πνοῇ] *A.* & *S.* πνεύματι. ib. Κρύπτει πράγματα] *S.* σκοπεῖ λόγους. v.14. Οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις] *Th.* ἐν ἀνοησίᾳ πεσεῖται λαός. ibid. Ἐν πολλῇ βουλῇ] *S.* & *Th.* πολυβούλῳ. v.15. Μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας] *S.* ὁ δὲ μισῶν ἐμπαγὰς πέποιθε. *Th.* καὶ μισῶν παγιδευθῆναι πεποιθήσει. v.16. Γυνὴ εὐχάριστος] *S.* ἀγαθὴ ἀνθέξεται δόξης. ibid. Οἱ δὲ ἀνδρεῖοι] *Th.* διακόπτοντες ἐπιλήψονται πλούτου. v.17. Ἀγαθὸν ποιεῖ] *A.* & *Th.* ἀμείβεται. *S.* εὐεργετεῖ ψυχὴν αὐτοῦ. ib. Ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα] *S.* ταράσσει δὲ οἶκον ἑαυτοῦ. v.19. Διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς] *A. S.* & *Th.* καὶ καταδιώκων κακίαν εἰς θάνατον αὐτοῦ. v. 20. Διεστραμμέναι ὁδοί] *A. S.* & *Th.* στρεβλοκάρδιοι. ibid. Προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ] *Th.* εὐδοκία. *S.* θέλημα δὲ αὐτοῦ. v.21. Ἐμβαλὼν] *Sch.* συμβάλλων. ibid. Ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην] *A.* καὶ σπέρμα δικαίων περισωθήσεται. v.22. Ὥσπερ ἐνώτιον] ita quoque legit *Clem. Alexand.* lib. 3. pæ. ag. & ita *S. Hier.* in Ezech. c.17. at in *cæt. ll.* est, ἐνώτιον χρυσοῦν. ibid. Γυναικὶ κακόφρονι] *S.* & *Th.* γυνὴ καλὴ καὶ κακόφρων. v.23. Ἀπολεῖται] *Sch.* ἀπόλλυται, ἀπέρχεται. v.24. Σπείροντες] *A. S.* & *Th.* σκορπίζοντες. ibid. Οἳ συνάγοντες] in *plur. ll.* est, οἱ συνάγοντες τὰ ἀλλότρια. *A.* & *S.* ὁ δὲ φειδόμενος. *Th.* ἀπὸ εὐθύτητος εἰς ὑστέρημα. v.25. Πᾶσα ἁπλῆ] *A. S.* & *Th.* πιανθήσεται. ibid. Ἀνὴρ δὲ θυμώδης] *S.* ὁ δὲ μέθυσος καί γε αὐτὸς πρωϊνός. v.26. Ὁ συνέχων] *S.* & *Th.* ὁ κωλύων. ibid. Ὑπολείποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν] in *nonnull. ll.* hæc seqq. ὁ τιμιουλκῶν

σῖτον δημοκατάρατος. est etiam ubi legitur ἐπικατάρατος. *S. Ambr.* offic. l. 3. captans pretia frumenti, maledictus in plebe est. & aliquanto post; qui continet frumentum, relinquet illud nationibus. captans annonam maledictus in plebe est: benedictio autem in capite ejus qui participat. *S. Cypr.* l. 3. testim. ad Quir. c. 61. captans annonam maledictus in plebe est: benedictio autem in ejus capite est, qui communicat. *A.* καταράσονται αὐτόν. *S.* λαοκατάρατος. *Th.* δημοκατάρατος. ibid. Μεταδιδόντος] *A.* & *Th.* πιπράσκοντος. *S.* πωλοῦντος. v. 27. Τεκταινόμενος ἀγαθὰ] *A.* ὀρθρισμὸς ἀγαθῷ ζητεῖ εὐδοκίαν. v. 28. Οὗτος ἀνατελεῖ] *S.* ὡς θάλλος δίκαιοι βλαστήσουσιν. v. 29. Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος] *A. S.* & *Th.* ταράσσων οἶκον. v. 30. Ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης] *A. S.* & *Th.* καρπὸς δικαίου ξύλον ζωῆς.

Cap. 12. v. 1. Ἀγαπῶν αἴσθησιν] *Sch.* ἀγαπηθήσεται. *A. S.* & *Th.* γνῶσιν. v. 2. Κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν] *A.* ἀγαθὸς ὑπερεκχέει εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. v. 3. Οὐ κατορθώσει] *A.* & *S.* ἑτοιμασθήσεται ἄνθρωπος ἐν ἀσεβείᾳ. ib. Δικαίων] *Sch.* εὐσεβῶν. v. 4. Γυνὴ ἀνδρεία] *S.* εὐπορίας. *Th.* ἰσχύος. ibid. Ἐν ξύλῳ] *Sch.* ἐν ὀχυρώμασι. v. 5. Κυβερνῶσι δὲ] *Sch.* καὶ ἐννοήματα ἀσεβῶν. v. 6. Λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι] *pler. ll.* hab. δόλιοι εἰς αἷμα. *A.* & *Th.* ἐνεδρεύσουσιν εἰς αἷμα. ibid. Ὀρθῶν] *A. S.* & *Th.* εὐθειῶν. v. 8. Στόμα συνετοῦ] *S.* κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐπαινεθήσεται ἀνήρ. ibid. Μυκτηρίζεται] *A.* ἔσται εἰς ἐξουδένωσιν. *S.* εἰς καταφρόνησιν. v. 9. Ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ] *S.* ἄτιμος καὶ δουλεύων ἑαυτῷ. ibid. Ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς] *S.* ἢ δοξαζόμενος. v. 10. Οἰκτείρει [*A. S.* & *Th.* γινώσκει. ibid. Τὰ δὲ σπλάγχνα] *A.* καὶ οἱ οἰκτιρμοί. v. 11. Οἱ δὲ διώκοντες μάταια] *S.* ὁ δὲ ἐπισπεύδων εἰς ἀπραγίαν. *A.* & *Th.* κενά. v. 12. Τῶν εὐσεβῶν] *Sch.* τῶν δικαίων. quod est in nonnull. *ll.* v. 13. Ὁ βλέπων λεῖα] *Sch.* ἐπιεικής, καὶ ἀπερίεργος. ib. Ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις] *Sch.* ὁ δὲ περίεργος καὶ πολυπράγμων. v. 14. Ἀνταπόδομα δὲ] *A.* & *S.* καὶ ἀμοιβὴ χειρῶν αὐτοῦ. v. 15. Εἰσακούει δὲ συμβουλίας] *S.* ὁ δὲ ἀκούων βουλῆς. v. 16. Ἐξαγγέλλει] *Sch.* δηλώσει θυμὸν αὐτοῦ. *Th.* γνωρίσει. ibid. Κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν] *S.* ὁ δὲ σκέπων ἀτιμίαν αὐτοῦ. *Th.* καὶ καλύπτων ὕβριν. v. 17. Ἐπιδεικνυμένην πίστιν] *S.* ἐμφαίνων πίστιν, ἀπαγγέλλει δικαιοσύνην. ibid. Μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος] *S.* μάρτυς ψευδής, δόλιος. *A.* ἐπίθεσις. v. 18. Εἰσὶν οἱ λέγοντες] *Th.* ἔστι πεποιθὼς ἐν κεντήματι μαχαίρας. *S.* ὥσπερ κέντημα. v. 19. Κατορθοῖ μαρτυρίαν] *A. S.* & *Th.* ἑτοιμασθήσεται εἰς ἔτι. ibid. Ταχὺς] *Sch.* θυμώδης. v. 20. Τεκταινομένου] *A. S.* & *Th.* τεκταινόντων. ibid. Οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην] *A.* & *Th.* συμβουλεύουσιν. ibid. Εὐφρανθήσονται] *S.* εὐφραίνονται. v. 22. Δεκτὸς παρ' αὐτῷ] *A. S.* & *Th.* εὐδοκία. v. 23. Συνετὸς] *Sch.* πανοῦργος. ibid. Θρόνος αἰσθήσεως] *S.* καλύψει γνῶσιν. ibid. Συναντήσεται ἀραῖς] *A.* & *Th.* καλέσει ἀφροσύνην. v. 24. Ἐκλεκτῶν κρατήσει] *A.* συντεμνόντων. *Th.* ἀνδρείων κυριεύσει. *S.* πλουσίων ἐξουσιάσει. ibid. Ἐν προνομῇ] *A.* & *S.* εἰς φόρον. v. 25. Φοβερὸς λόγος] *Th.* μέριμνα ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς κατισχεῖ αὐτόν. v. 26. Ἐπιγνώμων δίκαιος] *A.* περισσεύων τὸν πλησίον αὐτοῦ δίκαιος. ibid. Φίλος ἔσται] in *cæt. ll.* seq. αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς. ibid. Ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά] hoc etiam habetur cap. 13. *Sch.* τοῦτον τὸν στίχον ὅλως οὐ μέμνηται Ὠριγ. εὑρέθη δὲ ἔν τισιν ἀντιγράφοις· οὔτε γὰρ παρὰ τοῖς ό. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς

ποῖς κεῖται. hæc quidem & superiora, αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπτηκεῖς, in Hebr. non sunt.

Cap.13.v.1. Πανοῦργος] A.S.& Th. σοφός. v.2. Ὀλοῦνται ἄωροι] Sch. ἁρπαγήσονται. v.3. Πλοήσει ἑαυτὸν] Th. αἰσχύνη αὐτοῦ. v.4. Ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργὸς] sic etiam hunc locum Cassian. citat collat.24. cap. 11. at S. Hier. in Ezech. c.16. & epist. 8. in desideriis est omnis anima otiosa. S. ἐπιθυμεῖ, καὶ οὐ θέλει ὀκνηρός. ibid. Ἐν ἐπιμελείᾳ] S. πανθήσονται. v.5. Καὶ οὐχ ἕξει παῤῥησίαν] Sch. καὶ ἀτιμασθήσεται. in pler. vero ll. post παῤῥησίαν, hæc seqq. δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. quæ in uno l. sub asterisco habentur. ad illud autem, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς, &c. hoc Sch. appositum est, Σ. ἀδικία δὲ ἐπιστρέψει ἁμαρτίαν. v.7. Ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς] S. πτωχιζόμενοι. Th. πτωχοφανής. v.8. Λύτρον] A.S.& Th. ἐξίλασμα. ibid. Οὐχ ὑφίσταται ἀπειλὴν] Sch. οὐ φέρει. A.S.& Th. ἐπιτίμησιν. v.10. Μεθ' ὕβρεως πράσσει κακὰ] A.S.& Th. ἐν ὑπερηφανίᾳ δώσει μάχην. ibid. Οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες] Th. καὶ ἐν συμβουλευομένοις σοφία. v.11. Ἐπισπουδαζομένη] A. ἀπὸ ματαιότητος. v.13. Καταφρονηθήσεται] Sch. καταφθαρήσεται. ibid. Ὑγιαίνει] A. & S. εἰρηνεύει. v.14. Ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται] S. & Th. τοῦ ἐκκλῖναι ἀπὸ σκανδάλων θανάτου. v.16. Κακίαν] A.S.& Th. ἀφροσύνην. v.17. Βασιλεὺς θρασὺς] A.S.& Th. ἄγγελος ἀσεβής. ibid. Ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται.] Sch. πίστεως ἰώμενος. A.& S. ὅμηρος πίστεως, ἴασις. Th. φύλαξ πίστεως, ἴασις. v.18. Πενίαν καὶ ἀτιμίαν] S. πενία καὶ ἀτιμία διαλύει παιδείαν. v.19. Ἔργα δὲ ἀσεβῶν] A. βδέλυγμα δὲ ἀνοήτων ἀποστῆναι ἀπὸ κακοῦ. v.20. Σοφὸς ἔσῃ] in aa. ll. ἔσται. & Sch. σοφισθήσεται. ibid. Συμπορευόμενος] in nonnull. ll. est, συῤῥεμβόμενος. & Sch. συμπλανώμενος. ib. Γνωσθήσεται] A.& Th. κακωθήσεται. S. κακουργηθήσεται. v.22. Κληρονομήσει] Sch. κληροδοτήσει. ibid. Θησαυρίζεται] S. τεφύλακται. v.24. Ἐπιμελῶς παιδεύει] Sch. ὀρθρίζει αὐτῷ παιδείαν. v.25. Ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ] Sch. ἐμπίμπλησι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ. ibid. Ψυχαὶ] Sch. κοιλίαι.

Cap.14.v.2. Ὀρθῶς] A.S.& Th. ἐν εὐθύτητι. v.3. Βακτηρία ὕβρεως] Th. ῥαβδίον ὑπερηφανίας. ibid. Φυλάσσει] Sch. ἰᾶται. v.4. Οὗ μή εἰσι βόες] A. ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φατνιάζεται γέννημα ἐκλεκτόν. S. ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φάτνης γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν ἰσχύϊ μόσχου. Th. ἐν ἰσχύϊ βοῶν φατνωθήσεται γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν δυνάμει ταύρου. v.5. Ἐκκαίει] A. S.& Th. ἐμφαίνει. v.6. Ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς] A. ἐζήτησε χλευαστὴς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν. S. ἐζήτησε λοιμὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν. ibid. Αἴσθησις] A.S. & Th. γνῶσις. ib. Εὐχερὴς] Th. κούφη. v.7. Ὅπλα δὲ αἰσθήσεως] A. & Th. καὶ οὐ μὴ γνῷς. v.8. Ἐν πλάνῃ] A.& Th. ἐπίθεσις. S. δόλος. v.9. Οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσι] A.& Th. ἄφρονας χλευάζει πλημμέλεια. S. ἄφρονες ἐγχλευάζουσι πλημμέλειαν, καὶ ἀναμέσον εὐθείων εὐδοκία. v.10. Λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ] A.& Th. γινώσκει πικρίαν ψυχῆς αὐτοῦ. ibid. Ὅταν δὲ εὐφραίνηται] S. καὶ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτοῦ οὐ συμμιγήσεται ἀλλοτρίοις. v.12. Τελευταῖα] A.& Th. ἔσχατα. ibid. Πυθμένα] A. S. & Th. ὁδόν. v.13. Ἐν εὐφροσύναις] S. ἀλλὰ καί γε ἐν γέλωτι πονέσει καρδία. ibid. Τελευταῖα δὲ] Sch. τὰ δὲ ἔσχατα αὐτῆς εὐφροσύνη κακή. v.15. Ἄκακος] A. θελγόμενος. S. νήπιος. v.17. Ὀξύθυμος] A. & S. ἄφρων.

φρων. ibid. Φρόνιμος] S. συμβουλευτικός. Th. διαβουλιῶν μισηθήσεται. v.18. Μεριοῦνται] A.S.& Th. ἐκληρονόμησαν. ibid. Κακίαν] Sch. ἀφροσύνην. ib. Κρατήσουσιν αἰσθήσεως] A. ἀναμμύουσι γνῶσιν. Th. στεφθήσονται γνῶσιν. v.22. Πλανώμενοι τεκταίνουσι] Th. ἰδοὺ πλανηθήσονται. v.24. Πανοῦργος] in pler. ll. est, πλοῦτος αὐτῶν. ib. Α. καὶ Θ. πλοῦτος αὐτῶν. ibid. Ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων] S. ἡ δὲ ἀμαθία ἀνοήτων ἀφροσύνη. v.26. Ἔρεισμα] in aliquib. ll. est, ἔρεισμα εἰρήνης. v.27. Πρόσταγμα] in aliquib. ll. est, φόβος. ibid. Ἐκ παγίδος] S. & Th. σκανδάλων. v.28. Ἐν πολλῷ ἔθνει] A.S.& Th. ἐν πλήθει λαοῦ. ibid. Ἐκλείψει] S. σπάνει. v.29. Ὀλιγόψυχος] Sch. μικρόψυχος. ibid. Ἰσχυρῶς ἄφρων] in nonnull. ll. est, ἰσχυρός. quod recentiore manu l. *Vatic.* adscriptum est. v.30. Καρδία αἰσθητική] A.S.&Th. ζῆλος. v.31. Παροξύνει] A.&S. ὠνείδισε. Th. ἐβλασφήμησε. ibid. Ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν] S. δοξάζει δὲ αὐτὸν ὁ ἐλεῶν πένητα. v.32. Ἀπωσθήσεται] Sch. ἀπολεῖται ἐξωσθήσεται. ibid. Ὁ πεποιθὼς] A.S. & Th. πέποιθεν ἐν τῷ θανάτῳ ἑαυτοῦ δίκαιος. v.33. Ἀγαθῇ ἀνδρὸς] A.& Th. συνετοῦ ἀναπαύσεται. ibid. Διαγινώσκεται] A.& Th. γινώσκεται. v.34. Ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς] S. ὄνειδος δὲ λαοῖς ἁμαρτίαι. v.35. Δεκτὸς] A.S. & Th. εὐδοκία. ib. Τῇ δὲ αὐτοῦ εὐστροφίᾳ] Th. καὶ θυμὸς αὐτοῦ καταισχυνῶν.

Cap.15.v.1. Ὑποπίπτουσα] S. ἁπαλή. Th. ἀποκρινόμενοι τρυφερῶς. ibid. Λυπηρὸς] A. σκληρός. S. θρασύς. Th. πονικός. v.2. Ἀναγγέλλει] A.& S. ἀναβλύει. v.4. Ἴασις γλώσσης] A. προσηνὴς γλῶσσα. ibid. Σωτηρῶν] Sch. φυλάσσων. v.5. Μυκτηρίζει] Sch. διασύρει. ibid. Ἐντολὰς] A. ἐλέγχους. ib. Ὁλόρριζοι ἐκ γῆς] Sch. λογισμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκριζωθήσονται. v.7. Δέδεται αἰσθήσει] S. φυλάσσουσι γνῶσιν. ibid. Οὐκ ἀσφαλεῖς] Sch. οὐχ οὕτως. v.8. Κατευθυνόντων] A.S.& Th. εὐθείων. ibid. Δεκταὶ] Sch. στήσονται. v.10. Ἀκάκου γνωρίζεται] Sch. πονηρὸν τῷ καταλιπόντι ὁδόν. v.11. Φανερὰ παρὰ κυρίῳ] S. ἐνώπιον. Th. ἐναντίον. v.12. Ἀπαίδευτος] S. λοιμός. v.14. Γνώσεται κακὰ] S. ποιμαίνει ἀνομίαν. v.15. Πάντα τὸν χρόνον] S. πᾶσαι αἱ ἡμέραι τοῦ πτωχοῦ πονηραί· ὁ δὲ εὔθυμος ὡς ἐν πότῳ διαπαντός. v.17 Ξενισμὸς μετὰ λαχάνων] in aliquib. ll. est, ξενισμὸς λαχάνων. ibid. Ἡ παράθεσις μόσχων] Th. ὑπὲρ βοῦν σιτευτόν. v.18. Παρασκευάζει μάχας] A. ἐρεθίζει. S. ἀγείζει. v.19. Ὁδοὶ ἀεργῶν] A.& Th. ὀκνηρῶν. S. ὁδοὶ ὀκνηροῦ ὥσπερ φραγμὸς ἐξ ἀκάνθης. ibid. Ἀνδρείων] A.S. & Th. εὐθείων. v.20. Μυκτηρίζει] S. ἐκφαυλίζει. v.21. Ἀνοήτου τρίβοι] S. ἀφροσύνη χαρὰ τῷ ἐνδεεῖ φρενῶν. v.22. Ὑπερτίθενται λογισμοὺς] Th. διασκεδάζονται λογισμοὶ μὴ ὄντος συμβουλίου. ibid. Ἐν δὲ καρδίαις] A.S. & Th. καὶ ἐν πλήθει συμβουλευόντων στήσεται. v.26. Ἁγνῶν] S. ἁγναί. Th. καθαραί. v.27. Ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν] Sch. ταράσσει οἶκον αὐτοῦ. ibid. Ὁ δωρολήπτης] S. ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν. v.29. Ἀδικίας] S. ἀσεβείας. v.30. Θεωρῶν ὀφθαλμὸς] A. φωστὴρ ὀφθαλμῶν. S. φωτισμός. ibid. Πιαίνει ὀστᾶ] Sch. λιπαίνει. in nonnull. autem ll. post ὀστᾶ, hæc seqq. ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται. v.33. Καὶ ἀρχὴ δόξης] S. & Th. καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραΰτης. ibid. Ἀποκεισθήσεται αὐτῇ] in pler. ll. hæc seqq. προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα. quæ nec *Procop.* legit.

Cap.16.v.2. Πάντα τὰ ἔργα] Sch. πᾶσαι ὁδοὶ ἀνδρός. ibid. Φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ] A. διαυγεῖς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. v.5. Ἐμβάλλων] Sch. μιγνύων.

ϑυμίων. v.10. Οὐ μὴ πλανηθῇ] A. & Th. παραβήσεται. S. οὐκ ἀδικήσει. v.11. Ῥοπὴ ζυγοῦ] A. σταθμὸς καὶ ζύγια δίκαια. ibid. Στάθμια δίκαια] Th. πάντα στάθμια μαρσίππου. v.12. Μετὰ γὰρ δικαιοσύνης] S. ἐν γὰρ δικαιοσύνῃ ἑδρασθήσεται. v.13. Δεκτὰ] A. & Th. εὐδοκία. S. θέλημα. v.15. Ἐν φωτὶ ζωῆς] A. S. & Th. προσώπου, βασιλέως ζωή. ibid. Υἱὸς βασιλέως] Sch. φῶς δὲ βασιλέως ζωή. ib. Οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ] A. καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ. S. καὶ ἡ εὐμένεια αὐτοῦ. v.17. Ὃς φυλάσσει, &c.] Th. τηρεῖ ψυχὴν αὐτοῦ φυλάσσων ὁδοὺς αὐτοῦ. v.18. Πρὸ συντριβῆς] A. εἰς πρόσωπον συντριβῆς ὑπερφέρεια. v.19. Μετὰ ὑβρισῶν] Sch. ὑπερηφάνων. v.21. Σοφοὺς καὶ συνετοὺς] Sch. φρονίμους. v.22. Ἔννοια] A. ἐπιστήμη. S. φρόνησις. ibid. Παιδεία] S. ἔννοια. v.23. Ἐπιγνωμοσύνην] A. λῆψιν. S. & Th. ἐπιδοχήν. v.24. Γλύκασμα δὲ] S. & Th. γλυκύτης ψυχῆς καὶ ἴαμα ὀστέων. v.26. Ἀνὴρ ἐν πόνοις] A. ψυχὴ πονοῦντος ἐπόνεσεν ἑαυτῷ. S. ψυχὴ κοπιάσαντος ἐκοπίασεν ἑαυτῷ. Th. ὁ ἐν πόνοις πονῶν ἀμέτρως, ἐπισπᾶται θάνατον. v.27. Ἀνὴρ ἄφρων] A. ἀποστασίας. S. ἀνυπόστατος. Sch. Ἑβρ. βελίαλ. ibid. Θησαυρίζει πῦρ] Th. ὡς πῦρ καῖον. v.28. Διαπέμπεται κακὰ] Sch. ἀποστέλλει ἀντιδικίαν. S. μάχας. ibid. Καὶ λαμπτῆρα δόλου] A. τονθρυστής. Th. γόγγυσος. S. ὁ δὲ ὑποκεινόμενος διαγγέλλει ἡγούμενον. v.29. Ἀποπειρᾶται φίλων] A. & Th. ἀπατήσει φίλον. v.30. Στηρίζων] A. & Th. στερεῶν. ibid. Διεστραμμένα] Sch. κακά. ib. Ὁρίζει δὲ] in quibusdam ll. est, ἐπιδάκνων δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, ὁρίζει πάντα τὰ κακά. S. Hier. in apol. contra Rufin. qui obfirmat oculos suos, cogitat perversa, & provocat labiis suis mala. A. S. & Th. κνίζων.

Cap. 17. v.1. Μεθ' ἡδονῆς] A. ἀνεξηραμμένος. Th. καθ' ἑαυτόν. v.2. Δεσπόσει ἀφρόνων] S. & Th. υἱοῦ καταισχύνοντος. ibid. Διελεῖται μέρη] A. S. & Th. μεριεῖται κληρονομίαν. v.3. Ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ] Sch. ἐκλέγεται καρδίας κύριος. Ἀ. Σ. καὶ Θ. καὶ δοκιμάζων καρδίας κύριος. v.5. Παροξύνει] A. S. & Th. ὠνείδισε. v.6. Καύχημα δὲ τέκνων] S. καὶ δόξα υἱῶν. v.7. Οὐχ ἁρμόσει] S. οὐ πρέπει. ibid. Δικαίῳ] Th ἡγουμένῳ. ib. Χείλη] A. χεῖλος. v.8. Μισθὸς χαρίτων] S. στάθμιον. Th. λίθος. v.9. Ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν] S. ὁ δὲ δευτερῶν λόγον διαχωρίζει συνήθειαν. Th. καὶ δευτερῶν ἐν λόγῳ, διορίζει ἡγούμενον. v.10. Συντρίβει ἀπειλὴ] Th. ἥξει ἐπιτίμησις εἰς τὸν συνετὸν, ὑπὲρ τὸ πλῆξαι ἄφρονα. A. πλῆξις ἐπιτιμήσεως ἐπὶ συνιόντι. v.11. Ἀντιλογίας] S. ἐρεθισμοὺς. Th. παραπικρασμόν. ib. Ἀνελεήμονα] Sch. ὠμόν. S. ἄσπλαγχνον. v.12. Ἐμπεσεῖται μέριμνα, &c.] Th. συναντῆσαι ἄρκτῳ ἠτεκνωμένῃ ἄνδρα, καὶ μὴ ἀσυνέτῳ ἐν ἀφροσύνῃ αὐτοῦ. v.14. Προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας] Th. ἀπολύων ὕδωρ ἀρχὴ μάχης. v.16. Ἱνατί ὑπῆρξε χρήματα] A. & S. ἱνατί τοῦτο ἀντάλλαγμα ἐν χειρὶ ἀνοήτου. ibid. Ἐμπεσεῖται] Sch. ἐμπηδήσεται. v.17. Παντὶ καιρὸν] Sch. χρόνον. v.18. Ἐπικροτεῖ] Th. ἐπικροτήσει χεῖρα. ibid. Ἑαυτοῦ φίλων] in nonnull. ll. hæc seqq. ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων πῦρ θησαυρίζει. quæ sunt supra cap. 16. sub finem. v.19. Μάχαις] S. & Th. hæc addunt ex Hebr. ὑψῶν θύραν αὐτοῦ ζητεῖ συντριβήν. v.20. Εὐμετάβολος] S. & Th. στρεβλοκάρδιος. v.21. Ἀπαιδεύτῳ] A. ἀπορρέοντι. S. μωρῷ. Th. ἀναισθήτῳ. v.22. Εὐεκτεῖν ποιεῖ] S. ἀγαθύνει ἡλικίαν. ibid. Ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ] A. καὶ πνεῦμα πεπληγμένον. S. τεταπεινωμένον. Th. κατανενυγμένον. v.23.

 Ἀδίκως]

ʼΑδίκως] Sch. ἀσεβής. v.24. Πρόσωπον συνετὸν] S. κατὰ πρόσωπον συνετοῦ σοφία. v.25. ʼΟδύνη] A.& S. πικραίνων. Th. πικρασμός. v.26. Δυνάστας δικαίοις] S. ἐκπιαζόμενον. A. ἐπὶ εὐθύτητι. v.27. ʼΕπιγνώμων] A. ἐπιστήμων. a. interp. γινώσκει γνῶσιν. v.28. ʼΑνοήτῳ ἐπερωτήσαντι] A.S.& Th. καί γε ἄφρων κωφεύων, σοφὸς λογισθήσεται. ibid. ʼΕνεὸν δέ τις] A.& Th. βύων. a. interp. φιμῶν χείλη αὐτοῦ, συνετός.

Cap 18. v.1. Προφάσεις ζητεῖ] A.& S. εἰς ἐπιθυμίαν. v.2. Οὐ χρείαν ἔχει σοφίας] A. οὐ βουλήσεται ἀνόητος ἐν φρονήσει. v.3. ʼΟταν ἔλθῃ ὁ ἀσεβὴς εἰς βάθος] A.S.& Th. ἐν τῷ ἐλθεῖν ἀσεβῆ, ἦλθε καὶ ἐξουδένωσις. v.4. Λόγος ἐν καρδίᾳ] Sch. λόγος στόματι. ibid. ʼΑναπηδύει] Th. ἀνομβρῶν. A.& S. ἀναβλύζων. ib. Πηγὴ ζωῆς] A. φλέψ. A.S. & Th. σοφίας. v.5. Θαυμάσαι] A.S. & Th. λαβεῖν. v.6. Εἰς κακὰ] A. ἐν δικασίᾳ. S. εἰς μάχην. v.7. Συντριβὴ αὐτῷ] A.S.& Th. πτῆξις. ibid. Παγὶς] A.S.& Th. σκῶλον. v.9. ʽΟ μὴ ἰώμενος ἑαυτὸν] A. νωχελευόμενος. S. ςραγγευόμενος. Th. ἀνειμένος. v.10. ʼΕκ μεγαλωσύνης ἰσχύος] a. interp. ἐκ μεγέθους ἔργων. A. & Th. πύργος κράτους. ibid. Αὐτῷ δὲ προσδραμόντες] A. S. & Th. ἐν αὐτῷ δραμεῖται δίκαιος καὶ ἀρθήσεται. v.11. Πόλις ὀχυρὰ] S. ἰσχὺς αὐτοῦ. v.12. Καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται] S. & Th. καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραότης. v.14. Θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει] A.& Th. πνεῦμα ἀνδρὸς διοικήσει ἀρρωςίαν αὐτοῦ. ibid. ʼΟλιγόψυχον δὲ ἄνδρα] Th. καὶ πνεῦμα πεπληγμένον τίς βαςάσει αὐτό; v.15. Κτῆσαι αἴσθησιν] S. κτήσεται γνῶσιν. ibid. ʼΕννοιαν] A. S.& Th. γνῶσιν. v.17. ʼΕν προτολογίᾳ] S. ἐν κρίσει αὐτοῦ. v.18 Παύει σιγηρὸς] sic hab. nonnulli ll.aa. κλῆρος. ac sic legit Orig. homil. 23. in Josue. & Sch. γράφεται, παύει κλῆρος. ibid. Δυναςείαις] in aa.ll. est, δυνάςας. ib. ʽΟρίζει] A. διαλείψει. S.& Th. διαςελεῖ. v.19. ʼΑδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος] A. ἀδελφὸς ἀθετούμενος ἀπὸ πόλεως κράτους, καὶ δικασία ὡς μοχλὸς βάρεως. ibid. Τεθεμελιωμένον βασίλειον] Sch. μεμοχλευμένον. v.20. ʼΑπὸ δὲ καρπῶν τῶν χειλέων] S. τὰ γεννήματα τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται. v.21. Κρατοῦντες αὐτῆς] A. & S. ἀγαπῶντες. v.22. Γυναῖκα ἀγαθὴν] Sch. χρηςήν. ibid. Χάριτας] Sch. ἀγαθόν. ib. ʽΙλαρότητα] A.S.& Th. εὐδοκίαν.

Cap. 19. v.3. Λυμαίνεται] A.& S. διασκεδάσει. Th. σκελίσει. ibid. Τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται] S. καὶ κατὰ κυρίου ὀργισθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ. v.4. Λείπεται] S. χωρίζεται. v.5. Οὐκ ἀτιμώρητος ἔςαι] A.S.& Th. οὐκ ἀθωωθήσεται. ibid. Οὐ διαφεύξεται] A.& S. οὐ διασωθήσεται. v.6. Πᾶς δὲ κακὸς] S. καὶ πᾶς φίλος ἀνδρὸς δομάτων. v.7. ʽΟς δὲ ἐρεθίζει] in nonnull ll. est, προικεντεῖ. v.8. Φρόνησιν] Sch. καρδίαν. v.10. Οὐ συμφέρει] S. οὐ πρέπει. ibid. Καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται] Th. οὐδὲ δούλῳ ἐξουσιάζειν ἀρχόντων. Sch. οἱ λοιποί, δεσπότου, δυνάςου. v.11. ʼΕλεήμων ἀνὴρ] A.& Th. φρόνησις ἀνθρώπου μακροθυμία αὐτοῦ. ibid. Τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ] Sch. δικαίου καύχημα τιμωρήσασθαι παρανόμους. A. καύχησις αὐτοῦ παρέρχεσθαι ἐπὶ ἀθεσίᾳ. S. καὶ ἀγλάϊσμα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν ἀδίκημα. v.12. Βρυγμῷ] Sch. ςεναγμῷ. ibid. Τὸ ἱλαρὸν] A.S.& Th. εὐδοκία. v.13. Αἰσχύνη] A. & Th. ἐπιβουλή. S. ὀδύνη. ibid. Οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ] S. καὶ ςαγόνες καταστάζουσαι μάχαι γυναικός. A. καὶ ςακτὸς συνέτομος ἀντιδικίαι γυναικός. v.14. ʼΑνδρὶ] S. συνετῷ. A.& Th. ἐπιςήμων. v.15. Δειλία κατέχει ἀνδρόγυνον] S.& Th. ὀκνη-

ρία

ρία ὀπιβάλλει ἑκάστῳ. A. καταφορὰν. v.17. Κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ] S.& Th. κατὰ τὸ ἀνταπόδομα αὐτοῦ. v.18. Εἰς δὲ ὕβειν] A. καὶ πρὸς τὸ θανατῶσαι αὐτὸν μὴ ἄρῃς ψυχὴν σου. v.19. Κακόφρων] Th. μεγαλόθυμος. ibid. Ἐὰν δὲ λοιμεύηται] A.& Th. ὅτι ἐὰν ἀφέλῃς, ῥύσῃ, καὶ ἔτι προσθήσει. illud autem, ῥύσῃ, altera est interpretatio. v.20. Ἄκουε υἱὲ] S. ἀκούων βουλῆς ὀπιδέξεται παιδείαν. v.23. Ὁ δὲ ἄφοβος] Sch. πλανώμενος καὶ ἐμπλησθεὶς αὐλισθήσεται ἄνευ ὀπισκοπῆς πονηρᾶς. v.24. Κόλπον] A. μασχάλην. S. μάλην. ibid. Προσενέγκῃ] in cæt. ll. est, προσαγάγῃ. v.25. Ἄφρων] A. θελγόμενος. ibid. Αἴσθησιν] A.S. & Th. γνῶσιν. v.26. Ἀπωθέμενος] A. ἀποδιδράσκων. v.27. Υἱὸς ἀπολειπόμενος] Sch. οἱ λοιποὶ, χόλασον υἱὲ τοῦ. v.28. Ὁ ἐγγυώμενος] A.& Th. μάρτυς παράνομος. ibid. Καθυβρίσει δικαίωμα. A.& Th. χλευάσει κρίσιν. ib. Καταπίεται κρίσεις] A.& Th. νόμον καταπίεται καταποντισεῖ. S. ἀνομίαν. v.29. Ἀκολάστοις] A. χλευασταῖς. S. λοιμοῖς. ibid. Τιμωρίαι] S. σφυροκοπίαι. Th. συγκλάσεις νώτῳ ἀνοήτων.

Cap.20. v.1. Ἀκόλαστον] Sch. ἀπαιδευσία. A. & Th. χλευαστής. S. λοιμός. ibid Πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται] sic quoq; est in uno a. l. & in a. hæc adscripta sunt margini, ad variæ lectionis significationem, ita etiam Procop. legit. cæt. vero ll. hab. πᾶς δὲ ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφός. v.2. Θυμοῦ] Sch. βρυγμοῦ. ibid. Ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν] ita pler. ll. hab. in aa. vero seq. quemadmodum etiam in impressis, καὶ ὀπιμιγνύμενος. & S. Ambr. in apolog. David posteriore, cap.3. non distat ira regis ab ira leonis: sed qui stimulat illum & admiscet, peccat in animam suam. A.S. & Th. ὑπερβαίνων. v.3. Ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας] A. καθίσαι ἀπὸ ἀντιδικασίας. S. ἀποχωρῆσαι ἀπὸ ἀνδίας. ibid. Συμπλέκεται] A. ἐξυβρισθήσεται. S. ἀποκαλυφθήσεται. v.4. Ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς, &c.] S. διὰ ψῦχος ὀκνηρὸς οὐκ ἀροτριάσει, καὶ αἰτήσει ἐν ἀμητῷ καὶ οὐχ εὑρήσει. v.6. Ἔργον εὑρεῖν] A.S.& Th. τίς εὑρήσει; v.8. Οὐκ ἐναντιοῦται] Th. λικμᾷ. v.9. Τίς καυχήσεται, &c.] S. τίς ἐρεῖ, ἐλάμπρυνα τὴν καρδίαν μου, καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μου; v.10. Ὀφθοῦται σκότος] S. ἐν σκοτομήνῃ. v.21. Μερὶς ὀπισπευδαζομένη] S.& Th. κληρονομία σπευδαζομένη. v.11. Συμποδισθήσεται] in aliquib. ll. est, ὑποσκελισθήσεται. S. ὀπιγνωσθήσεται νέος. ibid. Μετὰ ὁσίου, καὶ εὐθεῖα] Th. εἰ λαμπρὰ καὶ εὐθὺς ἐργασία αὐτοῦ. v.13. Καταλαλεῖν ἵνα μὴ ἐξαρθῇς] S. ὕπνον, ἵνα μὴ ἀπορηθῇς. v.25. Παγὶς ἀνδρὶ] A. σκῶλον ἀνθρώπου καταπίεται ἡγιασμένος. v.27. Φῶς] A.S.& Th. λύχνος. cæteri, λαμπτήρ. ibid. Πνοὴ] Sch. πνεῦμα. v.28. Φυλακὴ βασιλεῖ] A.& S. διατηρήσουσι. v.29. Σοφία] A S.& Th. ἰσχὺς αὐτῶν. ibid. Δόξα] Th. εὐπρέπεια. ib. Πολιαὶ] A. S. & Th. πολιά. v.30. Ὑπώπια καὶ συντρίμματα] A. & Th. μώλωπες τραυμάτων. ibid. Συναντᾷ] Sch. ἀπαντᾷ.

Cap.21. v.2. Κατευθύνει] S.& Th. ἑτοιμάζει. v.4. Ἁμαρτία] in quibusd. ll. hæ seqq. λογισμοὶ συντέμνοντες πλὴν εἰς περισσείαν, καὶ πᾶς ὀπισπεύδαζων πλὴν εἰς ὑστέρημα. v.6. Ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα] Th. ὁ ἐργαζόμενος θησαυρὸς ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ, ἀτμὸς φερόμενος. ibid. Διώκει] in nonnull. ll. καὶ ἔρχεται. S. ζητούντων θάνατον. v.7. Ὄλεθρος ἀσεβέσιν] A. προνομὴ ἀσεβῶν κατασπάσει αὐτούς. v.9. Ὑπαίθρου] A. S.& Th. δώματος. ibid. Ἢ ἐν κεκονιαμένοις] S.& Th. ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμης καὶ οἴκου ἑταιρικοῦ. v.10. Ψυχὴ ἀσεβοῦς] S. ψυχὴ ἀνόμου ἐπόθησε πονηρὸν, οὐκ ἐλεήσει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

αὐτοῦ τ̃ πλησίον αὐτοῦ. v.11.Πανουργότερ☉ γίνεται ὁ ἄκακ☉] S. σοφισθήσεται ὁ νήπι☉. v.12.Καρδίας] Sch. ψυχάς. Ibid.Φαυλίζει] S.ὑποσκελίζει ἀσεβεῖς εἰς κακόν. v.14.᾿Ανατρέπει ὀργάς] S.σβέσει ὀργήν. v.15.῞Οσι☉ ἢ ἀκάθαρτ☉] S.& Th. καὶ δειλία τοῖς ἐργαζομένοις ἀνομίαν. v.16. Γιγάντων] A.ῥαφαείν. S.θεομάχων. v.17.᾿Ανὴρ ἐνδεὴς] S.ἐνδεήσεται ἀγαθῶν. ibid. Εἰς πλοῦτον] A.S. & Th. οὐ πλουτήσει. v.18. Περίκαθαρμα] A.S.& Th.ἐξίλασμα. ibid.῎Ανομος] A.S.&Th.ἀσεβής.al.ἄδικος. v.19. ᾿Οργίλου] S. θυμώδους. v.20. Καταπίονται αὐτὸν] Sch. καταποντοῦσιν. v.21.῾Οδὸς δικαιοσύνης] A.S.& Th. διώκων δικαιοσύνην. ibid.Εὑρήσει] Sch.θησαυρίζει. v.22.Πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη] A. S. & Th. πόλιν δυνατῶν ἀνέβη. v.24.῞Ος ἢ μνησικακεῖ] S.πράσσων ἐν ὀργῇ ὑπερήφαν☉. v.25. ᾿Επιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν.] S.& Th. ἐπιθυμία ὀκνηροῦ θανατώσει αὐτόν.a.interp.καταβάλλουσιν. v.26.᾿Ελεᾷ] in aa.ll.est,ἐλεεῖ. v.27. Καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς] A.καί περ ὅτι ἔννοια οἴσει αὐτόν. v.28. Φυλασσόμεν☉ λαλήσει] A.S.& Th. εἰς νῖκ☉ πορεύσεται. v.29.᾿Ασεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ] Th. ἐκραταίωσεν ἀνὴρ ἀσεβὴς πρόσωπον αὐτοῦ. ibid.Συνιεῖ] A.& S. ἑτοιμάσει. v.30.Πρὸς τ̃ ἀσεβῆ] A.S. & Th. κατέναντι κυρίου.

Cap.22.v.1.Αἱρετώτερον] A.&Th.ἐκλεκτόν. v.3.᾿Ιδὼν πονηρὸν] A.&Th. εἶδε κακίαν καὶ ἐνεκρύβη. v.4.Γενεὰ σοφίας] S.ὕστερον πραΰτητ☉. v.5. ᾿Αφέξεται αὐτῶν] A.S.& Th. μακρυνθήσεται. v.7.Οἰκέται, &c.] S.& Th. καὶ δοῦλος δανειζόμενος ἀνδρὶ δανείζοντι. v.8.῾Ο σπείρων φαῦλα] Th. ὁ σπείρων ἀδικίαν,θερίσει ἀνομίαν. A.ἀνωφελές. S.ὁ σπείρων ἀνομίαν,θερίσει ἀδικίαν. ibid.Εὐλογεῖ] sic in uno a.l. margini adscriptum est. in cæt. ll.est, ἀγαπᾷ ὁ θεός. v.10.Λοιμὸν] A.S.&Th.χλευαστήν. ibid.Νεῖκος] S.& Th. μάχη. v.11.῾Οσίας] A. & Th.καθαράς. S.ἁγνάς. ibid.῎Αμωμοι] in pler. ll.seq. ἐν τ̃ ὁδοῖς αὐτῶν. ib.Χείλεσι ποιμαίνει] Sch.χάρις χειλέων, ἑταῖρος αὐτοῦ βασιλεύς. v.12.Αἴσθησιν] A.S. & Th. γνῶσιν. v.13.Φονευταί] A. S.& Th.φονευθήσομαι. v.14.Εἰς αὐτὸν] A.S. & Th.ἐκεῖ. v.15.᾿Εξῆπται καρδίας] S. ἐνδέδεται. A.S.& Th. ἐν καρδίᾳ. v.16. Τὰ ἑαυτοῦ] in pler. ll. seq. κακά. ibid. Δίδωσι ἢ πλουσίῳ] S. δώσει πλουσίῳ δι' ὅλου ὑστέρημα. Sch. κατὰ τοῦ ἐλάττονος δίδωσιν ἀφορμὰς κακοποιΐας. v.18.Εὐφρανοῦσί σε] A.S. & Th.ἑτοιμασθήσονται. v.19 Καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδόν σου] in nonnull. ll. est, τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Procop. vero legit, τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. sic Psal. 5. κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου. ibi notatum in quibusd. exemplar. esse, κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου. A. & S. γνωστὴν ἐποίησά σοι ζωήν. v.21. Τοῖς προβαλλομένοις σοι] A.& Th. τῷ ἀποστείλαντι. v.22.Μὴ ἀποβιάζου] S. μὴ ἁρπάσῃς πτωχόν. v.23.῾Ο γὰρ κύριος κρινεῖ, &c.] A. ὅτι κύριος δικάσει τὴν δίκην αὐτοῦ, καθηλώσει τοὺς καθηλώσαντας αὐτόν. S. καὶ κολάσεται τοὺς κολαζομένους ψυχὴν αὐτοῦ. v. 24.Μὴ ἴσθι ἑταῖρος] S. μὴ φιλιάσῃς. v.25.Βρόχους] A. σκῶλον. S.σκάνδαλον. v.29.᾿Ανδράσι νωθροῖς] Th. σκοτεινοῖς.

Cap.23 v.2.Καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου] Th. θήσεις μάχαιραν τῷ λάρυγγί σου. A. καὶ θήσεις μάχαιραν ἐν καταπόσει σου. v.3.Ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς] A.& Th. καὶ αὐτὸς ἄρτος ψευσμάτων. v.4. Μὴ παρεκτείνου] A. μὴ κοπία τοῦ πλουτῆσαι ἀπὸ τ̃ συνέσεώς σου. Th. ἀπὸ τῆς συνέσεώς

σου

σου παῦσαι. v.5. Ὑπερήψει] A.S.& Th. καὶ πετασθήσεται εἰς τὸν οὐρανόν. v.6. Βασκάνῳ] Sch. πονηροφθάλμῳ. ibid. Βρωμάτων] A. & S. ἐδεσμάτων. v.7. Εἴ τις καταπίοι τρίχα] S. εἰκάζων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. v.10. Μὴ μεταθῇς] S. μετακινήσῃς. v.11. Ὁ γὰρ λυτρούμενος] A.S.& Th. ἀγχιστεὺς αὐτῶν ἰσχύων, αὐτὸς δικάσεται. v.12. Αἰσθήσεως] A.S. & Th. γνώσεως. v.16. Καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις] S. καὶ γαυριάσουσιν οἱ νεφροί μου, ἐν τῷ λαλεῖν τὰ χείλη σου εὐθῆ. A. εὐθεῖα. v.18. Οὐκ ἀποστήσεται] A.& S. οὐκ ἐξολοθρευθήσεται. v.19. Κατεύθυνε ἐννοίας] A.S. & Th. ἐν ὁδῷ. v.20. Μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς] Th. ἐν συμβολοκοποῦσι κρέας ἐν ἑαυτοῖς. v.21. Πορνοκόπος] A.S.& Th. συμβολοκόπος. v.22. Ἡ μήτηρ] in pler. ll. hæc seqq. ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν καὶ παιδείαν καὶ σύνεσιν. quæ neq; Procop. legit, atque in uno l. asterisco notata sunt. v.26. Τηρείτωσαν] S. θελησάτωσαν. v.27. Πίθος γὰρ τετρημένος] S. ὅτι ὄρυγμα βαθὺ πόρνη. ibid. Ἀλλότριον] S. ἀλλοτρία. Th. ξένη. v.28. Καὶ πᾶς παράνομος] Th. καὶ ἀσυνθετοῦντας ἐν ἀνθρώποις ἀπαλλάξει. v.29. Διακενῆς] A. S. & Th. δωρεάν. ibid. Πελιδνοί] A. καθαροί. S. χαροποί. v.30. Οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται;] Th. οὐ τοῖς ἐξερχομένοις τοῦ ἐξερευνῆσαι κεράσματα; v.33. Σκολιά] S. στρεβλά. v.34. Καὶ κατακείσῃ] A.S. & Th. καὶ ἔσῃ ὥσπερ κοιμώμενος. v.35. Τύπτουσί με] Sch. ἔτυπτον. ibid. Ἐνέπαιξάν μοι] Th. ἀνεκρότησάν με. ib. Ὄρθρος ἔσται] A.S.& Th. ἐξυπνισθήσομαι.

Cap.24. v.4. Μετὰ αἰσθήσεως] Sch. ἐν γνώσει. v.5. Γεωργίου μεγάλου] S. ὥσπερ κράτος ἰσχύος. v.6. Βοήθεια δὲ] S. & Th. καὶ σωτηρία ἐν πολυβούλῳ. v.7. Στόματος κυρίου] aa. ll. hab. νόμου κυρίου. in aa. autem est, ἐκ στόματος. quæ varietas reperitur in Sch. ad hunc locum. v.9. Ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων] A. & Th. ἔννοια ἀφροσύνης ἁμαρτία. ibid. Ἀκαθαρσία ἀνδρὶ] S. καὶ βδέλυγμα ἀνθρώποις λοιμός. v.10. Ἐμμολυνθήσεται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ] S. στραγγεύεσθαι ἐν ὥρᾳ θλίψεως. A. νωχελευόμενος. Th. ἐξελύθη. v.11. Ῥῦσαι ἀγομένους] S. σῶσον εἰλημμένους εἰς θάνατον. ibid. Καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ] pler. ll. hab. καὶ ἐκπρίου κτεινομένους μὴ φείσῃ. Lucif. Calar. l.1. pro S. Athanasio; libera eos qui ducuntur ad mortem, & redimere eos qui interficiuntur ne parcas. v.12. Ὅτι κύριος καρδίας πάντων] A. μήτι οὐχὶ ὁ σταθμίζων καρδίας, αὐτὸς συνήσει. ibid. Ὁ πλάσας πνοὴν] A. & Th. διατηρῶν ψυχήν σου. v.15. Μὴ εἰσαγάγῃς ἀσεβῆ] S. μὴ ἐνεδρεύσῃς ἀσέβειαν εἰς δίαιταν δικαίου. A.& Th. εἰς ὡραιότητα δικαίου. ibid. Νομὴ δικαίων] S. Cypr. l.3. testim. ad Quin. c.95. habitaculum, habet S. Hier. in Mich. c.3. tabernaculum. Lucif. vero Calar. in l. de non conveniendo cum hæreticis, & Cassian. collat.14.c.17. noli applicare impium ad pascua iusti. vocabulum autem Hebr. & habitaculum, & pascua, significat. v.17 Μὴ ἐπαίρου] A. S. & Th. ἀγαλλιάσθω ἡ καρδία σου. v. 18. Ὅτι ὄψεται κύριος] Sch. ἵνα μὴ ἴδῃ. ibid. Τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ (ita enim legendum)] S. ἀπώσαθεν αὐτοῦ ὀργὴν αὐτοῦ. v.19. Μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς] A. & Th. μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις. ibid. Μηδὲ ζήλου] S. μὴ παραζήλου. v. 20. Λαμπτὴρ] A.S.&Th. λύχνος. v.21. Ἀπειθήσῃς] Sch. ἐπιμίγνυσο. p.767.c.2.l.8. Λόγον φυλασσόμενος] Sch. ἐντεῦθεν ἐξήλλακται ἡ θέσις τῶν μεταξὺ, καὶ τῶν πρὸς τῷ τέλει περὶ τοῦ, γυναῖκα ἀνδρείαν, ταῦτα ἐφέρετο. illa quidem, γυναῖκα ἀνδρείαν, non in omnib. Gr. exemplar. eodem loco posita sunt; atque

atque

atque hæc, λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσαι, sunt in extremo capite 29. edit. Lat. l.40 Τάδε λέγει] hæc usque ad, ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν, in Lat. ed. sunt cap. 30. l.41. Τοῖς πιςεύεσι τῷ θεῷ, καὶ παύομαι] A. τῷ Ἐθιὴλ, καὶ τέλεσον. Th. τῷ Ἐθιὴλ, καὶ δυνήσομαι. l.42. Ἀφρονέςατος γάρ εἰμι] A. ἀσύνετος ἐγώ εἰμι παρὰ ἄνδρα. l.46. Καὶ κατέβη] A. & S. καπιώσεγκε. p.768. c.1. l.1. Τίς συνήγαγεν ἄνεμον] A. τίς συνέλεξε πνεῦμα ἐν θεναροῖς; S. τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν τῇ δραξί; l.2. Συνέςρεψεν] Th. ἐνέδυσεν. l.3. Τίς ἐκράτησε] A. & cat. interpp. τίς ἔςησε πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς; l.5. Τοῖς τέκνοις αὐτῦ. A. S. Th. & cæteri, τῷ υἱῷ αὐτῦ. in pler. autem ll. post, τοῖς τέκνοις αὐτῦ, seq. ἵνα γνῷς. & Sch. ὅτι γνώσῃ. l.6. Ὑπεραιτίζει] Sch. ὑπερασπίζει. l.7. Εὐλαβουμένων] Sch. φοβουμένων. l.10. Μὴ ἀφέλῃς με χάριν πρό] S. & cat. μὴ κωλύσῃς ἀπ' ἐμοῦ πρό. l.11. Μάταιον λόγον] A. εἰκαιότητα. l.13. Σύνταξον δέ μοι] S. διάταξόν μοι δίαιταν ἱκανήν. A. ἄρτον ἀκριβασμένον μου. l.15. Ψευδὴς γένωμαι] A. & S. καὶ ἀρνήσωμαι, καὶ εἴπω, τίς ἐστι κύριος; l.16. Ἢ πενηθεὶς] quidam ll. hab. πένης γενηθεὶς. aa. πενόμενος. & Sch. ἢ πενόμενος. l.18. Μὴ παραδῷς δοῦλον] S. μὴ διαβάλῃς. Th. μὴ καταλαλήσῃς. l.20. Ἀφανισθῇς] A. S. & Th. πλημμελήσῃς. l.23. Τὴν δὲ ἔξοδον αὐτῦ] Sch. καὶ ἀπὸ ῥύπου ἐκ ἀπελύσατο. l.27. Μύλας, τομίδας] A. S. & Th. κατεσθιούσας. l.29. Τοὺς ταπεινοὺς] in nonnull. ll. est, τοὺς ἀσθενεῖς. & Sch. ταπεινούς. v.23. Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν] hæc itidem in ed. Lat. sunt c.24. Sch. ἕως ὧδε τὰ ἐξηλλαγμένα, καὶ ἐντεῦθεν δὲ τοῖς προάγουσιν ἠκολούθει. hoc autem schol. & inferiora adjuncta ad, τῇ βδέλλῃ, & ad, καὶ ἀσθενῆ, congruunt cum eo, quod superius appositum est ad, λόγον φυλασσόμενος. ibid. Αἰδεῖσθαι πρόσωπον] A. S. & Th. ἐπιγινώσκειν. a. interp. αἰσχύνεσθαι. v.26. Χείλη δὲ φιλήσουσιν] Th. χείλεσι καταφιληθήσεται ἀποκρινόμενος ὀρθὰ ῥήματα. v.27. Παρασκεύαζε εἰς τὸν ἀγρὸν] S. καὶ φρόντισον ἐν ἀγρῷ. v.28. Μὴ ἴσθι] A. S. & Th. μὴ γίνε. ibid. Μηδὲ πλατύνε] Sch. ἀπατῶ. v.32. Τοῦ ἐκλέξασθαι] Sch. καὶ ἐξελεξάμην. v.33. Νυςάζω] Sch. νυςάζεις, καθυπνοῖς. ibid. Στήθη] A. S. & Th. τοῦ κοιμηθῆναι. * cap.30. v.15. Τῇ βδέλλῃ] hæc in ed. Lat. sunt cap. 30. Sch. ἕως ὧδε τὰ προκείμενα. ταῦτα δὲ ἀκόλουθα τῶν ἀνωτέρω. ibid. Τρεῖς θυγατέρες] S. δύο θυγατέρες· φέρε, φέρε. ibid. Καὶ αἱ τρεῖς αὗται] A. S. & Th. τρία δέ ἐστιν ἃ οὐ πλησθήσεται. ib. Οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν, ἱκανὸν] A. S. & Th. οὐκ εἶπαν, ἀρκεῖ. v.16. Ἔρως γυναικὸς] A. ἐποχὴ μήτρας. S. συνοχὴ μήτρας. ibid. Οὐ μὴ εἴπωσιν] Sch. οὐκ εἶπεν. v.17. Ἐκ τῶν φαράγγων.] A. & Th. χειμάρρου. v.18. Ἀδύνατά μοι νοῆσαι] A. ἐθαυμάσθησαν. a. interp. ἀδυνατοῦντα. v.19. Πετομένου] Sch. ἐν οὐρανῷ. ibid. Ὁδοὺς ὄφεως] A. S. & Th. ὁδόν. ib. Ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι] A. & Th. ὁδόν. S. ἐν νεάνιδι. v.20. Ὅταν πράξῃ] A. S. Th. & cat. ὡσεὶ φαγοῦσα καὶ ἀπονιψαμένη. v.21. Τὸ δὲ τέταρτον] S. τὰ δὲ τέσσαρα. v.23. Καὶ μισητὴ γυνὴ] S. καὶ γυνὴ μισουμένη ὅταν συνοικήσῃ. v.24. Σοφώτερα τῶν σοφῶν] Th. σοφία σεσοφισμένα. v.26. Χοιρογρύλλιοι] Sch. εἶδος ἰχθύος, ἤτοι οἱ λαγωοί, ἢ οἱ καλούμενοι οἶςροι. ibid. Οἱ ἐποίησαν] S. ἔταξαν. v.27. Εὐτάκτως] S. ὡς ψηφὶς πᾶσα. v.28. Ἐρειδόμενος] Th. ἐλλαμβανόμενος. ibid. Ὀχυρώμασι] A. S. & Th. ναοῖς. v.29. Ὁ καλῶς διαβαίνει] A. & Th. ἀγαθύνοντα πορείαν. v.30. Κτήνος] A. S. & Th. ἀπὸ προσώπου παντός. v.31. Ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν] A. & Th.

ἀλεκτρυὼν

ἀλεκτρυὼν νώτῳ. S. περιεσφραγισμένος τὴν ὀσφύν. v.32. Ἐὰν πρόῃ σεαυτὸν] Th. εἰ ἠφρόνησας ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι. ibid. Ἐν εὐφροσύνῃ] plur. ll. hab. εἰς εὐφροσύνην. ib. Καὶ ἐκτείνῃς χεῖρα] Th. καὶ ἐνενοήθης χεῖρα εἰς στόμα. v.33. Ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς] A. καὶ ἐκμύζησις θυμοῦ ἐξοίσει αἷμα. * Cap.31.v.1. Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται] hæc in ed. Lat. sunt cap. 31. A. ῥητὰ Λαμμοῦν. Th. ῥήματα Ῥεβουήλ. S. λόγοι Ἰαμουήλ. ibid. Χρηματισμὸς] A. ἄρμα. S. & cæteri, λῆμμα. v.3. Σὸν πλοῦτον] S. τὴν ἰσχύν σου. ibid. Καὶ βίον] A.S. & Th. τὰ σὰ χρήματα. ib. Ὑστεροβουλίαν] Th. εἰς μεταμέλειαν. v.5. Καὶ ὀρθὰ κρίνειν] A. & Th. καὶ ἀλλοιώσει κρίσιν υἱῶν πένητος. v.6. Τοῖς ἐν λύπαις] S. τῷ ἀπολλυμένῳ. v.7. Τῶν πόνων] S. κόπων αὐτοῦ. v.8. Λόγῳ θεοῦ] A. S. & Th. ἀλάλῳ. ibid. Καὶ κρίνε πάντας] S. εἰς κρίσιν πάντων υἱῶν ἀποιχομένων. v.9. Πένητα] Sch. πτωχόν. ibid. Ἀσθενῆ] quæ sunt infra cap.29. γυναῖκα ἀνδρείαν, &c. in nonnull. ll. hoc loco ponuntur. Sch. ἕως ὧδε, εἶτα τὸ τέλος παροιμίας.

Cap.25. v.1. Αὗται αἱ παιδεῖαι] in nonnull. ll. est, αὗται αἱ παροιμίαι. A. καί γε αὗται παραβολαὶ, ἃς μετῆραν ἄνδρες Ἐζεκίου. S. καὶ ἔτι αὗται παραβολαί. v.2. Τιμᾷ πρᾶγματα] sic quoque a. l. hab. in aa. est, τιμᾷν πράγματα. in aa. τιμᾷ πρόσταγμα αὐτοῦ. Procop. hab. τιμᾷν προστάγματα. A. & S. ἐξιχνιάσει ῥήματα. Sch. προστάγματα. v.3. Γῆ δὲ βαθεῖα] A. εἰς βάθος. ibid. Ἀνεξέλεγκτος] A. ἀνεξέτασος. S. ἀνεξερεύνητος. v.4. Τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον] S. κάθαιρε σκώρια ἐξ ἀργυρίου. v.5. Κτεῖνε] A. & Th. ἀπέλασον. ibid. Κατορθώσει] A. & S. ἑδρασθήσεται. Th. ἑτοιμασθήσεται. v.6 Ἐφίστασο] A.S. & Th. ἐπιστῇς. v.7. Ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε] S. ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, μὴ ἐξενέγκῃς εἰς πλῆθος ταχύ. v.9. Ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω] A S. & Th. δικασίαν σου δίκαζε ἐν ἑταίρῳ σου. v.10. Ἡ δὲ μάχη σου] Th. καὶ ὁ ψόγος σου οὐκ ἀποστραφήσεται. v.11. Ἐν ὁρμίσκῳ Σαρδίου] S. & Th. ἐν περιβλέπτοις ἀργυρίου. ibid. Οὕτως εἰπεῖν λόγον] A. & Th. λαλῶν ῥῆμα ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. S. λαλῶν λόγον ἐν καιρῷ αὐτοῦ. v.12. Εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν καὶ Σάρδιον πολυτελὲς] Sch. ἐνώτιον χρύσεον, καὶ πίνωσις χρυσῆ. v.14 Δόσει ψευδεῖ] S. ἀδίκῳ. v.15. Μαλακὴ] A. ἁπλῆ, sive, ἁπαλή. v.17. Σπάνιον εἴσαγε] S. ἀπόστειλον, φίμωσον πόδα σου ἀπὸ οἴκου ἑταίρου σου. v.18. Ἀκιδωτὸν] cæt. interpp. ἠκονημένον. v.20. Ὥσπερ ὄξος] S. ὥσπερ ὄξος ἐπὶ νίτρῳ, καὶ ᾄδων ἐν ᾄσμασιν ἐπὶ καρδίαν λυπηράν. v.23. Ἐξεγείρει νέφη] A. ὠδίνει ὄμβρον. S. διαλύει βροχήν. v.27. Τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους] S. ἐξερευνᾷν δὲ τιμὴν ἑαυτῷ δόξαν. Th. καὶ ἐξερευνῶντι δεδοξασμένα δόξαν.

Cap.26. v.1. Οὕτως οὐκ ἔστιν] S. & Th. οὐκ ἔπρεψεν. v.2. Ἀρὰ ματαία] A.S. & Th. κατάρα δωρεάν. v.3. Μάστιξ] A. & Th. κημός. S. φιμός. ibid. Ἔθνει παρανόμῳ] Th. σώματι ἀνοήτου. v.6 Ἐκ τῶν ὁδῶν] Procop. legit, ποδῶν. v.7. Ἀφελοῦ πορείαν] S. ἐξέλιπον κνῆμαι ἀπὸ χωλοῦ, καὶ παραβολὴ ἐν στόματι. ibid. Καὶ παρανομίαν] sic etiam Procop. legit, impressi quoque ll. ita hab. in cæt. ll. est, παροιμίαν. v.10. Συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν] Th. καὶ φιμῶν ἄφρονα, φιμοῖ χόλους. S. καὶ ὁ φράσσων ἄφρονα, ἐμφράσσει ὀργὰς αὐτοῦ. v.11 Οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ] A. & Th. ἀνόητος δευτερῶν ἐπὶ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ. v.14. Ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος] A. ἐπὶ στροφέα αὐτῆς. v.15. Ἐν τῷ κόλπῳ] A.S. & Th. ἐν τῇ μάλῃ. ibid. Οὐ δύναται ἐπεν-

ἐπενεγκεῖν] *A.&Th.* ἐμόχθησεν. *S.* ἀπενάρκησεν. v.16. Τοῦ ἐν πλησμονῇ] *S.* ὑπὲρ ἑπτὰ ἀποκεινομένους γνώμην. v.17. Κέρκου] *Th.* ὤτων. *S.* ὠτίου. v.18. Ἰώμενοι] *nonnulli ll.* hab. πειρώμενοι. *A.* κακοηθιζόμενοι. *S.* πειρώμενοι. v.19. Οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους] *S.* ἀνὴρ δολιῶν. ibid. Ὀφθῶσι] *S. Hier.* in apol. contra Rufin. qui insidiatur amicis suis, cum visus fuerit, dicit, ludens feci. *Procop.* vero legit, φωραθῶσι. v.20. Ἐν πολλοῖς ξύλοις] *S.* μὴ ὄντων ξύλων, ἀποσβεσθήσεται πῦρ. ibid. Οὐκ ἔστι δίθυμος] in *nonnull. ll.* est ὀξύθυμος. alicubi etiam legitur, οὗ δὲ οὐκ ἔστι θυμὸς, οὐχ ἡσυχασθήσεται μάχη. v.21. Λοίδορος] *A.* τονθρυστής. *S.* δόλιος. *Th.* γογγυστής. ibid. Εἰς ταραχὴν μάχης] *A.&Th.* ἀναξέναι δικασίαν. v.22. Λόγοι κερκώπων] *A.* λόγοι τονθρυστοῦ γοητικοί. *S.* λόγοι γογγυστοῦ ἐν παρέργῳ. *Th.* λόγοι ἐνδυμίου ὡς ἐξαπλούμενοι. sive, ἐνθυμίου. ibid. Τύπτουσιν] *A.S.&Th.* κατέβησαν. ib. Σπλάγχνων] *Sch.* κοιλίας. v.23. Χείλη λεῖα] in *quibusd. ll.* est, δόλια. *A.&Th.* καιόμενα. *S.* φλεγόμενα. ibid. Λυπηρὰν] in *nonnull. ll.* est, πονηράν. v.24. Χείλεσι πάντα ἐπινεύει] *A.S.&Th.* ἐν χείλεσιν αὐτοῦ ἐπιγνωσθήσεται μισῶν. ibid. Δόλους] *A.* ἐπίθεσιν. v.26. Ὁ κρύπτων ἔχθραν, &c.] *S.* καλύπτων μῖσος διὰ λήμματα, ἀποκαλυφθήσεται κακία αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ. v.27. Βόθρον. *A.&S.* διαφθοράν. v.28. Ἄστεγον] *A.S.&Th.* λεῖον. ibid. Ἀκαταστασίας] *S.* ὀλίσθημα.

Cap.27.v.1. Ἡ ἐπιοῦσα] *A.S.&Th.* ἡμέρα. v.2. Ἀλλότριος] *A.&S.* ξένος. v.4. Ἀνελεήμων] *S.* κατακνίζων. ibid. Ἀλλ' οὐδὲν ὑφίσταται ζῆλος] *Sch.* ζῆλος τῶν ἀμφοτέρων χαλεπώτερος. *a. interp.* τίς δὲ ὑποστήσεται κατὰ πρόσωπον; v.5. Κρυπτομένης φιλίας] *S.* ἡ φιλία κεκρυμμένη. v.6. Ἑκούσια] *A.* ἱκετικά. *S.&Th.* τεταραγμένα. v.7. Ἐνδεεῖ] *cæt. interpp.* πεινώσῃ. v.8. Ὅταν ἀποξενωθῇ] *S.* μετακινούμενος. v.9. Καταῤῥήγνυται δὲ] *A.* καὶ γλυκαίνει ἑταῖρον αὐτοῦ βουλῇ ψυχῆς. v.10. Ἀτυχῶν] *S.* ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς σου. *Th.* ἐπαγωγῆς. ibid. Φίλος ἐγγὺς] *cæt. interpp.* γείτων. v.11. Καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ] *S.* καὶ ἀποκριθήσομαι τῷ ὀνειδίσαντί με ῥῆμα. v.13. Ἀφελοῦ, &c.] *Sch.* ὧν ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον· ὑβρισταὶ γὰρ ὄντες ἀλλοτρίοις λυμαίνονται. ibid. Ὅστις τὰ ἀλλότρια] *A.S.&cæt.* ὅτι ἐνεγγυήσατο ἀλλότριον. *A.&Th.* addunt ex Hebr. καὶ περὶ ξένης ἐνεχυράσατε αὐτόν. v.15. Λοίδορος] *S.* μαχίμη. v.16. Βορέας σκληρὸς] *A.S.&cæt.* κεκρυμμένος Βορέας ἄνεμος, καὶ ἔλαιον δεξιᾶς αὐτοῦ καλέσει. v.18. Ὃς φυτεύει] *A.&S.* διατηρῶν. *Th.* φυλάττων. v.21. Πύρωσις] *Sch.* χωνευτήριον. v.22. Ἐὰν μαστιγοῖς] *A.&Th.* ἐὰν κόπτῃς τὸν ἄφρονα ἐν ὅλμῳ ἐν μέσῳ ἐμπτισσομένων ἐν ὑπέρῳ. v.23. Γνωστῶς ἐπιγνώσῃ] *Sch.* ἐκ τῶν καρπῶν. ibid. Ψυχὰς] *A.S.&Th.* πρόσωπα. ib. Ἐπιστήσῃς] *A.&Th.* θοῦ. *S.* τάξον. v.26. Ἄρνες] *Sch.* *** v.27. Εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων] *A.* εἰς ἄρτον οἴκου σου. *S.&Th.* εἰς τὰ δέοντα τοῦ οἴκου σου. *a. Sch.* Σύμμ. τῶν κορασίων σου.

Cap.28.v.2. Κρίσεις ἐγείρονται] *A.&Th.* πολλοὶ ἄρχοντες αὐτῶν. v.3. Ἀνδρείας ἐν ἀσεβείαις] *A.&Th.* ἀνὴρ ἄπορος καὶ συκοφαντῶν πτωχούς. ib. Λάβρος καὶ ἀνωφελὴς] *A.S.&Th.* ἀνεξικακῶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἄρτος. v.5. Ἐν παντὶ] *cæt. interpp.* πάντα. v.6. Πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ] *A.S.&Th.* περιπατῶν ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ. v.7. Ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν] *A.* καὶ νέμων συμβολοκόπους. v.8. Ἐλεῶντι] *aa. ll.* hab. ἐλεοῦντι. v.9. Καὶ αὐτὸς

προσέχων

προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται] A.S.& Th. καί γε προσευχὴ αὐτοῦ βδέλυγμα. v.10. Διελεύσονται ἀγαθὰ] A. et Th. κληροδοτηθήσονται, διελεῦνται. v.11. Καταγνώσεται] A. et Th. ἐξιχνιάσει. v. 13. Ὁ δὲ ἐξηγούμενος] A. et Th. ὁμολογῶν. S. ἐξαγορεύων. ibid. Ἀγαπηθήσεται] S. εὐοδωθήσεται. v.16. Βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων] S. ἡγούμενος, ἢ δυνάστης ἐνδεὴς συνέσεων. ibid. Μέγας συκοφάντης] Sch. καὶ πολύστρεβλον. ib. Μακρὸν χρόνον ζήσεται] Sch. βιώσεται βίον. v.17. Ἀγαπήσῃ σε] Sch. ἀναπαύσει σε. ibid. Ἔθνει παρανόμῳ] in nonnull. ll. hæc seqq. ὃς φράσσει τὰ ὦτα μὴ εἰσακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων. v.18. Ὁ πορευόμενος δίκαιος] A.& Th. τέλειος. v.19. Σχολὴν] A. & Th. κενὰ. a. interpr. ἀπραγίαν. v.20. Ἀξιόπιστος] A. πιστῶν. S. ἀληθής. ibid. Ὁ δὲ κακὸς] Sch. ὁ δὲ σπεύδων τοῦ πλουτεῖν, οὐκ ἀθωωθήσεται. v. 22. Βάσκανος] Sch. φθονερός. ibid. Ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ] S. ἔνδεια ἐπελεύσεται αὐτῷ. v.23. Γλωσσοχαριτοῦντος] A. παρὰ λειοῦντα γλῶσσαν. v.24. Ἀποβάλλεται] A.& Th. ἁρπάζων. S. ἀδικῶν. Sch. ἀποβιάζεται· ἀτιμάζει. ibid. Κοινωνὸς] A.S. & Th. μέτοχος. v.25. Ἄπιστος] in aa. ll. ἁπλός. A. πλατὺς ψυχῇ ἐρεθίζει ἀντιδικίαν. S. πλατύψυχος παροξυνεῖ κρίσιν. v.27. Ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται] Sch. οὐκ εὐοδωθήσεται. v. 28. Στένουσι δίκαιοι] A. S.& Th. κρυβήσονται.

Cap.29. v.1. Φλεγμαίνοντος αὐτοῦ] A.S.& Th. συντριβήσεται. v.2. Ἐγκωμιαζομένων δικαίων] A. ἐν τῷ πληθῦναι δικαίους. v.3. Ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας] A. νέμων πόρνας. v.4. Ἀνὴρ δὲ παράνομος] A. & Th. ἀφαιρεμάτων. v.6. Ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ] A. ἐν ἁμαρτίᾳ ἀνδρὸς παρανόμου προσκρούσεις. S. ἐν ἀδικίᾳ ἀνδρὸς πονηροῦ σκάνδαλον. v. 8. Ἄνομοι] in nonnull. ll. est, λοιμοί. et Sch. ἄνομοι. ibid. Ἐξέκαυσαν] S. ἐθυμίασαν. v.10. Ἐκζητήσουσι] S. ἐπιζητήσουσι. v.11. Σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος] S. ἐπ' ἐσχάτων καταπραΰνει αὐτόν. v.12. Οἱ ὑπ' αὐτὸν] A.S. et Th. λειτουργοὶ αὐτοῦ. Sch. ὑπηρέται. v.13. Ἀλλήλοις συνελθόντων] Sch. ἐλθόντων ἐπιτοαυτό. ib. Ἐπισκοπὴν ποιεῖται ἀμφοτέρων] A.S.& Th. φωτίζων ὀφθαλμοὺς ἀμφοτέρων ὁ κύριος. v.14. Εἰς μαρτύριον] A. εἰς ἔτι. S. εἰς ἀεί. a. interp. εἰς αἰῶνα. v.15. Παῖς δὲ πλανώμενος] A. ἐξαποστελλόμενος. S. νέος δὲ ἀφειμένος. ibid. Γονεῖς] Sch. μητέρα. v.17. Κόσμον] S. et Th. τρυφάς. v.18. Οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς] A. οὐκ ὄντος ὁραματισμοῦ ἀποσκεδασθήσεται λαός. v.21. Ὀδυνηθήσεται] S. ἔσται γογγυσμός. v.22. Ἐγείρει νεῖκος] nonnulli ll. hab. ὀρύσσει. S. ἐρεθίζει μάχην. v.23. Ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ] cæt. interpp. ὑπερηφανία ἀνδρὸς ταπεινώσει αὐτόν. ibid. Τοὺς δὲ ταπεινόφρονας] Sch. καὶ ταπεινόφρων ἀντιλήψεται δόξης. ib. Ἐρείδει δόξῃ] in nonnull. ll. est, ἐγείρει. v.24. Κλέπτῃ] A. μετὰ κλέπτου. * cap. 31. v.10. Γυναῖκα ἀνδρείαν] hæc, quemadmodum hic, in ed. Lat. sunt in fine Proverbiorum, c. 31. in nonnull. vero ll. Græc. sunt in fine cap. 24. v.11. Σκύλων] Sch. λαφύρων. v.12. Πάντα τὸν βίον] Sch. χρόνον. A.S. et Th. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς. v.13. Μηρυομένη ἔρια] A. S. et Th. ἐζήτησεν. a. interp. εὑραμένη. ibid. Εὔχρηστον] A. et Th. ἐν βουλῇ. S. ἐν θελήματι. v.14. Αὕτη τὸν βίον] nonnulli ll. hab. συνάγει δὲ αὐτῆς τὸν πλοῦτον. et Sch. βίον. v.15. Ἐκ νυκτῶν] A.S. et Th. ἔτι οὔσης νυκτός. ibid. Βρώματα] Th. σύνταξιν. S. πρόσταγμα. v.17. Ὀσφὺν αὐτῆς] A. et Th. τὸν νῶτον. ibid. Ἤρεισε] S. ἐ-

κραταίωσε

κραταιώσει. A. & Th. ἐκαρτέρωσε. v.18. Τὸ ἐργάζεσθαι] A.S.& Th. ἐμπορεία. v.19. Τὰ συμφέροντα] A.S.& Th. ἀνδρεία. ibid. Ἐρείδει] Sch. ἐκράτησεν. v.21. Ἐνδεδυμένοι εἰσὶ] Sch. ἐνδιδύσκονται. v.22. Χλαίνας] A.& Th. περιστρώματα. S. ἀμφιτάπους. v.23. Περίβλεπτος] S. γνωστός. ibid. Γερόντων] Sch. πρεσβυτέρων. v.24. Περιζώματα] Sch. ζώνην. ibid. Προσεχόντως] Sch. ἐν σοφίᾳ. ib. Καὶ τάξιν ἐστείλατο] S. καὶ νόμος ἐπίχαρις τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. Th. χάρις ἐπὶ γλώσσῃ αὐτῆς. v.25. Εὐφρανθήσεται] A. S.& Th. γελάσεται. v.27. Στεγναὶ διατριβαὶ] S. σκοπεύει πορείας. ibid. Σῖτα δὲ ὀκνηρὰ] Sch. ἄρτον ὀκνηρίας. v.28. Ἐπλούτησαν] A.S.& Th. ἐμακάρισαν αὐτήν. v.29. Ἐκτήσαντο πλοῦτον] nonnulli ll. hab. ἐποίησαν δύναμιν. a. interp. δυνατά. v.30. Συνετὴ εὐλογεῖται] A. φοβουμένη κύριον, αὕτη ὑμνηθήσεται. v.31. Χειλέων] A. S. et Th. χειρῶν. ibid. Καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις] S. αἰνείτω τὰ ἔργα αὐτῆς. A. καὶ ὑμνήσουσιν αὐτὴν ἐν πύλαις ποιήματα αὐτῆς.

ἘΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗ'Σ.

Cap.1.v.2. Ματαιότης ματαιοτήτων] Sch. οἱ λοιποὶ, ἀτμὸς ἀτμῶν. v.3. Τίς περισσεία] A. et S. τί πλέον ἀνθρώπῳ. ibid. Μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μοχθεῖ] A. κόπῳ ᾧ ἐκοπίασεν. v.4. Εἰς τὸν αἰῶνα] S. αἰώνιος. v.5. Εἰς τόπον αὐτοῦ ἕλκει] A. εἰσπνεῖ. v.6. Ἐκεῖ πορεύεται] S. καταντᾷ. v.7. Οὐκ ἔστιν ἐμπιμπλαμένη] S. οὐ πλημμυρεῖ. ibid. Εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χείμαρροι] S. εἰς τὸν τόπον ἀφ' οὗ οἱ ποταμοὶ πορεύονται, καὶ ἐκεῖ αὐτοὶ ἀναστρέφουσι. v.8. Ἔγκοποι] A. κοπιῶσιν. S. κοπώδεις. ibid. Οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν] S. ἀδύνατόν ἐστιν ἄνθρωπον ἐκνικῆσαι λέγοντα. v.9. Τὸ γενησόμενον] S. τὸ ἐσόμενον. ibid. Τὸ ποιηθησόμενον] S. τὸ μέλλον ἔσεσθαι. ib. Πρόσφατον] A.S. καινόν. v.10. Ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ] S. ἆρα ἔστι τι ὃ ἐρεῖ τις; ibid. Ἔμπροσθεν ἡμῶν] S. πρὸ ἡμῶν. v.11. Μετὰ τῶν γενησομένων] S. παρὰ τοῖς ἐσομένοις μετὰ ταῦτα. v.13. Ἔδωκα] S. προεθέμην. ibid. Τοῦ κατασκέψασθαι] A. ἐξερευνῆσαι. ib. Περισπασμὸν πονηρὸν] S. ἀσχολίαν. ib. Περισπᾶσθαι] S. ἀσχολεῖσθαι. v.14. Ματαιότης] A. ἀτμὸς, καὶ νομὴ ἀνέμου. v.15. Καὶ ὑστέρημα]S. ὑστέρημα μὴ δυνάμενον ἀναπληρῶσαι ἀριθμόν. v.16. Ἐν τῇ καρδίᾳ μου] A. et S. μετὰ τῆς διανοίας μου. ibid. Καὶ προσέθηκα σοφίαν] S. καὶ ὑπερέβαλον σοφίᾳ. v.17. Παραβολὰς] A. πλάνας. Th. παραφοράς. ibid. Καί γε τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος] Sch. ὅτι πρὸς τοῦτό ἐστι νομὴ ἀνέμου. v.18. Ἄλγημα] A. βάσανον.

Cap.2.v.1. Ματαιότης] A. ἀτμός. v.2. Περιφορὰν] aliquanto post scriptum est, παραφοράν. pro quo in *ll. impressis*, quemadmodum hic, περιφοράν. *S. Greg. Thaum.* in metaphrasi id sic explicat. καὶ γέλωτα μὲν εἰκῇ φερόμενον ἐπέχον. S. τὸν γέλωτα εἶπον θόρυβον. A. πλάνησιν. ibid. Τί τοῦτο] S. τί αὐτὴ ποιεῖς; v.3. Καὶ κατεσκεψάμην] A. et S. καὶ ἐνοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ibid. Καὶ καρδία μου ὡδήγησέ με] S. ἵνα τὴν καρδίαν μου μεταγάγω εἰς σοφίαν. ib. Τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνῃ] S. *Hier.* ex 70. ut obtinerem stultitiam. *Greg. Thaumat.* ἐγκράτεια δὲ λύεται ἐπιθυμίαν. ib. Τὸ ἀγαθὸν] S. τὸ συμφέρον. v.4. Ἐμεγάλυνα] Sch. μεγάλα ἐποίησά μοι ἔργα. v.6. Κολυμβήθρας] A. λίμνας. S. δεξαμενάς. v.8. Συνήγαγόν

μοι]

μοι] S.ἤθροισα ἐμαυτῷ. ibid. Περιουσιασμοὺς] A. οὐσίας. S.ποικίλια. ibid. Ἐντρυφήματα] A.τρυφάς. S. σπατάλας. ib. Οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας] A.κυλίκιον καὶ κύλικας. v.9.Ἐμεγαλυνώθην]S.μεγέθει ὑπερέβαλον. ibid.Προσέθηκα παρὰ πάντας] Greg.Thaum.τοσοῦτον ὑπερέβαλον τούτοις τοὺς πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντας. aa.vero ll. hab. καὶ προσέθηκα σοφίαν παρὰ πάντας. S. Hier. & adjeci sapientiam super omnes. ib.Ἔμπροσθέν μου] S. ἀπὸ ἔμπροσθεν ἐμοῦ. v.10.Ἤτησαν] S. ἐπεθύμησαν. ibid. Ἐν παντὶ μόχθῳ μου] S. ἐκ πάσης φιλοπονίας μου. v.11.Μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα] S.καὶ τὸν πόνον ὃν ἐπόνησα διαπραττόμενος. ibid. Ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος] A. ἀτμὸς καὶ νομὴ ἀνέμου. v.12.Παραφορὰν] in quibusd.ll. est, περιφοράν. & Sch. παραφοράν. ibid.Ἀφροσύνην] A.& S. πλάνην. ib.Ὅτι τίς ἄνθρωπος] A. τί γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἵνα παρακολουθήσῃ βουλῇ. ib.Ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς] S.Greg.ἔπειτα ἑαυτοῦ λαβόμενος, εἰς τὸ δέον ἐπεστρέψη.at S. Hier. qui possit ire post regem. ib. Τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν] in uno l. σὺν ὅσα ἐποίησεν αὐτήν. quæ ad verbum ex Hebr. versa sunt. S. Greg. φερόμενος ἀλόγως. aa. vero ll. hab.πάντα ὅσα ἐποίησεν ἐν αὐτῇ. S. Hieron. ante factorem suum. v.13.Ἀφροσύνην] S. ἀμαθίαν. v. 14. Συνάντημα ἓν] Sch. ἓν τέλος τὸ ἐπὶ πᾶσι φρονίμου καὶ ἄφρονος. v.15.Ἵνα τί ἐσοφισάμην] S. καὶ εἰς τί μοι ἡ σοφία μου; ib. Διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ] sic S. Greg. ὅπου γε τὰ φλυαρίας ῥεύματα ὥσπερ ἐκ πηγῆς ὁρμᾶται τῆς ἀφροσύνης. at S. Hier. in translatione hæc non hab. habet in commentariis, & quidem eo ordine, quo in aa.ll. Gr. sunt posita. διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ, ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης. v.17.Ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ] S. κακὸν γάρ μοι ἐφάνη τὸ ἔργον τὸ γινόμενον. v.18. Τῷ γινομένῳ μετ' ἐμὲ] in pler.ll. est, γενομένῳ, in nonnull. γενησομένῳ. & apud S. Hier. qui futurus est post me. v.19.Ἐξουσιάζεται] A.κυριεύσει. ibid.Ὦ ἐμόχθησα] S. εἰς ὅν. v.20.Ἐπέστρεψα]S.περιήχθην. ibid.Ἀποτάξασθαι] Sch.ἀποκαμεῖν. v.21. Ἐν ἀνδρείᾳ] Sch.γοργότητι. v.22.Ὅτι γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ] S. ὅτι γὰρ περιγίνεται. v.23.Ἀλγημάτων]A. βάσανος καὶ θυμός. ibid.Θυμοῦ] Sch. μόχθου. v.24.Ἐν μόχθῳ] S.ἀπὸ κόπου αὐτοῦ. v.25. Τίς πίεται] A. φείσεται. S. ἀναλώσει. v.26.Ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ] S. ἀρέσαντι αὐτῷ. ibid. Περισπασμὸν] S. ἀσχολίαν. ib.Τοῦ προσθεῖναι] A. τοῦ συλλέγειν καὶ τοῦ συναγαγεῖν.S. ἀθροῖσαι καὶ ἀποθέσθαι, ἵνα δοθῇ ἐκείνῳ ᾧ ἀρέσει τῷ θεῷ.

Cap.3.v.1. Πᾶσιν ὁ χρόνος] S. παντὸς ὥρα. ibid. Παντὶ πράγματι] S. πάσης χρείας. v.2. Ἐκτίλαι] S.ἐκριζῶσαι. v. 5. Βαλεῖν] Sch. ῥίψαι. ibid. Περιλήψεως] quidam ll. hab. περιλήμματος.& Sch. περιλήψεως. v.8.Τοῦ φιλῆσαι] A. ἀγαπᾶν. v.11.Καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ] S.καλὸν ἕκαστον ἐν καιρῷ ἰδίῳ. ibid.Ὅπως μὴ εὕρῃ] A.ὡς οὐχ εὑρήσει ἄνθρωπος. v.14. Αὐτὰ ἔσται] S.διαμενεῖ. v.15.Καὶ ὁ θεὸς ζητήσει] S. ὁ δὲ θεὸς ἐπιζητήσει ὑπὲρ τῶν ἐκδιωκομένων. v.16. Τῆς κρίσεως] A. δικαιοσύνης. ibid. Καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ εὐσεβὴς] sic quoque est in quibusd. aa. ll. & ita legit Lucif. Calar. l.1. pro S. Athanasio. vidi sub sole locum judicii, illic impius; & locum justi, illic pius. at S. Greg. εἶδον ἐν τοῖς κάτω μέρεσι, κολάσεως μὲν βάραθρον τοῦ δυσσεβοῦς δεχόμενον· εὐσεβέσι γὰρ χῶρον ἕτερον ἀνειμένον. in pler. vero ll.est, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ ἀσεβής. B. Hieron. &

locum justitiæ, ubi iniquitas. v.17. Τῷ παντὶ πράγματι] *A.* πάσης χρείας. v.18. Διακρινεῖ αὐτοὺς] *Sch.* τοῦ ἐλέγξαι αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι αὐτοῖς. v.19. Συνάντημα] *S.* Σύμβαμα. ibid. Καὶ πνεῦμα ἓν τοῖς πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν] *S.* καὶ ἀναπνοὴ ὁμοία πᾶσι· καὶ τί πλέον ἄνθρωπος κτήνους; *Th.* καὶ τίς περίσσεια παρὰ ἀνθρώπῳ; v. 20. Τόπον ἕνα] in *pler. ll.* seq. πορεύεται. & *S. Hier.* omnia vadunt ad locum unum. ibid. Τοῦ χοός] *S.* τῆς γῆς. v. 22. Ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν] *S.* τί γὰρ αὐτὸν ἄξει θεάσασθαι τὰ ἐσόμενα μετὰ ταῦτα;

Cap. 4. v. 1. Τὰς συκοφαντίας] *S.* τοὺς συκοφαντουμένους. ibid. Δάκρυον] *S.* δάκρυα. ib. Παρακαλῶν] *S.* παρηγορῶν παραμυθούμενος. v. 2. Ἐπῄνεσα] *S.* ἐμακάρισα. v.3. Ἐγένετο] *S.* ἐγεννήθη. ibid. Σὺν τὸ ποίημα] *S.* τὰ κακὰ ἔργα τὰ γινόμενα. v.4. Σύμπασαν ἀνδρείαν] *S.* σύμπασαν γοργότητα. v.5. Περιέβαλε τὰς χεῖρας] *S.* περιπλέκεται ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. v.6. Ἀναπαύσεως] *S.* μετὰ ἀναπαύσεως. ib. Ὑπὲρ πληρώματα] *S.* πληρώματα ἀμφοτέρων χειρῶν, καὶ κακώσεως πνεύματος. v.7. Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ] *S.* καὶ πάλιν ἀναστρέψας κατέμαθον. v.8. Καὶ οὐκ ἔστι] *S.* οὐ μὴ ἔσται δεύτερος. ib. Περασμὸς] *A.* τέλος. ib. Ἀγαθωσύνης] *S.* ἀγαθοῦ. ib. Περισπασμὸς] *S.* ἀσχολία. v.9. Ἀγαθοὶ οἱ δύο] *S.* εἰσὶν ἀμείνους δύο ἑνός· ἔχουσι γὰρ κέρδος ἀγαθόν. v.10. Μέτοχον] *A.* φίλον. *S.* ἑταῖρον. ibid. Καὶ μὴ ᾖ] *Sch.* οὐκ ἔστι. v.12. Ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς] *S.* ὑπερισχύσῃ τις ἑνός. ibid. Ἔντριτον. *S.* τετριπλωμένον, ἢ τριπλοῦν. v.13. Ὃς οὐκ ἔγνω [*A.* ὃς οὐ γνώσεται τοῦ φυλάξασθαι. v.14. Ὅτι ἐξ οἴκου, &c.] *S.* ὁ μὲν γὰρ ἐκ φυλακῆς ἐξῆλθε βασιλεῦσαι· ὁ δὲ καίπερ βασιλεὺς γεννηθεὶς, ἠπορήθη. v.15. Τοῦ νεανίσκου] *S.* παιδός. v.16. Οὐκ ἔστι περασμὸς] *A.* οὐκ ἔστι τέλος.

Cap. 5. v. 1. Καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν.] *A.* καὶ ἔγγιζε ὥστε ἀκούειν. ib. Κακὸν] sic etiam legit *S. Hier.* in *pler. ll.* est, τοῦ ποιῆσαι καλόν. v.2. Μὴ σπεῦδε] *S.* μὴ προπετὴς γίνου τῷ στόματί σου. ibid. Διὰ τοῦτο] *quidam ll.* hab. ἐπὶ τούτῳ. & *Sch.* διὰ τοῦτο. v.3. Παραγίνεται ἐνύπνιον] *S.* ἀποβήσεται ὄνειρος διὰ πλῆθος ἀνομίας. v. 4. Οὐκ ἔστι θέλημα] *S.* οὐ πάρεστι χρεία ἀφρόνων. v.5. Ἀγαθὸν] *S.* βέλτιον. v.6. Τοῦ ἐξαμαρτεῖν] *S.* ὥστε. ibid. Διαφθείρῃ] *A.* διαλύσῃ. v.7. Ὅτι ἐν πλήθει ὀνείρων] *S.* διὰ γὰρ πλήθους ὀνείρων, ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοί. v.8. Καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῖς] *S.* καὶ ὑψηλότερος ἐπάνω αὐτῶν. v.9. Ἐπὶ παντί ἐστι βασιλεὺς] *S.* ἐπὶ παντὶ αὐτός ἐστι βασιλεὺς τῇ χώρᾳ εἰργασμένῃ. v.11. Ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾶν] *S.* εἰ μὴ μόνον θεωρεία ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. v.12. Καὶ τῷ ἐμπλησθέντι] *S.* ἡ δὲ πλησμονὴ τοῦ πλουσίου οὐκ ἐᾷ καθεύδειν. v. 13. Ἔστιν ἀῤῥωστία] *S.* νόσος κακή. ibid. Εἰς κακίαν αὐτοῦ] *A.* εἰς πονηρὸν αὐτῷ. v. 14. Ἐν περισπασμῷ πονηρῷ] *S.* ἐπὶ ἀσχολίαν κακήν. v.15. Ἵνα πορευθῇ] *S.* ὃ συναπελεύσεται. v.16. Καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ;] *S.* τί οὖν περισσὸν αὐτῷ μοχθήσαντι; v.18. Ἰδοὺ ὃ εἶδον ἐγὼ ἀγαθὸν] *S.* ἐμοὶ οὖν ἐφάνη. ibid. Ἀριθμὸν ἡμερῶν] *S.* ψήφῳ. v.19. Καί γε πᾶς] *A.* ἀλλὰ καί. ibid. Λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ] *S.* καὶ ἀπολαῦσαι τῆς μερίδος αὐτοῦ.

Cap. 6. v. 1. Ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον] *S.* παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. v.2. Ἐξουσιάσει αὐτῷ] *S.* δίδωσιν. v.3 Οὐ πληρωθήσεται] *Th.* οὐ χορτασθήσεται. v.8. Ὅτι τίς περίσσεια] *S.* τί οὖν περισσόν. v.9. Ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν] *S.* βέλτιον προβλέπειν, ἢ ὁδεύειν αὐταρεσκείᾳ. v.10. Ἰσχυρότερος] in quibusd.

busd. ll. est, ἰσχυρȣ̃. & Sch. ἰσχυροτέρȣ. v.12. Τίς οἶδε τί ἀγαθὸν] S. τίς γὰρ οἶδεν ὃ συμφέρει.

Cap.7.v.1. Ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθὸν] S. ὑπὲρ μύρον εὐῶδες. v.2. Δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτȣ̃] S. προσέξει τῇ διανοίᾳ. v.3. Ἐν κακίᾳ] A. κακώσει. v.6. Ὡς φωνὴ τῶν ἀκανθῶν] Sch. διὰ γὰρ φωνῶν ἀπαιδεύτων ἐν δεσμωτηρίῳ γίνεταί τις. v.7. Περιφέρει] A. πλανήσει. S. θορυβήσει. ibid. Εὐγενείας αὐτȣ̃] nonnulli ll. hab. εὐλογίας αὐτȣ̃. v. 8. Ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων] S. βέλτιον τέλος λόγȣ τῆς ἀρχῆς αὐτȣ̃. ibid. Ὑψηλὸν πνεύματι] S. ὑψηλοκάρδιον. v.9. Ἐν πνεύματί σου] Sch. ἐπὶ στόματί σου. S. διὰ λόγων σου παροργίσαι. ibid. Ὅτι θυμὸς] S. ὀργή. v.10. Τί ἐγένετο] A. διατί. ibid. Ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ] S. οὐ γὰρ φρονίμως. v.12. Ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς] S. σκέπει σοφία, ὡς σκέπει τὸ ἀργύριον. ibid. Ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς] Sch. ἡ σοφία διασώσει τοὺς ἔχοντας αὐτήν. v. 14. Ζῆθι] S. ἔσο. ibid. Καί γε σὺν τούτῳ συμφώνως τȣ̃το] S. καὶ γὰρ τȣ̃το ἀνάλογον τούτȣ ἐποίησεν ὁ θεός, τȣ̃ μὴ εὑρεῖν ἄνθρωπον κατ' αὐτȣ̃ μέμψιν. v.15. Ἐν δικαίῳ αὐτȣ̃] S. τῇ δικαιοσύνῃ αὐτȣ̃. ibid. Ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτȣ̃] A. μακρυνῶν ἐν πονηρίᾳ αὐτȣ̃. a. interp. μακρόβιος. v.16. Δίκαιος πολὺ] S. πλέον. ibid. Μή ποτε ἐκπλαγῇς] S. ἵνα μὴ ἀδημονῇς πειρασμοῖς. v.18. Μὴ μιάνῃς] Sch. μὴ ἀνῇς. ibid. Ὅτι φοβουμένοις τὸν θεὸν] S. ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν θεὸν διεξελεύσεται τὰ πάντα. v.19. Βοηθήσει τῷ σοφῷ] A. ἐνισχύσει τὸν σοφόν. v.21. Καί γε εἰς πάντας λόγους] S. ἀλλὰ μηδὲ πᾶσι τοῖς λεγομένοις παράσχῃς τῇ καρδίᾳ σου. ibid. Καταρωμένου σε] S. λοιδορȣ̃ντος. v. 22. Ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε] A. ὅτι πρὸς πλεονάκις καιρȣ̃ πονηρεύσεται καρδία σου. ibid. Σὺ κατηράσω ἑτέρους] S. καὶ σὺ ἐλοιδόρησας ἄλλους. v.23. Ταῦτα ἐπείρασα ἐν τῇ σοφίᾳ] S. τούτων ἐπειράθην ἐν σοφίᾳ. ibid. Εἶπα, σοφισθήσομαι] S. ὑπέλαβον σοφὸς γενέσθαι. v.24. Τίς εὑρήσει] S. οὐδείς. v.25. Ἐκύκλωσα] A. περιῆλθον. ibid. Καὶ τȣ̃ κατασκέψασθαι] S. καὶ διαθρῆσαι. ib. Ψῆφον] A. λογισμόν. ib. Περιφορὰν] S. ἔννοιαν θορυβώδη. v.26. Εἰς χεῖρας αὐτῆς] S. αἱ χεῖρες. ibid. Ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ] S. ἀρεστὸς τῷ θεῷ. ib. Καὶ ἁμαρτάνων] S. ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς ἁλώσεται. v.27. Μία τῇ μιᾷ] A. ἓν πρὸς ἓν εὑρεῖν λογισμὸν ἐπιζητεῖ ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον. v.29. Πλὴν ἴδε] A. μόνον ἴδε. ibid. Ἐζήτησαν λογισμοὺς] S. περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην.

Cap.8.v.1. Τίς οἶδε σοφοὺς] A. τίς οἶδε σοφόν. v.2. Καὶ περὶ λόγου] S. καὶ παραβῆναι ὅρκον θεȣ̃ μὴ σπεύσῃς. v.4. Καθὼς βασιλεὺς ἐξουσιάζων λαλεῖ] S. διὰ τὸν λόγον βασιλέως ἐξουσιαστικὸν εἶναι. v. 5. Οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρὸν] S. οὐ πειραθήσεται πράγματος πονηρȣ̃. v.6. Καιρὸς καὶ κρίσις] S. καιρὸς χρείας καὶ τρόπος. ibid. Ὅτι γνῶσις τȣ̃ ἀνθρώπȣ] S. ἡ γὰρ κάκωσις τȣ̃ ἀνθρώπȣ πολλὴ κατ' αὐτȣ̃. v. 7. Ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων] S. ὅτι οὐκ ἐπίσταται. ibid. Ὅτι καθὼς ἔσται] S. τίς γὰρ τὰ ἐσόμενα ἀναγγελεῖ αὐτῷ; v.8. Οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμȣ] S. οὐδὲ ἔστι παραλλάξασθαι εἰς πόλεμον. ibid. Τὸν παρ' αὐτῆς] S. ἔχοντα αὐτήν. v.9. Τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος] A. καιρὸς ὡς ἐνεκείλισεν ὁ ἄνθρωπος. S. ἔστιν ὅτε ἐξουσίασεν ἄνθρωπος ἀνθρώπȣ εἰς κακὸν ἑαυτȣ̃. v.10. Καὶ ἐκ τȣ̃ ἁγίȣ] A. καὶ ἦλθον ἐκ τόπȣ ἁγίȣ. S. καὶ ὁπότε περιῆσαν, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἀνέστρεφον. ibid. Ὅτι οὕτως ἐποίησαν] S. ὡς δίκαια πράξαντες. v.11. Ὅτι οὐκ ἔστι γινομένη

 ἀντίρρη-

ἀντίῤῥησις] S. διὰ γὰρ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν ἀπόφασιν. ibid. Ἐπληροφορήθη ἡ καρδία] A. ἐτόλμησαν. S. ἀφόβως καρδία οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων κακουργοῦσιν· ἁμαρτὼν γὰρ ὁ κακοῦργος, ἀπέθανε μακροθυμίας γινομένης αὐτῷ. v.14. Ματαιότης] S. ἄπορον. ibid. Ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς] S. οἷς συμβαίνει κατὰ τὰ ἔργα τῶν ἀσεβῶν, καὶ εἰσὶ παράνομοι οἷς συμβαίνει ὡς πράξασι κατὰ τὰ ἔργα τῶν δικαίων. ib. Ματαιότης] S. ἄπορον. v.15. Καὶ αὐτὸ συμπροσέσται] S. ὃ μόνον συμπαρέσται. v.16. Ἐν οἷς ἔδωκα] S. διὸ ἔταξα. ibid. Περισπασμὸν] S. ἀσχολίαν. v.17. Καὶ εἶδον σύμπαντα] S. καὶ κατέμαθον, ὅτι πάντων τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ οὐ δύναται ὁ ἄνθρωπος ἐξευρεῖν. ibid. Σὺν τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον] S. οὐδὲ ἓν ἔργον πραττόμενον.

Cap.9.v.1. Καί γε ἀγάπην] S. πρός τε γὰρ, οὐ φιλίαν οὐδὲ ἔχθραν ἐπίσταται ὁ ἄνθρωπος. v.2. Ματαιότης ἐν πᾶσι] S. ἅπαντα ὅμοια. v.3. Παντὶ τῷ πεποιημένῳ] S. πᾶσι τοῖς συμβαίνουσιν. ib. Περιφέρεια] A. πλάνη. S. αὐθάδεια. ib. Καὶ ὀπίσω αὐτῶν] S. τὰ γὰρ τελευταῖα εἰς νεκρούς. v.4. Τίς ὃς κοινωνεῖ] S. τίς γὰρ εἰς ἀεὶ διατελέσει ζῶν; ib. Ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν] S. κυνὶ ζῶντι βέλτιόν ἐστιν, ἢ λέοντι τεθνηκότι. v.7. Ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ] S. μετ' εὐφροσύνης. ibid. Εὐδόκησεν] S. ἐξήτασεν. v.8. Μὴ ὑστερησάτω] S. οὐ μὴ διαλιπέτω. v.9. Ἴδε ζωὴν] S. ἀπόλαυσον ζωῆς. ibid. Πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου] sic quoque hab. *S. Hier. quidam* vero *ll.* πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς νεότητός σου τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, πάσας τὰς ἡμέρας ματαιότητός σου. *A.* πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτμοῦ σου. v.10. Ὅσα ἂν εὕρῃ] S. ἐφίκηται. v.11. Τοῖς κούφοις ὁ δρόμος] S. τὸ φθάσαι δρόμον. ibid. Ὁ πόλεμος] S. τὸ κρατῆσαι πολέμου. ib. Οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος] in *pler. ll.* est, οὐ τοῖς σοφοῖς ὁ ἄρτος, καί γε οὐ τοῖς συνετοῖς. S. πορίσαι τροφήν. ib. Συναντήσεται] S. συγκυρήσει. v.12. Τὸν καιρὸν αὐτοῦ] S. τὴν συντέλειαν αὐτοῦ. ibid. Ἀμφιβλήστρῳ κακῷ] A. πονηρῷ. v.13. Καὶ μεγάλη ἐστὶ πρός με] A. παρ' ἐμοί. S. καὶ μεγάλη δοκεῖ μοι. v.14. Χάρακας] S. ἀποτείχισμα. v.16. Ἐξουδενωμένη] S. καταφρονήθη. v.17. Ἐν ἀναπαύσει, &c.] *Sch.* μετὰ ἡσυχίας, μᾶλλον ἢ κραυγὴ ἐξουσιάζοντος ἐν ἀνοήτοις. v.18. Σκεύη πολέμου] A. πολεμικά. ibid. Ἀγαθωσύνην πολλήν] S. ἀγαθὰ πολλά.

Cap.10.v.1. Μυῖαι θανατοῦσαι] *Sch.* μυιῶν θάνατος σήψει ἔλαιον εὐώδες μυρεψοῦ. v.3. Ἃ λογιεῖται] S. ἃ ὑπολαμβάνει. v.4. Ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ] S. ἄρχοντος ἐπέλθῃ σοι, τοῦ τόπου σου μὴ ἐκστῇς, ὅτι σωφροσύνη παύσει ἁμαρτήματα πολλά. v.5. Ἔστι πονηρία] S. ἔστι κακόν. ibid. Ὡς ἀκούσιον ἐξῆλθε] S. ἐν ἀγνοίᾳ ἐξελθὸν ἐξ ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιάζοντος. v.6. Ἐδόθη ὁ ἄφρων] A. ἔδωκε τὸν ἄφρονα ἐν ὑψώμασι μεγάλοις. ibid. Καὶ πλούσιοι] S. πλουσίους γὰρ ταπεινοὺς καθημένους. v.8. Βόθρον] *Th.* Βόθυνον. v.9. Ἐξαίρων λίθους] A. μεταπιθῶν λίθους σπασθήσεται. S. μετεωρῶν λίθους κακωθήσεται. v.10. Περίσσεια ἀνδρεὶ οὐ σοφία, &c.] hæc *S. Greg.* sic explicat: οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ συγκομίζων, καὶ ἐπαύξων αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ ἄδικον καὶ ὠκύμορον δύναμιν. in *pler.* vero *ll.* est, περίσσεια τοῦ ἀνδρείου σοφία. S. περιέχει γὰρ ὁ γοργευσάμενος εἰς σοφίαν. sic quoque supra cap. 2. & cap. 4. *Symm.* pro ἀνδρείαν, ponit γοργότητα. v.11. Ἐν οὐ ψιθυρισμῷ] A. ἀπούσης ἐπῳδῆς. S. ἐν οὐκ ἐπαοιδῷ. v.14. Καὶ ἄφρων] S. καὶ ἀνόητος πολλὰ λαλήσει. ibid. Τί τὸ γενόμενον]

μενον] S. τὰ γινόμενα, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ ἐσόμενα. v.15. Τῶν ἀφρόνων κακώσει] in nonnull. ll. est, τῶν ἀφρόνων κοπώσει. & Sch. τοῦ ἄφρονος κακώσει. ibid. Ὅς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι] S. οὐ γὰρ ἐπίσταται ἀπελθεῖν εἰς πόλιν. v.16. Οὐαί σοι πόλις] S. γῆ. v. 17. Φάγονται ἐν δυνάμει] S. μετὰ ἀνδραγαθίας. v. 19. Καὶ τοῦ ἀργυρίου] S. ἀργύριον δὲ ἐυχρηστήσει εἰς πάντα. v.20. Μὴ καταράσῃ] S. λοιδορήσῃς. ibid. Ἔχων πτέρυγας] A. πτερωτά.

Cap.11.v. 3. Ἐκχέουσι] A. ἐκκενώσουσι. ibid. Ξύλον] S. δένδρα. ib. Ἐκεῖ ἔσται] S. διαβλαστάζονται. v.5. Ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων] A. ἐν ᾧ οὐκ εἶ σὺ εἰδώς. S. μὴ οἶδας πότερον παρέσται ὁ ἄνεμος. v.6. Ἐν τῷ πρωΐ] S. πρώϊμον. ibid. Καὶ ἐν ἑσπέρᾳ] S. ἀλλὰ καὶ ὄψιμον· καὶ μὴ καταλιμπανέτω ἡ χείρ σου. ib. Στοιχήσει.] A. εὐθετήσει. S. εὑρήσει. v.8. Ἐν πᾶσιν αὐτοῖς] S. καὶ διὰ πάντων εὐφρανθήσεται. ibid. Μνησθήσεται τὰς ἡμέρας] A. μεμνήσθω τῶν ἡμερῶν. v.9. Ἀγαθυνάτω σε] S. ἐν ἀγαθῷ ἔσω.

Cap.12.v.1. Ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν] S. πρὶν ἐλθεῖν τὰς ἡμέρας τῆς κακώσεώς σου. v.2. Ἕως οὗ] S. πρίν. v.3. Διαστραφῶσιν ἄνδρες] S. διαφθαρῶσιν οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροί. ibid. Καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι] S. καὶ ἀργηθῶσιν οἱ μύλοι. ib. Αἱ βλέπουσαι] S. αἱ ὁράσεις διὰ τῶν ὀπῶν. v.4. Ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς] S. ἀχρειωθείσης τῆς φωνῆς. ibid. Καὶ ταπεινωθήσονται] A. καὶ κλιθήσονται πάντα τὰ τῆς ᾠδῆς. v.5. Καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄψονται] in aa.ll. est, καί γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται. S. Hier. sed & ab excelsis timebunt. sunt autem affinia Hebr. verba, quorum alterum, timere, significat, alterum, viderei in Hebr. quidem est, timebunt. at S. Hier. scribit S. interpretatum esse; super hæc etiam de excelso videbunt. ib. Καὶ θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ] A. τρόμῳ τρομήσουσιν ἐν τῇ ὁδῷ. ib. Καὶ διασκεδασθῇ] S. καὶ διαλυθῇ ἡ ὑπόπονος. v.6. Ἕως οὗ μὴ ἀνατραπῇ] S. καὶ πρινὴ κοπῆναι ἀπὸ σχοινίου τοῦ ἀργυρίου. ibid. Καὶ συντριβῇ τὸ ἀνθέμιον] S. καὶ ἐλαθῇ τὸ περιφερὲς, καὶ συνθραυσθῇ. v. 8. Ματαιότης ματαιοτήτων] A. ἀτμὸς ἀτμίδων. v.9. Καὶ περισσὸν] S. περισσότερον. ibid. Οὖς ἐξιχνιάσεται] A. ἠνωτίσατο καὶ ἠρεύνησε. v. 20. Πολλὰ ἐζήτησεν ἐκκλησιαστής] S. κατεσκεύασε παροιμιαστής. ibid. Θελήματος, καὶ] A. χρείας, καὶ συνέγραψεν ὀρθῶς. Sch. χρειώδεις. v.11. Ἧλοι πεφυτευμένοι] cat. ll. hab. πεπυρωμένοι. S. Hier. & quasi clavi in altum defixi. S. Greg. ἐπεγείρει ψυχὰς, καὶ νύττει οὐχ ἧττον τὰ τῶν σοφῶν παραγγέλματα, ἢ διατίθεται τὰ σώματα βουκέντρῳ, ἢ ἥλῳ ἐμπεπαρωνηθέντα. Sch. Ἀκ. καὶ Θ. πεφυτευμένοι· πεπηγότες. ibid. Συνθεμάτων] Sch. συνταγμάτων, συναντημάτων. v.12. Φύλασσε] Sch. φύλαξαι. v.13. Τοῦτο πᾶς ἄνθρωπος] Sch. τοῦτο γὰρ ὅλος ὁ ἄνθρωπος. v.14. Ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα] A. πᾶσαν γὰρ πρᾶξιν. ibid. Ἐν παντὶ παρεωραμένῳ] S. περὶ παντὸς παρεωραθέντος, ἐάν τε ἀγαθὸν, ἐάν τε κακόν.

ᾎΑΣΜΑ.

Cap.1.v.4. Εἵλκυσάν με] A. ἕλκυσόν με. S. ἕλκε με. ibid. Εἰσήνεγκέ με] S. εἰσαγαγέτω με. ib. Ἀγαλλιασώμεθα] S. ἱλαρυνθῶμεν. ib. Εὐθύτης ἠγάπησέ σε] S. οἱ εὐθεῖς οἱ ἀγαπῶντές σε. v.5. Μέλαινα] Sch. εὐπρεπής. ibid. Δέῤῥεις] A.& S. σκηναί. v.6. Παρέβλεψέ με] A. συνέκαυσέ με. S. παρεώρακέ με. Th. περιέφρυξέ με. ibid. Ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί]

 S. διεμα-

S. διεμαχέσαντό μοι κατεστάθην φύλαξ ἀμπελώνων. v.7. Περιβαλλομένη] S. ῥεμβομένη. v. 8. Ἔξελθε σὺ] S. ἐξελθοῦσα πορεύου κατὰ τὰ ἴχνη τῶν ποιμνίων. A. ἔξελθε σεαυτῇ. a. interp. ἔξελθε σὺ ὅπισθεν. ibid. Τῶν ποιμένων] Sch. ποιμνίων σου. S. παρὰ τὰς σκηνὰς τῶν ποιμένων. v.11. Ὁμοιώματα χρυσίου] S. περίβλεπτα χρυσία. V. ed. στρεπτοῦ χρυσίου. ibid. Μετὰ στιγμάτων] S. ποικιλμάτων. V. ed. ἐν κέγχροις. a. interp. μετὰ ῥαντῶν. v.12. Ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ] A. ὅτε ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ. S. ἐν ἀναπαύσει. v.13. Ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς] A. ἀπόδεσμος σμύρνης. ibid. Ἀδελφιδός μου] S. ὁ ἀγαπητός μου. V. ed. ὁ ἑταῖρός μου. ib. Αὐλισθήσεται] S. αὐλιζόμενος. v. 14. Τῆς κύπρου] V. ed. κύπειρος. ibid. Ἀμπελῶσιν ἐν γαδδὶ] S. τοῖς ἐν γαδδί. v.15. Ἡ πλησίον μου] A. φίλη μου. S. ἑταίρα μου. v.16. Καί γε ὡραῖος] VI. ed. τερπνός. ibid. Σύσκιος] A. εὐθαλής. v.17. Φατνώματα] S. αἱ φατνώσεις. ibid. Κυπάρισσοι] A. βοράτιναι.

Cap.2. v.1. Κρίνον τῶν κοιλάδων] A. καλύκωσις τοῦ Σαρών. v. 2. Ἡ πλησίον μου] A. φίλη. V. ed. ἀγαπητή. v.3. Ἀδελφιδός μου] S. ὁ ἀγαπητός μου. ibid. Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ] S. ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ. ib. Ἐν λάρυγγί μου] S. τῷ φάρυγγί μου. v.4. Οἶκον τοῦ οἴνου] S. εἰς τὸν οἰνῶνα. ibid. Τάξατε ἐπ᾽ ἐμὲ ἀγάπην] S. ἐπισωρεύσατέ μοι ἀγάπην. v.5. Στηρίσατέ με ἐν μύροις] S. ἐπανακλίνετέ με ἐν ἄνθει. ibid. Στοιβάσατέ με] Sch. περικυκλώσατέ με. ib. Τετρωμένη ἀγάπης] S. τετρωμένη γὰρ φίλτρῳ. v.6. Περιλήψεταί με] S. περιπλεκέσθω μοι. v.7. Ἐξεγείρητε] Sch. ἐξυπνίσητε. ibid. Ἕως οὗ θελήσει] Sch. ἕως ἄν. v.8. Ἀδελφιδοῦ μου] S. ἀγαπητοῦ μου. cat. interpp. πατραδέλφου μου. v.9. Νεβρῷ ἐλάφων.] A. τῷ πώλῳ τῶν ἐλάφων. v.10. Ἀποκρίνεται] S. φθεγξάμενος. v.11. Παρῆλθεν] S. διεπέρασεν. v.12. Τῆς τομῆς ἔφθακε] S. τῆς κλαδεύσεως ἤγγικε. v. 13. Ἐξήνεγκεν] A. περιέβαλεν. ibid. Ἄμπελοι κυπρίζουσιν] S. καὶ τῶν ἀμπέλων ἡ οἰνάνθη. v.14. Τὴν φωνήν σου] Sch. τοὺς λόγους σου. v.15. Πιάσατε] Sch. συλλάβετε. ibid. Ἀφανίζοντας] S. διαφθείροντας. v. 16. Κἀγὼ αὐτῷ ὁ ποιμαίνων] S. κἀγὼ αὐτοῦ, τοῦ ποιμαίνοντος τὰ ἄνθη. Sch. ὁ νεμόμενος ἐν τοῖς κρίνοις. v.17. Ἕως οὗ διαπνεύσῃ] A. ἕως κοπάσῃ. ibid. Κινηθῶσιν] S. κλιθῶσιν.

Cap.3. v.3. Οἱ τηροῦντες] A. οἱ φυλάσσοντες. S. οἱ φύλακες, οἱ περιοδεύοντες. v.4. Οὐκ ἀφῆκα αὐτὸν] Sch. οὐκ ἀνήσω. v.5. Ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ] Sch. οἱ λοιποί, κατὰ τῶν δορκάδων, καὶ κατὰ τῶν ἐλάφων τοῦ ἀγροῦ. v.6. Ὡς στελέχη] S. ὡς ἀναθυμίασις. ibid. Κονιορτῶν] Sch. χνοός. v.8. Ἀνὴρ, ῥομφαία αὐτοῦ] A. ἀνδρὸς, μάχαιρα αὐτοῦ. ibid. Ἀπὸ θάμβους] A. ἀπὸ πτοήσεως. S. διὰ φόβους νυκτερινούς. v.10. Ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον] V. ed. τὸ μέσον αὐτοῦ ἐψηφολόγησεν.

Cap.4. v.1. Ἐκτὸς τῆς σιωπήσεως] V. ed. ἀπὸ πλήθους τοῦ κάλλους σου. v.2. Διδυμεύουσαι] A. διδυμοτόκοι. v.3. Κόκκινον] A. ἐκ κόκκου. ibid. Μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου] S. αἱ παρειαί σου σκεπόμεναι καλύμματι. v.4. Εἰς θαλπιὼθ] A. εἰς ἐπάλξεις. S. ὕψη. v.6. Διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν] A. κοπάσῃ ἡμέρα καὶ κλιθῶσιν. ibid. Πρὸς τὸν βουνὸν] S. εἰς τὴν νάπην. v.8. Ἀπὸ Λιβάνου] S. ἀπὸ τοῦ. ibid. Ἀρχῆς πίστεως] A. ἀμανά. ib. Μανδρῶν] A. κατοικητηρίου. v.9. Ἐκαρδίωσας] V. ed. ἐθάρσυνάς με ἐθάρσυνας. ibid. Ἑνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν] A. ἐν ἑνί. S. δι᾽ ἑνός. ib. Ἐν μιᾷ ἐνθέματι]

μαλι] A. ἐν ἑνὶ πλοκάμῳ ἀπὸ τραχήλου σου. S. τῶν ὁρμίσκων τοῦ τραχήλου σου. v.10. Τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου] hæc in pler. codd. geminantur. A. ἐκαλλωπίσθησαν. S. ὡραιώθησαν. ibid. Ἀπὸ οἴνου] S. ὑπὲρ οἶνον. v.11. Κηρίον] A. γλυκασμόν. S. μέλι. v.13. Ἀκροδρύων] S. ὀπωρῶν. v.14. Σμύρνα ἀλώθ] A. καὶ ἀλωή. S. καὶ θυμίαμα. v.15. Καὶ ῥοιζοῦντος] V. ed. ῥεόντων. v.16. Ῥευσάτωσαν] A. ῥυήτωσαν. ibid. Ἀκροδρύων] A. & S. ὀπωρῶν.

Cap.5. v.1. Ἔφαγον ἄρτον μου] S. ἐνεμήθην τὸν δρυμόν μου. ibid. Μεθύσθητε ἀδελφοί] A. & S. ἑταῖροι ἀδελφιδοί. v.2. Ψεκάδων νυκτὸς] A. & S. νυκτερινῶν. v.4. Ἡ κοιλία μου ἐθροήθη] S. τὰ ἔντερά μου ἐταράχθη. v.5. Ἐπὶ χεῖρας] Sch. ἐπὶ θύρας. v.6. Ἀδελφιδός μου παρῆλθε] A. ἔκλινε· παρῆλθε. S. ἀπονεύσας παρῆλθε. ibid. Ψυχή μου ἐξῆλθεν] S. ψυχή μου ἐξήρχετο λαλοῦντος αὐτοῦ. v.7. Ἐτραυμάτισάν με] A. ἐμωλώπισάν με. ibid. Τὸ θέριστρόν μου] Sch. τὸ κάλυμμά μου. v.10. Λευκὸς] S. λαμπρός. ibid. Ἐκλελοχισμένος] A. ἐκλελεγμένος. S. ἐπίλεκτος. v.11. Χρυσίον κεφὰζ] A. λιθέα τοῦ χρυσίου. S. χρυσίον. Th. ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ. v.12. Πληρώματα] A. ἐκχύσεις. v.13. Φιάλαι] A. πρασιαί. ibid. Σμύρναν πλήρη] A. ἐπίλεκτον. S. πρωτείαν. v.14. Πεπληρωμέναι Θαρσὶς] S. πλήρεις ὑακίνθων. VI. ed. χρυσολίθων. v.15. Μαρμάρινοι] A. & Th. Πάρινοι.

Cap.6. v.1. Ποῦ ἀπῆλθεν] A. ἐπορεύθη. S. ἀνεχώρησεν. v.2. Φιάλας] A. & S. πρασιάς. ibid. Ποιμαίνειν] A. S. & VI. ed. τοῦ νέμεσθαι. v.3. Ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις] VI. ed. τῷ νεμομένῳ ἐν τοῖς κρίνοις. v.4. Ὡς εὐδοκία] A. κατ' εὐδοκίαν. S. εὐδοκητή. V. ed. ἕως εὐδοκῶ. ibid. Θάμβος ὡς τεταγμέναι] S. ἐπίφοβος ὡς τάγματα παρεμβολῶν. v.5. Ἀπεναντίον μου] A. ἀπὸ κατέναντί μου. ibid. Ἀνεφάνησαν] in quibusd. ll. est, αἳ ἀνέβησαν. & Sch. ἀνεφάνησαν. v.6. Κεκαρμένων] S. ἀμνάδων. ibid. Σπαρτίον κόκκινον] Sch. νῆμα κόκκινον. A. τῆς κόκκου. ib. Ἡ λαλιά σου] S. διάλεξίς σου καλή. v.7. Ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου] S. σκεπόμεναι καλύμματι. v.9. Μακαριοῦσιν] A. & S. ἐπῄνεσαν. v.10. Ἐκκύπτουσα] Sch. ἀναβαίνουσα. ibid. Θάμβος ὡς τεταγμέναι] S. ἐπίφοβος μετὰ σίφους. a. interp. ὡς ἐπιφάνεια. V. ed. ἐπιφανὴς ὡς μεγαλυνόμεναι. VI. ed. καταπληκτικὴ ἐν μεμεγαλυμμέναις. v.11. Ἰδεῖν ἐν γεννήμασι τοῦ χειμάρρου] S. καταμαθεῖν τὰς ὀπώρας τῆς φάραγγος. a. interp. ἰδεῖν τὸν καρπὸν τῶν χειμάρρων. v.12. Οὐκ ἔγνω] in nonnull. ll. est, οὐκ ἔγνω. A. οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου. S. οὐκ οἶδα, ἡ ψυχή μου ἠπόρησέ με. ibid. Ἔθετό με] V. ed. ἔθου με εἰς ἅρμα λαοῦ ἡγουμένου. v.13. Σουναμῖτις] S. ἡ ἐσκυλευμένη. A. ἡ εἰρηνεύουσα. ibid. Ὀψόμεθα] Sch. ὁραματισθησόμεθα. ib. Τί ὄψεσθε ἐν Σουναμίτιδι;] A. τί ὁραματισθήσεσθε ἐν εἰρηνευούσῃ; ibid. Ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ] Sch. διερχομένην ὡς χορὸν τῶν παρεμβολῶν. S. τὴν ἐσκυλευμένην ἐν τρώσεσι τῶν παρεμβολῶν.

Cap.7. v.1. Ναδὰβ] Sch. ἑκουσιαζομένου. S. ἡγεμόνος. v.2. Θημωνία σίτου] S. ὡς σωρός. v.4. Λίμναι] S. κολυμβήθραι. ibid. Θυγατρὸς πολλῶν] S. θυγατέρων πλήθους. v.5. Καὶ πλόκιον] Sch. καὶ ἡ διακόσμησίς σου ὡς πορφύρα βασιλέως περιδεδεμένη εἰλήμασι. a. Sch. δεδεμένη βερατείμ. v.6. Ἐν τρυφαῖς σου] A. θυγάτηρ τρυφῶν. a. interp. ἀγαπητὴ ἐν σπατάλαις. v.7. Τοῦτο μέγεθός σου] A. αὕτη ἀνάστασίς σου. S. αὕτη ἡλικία σου. v.8. Τῶν ὕψεων αὐτοῦ] S. τῶν βαΐων. v.9. Πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου] S. ἁρμόζων τῷ ἀγαπητῷ μου. ibid. Ἱκανούμενος ἐν χείλεσι] S. περιτιθέμενος χείλεσι.

λεσι. *A*. χείλεσι καὶ ὀδῦσι. v. 12. Ἐι ἤνθησεν] *A*. & *VI.ed*. εἰ ἐβλάστησεν. ibid. Ἤνθησαν] *A*. ἤνοιξαν. v. 13. Ἐτήρησά σοι] *S*. & *A*. ἀπέκρυψά σοι.

Cap. 8. v. 1. Τίς δῴη σε] *A*. τίς δώσει σε ὡς ἀδελφὸν ἐμοί; ibid. Εὑροῦσά σε ἔξω, φιλήσω] *S*. ἵνα εὑροῦσά σε ἔξω, φιλήσω σε. *a. interp*. ἐν ἀγρῷ. *a*. εὑρήσω σε ἐν ἀγορᾷ, φιλήσω σε. ib. Καί γε ὀυκ ἐξουδενώσουσί με] *VI.ed*. καὶ μηδεὶς ἐξουδετελίζῃ με. *A*. ὀυκ ἔτι μυκτηρίσουσί με. v. 2. Συλλαβοῦσης με] in *nonnull.ll*. seq. διδάξεις με. & *S. Ambr*. ibi docebis me. ibid. Μυρεψικοῦ] *S*. ἠρτυμένου. v. 4. Ἐν ταῖς δυνάμεσι] *Sch*. ἐν ταῖς δορκάσιν ἢ ἐν ἐλάφοις τῆς χώρας. v. 5. Ἡ ἀναβαίνουσα] *Sch*. adjungit, ἐκ τῆς ἐρήμου. ibid. Ἐπιστηριζομένη] *Orig*. interprete *S. Hier*. hæc ita explicat, quasi verior sit lectio, ἐπιστηθιζομένη. *VI.ed*. ἐπερειδομένη. ib. Ὑπὸ μῆλον] *A*. ὑποκάτω τοῦ μήλου. *S*. ὑπὸ τὴν μηλέαν. ib. Ἐκεῖ ὠδίνησε] *A*. ἐκεῖ διεφθάρη. *S*. ὅπου. v. 6. Θές με] *Sch*. περίθου. ibid. Ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος] *S*. ὅτι ἀκαταμάχητος ὡς θάνατος ἡ ἀγάπη. ib. Περίπτερα αὐτῆς] *Sch*. λαμπάδες αὐτῆς λαμπάδες πυρός. *S*. αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς ὁρμαὶ πύριναι. *VI. ed*. ἀνθρακες αὐτῆς ἀνθρακες πυρός. v. 7. Πάντα τὸν βίον αὐτοῦ] *A*. σύμπασαν ὕπαρξιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ibid. Ἐν τῇ ἀγάπῃ] *S*. ὑπὲρ τῆς ἀγάπης, ἐξουδετελιζόμενος ἐξουδετελισθήσεται. v. 8. Ἀδελφὴ ἡμῶν μικρά] *V. ed*. ἀδελφὴ ἡμῶν ἔτι μικρά, καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχεις. v. 9. Διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν] *V. ed*. ἐπάνω αὐτῆς. *S*. περισφίγξωμεν αὐτὴν σανίσι κεδρίνοις. v. 10. Ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ] *A*. τότε ἐγενόμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εὑρίσκουσα εἰρήνην. v. 11. Ἐν Βεελαμὼν] *Sch*. ἐν ἔχοντι πλῆθος. *a. Sch*. ἐν κατοχῇ ὄχλου. ibid. Ἀνὴρ οἴσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ] in *nonnull.ll*. est, ἐν καιρῷ. *Sch*. ἐνέγκῃ ὑπὲρ καρποῦ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου. v. 12. Ἀμπελών μου] *Sch*. ἀμπελὼν ἐμὸς εἰς πρόσωπόν μου. ibid. Διακόσιοι] *Sch*. δισχίλιοι. v. 13. Ὁ καθήμενος] *S*. οἱ καθήμενοι. ibid. Προσέχοντες] *Sch*. ἀκροῶνται. v. 14. Ἀρωμάτων] *Sch*. ἡδυσμάτων.

ΗΣΑΙΑΣ.

Cap. 1. v. 4. Παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ] sic etiam *a. cod*. hab. in *plerique* vero *ll*. hæc seqq. ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω. quæ *S. Basil*. ait addita esse ex *Theodotionis* edit. à *Procop*. *Aq*. tribuuntur. v. 6. Ὁλοκληρία, οὔτε τραῦμα] ita *S. Basil*. apud *Procop*. vero, itemque apud *Cyrill*. ὁλοκληρία· τραῦμα, μώλωψ, πληγὴ φλεγμαίνουσα. v. 8. Σικυήρατῳ] *S. Basil*. σικυήρατόν ἐστι τόπος προσκαίρων καὶ ὀλιγοχρονίων καρπῶν οἰστικός, τέρψιν τινὰ μᾶλλον, ἢ ὠφέλειαν παρεχομένων. v. 25. Καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν καὶ] in *quibusd. ll*. est, καὶ πυρώσω σε εἰς καθαρόν. in *quibusd*. καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν τοὺς ἀπειθοῦντας, καὶ ἀφελῶ. *S*. καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν τὴν σκωρίαν σου. *Th*. τὸ γιαρτῶδές σου. v. 30. Τερέβινθος] *Sch*. τερέβινθος φυτόν ἐστιν ἐν ξηροῖς τόποις φυόμενον, κλάδους ἔχον καλεσκληκότας.

Cap. 2. v. 1. Περὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ περὶ Ἱερουσαλὴμ] *S*. ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας καὶ ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ. v. 21. Θραῦσαι τὴν γῆν] in *aa.ll*. hæc seqq. παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ ἀνθρώπου, οὗ ἀναπνοὴ ἐν μυκτῆρι αὐτοῦ· ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη; quæ *S. Hier*. dicit 70. prætermisisse, & in *Gr. exemplarr*. ab *Orig*. sub asteriscis de edit. *Aq*. addita esse: itemque *B. Cyrill*. apud *Procop*. habentur sub asterisco. *S. Basil*. τοῦτο ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ κείμενον, ἐκ τῶν λοιπῶν μετεκομίσθη.

Cap.

Cap.3.v.1.'Ισχύοντα καὶ ἰσχύουσαν] *A.* ἔρεισμα καὶ ἐρεισμόν. *S.* στήριγμα καὶ στηριγμόν. v.8. Αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας] *A.* αἱ γλῶσσαι αὐτῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. ibid. Τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες] *S.* κατὰ τοῦ κυρίου γέγονεν εἰς τὸ παραπικρᾶναι αὐτόν. v.18. Μηνίσκους] *S. Basil.* ἕτερος, μανιακάς. v. 19. Κάθεμα] *S. Bas.* ἕτερος, χαλαστά. v.21. Καταάκλιτα] *S. Basil.* καταάκλιτα νῦν λέγει τὰ ἐν τῷ κατακλίνεσθαι διὰ ὑπερβολὴν τρυφῆς ταῖς κλίναις ἐπιβαλλόμενα. addit præterea *S. Bas.* dictionem hanc, quod apud *cæt. interpp.* non sit, obelo esse notatam. *aa. ll.* hab καταάκλειστα.

Cap.4.v.5. Καὶ ἥξει, &c.] *S. Hier.* ita hunc locum refert ex 70. & veniet, & erit omnis locus montis Sion, & omnia quæ in circuitu ejus sunt proteget nubes per diem, & lumen ignis flammantis in nocte.

Cap.5.v.2. Σωρὴκ] *S.* ἐκλεκτήν. v.8. 'Αφέλωνταί τι] in *aliquib. ll.* seq. ἕως τοῦ μὴ ὑπάρχειν τόπον. quæ *S. Hier.* significat *S.* & *Th.* posuisse pro, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι. v.11. Σίκερα] *Sch.* τὸ σίκερα οἱ λοιποὶ ἑρμηνεύνται, μέθυσμα, ὠνόμασαν. v.14. Οἱ λοιμοὶ αὐτῆς] in *cæt. ll.* seq. καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῷ. quæ à *B. Cyril.* non referuntur. v.24. 'Ανειμένης] ita *S. Bas.* & *Procop.* at *Cyrill.* legisse videtur, ἀνημμένης. v. 29. 'Ορμῶσιν] in *quibusd. ll.* est, ὁρμῶσιν. v.30. Καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν] eodem modo apud *Cyrill.* in *cæt.* vero *ll.* est, καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κάτω.

Cap.6.v.2. Σεραφὶμ] *Cyrill.* διερμηνεύεται γὰρ σεραφὶμ, ἐμπρησταί, ἤτοι θερμαίνοντες. v.12. Μακρυνεῖ ὁ θεὸς] *S.* μακρὰν ποιήσει κύριος τοὺς ἀνθρώπους. v.13. 'Εκ τῆς θήκης αὐτῆς] in *cæt. ll.* hæc seqq. σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς. quæ in 70 interpp. non haberi, sed de *Hebr.* & *Th.* editione ab *Orig.* addita, notat hoc loco *S. Hier.* & *S. Basil.* ἐκ τῆς Θεοδ. πρόσκειται, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ο'.

Cap.7.v.5. Βουλὴν πονηρὰν] in *pler. ll.* hæc seqq. 'Εφραὶμ, καὶ ὁ υἱὸς 'Ρομελίου περὶ σοῦ, λέγοντες. v.11. Εἰς βάθος] *S.* βάθυνον εἰς ᾅδην, ἢ εἰς ὕψος ἄνω. *A.* βάθυνον εἰς ᾅδην, μετεώρισον εἰς ὕψος. *Th.* βάθυνον εἰς ᾅδην, ὕψωσον ἄνω. v.13. Μὴ μικρὸν ὑμῖν, &c.] *A.* μήτι ὀλίγον μοχθεῖν ἄνδρα, ὅτι μοχθεῖτε καί γε τὸν θεόν μου; *S.* μὴ οὐκ αὔταρκες ὑμῖν κοπτοῦν ἀνθρώπους, ὅτι κοπτοῦτε ἔτι καὶ τὸν θεόν μου; *Th.* μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνδράσιν, ὅτι ἀγῶνα παρέχετε καί γε τῷ θεῷ μου; v. 15. 'Εκλέξασθαι] in *quibusd. ll.* est, ἐκλέξεται. v.18. Ὁ συριεῖ] in *cat. ll.* est, αἱ συριοῦσι. v.19. 'Ραγάδας] in *aa. ll.* hæc seqq. καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ. v.20. Μεμισθωμένῳ] in *quibusd. ll.* est, μεμεθυσμένῳ. ibid. Βασιλέως 'Ασσυρίων] *A.* ἐν βασιλείᾳ 'Ασσυρίων, *Th.* ἐν τῷ βασιλεῖ τῶν 'Ασσυρίων.

Cap.8.v.1. Τόμον καινοῦ μεγάλου] sic *Euseb.* legit. in *quibusd. ll.* est, τόμον χάρτου καινοῦ μεγάλου. in *pler.* vero, τόμον καινὸν μέγαν. & ita apud *S. Bas.* & *B. Cyrill. Euseb.* ἢ τεῦχος, ἢ διφθέρωμα, ἢ κεφαλίδα κατὰ τοὺς λοιπούς.

Cap.9.v.2. "Ιδετε] in *quibusd. ll.* est, ἰδέτω. ibid. 'Εν χώρᾳ σκιᾷ θανάτου] quidam *ll.* hab. ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου. quidam, ἐν χώρᾳ σκιᾶς θανάτου. v.3. Λαοῦ, ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου] quidam *ll.* hab. λαοῦ κατήγαγον ἐν εὐφροσύνῃ. v. 6. Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος· ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας] sic *S. Bas.* legit. sic *Cyril.* & *Procop.* & *S. Hier.* juxta 70. magni

magni consilii nuntius: adducam enim pacem super principes. eadem præterea lectio est in *translat. Syr.* itidem in *Arab.* quæ translationes expressæ sunt de Græcis, & Romæ habentur. vide hoc loco *S.Hier.*& *S.Ambr.* comment. l.3. in evang. Luc.c.3. in *pler.* vero *ll.* post, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, hæc seqq. θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. *S. Ignat.* in epist.ad Antiochenses, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστής. & *S.Irenæus* adv.hæres. l.4.c. 66. & vocatur nomen ejus admirabilis, consiliarius, deus fortis.*Euseb.* evang.demonstr. l. 7. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω γὰρ εἰρήνην. & l.9. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, ἄρχων εἰρήνης, ἐξουσιαστὴς, θεὸς ἰσχυρὸς, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω. atque in missa nativitatis Domini. & vocabitur admirabilis, deus, princeps pacis, pater futuri seculi. quæ missæ verba, credibile est sumta è *vet. Lat. ed.* versa de Græcis. nam & ibidem est, vocabitur nomen ejus magni consilii angelus. hæc autem pleraque è *vet. edit.* patres nostri olim in ecclesiast. officia contulerunt. *Euseb.* ὁ Σύμ. τοῦτον ἡρμήνευσε τὸν τρόπον· καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, παραδοξασμὸς, βουλευτικὸς, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης· ὁ δὲ Ἀκ. καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς, σύμβουλος, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ ἔτι ἄρχων εἰρήνης· κατὰ δὲ τὸν Θεοδ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς, συμβουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνάστης, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης. ἡ δὲ Ἑβρ. φωνὴ, ἀντὶ τοῦ, ἰσχυρὸς, ἤλ, περιέχει· δι' οὗ σημαίνεται ὁ θεός. πολλαχοῦ γὰρ τῆς γραφῆς τοῦ, ἤλ, ἐπὶ τοῦ θεοῦ κειμένου, καὶ ἐν τοῖς μετὰ χεῖρας ὁμοίως παρείληπται. ὥστε διὰ ταύτης τῆς φωνῆς καὶ θεὸς ἀναγορεύεται τὸ γεννηθὲν ἡμῖν παιδίον. ἡμεῖς τοίνυν οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν, θεὸν δυνατὸν ἑρμηνεύοντες. *Theodor.* τοῦτο κακουργήσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀκύλ. ἰσχυρὸς δυνατὸς ἡρμήνευσαν· κεῖται δὲ παρὰ τῷ Ἑβρ. ἤλ γεββώρ· τὸ δὲ ἤλ, θεός. v.8. Θάνατον ἀπέστειλε] *Cyrill.* λόγον ἀπέστειλεν ἐπὶ Ἰακώβ. v.14. Καὶ ἀφεῖλε] *Th.* ἀφελεῖ. *A.* ὀλοθρεύσει. v.15. Τοὺς τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας] *S.* αἰδέσιμον.

Cap.10.v.4. Εἰς ἀπαγωγήν] in *aa. ll.* hæc seqq. καὶ ὑποκάτω τῶν ἀνῃρημένων πεσοῦνται. quæ à *Cyrill.* non afferuntur, & apud *Procop.* margini adscripta sunt sub asterisco. v.14. Ἀντείπῃ μοι] in *aa.ll.* hæc seqq. καὶ ἀνοίγων τὸ στόμα καὶ στρουθίζων. quæ apud *Procop.* addita sunt margini sub asterisco. v.17. Καὶ ἁγιάσει αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ] *S.* καὶ ὁ ἅγιος αὐτοῦ εἰς φλόγα. v.29. Φεύξεται] in *cæt. ll.* hæc seqq. χρεμέτισον φωνήν σου. quæ neque apud *Cyrill.* sunt, neque apud *S.Hier.* in edit. 70. & apud *Procop.* sunt sub asterisco.

Cap.11.v.1. Ἐκ τῆς ῥίζης] *Euseb.* ἀπὸ τοῦ κορμοῦ, ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. v.11. Προσθήσει κύριος τοῦ δεῖξαι, &c.] *A.* προσθήσει κύριος δεύτερον τὴν χεῖρα αὐτοῦ, κτήσασθαι ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃ ὑπολειφθήσεται ἀπὸ τῆς Ἀσσυρίων. *S.* προσθήσει κύριος ἐκ δευτέρου τῆς χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ ζηλῶσαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. v. 15. Καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου] *Euseb.* οἱ τρεῖς συμφώνως οὕτως ἡρμήνευσαν· καὶ ἀναθεματίσει κύριος τὴν γλῶσσαν θαλάσσης Αἰγύπτου.

Cap.

Cap.12.v.2. Πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ] in *quibusd. ll.* hæc seqq. σωθήσομαι ἐν αὐτῷ. quæ cod. *Vatic.* margini adscripta sunt. nec sunt apud *S. Basil.* in *quibusd.* etiam est, καὶ εὐφρανθήσομαι ἐν αὐτῷ.

Cap.13.v.2. Παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες] *S.* κινήσατε χεῖρα, καὶ ἐξελθέτωσαν θύρας. v.3. Ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς] in *nonnull. codd.* & apud *Cyrill.* seq. ἡγιασμένοι εἰσί. quod in *comment. Gr.* margini sic adscriptum est, ἄγω αὐτοὺς, ἡγιασμένοι εἰσί. Ibid. Γίγαντες ἔρχονται] *Th.* καί γε ἐκάλεσα τοὺς γίγαντάς μου. *A.* & *S.* δυνατούς. v.21. Ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία, &c.] *Euseb.* ἀντὶ τοῦ θηρία, σειρῆνας, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ἐκδεδώκασι· καὶ ἀντὶ τοῦ σειρῆνες, στρουθιοκαμήλους εἰρήκασι· καὶ ἀντὶ τοῦ ὀνοκένταυροι, σειρῆνας ἀνέγραψαν, αὐτῇ χρησάμενοι τῇ Ἑβρ. φωνῇ, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς ἑρμηνείας. ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ἐχίνων, ὁμοίως οἱ τρεῖς ἑρμηνευταὶ σειρῆνας ἡρμήνευσαν. *S. Basil.* τοὺς ὀνοκενταύρους οὓς εἶπον οἱ ο΄. τριχῶντας ὀνόμασεν ὁ Ακ. *Theodor.* καλεῖ ὀνοκενταύρους, ἃς οἱ παλαιοὶ μὲν ἐμπούσας, οἱ δὲ νῦν, ὀνοσκελίδας προσαγορεύουσι. v.22. Οὐ χρονιεῖ] in *cat. ll.* seq. καὶ αἱ ἡμέραι αὐτῆς οὐ μὴ ἑλκυσθῶσι. ubi *S. Basil.* legit, ἡμέραι αὐτῆς. hæc autem non afferuntur à *Cyrill.* & apud *Procop.* sub asteriscis habentur.

Cap.14.v.1. Γειώρας] *Euseb.* ἀντὶ τοῦ ὁ γειώρας, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ὁ προσήλυτος ἡρμήνευσαν. v.9. Γίγαντες] *Euseb.* οἱ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ῥαφαείμ. v.17. Ἐν ἐπαγωγῇ] *aa. ll.* hab. ἐν ἀπαγωγῇ. v.21. Πολέμων] in *aliquib. ll.* legitur, πολεμίων. in *aa.* est, πόλεων.

Cap.16.v.1. Ἀποστελῶ] hoc *Basil.* & *Cyrill.* sic conjungunt cum fine superioris cap. καὶ τὸ κατάλοιπον Ἀδαμα ἀποστελῶ. v.3. Μὴ ἀχθῇς] sic *S. Basil.* legit, in *quibusd.* vero *ll.* est, μὴ ἀπ' ἀρχῆς. quo modo legunt *Cyrill.* & *Procop.* atque apud *Procop.* μὴ ἀχθῇς, margini adscriptum est. v.5. Καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος] *A.* καὶ ἑτοιμασθήσεται ἐν ἐλαίῳ θρόνος. *Th.* καὶ ἑτοιμασθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος. v.6. Τὴν ὑπερηφανίαν ἐξῆρας] in *quibusd. ll.* non est, ἐξῆρας. in *quibusd.* est, τὴν ὑπερηφανίαν σου ἐξῆρας. atque in *cat. ll.* seq. καὶ ἡ ὕβρις αὐτοῦ, καὶ ἡ μῆνις αὐτοῦ. quod apud *Procop.* sub asteriscis margini additum est. v.14. Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ] *Euseb.* ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῖς ο΄. φάσκοντος λόγου, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ· κατὰ Ἑβραϊκ. φωνὴν, ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, διαστολὴ μεταξὺ βληθεῖσα, σαφεστέραν κατέστησε τὴν διάνοιαν. κατὰ μὲν τὸν Ακ. εἴρηται, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ κατὰ δὲ τὸν Σ. ἔκποτε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἔτη μισθωτοῦ κατὰ δὲ τὸν Θ. ἀπὸ τότε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἐνιαυτοῖς μισθωτοῦ. εἶτα ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς εἴρηται παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, καὶ κατὰ τὴν Ἑβρ. φωνὴν, τὸ, καὶ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ σὺν παντὶ τῷ πλήτῳ τῷ πολλῷ.

Cap.17.v.1. Ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων] *Th.* μετασταθήσεται ἐκ πόλεως. v.2. Καταλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα] *Euseb.* κατὰ μόνην τὴν τῶν ο΄. ἑρμηνείαν εἴρηται· λέγω δὴ τὸ, εἰς τὸν αἰῶνα· οὔτε γὰρ ἐν τῷ Ἑβρ. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται. v.13. Καὶ ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν, καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεται] *A.* καὶ ἐπιτιμήσει ἐν αὐτῷ, καὶ φεύξεται μακράν. *S.* καὶ ἐμβριμήσεται αὐτῷ, καὶ φεύξεται πόρρω.

Cap.18.v.1. Πλοίων πτέρυγες] *S.* ἦχος πτερωτός. v.2. Ὅμηρα] *S.*

πρεσβύ-

πρεσβύτας. ibid. Τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα;] S. μεθ' ὃν οὐκ ἔστιν ἐπέκεινα.

Cap.19.v.1.'Ιδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης] A. ἰδοὺ κύριος ἐπιβαίνει ἐπὶ πάχος ἐλαφρόν. v.2.'Επεγερθήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους] A. καὶ στασιάσω Αἰγυπτίους Αἰγυπτίοις. S. συμβαλῶ. v.3. Ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων] S. καὶ ῥαγήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. Th. καὶ σχισθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. A. καὶ πλαδαρωθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν ἐγκάτω αὐτῆς. v.4. Βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν] A. καὶ βασιλεὺς κεκραταιωμένος βασιλεύσει αὐτῶν. S. καὶ βασιλεὺς σκληρὸς ἐξουσιάσει αὐτῶν. Th. καὶ βασιλεὺς ἰσχυρὸς κυριεύσει αὐτῶν. v.5. Πίονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν] A. καὶ ἀναποθήσεται ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης. S. καὶ ἀφανισθήσεται. v.7. Καὶ τὸ ἄχι] de vocabulo ἄχι, vide quæ notata sunt Gen. c.41.& Ecclus c. 40. v.18. Πόλις ἀσεδὲκ] S. πόλις ἡλίου.

Cap.20.v.3.'Ανυπόδετος τρία ἔτη, τρία ἔτη] in cat. ll. prius τρία ἔτη, deest.

Cap.21.v.2.'Ο ἀθετῶν ἀθετεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ] S. ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖται, καὶ ὁ ταλαιπωρίζων ταλαιπωρεῖ. v.8. Οὐρίαν] A. λέοντα. S. λέαιναν. Th. ἀριήλ. v.11. Παρὰ τοῦ Σηὶρ] Euseb. φεύγοντας παρὰ τοῦ Σηὶρ, κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς. v.12. Παρ' ἐμοὶ οἴκει] in quibusd. ll. seq. hic titulus, τὸ ῥῆμα τὸ ἐν τῇ 'Αραβίᾳ.

Cap.22.v.6. 'Ελαμῖται] Sch. 'Ελαμίτας, τοὺς Σαμβρείτας καλεῖ· ἐκ γὰρ τῆς Περσικῆς μεθορίας εἰσὶ χώρας· ἀπεχθῶς δὲ διακείμενοι πρὸς τοὺς 'Ιουδαίους, συνεμάχουν καὶ αὐτῶν ἀναγκαίως 'Ρωμαίοις. v.15. Εἰς τὸ παστοφόριον] S. τὸν σκηνοποιοῦντα. A. τὸν σκηνοῦντα. v.21. Δώσω αὐτῷ κατὰ κράτος] apud Procop. est in margine, Θ. κεφαλαιώσω αὐτόν. in quibusd. vero ll. est, δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος. quod Cyrill. hab. & Procop. in textu. v.24. ''Εως μεγάλου] in cat. ll. hæc seqq. πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀπὸ σκευῶν τῶν ἀγανῶθ. quæ neque afferuntur à Cyrill. & apud Procop. signata asterisco, Th. tribuuntur.

Cap.23.v.7. Παραδοθῆναι αὐτὴν] in quibusd. ll. hæc seqq. ἀπάξουσιν αὐτὴν οἱ πόδες αὐτῆς πόρρωθεν εἰς ἀποικίαν. quæ apud Procop. ut de Th. sumta, notantur asteriscis. v.13. 'Απὸ τῶν 'Ασσυρίων] in quibusd. ll. hæc seqq. ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς σημεῖον, ἔστησεν ἐπάλξεις αὐτοῦ, ἐξήγειραν βάρεις αὐτῆς. quæ apud Procop. asterisco signata sunt, hoc Scholio adjuncto, τούτων τῶν ἠστερισμένων, 'Ωριγένης, ὡς τῶν ο'. μέμνηται ἐν τῷ κε'. τόμῳ τῶν εἰς 'Ησαΐαν.

Cap.24.v.1. Διασπερεῖ] A. & Th. διασκορπίσει. v.14. Ταραχθήσεται τὸ ὕδωρ θαλάσσης] Th. ἤχησεν ὕδατα θαλάσσης. v.16. Τέρατα] S. & Th. ψαλμοὺς. A. μελῳδίας. ibid. Τῷ εὐσεβεῖ] in nonnull. ll. hæc seqq. καὶ εἶπε, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί, καὶ τοῖς ἐμοῖς. apud Procop. quidem, post, καὶ ἐροῦσι, hæc sub asterisco apponuntur, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. ac S. Hier. monet in 70 non haberi, sed de Th. translatione in Græco esse addita, nec hab. Cyrill. S. quidem Chrys. & Theodor. ea legunt. ib. Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν] A. ὦ οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. S. οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. v.20."Εκλινεν] in aliquot ll. seq. καὶ σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ. v.23. Τὸ τεῖχος] in pler. ll. hæc seqq. καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος. quæ verba editio 70. non habuit, ut ostendit S. Hier.

apud

apud Procop. vero pro varia lectione, sive pro alia translatione, addita sunt margini.

Cap.25.v.2. Τοῦ μὴ πεσεῖν] pler. ll. hab. τοῦ πεσεῖν. v.3. Εὐλογήσουσί σε] Euseb. οἱ λοιποὶ, δοξάσουσί σε. v.5. Ἡμᾶς παρέδωκας] in aliquib. ll. hæc seqq. καύσων ἐν σκέπῃ νέφους κληματίδα ἰσχυρῶν ταπεινώσει. quæ fere omnia apud Procop. sub asterisco Th. tribuuntur. v.6. Τὸ ὄρος τοῦτο] in aliquib. ll. hæc seqq. πότον λιπασμάτων, πότον τρυγιῶν. v.10. Καταπατηθήσεται ἡ Μωαβῖτις] in quibusd. ll. seq. ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς. S. καὶ ἀλοήσομεν τὴν Μωὰβ ὑποκάτω αὐτῆς, ὡς ἀλοητὸν ἄχυρον, ὡς πηλόν. v.11. Ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ] in aliquot ll. hæc seqq. ὡς ἁπλοῖ ὁ λυόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι. his quidem verbis, καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσε τοῦ ἀπολέσαι· hæc apud Procop. in margine apposita sunt, ἐξαπλώσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καθὼς ἀναπλώσαι ὁ λυόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι.

Cap.26.v.1. Ἄσονται τὸ ᾆσμα] Euseb. Emiss. Σ. ἐροῦσιν οἱ ᾄδοντες τὸ ᾆσμα· πόλιν ἰσχυρὰν ἔχομεν· κατὰ δὲ τὸν Ἀκ. πόλις κράτους ἡμῖν σωτήριον. ἡ δὲ Ἑβρ. λέξις ἀντὶ τοῦ σωτήριον, τὸ ὄνομα Ἰησοῦ λεκτικῶς οὕτω περιέχει· αὐτοῖς γράμμασιν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἑβραϊκῶς γράφεται. v.10. Πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής] A. & Th. ἠλεήθη ἀσεβής. S. ἐδωρήθη ἀσεβής. v.14. Πᾶν ἄρσεν αὐτῶν] S. πᾶσαν τὴν μνήμην αὐτῶν. A. & Th. πᾶν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. v.15. Πρόσθες αὐτοῖς κακὰ] Euseb. τὰ μὲν κακὰ οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, οὔτε ἐν τῇ Ἑβρ. ἀναγνώσει, εὕρομεν. κατὰ δὲ τοὺς ἑρμηνευτὰς, προσέθηκας τῷ ἔθνει ἐν ᾧ ἐδοξάσθης, εἴρηται. v.19. Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ] A. ζήσονται οἱ τεθνεῶτές σου. S. & Th. ζήσονται οἱ νεκροί σου. ibid. Ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις] Euseb. οἱ λοιποὶ, ὡς κοιμηθέντων αὐτῶν· διὸ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς, ἐξυπνισθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, κατὰ τὸ πρῶτον εἴρηται· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον, ἀγαλλιάσονται, ἢ αἰνέσουσι κατὰ τὸν Ἀκ. ἢ ἀλαλάξουσι κατὰ τὸν Θεοδ.

Cap.27.v.11. Γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θέας δεῦτε] A. γυναῖκες ἐρχόμεναι φωτίζουσιν αὐτήν. S. γυναῖκες ἐρχόμεναι καὶ δηλοῦσαι αὐτήν. v.12. Συμφράξει] aa. ll. συρράξει.

Cap.28.v.1. Ὕβρεως] Euseb. οἱ λοιποὶ, τῆς ὑπερηφανίας. ibid. Τοῦ ὄρους τοῦ παχέος] A. φάραγγος ῥυπαρῶν. S. φάραγγος πιοτήτων. Th. φάραγγος πόνων. v.5. Τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ] in quibusd. ll. est, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. atque ita legit Theodor. ita quoque Euseb. l. 11. evang. demonstr. in pler. vero ll. τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ. quod post adscriptum est l. Vatic. v.7. Οἴνῳ πεπλημμελημένοι εἰσί] in cat. ll. est, πεπλανημένοι. quod recentiori manu appositum est Vatic. l. Euseb. οἱ λοιποὶ, σίκερα, μέθυσμα ὠνόμασαν. v.16. Ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ] Euseb. οἱ λοιποὶ, ὁ πιστεύων οὐ σπεύσει.

Cap.29.v.1. Ἣν Δαυὶδ ἐπολέμησε] A. πολίχνη παρεμβλήσεως Δαυίδ. ibid. Φάγεσθε] in nonnull. ll. hæc repetitio non est. v.10. Κατανύξεως] Th. ἐκστάσεως. A. καταφορᾶς. v.14. Συνετῶν κρύψω] quemadmodum S. Paulus, ἀθετήσω, scripsit, hunc loc. citans; ita etiam legit Iust. Mart. in dial. cum Tryph. itidem Euseb. in comment. Græc. & S. Cypr. reprobabo.

Cap.30.v.14. Ἀποσυριεῖς] sic pler. ll. hab. aliquot hab. ἀποσυρεῖς. v.16.

Ἐσόμεθα]

'Εσόμεθα] *S. Hier.* hanc lectionem confirmat, *aa.* vero *ll.* hab. ἀναβησόμεθα. est etiam ubi legitur, φευξόμεθα. v. 18. Θεὸς ὑμῶν] in *quibusd. ll.* seq. καὶ πῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν; quod etiam explicatur in *comment. Gr.* ibid. Μακάριοι πάντες οἱ ἐμμένοντες ἐν αὐτῷ] *Euseb.* ὅθεν μακάριόν ἐστι τὸ ἐμμένειν ἐν αὐτῷ· ἢ κατὰ τὸν Σ. ὑπομένειν αὐτόν. & aliquanto post, ἢ κατὰ τὸν Σ. ὑπομένοντες αὐτόν. v. 19. Καὶ Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ ἔκλαυσεν] *S.* Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαύσεις. *Th.* ἐν Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαυθήσεται. ibid. Φωνὴν τῆς κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέ σου] *Euseb.* ex a. interpretatione, τὴν φωνὴν τῆς βοῆς σου καθὼς ἂν ἀκουσθῇ, ἀκούει σου. v. 25. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτ' ἂν ἀπόλωνται πολλοί, καὶ ὅτ' ἂν πέσωσι πύργοι] *S.* ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς πολλῆς, ἐν τῷ πεσεῖν μεγάλους. v. 27. Διὰ χρόνου] in *aa. ll.* seq. πολλοῦ. *Euseb.* οἱ λοιποί, μακρόθεν. v. 33. Σὺ γὰρ] sic legit *S. Hier.* in *pler.* vero *ll.* est, οὐ γάρ. quod est apud *Cyrill.* ibid. Ἀπατηθήσῃ] sic quoque est in *aliquot aa. ll.* quod ita *Cyrill.* explicat, δηλονότι τὰς ἐφ' οἷς εἰς τοὺς ἐμοὺς πεπαρῴνηκας δίκας. *cat.* autem *ll.* partim ἀπατηθήσῃ, hab. quod confirmatur authoritate *S. Hier.* partim, ἀθετηθήσῃ.

Cap. 31. v. 9. Μακάριος ὃς] *Euseb.* εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι τὸ μὲν μακάριος, οὐδεὶς τῶν ἑρμηνευτῶν εἴρηκε. ibid. Ἔχει ἐν Σιὼν σπέρμα, καὶ οἰκείους] *S.* ἔχει πῦρ ἐν Σιών, καὶ κλίβανον ἐν. *A.* & *Th.* φῶς αὐτῷ ἐν Σιών, καὶ κλίβανος αὐτῷ ἐν.

Cap. 32. v. 1. Μετὰ κρίσεως] *Euseb.* οἱ λοιποί, εἰς κρίμα. v. 2. Ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ] *Euseb.* ex a. translatione, καὶ ἔσται ἀνὴρ ὡς ἀποκρυφὴ ἀπὸ πνεύματος καὶ λαίλαπος. v. 15. Ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ] *S.* καὶ ἔσται ἡ ἔρημος εἰς Κάρμηλον.

Cap. 33. v. 11. Αἰσθηθήσεσθε] in *nonnull. ll.* αἰσθήσεσθε. in *uno* legitur, αἰσχυνθήσεσθε. cui lectioni *S. Hier.* suffragatur. v. 16. Οὗτος οἰκήσει, &c.] *S.* αὐτὸς ἐν ὑψηλοῖς κατασκηνώσει· ὡς ὀχυρώματα πετρῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ.

Cap. 34. v. 3. Ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμὴ] *S.* ἀναβήσεται ἡ δυσωδία. ibid. Τὰ ὄρη] *Euseb.* αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, ὄρη νοούμενα. v. 4. Καὶ τακήσονται] *Euseb.* μὴ κείμενον δὲ ἐν τῇ τῶν ο'. ἑρμηνείᾳ τό, καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετὰ ἀστερίσκων ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προσετέθη. quæ nec *Cyrill.* hab. nec *Clem. Alexand.* l. 5. strom. ibid. Καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται] *Euseb.* Ἀκ. καὶ πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν ἀποῤῥεύσει, ὡς ἀποῤῥεῖ φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς· Σ. καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν πεσεῖται, ὡς πίπτει φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς. τετήρηται δὲ ταῦτα ἡμῖν, εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι παρὰ τοῖς ο'. εἰρημένα ἄστρα, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς, δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ ὠνομάσθησαν. v. 6. Ἀμνῶν] *Euseb.* ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς, ἀρνῶν. v. 13. Σειρήνων] *Sch.* σειρῆνας καλεῖ τὰ ἐν νυκτὶ θρηνώδη φωνὴν ἱέντα τῶν πτηνῶν, μονονουχὶ κατολολύζοντα, οἷον ἡ γλαῦξ, καὶ τὰ ἐοικότα.

Cap. 35. v. 2. Ἐξανθήσει] *Seuerus*, ὑλοχαρήσει. ibid. Καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου] *S.* εὐπρέπεια τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ πεδίου. αὐτοὶ ὄψονται τὴν δόξαν τοῦ κυρίου. *Th.* ὡραιότης τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ Σαρών.

Cap. 36. v. 7. Πεποίθαμεν] in *cat. ll.* hæc seqq. οὐκ αὐτός ἐστιν οὗ ἀφεῖλεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ καὶ τῇ Ἱερουσαλήμ, κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσατε; quæ nec *Cyrill.* hab.

Cap.

Cap.37.v.19.'Απώσαντο αὐτοὺς] in *aa.ll.* est, ἀπώλεσαν αὐτούς. *S. Hier.* & comminuerunt. v.31.Καὶ ἔσονται] in *nonnull.* legitur, ἐξελεύσονται οἱ καταλελειμμένοι.

Cap.38.v.1."Εως θανάτου] *Euseb.* 'A. τοῦ ἀποθανεῖν· οἱ λοιποὶ, εἰς θάνατον. v.11."Ιδω ἄνθρωπον] in *cat. ll.* seq. μετὰ κατοικούντων. quod non hab. *Cyrill.* & apud *Procop.* hoc de *Th.* margini adscriptum est cum asterisco, ἔτι μετὰ κατοικούντων. atque illud, ἔτι, additur in *nonnull.ll.* v.12.'Εξέλιπεν] sic apud *Procop.* margini appositum est. in *cat. ll.* est, ἐξέλιπον] quod *Procop.* hab. in textu. v.21. Κατάπλασαι] in *uno l.* est, καὶ κατάπλασαι ἐπὶ τὸ ἕλκος. ἕλκος, autem ab *aa.* editum esse, idem *Euseb.* hoc loco docet, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἕλκος ὀνόμασαν τὸ διὰ τῆς παλάθης θεραπευθέν.

Cap.40. v.8."Ανθος ἐξέπεσε] in *quibusd. ll.* hæc seqq. ὅτι πνεῦμα κυρίου ἐπνευσεν εἰς αὐτό. ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. quæ nec *Cyrill.* hab. & apud *Procop.* sub asteriscis *S.* & *Th.* adscribuntur. vide quoque hoc loco *S. Hier.* v.14."Εδειξεν αὐτῷ] in *quibusd.ll.* hæc seqq. ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; quæ *B.Paul.* affert, Rom. 11. sed potuit sumere ex Job c.41. ubi juxta Lat. translat. est, quis autem dedit mihi, ut reddam ei? hæc *Just. Mart.* non hab. hunc loc. citans in dial. cum Tryph. nec sunt apud *Cyrill.* nec *Procop.*

Cap.41.v.1.'Εγκαινίζεσθε] *Euseb.* παρακελεύεται δῆτα ταῖς νήσοις, κατὰ τὸν Θεοδ. κωφεύειν καὶ σιγᾷν. v.7. Σύμβλημα καλόν ἐστιν] *Theodor.* οἱ γ'. εἰς κόλλησιν καλόν ἐστιν. v.8. Σπέρμα 'Αβραὰμ ὃν ἠγάπησα] *S.* σπέρμα 'Αβραὰμ τοῦ φίλου μου. *A.* σπέρμα ἀγαπητοῦ μου. v.14. Μὴ φοβοῦ 'Ιακὼβ ὀλιγοστὸς 'Ισραὴλ] in *quibusd. ll.* est, μὴ φοβοῦ 'Ιακὼβ σκώληξ ὀλιγοστὸς 'Ισραήλ. at *Cyrill.* hab. μὴ φοβοῦ σκώληξ 'Ιακώβ. qui tamen in explanat. nullam dictionis σκώληξ, mentionem facit. quam ex *aa. edd.* esse, ostendit *S. Hier.* vide quoque apud *Procop.* v.21."Ηγγικεν αἱ βουλαὶ ὑμῶν] *Theodor.* φέρετε εἰς μέσον τὰ ἱερὰ ὑμῶν· ἢ κατὰ τὸν Θεοδ. κειμήλια ὑμῶν.

Cap.42.v.1.'Ιακὼβ] *Euseb.* evang. demonstr. l. 9. παρὰ τοῖς ο'. ὠβέλισται τὸ τοῦ 'Ιακὼβ, καὶ τὸ τοῦ 'Ισραὴλ ὄνομα· καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς τῶν ἑρμηνευταῖς παρασεσιώπηται· ἐπεὶ μηδὲ ἐν τῷ 'Εβρ. φέρεται. atque idem *Euseb.* l.11. hunc loc. sic citat, ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· ὁ ἐκλεκτός μου. ibid. Προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου] *Euseb.* ὃν ἠρέτισεν ἡ ψυχή μου. *Secuetum*, ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ἠρέτισα· εἰς ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου. v.3. Καπνιζόμενον] *Justin.* hab. τυφόμενον. v.11.Αἱ κῶμαι αὐτῆς] *Euseb.* οἱ λοιποὶ, καὶ πόλεις αὐτῆς. v.14.'Εσιώπησα, μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσομαι;] *aa. ll.* hab. ἐσιώπησα ἀπ' αἰῶνος, μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσομαι; v.16.'Ρήματα ποιήσω] in *aa. ll.* seq. αὐτοῖς. quod non est apud *Cyrill.* v.19. Κυριεύοντες αὐτῶν] in *cat. codd.* seq. τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεσχηκώς; quod non legit *Cyrill.* *Procop.* habet, in *quibusd.* autem *ll.* legitur, ἀφεσηκώς.

Cap.43.v.12.'Ωνείδισα] *Euseb.* οἱ λοιποὶ, καὶ ἠκούσα. v.20. Θυγατέρες στρουθῶν] *Euseb.* οἱ λοιποὶ, καὶ στρουθοκάμηλοι. v.23. Οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις] sic *S.Hier.* non servire te feci in hostiis. *nonnulli* vero *ll.* hab. οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν δώροις. at *Theodor.* οὐκ ἐκέλευσάς μοι ἐν δώροις. sicque legit *Euseb.* evang. demonstr. l.11. ibid. Οὐδὲ ἔγκοπόν σε ἐποίησα] *S.* ἐκοπίασας δι' ἐμέ. *Sch. Eusebii*, καί τοι ἐμοῦ μὴ ποιήσαντός σε κοπιάσαι. v.24.

Πρέςης μου] ita pler. ll. hab. ficque eſt apud *Procop.* & *Iren.* ita legit; nam in ejus *Lat. exemplarr.* eſt, ante me ſtetiſti. *S.* autem *Hier.* legit, πρέςιν ζου. & addit, 70. ita ediditſe, vertitque, defendi te. ac ſic in *quibuſd.* eſt *ll.* ita quoque leg. *Cyrill. Theodor.* & *Euſeb.* evang. demonſtr. l. 11.

Cap. 44. v. 8. Καὶ οὐκ ἤκουσ‍ας] hanc lectionem probat *Cyrill.* ſic quoque eſt apud *Procop. pler.* vero *ll.* hab. οὐκ ἦσαν. v. 9. Ὠφελήσει αὐτοὺς] in *aa. ll.* hæc ſeq. καὶ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν· οὐκ ὁρῶσιν καὶ οὐ γνώσονται, ἵνα αἰσχυνθῶσι. τίς πλάσει θεὸν, καὶ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ; ἰδοὺ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ. quæ nec hab. *Cyrill.* & apud *Procop.* tribuuntur *Th.* & ſignantur aſteriſco. v. 13. Ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ] in *aa. ll.* hæc ſeqq. καὶ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι· ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παραγωνίσκοις. quæ nec legit *Cyrill.* & apud *Procop.* adſcribuntur *A.* ſub aſteriſcis. quo loco ἐν παραγωνίσκοις, eſt, ἐν τριγωνίοις, atque in *quibuſd. ll.* eſt, ἐν τριγωνίσκοις. v. 14. Ἔκοψε] in *aa. ll.* hæc ſeqq. ἑαυτῷ κέδρους καὶ ἔλαβε ἀγριοβάλανον καὶ δρῦν, καὶ ἐκαρτέρησεν αὐτό. quæ non legit *Cyrill.* quæque apud *Procop.* ſub aſteriſco adſignantur *A.* & *Th.* v. 15. Προσκυνοῦσιν αὐτοῖς] in *aa. ll.* hæc ſeqq. ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν, καὶ κάμπτει αὐτοῖς. quæ itidem apud *Procop.* notantur aſteriſco, & *Th.* attribuuntur.

Cap. 45. v. 1. Καὶ πόλεις οὐ] *pler. ll.* hab. πύλαι. v. 9. Ποῖον βέλτιον] *S. Hier.* quid melius feci, quam lutum figuli? at *pler. codd.* ποιῶν βελτίω, κατεσκεύασα ὡς πηλόν. ſicque legunt *Cyrill.* & *Procop.* & in *quibuſd. ll.* eſt, ποιῶν βέλτιον κατεσκεύασά σε ὡς πηλόν. v. 13. Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι] *S.* καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εὐθυνῶ. v. 14. Χειροπέδαις καὶ διαβήσονται] *Euſeb.* evang. demonſt. l. 5. legit, δεδεμένοι χειροπέδαις, καὶ προσκυνήσουσι. v. 15. Σὺ γὰρ εἶ θεὸς, καὶ οὐκ ᾔδειμεν] *A.* θεὸς ἄρα, ἰσχυρὸς ἀποκρυπτόμενος, θεὸς Ἰσραὴλ, σώζων. *Th.* διὰ τοῦτο ἰσχυρὸς κρυφαῖος, θεὸς σώζων. v. 17. Αἰῶνος ἔτι] in *pler. ll.* hæc ſeqq. οὐκέτι γὰρ οὐ μὴ ἐντραπῶσιν, εἰ καὶ διὰ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ἐνεβάπτισας πρότερον. quæ nec *S. Hier.* nec *Cyrill.* nec *Procop.* legunt.

Cap. 46. v. 1. Συνετρίβη Ναβώ] ſic in *Hebr.* eſt. ſicque legitur in *comment. Gr. cat.* vero *ll.* hab. Συνετρίβη Δαγών. quod eſt apud *S. Hier. Cyrill.* & *Procop.* v. 13. Δικαιοσύνην μου] in *aa. ll.* ſeqq. οὐ μὴ μακρυνθῇ. quod *S. Hier.* non legit, nec *Cyrill.* atque apud *Procop.* tribuitur *Th.* addito aſteriſco.

Cap. 47. v. 6. Ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου] ſic quoque *Cyrill.* legit. in *pler.* vero *ll.* eſt, ἐμίανα. quod eſt apud *S. Hier.* & *Procop.* in *quibuſd. ll.* διότι ἐμίανας. & apud *Procop.* adſcriptum eſt margini, quod ſequitur: Θ. ἐβεβήλωσας τὴν κλῆρον. v. 10. Τῆς πονηρίας σου] *aa. ll.* hab. τῆς πορνείας.

Cap. 48. v. 1. Ἐξ Ἰούδα ἐξελθόντες] in *cat. ll.* eſt, ἐξ ὕδατος Ἰούδα. apud *Procop.* autem, ὕδατος *Th.* adſcribitur cum aſteriſco. v. 5. Πάλαι ἃ πρὶν ἐλθεῖν] in *quibuſd. ll.* non eſt ἃ, nec legit *S. Hier. Cyrill.* vero legit, παλαιὰ πρὶν ἐλθεῖν. *Procop.* τὰ πάλαι. v. 14. Τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα;] *A.* τίς ἐν αὐτοῖς ἀπήγγειλε ταῦτα; κύριος ἠγάπησεν αὐτόν.

Cap. 49. v. 1. Ἀκούσατε νῆσοι καὶ προσέχετε ἔθνη] *S.* ἀκούσατέ μου νῆσοι καὶ ἀκροάσασθε ἔθνη. v. 2. Ἔκρυψέ με] *Euſeb.* l. 11. evang. demonſtr. legit, ἐσκέπασέ με. v. 6. Εἰς διαθήκην] *Theodor.* τὴν διαθήκην, συνθήκην οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν. v. 7. Φαυλίζοντα] *Theodor.* τὸν φαυλίζοντα, ἐξουθενημένον

μένον οἱ λοιποὶ ἡρμηνεύκασι. ibid. Τῶν δούλων] *Cyrill.* legit, τὸν δοῦλον. quæ lectio à *S. Hier. Th.* tribuitur. ib. Καὶ ἐξελεξάμην σε] *S.* ὃς ἐξελέξατό σε. quam lectionem secutus est *S. Hier.* v.21. Καὶ χήρα] in *pler. ll.* seq. πάροικος καὶ ἐγκεκλεισμένη. quod nec legit *S. Hier.* nec *Cyrill.* & apud *Procop.* sub asterisco *Th.* adscribitur. v.23. Αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοί σου] *S.* καὶ ἄρχουσαι αὐτῶν γαλουχήσουσι. v.24. Ἀδίκως] *Euseb.* ἀντὶ τοῦ ἀδίκως, ἡ Ἑβρ. λέξις, δικαίως, περιέχει.

Cap.50.v.1. Τίνι ὑπόχρεω πέπρακα ὑμᾶς;] in *pler. ll.* legitur, τίνι ὑπόχρεω τῶν πρασσόντων με, ᾧ πέπρακα ὑμᾶς αὐτῷ; atque apud *Procop.* τῶν πρασσόντων με, ᾧ, sub asterisco, *Th.* adscribuntur. itidem, αὐτῷ. quæ nec *Cyrill.* legit, nec *Euseb.* evang. demonst. l. 2. in *nonnull.* præterea *ll.* legitur, τίνι ὑπόχρεως ὤν, πέπρακα ὑμᾶς;

Cap.51.v.9. Ἐξεγείρου Ἱερουσαλήμ] *Euseb.* ἡ προσθήκη τοῦ, Ἱερουσαλήμ, οὔτε ἐν τῇ Ἑβρ. ἀναγνώσει, οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται· ἀλλὰ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν· ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἔνδυσαι κράτος βραχίονος κυρίου. ibid. Αἰῶνος] in *quibusd. ll.* hæc seqq. οὐ σὺ εἶ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαλύσασα δράκοντα; quæ apud *Procop.* tribuuntur *Th.* cum asterisco. nec ea *Cyrill.* hab. in *quibusd.* vero *ll.* pro διαλύσασα, est, διαρρήξασα. in *nonnull.* autem, οὐ σὺ εἶ ἡ κατακόψασα ἀλαζονείαν, καταστρώσασα δράκοντα; v.14. Οὐδὲ χρονιεῖ] in *aa. ll.* hæc seqq. καὶ οὐ θανατώσει εἰς διαφθοράν, καὶ οὐ μὴ ὑστερήσῃ ὁ ἄρτος αὐτοῦ. quæ *Cyrill.* non hab. & *S. Hier.* testatur de *Th.* editione ex Hebr. esse addita. itemque apud *Procop.* sub *Th.* nomine adscripta margini, signata sunt asterisco. v.20. Ὡς σευτλίον ἡμίεφθον] *Euseb.* οἱ λοιποί, ὡς ὄρυξ ἠμφιβληστρευμένος, ἢ συνειλημμένος. ὄρνεον δέ ἐστιν ὄρυξ, οὕτω καλούμενον.

Cap.52.v.7. Ἀκουστὴν ποιήσω] *S. Hier.* & *Cyrill.* ita hab. at *aa. codd.* hab. ποιήσει. v.8. Φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη] *Th.* φωνὴ τῶν σκοπῶν σου, ἐπῆρε φωνήν, ἐπιτοαυτὸ ἀγαλλιάσονται, ὅτι ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄψονται.

Cap.53.v.2. Ἀνηγγείλαμεν] *A.* καὶ ἀναρρηθήσεται ὡς τιτθιζόμενον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς ἀβάτου. *Th.* καὶ ἀναβήσεται ὡς θηλάζων ἐνώπιον αὐτοῦ. ibid. Ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ] ita legit *Just.* in dial. cum Tryph. & in defens. Christianorum ad Imperat. Antonin. & *Tertull.* l.3. advers. Marcion. in *quibusd. ll.* legitur, παιδίον. *Theodorus Heracl.* οἱ γὰρ ἡμέτεροι λόγοι πρὸς αὐτὸν γινόμενοι ὡσπερεὶ παιδίου εὐτελοῦς. *Cyrill.* ὡς ἀγρὸς εὐανθὴς καὶ καρποφόρος. v.4. Καὶ ἐν πληγῇ] ita legit *S. Hier.* & *Cyrill.* & ita est apud *S. Cypr.* & *Just. Mart.* in *cæt.* autem *ll.* seq. ὑπὸ θεοῦ. quod apud *Procop.* sub asterisco, *A.* & *Th.* tribuitur. v.5. Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη] *Euseb.* τότε γοῦν καὶ συνετρίβη, καὶ ἐβεβηλώθη, κατὰ τὸν Ἀκύλ. v.7. Ἤχθη. *S.* προσηνέχθη. v.9. Δώσω τοὺς πονηροὺς] *Theodor.* οἱ τρεῖς, δώσει. ibid. Οὐδὲ δόλον] *S. Cypr.* neque insidias. atque in *nonnull. ll.* est, & apud *Cyrill.* οὐδὲ δόλος εὑρέθη. v.10 Ἐὰν δῶτε] sic legit *S. Hier.* sic etiam *Cyrill.* aliquot vero *ll.* hab. δῶται. quod etiam *Just. Mart.* hab. ibid. Καὶ βούλεται κύριος] *S. Hier.* ita legit, & *Cyrill.* & *Just. Mart.* in *aa.* vero *ll.* seq. ἐν χειρὶ αὐτοῦ. idque apud *Procop.* sub asterisco *tribus interpp.* adscribitur.

Cap.54.v.2. Καὶ τῶν αὐλαιῶν σου] sic legit *Cyrill.* sic *S. Hier.* & *S. Cypr.*

ac

ac sic fere *S. Aug.* epist. 166. *cæt.* autem *ll.* hab. καὶ τὰς διῤῥίψεις τῶν αὐλαιῶν σου. sicque est apud *Just. Mart.* & *Procop.* v.11. Ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοι ἄνθρακα τὸν λίθον] *S.* ἰδοὺ ἐγὼ συντίθημι στίμμιας τοὺς λίθους σου. *Theodor.* ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ ἐν στίμμι τοὺς λίθους σου. v.16. Φυσῶν] in *quibusd. ll.* seq. ἐν πυρείᾳ. quod nec hab. *Cyrill.* & apud *Procop.* ἐν πυρὶ, sub asterisco, *tribus interpp.* adscribitur.

Cap.55.v.1. Καὶ φάγετε] ita *S. Hier. Cyrill.* autem & *Procop.* καὶ πίετε. in *quibusd.* vero *ll.* hæc seqq. καὶ πορεύεσθε καὶ ἀγοράσατε. quæ nec *Cyrill.* hab. & apud *Procop.* sub nomine *Th.* posita sunt in margine, adjuncto asterisco. v.2. Ἀργυρίου] in *cæt. ll.* seq. ἐν οὐκ ἄρτοις. quod nec est apud *S. Hier.* & *Cyrill.* & apud *Procop.* margini appositum est sub asterisco, subque *Th.* nomine. v.4. Μαρτύριον] *A.* & *S.* μάρτυρα. v.7. Ἐλεηθήσεται] in *cæt. codd.* seqq. καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν. quod nec *S. Hier.* hab. nec *Cyrill.* nec est apud *S. Cypr.* & *Just. Mart.* hunc locum citantes. *Procop.* quidem hab. v.11. Οὐ μὴ ἀποστραφῇ] in *aa. ll.* hæc seqq. πρός με κενόν. quæ nec *S. Hier.* legit, nec *Cyrill.* nec *Just. Mart.* & apud *Procop.* *Th.* & *S.* adsignantur sub asterisco. v.12. Διδαχθήσεσθε] sic est apud *Cyrill.* & *Procop.* & *Just. Mart.* in *quibusd.* vero *ll.* est διαχθήσεσθε. idque *S. Hier.* est secutus. v.13. Ἔσται κύριος] in *quibusd. ll.* est, κυρίῳ. quod cum *Hebr.* convenit.

Cap.56.v.3. Πρὸς κύριον] in *cæt. ll.* seq. λέγων, ἀφοριςμῷ. quod neque apud *Cyrill.* est, & apud *Procop.* nomine *Th.* adscribitur margini, addito asterisco. v.11. Κατὰ τὸ ἑαυτοῦ] in *aa. ll.* hæc seqq. πλεονέκτημα ἐπ' ἄκρα αὐτῶν. δεῦτε, λάβωμεν οἶνον, καὶ οἰνοφλυγήσωμεν μέθην· καὶ ἔσται τοιαύτη ἡμέρα αὔριον μεγάλη περὶ σε ὡς σφόδρα. quæ *S. Hier.* testatur ex *Heb.* esse addita, nec *Cyrill.* hab. & sic fere apud *Procop.* *Th.* tribuuntur, asterisco notata.

Cap.57.v.5. Παρακαλοῦντες ἐπὶ τὰ εἴδωλα] *S. Hier.* qui vocatis idola. in *cæt.* vero *ll.* est, ἐπὶ τὰ εἴδωλα. atque ita legunt *Cyrill.* & *Procop.*

Cap.58.v.3. Εὑρίσκετε] *S. Hier.* juxta 70. hab. inveniuntur. atque ita citant *Tertull.* & *S. Cypr.* unde in *aliquib. ll.* est εὑρίσκεται. v.8. Ἰάματά σου] *Tertull. Cypr. Ambr.* & *Aug.* ita hunc loc. citant, quasi legerint, ἱμάτια. unde *S. Hier.* *Latini*, ait, *interpp.* ducti nominis similitudine, ἱμάτια, i.e. vestimenta, posuerunt. v.11. Ἐξέλιπεν ὕδωρ] in *plur. ll.* hæc seqq. καὶ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ, καὶ πανθήσεται, καὶ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν. quæ hab. *Cyrill.* & *Procop.* at *S. Hier.* in *Hebr.* ait, non habetur, sed ne in 70. quidem *emendatis & veris exemplaribus.*

Cap.59.v.5. Ὁ μέλλων τῶν ὠῶν αὐτῶν φαγεῖν, συντρίψας] *Euseb.* οἱ λοιποὶ, ὁ ἐσθίων ἐκ τῶν ὠῶν αὐτῶν, ἀποθανεῖται. v.7. Διαλογισμοὶ ἀπὸ φόνων] sic *Cyrill.* legit. *quidam* vero *ll.* hab. διαλογισμοὶ ἀφρόνων. quo modo legit *S. Hier.* & *Euseb.* l. 11. evang. demonst. *quidam*, διαλογισμοὶ ἀποφωλίων.

Cap.60.v.18. Κληθήσεται σωτήριον] *Euseb.* ἀντὶ γὰρ τοῦ, σωτήριον, ἡ Ἑβρ. ἀνάγνωσις, τὸν Ἰησοῦν αὐτὸν περιέχει αὐτοῖς στοιχείοις καὶ χαρακτῆρσιν, ὃς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀναγράφεται.

Cap.61.v.10. Περιέθηκέ μοι μίτραν] *Theodor.* οἱ τρεῖς, στέφανον.

Cap.62.v.5. Κατοικήσουσιν οἱ υἱοί σου] sic *S. Hier.* at in *cæt. ll.* est, οἱ υἱοί

σου

σου μετὰ σοῦ. v.8. Κατὰ τῆς δόξης] sic *Cyrill.* & *Procop.* legunt. in *quibusd* vero *ll.* est, δεξιᾶς. quod apud *Procop.* tribuitur *Th.*

Cap. 63. v. 1. Οὕτως ὡραῖος] in *aa. ll.* & apud *Cyrill.* ac *Procop.* est, οὗτος. ibid. Βίᾳ μετὰ ἰσχύος] sic *S. Hier.* & *Procop.* & *Tertull.* l. 4. adv. Marc. in *aliquot* vero *ll.* est, βοῇ μετὰ ἰσχύος. ib. Ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην] *Sch. Eusebii*, ὑπερμαχῶν. v. 2. Ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ πλήρης καταπεπατημένης] in *pler. ll.* est, πλήρους. *Tertull.* l. 4. adv. Marc. sicut de foro torcularis pleno conculcato. ac *Procop.* legit, ὡς ἀπὸ πατήματος ληνοῦ. & *S. Cypr.* ep. 63. ad Cæcil. velut à calcatione torcularis pleni & percalcati. *S. Hier.* plenum conculcatum. atque in *nonnull. ll.* post, καταπεπατημένης, seq. ληνὸν ἐπάτησα μονώτατος. quod *Just. Mart.* legit. quodque apud *Procop.* pro 2. interpretatione in margine appositum est ad, πλήρους καταπεπατημένης. & apud *S. Cypr.* in exposit. in symb. apostol. tanquam à torculari calcato. torcular calcavi solus. v. 3. Αὐτῶν εἰς γῆν] in *aliquot ll.* & apud *Cyrill.* hæc seqq. καὶ πάντα τὰ ἐνδύματά μου ἐμόλυνα. quæ apud *Procop.* nomine *Th.* & *S.* margini apposita sunt, cum asterisco. v. 9. Αὐτὸς ἔσωσεν] sic *S. Hier.* legit. itidem *Procop.* in *cat.* vero *ll.* est αὐτὸς ὁ κύριος. quod hab. *Cyrill.* atque ita *S. Cypr.* citat. v. 11. Ἐκ τῆς θαλάσσης] in *pler. ll.* est, ἐκ τῆς γῆς. quod postmodum in *Vatic. l.* appositum est. v. 18. Ἁγίου σου] in *pler. ll.* hæc seqq. οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου. quæ nec *Cyrill.* nec *Just. Mart.* legunt. sunt vero apud *S. Hier.* & *Procop.*

Cap. 66. v. 3. Ὁ θύων μοι μόσχον] sic legit *Cyrill.* sic *SS. Iren.* & *Basil.* sic etiam est in *Bibliis* è Gr. in Arab. versis. in *cat.* vero *ll.* hæc seqq. ὡς ὁ τύπτων ἄνδρα, καὶ ὁ θυσιάζων ἐκ ποιμνίου. quæ apud *Procop.* sub nomine *Th.* & *S.* sub asteriscis posita in margine sunt. v. 18. Λογισμὸν αὐτῶν] in *cat. ll.* seq. ἐπίσταμαι. quod non est in *Hebr.* nec in *Lat. ed.*

ΙΕΡΕΜΙΑΣ.

Cap. 1. v. 17. Μηδὲ πτοηθῇς] in *quibusd. ll.* est, μηδὲ πτοηθῇς, ἵνα μή σε ποιήσω. quod secutus fere est *S. Hier.*

Cap. 2. v. 23. Ἐν τῷ πολυανδρείῳ] *A.* & *S.* ἐν τῇ φάραγγι. paulo supra, ποίαν, videtur positum pro, πόαν. ibid. Ὠλόλυξε] *Victor Antioch.* Ὠσπερεὶ δέ φησιν ὁ προφήτης, ὠλόλυζον ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτῶν· ὅπερ Ἀκ. καὶ Σ. ἀσελγῶς ἐλάλησαν, ἐξέδωκαν. v. 24. Ἐπνευματοφορεῖτο] *S. Chrys.* κατὰ τοὺς λοιποὺς, εἵλκυσεν ἄνεμον. v. 25. Ἀνδρειοῦμαι] *Victor*, Ἀκ. ἀπέγνων σε, ἤγουν, ἀπήλπισα.

Cap. 3. v. 2. Ἐμίανας τὴν γῆν] *Victor*, ἄλλος, ἀντὶ τοῦ ἐμίανας, ἐφονοκτόνεις, ἐξέδωκε.

Cap. 4. v. 8. Θυμὸς κυρίου] in *aa. ll.* est, θυμὸς ὀργῆς κυρίου. v. 14. Πόνων σου] *A.* ἀνωφελείας. *S.* ἀδικίας. v. 23. Ἰδοὺ οὐθὲν] *A.* κενή. *S.* συγκεχυμένη.

Cap. 5. v. 7. Ποία τούτων] *Euseb.* l. 11. evang. demonst. ποίῳ. v. 19. Ἀνθ' ὧν ἐδουλεύσατε] in *pler. ll.* est, ἀνθ' ὧν ἐγκατελίπετέ με ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. in *quibusd.* est, & apud *S. Hier.* ac *Theodor.* ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς, &c.

Cap.6.v.4.Σκιαὶ τῆς ἡμέρας] *pler.ll.*hab. σκιαὶ τῆς ἑσπέρας.

Cap.7.v.18. Ποιῆσαι χαυῶνας] *Chryſ.* πόπανά φησιν ἄρτους. *Olympiod.* χαυῶνας δέ φησι πέμματά τινά. v.32. Ταφὲθ] *Sch.* τόπος ἦν οὕτω λεγόμενος. ἦν δὲ ἐλαιὼν ἐν περασείοις Ἱερουσαλὴμ, ἐν ᾧπερ εἰδωλολάτρουν.

Cap.8.v.7.Ἀσίδα] *Victor,* ἣν Ἀ. ἐρωδιὸν ἐξέδωκε. *Olymp.* Ἰνδικὸν δέ ἐστι γένος ὀρνέου ἡ ἀσίδα.

Cap.9.v.17 Καὶ ἐλθέτωσαν] *Olympiod.* legit, καὶ φθεγξάσθωσαν. v.24. Καὶ γινώσκειν, ὅτι] in *quibuſd.ll.* eſt, καὶ γινώσκειν με, ὅτι.

Cap.10.v.16.Αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ] *Origen.* Ἀ. καὶ Θ. ἐξέδωκαν· ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτός ἐστι, καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ.

Cap.12.v.3 Σφαγῆς αὐτῶν] in *cæt.ll.* ſeq. ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν. v.5.Σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι] *Theodor.* ὁ Σύρος οὕτως ἑρμηνεύει· μετὰ πεζῶν τρέχουσα ἠτλήθης, καὶ πῶς ἀναστῆναι ἱππεῦσι δυνήσῃ; *S.Jo.Chryſ.* Ἀκ. σὺ δρομεῦ τε ἔδραμες, καὶ ἐμόχθησέ σε.

Cap.14.v.6.Εἵλκυσαν ἄνεμον] ſic in *pler.ll.* eſt. in *quibuſd.* εἵλκυσαν ἄνεμον ὡς δράκοντες. ibid. Οὐκ ἦν χόρτος] in *cæt.ll.*ſeq. ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας. v.7. Αἱ ἁμαρτίαι] in *quibuſd.ll.* eſt, εἰ αἱ ἁμαρτίαι. v.10. Οὐκ εὐώδωσεν] in *quibuſd.ll.*eſt, οὐκ εὐδόκησεν. v.22.Μή ἐστιν ἐν εἰδώλοις] *A.* μή ἐστιν ἐν τοῖς ματαίοις.

Cap.16.v.4.Καὶ τοῖς θηρίοις] in *uno l. v.* hæc ita poſita ſunt, καὶ ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται· καὶ ἔσονται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. atque ita propemodum in *Hebr.* eſt, & in *ed. Lat.* v.18.Ἐπλημμέλησαν] *aa.ll.* hab. ἔπταισαν.

Cap.17.v.5.Ἐπικατάρατος] ſic *pler. ll.* hab. in *quibuſd.* vero hæc antecedunt. ἁμαρτία Ἰούδα ἐγγέγραπται ἐν γραφῇ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ, ἐγκεκολαμμένη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς κέρασι τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν. οὕτως ἡνίκα δὴ μνησθῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν, καὶ ἀλσῶν αὐτῶν, ἐπὶ ξύλου δασέως, καὶ ἐπὶ βουνῶν μετεώρων, καὶ ὀρέων ἐν ἀγρῷ· τὴν ἰσχύν σου, καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομὴν δώσω, καὶ τὰ ὑψηλά σου, διὰ τὰς ἁμαρτίας σου, τὰς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. καὶ ἀφεθήσῃ μόνη, καὶ ταπεινωθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἧς ἔδωκά σοι. καὶ καταδουλώσω σε τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ οὐκ ἔγνως. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως αἰῶνος καυθήσεται. quæ in *uno Vatic. cod.* ſunt ſub aſteriſcis. nec *S. Aug.* ponit hunc loc.citans c.7.& 8.l.13.contra Fauſt.vide *S. Hier.* hoc loco. v.11. Ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτὸν] *A.* ὃς ἐν ἡμίσει ἡμερῶν ἐγκαταλείψει αὐτούς. v.27. Ἄμφοδα] *S.Hier.* monet 70. *alioſque interpp.* tranſtuliſſe, βάρεις.

Cap.18.v.17.Δείξω αὐτοῖς] in *quibuſd. ll.* hæc antecedunt, νῶτον καὶ μὴ πρόσωπον.

Cap.19.v.2. Εἰς τὸ πολυάνδρειον] *Sch.* ἀνεπίγραφος· οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ πολυανδρείου, ἐξέδωκαν φάραγγα. ibid. Υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν] ſic in *pler.ll.* eſt. in *quibuſd.* υἱῶν Ἐννόμ. v.6. Διάπτωσις καὶ πολυάνδρειον υἱοῦ Ἐννόμ] *Olympiod.* πολυάνδρειον, ὁ τάφος. καὶ ἐπειδὴ ἴσως κατερρυηκὼς ἦν, οὕτως ἐκαλεῖτο, ἡ διάπτωσις, ὁ τάφος τοῦ υἱοῦ Ἐννόμ. v.8. Καὶ κατάξω τὴν πόλιν] in *quibuſd.ll.*eſt, καὶ τάξω τὴν πόλιν.

Cap.

Cap.20.v.13.Πονηρευομένων] aa.ll. hab. στρεωσέρων.

Cap.22.v.11.'Επὶ Σελλὴμ] in quibusd.ll.est, ἐπὶ 'Ιωακείμ. v.13.'Ο οἰκοδομῶν οἰκίαν] in quibusd.ll.est, ὦ ὁ οἰκοδομῶν. in quibusd. ὡς ὁ οἰκοδομῶν. ibid. Παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ] S. Chrys. legit, ὁ πλησίον αὐτοῦ. v.14.'Υπερῷα ῥιπιστὰ] in quibusd. ll.est, ὑπερῷα εὐρύχωρα. v.15.'Εν'Αχαζ τῷ πατρί (οὐ οὐ φάγονται) καὶ οὐ πίονται, βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην] Sch. ἀνεπίγραφος. 'Ακ. ὁ πατήρ σου οὐκ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἐποίησε κρίμα καὶ δικαιοσύνην; τὰ μέντοι πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχει, ἐν'Αχαζ τῷ πατρί σου. ἔστι δὲ ψευδὲς ὡς ἐκ τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν δῆλον. v.18. Καὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον] aliquot ll.hab.οὐαὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον. v.19. Συμψησθεὶς] sic cap. post 49. v.20. ἐὰν μὴ συμψησθῶσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων. in quibusd. autem ll. est, συμψησθεὶς ὡς κοπεία. S. Chrys. Σύμμαχός φησιν, ὡς κόπειον συλληφθείς. ὁ γὰρ Βαβυλώνιος, τοῦτον ἀνελὼν, οὕτως ἔρριψε· καὶ οὐκ ἐτάφη· ἢ εἰ ἐτάφη, καθάπερ ὄνος, συμφυρεὶς ἀποδῷ, καὶ γῇ, καὶ κονιορτῷ. ἐκ γὰρ τοῦ θορύβου, οὔτε σκόπη, οὔτε ἐπεπλώθη αὐτοῦ τὸ σῶμα. v.24. 'Αποσφράγισμα] Orig. σφραγεὶς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. v.30. 'Εκκήρυκτον ἄνθρωπον] in quibusd.ll.seq. ἀνδράποδον ἄνθρωπον ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ. quod de Hebr. est, ac videtur ab ed. esse vel *Luciani* martyris, vel *Hesychii*. apud *Theodor.* quidem habetur, sed *S. Hier.* testatur deesse in 70. *A.* ἀναύξητον. *S.* κενὸν ἀπηλλοτριωμένον.

Cap.23.v.5.'Ανατολὴν δικαίαν] S. βλάστημα δίκαιον. v.18. Τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου;] S.τίς γὰρ παρῆν ἐν ὁμιλίᾳ; καὶ τίς ἢ ἤκουσε; Sch.S.Chrysostomi, πῶς οὖν ὑμεῖς λέγετε ἀκηκοέναι; v.29."Ωσπερ πῦρ] in cæt. ll. est, ὥσπερ πῦρ φλέγον. v.30.Πρὸς τοὺς προφήτας] in cæt.ll. hæc seqq.τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου, ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης, καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας. quæ S.Chrys. explicat; itidem Origen.& in quibusd. ll.est, τοὺς ἐκλαμβάνοντας προφητείας γλώσσης, καὶ πλάσσοντας διὰ δὴ χρηματισμὸν, καὶ νυστάζοντας, &c.

Cap.25.v.1.Βασιλέως'Ιούδα] in cæt. ll. hæc seqq. αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. v.10.'Οσμὴν μύρου] in quibusd.ll.est,φωνὴν μύλου. v.13.'Επὶ τὰ ἔθνη] nonnulla exempl. Gr. hæc addunt, quæ scribit S. Hieronym. in 70. non haberi, ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς, καταδουλώσονται γὰρ αὐτοὺς ἔθνη πολλὰ καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ubi, ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς, &, καταδουλώσονται γὰρ αὐτοὺς, gemina videtur esse interpretatio. v.22.Τοὺς ἐν τῷ πέραν] Victor, οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, τῆς νήσου, ἐξέδωκαν. v.37. Παύσεται τὰ κατάλοιπα τῆς] aa. ll. hab. παύσεται τὰ καλὰ τῆς.

Cap.26.v.10.Πύλης τῆς καινῆς] in cæt. ll. est πύλης κυρίου τῆς καινῆς. v.18. Εἰς ἄβατον ἔσται] in cæt. ll. est, ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται. ut Mich. cap.3.

Cap.27.v.3. Εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν] Sch.ἐξ ἀνεπιγράφου τὸ, εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, ὠβέλισται μὲν δηλοῦν ἢ ἔοικεν, εἰς πρεσβείαν αὐτῶν. v.5.'Εν τῷ ἐπιχείρῳ μου] in cæt. ll.est, ἐν τῷ βραχίονί μου.

Cap.29.v.23.'Ανομίαν ἐν'Ισραὴλ] sic etiam S. Hieron. in cæt.vero ll. est,

ἐν Ἱερουσαλήμ. ibid. Καὶ ἐγὼ μάρτυς] in *quibusd. ll.* est, καὶ ἐγώ εἰμι ὁ γνώστης καὶ μάρτυς. v.24. Οὐκ ἀπέστειλά σε] in uno *Vatic. l.* hæc ita posita sunt, τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἀνθ᾽ ὧν ὅτι σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου τὰ βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαόν μου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ (οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου) πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἱερεῖς, λέγων, Κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα, &c. quæ fere respondent *exemplarr. Hebr.* in quibus, post τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, seq. καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱόν. hæc autem, σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου, &, οὐκ ἀπέστειλά σε ἐν τῷ ὀνόματί μου, gemina translatio videtur esse. vide hoc loco *S. Hier.* v.27. Διατί συνελοιδορήσατε Ἱερεμίαν] in *pler. ll.* est, διατί οὐκ ἐπετιμήσατε Ἱερεμίᾳ; v.31. Τὸν Αἰλαμίτην] in *nonnull. ll.* est, Νεαιλαμίτην.

Cap. 30. v.14. Ἐπερωτήσωσιν] in *pler. ll.* hæc seq. τὰ εἰς εἰρήνην σου. v.16. Διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα] *pler. ll.* hab. οἱ διαφοβοῦντές σε εἰς διαφόβημα. v.18. Καὶ ὁ λαὸς] in *aliquib. ll.* est, καὶ ὁ ναός. v. 20. Τὰ μαρτύρια αὐτῶν] *Theodor.* τὰ μαρτύρια, ὁ Σύρος συναγωγὰς ἡρμήνευσε.

Cap. 31. v.2. Εὗρον θερμὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ] *Theodor.* ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρ. οἰκτιρμὸν ἐξέδωκε τὸ θερμόν· Σύμ. εὑρίσκω χάριν ἐν τῇ ἐρήμῳ, λαὸν σεσωσμένον ἐκ μαχαίρας, πορευόμενον ἀναπαῦσαι τὸν Ἰσραήλ. v.3. Πόρρωθεν ὤφθη] in *cæt. ll.* est, ὀφθήσεται. v.4. Παρθένος Ἰσραὴλ] *aa. ll.* hab. Ἱερουσαλήμ. v.15. Παύσασθαι] sic etiam *S. Hier.* in *cæt.* vero *ll.* est, παρακληθῆναι. v.37. Ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ] *Orig.* τὸ οὐκ, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ παρὰ τοῖς ό. v.40. Ἀσαρημὼθ] *A.* τὰ προάστεια.

Cap. 32. v.5. Ἐκεῖ καθίεται] *pler. ll.* hab. ἐκεῖ ἀποθανεῖται. *nonnulli*, καθιεῖται. v.7. Ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν] in *cæt. ll.* est. ὅτι σοὶ κρίμα τῆς ἀγχιστείας παραλαβεῖν. v.24. Καὶ τοῦ λιμοῦ] in *nonnull. ll.* seq. καὶ τοῦ θανάτου. ac supra cap. 14. est, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς.

Cap. 33. v.6. Καὶ φανερώσω αὐτοῖς] in *pler. ll.* est, καὶ ἰατρεύσω αὐτοὺς, καὶ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν. in *aa.* καὶ ἰατρεύσω αὐτοὺς, καὶ ποιήσω αὐτοῖς εἰρήνην καὶ πίστιν.

Cap. 34. v.3. Ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται] in *cæt. ll.* hæc seqq. καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει. v.5. Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ] in *cæt. ll.* hæc antecedunt, οὐκ ἀποθανῇ ἐν ῥομφαίᾳ. ibid. Κλαύσονται καί σε] in *cæt. ll.* seq. οὐαὶ κύριε. atque in margine *l. Vaticani* positum est, ὦ κύριε. in *Hebr.* est, ὦ ἄδων. unde natum videtur quod sequitur, ἕως ᾅδου. quod cæteroqui in *Heb.* non est. v.16. Ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου] in *quibusd. ll.* legitur, τὴν διαθήκην μου.

Cap. 36. v.9. Ἔτει τῷ ὀγδόῳ] in *quibusd. ll.* est, πέμπτῳ. v.17. Ποῦ ἔγραψας] *cæt. ll.* hab. πόθεν. v.20. Εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα] *A.* ἀπήντησαν τῷ βασιλεῖ. v. 24. Οὐκ ἐζήτησαν] in *quibusd. ll.* est, ἐξέστησαν. in *quibusd.* ἐζήτησαν τὸν κύριον. v.25. Πρὸς τὸ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον] *aa. ll.* hab. πρὸς τὸ μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον· καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν.

Cap. 37. v.16. Εἰς τὸν χερὲθ] in *quibusd. ll.* est εἰς τὸν συγκλεισμόν.

Cap. 38. v.4. Χρησμολογεῖ] in *quibusd. ll.* est, χρηστολογεῖ. v.14. Ἀσελεισὴλ] *Apollinarius*, οἱ λοιποὶ, τὴν τρίτην.

Cap.

Cap.39.v.1.Τῷ μίωὶ τῷ ἐννάτῳ] aliquot ll. hab. ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τῦ Σεδεκίε βασιλέως Ἰέδα, ἐν τῷ μίωὶ τῷ δεκάτῳ.

Cap.40.v.4.Εἰς Βαβυλῶνα] in cat. ll. seq. ἥκε. v. 5. Ἀρχιμάγειρος δῶρα] aliquot ll. hab. ἀρχιμάγειρος ἐπιστολὴν καὶ δῶρα.

Cap.41.v.5.Μάννα] A. δῶρα. S. θυσία. v. 7. Ἔσφαξεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ] in pler. ll. est, ἔσφαξεν αὐτὺς, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ φρέαρ.

Cap.43.v.2.Πάντες οἱ ἄνδρες] in cat. ll. seq. ὑπερήφανοι. v.9. Ἐν προθύροις] Sch. οἱ λοιποὶ, ἐν κρυφαίῳ.

Cap.44.v.17. Ὅτι ποιῦντες ποιήσομεν] aa. ll. hab. ὅτι ποιῦσαι ποιήσομεν.

Cap.46.v.4.Προσβάλετε τὰ δόρατα] in cat. ll. est, προβάλλετε. v.8. Ἀπολῶ τὺς κατοικῦντας] pler. ll. hab. καὶ ἀπολῶ πόλιν, καὶ τὺς κατοικῦντας. v.14. Τὴν σμίλακά σε] S. Chrys. βοτάνη ἐστὶ πάντα καταπνίγυσα. a. Sch. ἀνεπίγραφος· οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τῦ τὴν σμίλακα, τὰ κύκλῳ σε ὁλοκαύτωσαι. v.17. Σαὼν ἐσβεὲ μωὴδ] Theodor. τὸ σαὼν ἐσβεὲ μωὴδ, ὁ Σύμ. ἐξέδωκε, καιρὸς παρεγγέλο· ὁ δὲ Ἀκ. παρήγαγεν ὁ καιρὸς· ὁ δὲ Σύρ. λέγει, παρέτων, καὶ καιρὺς παραφέρων. v.21. Τρεφόμενοι ἐν αὐτῇ] in cat. ll. est, τρεφόμενοι εἰς σφαγὴν. v.25. Ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπὶ τὺς πεποιθότας ἐπ᾽ αὐτῷ] in pler. ll. hæc antecedunt, ἐπ᾽ Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τὺς θεὺς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὺς βασιλεῖς αὐτῆς.

Cap.48.v.1. Ἀμαθ καὶ ἀγὰθ] in nonnull. ll. est, μασιγὰθ, καὶ ἡττήθη. quidam hab. ἠχώθη ὀχύρωμα. quidam, κραταίωμα. v.2. Ἐκόψαμεν αὐτὴν] aa. ll. hab. δεῦτε ἐκκόψωμεν αὐτήν. v.9. Δότε σημεῖον] A. ἄνθος. S. βλάστημα. v.12. Κλινῦσιν αὐτὸν, καὶ τὰ σκεύη αὐτῦ λεπτυνῦσι] S. καὶ κεράσυσιν αὐτὸν, καὶ τὰ σκεύη αὐτῦ ἐκκενώσυσι. ibid. Κέρατα αὐτῦ] Orig. τὰ κεράσματα ὡς ἐπ᾽ οἴνυ ῥηθέντα, Ἀκ. ἐξέδωκε κέρατα· ὅπερ ἀρχαῖον ποτηρίυ ἐτύγχανεν εἶδος· κέρασι γὰρ ἔπινον· ὅθεν καὶ τὸ κεράσαι λέγειν παρέμεινε. Sch. Olympiodori, τὴν δόξαν. v.17. Εἰδότες ὄνομα] in quibusd. ll. est, εἰδότες ὄνομα. v.31. Κειράδας αὐχμῦ] Theodor. ὁ Σύρ. κεφαλαὶ αὐτῶν κεκαρμέναι, καὶ οἱ πώγωνες αὐτῶν ἐξυρημένοι. v.34. Ἕως Αἰτὰμ αἱ πόλεις αὐτῶν] cat. ll. hab. ἕως Ἐλεαλὴ, καὶ ἕως Ἰασα, ἕως Ἐλὰθ αἱ πόλεις αὐτῶν. v.38. Ταῖς πλατείαις αὐτῆς] in cat. ll. hæc seqq. ὅλαις κοπετός. v.40. Εἶπε κύριος] in cat. ll. hæc seqq. ἰδὲ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει, καὶ ἐκπετάσει χεῖρας αὐτῦ ἐπὶ Μωάβ.

Cap.49.v.1. Ἡ παραληψόμενος ὐκ ἔςιν αὐτοῖς] S. καὶ κληρονόμος ὐκ ἔςιν αὐτῷ; v.3. Περιζώσασθε σάκκυς] in aliquot ll. seq. καὶ ἐπιλήψασθε. v.10. Οὐκ ἔςιν ὑπολείπεσθαι ὀρφανόν σε] Sch. ἀνεπίγραφος· κατέλιπεν ὀρφανύς σε, καὶ αἱ χῆραί σε εἰς ἐμὲ ἐλπισάτωσαν. v.14. Καὶ ἀγγέλυς] Cyrill. προοιχὼν εἶπεν ὡς Ἱερεμίας ἀγγέλυς καὶ Σ. δὲ ἀγγελίαν ἐξέδωκε. v.16. Ὅτι ὕψωσεν] in pler. ll. est, ὅτι ὕψωσας. in quibusd. ἐὰν ὑψώσῃς. v.28. Υἱὺς κεδὲμ] Theodor. οἱ λοιποὶ, ἀνατολῶν. v.32. Κεκαρμένυς πρὸ προσώπυ αὐτῶν] Olymp. ἄλλα βιβλία ἔχυσι, κεκραμένυς, ἀντὶ τῦ συγκεχυμένυς. ib. Ἐκ παντὸς πέραν αὐτῶν] A. ἐκ παντὸς μέρυς αὐτῶν. Th. ἐκ πάντων μερῶν αὐτῦ. v.34. Περὶ Αἰλὰμ] Orig. Αἰλὰμ δὲ ἔθνος Ἀραβικὸν, πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ κείμενον θαλάσσῃ. Ὀλυμπιόδ. Αἰλὰμ ἢ τὴν Βαβυλῶνος, ἢ καὶ πάσης χώρας ἧς ἦρξε Κῦρος. v.38. Ἐξαποςελῶ] sic in pler. ll. est. in quibusd. ἀπολῶ.

Cap.50.v.16.'Εκ Βαβυλῶνος] in *aliquot ll.* hæc seqq. πάντες οἱ εὑρίσκοντες αὐτοὺς κατανήλισκον αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. εἶπον, οὐ μὴ ἀνῶμεν αὐτοὺς· ἀνθ' ὧν ἥμαρτον τῷ κυρίῳ. quæ in hac edit. aliquot ante versib. habentur, nempe post, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν. v.24.'Επιθήσονταί σοι] *cæt.ll.*hab. ἐπιθήσονταί σοι. quod postea *Vat.l.* adscriptum est.

Cap.51.v.1."Ανεμον καύσωνα] *Sch.* ἀνεπίγραφος· ὁ μὲν Σ. τὴν Ἑβρ. ἔθηκε λέξιν· ἀντὶ τοῦ ἄνεμον καύσωνα, λεκκαβή· δηλοῖ δὲ καιομένην καὶ διεγηγερμένην καρδίαν. ὁ δὲ Α. καρδίαν ἐπεγειρόντων, ἐξέδωκε. v.11. 'Εκδίκησις λαοῦ] sic est in *pler. ll.* in *quibusd.* ναοῦ. v.27. Βασιλεῖς] *aa. ll.* hab. βασιλείαις. v.53.'Οχυρώσῃ τὰ τείχη ἰσχύϊ] in margine *l. Vatic.* ad, τὰ τείχη, appositum est ὕψη. in *cæt. ll.*est, ὀχυρώσῃ ὕψος ἰσχύος.

Cap.52.v.1."Οντος εἰκοσι] *Sch.* ἡ προφητεία μέχρι τῶν ἐνταῦθα πεπλήρωται. μετὰ ταῦτα γὰρ ἱστορικώτερον περιέχει τὰ κατὰ Σεδεκίαν καὶ τὴν ἅλωσιν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα τοῦ ἱεροῦ ἐν οἷς, ποδιστῆρας, ὁ Σύμ. τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε· τοὺς δὲ ἐπφὰθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους φασὶν, οἱ δὲ τοὺς ἀποχυτῆρας· μεσομεραδ δὲ, τὰς λυχνίας· Ἰωακεὶμ δὲ τὸν Ἰεχονίαν καλεῖ. v.4. Μηνὶ τῷ ἐννάτῳ] *aliqui ll.* hab. δεκάτῳ. v.5. Βασιλεῖ Σεδεκίᾳ] in *cæt.ll.*hæc seqq. ἐν μηνὶ τῷ τετάρτῳ. v.9. Δεβλαθὰ] *Olymp.* Ἡμὰθ, ἡ νῦν καλουμένη Ἀντιόχεια· Δεβλαθὰ δὲ τὸ ταύτης προάστειον ἡ Δάφνη. v.19. Τὰς ἀπφὼθ] *Sch.* ὑδρίας, φιάλας, θυμιατήρια, λέβητας. v.22.Γεῖσος] *Sch.* κεφαλίδες.

ΘΡΗΝΟΙ ἹΕΡΕΜΙΟΥ.

Cap.1.tit. Θρῆνοι] *Orig.* ἔκδοσις Ἀκ. καὶ Θ. ἐν τοῖς θρήνοις οὐ φέρεται· μόνου δὲ Σ. καὶ τῶν ο'. v.5. Εἰς κεφαλὴν] *S.* εἰς ἄρχοντας. v.7. Ἐπὶ μετοικεσίᾳ αὐτῆς] in *cat. ll.* est, ἐπὶ τῇ μετοικεσίᾳ αὐτῆς. v.16. Ὁ ἐπιστρέφων] *S.* ἀνακλώμενος. ibid. Ἠφανισμένοι] *S.* ἔρημοι. v.17. Ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακὼβ, &c.] *Orig.* κατὰ δὲ Σύμ. καὶ καθ' ἑτέραν ἐκδοχὴν τῶν ο'. ἐνετείλατο κύριος κύκλῳ γενέσθαι αὐτοῦ τοὺς θλίβοντας αὐτόν.

Cap.2.v.5. Τὰς βάρεις] *Orig.* βάρεις, τὰς οἰκίας φησίν· ὥσπερ τὰ βασίλεια ἐξέδωκε Σύμ. v.15. Στέφανος εὐφροσύνης] in *pler. ll.* est, στέφανος δόξης εὐφροσύνης. δόξης autem postea adscriptum est in *l. V.* *quidam* etiam *ll.* hab. στέφανος δόξης, καλῆ εὐπρέπεια, εὐφροσύνη. ac 2. interpretationes videntur, στέφανος δόξης, &, καλῆ εὐπρέπεια. *Psal.*50.est, ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος. v.16. Καλεπίομεν] in *cæt. ll.* est, καταπίωμεν. v.18. Θυγάτηρ] *quidam ll.* hab. κόρη. v.20. Ἀποκλευεῖς] *quid. ll.* hab. εἰ ἀποκλευεῖς. *quidam*, εἰ ἀποκλευοῦσι. quomodo *Theodor.* legit.

Cap.3.v.7. Ἐβάρυνε χαλκὸν μου] *S.* τὸν τοῦ τραχήλου μου ζυγόν. *Orig.* λέγει δὲ ζυγὸν καὶ τοὺς κλοιοὺς τοὺς σιδηροῦς, οὓς ἀντὶ ξυλίνων θεοῦ κελεύσει περιεβάλετο. φέρεται γὰρ καὶ γραφή· ἐβάρυνε τὸν χαλκὸν τοῦ τραχήλου μου. v.14. Ἐγενήθη γέλως] *aliquot ll.* hab. ἐγενήθη λόγος. v.18. Ἀπώλετο] in *cæt. ll.* antecedit, καὶ εἶπα. v.47. Φόβος] *S.* πτόησις. ibid. Καὶ θυμὸς] in *cæt. ll.* est, καὶ θάμβος. v.49. Κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι] *S.* ἐπέμεινε, καὶ οὐκ ἐπαύσατο, τοῦ μὴ εἶναι ἄνεσιν. v.51. Ὁ ὀφθαλμός μου ἐπιφυλλιεῖ] *Orig.* κατὰ Σ. ὅτι κατεπόντισάν με τὰ δάκρυα τῇ τῶν ἐν ὕδασι πνιγομένων μεταφορᾷ.

ρᾷ. κατὰ δὲ τοὺς ο'. κυλακόπτει με τὰ δάκρυα, καθάπερ ἄμπελον ἀκειβὴς τρυγητής.

Cap.4.v.3. Δράκοντες] S. σειρῆνες. ibid. Ἐθήλασαν] in quibusd. ll. est, ἐθήλασαν σκύμνους αὐτῶν θυγατέρες. utriusque autem lectionis eadem sententia esse potest. ibid. Ὡς στρουθίον] Olymp. ἀποπτῆναι κατὰ τοὺς στρουθοκαμήλους μὴ δυνάμενοι, ἀλλὰ τὴν γῆν ἀεὶ διαθέοντες. τὸ γὰρ στρουθίον, οὕτως ἐξέδωκε Σύμ. v.6. Ὥσπερ σπουδῇ] Orig. Σ. τὸ μὲν, ὥσπερ σπουδῇ, ἐξαπίνης, ἐξέδωκε· τὸ δὲ, οὐκ ἐπόνεσαν, ἣν οὐκ ἔπρωσαν. v.7. Ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι (ita enim) αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα] hæc quoque sic distinguit Orig. cujus hæc est hujus loci commentatio, ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι. τοὺς ἁγιάσαντας γάρ φησιν ἑαυτοὺς τῷ θεῷ, ὁποῖος ἦν καὶ Σαμψών. ἦσαν δὲ οὗτοι παρὰ Ἰουδαίοις ἐπιφανεῖς· διὸ τὸ μὲν καθαρὸν αὐτῶν ἀντεξήτασε χιόνι, τὸ δὲ λαμπρὸν γάλακτι. οἱ ἐκλεκτοὶ δὲ, ὃ δηλοῖ τὸ ἀπόσπασμα, πολιτείαν οὐράνιον ἔχουσι· τοιοῦτον γὰρ τοῦ σαπφείρου τὸ χρῶμα. τὸ δὲ ἐπυρώθησαν, οὐ διεχύθησαν, ἀλλ' ἐπάγησαν ἐν τῇ ἀρετῇ. pler. vero ll. hæc apposita est distinctio, ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι αὐτῆς· ὑπὲρ χιόνα ἔλαμψαν· ὑπὲρ γάλα ἐπυρώθησαν. ac breviarium Rom. in communi martyrum tempore Paschali, in responsorio lect. 8ᵃᵉ. candidi facti sunt Nazaræi ejus, splendorem deo dederunt, & sicut lac coagulati sunt. videtur quidem Orig. ἐπυρώθησαν, sejungere, quemadmodum in hac ed. sejunctum est, ἐπυρώθησαν. quod etiam non absque ratione ita conjungeretur, ἐπυρώθησαν, sive, ἐπυρρώθησαν ὑπὲρ λίθον, sive, ὑπὲρ λίθους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν. Sch. ejusd. Orig. ex a.l. Σ. ἄχραντοι ἀφωρισμένοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα· λαμπρότεροι γάλακτος· πυρρότεροι τὴν ἕξιν ὑπὲρ τὰ περίβλεπτα· σάπφειρος τὰ μέλη αὐτῶν· σκοτεινότερον ἀσβόλης τὸ εἶδος αὐτῶν. & a. Sch. ejusdem, ἡγιασμένοι, τὸ ναζιραῖοι δηλοῖ· οὕτω γὰρ Σ. καὶ Θ. ἐν τῷ Ἀμὼς, τοὺς ἡγιασμένους ἐξέδωκαν, ναζιραίους εἰπόντες. ibid. Ἐπυρώθησαν] S. πυρρότεροι τὴν ἕξιν. ut videatur, ἐπυρώθησαν, positum pro, ἐπυρρώθησαν. sic in ed. Lat. rubicundiores. in cæt. vero ll. est, ἐπυρώθησαν. & in brev. Rom. coagulati sunt. v.10. Ἥψησαν] Orig. τὸ δὲ ἥψαντο, ἀνάψαι καὶ ὀπτῆσαι δηλοῖ. ubi videtur legisse, ἥψαντο. v.14. Ἐσαλεύθησαν οἱ ἐγρήγοροι αὐτῆς] S. ἀκατάστατοι ἐγίνοντο, τυφλοὶ ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐφύρησαν ἐν αἵματι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἅψασθαι τῆς ἐσθῆτος αὐτῶν. v.16. Προφήτας] pler. ll. hab. πρεσβύτας. v. 19. Ἐξέπτησαν] in pler. ll. est, ἐξήφθησαν. v.20. Πνεῦμα προσώπου] Sch. Ἀ. πνεῦμα μυκτήρων ἡμῶν, ἔφη· Σ. δὲ πνοὴν μυκτήρων. οἱ γὰρ θεοφιλεῖς διὰ παντὸς τὸν Χριστὸν ἀναπνέουσι, πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτὸν ἔχοντες. ibid. Ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν] in pler. ll. est, διαφθοραῖς ἡμῶν. Dion. Alexand. in responsionibus ad quæst. Pauli Samosat. legit, διαβουλαῖς ἡμῶν.

Cap.5.v.4. Ἦλθεν ἐπὶ τὸν τράχηλον] S. ζυγὸς κατὰ τοῦ τραχήλου ἡμῶν. & in a. cod. ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν. & Sch. ἀντὶ τοῦ ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον, Σ. εἶπε, ζυγὸς κατὰ τὸν τράχηλον. v.6. Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα] Sch. ἐξ ἀνεπιγράφου· προέτεινε τὰ πρὸς τὴν χρείαν ὠνουμένοις ἡ Αἴγυπτος, ὁμοίως καὶ Ἀσσυρίων οἱ τὴν χώραν ἐληλωκυῖαν φυλάττοντες· οὐ γὰρ ἦν ἑτέρωθεν ἐμπλησθῆναι τροφῆς. ἢ, ὅτι Αἴγυπτος μὲν ἔδοξεν ἡμῖν ἐπαμῦναι, Ἀσσύριοι δὲ ἀλοῦσιν ἐχορήγουν τροφήν. κατὰ δὲ Σ. τοῖς μὲν Αἰγυπτίοις ἑαυτοὺς ἐξεδώκαμεν, προσδραμόντες ὡς φίλοις

τοῖς

τοῖς ἀεὶ πολεμίοις· τοῖς δὲ Ἀσσυρίοις τῷ λιμῷ πιεζόμενοι περιτεθειμένοι. v.9. Ῥομφαίας τῆς ἐρήμου] Sch. ῥομφαίαν ἐρήμου, τὴν ἀπὸ τῆς ἀπαγωγῆς ταλαιπωρίαν φησί.

ἸΕΖΕΚΙΗΛ.

Cap.1.v.4. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἠλέκτρου] *Polychr.* φῶς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἴριδος, καὶ αὕτη δηλαδὴ ἦν ἐν μέσῳ αὐτῆς. v.8. Μέρη αὐτῆς] in *cat.ll.* hæc seqq. καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας. quæ nec apud *Theod.* posita sunt, qui hæc ita continuat, ὅτι τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς· οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά. v.13. Ἐξεπορεύετο ἀστραπή] in *cat. ll.* hæc seqq. καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον καὶ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ βεζέκ. quæ *S. Hier.* hoc loco affirmat de ed. *Th.* addita esse. *Theodor.* autem ea ponit, & post τὸ εἶδος τοῦ βεζέκ, subjungit, τοῦτο δὲ ὁ Σ. ἡρμήνευσεν, ὡς εἶδος ἀκτῖνος ἀστραπῆς. a. *Sch.* τὸ βεζέκ, ἀστραπὴν σημαίνει. v.16. Θαρσεῖς] *Sch.* τὸ θαρσεῖς χρυσόλιθόν φησιν, ἢ ὑάκινθον. & apud *Theodor.* κατὰ δὲ τὸν Σ. ὡς ὅρασις ὑακίνθου. ibid. Ἐν τοῖς] *cat.ll.*hab. ἐν τοῖς. ib. Καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν] sic *S. Hier.* in *quibusd.* vero *ll.* & apud *Theodor.* est, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῶν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν, ἦν. v.18. Ὕψος ἦν αὐτοῖς] in *quibusd. ll.* & apud *Theodor.* seq. καὶ φοβεροὶ ἦσαν. quod *S.Hier.* non hab. v.23. Ἑκάστῳ δύο ἐπικαλύπτουσαι] sic quoq; est apud *Theodor.* in *aa.* vero *ll.* ἑκάστῳ δύο συνεζευγμέναι, ἐπικαλύπτουσαι. v.24. Φωνὴν ὕδατος πολλοῦ] apud *Theodor.* est, φωνὴν ὑδάτων πολλῶν· ὡς φωνὴν θεοῦ σαδδαΐ. & in explicat. θεοῦ σαδδαΐ· ὅπερ Ἀ. καὶ Σ. ἱκανοῦ ἡρμήνευσαν. atque in *quibusd. exempl.* est, θεοῦ σαδδαΐ ἱκανοῦ. *S.Hier.* φωνὴν σαδδαΐ, quod juxta 70. est, φωνὴν τοῦ λόγου. v.26. Κεφαλῆς αὐτῶν] in *pler. ll.* hæc seqq. ἐν τῷ ἑστάναι αὐτά, ἀνίεντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν. quæ nec *Theodoret.* hab. v.27. Ὡς ὅρασιν ἠλέκτρου] in *cat. ll.* hæc seqq. ὡς ὅρασιν πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ. quæ hab. quoque *Theodor.* v.28. Οὕτως ἡ στάσις] in *cat. ll.* est, οὕτως ἡ ὅρασις.

Cap.2.v.3. Οἱ πατέρες αὐτῶν] in *cat.ll.* hæc seqq. ἠθέτησαν ἐν ἐμοί. ibid. Σήμερον ἡμέρας] in *aa. ll.* hæc seqq. καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι καὶ στερεοκάρδιοι· ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς. quæ in 70. non haberi ait *S.Hier.* atque in *quibusd. ll.* & apud *Theodor.* pro στερεοκάρδιοι, est, θρασυκάρδιοι. v.4. Τάδε λέγει κύριος] in *quibusd. ll.* κύριος geminatur, in *quibusd.* est, κύριος ἀδωναΐ. apud *Theodor.* ἀδωναΐ κύριος. qui id sic explicat, τὸ δὲ ἀδωναΐ, καὶ αὐτὸ τὸ κύριος σημαίνει. ἔχει δὲ καὶ σμικράν τινα ἑτέραν ἔμφασιν. v.9. Κεφαλίς] *Sch.* κεφαλὶς δὲ βιβλίου, ἀντὶ τοῦ τόμος· οὕτω γὰρ τὸν τόμον Ἑβραῖοι προσαγορεύουσι. v.10. Ἐγέγραπτο ἐν αὐτῇ μέλος καὶ θρῆνος καὶ οὐαί] *Orig.* ὁ μὲν Θεοδ. ἀκολούθως τοῖς ο΄. ἐξέδωκεν· ὁ δὲ Σ. οὐ πάνυ ἀπᾳδόντως, θρήνους καὶ κατάλεγμα καὶ μέλος πενθικόν· ὁ δὲ Ἀ. γεγραμμένον φησὶν ἦν ἐπ᾽ αὐτοῦ, κλίσεις καὶ ἀντίκλησις καὶ ἔστω.

Cap.3.v.5. Βαθύγλωσσον] *pler. ll.* hab. βαθύχειλον καὶ βαρύγλωσσον. in *aliquib.* legit. βαθύχειλον καὶ βραδύγλωσσον. v.18. Οὐ διεστείλω αὐτῷ] in *cat.ll.* seq. οὐδὲ ἐλάλησας.

Cap.4.v.4. Κατὰ ἀριθμὸν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ἃς κοιμηθήσῃ] sic quoque legit *Theodor.* ac in *quibusd. ll.* est, καθ᾽ ἀριθμὸν ἡμερῶν· πεντήκοντα

κοντα κ) ἑκατὸν ἡμέρας κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ. à *pler.* vero abest πεντήκοντα κ) ἑκατόν. v.5. Ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἐννενήκοντα κ) ἑκατὸν ἡμέρας] sic quoque legit *Theodor.* in *quibusd.* vero *ll.* est, ἐννενήκοντα κ) τετρακοσίας ἡμέρας. quo modo legit *Polychr.* & hæc notat, ἄλλη ἔκδοσις περιέχει ἐννενήκοντα κ) ἑκατὸν ἡμέρας. *Origen.* de superiori, deque hoc numero: οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχειν, ρ'. κ) ν'. ἡμέρας· κ) ἄλλα ζ. κ) ρ'. ἡμέρας κ) τὰ πλείονα δὲ, ζ. κ) ρ'. ἡμέρας· ἀλλ' ἐπισκεψάμενοι τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις, εὕρομεν τ'. εἶναι κ) ζ. ἡμέρας. *plura* itaque *exempl.* 70 *interpp.* ἑκατὸν, habuere. τετρακοσίας, ex *aa. edd.* est. v.10. Εἴκοσι σίκλους] *Polychr.* εἴκοσι σίκλοι ποιοῦσι τρεῖς οὐγκίας μικρόν τι πρός. *Sch.* στατῆρες εἴκοσι, οἱ γὰρ εἰσὶ δραχμαὶ π'. *a. Sch.* τὸν σίκλον, δραχμὴν εἶναι φασί· δραχμὴ δὲ ἐστι γράμματα τρία. v.11. Τὸ ἕκτον τοῦ εἶν] *Theodor.* τὸ γὰρ εἶν μέτρον ἦν παρ' αὐτοῖς, οὗ τὸ ἕκτον κατὰ τὸν Σύρ. ἥμισυ ξέσου ἐχώρει. *Polychr.* τὸ ἶν, Ἑβραϊκὸν ὂν, σημαίνει τοῦ ξέσου τὸ ὄγδοον. *Apollin.* τὸ ἶν ποιεῖ χόας δύο. v.13. Ἐν τοῖς ἔθνεσι] in *cæt. ll.* hæc seqq. οὗ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐκεῖ. v.14. Κρέας ἕωλον] in *quibusd. ll.* est, κρέας βέβηλον. in *quibusd.* & apud *Theodor.* κρέας ἕωλον κ) βέβηλον.

Cap.5. v.2. Τὸ τέταρτον ἐν πυρὶ] *A.* & *Th.* τὸ τρίτον. ibid. Λήψῃ τὸ τέταρτον] *A.* & *Th.* τὸ τρίτον. v.4. Καὶ ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ] *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. est autem in *Hebr.* quod proxime antecedit in *aa. ll.* εἰς πάντα οἶκον Ἰσραήλ. v.11. Ἅγιά μου ἐμίανας] in *cæt. ll.* hæc seqq. ἐν πᾶσι τοῖς προσοχθίσμασί σου, καὶ. v.12. Τὸ τέταρτον] *Sch.* τὸ τρίτον. ibid. Καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ] *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. v.13. Ὀργή μου ἐπ' αὐτοὺς] in *cæt. ll.* seq. κ) παρακληθήσομαι. v.14. Εἰς ἔρημον] in *pler. ll.* hæc seqq. κ) εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου. apud *Theodoret.* κ) εἰς ὄνειδος τοῖς κύκλῳ σου. quæ dicit *S. Hier.* in 70. non haberi. v.15. Καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαϊστὴ] in *pler. ll.* est, δειλαία. est etiam *qui* habeat, δειλαϊστή. utrumque *S. Hier.* legit. atque in *aliquib. aa. ll.* est, κ) ἔσῃ βλασφημία στενακτὴ κ) δειλαία παιδεία κ) ἀφανισμῷ. apud *Theodor.* κ) ἔσῃ στενακτὴ καὶ δήλη παιδεία καὶ ἀφανισμοῖς. ibid. Ἐν σοὶ κρίματα] in *cæt. ll.* hæc seqq. ἐν ὀργῇ καὶ θυμῷ. ib. Θυμοῦ μου] in *quibusd. ll.* & apud *Theodor.* seq. καὶ ἐλέγχοις.

Cap.6. v.4. Εἰδώλων ὑμῶν] in *cæt. ll.* hæc seqq. κ) δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν. quæ *S. Hier.* in 70. non haberi affirmat. v.6. Τεμένη ὑμῶν] in *cæt. ll.* hæc seqq. κ) ἐξαλειφθῶσι τὰ ἔργα ὑμῶν. v.9. Πρόσωπα αὐτῶν] in *cæt. ll.* hæc seqq. περὶ τῶν κακιῶν ὧν ἐποίησαν. v.10. Ἐγὼ κύριος λελάληκα] *cæt. ll.* hab. ἐγὼ κύριος οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα, τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἅπαντα τὰ κακὰ ταῦτα. v.11. Καὶ εἰπὸν, εὖγε] *Orig.* τὸ, κ) εἰπὸν, εὖγε, παραφράζων ὁ Σύμ. πεποίηκε, κ) σχετλίασον. *a. Sch.* Ἑβραϊστὶ, αἆα, ἔχει καλῶς. v.13. Βουνὸν ὑψηλὸν] in *cæt. ll.* hæc seqq. κ) ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων. quæ 70. ut scribit *S. Hier.* reliquerunt. ibid. Ὑποκάτω δένδρου συσκίου] in *pler. ll.* hæc seqq. κ) ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας. quæ item 70. reliquisse ait *S. Hier.* ac *nonnulli ll.* hab. tantum, κ) ὑποκάτω δρυὸς δασείας, nec hab. κ) ὑποκάτω δένδρου συσκίου.

Cap.7. Quod *S. Hier.* admonet, in hoc capitulo juxta 70. interpp. ordinem mutatum esse; id agnoscet, qui initio hujus cap. cum *comm. ed. Gr.* hanc conferre voluerit. v.3. Ἀποστελῶ ἐγὼ] in *cæt. ll.* seq. τὸν θυμόν μου. v.5. Τάδε λέ-

γει κυρίου] in *aa.ll.*seq. κακία μία, κακία ἰδοὺ ἔρχεται. ibid. Πέρας ἥκει] in *aa.ll.*seqq. καὶ ἐξηγέρθη πρὸς σὲ ἰδοὺ ἥκει τὸ πέρας· ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σέ. *Sch.* οἱ ο'. ἀντὶ τοῦ πλοκὴ, τὸ πέρας τεθείκασι. v. 11. Μετὰ σπουδῆς] in *aa.ll.*seq. καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς. v. 12. Μὴ θρηνείτω] in *aa.ll.*seq. ὅτι ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς. quod *S. Hier.* dicit in 70. non haberi. v. 13. Ἐπιστρέψῃ] in *aa.ll.*seq. καὶ ἔτι ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν· ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς οὐκ ἀνακάμψει. quod dicit *S. Hier.* in 70. non haberi. v. 14. Σύμπαντα] in *aa. ll.* seq. καὶ οὐκ ἔστι πορευόμενος εἰς πόλεμον· ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς. quod dicit *S. Hier.* in 70. non haberi. v. 16. Ἐπὶ τῶν ὀρέων] in *cæt. ll.* hæc seqq. ὡς περιστεραὶ μελετητικαί. quæ dicit *S. Hier.* 70. omnino tacuisse. v. 17. Μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ] *Sch.* ὁ Ἑβρ. παραλυθήσονται ὡς ὕδωρ. v. 19. Ὑπεροφθήσεται] in *cæt. ll.* hæc seqq. τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. quæ, ut scribit *S. Hier.* in 70. non habentur. v. 23. Πλήρης ἀνομίας] in *cæt. ll.* hæc seqq. καὶ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, καὶ κληρονομήσουσι τοὺς οἴκους αὐτῶν. quæ *S. Hier.* admonet in 70. non haberi. v. 26. Ἐκ πρεσβυτέρων] in *aa. ll.* seq. ὁ βασιλεὺς πενθήσει. quod *S. Hier.* ait 70. tacuisse. *Origen.* τὸ, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, συνήθως ἴσως εἴρηται· τάχα, διὰ τὸν Σωτῆρα οὐκ ἂν νομισθέντα πενθεῖν, οὐχ ἑρμηνευσάντων τῶν ο'. τὸ ῥητόν· ἢ μὴ εὑρηκότων τότε ἐν τῷ Ἑβρ. τὴν λέξιν. οὐδὲν δὲ ἄτοπον, σωζομένου καὶ τοῦ ῥητοῦ, πενθεῖν λέγειν καὶ τὸν βασιλέα· εἴγε ἔκλαυσεν ὁ Σωτὴρ ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Cap. 8. v. 1. Χεὶρ κυρίου] in *pler. ll.* est, ἀδωναῒ κυρίου. *Orig.* ἐν πσὶ δὲ γέγραπται χεὶρ κυρίου κυρίου. καί γε ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν, ὅτι πολλαχοῦ τὸ ἐκφωνούμενον ἐν τῇ, κύριος, φωνῇ, τὸ σεβάσμιον παρ' Ἑβραίοις ἐστὶν ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅ, τι περ οὐ ταχέως προφέρονται. πλὴν ἔσθ' ὅτε τὸ, κύριος, τάσσεται καὶ ἐπὶ κυρίου τῶν δούλων. ἔνθα οὖν κεῖται τὸ, κύριος κύριος, χρὴ εἰδέναι ὅτι τὸ μὲν ἕτερον οἱονεὶ τὸ κύριον ὄνομα καὶ ἄρρητόν ἐστι τοῦ θεοῦ· τὸ δὲ λοιπὸν τὸ κύριος, Ἑβραῖοι ἀδωναῒ ἐπὶ τοῦ κυρίου τάσσουσιν· ὅτε μὲν προφερόμενοι τὴν φωνὴν ἐπὶ τοῦ ἀῤῥήτου ὀνόματος, ὅτε δὲ οἱονεὶ ἐπὶ τοῦ κυρίου τῶν δούλων. τὸ οὖν, ἀδωναῒ κυρίου, τῷ νοήσαντι τὰ εἰρημένα περὶ τοῦ ἀῤῥήτου ὀνόματος, οὐδὲν διαφέρει τοῦ κυρίου, ὡς ἐκδεδώκαμεν. v. 2. Ὡς ὅρασις ἠλέκτρου] in *quibusd. ll.* est, ὡς ὅρασις αὔρας, ὡς ὅρασις ἠλέκτρου. in *quibusd.* & apud *Theodor.* ὡς ὅρασις φέγγους, ὡς εἶδος ἠλέκτρου. ac *S. Hier.* ostendit, ὡς ὅρασις αὔγας, de *Th.* additum esse. v. 3. Πρόθυρα τῆς πύλης] in *cæt. ll.* seq. τῆς ἐσωτέρας. quod nec *S. Hier.* hab. v. 5. Πρὸς ἀνατολὰς] in *cæt. ll.* hæc seqq. τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλου τέλους, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν. quæ à 70. posita non esse ostendit *S. Hier.* *Sch.* εἰκὼν ζήλου. Σ. ἐκτύπωμα παραζηλώσεως. v. 7. Τῆς αὐλῆς] in *cæt. ll.* hæc seqq. καὶ ἴδον· καὶ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ. quæ in 70. non haberi dicit *S. Hier.* v. 10. Μάταια βδελύγματα] in *cæt. ll.* hæc antecedunt, πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ καὶ κτήνους. quæ in 70. non haberi dicit *S. Hier.* ibid. Ἐπ' αὐτοὺς κύκλῳ] in *quibusd. ll.* est, ἐπὶ τοῦ τοίχου κύκλῳ διόλου. ac sic *Theodor.* *l.* autem *Vatic.* alterum κύκλῳ posterius additum est. v. 14. Θαμμοὺζ] *Theod.* ὁ Θαμμοὺζ, ὁ Ἄδωνίς ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλάδα φωνήν. v. 16. Τῶν αἰλὰμ] *Sch.* τὸ ἀναμέσον τῶν αἰλὰμ, τῶν προθύρων φησὶ, ἤτοι τῶν καγκέλλων. αἰλὰμ δὲ τὸ προπύλαιον ἐκάλεσε τοῦ

θείου

θεῖου ναοῦ. περὶ αὐτοῦ γὰρ ἵδρυτο τὸ χαλκοῦν θυσιαστήριον. α. *Sch.* αἰλὰμ δὲ τὸ προπύλαιον, ὃ Σύρ. τὴν κυκλίδα καλεῖ, ἥτις λέγεται παρὰ τοῖς πολλοῖς, κάγκελλον. v.17. Καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες] in *cat. ll.* est, καὶ ἐπέστρεψαν τοῦ παροργίσαι με· καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα ὡς μυκτηρίζοντες. illud quidem, ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, monet *S. Hier.* de *Th.* additum esse. *Orig.* Σ. καὶ ὡς ἀφιέντες εἰσὶν ἦχον ὡς ἆσθμα διὰ τῶν μυκτήρων ἑαυτῶν. τὸ μέντοι, ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ό. ἀπὸ Θεοδ. προσεθήκαμεν. ἰστέον δὲ ὅτι, μωρὰ Ἑβραϊστὶ, καὶ ἦχον καὶ κλῆμα σημαίνει.

Cap.9.v.2. Ζώνη σαπφείρου] *S.* πινακίδιον. *Orig.* πινακίδιον γραφέως ἔχων ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἵνα ὥσπερ ὑπογραφὴ τῆς ἐκδόσεως κρίσιν. Α. καὶ Θ. κάστυ γραμματέως. οὐδὲν δὲ ἡγοῦμαι σημαίνεσθαι παρ' Ἕλλησιν ἐκ τῆς κάστυ φωνῆς· τῶν δὲ Ἑβρ. τὶς ἔλεγε, τὸ καλούμενον καλαμάριον εἶναι τὸ κάστυ. v.4. Δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα] *Orig.* Α. καὶ Θ. σημείωσις τοῦ θαῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα. Ἑβρ. δέ τις τῶν εἰς Σωτῆρα πεπιστευκότων, ἔλεγε, τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα ἐμφερὲς ἔχειν τὸ θαῦ τῷ τοῦ σταυροῦ χαρακτῆρι· καὶ προφητεύεσθαι περὶ τοῦ γινομένου ἐν Χριστιανοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου σημείου· ὅπερ ποιοῦσιν οἱ πεπιστευκότες πάντες, οὑτινοσοῦν προκαταρχόμενοι πράγματος, καὶ μάλιστα εὐχῶν ἢ ἁγίων ἀναγνωσμάτων. v.6. Ἀπὸ τῶν ἁγίων μου] *A. & Th.* ἀπὸ τοῦ ναοῦ. v.7. Πληρώσατε τὰς ὁδοὺς] *Sch.* ὁ Ἑβρ. τὰς αὐλάς. v.8. Κόπτειν αὐτοὺς] *Th.* adjungit, ὑπελείφθην ἐγώ. v.9. Λαῶν πολλῶν] *Orig.* ἀντὶ τοῦ, λαῶν, αἱμάτων οἱ λοιποὶ πεποιήκασι.

Cap.10.v.5. Φωνὴ θεοῦ σαδδαΐ] *S. & Th.* βροντὴ θεοῦ ἱκανοῦ. v.11. Ἀρχὴ ἡ μία] *Th.* addit, ὀπίσω αὐτοῦ. quod est in *aa. ll.* ibid. Πορεύεσθαι αὐτὰ] *Sch.* adjungit, καὶ πᾶσαι αἱ σάρκες αὐτῶν. v.21. Ὀκτὼ πτέρυγες] *cat. ll.* hab. τέσσαρες. v.22. Χοβάρ] in *aa. ll.* seq. τὴν ὅρασιν αὐτῶν.

Cap.11.v.10. Διότι ἐγὼ κύριος] in *cat. ll.* hæc seqq. αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα. ἐπὶ τῶν ὀρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς· καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. quod autem hæc à *l. Vatic.* absunt, videri quidem potest lapsus esse librarius. sed tamen propterea quod superiora partim horum sententiam, partim ipsa verba complectuntur, credibile est à 70. prætermissa esse. his vero subtexuntur in *quibusd. ll.* quæ *S. Hier.* dicit in 70. non haberi, sed de *Hebr.* esse addita, ὅτι ἐν τοῖς δικαιώμασί μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν οὐκ ἐποιήσατε.

Cap.12.v.10. Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος] *cat. ll.* hab. τῷ ἄρχοντι καὶ τῷ ἀφηγουμένῳ.

Cap.13.v.4. Ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρήμοις] *Theodor.* ταῦτα ὁ Σ. σαφέστερον ἡρμήνευσεν· ὡς ἀλώπεκες ἐν ἐρειπίοις οἱ προφῆται σου Ἰσραήλ· οὐκ ἀνέβητε εἰς τὰς διακοπάς, οὐδὲ περιεφράξατε φραγμὸν περὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, ὑπὲρ τοῦ στῆναι ὡς ἐν πολέμῳ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου. v.5. Καὶ συνήγαγον ποίμνια] sic etiam legit *S. Hier.* in *aliquot* autem *ll.* est, καὶ οὐ συνήγαγον ποίμνιον. sicque apud *Theodor.* utraque sane lectio explicatur in *comment. Gr.* v.7. Ματαίας εἰρήκατε] in *cat. ll.* hæc seqq. καὶ ἐλέγετε, φησὶ κύριος· καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλάλησα. quæ dicit *S. Hier.* in 70. non haberi. v.9. Παιδείᾳ τοῦ λαοῦ] *S.*

ἐν

ἐν ὁμιλίᾳ. v.10. Αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐτὸν] Sch. ὁ Ἑβρ. ἔχει χείλεσι τὸν τοῖχον πηλῷ, ἄνευ ἀχύρων.

Cap.14.v.9. Ἐὰν πλανήσῃ] cat.ll. hab. ἐὰν πλανηθῇ.

Cap.16.v.6. Ἐν τῷ αἵματί σου] Sch. ὁ Ἑβρ. ἐν τῇ ὑγρασίᾳ, ἔχει· ὑγρασίαν καλέσας τὸν περικείμενον ἰχῶρα. v.8. Καιρὸς καταλυόντων] Theodor. ὁ Ἑβρ. καιρὸς τοῦ διαπαρθενεύεσθαί σε. v.8. Τειχαπτῷ] Orig. τειχαπτὸν ἡρμήνευσεν οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταί, ἄνθιμον καὶ ἐπένδυμα. α. Sch. πλέξις δὲ τινι αἱ τρίχες συμπλέκονται· τειχαπτὸν δὲ λέγει τὸ ἀπὸ χρυσοῦ κατεσκευασμένον· ἵνα εἴπῃ ἀπὸ χρυσονήματος. λέγει δὲ τὴν ἐκ χρυσοῦ διάζωσον ἐσθῆτα. v.24. Ἔκθεμα] Polychr. ἔκθεμα λέγει οἶμαι τὸ πορνεῖον, ἔνθα τὰς πόρνας τρέφειν εἰώθασι. v.29. Τὰς διαθήκας σου] S. Hier. testamenta. pler. vero ll. hab. τὰς πορνείας σου. apud Theodor. τὰ πορνεῖα. v.30. Τί διαθῶ] in quibusd.ll. τίνι καθαριῶ. & ita est apud Theodor. S. Hier. quid faciam cordi tuo. v.55. Ἧσαν ἀπ' ἀρχῆς] in pler. ll. seq. καὶ Σαμάρεια καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν τὸ ἀπ' ἀρχῆς. quod nec Theodor. hab. v.58. Κεκόμισαι αὐτὰς] pler. ll. hab. σὺ κόμισαι αὐτάς. & ita est apud S. Hier. & Theodor. v.61. Ἀναλαβεῖν σε] quidam ll. hab. ἀναλαμβάνειν με.

Cap.17.v.20. Ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ] in aa.ll. hæc seqq. καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ διακριθήσομαι ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ ἣν ἠδίκησεν ἐπ' ἐμοί, καὶ πάσας φυγαδείας αὐτοῦ. quæ in quibusd. ll. & apud Theodor. sic habentur, καὶ διακριθήσομαι μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ περὶ τῆς ἀδικίας αὐτοῦ, ἧς ἠδίκησεν ἐν ἐμοὶ ἐν πάσαις τῇ φυγαδείαις αὐτοῦ. καὶ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ σὺν πάσαις τῇ παρατάξεσιν αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, &c. ubi, τῇ φυγαδείαις αὐτοῦ, &, οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, gemina videtur interpretatio. v. 22. Τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς] in quibusd. ll. est, τῆς κέδρου τῆς ὑψηλῆς ἐκ κορυφῆς. & apud Theodor. τῆς κέδρου τῆς ὑψηλῆς ἐκ καρδίας. quod sic explicat; τουτέστιν, ἐξ αὐτῆς τῆς βασιλικῆς ῥίζης. atque in cat. ll. hæc seqq. καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς. quæ S. Hier. monet de Th. addita esse. eadem sane sententia paulo post exprimitur à 70. his verbis, καὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκαταστάθήσεται. quæ, quod in Hebr. non habeantur, obelo prænotanda esse dicit S. Hier. ibid. Καρδίας αὐτῶν] in nonnull. ll. est, ἐκ καρδίας κορυφῆς αὐτῆς. apud Theodor. ἐκ καρδίας κορυφῆς.

Cap.18.v.2. Ἐγόμφιασαν] in quibusd. ll. est, ὠμωδίασαν. apud Theodor. etiam. ἐγόμφιασαν autem à S. editum esse Theodor. scripsit. ac supra, Hieremiæ cap. 31. καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἡμωδίασαν. quo modo fortasse legendum est in Theodor. & iis ll. ubi est, ὠμωδίασαν. v.32. Λέγει κύριος] extrema pars hujus cap. in aliquot ll. est, ἐπιστρέψατε καὶ ζήσεσθε. in quibusd. vero ita est in extremo cap. οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου, λέγει ἀδωναῒ κύριος, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, λέγει ἀδωναῒ κύριος. ἐπιστρέψατε οὖν καὶ ζήσεσθε. & ita fere hab. Theodoret.

Cap.19.v.2. Σκύμνος] in quibusd.ll. & apud Theodor. est, λέαινα. ibid. Ἐγνώσθη] in aliquib.ll. est, ἐνεμήθη. & ita hab. Theodor.

Cap.20.v.6. Κηρίον ἐστὶ] Sch. ὁ δὲ Ἑβρ. κάλλιστον εἶπε Σ. πάσης ἐστὶν, ἔνδοξον πάσιν καλέσας, τὸ αὐτόθι τὴν ἱερουσαλὴμ ἀνακεῖσθαι θεῷ. v.21. Καὶ παραπικρανάν

κρανάν με] apud *Iustin.* in dial. cum Tryph. est, καὶ παρεπικράνατέ με· καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν τοῖς προστάγμασι, &c. v.22. Καὶ ἐποίησα] in *quibusd. ll.* est, οὐκ ἐποίησα. & ita apud *Iustin.* v.29. Τί ἐστιν ἀβαμά] *Theodor.* καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς, τί ἐστιν ἀβαμά, ἢ ὡς ὁ Σ. ἔφη, τί ἐστι βαμά, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ βαμά, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. in *pler.* vero *ll.* est, ἀβανά. *Apollin.* τόπος οὗτος ὀπίσημος ἐκ τῆς περὶ τὰ εἴδωλα δυσσεβείας γεγενημένος. *a. Sch.* κατὰ μὲν Σύρους, λίθος· ὁ δὲ Ἑβρ. τί ἐστι βάμμα, ἔχει· ὅπερ καλεῖται θυσιαστήριον εἰδώλων· τὰ γὰρ θεοῦ θυσιαστήρια, βῶμα καλεῖται. *a. Sch.* ἀββανά, λίθος ἑρμηνεύεται. λέγει οὖν, ὅτι θαυμαστὸν εἰ ὡς θεῷ, τῷ λίθῳ λατρεύετε. vide *S. Hier.* v.37. Ἐν ἀριθμῷ] *pler. ll.* hab. ἐν ἀριθμῷ τῆς διαθήκης. *Euseb.* l. 2. evang. demonstr. ἐν ἀριθμῷ τῆς διαθήκης μου· καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀφεστηκότας καὶ τοὺς ἀσεβεῖς. v.43. Κόψεσθε τὰ πρόσωπα] *A.* δυσαρεστηθήσεσθε. *Th.* προσοχθιεῖτε. *S.* μικροὶ φανήσεσθε.

Cap.21.v.13. Ὅτι δεδικαίωται] *A.* ὅτι ἠρεύνησε. v.15. Ὅπως μὴ θραυσθῇ ἡ καρδία] in *cæt. ll.* est, ὅπως θραυσθῇ. & in *quibusd.* ἡ καρδία αὐτῶν. v.19. Αἱ δύο, καὶ χεῖρ] in *quibusd. ll.* & apud *Theodor.* est, αἱ δύο ἀρχαί· ἑτοίμασαι χεῖρα κινοῦσαν, ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ ἐκτάσεως πόλεως κινοῦσαν, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις. ubi, ἑτοίμασαι, &, κινοῦσαν, duæ videntur interpret. atque hoc loco *S. Hier.* dicit, 70. non tam sensu, quam verbis ab Hebr. in plerisque discordare. v.21. Τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον] *Polychr.* ἀντὶ τοῦ, ῥίψαι βέλη. ταύτῃ γὰρ τῇ λέξει ἐχρήσατο καὶ ὁ Ἑβραῖος. v.23. Ἐνώπιον αὐτῶν] in *aliquot ll.* seq. ἑβδομάζοντες ἑβδομάδας αὐτοῖς. quod *Th.* est. ibid. Ἀναμιμνήσκων ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι] apud *Theodor.* est, ἀναμιμνήσκων ἀδικίαν αὐτῶν τοῦ συλληφθῆναι. v.24. Ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν] *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. v.30. Ἀπόστρεφε] in *aa. ll.* seq. εἰς τὸν κολεόν σου.

Cap.22.v.28. Ἀλείφοντες αὐτοὺς] *Sch.* ὁ Ἑβρ. οὕτω λέγει· ἤλειφον αὐτοὺς πηλῷ ἀνὰ ἀχύρου. v.30. Ἐξῶσαι πρὸ προσώπου μου] *pler. ll.* hab. ἐξῶσαι ἐν διακοπῇ φραγμοῦ πρὸ προσώπου μου.

Cap.23.v.4. Ὀολιβὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς] *aliquot ll.* hab. Ὀλιβὰ ἡ νεωτέρα ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. v.12. Εὐπάρυφα] *Sch.* ἀντὶ τοῦ, κεκοσμημένα. *a. Sch.* διαπόρφυρα· ποικιλτά. v.15. Παράβαπτα] apud *Theodor.* est, πάραι βαπταί. in *quibusd. ll.* παράβαπτα, καὶ πάραι βαπταί. ibid. Ὄψις τρισσὴ πάντων] *S.* ὄψις σκυλάκων πάντων. v.20. Αἰδοῖα ἵππων] *Polychr.* ὁ Ἑβρ. καὶ αἱ διεγέρσεις αὐτῶν ὡς ἵππων. v.23. Φακοὺκ, &c.] *A.* ἐπισκέπτην, καὶ τύραννον, καὶ κορυφαῖον. ibid. Πάντας τριστοὺς] in *aliquot ll.* est τριστάτας. in *quibusd.* τριστάτας τριστούς. v.32. Καὶ τὸ πλατύ] in *cæt. ll.* hæc seqq. καὶ ἔσται εἰς γέλωτα, καὶ εἰς μυκτηρισμόν. v.41. Ἔλαιόν μου] in *nonnull. ll.* hæc seqq. ἐτίθης ἔμπροσθεν αὐτῶν.

Cap.24.v.10. Ζωμὸς] in *nonnull. ll.* hæc seqq. καὶ τὰ ὀστᾶ συμφρυγῇ. in *nonnull.* καὶ τὰ ὀστᾶ συντριβήσονται. v.15. Ἐπιθυμήματα] *Theodor.* ὁ Ἑβρ. ἐπιθύμημα.

Cap.25.v.4. Υἱοῖς κεδὲμ] *Sch.* τινὲς μὲν ἡρμήνευσαν, Σαρακηνῶν· κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἔκδοσιν, ἀνατολῶν, ἡρμήνευσαν. v.6. Ἐπέχαρας] in *aa. ll.* est, ἐπεχάρης. v.8. Εἶπε Μωάβ] in *pler. ll.* seq. καὶ Σηείρ. quod dicit *S. Hier.*

in

in 70. non haberi, sed de *Th.* edit. additum esse. v.9. Βεθασιμοὺθ] *pler. ll.* hab. Βαὶθ ἰασιμοὺθ· *quidam*, Βεθιασιμοὺθ. *Sch.* Ἀσιμοὺθ, ὄνομα εἰδώλου. v.12. Ἐκδίκησιν] in *pler. ll.* & apud *Theodor.* est, ἐν μνήσει. in *quibusd.* ἐν μνήμῃ. *Sch.* εὗρον ἔν τινι ἀντιγράφῳ κείμενον, ἐκδίκησιν ἐν μνῇ. καὶ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τινὲς τῷ μνῇ ὀξυτόνως ἀνέγνωσαν· τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἐπὶ τοῦ μνήσεως κεῖται.

Cap. 26. v. 4. Λεωπετίαν] *Sch.* λεωπετίαν, γῆν πεπατημένην φησί, καὶ συμπεπιλημένην. v.9. Ἐν τοῖς μαχαίραις] in *pler. ll.* & apud *Theodor.* est, ἐν τοῖς ὅπλοις. v.19. Ἡ ἐπαινετὴ] in *cæt. ll.* hæc seqq. ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν θαλάσσῃ, αὐτὴ καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. v.18. Πτώσεώς σου] in *aa. ll.* hæc seqq. καὶ ταραχθήσονται νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξόδου σου. in *quibusd.* & apud *Theodor.* pro, ἀπὸ τῆς ἐξόδου σου, est, ἀπὸ τῆς ἐξουσίας σου. in uno *l.* ad, ἐξουσίας, appositum est, ἐξοδίας. & *Sch.* in marg. ἐξοδίαν φησὶ τὴν ἐπὶ τὰ ἐναντία τῆς δόξης μεταβολήν. v.21. Οὐχ ὑπάρξεις ἔτι] in *cæt. ll.* hæc seqq. καὶ ζητηθήσῃ, καὶ οὐχ εὑρεθήσῃ.

Cap. 27. v. 9. Καπηλάται αὐτῆς] in *pler. ll.* hæc seqq. ἦσαν ἐν σοὶ ἀμειβόμενοι τῇ ἐπιμιξίᾳ σου. v.15. Ὀδόντας ἐλεφαντίνους] sic *S. Hier. pler.* vero *ll.* hab. κέρατα, καὶ ὀδόντας ἐλεφαντίνους. & ita legit *Theodor.* ac sic explicat, τὰ κέρατα ὁ Σ. ἐβένους ἡρμήνευσεν, ἀφ᾽ ὧν τὰ ἐβένια καλούμενα γίνεται. v.18. Οἶνος ἐκ Χελβὼν] *Polychr.* ὁ Σ. χαλυβώνιον ἡρμήνευσε. ibid. Καὶ ἔρια] in *cæt. ll.* seq. σπλεβά. quod *S. Hier.* non hab. ib. Καὶ οἶνον] in *cæt. ll.* hæc seqq. Δαιδὰν, καὶ Ἰωυὰν, καὶ Μεωζέλ. quæ *S. Hier.* dicit de *Th.* addita esse. v.24. Φέροντες ἐμπορίαν] in *aliquot ll.* hæc ita posita sunt, φέροντες ἐμπορίαν ἐν μαχαλὶμ, καὶ γαλιμὰ, ὑάκινθον, καὶ ποικιλίαν, καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς ἐν μαγώζοις συγκειμένους, δεδεμένους σχοινίοις· καὶ κυπαρίσσινα πλοῖα ἐν οἷς ἡ ἐμπορία σου. πλοῖα Καρχηδονίων ἐν τῇ ἐμπορίᾳ σου, ἐν τῷ πλήθει τῷ συμμίκτῳ σου. ac *Theodor.* τὸ δὲ ἐν μαχαλὶμ, ὁ Α. οὕτως ἡρμήνευσεν, ἐν κατασκευαῖς εἰλήμασι· τὸ δὲ ἐν μαγώζοις, ἀπὸ τῆς Ἑβρ. ἐξελληνίζει· σημαίνει δὲ ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσι. atque *S. Hier.* dicit, ἐν μαχαλὶμ καὶ ἐν γαλιμὰ, &, καὶ ποικιλίαν, de *Th.* addita esse. v.30. Σποδὸν στρώσονται] in *cæt. ll.* hæc seqq. καὶ ξυρήσονται ἐπὶ σὲ φαλακρώματα· καὶ περιζώσονται σάκκον, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς καὶ κοπετὸν πικρόν. quæ *S. Hier.* dicit de *Th.* addita esse. v.32. Θρήνημα Σόρ] in *cæt. ll.* hæc seqq. τίς ὥσπερ Τύρος, κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης; quæ *S. Hier.* dicit in 70. non haberi. v.35. Ἐκστάσει ἐξέστησαν] in *nonnull. ll.* & apud *Theodor.* est, ἐκστάσει ἐκστήσονται, καὶ δακρύσει τὸ πρόσωπον αὐτῶν· ἔμποροι ἐθνῶν συρίουσιν ἐπὶ σοί.

Cap. 28. v. 10. Ἐν πλήθει ἀπεριτμήτων] in *pler. ll.* est, ἐν χερσὶ τιτρωσκόντων σε, θάνατον ἀπεριτμήτων. in *quibusd.* & apud *Theodor.* pro, θάνατον, est, θανάτοις. v.12. Ὁμοιώσεως] in *cæt. ll.* seq. πλήρης σοφίας. quod apud *Theodor.* additum est margini. v.13. Καὶ σμάραγδον] in *quibusd. ll.* seq. καὶ ὑάκινθον. v.14. Ἐκτίσθης] *Th.* adjungit, ἡτοιμάσθησαν. ibid. Μετὰ τοῦ χερούβ] in *quibusd. ll.* seq. κεχρισμένος τοῦ κατασκηνοῦντος. quod de *Th.* additum est. & alia lectio, κεχρισμένου κατασκηνοῦντος. *A.* ἐμπεπετασμένος. *S.* τοῦ χερουβ καταμεμετρημένου. v.15. Ἄμωμος] *A.* τέλειος. v.16. Ἤγαγέ σε τὸ χερουβ] in *quibusd. ll.* seq. συσκιάζον. *A.* ἀπολέσω σε χερουβ ὁ συσκιάζων. v.19. Στενάξουσιν] in *pler. ll.* est, συγνάσουσιν.

Cap.

Cap.29.v.3. Τὸν δράκοντα] *Sch.* ὁ Ἑβρ. τὸ κῆτος λέγει. ibid. Ποταμῶν] *Theodor.* τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν ἑνικῶς εἶπον, τὸν ποταμόν· οἱ δὲ ο'. πληθυντικῶς. v.4 Δώσω παγίδα] sic quoque *S. Hier. aliquot* vero *ll.* hab. καὶ ἐγὼ δώσω χαλινόν. & ita est apud *Theodor.* v. 10. Εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν] in *quibusd. ll.* est, εἰς ἔρημον κενὴν καὶ ἠφανισμένην. ibid. Μαγδώλου] *Sch.* ὁ Ἑβρ. Μαγδάλ. v.19. Καὶ προνομεύσει] in *pler. ll.* hæc antecedunt, καὶ λήψεται τὸ πλῆθος αὐτῆς.

Cap.30.v.2. Ὢ ὢ ἡμέρα] in *pler. ll.* proxime antecedit, ὀλολύξατε. quod non est apud *S. Hier.* v.3. Πέρας ἐθνῶν] sic *S. Hier.* in *aliquot ll.* est, καιρὸς ἐθνῶν. & ita *Theodor.* legit. v.5. Λίβυες] in *quibusd. ll.* seq. καὶ Αἰθίοπες, καὶ πᾶσα ἡ Ἀραβία. v.9. Ἄγγελοι σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν] *pler. ll.* sic hab. ἄγγελοι ἀπὸ προσώπου μου ἐν Σιείμ, σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, τὴν ἐλπίδα. quæ *S. Hier.* ac *Theodor.* hab. τὸ δὲ Σιείμ, ait *Theodor.* τῇ Ἑλλάδι φωνῇ, ἐν ἰσχύϊ δηλοῖ. *Th.* ἐγκαθισμός. illa autem, ἀπὸ προσώπου μου, &, τὴν ἐλπίδα, de *Th.* addita sunt. *A.* pro, τὴν ἐλπίδα, posuit, τὴν πεποιθυῖαν. v.12. Ἀπολῶ τὴν γῆν] in *cæt. ll.* hæc antecedunt, καὶ ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν. quæ *S. Hier.* ac *Theodor.* hab. v.13. Ἀπολῶ μεγιστᾶνας] in *cæt. ll.* est, ἀπολῶ βδελύγματα, καὶ καταπαύσω μεγιστᾶνας. v.16. Διαχυθήσεται ὕδατα] in *quibusd. ll.* hæc seqq. καὶ ἐν Μέμφει πολέμιοι αὐθημερινοί. quæ & *Theodor.* hab. v.21. Κατεδέθη] *pler. ll.* hab. κατεδέθη. *A.* ἐμοτώθη. *S.* ἐπεδέθη. ibid. Τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν] in *quibusd. ll.* est, τοῦ δεθῆναι καὶ κατισχῦσαι. v.22. Τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους] *pler. ll.* hab. τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τεταμένους καὶ τοὺς συντετριμμένους. *quidam*, τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τεταγμένους καὶ τοὺς συντριβομένους. *A.* τὸν ἰσχυρὸν καὶ ὑψηλόν. *Th.* τὸν ἰσχυρὸν καὶ μέγαν. v.25. Ἐκτενεῖ αὐτὴν] *aliquot ll.* hab. καὶ ἐκτενεῖ.

Cap.31.v.5. Κλάδοι αὐτοῦ] in *cæt. ll.* seq. καὶ ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ. v.10. Μέσον νεφελῶν] in *pler. ll.* seq. καὶ ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ. v.15. Ἐπέστησα] in *quibusd. ll.* est, ἐκάλυψε καὶ ἀπέστησε. ibid. Καὶ ἐκώλυσα] in *quibusd. ll.* est, ἐκώλυσε. & ita *Theodor.* legit. in *nonnull.* ἐκύκλωσε. v.16. Αὐτὸν ἐν γῇ] in *pler. ll.* est, ἐν γῇ κατωτάτῃ. v.18. Τίνι ὡμοιώθης;] in *quibusd. ll.* hæc seqq. ἐν δυνάμει, καὶ ἐν δόξῃ, καὶ ἐν μεγέθει, ἐν τοῖς ξύλοις τῆς τρυφῆς.

Cap.32.v.3. Τὰ δίκτυα λαῶν πολλῶν] in *cæt. ll.* est, τὰ δίκτυά μου ἐν ἐκκλησίᾳ λαῶν πολλῶν. v.4. Ἐμπλήσω πάντα] in *pler. ll.* est, ἐμπλήσω ἐκ σοῦ πάντα. in *quibusd.* & apud *Theodor.* ἐκ μέσου σου. v.18. Ἰσχυρῶν Αἰγύπτου] in *aliquot ll.* hæc seqq. καὶ κλίνων παρέλκει αὐτόν. & ita legit *Theodor.* sicque explicat, τῷ λόγῳ, φησὶ, τῆς προφητείας, ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτὸν παρακλίνων, καὶ ἀπὸ τῶν βασιλείων θρόνων παρασύρων, καὶ καταβίβασον. ut hoc loco plures interpretat. conjunctæ esse videantur. *Sch.* ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ εὗρον καὶ τοῦτο, καὶ κλίνων παρέλκει αὐτόν. ibid. Εἰς βόθρον] in *cæt. ll.* hæc seqq. ἐξ ὑδάτων εὐπρεπῶν κατάβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων. quæ *S. Hier.* dicit in 70. de *Th.* addita esse. v.23. Πεπτωκότες μαχαίρᾳ] in *cæt. ll.* hæc seqq. οἱ ἔδωκαν τὰς ταφὰς αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου· καὶ ἐγενήθη ἐκκλησία περικύκλῳ τῆς ταφῆς αὐτοῦ. πάντες αὐτοὶ τραυματίαι οἱ πίπτοντες μαχαίρᾳ. quæ *S. Hier.* monet de edit. *Th.* sub asteriscis addita esse. *Orig.* ὁ Ἑβρ.

ἀντὶ τοῦ, ἐν μηροῖς λάκκου, ἐν μήκει λάκκου, ἔχει. v.27. Ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν] in nonnull.ll. hæc seqq. καὶ φόβος δυναστευόντων ἐγένετο ἐν τῇ γῇ τῶν ζώντων. quæ apud Theodor. margini adscripta sunt. v.30. Οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι, σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ἐκοιμήθησαν] pro his, in aliquot ll. & apud Theodor. est, οἵτινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν, ἡττηθέντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῶν, αἰσχυνόμενοι ἐκοιμήθησαν.

Cap.33.v.24. Εἰς κατάσχεσιν] in cat. ll. & apud Theodor. hæc seqq. τάδε λέγει ἀδωναΐ κύριος· ἐπειδὴ τοῦ αἵματος ἐσθίετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε πρὸς τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε· καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσετε; ἔστητε ἐπὶ τῆς ῥομφαίας ὑμῶν, ἐποιήσατε βδελύγματα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε· καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσετε; quæ S. Hier. dicit in 70. non haberi. v.32. Ποιήσουσιν αὐτὰ] in nonnull.ll. seq. διότι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.

Cap.34.v.4. Καὶ τὸ κακῶς ἔχον] in quibusd. ll. antecedit, καὶ τὸ ἄρρωστον οὐκ ἰάσασθε. quæ altera videtur interpretatio. idid. Κατειργάσασθε αὐτοῖς μόχθῳ] in quibusd. ll. seq. καὶ ἐν κράτει ἐπαιδεύσατε αὐτά, καὶ ἐν παιγνίῳ. quæ altera videtur interpretat. v.29. Καὶ οὐκέτι ἔσονται] in cat.ll. hæc antecedunt, καὶ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν τῇ γῇ. quæ altera videtur interpretatio.

Cap.35.v.5. Ἐν καιρῷ ἀδικίας] in aliquot ll. & apud Theodor. est, ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἀδικίας, ἐπ᾽ ἐσχάτῳ. v.7. Ἀνθρώπους καὶ κτήνη] in aliquot ll. & apud Theodor. est, ἄνθρωπον καὶ κτήνη, καὶ παραπορευόμενον καὶ ἀναστρέφοντα. quæ 2. interpretr. videntur. v.11. Κατὰ τὴν ἔχθραν σου] in aliquot ll. & apud Theodor. hæc seqq. καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐκ τοῦ μεμισηκέναι σε ἐν αὐτοῖς. v.14. Ἔρημον ποιήσω σε] in cat.ll. hæc seqq. καθὼς ηὐφράνθης εἰς κληρονομίαν οἴκου Ἰσραήλ, ὅτι ἠφανίσθη· οὕτω ποιήσω σε. quæ S. Hier. testatur in 70. non haberi, sed sub asteriscis de Th. edit. addita esse.

Cap.36.v.2. Ἔρημα αἰώνια] in pler. ll. est, ἔρημα αἰώνια τὰ ὑψηλά. v.3. Ἀντὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς] in pler. ll. & apud Theodor. hæc antecedunt, ἀντὶ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς εἰς ἀφανισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. v.11. Καὶ κτήνη] in pler. ll. & apud Theodor. hæc seqq. καὶ αὐξηθήσονται, καὶ πληθυνθήσονται. v.13. Κατέσθουσα] in pler. ll. & apud Theodor. est, γῆ κατέσθουσα. v.15. Ἀνενέγκητε ἔτι] in pler. ll. & apud Theodor. hæc seqq. καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνωθήσεται ἔτι. v.18. Ἐπ᾽ αὐτοὺς] in cat. ll. hæc seqq. ἀνθ᾽ ὧν ἐξέχεαν αἷμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτήν. v.38. Προβάτων ἀνθρώπων] quidam ll. hab. προβάτων καὶ ἀρνῶν.

Cap.37. v.1. Ἐν πνεύματι κυρίου] in cat. ll. est, ἐν πνεύματι κυρίου. v.10. Συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα] S. A. & Th. δύναμις μεγάλη. v.22. Ἄρχων εἷς ἔσται αὐτῶν] in cat. ll. seq. εἰς βασιλέα. v.23. Εἰδώλοις αὐτῶν] in cat. ll. hæc seqq. καὶ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν αὐτῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις αὐτῶν.

Cap.38.v.2. Ἐπὶ Γὼγ, &c.] Theodor. φασὶν εἶναι ταῦτα Σκυθικὰ γένη· Μοσὸχ δὲ Καππαδόκας εἶναι, καὶ Θοβὲλ Ἴβηρας. τὸ δὲ ῥὼς, κεφαλὴν ὁ Σύρ. ἡρμήνευσε· καὶ ὁ Α. δὲ κεφαλὴν Μοσὸχ, τὸ ῥὼς Μοσὸχ ἡρμήνευσε. v.4.

Καὶ

Καὶ συνάξω σε] in *aliquot ll.* hæc antecedunt, καὶ περιστρέψω σε κυκλόθεν, καὶ δώσω χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου. v.6. Θόργαμα] *Sch.* Θόργαμα λέγει, κατὰ μέν τινας, Ἀρμενίους καὶ Ἴβηρας· κατὰ δὲ ἑτέρους, Καππαδόκας καὶ Γαλάτας. v.9. Καὶ ἔσῃ σὺ] sic in Hebr. in *cæt. ll.* est, πᾶσῃ σύ. v.13. Ἔμποροι Καρχηδόνιοι] in *quibusd. ll.* & apud *Theodor.* est, ἔμποροι Θαρσὶς. in *quibusd.* ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ Θαρσὶς.

Cap.39.v.3. Ἀπολῶ τὸ τόξον σου] *quidam ll.* hab. ἀποτινάξω. v.9. Καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις] *pler. ll.* hab. καὶ ἐκκαύσουσι καὶ ἀνάψουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις. v.11. Ἐπελθόντων πρὸς τῇ θαλάσσῃ] *pler. ll.* hab. τῶν ἐπελθόντων ἐξ ἀνατολῆς τῆς θαλάσσης. v.14. Θάψαι τοὺς καταλελειμμένους] *pler. ll.* hab. θάψαι μετὰ τῶν διερχομένων τοὺς καταλελειμμένους. v.16. Ὄνομα τῆς πόλεως πολυάνδριον] *aliquot ll.* hab. ὄνομα τοῦ τόπου διάπλωσις, καὶ πολυάνδριον. est etiam *qui* tantum habeat, ὄνομα τοῦ τόπου διάπλωσις. vide quæ notata sunt Hierem. cap.19. v.27. Ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν] *quidam ll.* hab. ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. quidam, ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. v.28. Ἐπιφανῆναί με ἐν τοῖς ἔθνεσι] in *cæt. ll.* hæc seqq. καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ οὐ καταλείψω ἀπ' αὐτῶν οὐκέτι ἐκεῖ. quæ scribit *S. Hier.* in 70. non haberi.

Cap.40.v.4. Ὃν ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου] in *pler. ll.* non est, ὅν. sed est, ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου; v.5. Τὸ προτείχισμα] *A.& S.* τὸ πλάτος τῆς οἰκοδομῆς. ibid. Καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ] *A.& S.* καὶ ἀνάστημα. v.6. Ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς] *S.* καὶ ἀνέβη δι' ἀναβαθμῶν. ibid. Καὶ διεμέτρησε τὸ αιλαμ] in *pler. ll.* est, καὶ διεμέτρησε τὸ θεὲ, ἓξ ἐξ, τὸ αιλαμ. *A.S.& Th.* πρόθυρον, οὐδόν. v.7. Καὶ τὸ θεὲ] *S.* τὸν δὲ οὐδόν. ibid. Ἀναμέσον τοῦ θεηλαθ πηχῶν] *quidam ll.* hab. ἀναμέσον τοῦ θεὲ, αιλαμ πηχῶν. *Sch.* καὶ τὴν παραστάδα ἑκατέραν. v.9. Καὶ τὸ αιλευ] *Sch.* πρόθυρον. ibid. Καὶ τὰ αιλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν] *Sch.* τὸ δὲ πρόπυλον τῆς πύλης ἐσώτερον. v.10. Καὶ τρεῖς ἔνθεν] in *quibusd. ll.* seq. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικήν. *S.* αἱ δὲ παραστάδες τῆς θύρας, κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικήν. v.11. Τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος] *Sch.* τοῦ προπυλαίου. ibid. Τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος] *Sch.* οἱ ό. μῆκος τῆς πύλης. v.12. Ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεειμ] *Sch.* καὶ ὅριον ἔμπροσθεν τῶν παραστάδων πῆχυς ἑνός. atque in *quibusd. ll.* legitur, καὶ κατὰ πρόσωπον τῶν ναβιν πῆχυς ἑνὸς καὶ πῆχυς ἑνὸς ὅριον. ibid. Καὶ τὸ θεὲ] *Sch.* παραστάδες. v.14. Τὸ αἴθριον τοῦ αιλαμ] *Sch.* προπύλαιον. v.16. Κρυπταὶ ἐπὶ τὰ θεειμ] *Sch.* πεφραγμέναι ἐπὶ τοῖς θυρώμασι τοξικαὶ τὰ κειώματα. ibid. Φοίνικες ἔνθεν καὶ ἔνθεν] in *quibusd. ll.* antecedit, ἐγκόλαμμα διάτρητον. v.17. Πασοφορεια] *Sch.* γαζοφυλάκια. ibid. Καὶ περίστυλα] *S.* ἐξέδραι. v.21. Καὶ τὸ θεὲ] *Sch.* τὰ ὑπόθυρα καὶ ὑποχωρήσεις αὐτῆς. ibid. Τὰ αιλαμμὼν] *S. Sch.* πρόπυλα. v.24. Ἤγαγέ με κατὰ Νότον] *pler. ll.* hab. ἤγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς Νότον. v.27. Κατέναντι τῆς πύλης] *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. v.38. Ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἐκρύσεις] in *cæt. ll.* hæc seqq. ἐκεῖ πλυνοῦσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ αιλαμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν. quæ de *Th.* addita esse scribit *S. Hier.* atque in *quibusd. ll.* hæc ita posita sunt: καὶ τὰ αιλαμμωθ αὐτῆς ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πυλῶν ἐκεῖ πλυνοῦσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ προπυλαίῳ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν τῆς δευτέρας ἐκρύσεως· ὅπως σφάζωσιν, &c. v.40. Καὶ κατὰ νώτου

τοῦ ῥύακος] *A.* & *S.* καὶ πρὸς τῇ ὠμίᾳ τῇ ἔξωθεν τῇ ἀναβαινούσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς πύλης. v. 43. Γεῖσος λελαξευμένον] *A.* ἐπιστάσεις. *S.* χεῖλος.

Cap.41.v.8.Καὶ τὸ θραελ] *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. v.15. Καὶ ὁ ναὸς] in *plur. ll.* seq. ἐσώτερος. quod *S. Hier.* non hab. v.20. Ἕως τοῦ φατνώματος] *Sch.* ὑπεράνω τῆς θύρας. v.25. Κατὰ πρόσωπον] *Sch.* ἔμπροσθεν. v.26. Καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου] *Sch.* καὶ τὰ πάχη.

Cap.42.v.3. Ἐστοιχισμέναι, ἀντιπρόσωποι] *Sch.* ἔκθετον πρὸς πρόσωπον ὄκθετου ἐν τριστοῖς. v.4. Πήχεις ἑκατὸν τὸ μῆκος] in *quibusd. ll.* seq. ὁδὸν πήχεος ἑνός. & *Sch.* πρὸς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχεος ἑνός. in *nonnull.* εἰς τὸ ἐσώτερον ὁδὸν πήχεος ἑνός. est etiam ubi pro, ὁδὸν, scriptum est, ἔδον. v.6. Διότι τριπλαῖ ἦσαν] *S.* τρίστεγα γὰρ ἦν. ibid. Ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν] *Th.* ἐπισυνήχθησαν ὑπὸ κατώτερα. v.13. Υἱοὶ Σαδδοὺκ] *Sch.* οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις. & *S. Hier.* scribit in *Hebr.* non haberi. v.14. Ἅγιοι ὦσιν οἱ προσάγοντες] in *pler. ll.* seq. ἐκεῖ ἀποθήσονται τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

Cap.43.v.2. Ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν] *Theodor.* παρὰ δὲ τῷ Ἑβρ. καὶ τῷ Σύρ. εὗρον, ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. v.3. Τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν] *Theodor.* παρὰ τῷ Σύρῳ καὶ παρὰ τῷ Ἑβρ. εὗρον, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν. δηλοῖ δὲ τὴν δευτέραν ὀπτασίαν, ἐν ᾗ ἐθεάσατο καὶ τοὺς ἐπιφερομένους τὰς πελέκεις, καὶ τὴν πόλιν κόπτοντας· καὶ τοὺς ἄνθρακας κατὰ πάσης τῆς πόλεως διασκεδάσαντα· ὅτε καὶ τὸ σημεῖον εἶδεν ἐπιτεθὲν τοῖς στενάζουσιν ἐπὶ τῇ τοῦ λαοῦ παρανομίαις. καὶ εἰκὸς τοὺς ο΄. τῇ διανοίᾳ προσεσχηκότας, χρῖσιν καλέσαι τὴν τῶν μετώπων σημείωσιν, τῶν ἀπηλλαγμένων τῆς τῶν κοπτόντων τιμωρείας. *Alia* vero *ll.* hab. τοῦ χρῆσαι. quod vel pro, χρῖσαι, per errorem positum est, vel, si pro alia lectione accipitur, idem fermè significat quod, ἀπολέσαι. v.8. Συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν] *aliquot ll.* hab. συνεχόμενον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν. v.9 Καὶ τοὺς φόνους] in *quibusd. ll.* est, τὰ πτώματα. v.10. Διάταξιν αὐτοῦ] in *quibusd. ll.* seq. εἴ πως ἐντραπῶσι. v.13. Καὶ ταῦτα τὰ μέτρα] in *cæt. ll.* hæc antecedunt, οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου. v.14. Ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς, &c.] *A.* ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς γῆς ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου ibid. Ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ] *A.* κρηπιδώματος τοῦ μικροῦ, ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ μεγάλου. v.15. Καὶ τὸ ἀριηλ] *Euseb.* ἑρμηνεύεσθαι φασὶ τὸ ἀριηλ, λέων θεοῦ. *Polychr.* τὸ ἀριηλ, ὄρος θεοῦ. *Theodor.* τὸ ἀριηλ σημαίνει τῇ Ἑβραίων φωνῇ, ὄρος θεοῦ, ἢ κατ' ἄλλην ἑρμηνείαν, φῶς θεοῦ.

Cap.44 v.3. Αἰλὰμ τῆς πύλης] *Sch.* αἰλὰμ, ἑρμηνεύεται πρόθυρον πύλης. v.6. Τὸν παραπικραίνοντα] *Sch.* οἱ λοιποὶ, προσστρεπτὴν καὶ φιλόνεικον. v.7. Σάρκας καὶ αἷμα] in *cæt. ll.* pro, σάρκας, est, στέαρ. v.8. Καὶ διετάξατε τοῦ φυλάσσειν] in *quibusd. ll.* est, καὶ οὐκ ἐπεφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου καὶ διετάξατε αὐτοῖς τοῦ φυλάσσειν. v.10. Οἵτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ] in *cæt. ll.* est, οἱ μακρυνθέντες ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῇ πλάνῃ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τῶν πλανηθέντων ἀπ' ἐμοῦ ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν. v. 20. Οὐ ψιλώσουσι] *Theodor.* ὁ Σύρ. καὶ ὁ Ἑβρ. οὐ θρέψουσιν, ἔφασαν. v. 25. Καὶ ἐπὶ ψυχὴν] *Theodor.* ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρ. ἐπὶ νεκρῷ.

Cap.

Cap.45.v.1.Εὖρος εἴκοσι χιλιάδας] pler.ll. hab. δέκα. v. 11. Καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ] in quibusd.ll. seq. τὸ μέτρον. in quibusd. τὸ οἰφί. ibid. Ἔσται ἴσον] in quibusd.ll.est, ἔσται ἴσον τὸ σήκωμα καὶ τὰ στάθμια· εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος· οἱ δὲ πεντήκοντα σίκλοι, ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. ac Theodor. διακελεύεται δὲ τὴν μνᾶν πεντήκοντα σίκλους ἔχειν. in quibusd. vero est, εἴκοσι σίκλοι, πέντε καὶ εἴκοσι σίκλοι, δέκα καὶ πέντε σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. quo modo legit S.Hier. & dicit hunc locum juxta 70. non cohærere, & penitus intelligi non posse. v.13. Ἕκτον μέτρου] in quibusd.ll est, τὸ ἕκτον τοῦ οἰφὶ ἀπὸ τοῦ κόρου τοῦ πυροῦ. ibid. Καὶ τὸ ἕκτον αὐτοῦ τοῦ οἰφὶ] in quibusd.ll. est, καὶ τὸ ἕκτον τοῦ μέτρου. v.14. Δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομὸρ] in quibusd. ll. hæc seqq. τὰ δὲ δέκα γομὸρ κόρος. quod videtur confirmari autoritate Theodor. ita explicantis, καὶ διδάσκει ἡμᾶς τὸν μὲν κόρον ἔχειν γομὸρ δέκα, ἕκαστον δὲ γομὸρ χοίνικας δέκα· ὡς εἶναι τὸν κόρον χοινίκων ρ΄. v.20. Ἀπὸ μοίρας] pler. ll. hab. ἀγνοοῦντος καὶ νηπίου. est etiam qui habeat, ἀγνοοῦντος καὶ νηπίου ἀπὸ μοίρας. v.24. Πέμμα] Sch. σεμίδαλιν. ibid. Τὸ εἶν] Theodor. τὸ εἶν παρὰ τῷ Σύρῳ ἡμιναν εὗρον.

Cap.46.v.5. Μαναὰ πέμμα] Theodor. ὁ Σύρ. ἡμίναν φησὶ τὴν τῆς σεμιδάλεως θυσίαν. quidam ll. hab. μαναὰ καὶ οἰφί. v. 12. Ὁμολογίαν ὁλοκαύτωμα σωτηρίου] quidam ll. hab. ἑκούσιον ὁλοκαύτωμα σωτηρίου. quidam, ἑκούσιον ὁλοκαύτωμα, ἢ εἰρηνικὰς σωτηρίου. v.22. Ἐπὶ τὰ τέσσαρα, καὶ τῆς αὐλῆς αὐλή] pler. ll. hab. ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς αὐλαὶ μικραί.

Cap.47.v.1. Ἐξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου] Polychr. ἐξεπορεύετο ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας. v.3. Καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς] Polychr. ὁ Ἑβρ. καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἐξιέναι τινὰ ἄνθρωπον. ibid. Χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ] aliquot ll. hab. χιλίους ἐν τῷ μήκει πήχεις, διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως ἀστραγάλων. καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν γονάτων. καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. v.5. Καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν] in quibusd. ll. est, καὶ ἰδοὺ χείμαρρος ὃν οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν· ὅτι ἐξύβριζε τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χειμάῤῥου, ὃν οὐ διαβήσονται. in quibusd.pro, ὅτι ἐξύβριζε, est, ὅτι ἔβραζε. v. 8. Ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν] in aliquot ll. est, ἐπὶ τὴν ἀοίκητον. Polychr. ὁ Ἑβρ. ἐπὶ δυσμάς. v. 10. Ἐνγαδδεὶν] Theodor. τὸ ἐνγαδδεὶν, ὀφθαλμὸν πειρατηρίου σημαίνει· τὸ δὲ ἐναγαλλείμ, ὀφθαλμὸν μόσχου εἰς θυσίαν προσφερομένου, καὶ τὴν ἁμαρτίαν λύοντος. v.11. Οὐ μὴ ὑγιάσωσιν] Sch. ἰαθῶσιν. v.12. Οὐ μὴ παλαιωθῇ] in aliquot ll. hæc antecedunt, ὃ οὐκ ἀποῤῥυήσεται τὸ φύλλον αὐτοῦ, καὶ οὐ. v.18. Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς] in quibusd.ll.est, κατὰ Βοῤῥᾶν, καὶ τὸ ὅριον Αἰμὰθ, καὶ τὸ ὅριον Βοῤῥᾶ κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν, καὶ τὰ πρὸς ἀνατολάς. ubi, κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν, &, καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς, gemina interpretatio est.

Cap.48.v.10. Καὶ πρὸς θάλασσαν] in cer. ll. hæc ita posita sunt, καὶ πρὸς θάλασσαν εὖρος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς Νότον μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες. v.15. Καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ] in quibusd. ll. est, καὶ εἰς προάστειον αὐτοῦ.

ΔΑΝΙΗΛ.

Cap.1.v.1.'Εν ἔτει τρίτῳ] in *quibusd.ll.* inscriptio hic est, ὅρασις β'. sicq; fere in consequentibus capitibus; ὅρασις γ'. ὅρασις δ'.&c. ibid.'Ιωακεὶμ] *Sch.* 'Ιωακεὶμ λέγει τὸν υἱὸν 'Ιωακεὶμ, 'Ιωσίου δὲ ἔκγονον· ὃς καὶ 'Ιεχονίας ἐπικέκληται. v.2.Εἰς γῆν Σενναὰρ] *Sch.* Βαβυλῶνος. v.3.'Απὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας] *Sch.* τουτέστιν ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ παρὰ τοῖς 'Ιουδαίοις βασιλικοῦ. ibid.Φορθομμὶν] *Sch.*Πάρθων.vide *S.Hier.* v.4.Οἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος] *Sch.* ἐπιλέκτους. v.8.'Αλισγηθῇ] *Sch.* μιανθῇ. v.10. Καὶ καταδικάσητε] *Sch.* καταδικασθῆναι παρὰ τοῦ βασιλέως ποιήσητε. v.12. Πείρασον] *Sch.* δοκίμασον. v.14.Καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς] *Sch.*καὶ ἐδοκίμασε τὴν ἰδέαν αὐτῶν. v.16.Σπέρματα] *Sch.* ὄσπρια. v.17.'Εν πάσῃ γραμματικῇ] *Sch.*ἐν παντὶ τῷ βίβλῳ.

Cap.2.v.1.'Εν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ] *Sch.* βασιλείαν ἐνταῦθα Ναβουχοδονόσορ οὐ τὴν ἐν 'Ασσυρίοις λέγει, ἀλλὰ τὴν κατὰ 'Ιουδαίων, ἥνπερ ὁλοκλήρως κατ' αὐτῶν ἐβασίλευσε, πορθήσας τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν. v.2. Τοὺς ἐπαοιδοὺς, καὶ τοὺς μάγους, καὶ τοὺς φαρμακοὺς] *Polychr.* ὁ Σύρ. συντόμως λέγει, τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος. v.3.'Εξέστη] *S.* διηπόρει. v.8.Καιρὸν ὑμεῖς ἀγοράζετε] *Sch.* τουτέστιν, ὑπόθεσιν θηρᾶσθε, διασκεδάσαι τῇ ἀναβολῇ τοῦ καιροῦ σκοποῦντες τὸ παρ' ὑμῶν ζητούμενον. ibid. 'Απέστη ἀπ' ἐμοῦ] *Apollin.* ὁ Σύρ.ἀπατᾷ με. v.14.Σοφοὺς Βαβυλῶνος]in *cat.ll.* seq.καὶ ἐπωδιαίνετο αὐτοῦ,λέγων. v.46.Μαναὰ] *Sch.* δῶρον.

Cap.3.v.4.'Υμῖν λέγεται λαοῖς] sic in *ed.Lat.* vobis dicitur populis. tametsi hic seq. φυλαὶ, γλῶσσαι. in *Lat.* vero, tribubus & linguis. at in *cat. ll.* & apud *Theodoret.* est, ὑμῖν λέγεται ἔθνη, λαοί. v.21. Σαραβάροις] *Sch.* τινὲς σαραβάρα εἰρήκασι, τὰ μὲν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενα μώκια, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἀναξυρίδες προσαγορευόμενα. v.25.'Η ὅρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ] *Sch.* οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, υἱοῦ θεῶν εἰρήκασιν· 'Α. δὲ, υἱοῦ θεοῦ· ἡ δὲ τῶν ο'. ἑρμηνεία, ἀγγέλου θεοῦ λέγει. v.27. Οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς] in *pler.ll.* seq. καὶ προσεκύνησεν ἐνώπιον αὐτῶν ὁ βασιλεὺς κυρίῳ. quod nec *S. Hier.* hab.

Cap.4.v.1.Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς] *Sch.* ἡ ἐπιστολὴ τέτακται καθ' ἑαυτὴν μετὰ τὰ εἰρημένα, ἐπειδὴ ὑπὸ ἀστερίσκους κεῖται. οἱ μὲν γὰρ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἡρμηνευκότες τὰς βίβλους, ὡς τῆς διανοίας περιλαμβανομένης ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ἀπέσχοντο τῆς ἀκριβείας τῶν ῥημάτων· ὁ δὲ μετὰ ταῦτα ἅπαντα κατὰ τὸ λεπτότατον διεξιὼν, οὐδ' αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς τὸν τύπον παρῆκε. v.7.'Επαοιδοὶ, μάγοι, &c.] *Sch.*ἐπαοιδοὺς ἐκάλουν τοὺς ἐξαιρέτως περὶ τὰς ἐπαοιδὰς καὶ ἐπικλήσεις τῶν δαιμόνων σχολάζοντας· μάγους δὲ, τοὺς τοῦ πυρὸς μέχρι καὶ νῦν θεραπευτὰς παρ' αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἁγνισμοὺς ἐπιτελοῦντας, καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρων κατασκοπὴν, ὡς δοκοῦσιν, ἐπιστήμονας ἔχοντας· γαζαρηνοὺς δὲ, τοὺς τὰς θυσίας λειτουργοῦντας· (θύτας γὰρ ἀντὶ γαζαρηνῶν Θ. ἐξέδωκε) Χαλδαίους δὲ, τοὺς ἐν τῇ Χαλδαϊκῇ χώρᾳ, ἀφ' ἧς 'Αβραὰμ ὥρμητο, (μέρος δὲ αὕτη τῶν 'Ασσυρίων) ἀστροσκοπίᾳ καὶ οἰωνοσκοπίᾳ προσέχοντας. v.9.'Αδυνατεῖ [σε] aliquot *ll.*hab. ἀδυνατεῖ σοι. v.13. 'Ιδοὺ εἴρ] *Sch.* τὸ δὲ εἴρ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἐγρήγορος καὶ ἄγρυπνος ἑρμηνεύεται. *a. Sch.* ἀντὶ τοῦ εἴρ, οἱ ο'. ἄγγελον ἡρμηνεύκασιν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐγρήγορον. v.19.'Απηνεώθη] *Polychr.*

τουτέστιν,

τουτέστιν, ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῶν δειχθέντων, καὶ συνωνὺς ἐγένετο. ibid. Συνεταράσσον αὐτὸν] in cæt.ll. hæc ſeqq. καὶ ἀπεκρίθη βασιλεύς, καὶ εἶπε, Βαλτάσαρ, τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε. v.25. Ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσῃ] in nonnull. pro, αὐλισθήσῃ, eſt, τὸ σῶμά σου βαφήσεται.

Cap.5.v.1. Καὶ κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος] Sch. τουτέστιν, ἑκάστου τῶν χιλίων ἦν κρατὴρ τοῦ οἴνου, καὶ οἰνοχόος ἴδιος. τοῦτο γὰρ παρὰ τοῖς Πέρσαις νενόμισται. v.4. Ξυλίνους καὶ λιθίνους] ſic pler. ll. hab. in nonnull. vero hæc ſeqq. καὶ τὸν θεὸν τὸν αἰώνιον οὐκ εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. quæ addita ſunt margini l. Vatic. v.31. Δαρεῖος] Sch. οὐ τοῦτον λέγει τὸν Δαρεῖον, ὑφ' οὗ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν ναὸν ἀνενέωσε· ἐκεῖνος γὰρ Κῦρον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ ἑτέρους διεδέξατο. ἕτερον τοίνυν ὁμώνυμον ἡ ἱστορία παρέθετο.

Cap.6.v.18. Καὶ ἀπέκλεισεν ὁ θεὸς] Sch. ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ φέρονται οἱ στίχοι οὗτοι. hæc quidem, καὶ ἔκλεισεν ὁ θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιὴλ, non ſunt in Hebr. nec in ed. Lat. v.27. Ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων] in pler. ll. eſt, ἐκ στόματος τῶν λεόντων.

Cap.7.v.1. Ἔγραψεν] in cæt. ll. ſeq. ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ. eſt etiam ubi legitur, ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ· καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν. v.2. Ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν] in cæt. ll. ſeq. ἐν ὁράματί μου τῆς νυκτός. v.8. Λαλοῦν μεγάλα] in cæt. ll. ſeq. καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους. v.10. Εἷλκεν] in cæt. ll. ſeq. ἐκπορευόμενος. v.13. Προσηνέχθη αὐτῷ] apud Juſtin. in dial. cum Tryph. eſt, καὶ παρῆν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγον αὐτόν. ac S. Cypr. l. 11. teſtimon. & ſtetit in conſpectu ejus, & qui adſiſtebant ei obtulerunt eum. v.14. Καὶ πάντες οἱ λαοὶ] Juſtin. ſic hab. καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη, καὶ πᾶσα δόξα λατρεύουσα. ac S. Cypr. & omnes reges terræ per genus, & omnis claritas ſerviens ei. v.20. Καὶ ἐκτινάξαντος τῶν πρώτων, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ] cæt. ll. hab. καὶ ἐκτινάξαντος τῶν προτέρων τρία, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο, ᾧ οἱ ὀφθαλμοί. v.25. Παλαιώσει] ſic quoque in Chald. in quibuſd. vero ll. eſt, ταπεινώσει. in aa. πλανήσει. & Sch. in margine, τουτέστι, σκυλμὸν αὐτοῖς ποιήσει. Juſtin. hab. καταστρέψει. ibid. Ὑπονοήσει] Sch. προσδοκήσει· οὐ μέντοι ὁλοκλήρως δυνήσεται. Juſtin. καὶ προσδέξεται. v.28. Ἡ μορφή μου ἠλλοιώθη] apud Juſtin. καὶ ἡ λέξις διήνεγκεν ἐμοί.

Cap.8.v.2. Καὶ ἤμην ἐν Σούσοις] in quibuſd. ll. hæc antecedunt, καὶ ἰδὸν ἐν τῇ ὁράσει· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με. ibid. Ἐπὶ τοῦ Οὐβὰλ] Sch. ὄνομα ὄρους Περσικοῦ, ἀφ' οὗ τὰ τῆς ὁράσεως κατασκοπεῖν ὁ προφήτης ἐδόκει, οὕτως αὐτῷ τοῦ πνεύματος ὑποδείξαντος. Eudoxius, ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτάς, ἐπὶ τοῦ Οὐλβὶδ, τουτέστι, πύλην ἐπὶ γέφυραν τοῦ ποταμοῦ κειμένην. in Hebr. eſt, οὐβὰλ οὐλά. v.3. Πρὸ τοῦ οὐβὰλ] Eudoxius, τὸ οὐλβὶδ, τὸ αὐτό ἐστι τῷ, οὐβὰλ οὐλά· μετὰ προσθήκης τοῦ σημαίνειν, κατὰ ἀνατολάς. v.9. Πρὸς τὴν δύναμιν] in pler. ll. eſt, πρὸς τὴν ἀνατολήν. in ed. Lat. &, contra orientem, &, contra fortitudinem. v.10. Ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ] Polychr. ὁ Σύρ. τὸ, ἀπὸ τῆς δυνάμεως, quidem eſt in Hebr. τοῦ οὐρανοῦ, non eſt. ibid. Συνεπάτησεν αὐτὰ] in quibuſd. ll. eſt, συνεπάτησεν αὐτά. ubi lectio recentior, συνεπάτησεν αὐτόν. ſicque legitur in comment. Gr. in quibuſd. ll. συνεπάτησεν αὐτούς. v.11. Θυσία ἐράχθη] in aa. ll. eſt, ἐταράχθη. v.13. Τῷ φελμουνὶ] Eudox.

τὴν Ἑβρ. φωνὴν τέθεικε, τῷ φελμωνὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τῷ φελμωνί, τῷ προσφιλεσάτῳ, τῷ ἐφεστῶτι κατ' ἐξοχὴν, τῷ ταῦτα δεικνύντι. vide S. Hier. v.19. Ἔσχατον τῆς ὀργῆς] in quibusd. ll. seq. τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου. v.25. Πολλῶν στήσεται] in pler. ll. hæc seqq. καὶ ἐπὶ ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται. v.27. Ἐμελακίσθην] in cæt. ll. seq. ἡμέρας.

Cap.9. v.1. Βασιλείαν Χαλδαίων] in cæt. ll. hæc seqq. ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. v.5. Ἠνομήσαμεν] in cæt. ll. est, ἠσεβήσαμεν. v.14. Ἐγρηγόρησε κύριος] in cæt. ll. hæc seqq. ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τὴν κακίαν. in quibusd. ἐπὶ τὴν κακίαν ἡμῶν. v.23. Ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν] S. ἀνὴρ ἐπιθυμητός. v.24. Ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν] Euseb. evang. demonst. l.8. ὁ γοῦν Ἀκ. φησὶν, ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ πόλιν ἡγιασμένην σου. ὁ δὲ Σ. κατὰ τοῦ λαοῦ σου, καὶ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας σου. ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις τῶν ο'. τὸ, σοῦ, μετ' ἀστερίσκου παραθέσεως πρόσκειται. ibid. Τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν] in quibusd. ll. antecedit, τοῦ παλαιωθῆναι τὸ παράπτωμα, καί. quæ altera videtur interpretatio. quam interpretat. secutus est Tertull. in l. adversus Judæos. A. τοῦ τελέσαι τὴν ἀθεσίαν, καὶ τοῦ τελειῶσαι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀνομίαν. ib. Καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν] A. καὶ τοῦ τελέσαι ὁραματισμὸν καὶ προφήτην, τοῦ ἀλεῖψαι ἡγιασμένον ἡγιασμένων. v.25. Τοῦ ἀποκριθῆναι] Tertull. integrando. quod convenit etiam Hebr. ibid. Ἐκκενωθήσονται] affinem huic lectionem secutus est Tertull. qui habet, innovabuntur. v.26. Ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ] S. ἐκκοπήσεται χριστὸς, καὶ οὐχ ὑπάρξει αὐτῷ. Tertull. quoque non legit, κρίμα. ibid. Σὺν τῷ ἡγουμένῳ] A. λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου. ib. Ἐν κατακλυσμῷ] in quibusd. ll. est, ὡς ἐν κατακλυσμῷ. ac Tertull. quomodo in cataclysmo. ib. Συντετμημένους τάξει, ἀφανισμοῖς] Euseb. evang. demonstr. l. 8. legit, συντετμημένους ἀφανισμοῖς. & Tertull. quod concidetur usque ad interitum. v. 27. Ἀρθήσεταί μου θυσία] in quibusd. ll. hæc antecedunt, καταπαύσει θυσιαστήρια καὶ θυσίας, καὶ ἕως πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ, καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμῷ. quæ adscripta sunt margini l. Vatic. altera autem interpretatio est, ex qua sumsit Tertull. & destruet pinnaculum usque ad interitum.

Cap.10 v.4. Μηνὸς τοῦ πρώτου] in quibusd. ll. seq. ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει. v.5. Βαδδὶν] Polychr. οἱ ο'. βύσσινα· Ἀκ. δὲ ἐξαίρετα λέγει. Ammonius, τὸ βαδδὶν ποικίλον σημαίνει χιτῶνα. S. Hier. ἐξαίρετα, S. tribuit. ibid. Ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ] Polychr. λέγει ὡς ἡ ζώνη τοῦ ὀφθέντος ἦν οἵα ἂν γένοιτο ἐκ χρυσίου καθαροῦ κατεσκευασμένη· κατὰ δὲ τοὺς ο'. ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα παραδόξῳ τινὶ ἐσθῆτι περιβεβλημένος, ἔχε τι καὶ φαινόμενον ἀποστίλβον, καθαρῷ φωτὶ παραπλήσιον. ib. Ὠφὰζ] Hippolytus, τὸ δὲ Ὠφὰζ χρυσίον καθαρὸν σημαίνει· Θαρσὶς δὲ ἑρμηνεύεται Αἰθίοπες. Eudoxius, τὸ Θαρσὶς χρυσόλιθον ἔφη· ὁ δὲ Ἑβρ. κυανὸν τὸ χρῶμα λέγει. a. Sch. Ὠφὰζ, λαμπρῷ καὶ φωτεινῷ. v. 10. Γόνατά μου] in cæt. ll. hæc seqq. καὶ ταρσοὺς χειρῶν μου. est etiam ubi legitur, καὶ ἴχνη χειρῶν μου. v.17. Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν] in quibusd. ll. est, καὶ ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν.

Cap. 11. v.1. Καὶ ἐγὼ] in initio hujus cap. nec in cæt. ll. inscriptio est. v.4. Καὶ ἑτέροις] in pler. ll. antecedit, δοθήσεται. quod non est in Heb. nec in ed. Lat. v.5. Κυρείαν πολλὴν] in pler. ll. seq. ἐπ' ἐξουσίας αὐτοῦ. in quibusd.

ἐντὸς

ὀκῆδος ἐξουσίας αὐτοῦ. v.7. Τῆς ἑτοιμασίας] in *cat. ll.* antecedit, ἐπί. quod non est in *Hebr.* nec in *ed. Lat.* v. 13. Τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν] sic in *Heb.* & in *ed. Lat.* in *cæt.* vero *ll.* non est, ἐνιαυτῶν. v.16. Ἐν τῇ γῇ τοῦ σαβεὶ] *Sch.* Ἀντίοχος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· αὕτη γὰρ διὰ τὸν νόμον ὑπῆρχε χώρα τοῦ τοῦ θεοῦ θελήσεως, δόξης, καὶ δυνάμεως τούτων γὰρ ἕκαστον τὸ σαβεὶ ἑρμηνεύεται. v.24. Ἐν πίοσι χώραις] *pler. ll.* hab. πλείοσι χώραις. sic *Psal.* 78. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν. ubi *pler. ll.* hab. πλείοσιν. v.29. Οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη] *Sch.* ὁ Σύρ. καὶ οὐ ποιήσει ὡς τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα. v.31. Καὶ σπέρματα] in *quibusd. ll.* est, καὶ βραχίονες. quomodo est in *Heb.* & in *ed. Lat.* in *pler.* utrumque est. v.35. Τοῦ ἀποκαλυφθῆναι] *pler. ll.* hab. τοῦ ἐκλευκᾶναι. v.36. Ἐπὶ πάντα θεὸν] in *cæt. ll.* seq. καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν. ibid. Εἰς γὰρ συντέλειαν] in *pler. ll.* seq. καὶ σπουδήν. quæ altera videtur interpretatio. v.38. Θεὸν μαωζεὶμ] *Sch.* τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν, ὃν προσποιοῦνται οἱ Ἰουδαῖοι σέβεσθαι, ἐν τῷ ναῷ δοξάσει, ὃν παρ᾽ αὐτὸς εἰς ἀπώλειαν τῶν Ἰουδαίων αἴτιος. v.40. Καὶ συντρίψει] in *quibusd. ll.* antecedit, ἐν τῇ καταχλύσει. quæ altera videtur interpretatio. v.41. Τοῦ Σαβαεὶμ] *Sch.* τῶν Αἰθιόπων· ἀπόγονοι γὰρ τοῦ Σαβᾶ Αἰθίοπες. v. 45. Σκηνὴν αὐτοῦ ἐφαδανῶ] *Sch.* τουτέστι, σκηνὴν τοῦ ἱπποστασίου, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἱππικὸν στρατόπεδον. *S. Hier.* τοῦ ἱπποστασίου *S.* tribuit. ibid. Εἰς ὄρος σαβαεὶμ] *Sch.* εἰς τὴν νέαν Ἱερουσαλήμ· τοῦτο γὰρ ὄρος κυρίως εὐδοξίας θεοῦ, δυνάμεώς τε αὐτοῦ, καὶ θελήσεως.

Cap. 12. Initio bujus cap. nec *aa. ll.* inscriptionem ullam hab. v.7. Εἰς καιρὸν καιρῶν] in *cæt. ll.* est, εἰς καιρὸν καὶ καιρούς.

Ὠ Σ Η Ε΄.

Cap. 1. v. 7. Οὐδὲ ἐν πολέμῳ] in *cæt. ll.* seq. οὐδὲ ἐν ἅρμασιν. quod non est in *ed. Lat.* ex 70. apud *S. Hier.* neque apud *Theodoret.*

Cap. 2. v. 5. Ὀθόνιά μου] in *cæt. ll.* seq. ὁ οἶνός μου καί. v. 23. Ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἠγαπημένην] in *cæt. ll.* est, ἐλεήσω τὴν οὐκ ἠλεημένην.

Cap. 3. v. 1. Μετὰ σαφὶδος] *A.* παλαιά. *S.* ἀνόητος. v.3. Οὐδὲ μὴ γένῃ ἀνδρί] in *cæt. ll.* seq. ἑτέρῳ. *S. Hier.* quodque jungitur in *ed. vulg.* neque eris alteri viro. alteri, in *Hebr.* non habetur.

Cap. 4. v. 5. Ὁ προφήτης μετὰ σοῦ] sic etiam *S. Hier.* & *Theodor.* in *cæt.* vero *ll.* est, ὁ προφήτης μετ᾽ αὐτοῦ. v.8. Λήψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν] ita *Theodor.* in *pler.* vero *ll.* est, λήψονται ἄλλοι ψυχὰς αὐτῶν. in *aliquib. aa.* est, λήψονται λαοὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν. v.15 Εἰς τὸν οἶκον Ὢν] ita quoque *Theodor.* legit, & sic explicat: τὸ ὄνομά ἐστι τοῦ εἰδώλου τοῦ ἐν Βαιθήλ. &c, παρὰ τῶν Ὢν προσετηκότες ἦσαν. in *cæt.* autem *ll.* est, εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδικίας. *Theodor.* ὁ Ἀκ. δὲ καὶ Θ. οἶκον ἀνωφελῆ· ὁ δὲ Σ. οἶκον ἀθεΐας· καὶ ὁ Σύρ. δὲ αὐτὸ τὸ Ἑβραϊκὸν τέθεικεν ὄνομα. eadem fere apud *S. Hier.* habentur. v.19. Συστροφὴ πνεύματος] *S.* ἔδησε τὸν ἄνεμον ἐν πτέρυξιν ἀνέμου. ibid. Σὺ εἶ] *aliquot ll.* hab. συνσεῖ. in *aliquib. aa.* est, συσεῖ. quod *S. Hier.* secutus est; habet enim, sibilabit. *Theodor.* καθάπερ τινὸς συστροφῆς τῆς ἐμῆς ὀργῆς ἀποσυρούσης αὐτήν. ut videatur legisse, συρεῖ vel potius, συσεῖ. Esaiæ quidem cap. 30. ubi *Vatic. biblia* ac *pler. ll.* hab. ὄστρακον, ἐν ᾧ ἀποσυσεῖς ὕδωρ μικρόν· *aliquot ll.* hab. ἀποσυρεῖς.

Cap.

Cap.5.v.5. Ἡ ὕβρις τοῦ Ἰσραὴλ] eodem modo interpretatum esse S. testatur S.Hier. A.& Th. ἀλαζονεία. v.13. Τὴν ὀδύνην] S. Hier. A. vertit, ἐπίδεσιν, sive ζωώδεσμον.

Cap.6.v.1. Αὐτὸς ἥρπακε] huic lectioni Hebr. consentit. cat. vero ll. hab. αὐτὸς πέπαικε. v.9. Ἱερεῖς ὁδὸν] in cat. ll. seq. κυρίου. quod non est in Hebr. v.11. Καὶ Ἰούδα] in cat. ll. & apud Theodor. hæc seqq. ἀφῆκε θερισμὸν αὐτοῦ. quæ nec S.Hier. ponit in ed. juxta 70.

Cap.7.v.2. Διαβούλια αὐτῶν] A. & S. τὰ ἐπιτηδεύματα. v.6. Ἐν τῷ καταράσσειν] Sch. οἱ λοιποὶ, ἐνεδρεύειν. v.7. Κλίβανος] in cat. ll. seq. καιόμενος. itemque apud S.Hier. v.11. Περιστερὰ ἄνους] A.& S. θελγομένη, ἀπατωμένη.

Cap.8.v.1. Ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς] hanc lectionem S. Hier. seq. in cat. vero ll. est, ὡς γῆ ἄβατος· ὡς ἀλώπηξ· ὡς ἀετός. v.6. Πλανῶν] S. ἀκαταστατῶν. V.ed. ῥεμβεύων. v.12. Τὰ ἠγαπημένα] cat. ll. non hab. τὰ ἠγαπημένα. hab. tamen Theodor.

Cap.9.v.7. Μανία σου] A. ἐγκότησις. v.10. Ὡς σκοπὸν ἐν συκῇ πρώϊμον] in cat. ll. est, ὡς σῦκον ἐν συκῇ πρώϊμον. sic Nahum c. 3. in l. Vatic. ὡς συκαῖ σκοποὺς ἔχουσαι. cum in aa. sit, καρποὺς ἔχουσαι.

Cap.10.v.1. Εὐκληματοῦσα] A. ἔνυδρος. S. ὑλομανοῦσα. v.5. Τοῦ οἴκου Ὢν] in cat. ll. seq. ἀδικίας. vide quæ superius notata sunt c. 4. inde enim intelligitur, Ὢν, & ἀδικίας, geminam esse interpretationem. v.6. Ἰαρείμ] S. ὑπερμαχοῦντι. ibid. Ἐν δόματι Ἐφραὶμ δέξεται] in aa. ll. seq. αἰσχύνην. ἐν δόματι autem, &, αἰσχύνην, duplex videtur interpretatio. v.7. Ὡς φρύγανον] S. ἐπίζεμα. v.8. Βωμοὶ Ὢν] in cat. ll. seq. ἀδικίας. v. 10. Παιδεῦσαι αὐτοὺς] in cat. ll. est, ἦλθε παιδεῦσαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου. S. Hier. hab. tantum, ἦλθε παιδεῦσαι αὐτούς. v.12. Φῶς γνώσεως] in cat. ll. seq. ὡς ἔτι καιρός. gemina autem interpretatio videtur esse, γνώσεως, &, ἔτι καιρός. v.13. Ἁμαρτήμασί σου] in cat. ll. est, ἅρμασί σου. in Lat. ed. est, in viis tuis. in Hebr. in via tua. viæ autem sæpe significant ἁμαρτήματα. v.15. Ἀπὸ προσώπου ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν] sic in Lat. ed. à facie malitiæ nequitiarum vestrarum. cat. vero ll. hab. ἀπὸ προσώπου κακιῶν ὑμῶν. Euseb. Cæsariens. l.9. evang. demonst. ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδικιῶν ὑμῶν.

Cap.11.v.8. Ὑπερασπιῶ σου] A. ὅπλῳ κυκλώσω σε. S. ἐκδώσω σε. Th. ἀφοπλίσω σε. v.11. Ἐκστήσονται] sic videtur respondere Hæb. cat. vero ll. hab. ἐκπτήσονται. v.12. Ἔγνω αὐτοὺς] A. ἐπικράτεια.

Cap.12.v.4. Ἔκλαυσαν, &c.] A.S. & Th. ἔκλαυσε, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐν Βαιθὴλ εὗρεν αὐτόν.

Cap.13.v.3. Ἀτμὶς ἀπὸ δακρύων] quidam ll. hab. ἀτμὶς ἀπὸ καπνοδόχης. quod S.Hier. monet de Th. ed. esse. nonnulli ll. ἀπὸ δακρύων καπνοδόχης. quod autem idem S.Hier. docet, ἀκρίδων, in pler. codd. esse, Theodoret. ita legit, sicque explicat: καθάπερ ἀτμὸν ἐν ἀέρι γινόμενον, νέφος ἀκρίδων ἐπιγινόμενον διαλύει. v.4. Ἐκποιῶν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ] ita fere S.Hier. in cat. ll. est, ἔπλασε τὴν στρατιὰν αὐτοῦ.

Cap.14.v.1. Ἀφανισθήσεται] S. μεταμελήσει. v.7. Μεθυσθήσονται σίτῳ] ita Theodor. & S.Hier. ex 70. in cat. vero ll. est, στηριχθήσονται σίτῳ.

ἸΩΗΛ.

Cap.1.v.4.Τὰ κατάλοιπα τ̃ κάμπης, &c.] Sch.ἔςι κάμπη μὲν ϗ ἀκεὶς ϗ βρεῦχος ζωΰφια, ἐρυσίζη ἢ ὡς κονιορτώδης φθορὰ σίτε. v.20.Ἐξηραίθης] A.ἐπρασιώθης.

Cap.2.v.12.Καὶ ἐν νηςείᾳ] in pler. codd. seq. ϗ ἐν σάκκῳ. v.27.Καὶ ἐπιγνώσεσθε] hæc usque ad, ϗ ἔςαι μζ ταῦτα, absunt à pler.ll. v.29.Πνεύματός μυ] in cat.ll.seq.ϗ προφητεύσυσι.

Cap.3.v.2.Εἰς τ̃ κοιλάδα Ἰωσαφὰτ]Tb.εἰς τ̃ χώραν τ̃ κρίσεως. v.4. Γαλιλαία] A.θῖνες. v.9.Ἁγιάσατε πόλεμον] Theodor. διεγείρατε τοὺς μαχητὰς, ϗ ἀφορίσατε εἰς πόλεμον. ἐπεὶ γδ ὁ ἅγιος τ̃ ὀναγῶν ἑαυτὸν ἀφορίζει, πᾶν τὸ εἴς τι ἀφοριζόμϑμον, ἁγιάσαι λέγει.

ἈΜΩ'Σ.

Cap.1.v.1.Ἐν ἀκκαρεὶμ] pler.ll.hab.ἐν Καριαθιαρεὶμ. A. ἐν ποιμνοτρόφοις.S.& V.ed.ἐν τοῖς ποιμέσιν. v.3.Ἀνθ' ὧν ἔπριζον πρίοσι σιδηροῖς] S.καθὼς ἠλόησε τροχοῖς σιδηροῖς τ̃ Γαλαάδ. v.9.Τοῦ Σαλωμὼν] A. ἀπηρτισμένλω.Th. τελείαν.

Cap.2.v.16.Καὶ ὁ κραταιὸς ἐ μὴ εὑρήσει, &c.] cat. ll. hab. ϗ εὑρεθῇ ἡ καρδία αὐτῦ ἐν δυνάςαις.

Cap.3.v.2.Πάσας τὰς ἁμδρτίας] in aa. ll. est, πάσας τὰς κακίας. quod hab. S. Hier. & Theodor. v.3.Ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτὲς] A. ἐὰν μὴ συντάξωνται. v.7.Ἀποκαλύψῃ παιδείαν] Th. τ̃ βυλλὼ αὐτῦ. v.10. Ταλαιπωρίαν] Hesych.ὁ Σύρ. συνοχή. v.15.Περίπτερον] A. S. & Th. χειμερινόν.

Cap.4.v.1.Δαμάλεις τ̃ Βασανίτιδος]S. αἱ βόες εὔτροφοι. v.2.Κατὰ τῶν ἁγίων] S. κτ̃ τ̃ ἁγιωσιώης αὐτῦ. ibid.Ἔμπυροι λοιμοὶ] in quibusd. ll.est,ἔρημοι λοιμοὶ.S.Hier. hab. juxta 70. negotiatores pestilentes. ut videatur legisse ἔμποροι. v.3. Τὸ ὄρος τὸ Ῥομμὰν] S. Ἀρμηνίαν.Th. ὑψηλὸν ὄρος. v.6.Γομφιασμὸν] S.& Th. καθαρισμὸν. v.7. Τῦ τρυγητῦ] ita S. Hier. & Theodor. in cat. vero ll. est, τῦ θερισμῦ. v.9.Ἐν πυρώσει] cat.interpp.ἀνεμοφθορίᾳ. ibid.Ἴκτερῳ] Th. ὠχριάσει. v.13. Τὸν χριςὸν αὐτῦ] A. τίς ἡ ὁμιλία αὐτῦ.S.τὸ φώνημα.Th.ὁ λόγος.V.ed.ἀδολεσχία.

Cap.5.v.13.Καιρὸς πονηρῶν] in cat. ll. est, πονηρός. v.19. Καὶ ἐμπίσῃ αὐτῷ] Justin. Mart. in dial.cum Tryph. hab. ϗ συναντήσῃ. v.22. Σωτηρίας] in cat.ll.est, σωτηρία. v.23.Μετάςησον ἀπ' ἐμῦ ἦχον] apud Justin.est, ἀπόςησον ἀπ' ἐμῦ πλῆθος. v.26. Τὴν σκηνὴν] A. συσκιασμὲς. ibid. Μολὸχ] A. Μελχὸμ. ib.Ῥαιφὰν] A. ἀμαύρωσις.

Cap.6.v.1.Οὐαὶ τοῖς ἐξυθενῦσι] Just. Mart. in dial. cum Tryph. hab. ἐαὶ οἱ κατασπαλαλῶντες. ibid.Ἀπεξύγησε ἀρχὰς ἐθνῶν] apud Justin. ὠνομασμένοι ἐπὶ τοῖς ἀρχηγοῖς ἀπεβύγησε ἀρχὰς ἐθνῶν. ubi duplex interpretatio videtur esse. v.2.Διάβητε πάντες ϗ ἴδετε] in cat. ll. est, διάβητε πάντες ϗ ἴδετε εἰς Χαλάννλω, aut, Χαλάνλω. & vox Hebr. quæ significat πάντες, non multum distat ab ista. Theodor. legit, διάβητε πάντες εἰς Χαλάνλω, ϗ ἴδετε. sic quoque Justin. hunc locum citat, διάβητε πάντες εἰς

Χαλά-

χαλάνlω, κ̀ ἴδετε, κ̀ πορεύθητε ἐκεῖθεν εἰς Ἀμὰθ τ̀ μεγάλlω, κ̀ καταβῆτε ἐκεῖθεν. v. 6. Οἱ πίνοντες τ̀ διυλισμένον οἶνον] apud *Justin.* est, οἱ πίνοντες ἐν φιάλαις οἶνον. v.7. Δυνασῶν] apud *Justin.* est, δυνασῶν τ̃ ἀποικιζομένων· κ̀ μεταστραφήσεται οἴκημα κακούργων· κ̀ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ Ἐφραίμ. ubi duplex interpretatio videtur esse. v.8. Καθ' ἑαυτοῦ] in *cæt.ll.* seq. λέγει κύριος ὁ θεὸς τ̃ δυνάμεων.

Cap.7.v.4. Μέριδα κυρίου] κυρίου, non est in *aa.ll.* v.7. Καὶ ἰδοὺ ἑστηκὼς] in *cæt.ll.* est, κ̀ ἰδοὺ ἀνήρ. quod hab. *S. Hier.* & *Theodor.* in *ed.* vero *Lat.* & in *Hebr.* est, dominus. v.14. Κνίζων συκάμινα] *A.* ἐρευνῶν συκομόρους. *Th.* χαράσσων συκαμίνους. *S.* ἔχων συκαμίνους. *Hesych.* τοῦτέστι, κεντῶν, ὥστε γνῶναι πέπειρα.

Cap.8.v.6. Ἀπὸ παντὸς γεννήματος] *plcr. ll.* hab. ἀπὸ πάσης πράσεως. v.9. Ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς] *S. Cypr.* obtenebrabitur dies lucis. & *Tertull.* te ebrescet dies luminis.

Cap.9.v.1. Ἐὰν κατακρυβῶσιν] in *cæt.ll.* est, ἐὰν καλορυγῶσιν. v.13. Καταλήψεται ὁ ἀμητὸς] in *cæt.ll.* est, ὁ ἀλοητός. v.14. Ἠφανισμένας] in *cæt.ll.* est, ἠδαφισμένας.

ΟΒΔΙΟΥ.

Vers.16. Καταβήσονται] sic quoque est in *uno a.l.* in *quibusd. aa.* ἀναβήσονται. in *quibusd.* καταπίονται. *S.Hier.* hab. absorbebunt. v. 18. Πυρφόρος] aliquot *ll.* hab. πυρφόρος. v.21. Ἀνασωζόμενοι] *S.* σώζοντες.

ΙΩΝΑΣ.

Cap.1.v.8. Τίς σου ἡ ἐργασία] sic quoque est in *uno a.l.* in *cæt.* antecedit, τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐν ἡμῖν; ibid. Πόθεν ἔρχῃ] in *cæt. ll.* seq. κ̀ ποῦ πορεύῃ; quod non est in *Hebr.*

Cap.2.v.6. Ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου] in *cæt.ll.* est, ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου. *Hesych.* ita hoc explicat, τοῦτέστιν, ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου.

Cap.3.v.4. Ἔτι τρεῖς ἡμέραι] *Theodor.* Α. Σ. κ̀ Θ. μ'. συμφωνοῦσι δὲ κ̀ τούτοις κ̀ ὁ Σύρ. κ̀ ὁ Ἑβρ. εἰκὸς δὲ κ̀ τοὺς ό. σύμφωνον τοῖς ἄλλοις τεθεικέναι τ̀ ἀριθμόν· τοὺς δὲ τ̀ ἀρχὴν ἐγγραψαμένους, ἁμαρτεῖν περὶ τοῦτο· εἶτα οὕτω γενέσθαι πᾶσι τ̃ ἀντιγράφων τ̀ ἔκδοσιν. v.9. Τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ θεός, κ̀ ἀποστρέψει] *ll.vv.* partim ita habent; partim, τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει ὁ θεός, κ̀ παρακληθήσεται, κ̀ ἀποστρέψει.

Cap.4.v.4. Εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ;] *S.* ἆρα δικαίως ἐλυπήθης; *cæt. interpp.* εἰ καλῶς ἐλυπήθης;

ΜΙΧΑΙΑΣ.

Cap.1.v.15. Τῆς θυγατρὸς Ἰσραὴλ] in *nonnull.ll.* est, θυγατρὸς Σιών. est etiam *ubi* utrumque, τῆς θυγατρὸς Ἰσραὴλ Σιών. v.16. Χηρείαν σου] in *pler.ll.* est, τ̀ ξύρησίν σου.

Cap.2.v.13. Διὰ τ̃ διακοπῆς] sic quoque est in *uno a.l.* at in *cæt.* proxime antecedit, διάβηθι.

Cap.3.v.5.῞Ηγειραν ἐπ᾽ αὐτὸν] *aa.ll.* hab. ἤγιαξ. v. 12. Διατοῦτο δι᾽ ὑμᾶς] *A.* διατοῦτο χάριν ὑμῶν Σιὼν χώρα ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ λιθολογηθήσεται.

Cap.4.v.1.῞Ετοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς] *Iust. Mart.* locum hunc sic citat, ἕτοιμον ἐπ᾽ ἄκρου τῶν ὀρέων, ἐπηρμένον αὐτὸ ὑπὲρ τοὺς βουνούς. καὶ ποταμὸν θήσονται ἐπ᾽ αὐτῷ λαοί, καὶ πορεύσονται. v.2. Εἰς τὸ ὄρος κυρίου] sic quoque *Iust.Mart.* in dial. cum Tryph. & *Euseb.* l. 2. evang. demonst. in *pler.* vero *ll.* est, εἰς τὸν οἶκον. ibid. Δείξουσιν ἡμῖν] *Iust. M.* φωτιοῦσιν ἡμᾶς. v.3. Τὰ δόρατα] *Iust.* τὰς ζιβύνας. v.4. Ἀναπαύσεται ἕκαστος] *Iust.* καθίσεται ἀνήρ. ibid. Κυρίου παντοκράτορος] *Iust.* κυρίου τῶν δυνάμεων. v.5. ῞Εκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ] *Iust.* ἐν ὀνόματι θεῶν αὐτῶν. v.6. Τὴν συντετριμμένην] *Iust.* τὴν ἐκτεθλιμμένην. ibid. Καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰσδέξομαι] *Iust.* καὶ τὴν ἀπωσμένην ἀθροίσω, καὶ ἣν ἐκάκωσα. καὶ θήσω τὴν ἐκτεθλιμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἐκπεπιεσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρόν. v. 8. Θυγάτηρ Σιὼν] in *quibusd.ll.* est, θύγατερ Σιών. v.13. Τὸ πλῆθος αὐτῶν] *Th.* δῶρα. *S.* τὸ κέρδος.

Cap.5.v.2.᾽Ολιγοστὸς εἶ] sic quoque est apud *Euseb.* l. 2. evang. demonst. & l.7. *aa.* vero *ll.* hab. μὴ ὀλιγοστός. quod est apud *Tertull.* & *Cyprian. S.Hier.* in l. de optimo genere interpretandi, ὀλιγοστὸς εἶ, ut 70. interpp. lection. agnoscit. ibid. Τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν] τοῦ εἶναι, est apud *Euseb.* l. 7. evang. dem. item apud *Cypr. Euseb.* vero id non hab. l. 2. nec *Tertull.* ib. ᾽Εξελεύσεται] *Euseb.* ἐξελεύσεται ἡγούμενος τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα. & *Tertull.* exiet dux. v.5. Δήγματα ἀνθρώπων] *A.* & *S.* καθεσταμένοι. v.6. ᾽Εν τῇ τάφρῳ] *S.* ἐντὸς πυλῶν. *V.ed.* ἐν παραξιφίσιν. v.7. Καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωστιν] *A.* ὡς ψεκάδες ἐπὶ πόαν. *Th.* ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον ὃς οὐ μενεῖ ἄνθρωπον, καὶ οὐκ ἐλπίσει ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου.

Cap.6.v.2.᾽Ακούσατε ὄρη] in *quibusd.ll.* est, ἀκούσατε βουνοί. v.8. Καὶ ἕτοιμον εἶναι] *Th.* καὶ ἀσφαλίζου τοῦ πορεύεσθαι μετὰ θεοῦ σου. *Ed.* καὶ φροντίζειν. v.12. ᾽Ελάλουν ψεύδη] *pler. aa.ll.* partim hab. ἀδικίαν, partim ἄδικα. v.13. Καὶ ἐγὼ ἄρξομαι, &c.] *pler.ll.* hab. καί γε ἐγὼ ἐβασάνισα ἐπὶ σὲ ἀφανισμῷ διὰ τὰς ἁμαρτίας σου. v.14. Καὶ συσκοτάσει ἐν σοί, καὶ ἐκνεύσει] in *aliquib. ll.* est, καὶ συσκοτάσει ἐν σοί, καὶ ἐκνεύσεις. in *cat.* vero est καὶ ἐξώσω σε ἐν σοί, καὶ καταλήψῃ. v.15. Καὶ οἶνον, καὶ οὐ μὴ πίνητε] in *cat. ll.* est, καὶ ποιήσεις οἶνον, καὶ οὐ μὴ πίῃς οἶνον. v.16. Καὶ ἐφύλαξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρί] *quidam ll.* hæc non hab.

Cap.7.v.1. Πρωτόγονα] in *pler.ll.* hæc seqq. ἃ ἐπιπόθησεν ἡ ψυχή μου. v.2. ᾽Απόλωλεν εὐσεβὴς] in *cat. ll.* est, εὐλαβής. v.7. ᾽Επὶ τὸν κύριον ἐπιβλέψομαι] *pler. ll.* hab. ἐν τῷ κυρίῳ ἐπισκοπεύσω. v.11. ᾽Αποτρίψεται] in *cat.ll.* est ἀπώσεται. v.12. Εἰς ὁμαλισμὸν] *quidam ll.* hab. εἰς συγκλεισμόν. ibid. ῞Εως τοῦ ὄρους] in *quibusd.ll.* hæc seqq. ἡμέρα ὕδατος καὶ θορύβου, quæ hab. quoq; e *Theodor.* & altera interpretatio videtur. v.15. ῎Οψεσθε θαυμαστὰ] in *cat. ll.* est, δείξω αὐτοῖς θαυμαστά. v.18. Εἰς μαρτύριον] *Hesych.* οἱ λοιποί, εἰς αἰεί.

ΝΑΟΥΜ.

ΝΑΟΥΜ.

Cap.1.v.5. 'Ανεσάλη] *A.* ἔφριξεν. *S.* ἐκινήθη. v.6. Τήκει] *A.* συνεχωνεύθη. *S.* & *Th.* ἔσταξεν. v.14. Ὅτι ταχεῖς] *V.ed.* ὅτι ὑβρίσθης. v.15. Συντετέλεσαι, ἐξῆρται] *pler.ll.* habent, συντετέλεσαι, ἀνήλωται.

Cap.3.v.1. 'Αδικίας πλήρης] *A.* ἐξαυχενιασμοῦ πλήρης. *S.* ἀπονομίας πλήρης. v.8. Ἑτοιμάσαι μερίδα, ἁρμόσαι χορδήν, ἑτοιμάσαι μερίδα 'Αμμών] *pler.ll.* hab. ἁρμόσαι χορδὴν ἑτοιμάσαι μερὶς 'Αμμών. v.9. Πέρας τῆς φυγῆς] in *pler.ll.* seq. σου Φοὺδ, καὶ Λίβυες. v.10. 'Επ' ἀρχὰς πασῶν] in *pler.ll.* est ἀπ' ἀρχῆς. v.12. Σκοποὺς ἔχουσαι] nonnulli *ll.* hab. καρποὺς ἔχουσαι. vide quæ notata sunt Osee c.9. v.18. Ὁ ἐκδεχόμενος] *Sch.* οἱ λοιποὶ, ὁ συνάγων.

'ΑΜΒΑΚΟΥΜ.

Cap.1.v.7. 'Εξ αὐτοῦ τὸ κρίμα, &c.] *Theodor.* hæc sic explicat, αὐτὸς ἑαυτὸν δοξάσει· καὶ δόγμα τὸ ἑαυτοῦ ἐπεξελεύσεται. v.9. Συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἥξει] *S.* πάντα εἰς πλεονεξίαν ἥξει· ἡ πρόσοψις τοῦ προσώπου αὐτῶν ἄνεμος καύσων. v.13. 'Επιβλέπειν ἐπὶ πόνους ὀδύνης] *aa. ll.* hab. ἐπιβλέπειν ἐπὶ πονηροὺς οὐ δυνήσῃ. in aliquib. *ll.* legitur, ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους, absque ὀδύνης. ibid. Παρασιωπήσῃ ἐν τῷ καταπίνειν] *A.S.* & *Th.* παρασιωπήσῃς καταπίνοντος ἀσεβοῦς τὸν δικαιότερον αὐτοῦ.

Cap.2.v.2. Γράψον ὅρασιν, καὶ σαφῶς] sic fere *Euseb.* l. 6. evang. demon. γράψον ὅρασιν σαφῶς ἐν πυξίῳ. in nonnull. vero *ll.* est, γράψον, ὅρασις, καὶ σαφῶς. v.4. Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται] sic etiam est apud *S. Hieron.* & sic *Euseb.* legit l.6. evang. demonst. *aa.* vero *ll.* hab. ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται. v.11. Κάνθαρος] *S.* σύνδεσμος ξύλινος. v.14. Ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς] in *pler.ll.* est, ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι ἐπὶ θαλάσσης. v.15. 'Ανατροπῇ θολερᾷ] in *a. ed.* est, ἀέλλην πιλομένην. in *a.* ἔκστασιν ὀχλουμένην. *S.* καὶ ἀφιὼν ἀνείτως τὸν θυμὸν αὐτοῦ. *Th.* ἀπὸ χύσεως θυμοῦ σου. *V.ed.* ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀναστροφῆς τῆς ὀργῆς σου. *A.* ἐξ ἐκπιμψεως χολῆς σου. v.18. Εἴδωλα κωφά] *S.* ἄλαλα.

Cap.3.v.1. 'Εν μέσῳ δύο ζώων] sic *S. Hier.* juxta 70. in medio duorum animalium cognosceris. sic in *Officio Rom.* feriæ 6. in parasceue ad missam, in tractu primæ prophetiæ; in medio 2. animalium innotesceris: dum appropinquaverint anni cognosceris. sic quoque in *breviario Rom.* in octav. nativit. domini, lect. 6. in respons. domine, audivi auditum tuum, & timui; consideravi opera tua, & expavi. in medio 2. animalium jacebat in præsepio, & fulgebat in cœlo. *aa.* vero *ll.* hab. ζωῶν. atque ita legit *Euseb.* l. 6. evan. demon. & sic declarat, πληθυντικῶς καὶ περισπωμένως τῶν ζωῶν ἀπὸ ἑνικοῦ τοῦ τῆς ζωῆς ὀνόματος ἐξακουομένων. *Theodor.* τοῦτο ὑπό τινων διαφόρως νενόηται· οἱ μὲν γὰρ, δύο ζῶα νενοήκασιν, ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους· οἱ δὲ, τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων τὰ τῇ θείᾳ φύσει πελάζοντα χερουβὶμ καὶ τὰ σεραφίμ· ἄλλοι δὲ, 'Ιουδαίους καὶ Βαβυλωνίους. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ μὴ ζῶα, ἀλλὰ ζωὰς εἰρηκέναι τὸν προφήτην, τήν τε παροῦσαν καὶ τὴν μέλλουσαν, ὧν μέσος ὁ δίκαιος κριτὴς ἀναφαίνεται. interp. *Orig.* l. 1. peri archon, c. 3. utramque lectionem ponit, & ζώων, & ζωῶν. ait

enim,

enim, in medio vel 2. animalium, vel 2. vitarum cognosceris, &c. ita, cum accentus in Græco non esset, interpres ambiguitatem significavit: nisi forte ipse *Orig.* edidit varietatem hanc. *A.* ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη, ζώωσον αὐτόν. *Th.* ἐν μέσῳ ἐτῶν ζώωσον αὐτόν. *S.* ἐντὸς τῶν ἐνιαυτῶν ἀναζώωσον αὐτόν. v. 3. [Ὄρους Φαρὰν] *cat. ll.* non hab. Φαράν. ibid. Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς] in *uno vetustiss. l.* majoribus literis exarato, principium hujus orationis convenit cum *aa. ll.* ab hoc vero loco cætera ita posita sunt: ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ εὐπρέπεια τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη. καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται, καὶ κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ· ἐκεῖ ἀπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ. πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται πλοῦσις, καὶ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πτερινῶν. στὰς διεμέτρησε τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξεῖκασε τὰ ἔθνη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσονται. ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι αἱ ἐκ τοῦ αἰῶνος, αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς. ἀντὶ κόπων κατανενόηκα τὰς σκηνὰς τῶν Αἰθιόπων· ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέῤῥεις Μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριος, ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου, ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου; κύριε, ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου, ἡ ἱππασία σου σωτηρία. οὗ προέβης ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου· ἐχόρτασας τὰς βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτῆς. ποταμοὺς διασκεδάσεις, καὶ γῆν σείσεις. ἐν τῷ ἀντοφθαλμεῖν ταραχθήσονται τὰ ὄρη, ἐν τῷ τὸ ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς. ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησε μεῖζον· φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχε· τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη. κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται· κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου. μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν, μετὰ ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη. ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου ῥύσασθαι τοὺς χριστούς σου. ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. διάψαλμα. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν, τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφυγεῖν (forsan καταφαγεῖν) πτωχοὺς λάθρα. ἀνεβίβασας ἐπὶ τὰς θαλάσσας τοὺς ἵππους σου ἐταράχθησαν τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου. ἐταξάμην, (alias, ἐταραξάμην) καὶ ἀνεσπάσθη τὰ σπλάγχνα μου ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου. εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου· κατ' ἐμαυτὸν ἐταράχθην. ταῦτα φυλάξεις εἰς ἡμέραν θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἑνὸς πολέμου τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά· ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται, ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλῃ βοτάνην. ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι· χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχύν, καὶ κατέστησε τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς. καὶ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με· καθίσας κατεπαύσατο. v. 5. Ἐξελεύσεται εἰς πεδία] sic quoque est apud *Euseb.* & apud *S. Cypr.* qui habent, campos. *nonnulli* autem *ll.* hab. παιδείαν. at *Theodor.* varietatem exemplarium commemorat, & sic explicat: τὸ εἰς παιδείαν, ἔνια τῶν ἀντιγράφων μετὰ διφθόγγου ἔχει, καὶ δηλοῖ ὡς καὶ τοῖς ἔργοις καὶ τοῖς λόγοις ὁ τῶν ὅλων θεὸς εἰς παιδείαν τῶν ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίαν κέχρηται· ἔνια δὲ ἄνευ τοῦ διφθόγγου, καὶ σημαίνει, ὅτι μετὰ πολλῆς τῆς εὐκολίας, ὡς ἐν ἱππηλάτῳ πεδίῳ, τρέχει τὰ πράγματα τῆς προφητείας ἀκολουθοῦντα. v. 9. Ἐντείνων ἐνέτεινας] in *cæt. ll.* est ἐντείνων ἐντενεῖς. ibid. Ποταμῶν] *Sch.* χάραξ, ποταμοῖς. v. 13. Τοῦ σῶσαι τὸν χριστόν σου] sic fere est in *ed. Lat. A.* εἰς σωτηρίαν σὺν χριστῷ σου. *V. ed.* ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ

σῶν συ. cæt. vero *ll.* hab. τὺς χεισὺς συ. v.15. Ἐπιβιβᾷς εἰς θάλασσαν] in *cæt. ll.* est, ἐπιβιβάσεις. v.16. Ἡ κοιλία μυ] in *pler. ll.* est, ἡ καρδία μυ.

ΣΟΦΟΝΙΑΣ.

Cap.1.v.2. Ἐκλιπέτω ἀπὸ προσώπυ] ita etiam *S. Hier. cæt. ll.* hab. ἐκλιπέτω πάντα ἀπὸ προσώπυ. v.4. Τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων] sic quoque est in *uno a.l.* in *cæt.* partim legitur, τὰ ὀνόματα τῶν ἱερῶν μετὰ τῶν ἱερέων· partim, τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερέων. partim, τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερῶν. v.5. Κατὰ τῦ βασιλέως αὐτῶν] sic *S. Hier.* in *cæt. ll.* partim legitur, κατὰ τῦ κυρίυ βασιλέως αὐτῶν· partim, κατὰ τῦ Μελχὼμ, quod habet *Theodor.* partim, κατὰ τῆ βασιλείας αὐτῦ. v. 11. Τὴν καταϰεκομμένην] *A.* εἰς τὸν ὅλμον. v.15. Ἡμέρα ἀωρίας] in *pler. ll.* est, ταλαιπωρίας.

Cap.2.v.1. Συνδέθητε] *Theodor.* τινὲς τὸ χωρίον μὴ νενοηκότες, τὸ, συνδέθητε, συνδέθητε τεθείκασι· τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ἀντιγράφων, συνδέθητε ἔχει. v.2. Παραπορευόμενον] in *pler. ll.* seq. ἡμέρα. v.5. Πάροικοι Κρητῶν] *A.* & *V.ed.* ἔθνος ὀλέθριον. *Th.* γένος ὀλεθρείας. *S.* γένος ὀλοθρευόμενον. v.13. Καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα, &c.] in *pler. ll.* est, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μυ ἐπὶ Βορρᾶν, καὶ ἀπολῶ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσω τὴν Νινευή.

Cap.3.v.4. Ἀσεβῦσι νόμον] in *pler. ll.* est, ἀσεβῦσιν εἰς τὸν νόμον. v.6. Ἐν διαφθορᾷ καθεῖασασα] in *pler. ll.* non est, ἐν διαφθορᾷ. v.9. Μεταστρέψω ἐπὶ λαὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰν αὐτῆς] *A.* & *Th.* τότε στρέψω ἐπὶ πάντας τὺς λαὺς χεῖλος ἐξειλεγμένον. *S.* τότε μεταστρέψω ἐν τοῖς λαοῖς χεῖλος καθαρόν. v.10. Προσδέξομαι, &c.] *Euseb.* l. 2. evang. demonst. hunc loc. ita citat; προσδέξομαι τὺς ἱκετεύοντάς με· υἱοὶ τῶν διεσπαρμένων οἴσυσι θυσίας μοι. *S.* πέραθεν ποταμῶν Αἰθιοπίας ἱκετεύοντά με τέκνα τῶν διεσκορπισμένων ὑπ' ἐμῦ, ἐνέγκωσι δῶρον ἐμοί. v.19. Καταισχυνθήσονται] ita *S. Hier.* & *Theodor.* in *pler.* vero *ll.* est, ὐ καταισχυνθήσονται.

ἈΓΓΑΙΟΣ.

Cap.1.v.1. Ἐν χειρὶ Ἀγγαίυ] *S.* διὰ Ἀγγαίυ. ibid. Ἐκ φυλῆς Ἰύδα] *Sch.* οἱ λοιποὶ, ἡγύμενον Ἰύδα. v.4. Κοιλοσταθμοις] *A.* ὠροφωμένοις. v.10. Ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια] in *cæt. codd.* est, ὑποτελεῖται δῦναι τὰ ἐκφόρια.

Cap.2.v.4. Παντοκράτωρ] in *pler. ll.* hæc seqq. τὸν λόγον ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ Αἰγύπτου. in *nonnull.* autem pro, τὸν λόγον, est, ὁ λόγος. v.13. Μεμιασμένος ἀκάθαρτος] *cæt. ll.* non hab. ἀκάθαρτος. v.14. Ἀπὸ προσώπυ πόνων] in *pler. ll.* est, πονηρειῶν. v.18. Ὑποτάξατε] in *cæt. ll.* est, τάξατε.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Cap.1.v.8. Ἀναμέσον τῶν ὀρέων τῶν κατασκίων] *Theodor.* Ἀ. καὶ Σ. μυρσινεῶνας τὰ ὄρη προσηγόρευσε.

Cap.2.v.4. Κατακάρπως] *nonnulli ll.* hab. κατάκαρπος. v.11. Καταφεύξονται

φάξονται ἔθνη πολλὰ] apud *Just. Mart.* est, προστεθήσονται. ibid. Καὶ ἐπιγνώσῃ] apud *Just.* est, καὶ γνώσονται. v. 12. Τὴν μερίδα αὐτοῦ] *cæt. ll.* partim hab. τὴν μερίδα αὐτοῦ, partim, καὶ τὴν μερίδα αὐτοῦ. ibid. Αἱρετιεῖ] apud *Just.* est, ἐκλέξεται.

Cap. 3. v. 4. Ἀνομίας σου] in *cæt. ll.* seq. καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριῶ. quod non est apud *Euseb.* l. 4. demonst. nec apud *S. Cypr.* l. 11. testimon. v. 9. Ὀρύσσω βόθρον] *A.* διαγλύψω ἄνοιγμα αὐτῆς.

Cap. 4. v. 10. Χαροῦνται] *cæt. ll.* hab. χαρήσονται. ibid. Οὗτοι ὀφθαλμοί εἰσιν] *cæt. ll.* hab. οὗτοι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου εἰσίν. v. 14. Πιότητος] *A.* στιλπνότητος. *Th.* λαμπρότητος.

Cap. 5. v. 3. Ἐκδικηθήσεται] in *cæt.* antecedit, ἕως θανάτου.

Cap. 6. v. 3. Ψαροὶ] *A.* καρτεροί. v. 7. Ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι καὶ περιοδεῦσαι τὴν γῆν] in *cæt. ll.* est, ἐπέβλεπον τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν.

Cap. 7. v. 1. Μηνὸς τοῦ ἐννάτου] sic etiam *S. Hier.* & *Theodor. pler.* autem *ll.* hab. ἐννάτου. v. 7. Εὐθηνοῦσα] sic *S. Hier.* in *aliquot* vero *ll.* εὐφραίνουσα.

Cap. 8. v. 16. Κρίμα εἰρηνικὸν] in *pler. ll.* seq. καὶ δίκαιον. v. 19. Νηστεία ἡ τετρὰς] in *cæt. ll.* est, ἡ τετάρτη. *Sch.* οἱ γ´. νηστεία ἡ τοῦ τετάρτου, καὶ νηστεία ἡ τοῦ πέμπτου, καὶ ἡ τοῦ ἑβδόμου, καὶ ἡ τοῦ δεκάτου. v. 21. Κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν] *aa. ll.* hab. κατοικοῦντες μίαν εἰς μίαν πόλιν.

Cap. 9. v. 1. Γῆ Σεδρὰχ] *Sch.* πόλις ἐστὶ τῆς Ἀραβίας. ἡ δὲ Ἡμὰθ, ἡ νῦν Ἐπιφάνεια προσαγορευομένη. Ἡμὰθ δὲ τὴν μεγάλην τὴν Ἐμισὰν ὀνομάζει ἡ θεία γραφή. ibid. Καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ] *A.* καὶ ἐν Δαμασκῷ ἀνάπαυσις αὐτοῖς. v. 7. Καὶ Ἀκκάρων ὡς ὁ Ἰεβουσαῖος] *Theodor.* hæc sic explicat, καὶ τοῖς οἰκοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ὁμότιμοι γενήσονται. τούτους γὰρ Ἰεβουσαίους ἐκάλεσεν· Ἰεβοὺς γὰρ αὕτη πάλαι προσηγορεύετο. v. 9. Κήρυσσε] *Justin.* ἀλάλαξον, κήρυσσε. ibid. Πραῢς, καὶ ἐπιβεβηκὼς] *Justin.* καὶ πραῢς, καὶ πτωχὸς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον ὄνου. v. 10. Καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη] *Euseb.* evang. dem. l. 2. & 8. & 9. καὶ πλῆθος εἰρήνης. *S.* καὶ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. v. 15. Ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον] in *cæt. ll.* est, ἐκπίονται τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς οἶνον. ibid. Τὰς φιάλας ὡς θυσιαστήριον] in *aliquib. ll.* est, ὡς φιάλας τὸ θυσιαστήριον.

Cap. 10. v. 6. Καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτοὺς] *Theodoret.* τοῦτο σαφέστερον ὁ Σ. ἡρμήνευσε, καὶ ἔσονται ὡς ἂν εἰ μὴ ἀπωσάμην αὐτούς. v. 12. Κατακαυχήσονται] in *aliquib. ll.* est, κατακαυθήσονται.

Cap. 11. v. 8. Ἐπωρύοντο ἐπ' ἐμὲ] in *aliquib. ll.* est, ἐπορεύοντο. v. 13. Εἰς τὸ χωνευτήριον] *A.* πρὸς τὸν πλάστην. ibid. Καὶ σκέψομαι] in *cæt. ll.* est, καὶ σκέψαι. v. 14. Τὴν κατάσχεσιν] in *pler. ll.* est, τὴν διαθήκην. v. 15. Ἀπείρου] *Sch.* οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἄφρονος.

Cap. 12. v. 3. Πᾶσι τοῖς ἔθνεσι] *aliqui ll.* hæc verba non hab. v. 5. Εὑρήσομεν ἑαυτοῖς] *A.* καρτέρησόν μοι. v. 10. Ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο] sic quoque est in *quibusd. aa. ll.* in *quibusd.* antecedit, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. est *qui* habeat, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, nec habeat, ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο. quæ duplex videtur esse interpretatio. *aa.* quidem *interpp.* verterunt, ἐξεκέντησαν. & ita legit *Justin.* in defens. Christian. ad Imperat. Antoninum. sed *S. Hier.* in l.

M de

de op. genere interpret. affirmat lectionem ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, 70. interpp. esse.

Cap. 13. v. 1. Πᾶς τόπος διανοιγόμενος τοῦ οἴκῳ] S. ἀνοιγομένη πηγὴ τοῦ οἴκῳ. ibid. Εἰς τὸν χωρισμὸν] cat. ll. hab. εἰς τὸν ῥαντισμόν. v. 7. Ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου] nonnulli ll. hab. ἐπὶ τὸν ποιμένα μου. atque ita legit Theodor. Justin. vero, ἐπὶ τὸν ποιμένα τοῦ λαοῦ μου. ibid. Ἄνδρα πολίτην] A. σύμφυλον. ib. Πατάξατε τοὺς ποιμένας, &c.] in cat. ll. est, πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήτωσαν τὰ πρόβατα. ib. Ἐπὶ τοὺς μικρούς, &c.] in cat. ll. est, ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. est etiam qui habeat, μικροὺς ποιμένας.

Cap. 14. v. 1. Ἔρχονται κυρίου] sic est apud Euseb. l. 6. demonst. at l. 2. est, ἔρχονται ἐν σοί. v. 4. Πρὸς ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν] nonnulli ll. hab. πρὸς ἀνατολάς, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν. v. 17. Προστεθήσονται] in pler. ll. seq. οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοῖς ὑετός. quod non est apud Euseb. nec apud S. Hier. secundum 70.

ΜΑΛΑΧΙΑΣ.

Cap. 1. v. 6. Τὸν κύριον αὐτοῦ] in aa. ll. seq. φοβηθήσεται. v. 7. Ἠλισγημένους] A. & S. μεμολυσμένους. ibid. Ἠλισγημένη] in pler. ll. est, ἐξουδενημένη, sive, ἐξουθενωμένη. ib. Τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδενώσατε] in pler. ll. est, ἐξουθένωται. v. 11. Θυμίαμα] apud Justin. est, θυσία. ibid. Μέγα] Just. legit, τιμᾶται.

Cap. 2. v. 3. Ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦμον] A. ἐπιτιμῶ ὑμῖν σὺν τῷ βραχίονι καὶ λικμήσω κόπρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν· κόπρον ἑορτῶν ὑμῶν. v. 6. Ἐν εἰρήνῃ] apud S. Cypr. est, in pace linguæ. v. 8. Ἠσθενήσατε πολλοὺς] A. & S. ἐσκανδαλίσατε. v. 9. Ἐλαμβάνετε πρόσωπα] S. ἐδυσωπεῖσθε. v. 13. Στεναγμῷ ἐκ κόπων] sic quoque S. Hier. legit. pler. vero ll. hab. ἐκ κόπων. v. 15. Καὶ οὐκ ἄλλος ἐποίησε;] sic pler. hab. ll. est autem qui habeat, καὶ οὐ καλλός. est qui, οὐκ ἄλλως.

Cap. 3. v. 8. Εἰ πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν;] A. & S. μὴ ἀποστερήσει ἄνθρωπος θεόν; ὅτι ὑμεῖς ἀποστερεῖτέ με καὶ εἴπατε, ἐν τίνι ἀπεστερήσαμέν σε; v. 10. Ἐπιστρέψατε δή] A. πειράσατε. v. 17. Εἰς περιποίησιν] S. περιούσιον. ibid. Καὶ αἱρετιῶ αὐτοὺς] A. φείσομαι, ὡς φείδεται ἄνθρωπος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

Cap. 4. v. 1. Οἱ ἀλλογενεῖς] A. ὑπερήφανοι.

ἜΣΔΡΑΣ Α'.

Cap. 1. v. 8. Καὶ Συῆλος] a. l. hab. καὶ ἡ συνόδος. in uno est, καὶ Ἰωήλ. pro quo est, Ἰεϊήλ, l. 2. paralip. cap. 35. v. 15. Ἐδδινοὺς] in nonnull. ll. est, Ἐδδιδοὺς. v. 34. Τὸν Ἰεχονίαν] sic B. Matth. Josiæ filium Jechoniam primum ponit, tum fratres ejus. aa. ll. hab. Ἰωάχαζ, pro quo legimus, Ἰωχανάν, 1. paralip. 3. quod non admodum dissimile est τοῦ Ἰεχονία. v. 43. Ἐτῶν ὀκτὼ] aa. ll. hab. δεκαοκτώ. v. 53. Παρέδωκαν] aa. ll. παρέδωκαν.

Cap. 4. v. 50. Οἱ Ἰδουμαῖοι] in pler. ll. est, οἱ Χαλδαῖοι.

Cap.5.v.8.Καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ] in nonnull. ll. est, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν, ἕκαστον εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ: καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες. v.73. Καὶ βουλὰς δημαγωγοῦντες, καὶ συστάσεις ποιούμενοι] pler. ll. hab. καὶ ἐπιβουλὰς καὶ δημαγωγίας καὶ ἐπισυστάσεις ποιούμενοι.

Cap.6.v.23. Τόπος εἷς] sic quoque est in ed. Lat. aa. vero ll. hab. τόμος.

Cap.7.v.8.Φυλάρχων] nonnulli ll. hab. φυλῶν.

Cap.8.v.1. Καὶ μεταγενέστερος] aa. ll. hab. μεταγενέστερος δέ. ibid. Προσέβη] aa. ll. ὅτε προσέβη. v.22. Πραγματικοῖς] in nonnull. ll. est, γραμματικοῖς. sic Psal.71. gemina lectio est, πραγματείας, & γραμματείας. verbum, ἐπιβουλή, quod est paulo post, constanter habetur in ll. vet. qui collati sunt. v.62. Μαρμωθὶ Οὐεία] Μαρμωθιεί, quod est in impressis, videtur habere aliquod vestigium vocabuli, filio, quod est in ed. Lat. nonnulli autem ll. hab. Μαρμωθὶ ἱερεῖ. v.7. Παρὰ τοῦ κυρίου κυρίου] in aa. ll. est, παρὰ σοῦ κύριε.

Cap.9.v.16.Συνεκλείσθησαν] aa. ll. συνεχέθησαν.

ΤΩΒΙ'Τ.

Cap.1.v.7. Δεκάτην ἐδίδουν] aa. ll. hab. τὴν πρώτην, δεκάτην ἐδίδουν. v.21. Ἡμέρας πεντήκοντα] pler. ll. hab. πεντηκονταπέντε.

Cap.3.v.16. Μεγάλου Ῥαφαήλ] aa. ll. hab. τοῦ μεγάλου θεοῦ.

Cap.6.v.7. Ταῦτα δεῖ καπνίσαι] aa. ll. ταῦτα δὴ κάπνισον.

Cap.7.v.1. Ἐχαιρέτισεν αὐτὸν] a. l. ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν. v.18. Δώη σοι χάριν] aa. ll. hab. δῴη σοι χαράν.

Cap.13.v.8. Ἐν Ἱεροσολύμοις] in pler. ll. est, ἐν δικαιοσύνῃ. Ἱερουσαλὴμ πόλις ἁγία. v.18. Καὶ αἴνεσιν] in aa. ll. est, καὶ αἰνέσουσι.

Cap.14.v.10. Ἧς ἔπηξεν αὐτῷ] aa. ll. ἧς ἔπηξαν. v.11. Καὶ δικαιοσύνη] in a. l. est, καὶ τί δικαιοσύνη.

ἸΟΥΔΙ'Θ.

Cap.1.v.6. Πεδίῳ Εἰριώχ] in pler. ll. est, πεδίον Ἀριὼχ βασιλέως. v.11. Ὡς ἀνὴρ ἴσος] aa. ll. hab. ἀνὴρ εἷς.

Cap.6.v.4. Κατακαυσόμεν] aa. ll. hab. κατακλύσομεν. in pler. ll. καὶ καταπατήσομεν.

Cap.8.v.16. Διαιτηθῆναι] Num. c. 23. unde hæc sumta sunt, est, διαρτηθῆναι. v.21. Καθήσεται] aa. ll. partim hab. κληθήσεται, partim, χωθήσεται.

Cap.10.v.21. Καθυφασμένων] aa. ll. κατυφασμένον.

Cap.11.v.14. Τοὺς μετοικίσοντας] aa. ll. τοὺς μετακομίσοντας.

Cap.12.v.10. Εἰς τὴν χρῆσιν] aa. ll. κλῆσιν.

M 2 ἘΣΘΗ'Ρ.

ἘΣΘΗ'Ρ.

Cap.13.v.2. Βασιλείαν ἥμερον] pler. ll. hab. ἤρεμον] v.3. Διενέγκας] aa. ll. hab. διαπρέψας.

ΣΟΦΙ'Α ΣΑΛΩΜΩ'Ν.

Cap.2.v.2. Ὁ λόγος σπινθὴρ] sic hab. ll. Vatic. & cat. manuscr. non, ὀλίγος σπινθήρ. v.19. Δοκιμάσωμεν] sic quoque S. Cypr. legit & Lactant. nonnulli vero ll. hab. δικάσωμεν. v.23. Ἰδιότητος] pler. ll. hab. ἀϊδιότητος.

Cap.5.v.6. Ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν] sic S. Cypr. legit. pler. vero ll. hab. ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης.

Cap.7.v.12. Γενέτιν] in aliquib. ll. est, γένεσιν. v.15. Ἀξίως τῶν δεδομένων] aliquot ll. hab. τῶν λεγομένων.

Cap.8.v.18. Πόνοις χειρῶν αὐτῆς] in nonnull. ll. est, πόνοις ἔργων χειρῶν αὐτῆς.

Cap.10.v.7. Οἷς ἐπὶ μαρτύριον] sic quoque est in ed. Lat. pler. vero ll. hab. ἧς ἔτι μαρτύριον.

Cap.11.v.6. Ἐκ μέσου μυσταθείας σου] sic est etiam in Lat. ed. à medio sacramento tuo. pler. vero ll. hab. ἐκ μέσου μύστας θιάσου.

Cap.13.v.5. Καλλονῆς κτισμάτων] nonnulli ll. hab. καλλονῆς, καὶ κτισμάτων. v.11. Εὐκίνητον φυτὸν] in nonnull. ll. est, εὔτυκτον φυτόν.

Cap.16.v.3. Διὰ τὴν εἰδέχθειαν] pler. ll. hab. διὰ τὴν δειχθεῖσαν.

Cap.17.v.9. Ταραχώδες] in nonnull. ll. est, τερατώδες.

Cap.18.v.2. Εὐχαριστοῦσι] in quibusd. ll. est, ηὐχαρίστουν. v.22. Ἐνίκησε δὲ τὸν ὄχλον] aliquot ll. τὸν ὀλοθρεύοντα.

Cap.19.v.13. Τῶν γεγονότων] nonnulli ll. hab. προγεγονότων. v.20. Ἰδίας δυνάμεως] in nonnull. codd. legitur, ἰδίας δυνάμεως ἐπιλελησμένον.

ΠΡΟ'ΛΟΓΟΣ ΣΟΦΙ'ΑΣ ΣΕΙΡΑ'Χ.

Col.2.l.11. Καὶ συγχρονίσας] in nonnull. ll. est, καὶ ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον συγχρονίσας. l.12. Ἀφόμοιον] in nonnull. ll. est, ἐφόμοιον. ibid. Ἐθέμην αὐτὸς] nonnulli ll. hab. ἐθέμην οὖν καὶ αὐτός. l.18. Ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι] quidam ll. hab. ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι.

ΣΟΦΙ'Α ΣΕΙΡΑ'Χ.

Cap.1.v.4. Αἰῶνος] in pler. ll. hæc seqq. πηγὴ σοφίας λόγος θεοῦ ἐν ὑψίστοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι. v.17. Οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει] in nonnull. ll. est. οἶκον αὐτῆς ἐνέπλησεν. v.18. Ἐξηρίθμησεν αὐτὴν] in quibusd. ll. hæc seqq. ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα κυρίου. in nonnull. etiam additur, εἰς εἰρήνην. v.20. Μακροημέρευσις] in quibusd. ll. hæc seqq. φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα, παραμένων δὲ αὐτοῦ ἀποστρέψει ὀργήν. v.23. Ἀνθέξεται] in quibusd. ll. est, ἀνέξεται. & in ed. Lat. sustinebit. v.30. Οὐ προσῆλθες φόβῳ κυρίου] in nonnull. ll. est, οὐ προσῆλθες ἐν ἀληθείᾳ φόβῳ κυρίου.

Cap.2.v.15.῾Ρημάτων αὐτοῦ] in quibusd.ll. est, ῥήμασιν αὐτοῦ. v.18.᾿Εμπεσούμεθα] in quibusd.ll.est, λέγοντες, ἐμπεσούμεθα.

Cap.3.v.1.᾿Εμοῦ τοῦ πατρὸς] in aliquib. ll. est, κρίσιν τοῦ πατρός. in aliquib. aa. κρίμα. v.4.῾Υπὸ τέκνων] aa.ll. ἐπὶ τέκνοις. v.24.Διανοίας αὐτῶν] in nonnull. ll. hæc seqq. κόρας μὴ ἔχων, ἀπορήσεις φωτός· γνώσεως δὲ ἄμοιρος ὢν, μὴ ἐπαγγέλλου. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ᾿ ἐσχάτων.

Cap.4.v.11.῾Η σοφία υἱοὺς ἑαυτῇ ἀνύψωσε] Clem. Alex. strom. l. 7. ἡ σοφία, φησὶν ὁ Σαλωμὼν, ἐνεθυσίασε τὰ ἑαυτῆς τέκνα. & fortasse ex hoc loco sumsit Tertull. quod ponit in Scorpiaco, Sophia jugulavit filios suos, & videtur legisse, ἐνεθυσίασε. v.23.Σωτηρίας] in nonnull. ll. hæc seqq. καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν. v.29.Τραχὺς] in ed. Lat. est, citatus. ut interpres legisse videatur, ταχύς. sic quoque S. Cypr. citat.

Cap.5.v.7.᾿Εξολῇ] in quibusd. ll. est, ἐξολῇ. in aa. ἐξολοθρεύσει σε. v.8.᾿Ωφελήσεις] in quibusd. ll. est, ὠφελήσει σε.

Cap.6.v.1.Κληρονομήσει] in nonnull. ll. est, κληρονομήσεις. v.33.᾿Εκδέξῃ] in nonnull. ll. seq. σοφίαν. v.36.Βαθμοὺς θυρῶν] nonnulli ll. hab. βαθμοὺς πρίζων.

Cap.7.v.26.Αὐτὴν] in nonnull. ll. hæc seqq. μισουμένῃ δὲ μὴ ἐκδῷς σεαυτόν.

Cap.9.v.9. Μετὰ ὑπάνδρου] Clem. Alex. l. 2. pædagog. c.7. sic citat hunc loc. μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον, καὶ μὴ μετακλιθῇς ἐπ᾿ ἀγκῶνα μετ᾿ αὐτῆς, μηδὲ συμβολὰς ποίει μετ᾿ αὐτῆς ἐν οἴνῳ· μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ καρδία σου ἐπ᾿ αὐτὴν, καὶ τῷ αἵματί σου ὀλισθήσῃ εἰς ἀπώλειαν.

Cap.10.v.2.Λαοῦ αὐτοῦ] in quibusd. ll. non est, αὐτοῦ. v.7.Πλημμελήσει ἀδικίας] in quibusd. ll. est, πλημμέλεια ἀδικίας. v.9.῞Οτι ἐν ζωῇ] in quibusd. ll. est, φιλαργύρου γὰρ οὐδὲν ἀνομώτερον· οὗτος γὰρ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ· ὅτι ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν τὰ ἐντόσθια αὐτοῦ. μακρὸν ἀρρώστημα κόπτει ἰατρός. v.13.᾿Αρχὴ ὑπερηφανίας ἁμαρτία] in quibusd. ll. est, ἀρχὴ ἁμαρτίας ὑπερηφανία. v.17.᾿Εξήρανεν] in quibusd. ll. est, ἐξῆρεν. v.27. Κρείσσων ἐργαζόμενος] in pler. ll. est. κρείσσων ὁ ἐργαζόμενος καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν, ἢ ὁ δοξαζόμενος καὶ ἀπορῶν ἄρτου.

Cap.11.v.12.Πτωχείᾳ περισσεύει] in pler. ll. est, περισσεύων πτωχείᾳ. v.14. Κυρίου ἐστὶ] in quibusd. ll. hæc seqq. ἀγάπησις καὶ ὁδὸς καλῶν ἔργων παρ᾿ αὐτοῦ ἐστι. πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται· τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακίᾳ συγγηρᾷ κακά. v.23.Χρεία] in quibusd. ll. seq. ἀρεσκείας. v. 31. Αἱρετοῖς] in quibusd. ll. est, αἰνετοῖς.

Cap.12.v.6.᾿Εκδίκησιν] in quibusd. ll. hæc seqq. φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν. v.8.Οὐκ ἐκδικηθήσεται] nonnulli ll. hab. οὐκ ἐπιγνωσθήσεται. aa. οὐκ ἐκβληθήσεται. aa. οὐ κρυβήσεται. v.17. ῾Υποσχάσει] nonnulli ll. hab. ὑποσκάψει.

Cap.13.v.3.Πλούσιος ἠδίκησε, &c.] in quibusd. ll. est, πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προσεμβριμήσεται· πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ αὐτὸς προσδεηθήσεται. v.11.Εἰσηγορεῖσθαι] in quibusd. ll. est, ἰσηγορεῖσθαι. v.12.᾿Ανελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λόγους] in quibusd. ll. est, ἀνελεημόνως δὲ συντηρήσει λόγους σου. v.24.᾿Εν στόμασιν] in quibusd. ll. est, ἐν στόματι. v.25.Εἰς κακὰ] in nonnull. ll. hæc seqq. καὶ ἀγαθῶν πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα.

Cap.14.v.5. Οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ] in *quibusd. ll.* οὐ μὴ εὐφρανθῇ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ. v.9. Μερίδι] in *nonnull. ll.* est, μερίδος. v.16. Ἀπάτησον] *pler. ll.* hab. ἁγίασον. in *Lat. ed.* est, justifica. v.20. Τελευτήσει, & διαλεχθήσεται] in *nonnull. ll.* est, μελετήσει καλά, & διαλεχθήσεται ἅγια. & postea, ὁδοὺς αὐτῆς. in *nonnull.* pro διαλεχθήσεται, διαδεχθήσεται. v.25. Κατὰ χεῖρας] in *nonnull. ll.* est, κατὰ χεῖρα.

Cap.15.v.12. Ἐπλάνησεν] in *nonnull. ll.* est, ἔπλασεν. v.15. Ἐὰν θέλῃς, συντηρήσεις] in *quibusd. ll.* est, ἐὰν θέλῃς συντηρήσαι.

Cap.16.v.3. Ἐπὶ τὸν τόπον] in *nonnull. ll.* est, ἐπὶ τὸ πλῆθος. in *ed.* autem *Lat.* laborem. ut interpr. κόπον legisse videatur. ibid. Εἷς ἢ χίλιοι] *S. Jo. Chrys.* hom. 24. in Gen. & hom. 39. citans hunc loc. legit, εἷς δίκαιος. sicque est in *Lat. ed.* v.5. Ἑώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου] in *quibusd. ll.* est, ἑώρακεν ὁ ὀφθαλμός μου. v.10. Σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν] in *nonnull. ll.* hæc seqq. μαστιγῶν, ἐλεῶν, τύπτων, ἰώμενος, κύριος ἐν οἰκτιρμῷ καὶ παιδείᾳ διεφύλαξε. v.14. Ποιήσει τόπον] in *quibusd. ll.* est, ποίησον τόπον. ibid. Εὑρήσει] in *quibusd. ll.* hæc seqq. κύριος ἐσκλήρυνε Φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτὸν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν. πάσῃ τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερὸν, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ καὶ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι.

Cap.17.v.27. Ζώντων καὶ ζώντων] *aliquot ll.* repetitionem non hab. v.31. Καὶ πονηρὸς ἐνθυμηθήσεται σάρκα καὶ αἷμα] quod in *quibusd. ll.* est, καὶ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ καὶ αἷμα, id *Vatic. cod.* margini est adscriptum. in *ed. Lat.* aut quid nequius excogitabit caro & sanguis? in *nonnull. ll.* est præterea, καὶ ἀνὴρ ὃς ἐνθυμηθήσεται.

Cap.18.v.1. Κύριος μόνος δικαιωθήσεται] in *quibusd. ll.* est, κύριος μόνος δίκαιος, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ ὁ οἰακίζων κόσμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διαστέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων.

Cap.19.v.3. Καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται] in *quibusd. ll.* est, καὶ ἐξαρθήσεται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι. v.5. Καρδίᾳ] *nonnulli ll.* hab. κακορεξίᾳ. *pler.* πονηρίᾳ. & *ed. Lat.* iniquitate. ibid. Καταγνωσθήσεται] in *quibusd. ll.* hæc seqq. ὁ δὲ ἀντιοφθαλμῶν ἡδοναῖς, στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ· ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσῃ, ἀμάχως συμβιώσεται. v.17. Ὑψίστου] in *quibusd. ll.* hæc seqq. φόβος κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως· σοφία δὲ παρ' αὐτοῦ ἀγάπησιν περιποιεῖ. γνῶσις ἐντολῶν κυρίου παιδεία ζωῆς· οἱ δὲ ποιοῦντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ, ἀθανασίας δένδρον καρποῦνται. v.27. Ἑτεροκωφῶν] in *pler. ll.* est, ἐθελοκωφῶν.

Cap.20.v.22. Ἀπὸ ἄφρονος προσώπου] in *nonnull. ll.* est, ἀπὸ λήψεως προσώπου.

Cap.21.v.2. Δέξεταί σε] in *quibusd. ll.* est; δέξεταί σε. v.8. Λίθους εἰς χειμῶνα] in *nonnull. ll.* est, λίθους εἰς χῶμα ταφῆς αὐτοῦ. v.22. Ἀπὸ προσώπου] in *nonnull. ll.* est ἀπ' αὐτοῦ. v.25. Χείλη ἀλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται] in *nonnull. l.* est, χείλη πολυλάλων τὰ οὐκ αὐτῶν διηγήσεται. v.28. Καὶ ἐν παροικήσει] in *quibusd. ll.* est, οὗ ἐὰν παροικήσει.

Cap.22.v.6. Σοφίας] in *nonnull. ll.* hæc seqq. τέκνα ἐν ἀγαθῇ ζωῇ τὴν τροφὴν ἔχοντα, τῶν ἰδίων γονέων κρύψουσι δυσγένειαν. τέκνα ἐν καταφρονήσει καὶ ἀπαιδευσίᾳ γαυρωθέντα, συγγενείας ἑαυτῶν μολύνουσι τὴν εὐγένειαν.

γνιαν. v.13.Μὴ πορεύου] in nonnull.ll. hæc seqq. ἀναισθητῶν γὰρ ἐξυβρίσει Σου τὰ πάντα. v.23. Πληθῆς] nonnulli ll. hab. εὐφρανθῆς. v. 25. φίλον σκεπάσαι] in ed.Lat. est, amicum salutare non confundaris. & S. Ambr. l. 3. de offic. c.ult. amicum salutare non erubescas.

Cap.23.v.2.Μὴ φείσωνται,&c.] in nonnull.ll. est, μὴ φείσῃ Σου κύριε τὰς γὰρ ὕβρεις τῶν ἐν ἐπαγγελίᾳ ἁμαρτωλῶν μὴ παρῇς· ὅπως. v.5. Καὶ ἐπιθυμίαν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ] in quibusd.ll. est, καὶ γίγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διὰ παντὸς ἀπὸ δούλων Σου· ἐλπίδας κενὰς καὶ ἐπιθυμίας ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ.

Cap.24.v.14.'Εν αἰγιαλοῖς] in quibusd. ll. est, ἐν Γαδδοῖς. in quibusd. ἐν Γαδδί. v.17.Καὶ πλούτου] in quibusd.ll. hæc seqq. ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, καὶ φόβου καὶ γνώσεως καὶ τῆς ὁσίας ἐλπίδος· δίδωμι δὲ Σὺν πᾶσι τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. v.20.Κηροῦ] in quibusd. ll. est, κηρίου.

Cap.25.v.17.'Ως σάκκον] aliqui ll. hab. ὡς ἄρκος. v.23."Ητις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς] in nonnull. ll. est, ἥτις οὐ παρακαλέσει τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐν συμφορᾷ.

Cap.26.v.8.Γυνὴ μέθυσος] in quibusd. ll. est γυνὴ μέθυσος καὶ ῥεμβάς. v.10.'Αδιατρέπτῳ] quidam ll. ἀδιατρέπτως. v.18.Εὐσταθοῦς] in quibusd. ll. hæc seqq. τέκνον, ἀκμὴν ἡλικίας σου συντήρησον ὑγιῆ, καὶ μὴ δῷς ἀλλοτρίοις τὴν ἰσχύν σου. ἀναζητήσας παντὸς πεδίου εὔγειον κλῆρον, σπεῖρε τὰ ἴδια σπέρματα πεποιθὼς τῇ εὐγενείᾳ Σου. οὕτως τὰ γεννήματά σου περισσεύοντα, καὶ παρρησίαν εὐγενείας ἔχοντα μεγαλυνθήσεται. γυνὴ μισθία ἴση σιάλῳ λογισθήσεται, ὕπανδρος δὲ πύργος θανάτου τοῖς χρωμένοις λογισθήσεται. γυνὴ ἀσεβὴς ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται, εὐσεβὴς δὲ δίδοται τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον. γυνὴ ἀσχήμων ἀτιμίαν κατατρίψει, θυγάτηρ δὲ εὐσχήμων καὶ τὸν ἄνδρα ἐντραπήσεται. γυνὴ ἀδιάτρεπτος ὡς κύων λογισθήσεται, ἡ δὲ ἔχουσα αἰσχύνην τὸν κύριον φοβηθήσεται. γυνὴ ἄνδρα ἴδιον τιμῶσα σοφὴ πᾶσι φανήσεται, ἀτιμάζουσα δὲ ἀσεβὴς ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσι γνωσθήσεται. γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνήρ, ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν αὐτοῦ διπλάσιος ἔσται. γυνὴ μεγαλόφωνος καὶ γλωσσώδης εἰς πολεμίων τροπὰς θεωρηθήσεται· ἀνθρώπου δὲ παντὸς ψυχὴ ὁμοιότροπος τούτοις, πολέμου ἀκαταστασίαις τὴν ψυχὴν διαιτηθήσεται.

Cap.27.v.6.'Εν αὐτῇ ἀλώσεται] in nonnull.ll. est, ἐν αὐτῇ ἐμπλακήσεται.

Cap.28.v.1. Διατηρῶν διατηρήσει] nonnull. ll. hab. διαστηρίζων διαστηρίσει. v.14 Γλῶσσα τρίτη] sic quoque hab. Lat.ed. in nonnull vero ll. est, γλῶσσα δισσή. in margine Vatic. cod. adscriptum est, γλῶσσα τρίτη, πεπρωμένη.

Cap.29.v.7.Πολλοὶ χάριν] nonnulli ll. hab. πολλοὶ οὐ χάριν. al. πολλοὶ οὖν χάριν. Ibid. 'Αποστερηθῆναι δωρεὰν εὐλαβήθησαν] in quibusd. ll. est, ἀποστερηθῆναι δὲ εὐλαβήθησαν. v.13.Δόρυ ἀλκῆς] in quibusd.ll. est, ὁλκῆς.

Cap.30.v.7.Περιψύχων] in nonnull.ll. est, περιψύχων. v.12. 'Απειθήσει σοι] in quibusd.ll. seq. καὶ ἔσται σοι ὀδύνη ψυχῆς. v. 13.'Ασχημοσύνῃ Σου] in quibusd.ll. est, ἀσχημοσύνῃ αὐτοῦ. v.11.Μὴ παρίδῃς] quidam ll. hæc non hab. usque ad, ἐν νεότητι. v.18. Ἐκκεχυμένα] in quibusd.ll. est, κεκλεισμένα.

Cap.31.v.2.'Εκνήψει ὕπνος] in plerl.ll. est, ὕπνον. usque alia manu adscriptum est in l.Vatic. v.6. 'Εδόθησαν εἰς πτῶμα] in quibusd. ll. est, ἐδόθησαν. v.10."Εσω αὐτῷ εἰς καύχησιν] nonnulli ll. hab. ἔσται αὐτῷ εἰς καύχησιν.

v.21. Ἀνάστα μεσοπωρῶν] in pler.ll. eſt, ἀνάστα μεσοπορῶν, ἔμμεσον καὶ ἀναπαύσῃ. v.26. Οἶνος καρδίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων] in quibuſd.ll.eſt, οἶνος ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ. v.31. Ἀπαντήσει] in quibuſd.ll. eſt, ἀπαιτήσει.

Cap.33.v.3. Ἐρώτημα δικαίων] in pler.ll.eſt, ἐρώτημα δήλων. quod cum eo co venit quod eſt Numer.27. καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δήλων ἔναντι κυρίου. & in hoc lib.infra, c.45. λογείῳ κρίσεως, δήλοις ἀληθείας. in ed. vero Lat.eſt. qui interrogationem manifeſtat. ut videatur interp. legiſſe δηλῶν. in nonnull.ll.eſt, ἐρώτημα δῆλον. v.14. Ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός] in quibuſd. ll. eſt, ἀπέναντι τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὁ εὐσεβής· καὶ οὕτως ἀπέναντι ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ὁ ἁμαρτωλός.

Cap.34.v.9. Πεπαιδευμένος] in quibuſd. ll. eſt, πεπλανημένος. v.11. Καὶ πλείονα] in quibuſd.ll.eſt, καὶ τὰ πλάσματα. v.18. Μωκήματα] in quibuſd.ll.eſt, μωμήματα. in quibuſd. δωρήματα. in ed.Lat.ſubſannationes.

Cap.35.v.17. Κρινεῖ δικαίως] nonnulli ll.hab. δικαίοις.

Cap.36.v.11. Κατεκληρονόμησα] in nonnull. ll. eſt, κατακληρονόμησον. v.26. Σφαλλομένῳ] nonnulli ll.hab. ἀφαλλομένῳ. aa. ἐφαλλομένῳ.

Cap.37.v.4. Ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἥδεται] in nonnull.ll.eſt, ἑταῖρος φίλῳ συνδιαιτᾷ εὐφροσύνῃ. v.5. Ἔναντι πολέμου] in nonnull.ll.eſt, ἔναντι πολεμίου. v.11. Μισθίου ἐφεστίου] in nonnull.ll.eſt, μισθίου ἐπετείου. v.17. Ἀλλοιώσεως καρδίας] in nonnull.ll.eſt, ἀλλοιώσεως χαρᾶς πρόσωπον. v.20. Πάσης τροφῆς] in nonnull. ll. eſt, πάσης σοφίας. v.22. Ἐπὶ στόματος πιστοί] nonnulli ll.hab. ἐπὶ στόματος πιστοῦ. nonnulli, ἐπὶ στόματος αἰνετοί.

Cap.38.v.2. Λήψεται δόμα] in quibuſd.ll.eſt, δόξαν. v.8. Οὐ μὴ συντελέσῃ] in quibuſd.ll.eſt, συντελεσθῇ. v.19. Ἐν ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη] in pler. ll. eſt, παραμένει. in nonnull. vero legitur, ἐν ἐπαγωγῇ παραμένει καὶ λύπη. ibid. Κατὰ καρδίας] in aliquib.ll.legitur, κατάρα καρδίας. v.24. Σοφισθήσεται] in nonnull. ll. eſt, οὐ σοφισθήσεται. v.27. Ὑπομονὴ αὐτοῦ] in nonnull.ll.eſt, ἐπιμονὴ αὐτοῦ. v.28. Ἀργῷ σιδήρῳ] in nonnull.ll.eſt, ἔργῳ σιδήρου. in nonnull. ἔργα σιδήρου. ed. vero Lat. hab. & conſiderans opus ferri. ibid. Πήξει] in quibuſd.ll.eſt, τήξει. ib. Φωνὴ σφύρης] in nonnull.ll.eſt, φωνὴ σφύρας καὶ ἄκμονος. v.32. Περιπατήσουσι] in nonnull. ll. hæc ſeqq. ἐν βουλῇ λαοῦ οὐ ζητηθήσονται.

Cap.39.v.1. Ἐπιδόντος] nonnulli ll. hab. ἐπιδιδόντος. v.9. Ἕως τοῦ αἰῶνος] nonnulli ll.hab καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. v.13. Ῥεύματος ἀγροῦ] in nonnull. ll. eſt, ῥεύματος ὑγροῦ. v.31. Ἐν τῇ ἐντολῇ] in nonnull. ll. ἐν τῇ ἀνατολῇ. ibid. Εἰς χρείας] in nonnull.ll. εἰς χεῖρας.

Cap.40.v.1. Ἕως ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ] nonnulli ll. hab. ἕως ἡμέρας ἐπιστροφῆς. v.16. Ἄχει ἐπὶ παντὸς ὕδατος] ed. Lat. hab. ſuper omnem aquam viriditas. ſic Gen.c. 41. ſub principium, καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχει. & in ed. Lat. paſcebantur in locis paluſtribus. ibidem v.18. paludis vireta carpebant. vide quæ ibi notata ſunt. hoc autem loco nonnulli ll. hab. ἄχι. quidam, ἄχη. voci autem, ἄχει, probabile eſt in ed. Lat. non ſolum viriditatem, reſpondere, ſed etiam verbum ſonant. ut 2. interpretat. conjunctæ videantur. vocabulo autem, ſonant, propius eſſet, ἠχεῖ, vel etiam Doricum, ἀχεῖ. v.22. Ὀφθαλμός σου] pler. ll. non hab. σου.

Cap.

Cap.41.v.8.'Υψίςυ] in *quibusd.ll.* hæc seqq. ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε εἰς ἀπώλειαν. v.21.Προσώπου συγχύσεως] in *quibusd.ll.* est, προσώπου ἀνθρώπου συγχύσεως.

Cap.42.v.5.'Αδιαφόρου] in *nonnull.ll.* est, διαφόρου. v.22.Καὶ ὡς] in *nonnull.ll.* est, καὶ ἕως.

Cap.43.v.2.'Εν ἐξόδῳ] in *quibusd.ll.* est, ἐν ἐνδόξῳ. v.4. Κάμινον φυσῶν] in *nonnull.ll.* est, κάμινον ἐκφυσῶν. v.5. Κατέπαυσε] in *quibusd. ll.* est, κατέπαυσε. v.10.'Εκλυθῶσιν] in *quibusd.ll.* seq. καὶ οὐ μὴ ἐκκαυθῶσιν. v.23.'Εφύτευσεν αὐτὴν 'Ιησοῦς] sic in *Lat.ed.* & plantavit illum Dominus Jesus. *aliquot ll.* hab. ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους. v.26.Εὐοδία τέλος αὐτοῦ] in *pler.ll.* est, εὐοδοῖ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ.

Cap.45.v.1.'Ηγαπημένον] in *pler.ll.* initium hujus cap. est, καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ. quod est paulo ante. v.22. Μερὶς σου κληρονομία] in *quibusd.ll.* est, μερὶς αὐτοῦ κληρονομίας. in *quibusd* μερὶς καὶ κληρονομία.

Cap.46.v.2. Τῷ ἐκκλῖναι] in *quibusd.ll.* est, τοῦ ἐκτεῖναι. v.3.Πολεμίους] in *quibusd. ll.* est, πολέμους. v.7."Εναντι ἐχθροῦ] in *quibusd. ll.* est, ἔναντι ἐκκλησίας. v.15.'Εγνώσθη ἐν πίστει αὐτοῦ πιστὸς ὁράσεως] in *nonnull. ll.* est, ἐγνώσθη ἐν ῥήματι αὐτοῦ πίστει ὁράσεως. in *nonnull.* tantum ἐγνώσθη ἐν ῥήματι αὐτοῦ.

Cap.47.v.20.Κατενύγην] in *nonnull. ll.* est, κατανυγῆναι.

Cap.48.v.11.Κεκοσμημένοι] *aa.ll.* κεκοιμημένοι. v.17.Εἰς μέσον αὐτῶν τὸν Γὼγ] *aa.ll.* partim hab. εἰς μέσον αὐτῆς τὸ ὕδωρ. partim, εἰς μέσον αὐτῶν τὸ ὕδωρ.

Cap.49.v.5."Εδωκαν γὰρ τὸ] in *quibusd.ll.* est, ἔδωκε τό. v.9. Καὶ ἀγαθῶσαι] in *quibusd.ll.* est, καὶ κατορθῶσαι. in *quibusd.* καὶ κατώρθωσε. v.12. 'Ανύψωσε λαὸν] in *quibusd.ll.* est, ναόν. v.13. Καὶ Νεεμίου] in *quibusd. ll.* est, καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς ἦν Νεεμίας, οὗ ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ τοῦ ἐγείραντος.

Cap.50.v.3.Χαλκὸς] in *nonnull.ll.* est, λάκκος. v.14. 'Επὶ βωμῶν] in *quibusd.ll.* est, ἐπὶ βωμοῦ. v.21.Καὶ ἐδευτέρωσεν, &c.] in *quibusd. ll.* est, καὶ ἐδευτέρωσεν ἐν προσκυνήσει, ἐπιδέξασθαι εὐλογίαν. v.26. Φυλιστιεὶμ] in *quibusd.ll.* est, καὶ ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες Φυλιστιείμ.

Cap.51.v.3.'Ελέους καὶ ὀνόματός σου] in *quibusd.ll.* est, ἐλέους τοῦ ὀνόματός σου. v.7.'Εμβλέπων] in *quibusd. ll.* est, ἐνέβλεπον. v.19. 'Εν ποιήσει λιμοῦ] *aa.ll.* hab. ἐν ποιήσει μου. ibid. 'Επένθησα] in *quibusd. ll.* est, ἐπενόησα.

ΒΑΡΟΥΧ.

Cap.3.v.8.'Αποστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν] *aa. ll.* hab. ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν. v.23.Τὴν σύνεσιν γῆς] in *quibusd.ll.* est, τὴν σύνεσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

Cap.4.v.16.Τὴν μόνην] in *quibusd.ll.* est, μονογενῆ.

Cap.5.v.6.'Ως θρόνον βασιλείας] *aa.ll.* hab. ὡς υἱοὺς βασιλείας.

Cap.6.v.46.Κατασκευασθέντα] in *cæt.ll.* seq. εἶναι θεοί. v.70.Προβασκάνιον] *Sch.* προβασκάνιον καὶ κεράμβηλα 'Ελλήνων οἱ λόγιοι καλοῦσιν, ἅτινα ἱστῶσιν οἱ ἀγροφύλακες πρὸς φόβον ὀρνέων, ἢ καὶ ἀνθρώπων. ταῦτα δὲ καὶ μορμολύκεια καλοῦνται.

ΤΩ͂Ν ΤΡΙΩ͂Ν ΠΑΙ͂ΔΩΝ ΑἼΝΕΣΙΣ.

Vers.34. Εὐλογεῖτε] *Polychr.* εἰδέναι δεῖ ὡς οὗτος ὁ ὕμνος οὐ κεῖται ἐν τοῖς Ἑβραϊκοῖς, ἢ ἐν τοῖς Συριακοῖς βιβλίοις· λέγεται γὰρ, ἀπὸ τῶν εἰρημένων, παρά τινων μετὰ ταῦτα συντεθεῖσθαι. v.41. Εὐλογείτω] in *pler. ll.* est, εὐλογεῖτε. v.43. Εἰς τοὺς αἰῶνας] in *aa.ll.* seqq. εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ νιφετοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΣΩΣΑ'ΝΝΑ.

Vers.1. Καὶ ἦν ἀνὴρ] hæc Susannæ historia in *vet. ll.* principium est Danielis, & in multis inscribitur Δανιήλ. in *quibusd.* autem *ll.* inscriptio est, Σουσάννα. & a. inscriptio, διακρίσεις Δανιήλ. in *ed.* vero *Lat.* est Daniel. c. 13. v.5. Περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης] *Sch.* τουτέστιν, ὧν αὐτὸς ὁ δεσπότης κατεφήσατο. v.10. Κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς] *Sch.* κεκεντημένοι τῇ ἐπιθυμίᾳ σφοδρῶς. v.63. Ἤνεσαν περὶ] in *cæt. ll.* est, ἤνεσαν τὸν θεὸν περὶ.

ΒΗ'Λ καὶ ΔΡΑ'ΚΩΝ.

Vers. 1. Καὶ ὁ βασιλεὺς] in *quibusd.ll.* (eorum qui hanc historiam Danielis cap. ult. attexunt) inscriptio hic est, ὅρασις ιβʹ. v.14. Καὶ κατέσφραγίσαντο] in *quibusd.ll.* est, καὶ κατέσφραγίσαντο. v.23. Καὶ ἦν δράκων] hoc loco in *quibusd. ll.* inscriptio est, περὶ τοῦ δράκοντος.

ΜΑΚΚΑΒΑΙ'ΩΝ Α'.

Cap.1.v.4. Καὶ τυράννων] in *quibusd.ll.* est, καὶ τυραννιῶν. v. 20. Ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ] in *quibusd.ll.* est, ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἱεροσόλυμα.

Cap.2.v.42. Ἰουδαίων] in *pler.ll.* est, Ἀσιδαίων.

Cap.3.v.18. Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ] in *quibusd.ll.* deest τοῦ οὐρανοῦ. v.28. Ἐνετείλατο εἶναι αὐτοὺς ἑτοίμους] in *quibusd. ll.* est, ἐνετείλατο αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι ἑτοίμους. v.48. Ἐξηρεύνων τὰ ἔθνη] in *pler. ll.* seq. τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν.

Cap.4.v.1. Παρέλαβε] in *quibusd.ll.* est, παρενέβαλε. v.6. Καλύμματα καὶ μαχαίρας] in *quibusd. ll.* est, καλυμμάτων καὶ μαχαιρῶν. v. 13. Οἱ μετὰ Ἰούδα] in *quibusd.ll.* est, οἱ παρὰ Ἰούδα. v.15. Γαζηρῶν] in *quibusd. ll.* est, Ἀσαρημώθ.

Cap.5.v.67. Ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι] in *quibusd. ll.* est, ἱερεῖς πολεμεῖν βουλόμενοι αὐτοῦ.

Cap. 6.v.24. Καὶ περιεκάθηντο εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν, χάριν τούτου καὶ ἠλλοτριοῦντο] in *quibusd.ll.* est, ὅτι οἱ τοῦ λαοῦ τούτου, χάριν τούτου ἠλλοτριοῦντο.

Cap.8.v.10. Ὀχυρώματα αὐτῶν] in *quibusd.ll.* seq. καὶ προνομεύσαντες αὐτούς.

Cap.9.v.9. Καὶ ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν] in *quibusd.ll.* est, ἐπίστρεψον, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπερρύησαν.

Cap.10.v.42. Ἀπὸ τῶν χρειῶν] in *quibusd.ll.* seq. ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσι.

Cap.

Cap.12.v.37.῎Ηγγισε τοῦ τείχους] in quibusd.ll.est, ἔπεσε τοῦ τείχους.

Cap.14.v.23.᾿Εξεχώρησαν] in quibusd. ll. est, ἐχώρησαν. v.35.Τὴν πρᾶξιν] in quibusd.ll. est, τὴν πίστιν. v.40.Πρεσβύταις] in pler. ll.est, πρεσβύταις.

Cap.15.v.22.Δημήτριος] in quibusd. ll. est, Δημήτριος.

ΜΑΚΚΑΒΑΙ'ΩΝ Β'.

Cap.3.v.19.῾Υπὸ τὰς μαστὺς] in quibusd.ll.seq. τὸ στῆθος. v.28.᾿Αδύνατον ἑαυτῷ] in pler.ll.seq. τοῖς ὅπλοις. v.34.῾Υπ' αὐτοῦ] in pler.ll.est, ἐξ οὐρανοῦ.

Cap.4.v.5.Κοινῇ κατ' ἰδίαν] in pler.ll.est, κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν. v.9.Συγχωρηθῇ] in pler.ll.est, ἐπιχωρηθῇ. v.28.Φόρων πρᾶξις] in pler.ll.est, διαφόρων. v.40.Τὴν ἄνοιαν] in quibusd.ll.est, τῇ διανοίᾳ. v.41.Περὶ τὸν Λυσίμαχον] in quibusd.ll.seq. καὶ τοὺς ἐπιτιθεμένους.

Cap.5.v.10.᾿Απένθητος] in quibusd.ll.est, ἄταφος.

Cap.6.v.8.Πτολεμαίου ὑποτιθεμένου] in quibusd. ll. est, Πτολεμαίου ὑποθεμένου. v.10.᾿Ανηνέχθησαν] in pler. ll.est, ἀνήχθησαν.

Cap.7.v.14.Μεταλλάσσοντας ὑπ' ἀνθρώπων] in quibusd.ll. est, μεταλλάσσοντα τὰς ἀπ' ἀνθρώπων. v.18.῾Αμαρτάνοντες] in quibusd.ll.est, ἁμαρτόντες. ibid. Διὸ ἄξια] in quibusd.ll.est, ἄξια γάρ. v.27.᾿Ωμὸν τύραννον] in pler. ll.est, ὠμοτύραννον. v.34.Δούλους αὐτοῦ] in pler.ll.est, οὐρανίους παῖδας.

Cap.8.v.2. Καταπατούμενον] in pler. ll. est, καταπονούμενον. v.11.᾿Ιουδαϊκῶν] in pler.ll.est, ᾿Ιουδαίων. v.23.Παραγνοὺς] in quibusd. ll. est, παραναγνούς. v.30.Καὶ τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνερειζόντων] in quibusd.ll.est, καὶ τοὺς περὶ τὸν Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνερείσαντες. v.33.Τοὺς ἐμπρήσαντας τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην καί τινας ἄλλους] in pler. ll. est, ἐμπρήσαντα τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας Καλλισθένην ὑφῆψαν.

Cap.10.v.8.Συντελέμνοντες τὰ] in quibusd.ll.seq. συνέχοντα. v.13.᾿Εξουσίαν ἔχων] in quibusd.ll.est, συγγυμνάσας. in quibusd. ἔχων, ἐξ συγγυμνασίας. in aliqua ed. ἔχων, ὑπ' ἀθυμίας.

Cap.11.v.23.Βουλόμενοι] in pler.ll.est, βουλομένους. v.34.Μάνλιος] in quibusd.ll.est, Μαῖος.

Cap.12.v.42.᾿Αξιώσαντες τὸ γεγονὸς] in quib.ll.est, ἄσαντες διὰ τὸ γεγονός.

Cap.14.v.45.᾿Απορρωγάδος] in quibusd.ll.est, ἀπόρρωγας.

Cap.15.v.17.᾿Εμπλακέντες] in quibusd.ll.est, ἐμφύντες. v.18.᾿Αγὼν] in quibusd.ll.est, κίνδυνος.

ΜΑΚΚΑΒΑΙ'ΩΝ Γ'.

Pag.1267.col.2.l.33.῎Εστησαν σάσιν] in quibusd.ll. est, παρῆσαν. p.1269.c.2. l.8.Προσυνεσταλμένην] in quibusd.ll.est, προσυνεσταλμένην. p.1270.c.1.l.35. ᾿Ηγνοηκὼς] in quibusd.ll. est, ἠγνοηκός. l.40.Προσοίσεσθαι] in quibusd. ll. est, προσίεσθαι. p.1271.c.1.l.15.Λόγῳ τε καὶ σιγῇ] in quibusd. ll.est, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ. c.2.l.15.Προκαλλατικιρρωμένης] in aliqua ed. est, προκαλλωπισμένης. l.17. Συνεκφαινομένης] in quibusd. ll. est, νῦν ἐκφαινομένης. l.19.᾿Ανήκεστον] in quibusd.ll.est, ἄληκτον. l.40.᾿Επικύφων] in pler.ll. est, ἐπίκυφον.

Animad-

Animadvertendum in Psalmo 76. in 3. versu, duplicem esse interpretationem in *Vatican libro*: primam, ὅπου συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων: deinde post ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον, alteram interpretationem, ὅπου συνκλάσει τὰ κέρατα. iidemque fere in *Psalterio Æthiopico*: ubi in posteriore interpretatione est, συνέκλασε τὰ κέρατα, cornua est in *Psalterio Romano*: & apud *S. Ambrosium* in epistola ad Marcellinam sororem, cornua arcuum. in *cæteris* vero *libris, cæterisque interpretationibus* est, τὰ κράτη. non est, τὰ κέρατα.

Et Proverb. cap. 8. in notatione ad vers. 9. credibile est, ἐνώπια, *Symmachum* vertisse, ἐλεγχόμενα: *Theodotionem* vero, ὀρθά, transtulisse, εὐθέα, & *Schol.* εὔσκοπα.

In Notationibus citatur interdum Textus Scripturæ non ut juxta Codicem Vaticanum impressus est, sed ut est in aliis manuscriptis, ex quibus pleræque notationes sumtæ sunt: idque consulto factum, ut ea varietas, prætermissa in notationibus, tamen exstaret.

FINIS.

Lectori.

CUm primum editionem hanc Bibliorum exorsi sumus, cogitavimus (aliquorum usi consilio) de eis versibus interserendis quæ passim in aliis exemplaribus reperiuntur, à Romano autem absunt, deque hoc in calce demum operis significando. Ex hoc igitur proposito loco uno & altero supplevimus, Exodi nimirum cap. 25, versum quem dicimus sextum, itidemque cap. 28, versus 23, 24, 25, 26, 27, 28. quorum nullus in exemplari Romano invenitur; eorum vero loco hæc ita posita sunt, καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τοὺς κρωσσοὺς τὰ ἁλυσιδωτὰ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου ἐπιθήσεις· καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσωπον. Novis autem & secundis innixi cogitationibus, cumque istorum etsi non omnium, at certe plurimorum specimen in Adnotationibus exhiberi cognovimus; resipuimus confestim ab hac opera, quam ingratam nimis fore suspicati sumus: Teque solum monendum putavimus, expunctis & restitutis, quæ diximus, cætera fideliter (nisi ubi manifestum deprehendimus errorem typographicum) exemplari Romano, quod præ oculis in hac re religiose habuimus, respondere. Vale igitur, postquam hæc Σφάλματα elimasti;

Viz.

Genes. 31. v. 4. pro, συγκαόμενος, lège, συγκαιόμενος.
Levit. 5. v. 1. pro, ὁρκιμοῦ, lege, ὁρκισμοῦ.
Cap. 13. v. 51. pro, τῇ ἡμέρᾳ, lege, ἐν τῇ ἡμέρᾳ.
Cap. 25. v. 18. pro, πάσας, lege, καὶ πάσας.
Judic. 15. v. 13. pro, χειρὶ αὐτῶν, lege, ἐν χειρὶ αὐτῶν.
1 Reg. 2. v. 15. pro, δὸς κρέα, lege, δὸς κρέας.
Cap. 14. v. 36. pro, ὑπερλείπωμεν, lege, ὑπολείπωμεν.
Cap. 18. v. 26. pro, ἐυθυώδη, lege, ηὐθυώδη.
4 Reg. 4. v. 31. pro, ἀπέθηκε, lege, ἐπέθηκε.
1 Paralip. 3. v. 18. pro, Ἰεκιμία, lege, Ἰεκεμία.
Dan. 8. v. 11. pro, ἐταράχθη, lege, ἐράχθη.